

ЧАРЛЗ ПЕЛЕГРИНО ПРАХ

Превод от английски: Мила Георгиева, 2000

chitanka.info

ПРОЛОГ

ДЯВОЛСКИЯТ ЧЕРЕН РОЯК

Есента на 65 566 699 г. пр.Хр.

Късен период креда

Първа фаза

Те се притискаха към горската пръст, наблюдаваха, изчакваха.

Не бяха чиста проба бозайници, защото, противно на своите родственици, снасяха яйца в дълбоки дупки и се хранеха с корени.

Не бяха и земноводни. Не познаваха мъките на студенокръвните — нито копнежа им по обедното слънце, нито пък импулса да избягват сенките.

Наблюдаваха.

Отвъд големия залив мързеливо се стелеше димът от седем умираци вулкана и закриваше по-голямата част от онова, което по-късно щеше да се превърне в остров Манхатън и окръг Насау. Заливът беше спокоен като зехтин, край тропическия плаж на Ню Джърси вече не кръжаха групи птерозаври, защото цялата риба си бе заминала. Беше настъпил брачният период за летящите сориани^[1], но из широките пространства на северното полукълбо все още не пееше нито един птерозавър. Кореноядните предпазливо задушиха въздуха и наостриха мустаци.

Наблюдаваха.

Изчакваха.

Един невиджан досега враг за кореноядните се приближаваше през големия залив от юг, откъм бреговете на вътрешното море, което някой ден щяха да нарекат Марлборо Плейнс^[2] заради отлагащите се в него тлъста кал и варовита глина.

Придвижваха се сред палмите, сякаш земята им принадлежеше — два орнитомимида, щраусови динозаври, с остри клюнове и бързи задни крака, напастта на Ню Джърси. Раменете на майката се извисяваха приблизително на 90 сантиметра над земята, а

разстоянието от клюна до опашката ѝ беше двойно по-голямо. Ръстът на малкото бе едва наполовина на нейния, но то я следваше без проблеми, придвижваше се в тръс, по-бърз от конския — способност, останала засега само латентна у кореноядните и тяхното племе — а можеше да препуска и в галоп.

Утринната роса се бе изпарила преди часове и въздухът беше достатъчно сух, за да изсуши веднага избиващата по бягащите им тела пот, като отнемаше излишната телесна температура и не позволяваше двата сориана да се сварят в кипналите си вътрешни течности. Най-близките им родственици бяха земноводните, но майката подобно на бозайник непрестанно следеше детето си и никога не се отдалечаваеше на повече от един-два метра.

Слънчевите лъчи продължаваха да проникват през високите палми, когато те достигнаха до северния бряг и в пълен синхрон забиха пети в пръстта и спряха, вдигайки облак прах и сухи листа.

От лявата им страна сред сините глухарчета се раздвижи нещо, което привлече погледа на по-голямото животно, очите ѝ бяха жълти като на котка, дългият ѝ врат описваше широки дъги. Тя се преви напред и без да отделя очи от ивицата глухарчета, хвана една мида с три тънки пръста. Даде сигнал на малкото си, като наежи хамелеоновата кожа от едната страна на тялото си, чиято черно-бяла зеброви шарка се превърна в нещо подобно на неразбираемо йероглифно писмо. Малкото прочете гоблена от линии и форми на левия хълбок на майка си, сякаш четеше бележка.

Нищо видно на нашата земя до този момент не може да има дори далечна прилика с детайлно ясните съобщения, които в този момент протичаха между двата сориана. Кожите им блестяха с милиони светлинки, сякаш посипани със скъпоценни камъни. Цветовете преливаха от турскосиньо, седефен ултрамарин, рубиненочервено и кварцово бяло до черно сапфирено. Малкото разбра, че трябва да върви след нея и да наблюдава отблизо. С проблясък по кожата сигнализира на майка си, че ще прави каквото му е казано.

Тя тръгна направо към туфата глухарчета и започна да кълца земята с острия ръб на мидата. Кореноядните бяха големи почти колкото мидата, но не искаха да предадат своята туфа. Един се надигна, изсъска и я захапа за пръста. С безстрастен удар тя прекара

мидата през средата на тялото му, срязвайки го на две. Другите кореноядни разбраха намека и се спуснаха в дупките си.

Дори преди да отмести тялото с носа си, тя подуши неприятната миризма. Кореноядните далеч не бяха любимата ѝ храна, но все пак тя прибра двете половинки с клюна си. Насекомоядни тритони, жаби и най-малките и крехки динозаври бяха сред любимите ястия на майката сорианка, но с всяка изминала седмица ставаха все по-редки. А и те не бяха единствените, които изчезваха с напредването на лятото. Ако не се броят случайните термитници, вече не се дочуваше цъкане и бръмчене на насекоми и по листата на глухарчетата и поансетиите, палмите и хибискусите не се забелязваха дупчици или петънца. Безупречната им повърхност изглеждаше неправилна и ужасяващо не на място.

Майката смачка и сдъвка кореноядния. След това около гърлото ѝ проблесна червено, с което сигнализира на малкото си, че е време за хранене. То се приближи, долепи муцуна до нейната и тя изсипа мекото месо в гърлото му, като запази за себе си само костите и козината. Като приключи с храненето, тя отново атакува дупката на кореноядните, кълцаше с мидата и копаеше с пръсти, докато не я заболя лапата.

Малкото гледеше как най-после майка му внимателно достигна до малка кухня, осеяна с гроздове яйца. Като побягнаха, за да си спасят живота, косматите животинки изоставиха след себе си малко потенциално угощение. Докато оглеждаше доколко са се втвърдили яйцата, тя със задоволство установи, че жълтъците им са още свежи и меки, изпълнени с неизползвани хранителни съставки.

Тя му подаде целия грозд и когато то я погледна, искрейки удивено с цитринов и топазов блясък, тя му сигнализира, че не е гладна. Това, разбира се, беше лъжа. И докато я гледеше, то погълна на две хапки угощението, без да си дава сметка за глада, който тя се опитваше да изхвърли от съзнанието си, защото никога преди това не я бе виждало да лъже. В тези дни на глад тя щеше да поеме точно толкова храна, колкото бе необходимо, за да оцелее, и така да запази живота на своя син.

(Само ако...)

Това е най-жалкото усещане, което някое съзнателно същество, било то човек или сориан, някога ще познае: само ако...

Само ако природата не бе избрала точно този момент да отвърже глада и хаоса след някакъв ужасен спазъм на зложелателство, тогава би било възможно да допуснем, че родът на кореноядните никога нямаше да управлява Земята и че кракът не на бозайник, а на сориан щеше да стъпи един ден на Луната.

Само ако...

Те продължиха трудното си пътуване на югозапад в търсене на нещо за ядене. Малко след залез достигнаха до онази част на гората, където листата бяха покрити с дупки и петънца. Майката спря, взе шепа благоуханна почва, помириса я и я захвърли настрана. По левия ѝ хълбок проблесна сигнал за внимание и синът ѝ тихичко изскимтя в отговор.

Нарастващата ясна луна изгряваше. Лунните лъчи проникваха през голите мъртви клони на едно дърво, проникваха през десетки хиляди голи дървета и достигаха до бързо ерозиращата, оголена почва, изпълнена със зловонието на загниващите бели паяжини. Докато оглеждаха умиращата гора, майката се стресна от тих шум изотзад. Тя веднага се обърна, големите ѝ очи се взираха от дърво на дърво. Видя как обширната опустошена земя, която току-що бяха пресекли и която тя бе взела за дъно на изсъхнало езеро, внезапно като по чудо се изпълва с вода. Повърхността на езерото се движеше подобно на мъгла, но бе по-черна, отколкото би могла да бъде някоя мъгла и приближаваше подобно на приливна вълна.

Осъзна, че в момента се намират на хълм, който ненадейно се е превърнал в остров и че фалшивото езеро се плиска само няколко крачки по-долу, увеличавайки още повече своите размери. Кожата ѝ просветля от ужас, краката ѝ се превърнаха в натегнат трамплин, искаше да избяга. Въпреки това сигнализира на малкото си да остане на високо, а тя самата, без да знае защо, се доближи до езерото. За момент стигаше до глезените ѝ. Създаваше усещане по-скоро за плътен прах, отколкото за течност или за мъгла. Разтвори се край краката ѝ като живо, дишащо същество, което я гъделичкаше. След малко достигна до коленете ѝ и когато тя почеса крака си с лапа, усещането за гъдел както и моментната ѝ надежда, че е в безопасност, се стопиха с отчайваща бързина.

Остра болка избухна в краката ѝ, когато езерото, събирайки силите, се затвори около нея, потопи я, ухапал безмилостно и се

отправи към малкото. Тя успя да отскочи, блестящ, но напразен опит, в който краката ѝ се откъснаха от повърхността, но езерото я сграбчи като голяма черна вълна и падайки надолу, тя изчезна в ужасен порой от кръв.

Приливът се нахвърли яростно да се храни с тялото на майката сорианка и отстъпи от нейното малко, като за кратко време му отвори тясна пътечка за бягство. Но то не избяга, за да се спаси. Чакаше я да изплува, остана твърде дълго до нея, без да разбира изцяло какво означава смъртта, неспособно и нежелаещо да приеме края.

Само ако...

[1] Сориани — един от двата главни подвида на динозаврите, при които тазовите кости са разположени по начин, сходен с този при съвременните крокодили и гущери, отгук и терминът „сориан“, който означава „гущероподобен“. Другият подвид динозаври са птицеподобните. — Б.пр. ↑

[2] От „marl“ — варовита глина, и „borough“ — град населено място (англ.). — Б.пр. ↑

I ПРОВОКАЦИЯТА

*„Какво друго виждаш ти
назад във тъмнината
и в бездната от време.“*

Уилям Шекспир

*„Никога не поглеждай назад.
Нещо може да те застига.“*

Лерой Пейдж^[3] —
Чантата

СПЕЧЕЛЕНИЯТ РАЙ

Късен холоцен

Първа фаза

Полунощ, наши дни

Вулканичните острови северно от дупката на кореноядните отдавна вече не съществуваха. За двадесет милиона години около тях се бяха натрупали седименти от ерозиращите Апалачи, така се бяха появили Раратан и Маготи, пластове от пясък, тиня и глина, върху които израснаха окръзите Куинс и Насау. Дори и през 25 000 г. пр.Хр. високите цяла миля ледници не успяха да разклатят тези основи. Вместо това те разораха лежащите най-отгоре остатъци от допотопния Ню Йорк и Масачусетс и докато ледената стена се стопяваше надолу към Кънектикът, нейните потоци вода се сляха във величествена река, която разшири разлома между Лонг Айланд и континента и така издълба равнина, която в ерата на повишаване на морското равнище, се превърна в протока Лонг Айланд.

На граничния остров, познат по-късно като Лонг Бийч, от ледниците останаха единствено парченца кварц, образувачи ивица толкова бял пясък, че сияеше дори и на звездна светлина. Светлината, идваща от просторните къщи зад крайбрежната алея, от сградите на „Оушън Клъб“, „Ренесанс“ и „Брекърс“, хвърляше отчетливи сенки по набраздения от гуми на джипове и човешки стъпки плаж. Само две места оставаха неосветени. Едното беше под крайбрежната алея. Другото — в сянката на високото възвишение, където денем седяха спасителите. Джон предпочиташе откритото пространство на хълмчето на спасителите.

Но в тази вечер той не би се усамотил никъде по плажа. Полумесецът изгря на 4300 километра по-далече от Земята, отколкото е бил през 65 566 699 г. пр.Хр., но също толкова ярък. Можеше да види лицето на Хел, бледо и замъглено на лунната светлина. Той внимателно я побутна, като възнамеряваше да я целуне по челото, и отговаряйки на неговия сигнал, тя протегна шия и го целуна по

устните. Одеялото се разви и от него изпадна малка купчина кутийки кола, вафли и една тъмна кутия. Не им обърнаха никакво внимание. Просто стояха там над нощния прибой и дълго се прегръщаха, преди най-накрая да се наведат да приберат вещите.

Хел откри тъмната кутия, веднага разбра, че мястото ѝ не беше сред кока-колата и вафлите, и моментално се досети за предназначението ѝ.

— Нали не си... — каза тя.

— Честит рожден ден! — отвърна Джон.

Тя едновременно се усмихна и заплака, и то преди да е открила диамантения пръстен вътре в кутията.

— Кога? — промърмори тя.

— Скоро... скоро... Мислех си, следващата пролет, след като завършим. Тогава „Нортроп Груман“ ме изпращат на специализация на запад, а също и да работя по модула на Пауъл.

— Модула? Сключили сте договор?

— Ние сключихме — каза той. — Какво удивително бъдеще ще видят децата ни. — Посочи към небето и Хел се взря накъдето сочеше. Може би някой ден...

Хел го погледна и си пожела той никога да не се променя, да остане винаги изпълнен с огромна надежда и да не загуби детето в себе си. Тя нямаше подобен късмет. От най-ранно детство ѝ повтаряха, че е изключително глупава и че навярно никога няма да постигне нещо стойностно. Но Джон ѝ каза (тя все не можеше да го повярва), че с лекота би надминала всички негови приятели от академията и че дори след време би задминала и самия него.

— Посредствеността вижда единствено себе си — каза ѝ веднъж той. — Талантът разпознава гения.

Те се прегърнаха и се целунаха силно и всеки вярваше, че пред тях лежат безкрайни възможности, а от юг долетя лек бриз, отгоре горяха студени звезди и само на двадесетина метра по-нататък нещо, което отдалеч приличаше на прашно петно по плажа, внезапно оживя.

В петното шестдесет милиарда тъмни форми оживено сновяха напред-назад, всяка от тях бе по-малка от прашинка и всяка усещаше промяната в ритъма на пясъка. Те не виждаха двойката, но можеха да доловят техните вибрации, насложени върху постоянното разплискване и отдръпване на вълните. Вибрациите подтигнаха

хемосензорите^[4] им към действие: малките кухни, минаващи по целите им коремчета и затворени с нервни окончания, сега вече можеха да *подушат* двойката. Във въздуха безпогрешно се долавяше мирисът на кожа и слънчево масло на десетина метра източно от тях.

Шестдесет милиарда усти и двеста и четиридесет милиарда крачета зашаваха усилено, собствениците им нямаше как да знаят или да разбират, че в момента от техния вид съществуват много повече екземпляри отколкото през последните десетина милиона години. Деликатното равновесие на природата отново бе излязло извън контрол.

Те съществуваха, за да дишат и за да се плодят. И да се хранят.

Без друга цел и с хладно безразличие те подушиха склона и се раздвижиха като едно цяло.

* * *

Ръс реши, че е невъзможно да заспи, независимо че влажността бе спаднала. Прецени, че тази вечер въздухът е достатъчно студен и сух, за да остави прозореца широко отворен и да опита да заспи под непрестанния шум на нощния прибор.

Но както винаги, джуджето на безсънието гризеше подмолно съзнанието му с малките си миши зъбки и рядко му позволяваше удоволствието от пълното отпускане. Той подозираше, че то се опитва да му съобщи нещо. Че се опитва да му каже, че му е писнало. Писнало му е от работата. Писнало му е от Лонг Айланд. Писнало му е от оная кучка Памела, дето пали цигара от цигара, за която се опитваха да го оженят.

Така че той си седеше в леглото, гърбът му бе подпрян от четири възглавници, щракаше от канал на канал, но твърде малко от тях успяваха да привлекат вниманието му. Бавно течаха новини. Днес в Индия в гладни бунтове бяха убита три хиляди души, но всички се натискаха да правят репортажи как най-накрая някой успял да гръмне действителния подстрекател...

(досада)

Някакви биолози предричаха катастрофи от киселинните дъждове и измиращата голяма северноамериканска жаба...

(досада)

И че цената на кафето със сигурност ще се вдигне тройно по Коледа поради някакво нашествие на молци в Колумбия...

(ни в клин, ни в ръкав)

Най-накрая откри среднощно токшоу с Джоуел Мартин, който беше направил цяла поредица предавания на тема: „Цивилизацията: Следващите петдесет години“. Сега бе поканил своя най-известен, но и рядко досаден гост: Ричард Синклер, смахнатия учен, който вечно търсеше изгубените светове на Вавилон или на динозаврите и в същото време проектираше ракети. Единственото обяснение, което даваше за тези свои на пръв поглед противоположни по характер занимания, беше, че в миналото откривал пътеводни знаци към бъдещето.

(ужас)

Тази вечер беше изпаднал в онова, което Ръс наричаше „истинската вавилонска мания“ и дрънкаше за някакви странни вкаменелости, открити в Ню Джърси. Ръс усили звука.

— Днес загадката за изчезването на динозаврите стои горе-долу така — обясняваше Ричард. — Ако отидете където и да било по света и започнете да копаете назад във времето до 70 милиона години преди Христа, ще откриете всевъзможни кости от динозаври. Над тези кости, в скалната маса, датираща от преди 65 милиона години преди Христа, ще се сблъскате със зловещ пласт, който обикновено е с дълбочина от няколко крачки и в него липсват каквито и да било кости от какъвто и да било животински вид. А когато изследвате отблизо вътрешността на самия пласт, ще откриете прах от комета или от паднали астероиди. А отгоре идва нов пласт с изобилие от кости, сред които са тези на прародителите на овцата, камилата, слона и прасето.

— Прекрасно — каза Джоуел. — Но какво може да ни разкрие това за бъдещето?

— Ще стигна и дотам. Когато се вгледаме много, много внимателно в тези най-стари, най-долни скални пластове, започваме да виждаме доказателство за великата промяна, настъпила в целия свят. През Нова Зеландия и Антарктида, през Аляска и Северен Китай е започнал да се образува ледът. Тропическите гори и всичко живо в тях е било унищожено, или още по-точно, всичко живо се е придвижило

към екватора. Това обяснява защо много от динозаврите са изчезнали стотици хиляди години, преди да се разрази адското бедствие.

— Е, бога ми, то наистина било адско — каза Джоуел.

— Съвършено вярно — отвърна Ричард. — Когато паднали кометите, динозаврите и повечето топлолюбиви създания вече се били събрали близо до екватора. И именно в тази тясна граница, по-точно в Мексико, последвали земетръсни изригвания. Дори ако вземем само попаденията в Мексико, те могат да сложат в малкото си джобче всички оръжия от цялата Студена война накуп. Ако си бил млекопитаещо, което се крие в дупки, може и да си имал някакъв шанс да оцелееш, след като си имал готово бомбоубежище. Но ако си живял на открито като сорианите на територията на екваториално Мексико или Бразилия, или Калифорния, най-вероятно си бил пътник. В отсъствието на динозаврите бозайниците в Америка се надигнали от своите дупки и през следващите някъде към милион години започнали да се разпространяват, да стават все по-разнообразни, високи и грациозни. Подозирам, че когато климатът се затоплил, а Аляска и Гренландия отново станали обитаеми, тези по-големи, нови бозайници пресекли ивицата суша към Китай и победили онези неколцина динозавъра, спасили се от пълно унищожение. Така че великото изчезване на динозаврите е протекло на два етапа.

Очите на Ричард придобиха онова вмениачено изражение, с което бе станал известен. Беше стигнал до предела, след който вече си бе самодостатъчен и нямаше нужда от интервюиращ, а отегчението на Ръсел спадна с още няколко градуса и той започна да се отпуска.

— Измиране на две степени — продължи Ричард. — Първо капанът на кометите, а после произтичащия от кометите бум на бозайници. Това накратко е положението. Но подобно на повечето актуални хипотези, навярно и тази е погрешна.

— Навярно е погрешна? — възкликна Джоуел. — Собствената ви любима теория?

— Навярно е погрешна — гласеше отговорът. — Когато Луис Алварес пръв започна да изучава оставения от кометите слой прах, той предположи, че евентуално всички растения в света е трябвало да изсъхнат от падащата пепел и че малкото риесци бозайници и повечето от съществуващите тогава насекоми са оцелели, хранейки се с корени и семена.

— Това обяснение не ви ли задоволява?

— Не. Засега не.

— Значи ли, че и Алварес също греши?

— Да, и той...

Писькът бе пронизителен, далечен и много кратък. Заприлича му на вик на млад мъж, но стихна толкова бързо, че Ръсел се зачуди дали просто не му се е счуло. Намали звука и обърна лице към прозореца.

По стъклото се блъскаха прашинки. Единствените звуци, които чуваше, бяха плисъкът на вълните по плажа, песните на няколко тийнейджъри в Магнолия парк и скърцането на дъските на крайбрежната алея под гумите на патрулираща полицейска кола.

„На западния фронт нищо ново“ — си каза той. Дори и щурците явно бяха твърде отегчени, за да свирят.

Отпусна се на възглавниците и усили звука. Синклер разправяше нещо на фона на рисунките на някакво гротескно подобие на мравка, достатъчно голямо да погълне целия Ръс заедно с леглото.

— Удавило се е в езерце от смола — каза Ричард. — Смолата, която се превръща в органичния скъпоценен камък кехлибар, предоставяйки ни малки гробници, десетки хиляди пъти по-древни от саркофазите на фараоните. Цели планински вериги са се образували и изчезнали, откакто е умряло това насекомо, около шестдесет и пет цяло и седем милиона години преди Христа, току отвъд реката, в Ню Джърси.

— Шестдесет и пет цяло и седем милиона години преди Христа? Искате да кажете, че сте в състояние да го определите с такава точност?

— Лесно е, когато човек има на разположение пластове вулканични скали и пепел от комети, с които да работи. Това ново отлагане на кехлибар лежеше точно под слоя останки от комета, само на няколко инча по-надолу. И първото, което ще забележите, е, че буквално гъмжи от насекоми...

По екрана се придвижи кехлибареното гробище, сякаш цял рояк е бил запечатан наред полет.

— Сега следва страшната част: Ние също така разполагаме с отлагания от слоя, който се е образувал направо върху кометната пепел, само неколкостотин хиляди години по-късно.

— Само!

— Ще трябва да ми се довериш за това, Джоуел. Палеонтолозите гледат по странен начин на времето. Важното и донякъде странното за насекомите, които открихме над слоя пепел, е, че те съставят ново поколение в сравнение с онези, които са живели преди кометата, само на няколко инча под пепелта. Като изключим хлебарките, термитите и няколко други от старите видове, почти всички насекоми, живели по времето на динозаврите, са изчезнали заедно с тях.

— Значи твърдите, че кометата е имала далеч по-разрушителни последиствия, отколкото си ги е представял Алварес.

— Да, доколкото изглежда, е разтърсила из основа световната екология. И щом е могла да заличи толкова устойчиви създания като насекомите, много ми е чудно, че изобщо нещо е оцеляло.

Вторият крясък беше малко по-силен, но този път излизаше от три или четири гърла, към които се бе присъединил и викът на млада жена.

„Просто няколко хлапета се наливат с бира и обикалят наоколо — каза си Ръс, — няма от какво да се притесняваш.“

Увеличи още звука.

Ричард обясняваше как цивилизацията получила най-простичката представа какво е това комета — представа от четиридесет мегатона, паднали в Тунгуската тайга през 1908 г. После предупреди, че каквото се е случило в миналото, със сигурност ще се повтори и в бъдеще и че след като човечеството днес е навлязло дори и в Сибир, вече не можем да си позволим риска от ново падане на комета, пък било то и в Тунгуската тайга.

— Ето защо се нуждаем от модула на Пауъл! — възкликна той и се впусна в монолог за така наречения проект „Космически патрул“ и ракетата „Валкюриа Марк едно“, която по някакъв начин щяла да направи възможно откриването и унищожаването на застрашаващите ни комети дълго преди те да доближат Земята. На Ръс всичко това му идваше малко в повече, но вече нямаше значение.

Следващите викове бяха по-силни, по-близки и по-масови. Ръс изключи звука и изтича до прозореца, където си даде сметка, че все пак онова, което беше чул, не са били крясъците на забавляващи се хлапета, а викове на болка и ужас.

Видя как едно момиче се търкаля по земята под лампите на Магнолия парк, обгърнато от нещо, което той първо взе за вълнен

пуловер. Наблизо лежаха две купчини дрехи, в тях се движеха парчета плът. Само един от приятелите ѝ беше още на крака и той като че ли облечен във вълна, черна вълна. Или червена. И двете. Момчето блъскаше с ръце по тялото си, тичаше и крещеше: „О, Господи, моля те, махни го от мен, о, не, о, Господи, о, не, не, нееее...“

На Ръс му се стори, че крещящото момче може би щеше да избяга от парка, ако не се бе спънало в един плет и паднало върху маса за пикници, също като че ли покрита с вълна. Момчето рухна и не помръдна повече.

Когато Ръс се отдръпна от прозореца, краката му се подгъваха, той тежко се отпусна на леглото и започна да набира 911. Още преди диспечерът да е вдигнал слушалката, чу как нещо се движи зад гърба му, въпреки че това не бе възможно. Беше прекарал цялата нощ самичък в леглото, а и вратата бе заключена.

Когато все пак се обърна, за свой ужас осъзна, че вече не е сам в леглото и че досадата е сред най-малките му грижи.

[3] Лерой Робърт Пейдж — Ученическата чанта (1906–1982), американски бейзболен играч, според някои най-добрият питчър за всички времена. — Б.пр. ↑

[4] Сензори на химична основа. — Б.пр. ↑

ПРОБУЖДЕНИЯ

Ден първи

За Ричард Синклер Лонг Бийч бе компромисно решение. Въпреки че жена му Даун го придружаваше в експедициите до Монголия и Австралия, тя си беше градско чадо и не можеше да си представи, че ще живее на повече от час път с влак до Манхатън. Колкото до Ричард, той би бил съвършено щастлив да се завре някъде вдън Австралия, но си даваше сметка, че за него самия щеше да е точно толкова подлудяващо да живее в покрайнините на Манхатън, колкото и за Даун да се установи в Монголия. Дори Стонибрук и Хемптънс ѝ се струваха твърде провинциални. „Има прекалено много дървета — мърмореше тя. — Привличат насекомите.“

Така че се установиха в неголямото градче Лонг Бийч, на по-малко от час път с влак до Пен Стейшън. Заливите и блатата откъсваха градчето от останалата част на континента и до него се стигаше само с лодка или по моста. И Ричард си го харесваше точно такава. На няколко крачки от дома им се разстилаха широките простори на Атлантика, откъдето през повечето дни долиташе чист въздух и върху които все още никой не бе построил градове, въпреки че той самият и физикът Джим Пауъл се бяха опитвали да измислят как може да стане и това.

Накратко, след като Ръс, Джон и децата в Магнолия парк се сблъскаха с онова, което новинарите щяха да нарекат „прашинките“, Ричард напусна „Студията Виакон“ в окръг Съфолк и се устреми на запад. От едната му страна се низеха блатата и обраслите с борове пустоши на Оушън Паркуей, а от другата се плискаха вълните на Атлантическия океан. Когато достигна до Джон Бийч Тауър, в Магнолия парк бяха пристигнали първите полицейски коли, откликнали на призива 911, а в нощта вече се разнасяше ново повикване: „Пострадали двама полицаи. Моля незабавно пратете подкрепление“.

Докато паркира колата на мястото ѝ, докато провери дали малката му дъщеричка е добре завита и си измие зъбите, докато се гушне до Даун, като я разбуди със студените си стъпала, прозвуча нов отчаян вик и телефонната линия към центъра на щата внезапно оживя.

Бързите действия на правителството не доказаха нищо друго, освен колко беззащитна е цивилизацията пред атаките на природата. Като получи описанията на необяснимите смъртни случаи в Лонг Айланд, един от помощниците на губернатора се обади в Центъра по контрол на заболяванията (ЦКЗ)^[5] в Атланта и изгуби цял час с една жена, чиято специалност бяха вирусните инфекции, да ѝ описва смъртно и по сведения от втора ръка въпросния „хищен прах“.

Това нямаше никакво значение.

Докато си говореха по телефона, безмилостното черно езеро се вдигна над брега и нахлу в отворените прозорци на двете високи, построени с изглед към океана сгради край Магнолия парк, полази по стените и се напъха в одеялата и нощниците. Но в действителност не прахът на Земята, превърнал се сега в осем милиарда чифта разкъсващи зъби, а на разсъмване — в сто и двадесет милиарда, бе истинският разрушител на човешките мечти, унищожител на онова, което Ричард виждаше като новата Златна ера. Другаде трябваше да го потърсят бюрократите и учените.

Прахът бе само разложението, което се разстила с отлитането на последния дъх, външният, видим признак за смъртта. И така, докато Ричард спеше, а помощник-губернаторът молеше за съвет, познатият обичаен свят с привичния си социален ред вече бе мъртъв, макар все още привидно да живееше.

* * *

— Татко е глупак.

На големия телевизионен екран алозавърът на Ричард лежеше по гръб, виеше и риташе във въздуха, след като го бе цапардосал малкият стегозавър на Там. Графичното пресъздаване бе толкова реално, че в сравнение с него дори и анимираните чудеса на „Джурасик парк 3“ изглеждаха като зле нарисувани анимационни филмчета.

На преден план една скрита в гъстите глухарчета хлебарка гледаше как алозавърът започна да кашля кръв и над него се спуснаха като истински лешояди птеросорианите.

— Имам нов живот! — извика Ричард и алозавърът изчезна, а на негово място се появи първо купчина трошливи кости, а после — бял прах и накрая повей на вятъра издуха останките извън полето на екрана. А от левия ъгъл се появи една позната виолетова фигура, която Ричард бе програмирал като специална изненада за Там, но която нямаше да влезе в окончателната пазарна версия на играта.

— Пипнах ли те, Стеги! — извика Ричард на шампиона.

Деветгодишната Там насочи сензорната си ръкавица към екрана, закани се:

— Ще пада пердах! — и се разсмя.

Преди виолетовият, ухилен Т-рекс да успее дори да се наведе, вече беше получил шест рани, от които започна да се лее кръв.

— Мразя те — изпя Ричард по мелодията на старата песен „Този старец“.

— Ти ме мразиш — звънна гласът на Там и двамата подеха в унисон: „Ние сме откачено семейство, / с удар на камшик, ах, със зверски пердах, / с нищо работа голяма / лилавия динозавър го няма!“

— Мравоядска целувка! — извика Ричард, изплезил език като мравояд, преструвайки се, че ще лепне дълга мокра лига на бузата ѝ.

— Ъъъ, гадно — развика се Там. Ритайки и кикотейки се, тя отскочи към по-далечния край на дивана.

Ричард притисна пръст към устните си.

— Шшт, тихо, да не събудиш мама.

Там се огледа наляво и надясно, погледна към хола и спалните, внимателно се заслуша за шума от нейното събуждане. Но всичко бе тихо. Мама трябваше да поспи.

— Извинявай, татко — прошепна тя.

— Няма нищо, цветенце. Сега какво ще кажеш да излапаме по една закуска?

Ричард свали сензорните си ръкавици, пусна музикални клипове и гребна с вилицата малко бъркани яйца. Яйцата бяха изстинали, а портокаловият сок се беше стоплил, твърде дълго го бяха пренебрегвали в полза на видеоиграта; но до края на своя живот всеки път като си припомнеше тази простичка закуска, Ричард се дивеше как

в онзи най-черен сред черните понеделници е могъл да върши нещо толкова обикновено, като да пийва портокалов сок и играе видеоигри с дъщеричката си, докато само няколко малки блока по-нататък тъмното петно, което щеше да се превърне в истинско бедствие за всички и всичко, вече бе започнало разрушителното си въздействие, изливаше се от Магнолия парк и разпръскваше своята отрова под кожата на планетата Земя. Оказа се, че закуската не е единственото нещо, което Ричард пренебрегна тази сутрин. Същите онези технологии, които толкова ценеше и за чието развитие непрекъснато спомагаше, бяха направили все по-възможно човек да се откъсне от ежедневието, затваряйки се в свой собствен свят. Беше прекарал първия час след събуждането си в равнина по Интернет, търсеше най-новата информация от Бейджин^[6] за гнездото със скелетчета на бегемоти-тиранозаври, прехвърли се в Колумбия да преброи насекомите в ново отлагане на кехлибар. През цялата онази сутрин той би могъл само с едно леко движение на китката да превключи на Си Ен Ен и веднага да научи, че в неговия квартал става нещо нередно.

Накрая именно технологията изведе главата на Ричард. Тя пушна бушуващия ураган във все още обитавания му дом, остави семейството му разделено пред бъдещото нашествие, позволявайки му да прекара последната сутрин от стария свят в пълно неведение, че в близкия край на плажа екипажът на един хеликоптер, след като излезе да провери два покрити с „прашинки“ обекта, които лежаха прегърнати край платформата на спасителите, на свой ред се превърна в покрит с „прашинки“ обект. Тази плътотядна ничия земя, не по-голяма от жилищен блок, бе обградена от линията на полицейските заграждения, а зад тях се простираше една още по-широка развълнувана ивица, в която пожарникари, полицаи и доброволци от квартала търчаха от врата на врата и настояваха хората по-бързо да напуснат района. Тази ивица още не беше достигнала до дома на Синклер, а светът отвъд нея в Каролина, на Азорските острови и в долината на Тигър и Ефрат, или поне онази негова част, която слушаше Си Ен Ен, отначало бе склонен да погледне на вълненията в Лонг Бийч само с някакво нездраво любопитство. И преди имаше катастрофи и слухове за катастрофи: вирусът Ебола, смеховата болест от Нова Гвинея, пчели-убийци, вид амеби, които се размножават в човешките глави и са способни само за няколко часа да разядат целия мозък, синтетичен кръвен препарат,

който превърнал кръвта на една жена в нервнопаралитичен газ; бактерии, които карат кравите, свинете и някои деца да хвъркват във въздуха... Навремето около всяка една вдигаха шум, все едно че е най-страшната катастрофа, заплашвала някога човечеството, но после те безславно бяха отминавали, без да оставят следа.

Така че през първите часове на последната сутрин на стария свят, докато Ричард си миеше зъбите и целуваше нежно Даун за довиждане, като внимаваше да не я събуди, докато Там покри една чиния с яйца и я сложи в хладилника „за мама“, докато телевизионният екип за пръв и последен път се сблъска с „прашинките“ и целия свят гледаше, все още бе възможно да се повярва, че в Лонг Бийч не се е случило нищо твърде сериозно. Внезапната поява на прашинките беше драматична и може би малко ужасяваща, но в никакъв случай не и истинско бедствие.

Днешният ден бе важен за Там. Ричард щеше да я води в старата научна ядрена установка в Брукхайвън^[7], за да ѝ покаже новата изложба динозаври, в чието създаване бе участвал и той. Изложението беше достатъчно голямо и достатъчно интерактивно, за да откликне на усещането за чудо на всяко едно деветгодишно съзнание. Тя щеше да може с помощта на най-съвременни скенери да надникне в онова, което на външен вид изглеждаше като обикновена буца червено-сивкава скала, но всъщност представляваше скелета на бебе тиранозавър, все още свито в черупката на своето яйце. Триммерната компютърна анимация даваше възможност да се проследи развитието на вкамененото скелетче до представен в цял ръст възрастен екземпляр.

Друг скенер щеше да ѝ позволи да види във всичките им изумителни подробности първите малки късчета ДНК, извлечени от костния мозък на тиранозавър. Оказа се, че принадлежат към регулиращите гени и като се приложат към напълно лишената от плът компютърна анимация, Там можеше да проследи как тиранозавърът се свива до размерите на овчарско куче.

— За онези от нас, които така и не са успели да надраснат „Семейство Флинтстоун“ — обясни ѝ татко, — ето го и Дино, обикаля наоколо.

Ричард се замисли. Години наред той и биофизикът Джаксън Ройкирк говореха за възкресяването на изчезнали видове, за

превръщането на генетичните технологии в най-модерни оръдия на палеонтологията, така че някой ден да изучаваме живи, дишащи динозаври. Но независимо от всички разговори, настоящото прилагане на древните генни нишки към компютърно синтезираните сориани, комбинирано с напредването на холограмите, правеха безпредметна цялата идея за клониране на динозаври.

Като че ли виртуалните динозаври не бяха достатъчно големи и удивителни, помисли си горчиво Ричард, като че ли усещането за чудо у Там се нуждаеше от допълнително стимулиране. За всеки баща неговото момиченце е най-сладкото, най-неустоимото, най-умното, но момиченцето на Ричард беше всичко това и много повече, дори и мъничко отгоре. Струваше му се, че тя вече е твърде умна за своите учители, за своите родители и за своето собствено добро.

Утринният въздух беше съвършено спокоен, слънцето току-що се бе показало зад стената от покриви откъм Магнолия парк и огря с топлите си лъчи лицето на Ричард. Когато отвори предната врата, за да качи Там в джипа, забеляза, че обувките ѝ се бяха навлажнили. Неговите също.

Нещо не бе съвсем наред, но когато погледна към предния двор, единственото, което привлече вниманието му, бе сивкавият отпечатък на роса по тревата, един съвсем безобиден остатък от плътната мъгла, появила се през нощта. Топлината на слънчевите лъчи му подсказа, че росата ще се изпари още преди първата почивка за кафе в Брукхайвън.

По-късно, когато имаше достатъчно време на разположение да се замисли за това последно свое минаване през входната врата на къщата, си спомни за редицата високи борове край гаража и в паметта му възникна образът на хранилките за птици. Там ги беше закачила, но той не можеше да си спомни дали бе чул някоя птица да запее през онази сутрин или някакъв друг сутрешен шум, освен фалшивия, но упорит вой на полицейските сирени и вибрациите на хеликоптерите, които долитаха от далечината.

* * *

Докато Джаксън Ройкирк караше на изток към изход № 68 за Брукхайвън, надул до дупка един стар албум на „Рамонес“, той беше

също толкова изолиран от новините за света, колкото и Ричард Синклер.

Обикновено развлеченията вредят както на науката, така и на семейния живот. Но понеже най-завладяващите развлечения често са плод на висши технологии и са наистина забавни, е нужно изключително усилие на волята, за да ги изхвърли човек от живота си. Джаксън много рано научи, че е изключително лесно да си пропилее човек цяла една сутрин в Интернет, като се бори с никога несекващия прилив от нова информация. Разреша проблема, като започна да влиза в мрежата много рядко и спорадично и издигна от своя край на връзката дигитална преграда, която да пропуска само затворен кръг приятели или хора, способни да докажат сбъдването на толкова малко вероятни събития като:

Старозаветния Кивот, изравянето на...

Звукова бариера, преодоляване от витлов самолет при хоризонтален полет...

Исус, второ Пришествие на...

Плезиозавър в Лох Нес, залавянето на...

Документи по проекта „Розуел“ НЛО, доставяне в моя кабинет на...

и любимото му:

*Републиканска партия, цялата, спонтанно
самозапалване на членове на...*

Ежедневието му не включваше слушането на новините на Си Ен Ен по радиото сутрин. Вместо това той и жена му на закуска слушаха музика (тя предпочиташе австралийски рокбанди и най-вече новия фолк-пънк). Струваше му се без значение, че започва дните си откъснат от останалия свят. Ако се случеше нещо извънредно важно, то щеше веднага да го научи в лабораторията. Впрочем най-добрите му хрумвания като че ли се появяваха след закуската с Ан, докато

слушаше „Рамонес“ или „Гуд Ратс“ и чакаше да излезе от задръстванията по магистралата в Лонг Айланд. Свърхзвуковите влакове, космическата сонда „Номад“ и почти двеста други патента дължаха създаването си на „Дистресуей“.

Днес мислите на Джаксън бяха заети с местната икономика.

Само преди няколко километра, след като мина покрай оградената строителна площадка на нов търговски суперцентър, видя два билборда, съобщаващи за откриването на друг търговски център. Зачуди се откъде ли идват парите, с които се финансират тези тъй зависими от пазара предприятия. Като оставим настрана интелектуалното богатство, което се създаваше на места като Брукхайвън, Лонг Айланд нито произвеждаше, нито изнасяше нещо. Навремето на острова се правеха самолети, подводници и ракети, включително и корабът, с който Нийл и Бъз стъпиха на Луната. Сега впечатлението бе, че все повече и повече хора се прехвърлят зад щандовете на търговските центрове, или си изкарват хляба, строейки същите тези центрове.

* * *

Ричард закъсняваше. Обикновено напускаше Лонг Бийч по „Бродуей“, но сега пътят бе преграден от полицейски коли, което изобщо не го обезпокои, защото в този град бе съвсем в реда на нещата, в който и да било ден да блокират по цели булеварди. Той реши, че сигурно група работници пребоядисва вече два пъти боядисаните означения за паркиране или някоя друга подобна безсмислица и като промърмори поредица от думи, срещу произнасянето на които в присъствието на детето Даун би възроптала силно, зави на север, после на изток покрай Джоунс Бийч и усили звука на хитовете на Елвис, от което Там потрепери. Посочи с показалец към отворената си уста и преиграно се престори, че ще се изповръща.

— Айде, дай шанс на Краля — протестира Ричард, — той направи доста добри записи за онова време.

— Какво е запис? — попита Там, като го накара да се почувства все едно че е бил роден през силура.

Намали звука заради нея, но не изключи записа и следователно не научи (както ако беше извадил диска и превключил на радио) защо над главата му кръжаха два хеликоптера на информационните агенции, откъде бяха дошли или защо по пътя се забелязваха повече коли от нормалното за това време на деня и защо всички те напускаха града.

Минути по-късно, докато караха през блатата на Луп Паркуей, Там включи лаптопа на баща си да прегледа електронната поща.

— Има писмо от чичо Бил и леля Джанет — обяви гордо тя. — Те са някъде... звучи като лумбаго. Не разбирам всичките думи, но нещо не е наред.

— Нека компютърът го прочете — каза Ричард.

Там завъртя електронната писалка по таблета, за да активира звуковата програма:

„Съобщение от Бил и Джанет Шут, остров Тобаго.

Реколтата е бедна. Нещо като лоша магия. Изглежда, всички местни прилепи измират. От глад. Видяхме живи само един-два вампира, но те въобще не би трябвало да са на този остров! Имам няколко идеи по въпроса, но, Рич, всичко това е напълно откачено. Трябва да говоря с теб възможно най-скоро.

Край на съобщението.“

Там се натъжи. Чичо Бил я беше научил да уважава и да се възхищава на прилепите, а любимият му лабораторен екземпляр Лестат — голяма, хранеща се с плодове летяща лисица — я бе накарала да ги заобича до *обожание*. За повечето деца прилепите бяха студени и зловещи; но Там ги възприемаше като топли и подвижни животинки, някои от които се привързваха като кученца, а други пък бяха дяволски хитри.

Тя погледна баща си.

— Вярно ли е, татко? Прилепите-вампири пият ли кръв?

Ричард се усмихна.

— Да — каза той.

— А по-големите прилепи ядат плодове?

— Правилно.

- Ами останалите?
- Най-вече насекоми.
- Бъррр!
- Правилно. Бъррр!
- Чичо Бил е странен — каза Там.

Ричард увеличи звука на „Хотела на разбитите сърца“, което накара Там да се намръщи, но като оставим настрана очевидно лошия музикален вкус на дъщеря му, останалата част от пътя беше приятна и не се случи нищо важно. Ричард нито чу по радиото, нито видя в огледалото за обратно виждане, че едва минута след като пресече подвижния мост на Луп Паркуей, двете му гигантски крила се вдигнаха нагоре и повече не се спуснаха. Не след дълго пътят назад към дома беше отрязан. Сега Лонг Бийч беше град, обграден от ров, а скоро след това дойде и карантината.

* * *

Казваше се Ед Бишъп и противно на някои свои колеги, не бе придобил навика всяка сутрин да се откъсва от останалата част от света. Нито пък се изненада силно от развоя на събитията в Лонг Бийч. От доста дълго време очакваше да се случи нещо подобно. Това, че само малцина от неговите колеги му вярваха, се дължеше както на религиозната му ориентация — известен бе неговият „култ към природата“, — така и на официалната му длъжност в лабораторията на „Лусънт Технолоджис“, която бе „инженер“, а не „зоолог“.

— Дойде време — зачете по телефона на своя стар приятел Едуин Уилсън — да поговорим за много неща: за жабите и за еднодневките, и за водните кончета, но най-вече за разнообразието на видовете.

— Или за очевидния му упадък? — попита неговият приятел.

— Да. Би могъл да обясни твоя нов проблем.

— Моят проблем?

— *Твоят* проблем — каза Бишъп. — Ако Лонг Бийч не е работа на Центъра за контрол на заразните заболявания, чий проблем е тогава?

— Ами на всички, ако теорията ти излезе вярна.

Теория не беше точната дума. Бишъп бе забелязал някои отделни промени в потока край своята къща, по-късно и в местния поток, след това — и в реката, но все още не беше в състояние да даде обяснение на случилото се. От повече от година ларвите на ручейника, на водното конче и на други водни насекоми непрекъснато намаляваха. Миналата пролет му се стори, че едва шепа разновидности са преживели зимата, а сега бе станало почти невъзможно да открие дори и тях. Приятелят на Бишъп, физикът Джошуа Ледерберг, бе потвърдил, че този феномен не се ограничаваше само в рамките на потоците и реките в Ню Джърси. Оказа се, че жабите и дъждовниците, а сега също и пъстървата са застрашени както водното конче.

— Еволюцията е хаос с обратна връзка — често казваше Бишъп.

— Въобще някой слуша ли какво говоря? — попита той. — Някой, освен теб?

— Извинявай, че го казвам, но освен един мой стар студент в „Пасифик Технолоджис“, почти никой друг.

— Не го вярвам, доктор Уилсън... Джош и аз изпратихме писмо до „Нейчър он Лайн“ преди повече от два месеца.

— И още не са го публикували. Знам.

— Защо да не го публикуват?

Уилсън сви рамене.

— Може би не трябваше да споменаваш киселинния дъжд. Вероятно някой си е помислил, че пророкуваш катастрофи. И за бога, Ед, защо ти трябваше да го озаглавиш „Заплашват ни безброй бедствия“? Много е високопарно. А освен това и онези разпенени заключения на Джош — това са неговите думи, нали?

— Кои думи?

— Онази част за това как трябва да приемем някакво златно правило и да сключим съюз със Земята, докато не е станало късно?

— Да, неговите са.

— Много е поетично, Ед, но това не е наука. Христے, как човек да провери нещо подобно?

— Не ти го проверяваш. То те проверява. Ако статистическите ни данни изобщо посочват нещо, то е, че в момента целият свят може би се е превърнал в тестов апарат, а ние сме заседнали в него.

По линията се възцари мрачно мълчание, докато Уилсън обмисляше картината, която Бишъп му бе обрисувал. След като

потръпна леко, ученият от ЦКЗ каза:

— Не ми харесва за какво намекваш и на никого няма да хареса.

— Не ми трябва да го харесват, а да го публикуват.

— Не се притеснявай, стари приятелю. На твоя страна съм. Почти не намерих грешки в данните ти, освен заглавието и твоите спорадични отклонения към журналистика и мелодрама. Но се опасявам, че малката загадка в Лонг Бийч прави дори и твоите журналистически забегки...

— Поне мъничко уместни?

— Поне мъничко любопитни. Може би даже прекалено любопитни. Както вече казах, на никого няма да се хареса, но ще се опитам да прокарам идеята ти във Вашингтон. Навярно ще отнеме два или три дни да попият и тогава се надявам, че ще можеш да дойдеш и да докажеш, че съм бил прав.

— Благодаря за предложението, но съм съгласен и на това — само да дойда и да ти стисна ръката.

Уилсън се разсмя.

— Забрави ли? Ние в ЦКЗ не си стискаме ръцете.

[5] Центърът по контрол на заболяванията (ЦКЗ) е федерална агенция под егидата на Службата за обществено здравеопазване на Съединените щати. — Б.пр. ↑

[6] Пекин. — Б.пр. ↑

[7] Националната лаборатория в Брукхайвън е огромен център за фундаментални и приложни изследвания в сферата на ядрената енергия и физика на високите енергии. Създадена е през 1947 г. в Лонг Айланд, щат Нью Йорк. — Б.пр. ↑

3

ДЕФИНИРАНЕ НА КРИЗАТА

През последния горещ понеделник на стария свят Америка функционираше. Десетки милиони работеха, а други почиваха в провинцията и в градовете, милиони пътуваха с влакове, хидроплани, самолети и микробуси. Американците се бяха заели да осъществяват своите по-големи или по-малки амбиции или, в случай че нямаша никакви амбиции, бяха щастливи или нещастни, защото се чувстваха или не се чувстваха като амбициозни мечтатели. Където и да отиде, оставяха след себе си примерни семейства, лоши работодатели или хубави градове, говореха възбудено или хладнокръвно за новините от Лонг Бийч, които ги плашеха или оставяха безразлични, защото вярваха или не вярваха във всеобщото бедствие или просто защото не знаеха в какво да вярват.

Когато по-рано същата сутрин президентът разговаря с губернатора на Ню Йорк, той остана с впечатлението, че на каквато и заплаха да е подложен Лонг Бийч, в най-лошия случай ще му се наложи да решава единствено дали да обяви, или да не обявява бариерния остров за национален бедствен район. И в двата случая, преди всичко това да свърши, разчистването на възникналия хаос щеше да глътне значителна сума на застрахователните компании и данъкоплатците, а рано или късно това щеше да струва гласове.

Сега телефонът отново иззвъня. Веднага след това един от прозорците на екрана на неговия лаптоп се затвори автоматично. Всяко позвъняване, достигнало до кабинета му, беше свързано с нещо сериозно, но, слава Богу, не звънеше червеният, лошият телефон, за който той всяка вечер се молеше на един агностичен Исус, „в случай че наистина те има“, и се надяваше, че Бог в своята благост няма да допусне той да зазвъни. Сега го търсеха по белия, по добрия телефон.

— Амбър Мърдок на телефона. — Беше началничката на канцеларията. Както я бе помолил президентът, към телефонната връзка се бяха включили още специалистите от Центъра за контрол на

заболяванията в Атланта и генерал Андрюс от Ню Йорк, който бе препоръчал карантината.

— Да, Амбър?

— Проучвах ситуацията и говорих с експерти. — Тя се изкашля и по лаптопа на президента започнаха да текат увеличени кадри с лежащите по брега тела, там, където се бе приземил първият репортерски хеликоптер. — Единственото, за което всички са съгласни, е, че не става въпрос за нов вид вирус.

Президентът въздъхна с облекчение:

— Слава Богу!

— Но въпреки това, няма да е като разходка в парка — каза Мърдок. — Ето — кадрите от плажа започнаха да се променят, — момчетата от „Лусънт“ успяха да направят видеоувеличение на картината за нас. Сега, ако увеличим образа на първото тяло, което лежи пред пилотската кабина, можем ясно да видим пръстите на дясната ръка.

— Какви са тия точки? — Безброй черни петънца покриваха онова, което бе останало от пръстите, а точките се уголемяваха с всеки нов кадър, като че ли видеообразът се бе разфокусирал от увеличението.

— Това — каза Мърдок — не са обикновени петна по лентата. Съвсем са си истински. Явно представляват някакъв рояк насекоми.

— Насекоми? *Как, по дяволите, е станало това?*

— Дори не сме сигурни, че са насекоми, сър — намеси се Андрюс. — Хората ни в Атланта са специалисти по микробите. Неща, които *причиняват* болести. Ако това тук не са москити, мухи цеце или други заразни гадинки, каквото и да са, то е извън тяхната област. Тия неща в Лонг Бийч не причиняват инфекции, самите те са инфекция.

Намеси се друг глас:

— Говори Ед Уилсън. Аз съм нещо като резидент ентомолог в ЦКЗ. Първо помислих, че става дума за мравки, но отхвърлихме тази възможност. Говорихме с доктор Коер от Лонгайландския университет и му изпратихме увеличението от лентата. Не разполагаме с достатъчно детайли, за да кажем какво точно представляват, но Коер предполага, че са най-вероятно арахноиди.

— Паяци? И от това ли се изплашиха всички? От купчина паяци?

— От нещо такова — каза Уилсън по-безпристрастно, отколкото всъщност бе настроен. Той така и не надрасна детинската си любов към „страховитите твари“ и често използваше научен жаргон, неразбираем за почти всички, които не споделяха неговото удивление от света на насекомите и които никога не се бяха прехласвали пред империите, процъфтяващи в корените на някое дърво. Той дори очакваше да изпита затруднения пред президента и беше едновременно изненадан и облекчен от факта, че разговаря с човек, който бързо схваща и не се налага да му се обяснява какво е ентомолог или арахноид. Продължи нататък: — Това, което наблюдаваме в момента, е вероятно най-обикновен организъм, нараснал до бедствие.

— Да се върнем на първия ми въпрос: как е могло да се случи нещо подобно?

— Ами случва се през цялото време. Да не забравяме, че дребните форми на живот са превзели всяко кътче и всяка цепнатина от земната повърхност. Дори при нормални условия, ако проверите които и да било четири-пет жилищни блока в Лонг Бийч или в Манхатън, или във Вашингтон, ще откриете повече арахноиди отколкото хора по земята. Коер ми каза, че цели екологични системи спокойно си се развиват върху късчета мъртва кожа, която пада от нас, докато спим нощем. В чаршафите на всяко легло живее популация от поне два милиона индивида и докато стоим и си приказваме стотици, вероятно хиляди от тях в момента се хранят под кожата в основата на миглите ви, но ние нито ги виждаме, нито ги усещаме и ако не бях ви ги споменал, вие така и нямаше да разберете за тяхното съществуване... при нормални условия.

— Предполагам — каза президентът, докато разтърка окото си със свободната си ръка, — че няма начин да ми ги признаят като разходи в данъчната декларация?

Останалите хора, включени в линията, отговориха с кух смях или с мълчание. Началникът на канцеларията каза направо:

— Доктор Уилсън, споменахте, че това се случва през цялото време? Организмите се превръщат в бедствие?

— Разбира се. При наличието на подходяща температура и влажност на въздуха за нужния брой седмици, така че всички снесени яйца да оцелеят и ако има достатъчно храна, за да се поддържа експанзията на популацията, и ако също така естественият им враг

бъде отстранен от сцената, то ще се появи бедствие под формата на скакалци, които тероризирали хората в библейските времена, или колония мравки, дълга осемнадесет километра, която изяжда всички ферми и фермери по своя път край бреговете на Амазонка.

Никой не знае точно какви са необходимите условия, при които дадена популация осъществява бум, но ми изглежда, сякаш Лонг Бийч притежава някои характеристики, които не се срещат на друго място. Според архивните документи през 1973 г. от земята е започнал да излиза тънък слой плесен, който образувал мехури колкото кокоше яйце и се разнесъл по целия Лонг Айланд. За медиите това било паметен ден. Те дори засекли НЛО в действие, преди всичко да приключи. През 1979 г. имало бедствие от жълта треска. Подобно на плесента и тя заплашвала да се разрази из целия щат. През 1991 г. пък настанало царството на бълхите. Наложило се да дезинфекцират целия град. През 1994 г. — акарите. Ако се вярва на докладите, само за един следобед цели борове били изядени до корен.

Намеси се притеснен генерал Андрюс:

— Така че ако някое бедствие удари Ню Йорк, то най-вероятно ще започне в Лонг Айланд?

— Да, така ми се струва — отвърна ентомологът. — Старата поговорка, че гръмотевицата не удря два пъти на едно и също място, изобщо не е вярна. Ако някое дърво е ударено от гръм, то е, защото дървото е било най-високата точка наоколо (и следователно — най-добрият проводник), което пък означава, че проводниците служат именно за да бъдат използвани отново.

Андрюс подсвирна. Губернаторът и президентът го смятаха в най-добрия случай за доста прибързан, в най-лошия за параноичен, след като настояваше за карантина. Той вече гледаше на автомобилите и на магистралите като на вектори-носители на зараза, също толкова смъртоносни, колкото и мухите цеце. Съществуваха четири подстъпа към Лонг Бийч, четири моста, отдалечени на разстояние около четири километра един от друг от блатата на Лидо до високата врата на Атлантик Бийч. Надяваше се, че предположенията му са били правилни и че е затворил плътно извора на инфекция далеч преди тя да е имала време да се разпространи. Надяваше се да е така, но в действителност не го вярваше.

— Добре, това е решено — каза президентът. — Продължаваме с карантината.

— Само като предпазна мярка? — попита Мърдок.

— Да. Сигурен съм, че ще сме в състояние да разрушим гнездото на буболечките за ден-два, в най-добрия случай — още тази вечер. Но не искам междувременно навън да започне паника. Надявам се до довечера хората от външната страна на затворената зона да я отбягват, освен ако вече не са си събрали багажа и напуснали щата. А само Бог знае какво ли си мислят останалите вътре оцелели, като гледат четирите вдигнати моста. Дори и да се намират на километър-два от рояка и следователно — в относителна безопасност, сигурно се притесняват, като виждат, че камионите с храна са спрели да минават през мостовете. И ако решат, че кризата ще трае с дни или седмици, то до полунощ всеки супермаркет и улична бакалия ще се превърнат в зона на бойни действия.

И президентът все повече започна да се убеждава, че всеки град, независимо колко цивилизован, горд или разглезен е той, се намира на не повече от две-три яденета от анархията.

— След три часа ще трябва да говоря по телевизията — *ще ми се наложи да го направя*. И искам да съм в състояние искрено да заявя, особено на хората в Ню Йорк, че карантината е само предпазна мярка и че положението е под контрол. Сега въпросът на дневен ред е: ще бъда ли искрен, като им кажа това?

— Зависи — каза Уилсън.

— От какво?

— Ами първо от това какво е убило онези хора. И колко бързо можем да го унищожим.

Началникът на канцеларията заяви с нейния нежен, но нетърпящ възражения глас:

— Ако се наложи, може да изпратим хора с огнепръскачки. Това е бърз и мръсен метод, но ще свърши работа.

— Ако се наложи — каза Уилсън — ... ще свърши работа.

— Най-късно утре сутрин — добави Андрюс, — а още по-добре днес по залез-слънце.

— Ще свърши работа — повтори ентомологът. — Да... ако побързаме... — Той потъна в мисли и като че ли никой не забеляза, че изречението му остана незавършено. Той потръпна. Някак

подсъзнателно усещаше, че е забравил или недогледал нещо или че нещо не е разбрал. В подсъзнанието му постоянно изскачаше голото коремче на оса — жилещото бедствие от 1970 г. — имаше нещо за осите и пчелите, което не биваше да бъде забравено, недогледано или неразбрано.

— Кога най-скоро ще можем да вземем проба и да идентифицираме нашия... противник? — попита президентът.

— Извадихме късмет — каза Андрюс — Има един дирижабъл на док в Брукхейвън, а на него се намира най-доброто диагностично оборудване в света. Сега го товарят, а точно този дирижабъл е най-бързият строен някога, а освен това е и почти най-големият.

— Кога най-рано ще пристигне на място?

— Може да бъде в Лонг Бийч до един час, но ще получим първите сигурни изследвания след два, два и половина часа, съвсем навреме за речта ви.

Към разискването по общата връзка се включи нов глас от Брукхейвън — говореше Лесли Уелс. Тя беше специализирала патология на насекомите. Също така бе известно, че изпитва страст към паяците.

— Ако са арахноиди, ще сме в състояние да се справим с проблема доста просто. И паяците, и акарите ненавиждат перилните препарати. Направо измират. По принцип, единственото, което ни трябва, е препарат за миене на чинии, малко вода и за няколко минути работата е свършена. Няма да има нужда от огнепръскачки, господин президент...

— О, добро утро, Лесли!

— Добро утро, доктор Уилсън. Как идентифицирахте веществените доказателства?

— Със сигурност не са микроби. Вероятно не са и насекоми. Съгласен съм с Коер: трябва да търсим колония паяци или акари. Според мен — акари.

— Да — каза патологът, — това просто е един изолиран изключително необичаен случай, господин президент. Обзалагам се, че става дума за вид, пристигнал с някои чуждестранни продукти, озовал се в непривично обкръжение, в което липсват естествените му врагове. При всички случаи ще сте в състояние да спуснете мостовете още преди закуска.

Уилсън неохотно изрази несъгласието си.

— Би ми се искало и аз да бях толкова уверен, че това е само изолиран инцидент. Вярно е, че за през цялото си съществуване Лонг Бийч често е бил поразяван от гръмотевици, но известна информация ме кара да се чудя дали всъщност гръмотевиците не са просто предвестникът на някоя по-голяма буря.

— Искате да кажете — намеси се президентът, — нещо подобно на напастта от оси през седемдесет и девета или от мухъл през седемдесет и трета, която да засегне целия щат?

— Не съм сигурен, господин президент. Всяка криза започва все някъде, така че защо да не и в Лонг Бийч. Безпокоя се, че дори да успеем да откараме там цял танкер с перилни препарати и напълно да изтребим тези неща, просто ще премахнем симптома, но няма да се доближим до неговия причинител. Лонг Бийч не е единственото странно явление напоследък. Не зная дали става дума за нов вид инсектициди или за нещо друго, но ако ги потърсите, доста бързо ще си дадете сметка, че тази година пеперудите са изчезнали. А последната седмица в списъка на застрашените животински видове влязоха и светулките. Не друг, а именно светулките — та тях ги имаше буквално навсякъде!

— Значи не смятате, че Лонг Бийч ще си остане единственият инцидент? — попита Лесли Уелс.

— Един мой приятел — впрочем именно той направи видеоувеличението в „Лусънт“, — името му е Бишъп, та той е единственият човек, когото познавам, който не се изненада от случилото се в Лонг Бийч. Каза, че можело да се дължи на непредвиден ефект от киселинните дъждове, на някоя друга отрова, но че крайният резултат е спад на видовото разнообразие, което би могло да предизвика масирано преструктуриране на най-силните от останалите видове.

Президентът го гледаше въпросително.

— *Организмът, прераснал в бедствие* — наблегна Уилсън. — Рояците. Може би именно това се е случило, когато започнаха да изчезват водните кончета, пеперудите, жабите... При условие че данните на Бишъп са верни.

— Жабите! — възкликна Лесли. — Чух за това. Но няма никакъв смисъл. Жабите винаги са се приспособявали прекрасно. Те са оцелели

дори след онова, което уби динозаврите. Но сега навсякъде по света те измират.

— Някакво обяснение? — попита президентът.

— Никакво — отвърна Уелс.

— Ами пчелите! — добави Уилсън. — Изведнъж започнаха да ми се обаждат пчелари, всеки ден все повече и повече хора, които искат да знаят дали някой в ЦКЗ може да им обясни защо рояците им умират. Изпращат ни умрели пчели в кутии и най-странното е, че когато им правя дисекция, откривам, че трахеите им са запушени от паразитни червеи. Червеите буквално ги задушават до смърт.

— Червеи, които изяждат пчелите? — каза началникът на канцеларията — С това ли си имаме работа? С нов вид червеи?

— Не — отвърна Уилсън. — Става дума за същите червеи, които обикновено си живеят в пчелите. Но нараснали неимоверно, също както и стрептококите във вашето гърло ще се разраснат неимоверно, ако ви атакува грип. Според мен червеите са започнали да се развиват просто защото пчелите така или иначе умирали от нещо друго. Първото правило на добрия паразит е да не убива своя приемник. Обикновено съществува някакво балансиращо споразумение — като негласен договор между вас и имунната защита на вашия приемник. Ако убивате често кокошката, която снася златни яйца, един ден ще се окажете затворен в мъртвата кокошка и умиращ от глад.

Уилсън беше човек със силно въображение, който току-що успя да стресне самия себе си. Лонг Бийч... жабите... пчелите... възможно ли бе? Възможно ли беше тези случки да са само първият тътен от приближаващата се черна и ужасна буря? Спомни си за първия голям тласък, шест години по-рано, малко преди бейджинското земетресение, когато се счупиха и двата му крака, а стотици хиляди души намериха смъртта. Но не, положението не можеше да е *толкова* зле.

— Трябват ни повече доказателства — продължи Уилсън. — Все още не разполагаме с пълна информация. Лонг Бийч трябва да ни разкрие онова, което не знаем.

— На какво разстояние... — президентът като че се задуши на думата „разстояние“. — На какво разстояние се намира Лонг Бийч от центъра на Манхатън?

— Петдесет километра източно, сър.

— По дяволите!

„Да живееш в интересни времена“ — се казва в едно древнокитайско проклятие, което на пръв поглед звучи като благословия. Без всякакво съмнение в Лонг Айланд се беше случило нещо *интересно* и президентът нито за миг не се усъмни, че медиите ще се възползват да го превърнат в голяма криза на... Как го бе нарекъл ентомологът... „организъм, прераснал в бедствие“? Организъм, прераснал в бедствие, в такава близост до Ню Йорк?

Живееха във време, в което кризите, най-често фалшиви, се радваха на огромна популярност, но президентът все още не знаеше дали Лонг Бийч щеше да се превърне в обикновено сензационно заглавие на вестникарските статии или не. Хора, по-умни от него, бяха казали, че по време на фалшивите кризи всички до една или друга степен знаем какво ще се случи по-нататък, докато по време на истинска криза, като нападението над Пърл Харбър, бомбардировката над Хирошима, изстрелването на „Спутник“, взривяването на „Чалънджър“, не само че не знаем нищичко от това какво ни очаква през утрешния ден, но има нещо далеч по-плашещо и по-интересно: че въобще никой не знае. Наистина никой.

„Ще можете да спуснете мостовете още преди закуска“ — бе казала Лесли Уелс. Така говорил и Плиний Стари на слугинята си през 79 г. сл.Хр., когато Везувий надал първия си тътен: „Това е просто малко вулканична пепел. Ще я изчистим още преди вечеря, скъпа“. Ако историята служеше както трябва на президента, той щеше да знае, че Плиний Стари е все още постоянен жител на Помпей. Но не, положението не можеше да е *толкова* зле.

Обаче в Деня на благодарността щеше да зазвъни червеният телефон, а по Нова година той вече щеше да е мъртъв.

ГРАДЪТ НА МЕЧТИТЕ

Там възбудено гледаше как пред тях се появи научното градче в Брукхайвън: просторни сгради с ускорители на частици, сканиращи устройства за ДНК, музеи и магнитни „бутилки“, в които изследователите се опитваха да намерят начин как да превръщат антиматерията в удобно гориво за междузвездните ракети.

Не всички сгради изглеждаха свръхестествено. Закотвеният на едно футболно игрище дирижабъл „Син мир“ приличаше на безкрила космическа совалка, дълга двеста и петдесет метра. Там знаеше, че татко и неговият приятел Джаксън работят по въздушния кораб, откакто се беше родила. Там си спомни, че за него те бяха изобретили въглеродни жици, които укрепваха целия кораб, без да се налага използването на... на нещо, наречено „подпорни греди“. Така той можел да вдига във въздуха повече хора и товар, а татко помагаше на Джаксън да правят и ракети, в които също имало жици. Беше казал, че жиците ще направят ракетите свръхолекотени, и понеже тя не знаеше какво означава думата „свръхолекотен“, татко ѝ обясни, че това ще помогне на ракетите да стигат много, много бързо на много, много голямо разстояние. Татко можеше и да не разбира нищичко от музика, но изглежда, че разбираше от всичко друго.

Една стара поговорка описва етапите от развитието на дъщерята според това как възприема баща си. На четири години: „Татко знае абсолютно всичко!“, на седем години: „Татко ми знае доста, наистина знае много“, после на десет години: „Баща ми не знае почти нищо“. На дванадесетгодишна възраст достига до прозрението, че: „Баща ми дори и това не знае“, на четиринадесет: „Баща ми ли? Безнадеждно е изостанал“, а на двадесет и една: „Ама този мъж е страхотно тъп, тъп като галош“. После, някъде към двадесет и пет: „Знае нещичко за това, но не много“, а пет години по-късно: „Може би си струва да разбере какво мисли татко“. На тридесет и пет години: „Не трябва да се втурвам през глава в тази работа. Нека първо чуя мнението на татко и после да реша“. На петдесет години може да я чуе да казва: „Чудя се

какво ли би казал татко за това. Беше изключително умен“. И накрая, на шейсет: „Какво ли не бих дала татко да беше тук, за да обсъдя това с него. Този човек знаеше абсолютно всичко!“

Там, която винаги изпреварваше в развитието си, тъкмо прекриваше прага на третия от общо единадесетте периода. Когато джипът зави наляво към кафето и местата за паркиране, предназначени за посетители, тя забеляза, че около дирижабъла цари трескава подготовка. Обикновено, когато се намираха около някоя лаборатория, хората се движеха, без да бързат. Татко винаги ѝ бе казвал, че „правило номер едно“ в лабораторията е: „Никога не се движи бързо. Така стават нещастните случаи“. Сега обаче хората търчаха от колите и камионите и дърпаха големи кутии, а после буквално ги хвърляха през отворената врата на тържествения салон на въздушния кораб.

За секунда се зачуди дали не се е случило нещо лошо с жиците на татко и дали това би могло да обясни цялото това търчене и хвърляне. Там прекара остатъка на деня като в мъгла. По-късно можа да възстанови само някакви откъслечи. Спомняше си, че Джаксън ги посрещна пред главния вход на музея и каза на татко: „Има един проблем“. Надаваше едно ухо към тях, докато разбъркваше с генератора на гени холопроекцията и молеше компютъра за съвет как да оцвети кожата на новоизлюпените динозаври в лилаво. До нея достигнаха части от разговора на татко с Джаксън: „Жена ми, жена ми... още е там... трябва да ме качиш на онзи дирижабъл... мога да помогна... познавам града... познавам дирижабъла до последното болтче... Трябва да ме изпратиш там... Трябва!“

Не можеше да си спомни как Татко я прегърна за сбогом, макар да съзнаваше, че трябва да го е направил, преди Джаксън да я изведе на разходка извън музея и да се опита да ѝ обясни, че нещо лошо се беше случило в Лонг Бийч и че татко се връщаше в града с дирижабъла, за да разбере доколко зле е положението.

Там имаше само един въпрос към него:

— Мама добре ли е?

— Не знаем — отговори ѝ той. Думите му я удариха право в корема и навеки запечатаха този миг в нейното съзнание. Спомни си как дългият четвърт километър въздушен кораб мина точно над главите им, когато надигналата се в нея вълна от страх и адреналин отнесе закуската ѝ. И когато Джаксън клекна да избърше с кърпичка

устата ѝ, а бръмченето на пропелера на кърмата и страничните контролни дюзи замлъкна и се стопи в далечината, Там забеляза нещо странно в боровите пущинаци около музея. Чу как на поне триста и петдесет метра от тях една катерица гризе дебела стиска борови иглички. Дори и на това разстояние звукът бе все така остър и рязък и Джаксън също забеляза, че нещо не е наред. Те двамата осъзнаха като че ли в един и същи миг, че единствената причина, поради която катерицата вдига такъв шум, е, че в гората не се чуваха никакви други звуци. Нищичко. Не бръмчаха насекоми. Не пискаха птици. Нищо.

ЛОНГ БИЙЧ

Никога не бе ставало дума дирижабълът „Син мир“ да донесе каквато и да било изгода за Ричард или за някой друг от неговите създатели или спонсори. Официално той беше „даден под наем за постоянно“ на бразилското правителство, което получаваше печалбите от този луксозен въздушен лайнер. На пръв поглед за повечето хора тази спогодба се струваше твърде странна, ако не и скандална. Мисията на въздушния кораб „Син мир“ беше да спаси Амазонка и другите водни пътища от пораженията, нанасяни им от хората, и единственият начин да се постигне това бе да ги направят твърде ценни, за да бъдат унищожени.

Изследователят на океанските дълбини Джейсън Брамбли осъзна, че ще бъде по-евтино да се направи екскурзионен въздушен кораб, който да е и средище на изкуството, и да се подари на правителството, отколкото да се пишат правилници, да се изпращат в ООН, да се наемат адвокати, да се прокарат линии през горските масиви и речни басейни и да се рискуват неизбежните престрелки, които няма да доведат до нищо друго, освен до наемането на нови адвокати. И както се оказа, хората, които можеха да си позволят да отседнат в изключителните кабинети на „Син мир“, най-често бяха същите, които предизвикваха изсичането и изгарянето на горите и затлачването на водните пътища. Именно те имаха нужда да бъдат извлечени от своите офиси и пратени на пътешествие с въздушен кораб през планинските проходи на перуанските планини, да се приземят върху гигантските плаващи салове, за да прекарат цяла нощ на лагер някъде по върховете на амазонската тропическа гора, а после от височината на горските върхове да проследят течението на самата Амазонка.

Кесиите на толкова много предприемачи в Амазонка се напълниха, че индустриалците, като усетиха златната жила от туристически долари, можеха да си позволят да върнат дирижабъла обратно в Брукхайвън за основно преустройство. Закупиха от Япония една миниподводница, която се преправяше, за да послужи като

туристическа и да се спуска от шасито на „Син мир“ по време на пътешествията до Галапагос и бреговете на Антарктика.

Ричард съжаляваше, че не предложи в договора за наем да се включи условието по един месец на година дирижабълът да бъде използван за научни експедиции, защото скоро щеше да се окаже, че той е най-добрият океанографски изследователски съд в наличност. Беше построен най-вече от деривати на царевичната скорбяла, която Ричард и Джаксън превръщаха в леки, но удивително здрави нишки и корпусни секции. Корабът притежаваше безпрецедентна подемна сила за тежко оборудване, официални салони и лични каюти. Единственото му задвижвано от слънчева енергия витло му даваше неограничен обхват и за разлика от конвенционалните изследователски кораби, никога не му се налагаше да бяга от буря. Понеже беше облагодетелстван с персонални отопляеми кабинни, при първото получено от спътник предупреждение за приближаващ ураган можеше да се издигне високо над морската повърхност, а пътниците да се наслаждат на ярката слънчева светлина и да гледат как бурята гони натежали облаци на повече от километър под тях.

— Може би следващия път — бе казал Джаксън. — Може би следващия път няма да пропуснем да запишем в договора опция за научни експедиции.

Но Ричард съвсем не мислеше за опцията за експедиции, когато седна в тържествения салон, докато двама мъже проверяваха охлаждащата система и кислородното хранване на неговия космически скафандър, а Лесли Уелс разопаковаше пред него някаква минилаборатория. Шлемът му лежеше на масата и той зяпаше през дълга редица прозорци към Южната щатска магистрала, и мислеше за това как подобно на екипажа на хеликоптера от видеолентата на Лесли и жена му е била настигната от рояка; тези мисли почти го накараха да загуби самообладание.

„Не може да е толкова зле — каза си той. — Сега просто изживяваш един от онези страшни мигове, както нощта, когато Там изчезна и трябваше да се обадиш в полицията да претърси квартала и изведнъж я намери да спи свита на кълбо в едно ъгълче в килера долу в избата. Ще видиш, роякът изобщо не е стигнал до къщата, ако пък ли е, Даун е имала достатъчно много време да се измъкне.“

Паниката започна да отстъпва.

„Ще видиш — повтаряше си той наум. — До обяд всичко това ще бъде просто още един научен проект.“

Просто още един научен проект... Джейсън Брадли веднъж бе сравнил Националната лаборатория в Брукхайвън с най-хубавия бар в града. На експедиционните кораби бе всеизвестен фактът, че след месец, прекаран в морето, хората, които са се изморили ден подир ден да споделят заедно тесните каюти, когато спрат в някой нов град, се разделят и тръгват всеки поотделно. Но още в десет часа вечерта всички неизбежно се събират в един и същи бар, защото докато са се разхождали поотделно, всеки член на екипажа се е спирал в първия срещнат бар и не след дълго започвал да разпитва къде ще го посъветват да отиде и, разбира се, накрая се озовавал в най-хубавия бар в града, където към полунощ се сбирал целият екипаж. Единствената разлика между Брукхайвън и най-хубавия бар беше, че хора като Ричард Синклер, Джаксън Ройкирк и Джим Пауъл в началото не бяха членове на един и същ екипаж. Като че ли Брукхайвън беше мястото, където им бе писано да се съберат.

Когато навремето Ричард се озова на стълбите пред Брукхайвън, вече го съпътстваше репутацията, че две от лабораториите, в които работел, били разбити от вбесени колеги. По онова време беше започнал да се самосъжालява, казвайки си, че е нежелана от никого откачалка, но най-накрая откри в Града на мечтите кръг от себеподобни чудаци със склонност към спорове, които изследваха науката, забавлявайки се и заради самата нея.

Всички, освен Лесли Уелс. Беше пристигнала едва преди седмица от „Пасифик Технолоджис“, за да изнесе две-три лекции и да погледне новия ДНК „четец“ и „принтер“, но последните събития в Лонг Айланд, изглежда, щяха да я накарат да поостане.

Тя шокира Ричард с това, че принадлежеше към онези учени, които виждаха в професията си възможност да претендират, че превъзхождат останалата част от човечеството, и които често носеха значка с Дарвин и Айнщайн, сякаш с това казваха: „Вие, които си въобразявате, че знаете всичко, сте голяма досада за нас, които наистина разбираме нещата“.

От своя страна Лесли гледаше на Ричард като на човек, повече начетен, отколкото способен и му го съобщи без никакво протакане. Струваше ѝ се, че лошото ѝ отношение към Ричард е оправдано. Преди

година тя бе открила непокътнат динозавърски вирус и имаше намерението да го клонира, за да може да го изучи по-добре. Но Ричард се намеси и замрази проекта ѝ, като опяваше, че възкресяването на вирус, който е бил неактивен цели шестдесет и пет милиона години, може да предизвика катастрофа.

— Ами ако излезе от лабораторията? — каза ѝ той. — Ако се окаже, че е смъртоносен за птиците или за земноводните, или за някои други близки родственици на динозаврите? Може да разтърсиш из основи световната екология. — Всичко това изрече полусърдито, полу на шега и Лесли не можеше да определи дали бе сериозен, когато се усмихна снизходително и добави: — Какво излиза? Щом не сме достатъчно умни да клонираме цял динозавър, значи ще се насочим към по-дребна мишена и ще клонираме динозавърски вирус?

— Но помисли за залога! — опита се да спори Лесли. — Лабораторията ми е уплътнена по-здраво и от Лабораторията за лунни материали. Шансът да получим вирус от сориан, който на всичкото отгоре да се окаже смъртоносен в наше време, е точно толкова голям, колкото и този да отидеш до някой игрален автомат в Лас Вегас и да удариш джакпота още от първия път.

— Абсолютно същото казвам и аз: всяка седмица по някой човек успява да го направи. Кажи ми сега: светът наистина ли се нуждае от динозавърска пилешка шарка? — Той се засмя, но за нея това бе арогантен смях, като нарочна обида...

Ричард изпробва радиовръзката на скафандъра си и се свърза с останалия в лабораторията Джаксън, когато почувства внезапен глад. Помоли един член от разузнавателния екип да му забърка разтворима закуска с мляко и кафе.

Лесли тръсна глава.

— Виж ти, дори и на гениите им се налага да ядат.

— Защо винаги привличам хората като нея? — прошепна Ричард на Джаксън. — И как винаги успявам да ги накарам да извадят на показ най-лошото от себе си?

— А — каза Джаксън, — защото винаги говориш за толкова много странни неща.

— Ама и ти винаги говориш за същите странни неща!

— Да. Но съм висок два и тринадесет и тежа сто тридесет и шест килограма. Действам им смуцаващо. Хората винаги ще премислят два

пъти, преди да ми разбият лабораторията.

Един от инженерите му донесе димяща напитка и докато посърбваше, забеляза, че Лесли гледа на своя лаптоп кадрите от покрития с прашинки екипаж на хеликоптера. Прокара ръка по бялата пластмасова материя, която покриваше краката му.

— Чудя се, дали могат да ни достигнат през това?

— Скоро ще разбереш — озъби му се Лесли с ледена усмивка.

* * *

Вторият пилот от предната палуба „А“ каза по интеркома: „Лонг Бийч е на приблизително пет минути право напред. Приближаваме го от североизток. Инструкции, моля?“

— Снижи се колкото можеш по-ниско над Магнолия парк — каза Лесли. — Искам камерите с по-голяма разделителна способност да бъдат включени веднага щом влезем в града. Закарай ни колкото се може по-близко, без да се оплиташ в клоните на дърветата.

Секунда по-късно Ричард чу по радиовръзката гласа на Там:

— Намери мама — молеше тя.

Джаксън милостиво помоли някого да заведе момиченцето обратно в кафенето. Дори и ако майка ѝ бе оцеляла, въпреки че никой така и не успя да се свърже с нея по телефона, никой не искаше Там да види какво се приближава върху екраните на мониторите.

На двеста метра над земята дирижабълът хвърляше двойно по-голяма от височината му сянка върху канала, разделящ Лонг Бийч от Лонг Айланд. Докато пилотът се насочваше все по-надолу, Ричард видя, че карантината не би могла да удържи. Магнолия парк се намираше в южната част на града и хиляди се бяха устремили на север към вдигнатия мост при Лонг Бийч Роуд. Десетки хиляди бягащи хора сега плаваха, покачени върху сърфове, автомобилни гуми, изобщо върху всичко, което се държеше над водата. От другата страна, в Айланд парк, мъже, облечени в нещо средно между ловджийски дрехи и военна униформа, караха джапащите във водата да се връщат обратно. Ричард не бе сигурен, но му се стори, че забелязва няколко отделни искри от огнестрелно оръжие.

Той си даваше сметка, че карантината е смехотворна и в разрез с конституционните права. В най-добрия случай беше напълно безрезултатна. Като гледаше на запад, от сто и петдесет метра над морското равнище морският град му изглеждаше като кукленски макет с църква с камбанария, гара, училищен двор и мънички кукленски къщи с частни пристани отзад. Влакчетата си стояха в гарата, но всички лодчици бяха изчезнали. Най-богатите жители на града и техните приятели бяха отплавали на мига, в който вдигнаха мостовете, и Ричард си ги представи как се разпръскват от Амитвил до Манхатън.

Булевард „Нешънъл“ мина под тях и Ричард проследи шосето през южната част на града, където се кръстосваше с Пен стрийт. Очите му се плъзнаха по Пен стрийт на запад и се спряха на неговия квартал — напълно лишен от живот, сякаш е бил напуснат преди векове или хилядолетия.

За Лесли, която нямаше роднини в града под тях, приближаващите се завои и пързалки на Магнолия парк бяха просто парченца от археологическа мозайка, които стояха в очакване да бъдат подредени. В един впечатляващо ужасен и чудно красив миг опустялата крайморска алея ѝ се стори древна като Западната къща в Тера^[8] или стените на гробищата на Тутанкамон. Чудеше се дали и Спиридон Маринатос или Хауърд Картър^[9] са се чувствали по същия начин, по който се чувстваше тя сега.

Страничните контролни дюзи забавиха хода на кораба, той се заклатушка над покрива на „Ренесанс Билдинг“, сякаш души нещо, после сянката му докосна Магнолия парк. Паркът бе почернял. Земята в него все още приличаше на покрита с вълна. Лесли завъртя бинокъла към плажа, където продължаваше да стои хеликоптерът, но перките му бяха престанали да се въртят.

Екранът на монитора показваше какво се вижда в окулярите на бинокъла. Имаше някаква промяна в тялото, проснато най-близо до пилотската кабина. От пръстите на ръката, които допреди два часа все още си бяха пръсти, сега бяха останали само кости.

— Тъпо — каза тя. — Ако съдим по положението на телата, бих казала, че са се спуснали ураджийската посред рояка, а перките са вдигнали истинска вихрушка. Докато операторът излезе навън, перките вече са наемели няколко лопати от тия неща в кабината и по дрехите на пилота... Горките копелета не са имали никакъв шанс...

Изброявам още шест... с това седем тела в парка... и други две до полицейската кола. Моторът още работи...

— Какво е заключението ви? — попита един глас от Вашингтон. Говореше Амбър Мърдок, а гласът ѝ бе сух. — Все още ли смятате, че са акари?

— Със сигурност — отвърна Лесли. — Тези, как всъщност ги наричат медиите?

— „Прашинки“.

— Тези така наречени „прашинки“ в действителност представляват рояк паяци. *Акари*.

Значи, помисли си Ричард, сега ще направим „Операция пролетно чистене“. След като събраха нужната информация, „Син мир“ ще прелети над периметъра на акарите. Към баласта на въздушния кораб бяха добавени галони с препарати за миене на чинии във варелите с вода и двете съставки сигурно вече се бяха разбъркали добре. На теория напръскването на периметъра със сапунена вода щеше да затвори врага зад черта, която той да не може да прескочи. После щяха да спуснат мостовете и да позволят оцелелите да се изтеглят, щяха да намокрят дрехите им и да ги съблекат, а зад тях самолети на противопожарната охрана щяха да обливат сградите в оградения периметър, а после — като предпазна мярка — и всичко извън периметъра. Според Лесли до сутринта, след като се напръскаше всяка стая в заразения район, „кризата ще остане далеч назад“.

По начина, по който го разказваше Лесли, изглеждаше, че всичко ще завърши съвсем задоволително.

Само дето Ричард си спомни как беше чел някъде, че понякога паяците и акарите сплитат копринени нишки, с които се понасят по въздуха като въздушни моряци... като семена от глухарче... като зараза...

Западната стена на постройките на „Оушън Клъб“ представляваше огромни завити филизи от чернилка, през която тук-там проблясваше като светлинен лъч парче мазилка. Милиарди малки чудовища покриваха прозорците и балконите на „Ренесанс Билдинг“, и Ричард предположи, че ако „Операция пролетно чистене“ не проработи на дело така добре, колкото на теория, то скоро акарите ще се окажат стотици милиарди. Може би стотици трилиони.

Под сградата в парка лежах седем вързопа с кости, облечени в ризи, панталони и поли. Ричард си даваше сметка, че само в „Оушън Клъб“ и в „Ренесанс Билдинг“ трябва да има повече от триста скелета. Много от тях сигурно се намираха в асансьора или по стълбите. Знаеше, че стълбите бяха първото място, където бе угаснало светлото пламъче на цивилизацията, стълбите, на които десетки изскочили от леглата мъже и жени се бяха втурнали вкупом към измамната сигурност на улицата. Онези, които стигнали първи до металните врати на партера, са били и първите премазани от несръчната, склонна към внезапно сеене на смърт, безмилостна лавина от отчаяни, ръфани от акарите тела, спускащи се надолу. Ричард безуспешно се опита да прогони от главата си мислите за техните викове. „Божичко, боже Господи“ — помисли си той. И стана възможно да повярва, че каквото и да беше станало тук, то бе само предчувствие за нещо, излязло изпод контрол, което дебнеше да унищожи света.

Той съвсем лесно повярва в кошмарите, докато прелиташе над мъртвилото на булевард „Лорелтън“. После над Пен стрийт — същото мъртвило. После над „Лафайет“.

„Син мир“ хвърли три котви с лепкави краища близо до кръстовището на „Лафайет“ и „Пен“, където тревните площи и шосето бяха изцяло покрити от движещи се вълни черен пясък. Последната, четвърта котва се спусна от щирборда при носа на кораба, удари се силно в един от борове на Ричард, завъртя се около основата му и моментално се втвърди. Подобно на предшестващите я три и тази лепкава бомба проточи дълга нишка от „Син мир“. За да предотвратят проникването на акари нагоре по линиите, на носа и кърмата бяха поставени наблюдатели, които постоянно пръскаха горния край на котвите с пара под налягане.

Ричард щракна затварящия механизъм на шлема си, чу съскането, идващо от пакета на гърба му, и усети клокоченето на охлаждащата течност, която започна да циркулира по километричните тръбички, пришити в скафандъра му. Течността изду пластмасата около лактите и коленете му. Притисна ребрата и диафрагмата му колкото да затрудни неговото дишане, но тъй като бе затворен в пластмасова обвивка, ако я нямаше охлаждащата система, щеше да се чувства като човек с мокър костюм, шляещ се по плажа в горещ летен следобед.

Лесли провери дали кутията за образци на кръста му е добре закрепена.

— Ще трябва да се връщаме бързо — каза тя. — Няма да има време за разглеждане на забележителности.

Ричард задърпа прикрупените към скафандъра му въжета.

— Разбрано.

— Готови? — попита нечий глас по радиовръзката на Ричард.

— Когато кажеш — отвърна той.

Докато въжето го спускаше на земята, той чу някакъв вой. Веднага щом като усети, че краката му докосват земята, се освободи от въжетата. Те се провесиха на метър и двадесет над пътя, всяка от чиито червени тухли бе така плътно покрита с акари, че изглеждаше невъзможно да стъпи където и да било, без да затрие стотици от тях. За миг се разпръснаха по ботушите му и той усещаше движенията им дори и през дебелия пластмаса на скафандъра.

— Дръж ги! — извика Лесли по радиовръзката.

Скрит зад ограничаващите го сглобки, Ричард засмука пълзящите по краката му акари и ги вкара в първото отделение на кутията за образци на Лесли. Докато камерата на шлема му автоматично отчиташе времето и мястото, от което беше събран образец №1, роякът покри кутията на Лесли и ръкавицата на дясната ръка на Ричард.

Екраните в тържествения салон показаха, че дишането му се ускорява и че сърцето му пропуска два удара, когато той се надигна на несигурните си крака и тръгна към своя дом.

По средата на пътя към къщи се наведе да прибере образец №2 от един скелет, обвит в кадифена рокля и с чехли. Костите бяха оглозгани до блясък и не се виждаше дори и парченце сухожилие, което да ги скрепя. Изглежда сякаш бяха нахвърляни върху тротоара под формата на човешко тяло.

В Брукхайвън Джаксън Ройкирк гледаше картина на улицата, предавана от камерата на шлема на Ричард. Преброи точно шест купчинки дрехи. Само шест. Джаксън не можеше да разбере защо по ливадите и тротоарите не се виждат повече трупове. Ако нещо започне да те изяжда жив у дома, то първата, продиктувана от болката човешка реакция е моментално да избягаш от това място. Пен стрийт трябваше да е затрупана с тела... освен ако всички не са били изненадани вкъщи

и толкова бързо проснати на земята, че да не са имали време да изтичат до вратата... или пък кварталът е бил евакуиран, преди да го застигне угрозата. Всичко това премина за миг през мислите на Джаксън и той започна да се страхува, че по-късното обяснение няма да спре Ричард. Със сигурност при възникването на кризата — само през няколко блока от тях — в квартала край Магнолия парк не е имало никаква евакуация. По това време почти всички са си били по къщите и улиците са изглеждали също толкова пуссти.

Но Ричард вече си бе задал същите въпроси и беше стигнал до същото неминуемо заключение по повод рядко срещаните мъртви тела на улицата. Навсякъде лежат непогребани мъртъвци, каза си той. Зад всяка врата, покрай която минаваше.

— Два образеца са достатъчни — извика Лесли по радиовръзката. — Президентът ще се обърне към нацията и имаме нужда от онова, което си събрал до момента, ясно?

Няколко дълги мига той не каза нищо. Просто стоеше на моравата пред къщата си и гледаше как първото тъмно петънце се изкачва по стъклото на шлема му. Положи всички усилия да запази самообладание, да прочисти мислите си, но през стъклото видя, че цялата морава, зидарията и покритият с червени керемиди покрив са почернели. За един сюрреалистичен миг се опита да убеди сам себе си, че ако Даун е била много бърза, е успяла да избяга навреме от къщата или плътно да затвори вратите и прозорците и да се изолира на сигурно вътре. Но лекият обеден бриз, който бе носил „Син мир“ и сега караше въжето на най-близката котва да звънти като струна, си играеше с пърхащото перде на отворения прозорец на спалнята, а последният спомен, който пазеше Ричард от нея, беше Даун, легнала в тяхното легло с боси крака и гол гръб.

Най-накрая той постави едното си коляно на земята и се наведе да напълни третото отделение на кутията за образци. По това време акарите пълзяха по шлема на скафандъра му, пречеха му да вижда и изпращаха вкъщи съобщението, че ако паднеш в Лонг Бийч и си пробиеш скафандъра, ще е не по-малко фатално, отколкото ако си на Луната. Когато се опита да забърше акарите с облечената си в ръкавица ръка, стъклото се покри с червено-черна смес.

За момент остана объркан и се опита да търка по-енергично. После застина от ужас, като си даде сметка, че акарите са се били

нагълтали с човешка кръв.

* * *

Ричард, подобно на дъщеря си Там, бе блокирал големи отрязъци от своите спомени за Черния понеделник. Не можеше да си спомни как е бил издърпан по въжето или как е висял в тържествения салон, докато го обливали със силни струи жива, стерилизираща пара. Помнеше, че го помолиха да съблече скафандъра и да го изхвърли зад борда, докато почистващият екип го обливаше с перилни препарати. Знаеше, че спускателните също както и четирите котвени въжета последваха изолиращия му костюм и полетяха към улиците отдолу, но не можеше да си спомни нищо друго, освен откъслеци от разговори, най-вече Лесли, която говореше по радиостанцията с Вашингтон.

— По наша преценка жертвите възлизат на хиляда и петстотин души, господин президент... В момента пръскаме периметъра със сапунена смес... да се изпусне малко хелий, за да продължим по курса... Вече идентифицирахме няколко разновидности... включително и обикновения домашен акар.

Спомняше си, че Лесли се мръщеше.

— Невъзможно е — каза тя. — Домашните акари са напълно безобидни. Боя се, че подценихме сложността на ситуацията. Очаквах да открия някоя обитаваща джунглите разновидност, промъкнала се при нас на кораб с банани, която после се е развилняла, тъй като на този континент не е срещнала свои естествени врагове. — Гласът ѝ се извиси, звучеше почти истерично. — Очаквах да видя нещо подобно на онова, което се случи в Австралия, когато зайците се размножиха на воля, понеже наоколо нищо не ги заплашваше, и се превърнаха в единна маса, дълга двадесет и пет километра, в една жива редица, изгризваща посевите наред. Но не виждам нищо подобно, нищо дошло отвън, нищо, което да не се намира обичайно тук. — Тръсна глава. — Зарежи това, Ричард. Имаме нужда от всяко едно мнение.

Но Ричард все още не можеше да зареже това. Никоя дума не можеше да опише болката му, никоя дума, освен едно безкрайно „НЕ“ вътре в главата му, сякаш „НЕ“-то можеше да изличи от реалността загубата на жената, която обичаше. Но „НЕ“-то беше достатъчно силно

и с всяка минута реалността потъваше все по-дълбоко в него, раздирайки го, разкъсвайки го силно. През една такава минута си помисли дали да не заличи окончателно в себе си реалността, като се хвърли от „Син мир“, кратък полет до най-близката улица или покрив — падане със скорост 9,7 метра в секунда — само четири-пет секунди, пресметна той, а след него: утешаващото черно небитие.

Единствено мисълта за мъничката Там, останала внезапно без мама и без татко, го възпря.

— Ричард — повика го Лесли.

Но той не я чу. Почувства се като плъх в капан, както си седеше в единия край на тържествения салон с гръб, опрян в стената, разтърсван от конвулсии. Как изобщо би могъл да каже на едно деветгодишно дете, че майка му е мъртва? Единственото, което можеше да направи, беше да се опита да спре да вика във въображението си картината на онова, което лежеше отвъд отворения прозорец и пръхащото бяло перде.

[8] Тера или Санторини е гръцки остров в Егейско море с действащ вулкан. През средата на второто хилядолетие пр.Хр. вулканът избухнал и затрупал процъфтяващите поселища от бронзовата епоха под тонове пепел. Някои изследователи смятат, че разказът на Платон за Унищожението на Атлантида е отглас от тази древна трагедия. — Б.пр. ↑

[9] Археолозите, открили съответно Тера и гробницата на Тутанкамон. — Б.пр. ↑

6 ПРОРОКЪТ

Дълбоко в бездните на плейстоцена, почти преди половин милион години, интелигентният живот на планетата беше просто едно позорно петно. Сред канадските ледени полета и в мексиканските тропически джунгли нямаше и следа от човешко присъствие и почти навсякъде в пределите на великите пустоши, които по-късно щяха да се превърнат в Европа, Африка и Азия, напразно бихме се надявали да срещнем някой ловец на слонове. Те се бяха скупчили само на няколко изолирани местенца, но в леговищата им нямаше повече от четиридесет-петдесет индивида. В близост до делтата на Нил членовете на едно малко племе оставиха отпечатыци от своите стъпки върху бряг, несъществуващ в наши дни. Правеха куполообразни колиби от тръстика, учеха се как да повалят хипопотами с кремъчни стрели и да ги одират с помощта на мидени черупки.

Одираха също и хора. Никой археолог така и не успя да обясни защо, но по много черепи личат следите от умишлено отстраняване на плътта с примитивни оръдия. Възникналият образ на първия съзнателен разум на Земята ни показва едно племе, което преследва друго с кремъчните си оръдия, близо до огромни находища от мед, нефт и титан. Общият брой на различните племена от цялото човешко население възлизат едва на няколко хиляди души, но медта с обещанието за по-добри копия, нефтът с обещанието за по-добър глобален транспорт и титанът с обещанието за свръхзвукови полети, дали гаранции, че позорното петно ще излезе от килерите на времето и ще покрие земята от полюс до полюс, като нарасне от няколко хиляди индивида до няколко милиарда.

Сред тези няколко милиарда Джери Сигмънд отрасна, носейки собствения си черен позор и катерейки своите собствени бездни. Майка му беше учителка на деца, които имаха проблеми с четенето, а също и на свръхактивни деца и винаги си беше вкъщи, когато той се прибираще от училище; всички, които я познаваха, я обичаха. Баща му беше дърводелец, който винаги спазваше договорите и не оряваше

краищата на мебелите зад гърба на клиентите. И той винаги си беше вкъщи за Джери и, изглежда, всички, освен Джери го обичаха.

За него детството беше чиста агония. Всяка неделя в кухнята на майка му се събираха всевъзможни лели, чичовци и съседи, които се прегръщаха, когато се срещаха или разделяха, смееха се гръмко и отпиваха кафе с понички. Отрасна в дом, заобиколен от любов, но накрая това нямаше значение. Позорът беше залегнал в него като някаква тъмна страна, скрита в някой излишен байт ДНК, който щеше да се развие, когато му дойдеше времето. Джери Сигмънд беше човек, тероризиран от своите гени, които го обсебваха подобно на демоните в старите легенди.

Адел Сигмънд се бе опитала да научи сина си, че смисълът в живота е, когато някой ден легнеш в гроба, да можеш да кажеш, че никого не си наранил, а си помогнал на мнозина. Мисията му (а в света на Адел и Джак Сигмънд всеки имаше някаква мисия, *Божия* мисия) била навсякъде, където може, да внесе малко светлина в живота на другите. За Джери, подходът на неговите родители към живота бе в най-добрия случай твърде наивен и определено сантиментален (ако не и явно мисионерски). В най-лошия (в действителния свят на естествения подбор, ръководения от законите на джунглата свят на корпоративна Америка) просто предизвикваше околните да злоупотребяват с тебе. Когато навърши шестнадесет години, Джери се разви като свръхамбициозен младеж, благодарен на родителите си единствено за наследените от тях интелектуални способности, богатство, което майка му бе прахосвала безразборно и пропиляла години да се опитва да създава нови връзки в съзнанията на децата, страдащи от дислексия. Беше я чувал да повтаря до безкрай, развълнувана като жена, която, бъркайки си в носа, е открила там злато вместо сополи, че някои от нейните ученици могат да разберат безнадеждно заплетените думи просто ако ги прочетат с пръстите си вместо с очи. Да учиш зрящи на брайловата азбука? На кого би хрумнало такова смахнато нещо, освен на майка му?

Той нямаше да пропилее своите дарби. Неговата задача, смисълът на неговия живот беше да обедини мързеливата, овчедушна тълпа със своите речи и с обещанието за един перфектен свят, за един свят, който е такъв, какъвто би следвало да бъде според Джери Сигмънд. Беше упражнявал фино настроената си способност да

омайва мозъците на хората и да ги преправя по свое усмотрение. Можеше да открадне от някого и дори и онзи да го хванеше, той щеше да го погледне в очите с такава честност и доброта и да заговори толкова спокойно и убедено, че след няколко минути човекът би започнал да се чуди дали онова, което е взел за кражба, всъщност не е било просто недоразумение или грешка. Само онези, които го познаваха от достатъчно дълго време, за да знаят, че той няма стари приятели, успяха да видят истинския Джери Сигмънд.

„Ключът е в искреността“ — беше казал отдавна един голям майстор на комедията. „Фалшифицирай я и ще сполучиш.“ Джери Сигмънд дословно изпълняваше казаното от Джордж Бърнс.

Още като тийнейджър започна да изучава родителите си под микроскоп, сякаш бяха някакви насекоми, и се опитваше от наблюденията си да научи само за себе си с какво държание да предразположи хората, както съумяваха да го постигнат Джак и Адел, които можеха само за няколко секунди да накарат първия срещнат да ги хареса. Цял един следобед стоя пред огледалото в своята спалня, за да тренира топлата усмивка на Джак Сигмънд, към която прибави перфектната смесица от бляскавата интелигентност и съвсем лекото загатване за наивност на своята майка. Беше илюзия, разбира се, ни повече, ни по-малко, но още преди да влезе в колежа, той вече добре умееше да ги имитира.

Последният ден от стария свят свари Джери Сигмънд в един бар на летище „Кенеди“. Докато разположеното на сто и тридесет километра оттам градче Лонг Бийч попадна под ударите на акарите, той преглеждаше списъци с банкови трансфери на своя лаптоп. Джери току-що бе загубил едно доста доходоносно радиошоу, подкрепяно от националните синдикати, и можеше дори да загуби и свободата си, ако не продължаваше да се движи на крачка пред закона. През целия си живот, дори когато колегите му или някой друг най-накрая го спипваха, дори и когато избухнеше нов скандал на всяко ново работно място, където отидеше, той все успяваше да се измъкне сух. Подобно на своя приятел зъболекар, който бе обвинен, че съблазнява и опипва пациентите си, но вследствие на това обвинение се превърна в почетен гост на едно раздаване на рок-награди и когато се върна у дома, видя, че клиентелата му се е утроила, така и Джери откри, че и лошата реклама е добра реклама. И така, той осребри обвиненията за участие в

четири нашумели в пресата углавни престъпления, като акредитиви за покани за токшоута. Нали в края на краищата живееше в страна, в която да наречеш някого „мръсен интелегент“, „всезнайко“ или „Айнщайн“, си беше почти равнозначно на обида. Америка се беше превърнала в перфектната среда за процъфтяване на модерните пирати, които носеха делови костюми, знаеха как да омайват медиите и винаги изглеждаха кристалночисти. Великият Джери Сигмънд — твърде умен и харизматичен за собственото си благоденствие и за ничие друго.

Джери Сигмънд имаше голяма мечта. Виждаше собствената си ръка и чуваше собствения си глас да достигат отвъд безкрайността и щастливо множество да крещи неговото име. В цяла Америка хората с ужас очакваха икономическото бъдеще. Подобно на мнозина самопровъзгласили се пророци, типът „водачество“ на Джери беше много внимателно да се вглежда в емоционалното вълнение на тълпата, за да може да яхне вълната и така да увенчае собственото си могъщество и илюзия за власт. Само неколцина забелязваха, че той винаги предлагаше малко разрешения, но обширни списъци от люде, които можеха да бъдат обвинени във всякакви злочестини. Когато Джери Сигмънд научи, че пчелите във Флорида измират, и понеже знаеше, че портокаловите насаждения изцяло зависят от популацията на пчелите, разви своя версия за „унищожаване“ на предварително закупената цитрусова реколта: целеше се в онова, което сам наричаше „безсмислено изтичане на доларите на данъкоплатците към разни мръсни интелегенти, всезнайковци, айнщайновци“.

И най-опасното от всичко беше, че някои „айнщайновци“ наистина даваха на Джери Сигмънд оръжията, с които да ги унищожи.

Чак до тази последна седмица от стария свят Джери Сигмънд жестоко и с чиста радост бе нападал генетичен експеримент, провеждан в една от лабораториите на Едуин Уилсън. Учените бяха успели да променят един от гените на африканската зелена маймуна, който доведе до съществени промени в протичащите в мозъка ѝ химически реакции и превърна хетеросексуалните самци в хомосексуални. Това беше голямо откритие. Ако подмяната на един-единствен ген можеше да контролира нещо толкова основно в поведението на приматите, каквито са сексуалните предпочитания, дали промени на другите гени биха предизвикали също толкова лесно

и увеличаване на човешкия интелект или намаляване или пълно премахване на такива чувства като омразата, или дори стимулиране на творческата дейност. Ако това се окажеше вярно, може би човечеството се намираше на крачка от възможността да контролира своята еволюционна съдба. Но истинският въпрос, който Джери предпочиташе да премълчи, беше на кого би могло да повери обществото контрола върху подобна технология? На правителството? На частните предприемачи? На военните? На Църквата?

На никой от гореизброените?

— Ето значи докъде са стигнали — бе казал Джери на своите радиослушатели — интелигентите в собственото си благоденствие. След години изследвания — след шест години, през които нашето правителство разточително е отпусकало порнографски суми на Уилсън и на неговите протежета, — какъв е резултатът от парите на данъкоплатците? Сега учените ни съобщават, че могат да направят една съвършено нормална маймуна хомосексуална. Кажете, не ви ли стана по-леко на сърцата? Може би единствената истинска маймуна в тази ситуация е онази, в която хората като Уилсън превърнаха данъкоплатците на хубавата ни родина?

Да, разбира се, всичко вървеше прекрасно за Джери Сигмънд и това можеше да продължава вечно... Само ако не бе стигнал твърде далеч, когато се самопровъзгласи за най-блестящия американски маркетингов стратег... Само ако не се бе поувлякъл смехотворно да завземе остров Луна... Само ако знаеше къде да спре. Това му беше проблемът на Джери: знаеше как да достигне своето, но не знаеше кога да каже „стига толкова“.

Толкова за неговия призив към един съвършен свят. Законът го настигаше, осуetyаваше плановите му и това го терзаше; защото му беше известно, че винаги, когато някой велик човек като него дръзне да има велика мечта, неизбежно някой застава на пътя му, засипва го с презрение и присмех и се опитва да го смъкне на земята.

„Присмивали са се и на Платон — бе обявил той в последното си предаване. — Присмивали са се и на Александър, на Вашингтон и на Линкълн, а те всички са били велики водачи.“ Пропусна да спомене, че хората са се присмивали също и на Бозо, клоуна. Но това си му бе в стила.

Знаеше, че ще се върне. Подобно на Ричард Никсън и на още дузина други пирати преди него, знаеше, че може да разчита на късата памет на хората и на дарената от Бога човешка леност, която щеше да възпре по-голямата част от читателите му от усилието да отделят малко време да прочетат съответните документи или да вникнат в детайлите на това защо е изпаднал в немилост; а след време би могъл да насъска сплотеното около него множество срещу малцината, които са го изобличили. След време щеше да докаже колко безпочвени са документите срещу него за сметка на факта, че са останали непрочетени почти от никого. А следващия път всичко щеше да бъде различно. Следващия път никой нямаше да може да го подгони.

Джери Сигмънд имаше съвсем бегла представа, че докато прехвърля 20 процента от спестяванията си в множество безименни сметки в Доминиканската република, хиляда и петстотин души не бяха успели да напуснат Лонг Бийч и ги считаха за мъртви. Предаването на президентското обръщение приключваше на големия екран зад бара. Ситуацията била напълно под контрол и карантината щяла да трае само до сутринта. Джери не се затрогна от хилядата и петстотин мъртви. Докато ситуацията оставаше „под контрол“, те бяха без значение за него. Последните 20 процента, ето *това* беше важно сега. В сравнение с двадесетте процента дори и двете му дъщерички бяха без значение. Те и тяхната майка скоро щяха да изпаднат в бедствено положение, а майката още отсега смъртно тъгуваше за загубата на милия и обичащ мъж, който някога печеше сладкиши и втъкваше цветовете на тяхната китайска роза в косите ѝ. Постепенно мястото му бе заето от един студен и опасен човек, който би откраднал дори и от собствените си деца, ако реши, че това можеше да му донесе някаква изгода.

Ванора Сигмънд се чудеше дали подобна промяна изобщо е възможна. Не вярваше, че един наистина достоен човек може някой хубав ден да се превърне в истински социопат. Вече си мислеше, че милият и харизматичен мъж, за когото се бе омъжила, може и изобщо да не е съществувал. От самото начало бе усетила, че колкото и добре да го опознава, няма да разбере нищо повече за него. Струваше ѝ се, че само на петнадесет сантиметра под повърхността на неговата личност лежи твърда черупка, през която той никога не би я допуснал да премине. Сега за Ванора беше ясно, ясно както всяка трагедия, когато

се погледне през призмата на четвърт век, че всичко извън черупката е било просто фасада, един убедителен фалшификат, а истинският мъж е бил скрит някъде безкрайно по-надълбоко.

Той през цялото време беше там, наблюдаваше и изчакваше. И когато часът за Джери Сигмънд узря, черупката се разпука.

Ванора и момичетата бяха сами и объркани. Но ако уроците от последната година и половина им бяха изяснили нещо, то беше, че на този свят има и нещо по-лошо от това да бъдеш сам. Това да бъдеш сам с някого.

Сега всичко стана кристално ясно и за Джери, чудно ясно. Беше сам и свободен. Черупката се разпукваше.

Съжаляваше, че ще трябва да изчезне за малко в тълпата. Че ще живее под наметалото на фалшивата самоличност, че ще бъде принуден да кара някои от онези старомодни коли, които никой не запомня и за пет секунди, след като ги е видял. Докато полицията, на която гледаше като на вечно бдителната имунна система на Америка, потъне в самодоволство и забрава, щеше да бъде принуден да живее с далеч по-нисък стандарт, отколкото беше привикнал още от детството.

Над всичко останало Джери Сигмънд ценеше най-вече способностите си да се справя с положението, като човек, който би могъл да очарова дори и слонска бивна. А ако магията му не действаше, а плановете му претърпяха провал, той имаше и резервен план. Кариерата му на радиоводещ, както и далаверата с остров Луна бяха просто резервният план, задействан от някаква предишна несполука, така че настоящото му изчезване беше резервният вариант на резервния план.

„Няма за какво да се притеснявам — помисли си той, — не и американско момче като мен, което се справя с всичко.“ Въобще няма за какво да се притеснява с изключение на факта, че полетът му за Лондон закъсняваше вече с два часа, без някой да даде адекватно обяснение, а червеният предупредителен екран на лаптопа му поясни, че качването на борда на самолета може да бъде забавено с още шест часа. Той вече си даваше сметка, че е бил принуден да кисне в този бар достатъчно дълго, за да получи правосъдието шанс да го сграбчи в ноктите си и че подобна липса на късмет изобщо не е приемлива.

Като използваше същите кодове на фалшивата самоличност, с които осъществи и трансфера на парични суми, отмени резервацията

си за полета до Лондон и започна да преглежда полетите на „Ер Франс“ на екрана на своя лаптоп. „Защо не? — каза си той. — Париж е хубав през това време на годината.“

Отново го спря червеният прозорец. Появи се в горния ляв ъгъл на монитора, а в него с дебели жълти букви пишеше: „В МОМЕНТА НЕ ПРИЕМАМЕ РЕЗЕРВАЦИИ“.

„Защо?“ — написа той, а компютърът отвърна: „Летище «Кенеди» и «Ла Гуардия» са под карантина“.

(„К’во, по дяв...“)

„А Куантас?“ — написа той.

„В МОМЕНТА НЕ ПРИЕМАМЕ РЕЗЕРВАЦИИ“ — бе отговорът.

Приливните вълни на тревогата бяха прелели извън огражденията около Лонг Бийч. Бяха прекосили страната, прехвърлили щатските граници и с помощта на Си Ен Ен преплуваха през Атлантика. В Европа министрите на транспорта, финансите и общественото здраве гледаха на тях с нещо повече от нездрав любопитство. Някой бе използвал израза „организъм, прераснал до бедствие“ и по екраните на телевизора зад бара се виждаше как над летище „Де Гол“ зареждат един американски самолет с гориво във въздуха и го изпращат обратно към летище „Кенеди“.

Най-накрая Джери Сигмънд се интересува от новините, които течаха по стенния екран зад бутилките от „Кахлуа“ и „Самбука“. Едва сега наистина забеляза заснетите от въздуха кадри със сваления хеликоптер в Лонг Бийч. Най-после горивото бе свършило и перките на машината висяха неподвижно. Когато камерата се насочи на запад към изоставения спасителен пост, се спря на скелетите на неосъществения инженер Джон и на неосъществената му съпруга. Някой в Си Ен Ен беше увеличил кадъра и го бе оцветил в пурпурни оттенъци и сега го представяха като емблема на новината на фона на зловеща музика.

Когато емблемата избледня до сиво, на екрана се появи позастарелият Ед Наш.

„В дванадесет и пет ще включим кореспондента ни от Вашингтон, който в момента се намира пред Белия дом.“

Нещо ново при теб, Боб?“

„Ами, Ед, само преди секунда началникът на канцеларията Амбър Мърдок потвърди, както каза тя самата «наличието на множество летални случаи». Не може да даде точната бройка, нито какво е съотношението между ранените и убитите, но каза, че докато разговаряла тази сутрин с президента, той силно се колебаел дали да засили карантината в Лонг Бийч. Измъчвал се от възможността да загуби множество човешки живота, ако бариерният остров не бъде поставен под карантина, и тази сутрин бил възнаграден за решението си, като станало ясно, че жертвите са минимален брой и всички планирани мероприятия са били извършени навреме, така че да се попречи на разпространението на акарите. Това съобщи Мърдок. Но ние все още не знаем точния брой на ранените и на убитите. Преди няколко минути в Белия дом пристигна биологът от ЦКЗ доктор Ед Уилсън. В момента заедно с Мърдок и научните съветници на президента провеждат работен обяд.“

Сега вече Джери Сигмънд се бе навел напред от стола си, за да не изпусне нито дума. На екрана на лаптопа му пулсираше червено-жълто послание: „В момента не приемаме резервации...“

Не му обърна никакво внимание. Нито пък забеляза застаналите отвън четирима униформени — по двама на всяка врата. Един от тях дискретно изключи радиостанцията на китката си, за да не привлича внимание. Резервният вариант на резервния план на Джери отиваше по дяволите със страшна скорост.

Кореспондентът от Вашингтон се усмихна.

„По-късно през деня — каза той. — Мърдок и щатският секретар ще се срещнат с президента, докато последният ще продължава да получава информация

докъде са стигнали работите по прочистването на Лонг Бийч от акари.

И ако тук, във Вашингтон, предварителните изявления бяха твърде плахи, изглежда, че в чужбина са силно притеснени. Независимо че докладите за прекратяване на карантината са положителни, няколко европейски министри заявиха, че е необходимо да се предприемат допълнителни мерки. Изказаното от тях мнение вече подрони доверието в долара, който за последните два часа отбеляза около петпроцентов спад спрямо английската лира, френския франк и дойче марката. Като се вземат предвид тези последствия, хората тук си дават сметка, че е възможно кризата да продължи по-дълго, отколкото са смятали.“

Една ръка сграбчи Джери за рамото, той се стресна. Човекът с радиостанцията на китката каза:

— Искаме да поговорим, господин Сигмънд.

Зад мъжа бе застанал втори полицаи, държеше лаптоп, по чийто екран се виждаше най-новият рекламен фотос на Джери.

„Засега играта свърши“ — каза си Джери. Разпознаването му беше неминуемо. В долната част на дисплея забеляза собствените си отпечатъци и генетичен код. Само ако не беше пропилял толкова много време да прехвърля и прикрива сметките си, само ако беше успял да се провре в Европа, щеше да има предостатъчно време на разположение да проникне в полицейската база данни в „Уан Полис Плаза“ и да промени генетичния си код.

(Само ако...)

Джери забеляза още двама полицаи, по един на всеки изход, и тръсна глава. Никога не би повярвал, че плановите му ще бъдат тъй лесно осуетени от някаква купчина насекоми. И за пръв път за последните години той осъзна, че е останал без резервен изход. Непосредственото му бъдеще предлагаше само две алтернативи: да праметне полицията или да не праметне полицията.

Усмихна се с възможно най-приятелската си усмивка на гост в телевизионно шоу и дори и якият полицаи с радиостанцията на

китката като че ли се хвана на въдицата да се почувства добре в неговото присъствие. Никой не би могъл да упреква Ванора или другото, че са били измамани, че не са успели по-рано да прозрат отвъд фасадата истинската същност на Джери Сигмънд, защото той безупречно владееше своя номер. Единствено с изражението на очите си успяваше да предположи своя гост спокойно да се изповядва по радиото пред целия свят дори и в случаите, в които най-ужасният кошмар на същия този гост е бил да се изправи да говори пред десетина човека.

— Очаквах ви — каза той на якия мъж. — Няма да ви създавам главоболия.

Бавно отдалечи ръце от тялото си с обърнати навън длани, сякаш за да докаже, че нито е въоръжен, нито злонамерен.

Якият полицаи му отвърна с несигурна усмивка.

— Джери Сигмънд? — попита той.

— Да.

— Аз съм детектив Нелсън Гузман. Това е детектив Винс Кардилю. Разбрахме, че имате известни затруднения с остров Луна.

— Да, струва ми се, може да се каже известни затруднения — отвърна Джери и сви рамене. — Страшно големи затруднения, ако сме честни.

— Разбирам — рече Гузман с лек доминикански акцент. — Отначало ви се е сторило не лоша идея, но после излязло извън контрол, а? — добави добронамерено той.

— Да, накратко точно така беше. — Според лаптопа на Гузман Джери бе навършил петдесетте, но невинното изражение на лицето му напомни на полицаия за деня, в който деветмесечният му син, натискайки безразборно копчетата на телевизора, бе успял безнадеждно да го разпрограмира, а когато той се развика, детето допълзя до него, прегърна крака му и го погледна с такова изражение, че му бе станало невъзможно да се сърди повече.

— Сега ще ми прочетете правата, така ли? — каза Джери.

— Да — отвърна Гузман с мек, нещастен глас, — май така ще направя.

Ето значи докде го докараха всичките тези години на внимателно планиране. Докато се упрекуваше за поредното изпадане, Джери погледна назад във времето, назад към разклоняващите се

различни пътища, по които, ако беше тръгнал, би добил пророчески познания за самолетните линии, назад към поне дванадесетина други възможни решения. По някакъв начин те му се струваха като проходи към други реалности, към други животи, които той би изживял, ако късметът не го бе изоставял в повратните моменти, принуждавайки го да прибегва към резервните планове.

Бяха изминали петнадесет години, откакто започна своите атаки срещу Уилсън и останалите смучещи пари всезнайковци, и тринадесет години, откакто Ричард Синклер стана ученият любимец на токшоутата и обсеби светлините на прожекторите.

Джери се зае да се превърне в „най-големия Ричардов почитател“, да научи всичко възможно за него, но когато не успя да открие дори и намек за някакъв скандал, реши да използва радиото като форум, от който да създаде илюзията за скандал, въпреки че такъв не съществуваше. Начинанието му претърпя провал. Ричард го обезоръжи, като покани пресата да проучи от всички страни личния му живот. Те не откриха нищо. Абсолютно нищичко.

С това нещата можеха да спрат дотук и трябваше да спрат дотук, но както обикновено, Джери стигна твърде далеч. Продължи да се ровичка из живота на Ричард, докато последният най-накрая не го извика на дуел: стрелба с журналистически статии от десет крачки разстояние.

Джери не прие и рейтингът му спадна... за известно време, но той все още можеше да разчита кратката хорска памет да го изтласка отново на върха. Така и щеше да стане, така и трябваше да стане, ако не беше Ричард Синклер.

„Слуз — спомни си Джери. — Копелето ме нарече «слуз»! И то по националната телевизия!“

„Знаете ли — бе казал Ричард, — виждал съм бактериална тиня, изнесена от дъното на Атлантическия океан, която според мен е достигнала по-високо стъпало в развитието си от Джери Сигмънд или поне по-привлекателно стъпало.

Но когато ви тормози някое слузесто създание, поне сте наясно с две неща. Първо, че слузестите създания са склонни да вършат доста гадни неща, за които искат враговете им никога да не научават. Второ: създават си доволно много врагове.

Веднъж като научите всичко важно за слузта, включително (най-важното) кои са нейните врагове, единственото, което трябва да направите, е да разкриете пред враговете ѝ всичко, което знаете за нея. Много е просто. И логично.“

И за съжаление вършеше работа. Джери се оказа изправен пред един противник, който по природа си беше истинска машина за събиране на информация. Така правосъдието и средствата за масова информация разбраха за неговия план за лазерите. Беше почти съсипан, почти, но не съвсем. А колко доходна можеше да се окаже идеята му само ако Ричард не се беше набъркал.

Джери беше научил за една студентка, спечелила награда на местно научно изложение. Нейното устройство излъчваше толкова кратки и концентрирани светлинни импулси, че само с енергията от обикновен комплект батерии успяваше да прогори дупка в метален лист. Беше достатъчно малко, за да може човек да го държи в ръка, което го правеше идеално оръжие, но Джери Сигмънд имаше по-добра идея. Сприятели се с момичето и ѝ подхвърли, че ако го настрои да излъчва в инфрачервения спектър и светлинните импулси станат невидими както при дистанционното на телевизора... И ако се направи така, че вместо да се държи като пистолет, с него човек да се прицелва както с пушка на три километра и половина... А енергийното му хранване да бъде още по-ниско, то при попадение плътта ще бъде по-скоро като ошипана, отколкото изгорена или пробита. Тогава кой да е състезателен кон на всяка нюйоркска писта би могъл лесно да бъде изкаран от ритъма на бягането си и по желание дисквалифициран. Никой никога не би се усетил.

Това беше просто още една добра идея, която излезе извън контрол. Ако бяха го вършили едно, две, дори три надбягвания, щяха да могат да си тръгнат с пълни пачки. Но шест надбягвания по-късно (и две ненавременни хвалби от страна на протежето на Джери) тайната стана съвършено прозрачна. Много скоро бдителният Ричард Синклер усети машинацията му и я разказа на поне трима бивши съдружници на Джери. Години след това, дори и когато схемата — „Прекрасната хитроумна схема на Джери“ — повдигна рейтинга му, неговият живот не бе същият...

Китките на Джери Сигмънд бяха закопчани зад гърба му, когато Гузман, Кардильо и другите двама детективи го поведоха към изхода.

Пред бара вече се събираха новинарските камери. Джери вдигна високо чело и си надяна изражението на човек, който няма какво да крие.

Не каза нищо и никой нищо не го попита и той внезапно осъзна, че камерите не са насочени към него. Репортерите бяха дошли да отразят историята с връщаните самолети поради — как им беше името? Акари? Камерите се плъзгаха над тълпите заседнали пътници, половината от които протягаха вратове да видят екраните, а другата половина блъскаха по клавишите на своите лаптопи за повече информация за полетите. На един телевизионен екран се виждаше декор, лошо имитиращ улично парижко кафене, от предаване на „Виакон“ с последните най-актуални интервюта за насекомите и паяците, в което участваше не друг, а самият Ричард Синклер.

Косъмчетата по врата на Джери настръхнаха. Някой ден щеше да покаже той на Ричард кой е шефът. Някой ден щеше да даде да разберат дори и на тия две ченгета, към които бе принуден да проявява толкова жалка сърдечност. Един ден, реши Джери, ще им даде да разберат на всички.

Вкараха го в синьо-бяла кола с хромирана броня и без дръжки от вътрешните страни на вратите. Странно, но все още не беше притеснен. Джери започна да усеща насоката на бъдещия си живот. Трябваше да си възвърне статута на пророк — не просто на още един пророк — по-скоро на най-великия пророк на всички времена. Може би тази нова „чума“ беше средството, с което да стане това. Ухили се вътрешно и си спомни за мъдростта на Адел: „Щом като животът ти сервира само лимони, вземи ги и направи с тях лимонада!“ Може би тези малки „прашинки“ просто бяха лимоните, които животът му бе сервирал, криещи най-голям потенциал, от всичко досега.

Джери се усмихна на себе си и седна на седалката. Независимо дали бе успял или не да избяга в Европа, това не променяше особено плановете му. Твърдо беше решен никога да не се остави натам, накъдето го повлече съдбата.

Оцелей.

Изграждай наново.

Расти.

Завърни се.

Отмъсти.

Всяко едно от по-горните изискваше доста чакане, дебнене и заговори. Изискваше далеч по-зорко вглеждане в лежащите пред него пътища, търсене на нови възможности в купищата привидно продължителен тежък труд. Но Джери Сигмънд не се боеше от труда. Той остана съвършено спокоен, докато полицейската кола го отнасяше надолу по булевард „Рокавей“ към очакващото го бъдеще. Както сочат всички популярни мъдрости, Джери Сигмънд беше оправен човек.

КАРНАВАЛЪТ

Ден първи, 14:15 часа

Джери Сигмънд не беше единственият човек, отишъл на летище „Кенеди“ него ден с надеждата да преметне полицията и възнамеряващ кротко да изчезне от лицето на земята. Подобно на господин Сигмънд и Джейк Хофман в началото беше твърде зает, тъй че хвърли само един бегъл поглед на новините, още повече че нямаше нито приятели, нито роднини, нито пък бизнес интереси в Лонг Бийч. Но независимо от това пращинките нахлуха в неговия живот така внезапно, както пада тропическата вечер и потопиха плановите му в пълен мрак.

Беше висок мъж, облечен в небудещо подозрение кафяво и убитозелено. Детектив Гузман го бе видял, но едва ли му обърна внимание преди малко, докато Хофман играеше отвън с двете си дъщерички на една електронна игра, по същото време, в което Джери Сигмънд се опитваше да получи резервация за полетите от „Куантас“. Външно Джейк приличаше на най-обикновен татко, почиващ си между два полета. Дъщеричките му бяха на три и на пет години и изглеждаше, че той изцяло им се е посветил, може би дори твърде изцяло. Истинското му име не беше Хофман. Беше изоставил съпругата си в град Бангор, щат Мейн, и сега отвлечаше двете им деца в Париж, където смяташе да ги отглежда под фалшиво име.

Бягството му се развиваше доста по-гладко от това на Джери Сигмънд, в действителност за полицията случаят със Сигмънд бе далеч по-забавен. Освен това Джейк се бе подготвил по-добре от Сигмънд. Самоличността му и самоличността на малките Уини и Мишел бяха фалшифицирани и въведени наново в компютрите на Скотланд Ярд и „Уан Полис Плаза“. Нито жена му, нито властите можеха вече да го открият — докато или ако той не решише иначе. За всеки случай беше източил семейните сметки, като остави на жена си пари, колкото да плати наема за следващия месец и да си купи билет за самолет, но те изобщо нямаше да са достатъчни, за да наеме адвокат или детектив.

Планираше го от месеци, като внимателно обмисляше всяка подробност. А после ей така отникъде, от дълбокото впечатляващо никъде, дойде отменената резервация за полета на „Ер Франс“ и внезапното затваряне на летище „Де Гол“ за американските самолети. Присъедини се към тълпата от хиляди объркани бизнесмени и туристи, виеща се пред всяко гише за продажба на билети в търсене на алтернативен път към Европа, докато Уини и Мишел не станаха твърде отегчени, твърде гладни и изнервени, за да си струва да упорства повече, и Джейк си даде сметка, че всяко по-нататъшно усилие да намери билети е все едно да се жалва срещу зимния снеговалеж в Аляска.

Все още разполагаше с достатъчно пари в брой. Щом обстоятелствата се променяха, значи просто щеше и той да промени своите планове. Не позволи на карантината да го изкара извън контрол и си остана човек, който с всеки сантиметър на тялото си изразява, че владее положението. Роля, която Джейк често играеше, но която не беше единствената.

След като осъзна, че пътуването му към Франция е било прекъснато най-малко за един ден, реши да опита отново на следващата сутрин и се съсредоточи върху задачата да намери хотелска стая за през нощта.

Тогава плановите му отново претърпяха промяна. Стотици други хора бяха стигнали до същото заключение и до същото решение далеч преди него. Всички хотели на територията на летището бяха препълнени. Най-близките свободни легла се намираха чак на девет километра, в Куинс, и той скоро откри, че хотелиерите и шофьорите на такси явно бяха сключили някакъв таен договор да се опитат да смъкнат кожата на всеки закъсал пътник, до когото успеят да се докопат.

Докато жълтото такси отнасяше него и двете му дъщерички надолу по булевард „Рокавей“, Джейк започна да се притеснява, че ако карантината продължи да го задържа при тия надути цени, е напълно възможно парите и късметът да се окажат недостатъчни, за да отвори онова магазинче във Франция. „Всичко се обърна на шибан карнавал!“

* * *

Ден първи, 14:40 часа

Ричард не чувстваше нищо. Нито мъка. Нито гняв. Нито болката, която го бе подтиквала да се принесе в жертва на гравитацията. Нищо.

Разумът е маймуна, каза си той. Въпреки че се бе опитал да отрече действителността:

— Мамо! — бе изкрещяла Там...

Люля я в прегръдките си, докато тя не се изтощи от плакане дотолкова, че заспа или може би припадна.

— Искам мама — повтаряше ридаейки тя.

— И аз я искам — каза той, докато нежно люлееше Там в прегръдките си.

— Искам да съм в моята стая — каза тя, шумно протестирайки срещу малкия мрачен апартамент, който им бяха дали в къщата за гости в Брукхайвън. — Защо не можем да си идем у дома?

— Защото в къщата има буболечки — обясни Ричард. Какво друго, чудеше се той, да каже на едно деветгодишно дете? — Там, все някак ще се справим с това. — Каза го с цялата увереност, сякаш ѝ даваше гаранция. — По някакъв начин всичко ще бъде наред. — Но дори и за една частица от секундата не си повярва. Зачуди се колко ли възрастни са произнасяли същите тези безсилни думи пред своите деца в Аушвиц и в Армения, в Паленке^[10] и Мазада^[11], в Помпей и Тера. Това беше стар обичай, доколкото бе известно на Ричард — стар колкото динозаврите. Илюзия, създавана от родителите, когато животът ги изправеше пред лицето на някой истински кошмар, това беше най-великата, най-древната лъжа.

„Всичко ще бъде наред“ ѝ беше казал той, ясно съзнавайки, че светлината завинаги е напуснала средоточието на техния живот, че без мама нито един от тях не би бил някога така щастлив, както до осем часа същата тази сутрин. Но засега всичко беше достатъчно наред. Ричард се намираше под покроба на вцепенението. Там — под покроба на съня. На милостивите вцепенение и сън.

Ричард откри, че заедно с гнева и мъката вцепенението сякаш беше отнесло и всички други чувства, дори и любовта. Набързо направи ревизия на чувствата си, но не откри нищо, освен чувство за дълг към дъщеря си. Почувства се като автомат и в това особено студено и спокойно състояние на шок осъзна, че дори е възможно да постави основите на бъдещия им живот, да започне да планира как да

си разпределят домашната и училищната работа сега, когато мама я няма.

„Не е чак толкова лошо“ — си каза Ричард. И мисълта го изненада. Можеше да кара така с дни, без да усеща абсолютно нищо. Притесни го единствено пронизващото усещане, че може би каквато и смесица от адреналин и ендорфини да тече в момента по артериите му и да изключва най-чувствителната част от неговия мозък, тя най-вероятно му дава само кратка отсрочка. Нямаше да може да кара така с дни. Чувствата щяха да се възвърнат, съзнаваше го, и когато се върнат, щеше да си плати за тази мирна интермедия, да си плати с лихвите.

Щом си го помисли, и устата му пресъхна. Почувства езика си сух като къс египетски варовик в горещ августовски следобед и внезапно закопня за любимото питие на Там: леденостудена „Чери Кола“ и портокалов сок. Помисли си да отиде до кафенето, но после му хрумна нещо по-добро. Напоследък портокалите бяха станали по-редки от пилешкото мляко и кокошите зъби и цената на портокаловия сок беше скочила толкова много, че в кафето доставяха само от онзи гаден прах, който пиеха астронавтите. Не става, помисли си той. И обикновената кока-кола ще свърши работа.

Пресече стаята, измъкна една кутия от малкия хладилник и я отвори. Докато пиеше, се замисли за лошите цитрусови реколти, за умиращите прилепи и за гъмжащите по Лонг Бийч акари. Обаче прилепите... някаква част от мозъка му настояваше да мисли за прилепите и да отговори на имейла на Бил Шут. Знаеше, че някои прилепи се хранят с цветен прашец, а други с плодове. Малцина търсеха кръв, докато други хващаха летящите насекоми с помощта на своите радари. Не беше ли казал Бил, че повечето островни разновидности са насекомоядни? А не беше ли чувал някъде той самият, че хората, страдащи от алергии, нямат проблеми да живеят близо до цитрусови плантации, защото портокаловите цветчета не изпускат прашеца си във въздуха? Да, беше сигурен в това. Цитрусовите дръвчета зависеха изцяло от пренасящите прашеца насекоми: най-вече от пчелите — да оплодят техните цветчета.

Почувства, че го застига паниката. Не знаеше защо, но сега онази част от неговия мозък, която се занимаваше с прилепите и пчелите, се беше съсредоточила върху Там като върху централното и най-застрашено парче от странната нова картина, която се опитваше да

добие форма вътре в главата му. Картината беше огромна, но все още твърде мъглява и неопределена и нещо в нея със сигурност преследваше Там.

Тя кихна веднъж или два пъти, но иначе лицето ѝ си оставаше бледо, спокойно и безизразно.

„Сънят лекува раните“ — помисли Ричард. Той бе място, където да си направиш убежище и да се скриеш.

Отметна косата от очите ѝ и сви рамене. Дали и тя ще трябва да плаща с лихвите? Дали вече не вижда в сънищата си мама? Сънят е къща, казват хората. А кой го беше казал? Ричард се опитваше да си спомни. Исус? Буда?

Ричард познаваше най-лошата страна на съня. Беше преживял смъртта на родителите си и от опит знаеше, че Даун ще навестява сънищата и на двама им. Нещо в него се разкъсваше всеки път, когато си помислеше как мама прегръща Там в съня ѝ, как я люлее напред-назад, а бузата на Там почива на рамото на Даун, дори може би как ѝ прошепва: „Шшшш... всичко ще бъде наред“, а после дъщеря му се събужда студена и объркана и усеща как топлината от майка ѝ изчезва. Изчезва завинаги.

[10] Древен град в Мексико, възникнал към 250–550 г. сл.Хр. и изоставен през VIII век. — Б.пр. ↑

[11] Естествените скални укрепления на Мазада на западния бряг на Мъртво море били последната крепост на зелотите по време на тяхното въстание срещу римляните през първи век сл.Хр. В последния ден от обсадата 960 зелоти извършили масово самоубийство. — Б.пр. ↑

ПОГЛЕД НАВЪТРЕ, ПОГЛЕД НАВЪН

*Ден първи, остров Тобаго,
петдесет и пет километра северно от Тринидад*

Селцето забавяше ускорения ритъм на ранното утро и постепенно изпадаше в обедна дрямка. Повечето хора от тази част на Тобаго отлагаха обяда за най-горещите часове на деня. По това време по радиото гърмеше силна музика, провесваха хамаците и даже и детските игри ставаха по-морни. Дори и в най-хладните следобеднищо не се вършеше припряно. Навсякъде тегнеше атмосфера на безвремие, изградена през безбройните поколения, обитавали селцето. Повечето туристи, пристигнали от града, просто обикаляха напред-назад, следвайки своите карти в търсене на по-вълнуващи части от острова, поглеждаха с презрително самодоволство към затънтената лагуна и често взимаха безметежността ѝ за скука.

Бил Шут беше сред малцината чужденци, който се спря там и остана за малко и който толкова обикна неговия ленив ритъм и безвременния чар на селцето, че понякога се чудеше дали нещо на този свят би могло да го принуди да напусне защитения му покой, за да се върне в Блумфийлд Колидж или в непрестанния поток от адреналин, какъвто бе Манхатън.

Селяните, от своя страна, харесваха семейство Шут. В събота вечер Бил и Джанет често пиеха ром „Уайт Оук“ и пееха с най-шумните и корави пиячи измежду тях.

Двамата тропически зоолози бяха дошли на острова да проучат жалбите срещу прилепите-вампири, които нападали крави и разболявали цели стада. Но това беше съвсем невероятно. На Тобаго не се срещаха прилепи-вампири. Това го знаеше всеки, който се занимаваше с тези животни.

Проблемът бе, че прилепите-вампири не го знаеха и се бяха настанили тук. Бил и Джанет провесиха фина мрежа по клоните в гората, но всеки път на този остров, който би трябвало да е обитаван от седемнадесет вида прилепи — никой от които не консумираше кръв

— Шут оставаха с празни ръце. Изглежда, че прилепите бяха напуснали острова и само от време на време се виждаше по някой *Desmodiis rotundus*, обикновеният вампир. Видовете, хранещи се с насекоми и плодове, просто си бяха отишли. Като че бяха изчезнали от лицето на земята. И явно всичките вкупом.

Бил реши него ден да пропусне обяда и сиестата. Вместо това претърси гъстите шубраци в покрайнините на тропическата гора, като се опитваше да разреши загадката. Беше сред едни от първите, които осъзнаха, че светът се е наклонил към необяснимото и че хората навлизаха в едно забулено от несигурност бъдеще, в което нищо не е такова, каквото изглежда на пръв поглед. За него островът се превърна в място, осеяно с парчетата от гигантски пъзел, и картината, започнала да се оформя в главата му, го плашеше.

Известно му беше, че в естествената среда на островите, в която вятърът по-скоро отнася цветния пращец в морето, където той се изгубва безследно, отколкото го пренася на друг остров, почти всички плодни дървета разчитаха много повече на насекомите, отколкото на вятъра да създадат ново поколение. Знаеше също така, че несмлените зрънца, които се изхвърляха заедно с изпражненията на плодоядните прилепи, носеха обещание за новото израстване на тропическите гори. Прилепи и растения бяха сключили взаимноизгодно споразумение, но то сега бе поставено под въпрос. Бил подозираше, че ако претърси внимателно гората, ще открие, че тази година са узрели твърде малко плодове. Плодоядните прилепи си бяха отишли, предполагаше, че бяха измрели — най-вероятно от глад.

Известно му беше още, че на континента ято от шест милиона прилепа можеше да изяде 115 000 килограма насекоми само за една нощ. Но *Tadarida* (които се срещаха както в Тобаго, така и във Венецуела) не се виждаха никакви. След като бяха изчезнали, Бил очакваше да стане свидетел на бум сред популацията от насекоми на острова, очакваше, освен това да открие петнадесет-двадесет тона комари в повече, но и те не се виждаха никакви. Сега, в четиристранния спор парчетата от пъзела започнаха да се напасват и той можеше да състави хипотеза какво именно се бе случило на Тобаго.

Имаше на разположение три подробности: плодоядните прилепи, чийто източник на храна зависеше изцяло от насекомите, бяха

изчезнали; насекомоядните прилепи бяха изчезнали; самите насекоми също бяха изчезнали. Тук стигна до четвъртата подробност, която не му беше известна преди: нещо напълно беше дръпнало чергата изпод нозете на островната екология.

Но *Tadarida* бяха само сред първите видими последици, припомни си Бил. Със сигурност имаше и други. Уплаши го мисълта, че явно не ставаше дума за някакво местно явление, ограничено само на този остров. Не можеше да си представи как изчезването на *Tadarida* и плодоядните прилепи би могло да привлече орди от прилепи-кръвопийци чак от Тринидад и Венецуела... Освен ако нещо не преобръщаше екологията по тези места с главата надолу, което бе принудило вампирите да потеглят на преселение към островите, за да намерят нов източник на прехрана.

Искаше му се да получи от Ричард поне потвърждение, че той и семейството му са наред, ако не и възможност да обменят информация. „Нашествието на прашинките“, както го наричаха по Си Ен Ен, беше най-горещата новина по Интернет през този следобед и Бил се чудеше...

„Дали нещата не са свързани? Не, това е твърде предубедено. Луда работа. Не искам да го повярвам.“

Защо мълчеше Ричард? Всичко, което можеше да научи от лаптопа си, беше, че съобщението му е било получено някъде по пътя между Лонг Бийч и Брукхайвън. Там е приела сигнала и следователно въпреки всичко семейството на Ричард трябваше да е наред.

Бил излезе от тропическата гора на поляна от изсечена и изгорена земя, сега вече покрита с трева. Първо усети миризмата, а после забеляза нещо на края на разчистеното място. Като че ли единствените живи същества на километри наоколо бяха няколко крави. Те го проследиха с безизразните си погледи как кляка на тревата и вдига с клечка един мъртъв прилеп. „*Lasiurus borealis* — си каза Бил. — Женска.“

Коремчето ѝ се бе подуло от разложението колкото детски юмрук. Така тя изглеждаше, сякаш се е хранила по-добре, отколкото се бе хранила в действителност малко преди да умре. Бил знаеше, че обикновеният червен прилеп е самотен ловец на насекоми, който може да бъде заловен в мрежа малко преди здрачаване, приблизително час преди типичния за почти всички островни видове прилепи апогей на

храненето. На Карибите *Lasiurus* се бе специализирал по насекомите, активиращи се в ранната вечер, и затова излизаше на лов, докато останалите прилепи все още почиваха, спяха и смिलाха изяденото предишната нощ. Бил бе впечатлен от реда в природата: в гората се хранеха на смени, но сега нещо беше разтурило привичния ред. Докато подбутваше трупа с клечката, от него се отлющиха плътни парчета кожа и червена козина и оголиха костите, а във въздуха се разнесе смрад. Но не се забелязваха ларви на муха, забеляза Бил: нямаше личинки, които да се извиват в тази почти тридесет грама разложена, затоплена от слънцето плът — истинско пиршество за всяка муха. По тези места дори една личинка би могла да разложи трупа на цяла крава за по-малко от седмица. Но бедното създание лежеше на земята поне от два дни и не бе привлякло нито една муха — „къде на майната си бяха мухите?“

Когато обърна прилепа с клечката, видя, че той не беше привлякъл нито един бръмбар. Нито пък мравки.

Кравите, които го наблюдаваха, изглеждаха болнави и неспокойни, оригванията им бяха единственият коментар. Залуталият се в мислите си Бил не ги забеляза. Въображението му се връщаше към все същата твърде хипотетична насока. Този път не отмина проблема. Този път се замисли: дали нашествието от акари в Ню Йорк означаваше, че каквото и да ставаше тук, то бе прекосило целия континент?

Осъзна, че трябва да се свърже с Ричард, че *трябва* да обменят информация, че е абсолютно задължително да го направи. Ако предчувствията му се окажеха верни, то това значеше, че кутията на Пандора е широко разтворена, и той започна да подозира, че съвсем скоро щеше да престане да се тревожи за странните миграции на прилепите. И пет пари няма да дава за тях.

— Бил? — Все още клечеше в тревата, когато чу гласа на Джанет. Един кален път лежеше в далечния край на полето. По него се клатушкаше пикап, който насочи погледа на Бил към сянката ѝ, сякаш тя беше някой дух. Над главата ѝ се носеше нещо подобно на призрак, но когато излезе от облака прах, се оказа, че това е просто лаптопът.

— Какво намери? — извика му тя.

— Една малка загадка — извика в отговор той. — Мъртъв прилеп и никакви мършоядни насекоми около него. Ти какво намери?

— По-голяма загадка — каза тя. После коленичи до него и разтвори лаптопа. По екрана течаха поне дузина имейли. Нито един не бе от Ричард, но всеки допълваше по някое парченце към пъзела, от което картината ставаше все по-ясна и все по-ужасяваща:

„От Диидра и Карън, Смитсъновия институт за тропически изследвания, Коста Рика: Джанет, имаме потвърждение. Всички насекомоядни прилепи са измрели напълно или са напуснали Белиз. Изглежда, че прилепите-вампири също са напуснали региона. Възможно е да е свързано с информацията, получена от полковник Аугуст Шмид, известен местен собственик на ранчо и любител на ципокрилите, че тукашната популация пеперуди е била изтребена.“

„От Артур и Елизабет от Колумбия: Не можем да отговорим на въпроса ви дали популацията прилепи у нас е в упадък или не. Тук сме претрупани с работа. Безуспешно се опитваме да спасим фермата. Реколтата от кафе тази година е изцяло унищожена от нашествие на плодни акари. Преживяваме най-ужасна икономическа катастрофа.“

„От Дарън и Сакико във Венецуела: Потвърждаваме. Цялата популация прилепи, включително и вампирите, е изчезнала. Фермерите докладват за стотици крави, умрели от прионова болест^[12]. Истинска загадка: смяташе се, че именно този вид прионова болест се пренася от насекоми, но не сме в състояние да установим преносителите ѝ, защото тукашната популация насекоми е изчезнала също както и прилепите.“

„От Фарук, Мари и Пит от Тринидад: Съжаляваме, но трябва да ви известим, че сме затрупани от случаи на

болестта луда крава. Идентифицирахме като нейни евентуални приносители прилепите-вампири.

P.S. До гуша сме затънали във вампири.“

„От Ким и Крис в Гвиана: Проблеми с развитието. Намираме се пред реалната възможност да загубим ранчото заради болести по всички говеда. Тук това все повече заприличва на икономически Армагедон. Съжалявам, че не мога да отделя време за разпъване на мрежи, за да отговоря на вашите запитвания за прилепите.“

Единствените добри новини бяха, че има бум в реколтата от захарна тръстика. Разбира се, че ще има, помисли си Бил. Нали наоколо вече няма насекоми, които да разяждат и хрупат тръстиката. Тази ободряваща мисъл хвърли още по-тревожни сенки върху неясния постскриптим към писмото на Ким за някакво ритуално клане във вътрешността на Гвиана. По някакъв начин звучеше също така страховито, както и случилото се в Лонг Бийч, и независимо че засягаше по-малко хора, беше далеч по-кърваво, а според властите в дългия списък на странните религиозни практики в Гвиана то беше тясно свързано с вуду-култовете.

Бил се замисли.

Извади кърпичка от задния си джоб, избърса потта от лицето си и за своя изненада видя, че бе пропуснал да забележи засъхналите вадички кръв по краката на кравите.

Какво, за Бога...?

Джанет проследи погледа му и видя, че на всички крави им е текло кръв, на повечето — само по краката, но на някои — и по корема. *Desmodus rotundus* — заключи тя. Наистина гадни животинки. Хранеха се на глутници като мънички миниатюрни вълци; но не се държаха така, както бихте очаквали да се държи крилатият ви противник. Нападателните им стратегии не бяха базирани изключително и най-вече на полета. Те бягаха по земята подобно на паяци и когато настигнеха плячката си, се покатерваха по краката ѝ и оттам можеха да се изкатерят или да забият нокти до някое удобно за

захващане местенце. Забележителната им подвижност на земята бе съчетана с прикритост и лукавство, а резците им бяха по-остри и от най-острия хирургически инструмент: толкова остри наистина, че можеха да пробият кожата, като разрязват наполовина клетките, така че нервите не регистрираха болка. Бяха в състояние да оголят артериите по глезена на някой човек, без той изобщо да разбере.

— *Desmodus*? — попита Бил.

— Възможно е — отвърна Джанет.

Запълзяха към стадото, за да погледнат по-отблизо. Кравите запристъпяха притеснено, но не се отместиха. Очите на Бил засноваха напред-назад, анализирайки вадичките кръв. Реши, че кравите са били нападнати малко преди зазоряване и са стояли на място дълго след изгрев-слънце. Беше обичайно след нападение на вампири всичко да е опръскано с кръвта на жертвата, защото в слюнката на прилепите се съдържаха антикоагуланти, които спираха естествения процес на съсирване. Дори и след някое по-леко нападение, кръвта просто изтичаше през раните най-често в продължение на часове. Прилепите-вампири бяха сред най-небрежните хищници в животинското царство не само заради страховитите си хранителни навици и естеството на слюнката им, но и заради ефективността на техните бъбреци. Още щом първата струя кръв се плиснеше по вкусовите им пъпчици, бъбреците им започваха да работят на пълни обороти, прецеждайки твърдите и хранителните съставки на кръвта и изхвърляха моментално водата. Докато прилепите висяха по плячката си и смучеха ли, смучеха от нея, те уринираха. Урината им бе водниста, с лек оттенък на яркочервено и вонеше; но Бил нито видя, нито помириша някаква следа от нея по полето. Коремите и краката на кравите трябваше да са изцапани от горе до долу със засъхнали ручейчета от кръв и урина. Съдейки по многобройните надупчени белези, ако прилепите са висели по тях дори и само за няколко минути, кравите трябваше да изглеждат така, сякаш някой се е опитвал да ги заколи, както са си стояли в полето. Но независимо че нападението е било доста лошо — той изброи по дузина ухапвания само на един крак — изглеждаше твърде безкръвно.

Сякаш роякът прилепи веднага с приземяването си е захапал плътта на животните и започнал да смуче кръв, но тя вероятно му се сторила безвкусна и затова прилепите се изнесли, без дори да пуснат бъбреците си в ход. На биолозите, занимаващи се с еволюцията, често

им се налагаше да извличат маса информация от нещо толкова мъничко като парченце кост, което ги бе принудило да развият онзи начин на мислене, предизвикващ несекващо задоволство у Агата Кристи и нейните почитатели. Детективът в главата на Бил отчете, че от носовите на кравите тече плътна слуз и очите им са толкова насълзени, че са почти затворени, сякаш животните страдат от силна настинка.

За какво се говореше в докладите от Венецуела, Гвиана и Тринидад? За болни и умиращи крави? Когато прибави и този факт към онова, което вече му беше известно за прилепите-вампири, получи резултат, от който му прилоша. Знаеше, че един вампир не би пил кръвта на болно животно, което обясняваше защо роякът прилепи не бе останал достатъчно дълго, за да се появят следи от урина. Нещо друго, може би последното останало насекомо или първият прилеп-вампир, пристигнал на острова, ги бе заразило. Знаеше, че прилепите-вампири, не могат да запасяват с тлъстини телата си, което означаваше, че всяка нощ трябваше да поемат свежа кръв, в противен случай умираха. Знаеше също, че групичката, нападнала кравите, дори и да не бе намерила някъде на острова здрави крави, можеше все още да е жива и добре нахранена, защото вампирите и хората притежават една обща черта от характера: способността да постъпват алтруистично. Ако си прилеп-вампир и не си успял да си намериш кървава храна предната нощ, няма страшно, братле, някое другарче ще повърне малко от своята вечеря в устата ти.

„Ах, не е ли прекрасна природата?“ — помисли си мрачно Бил. Известно му беше, че ликвидирането на горите във Венецуела, Гвиана и Тринидад от животновъдни ферми, бе направило свежата говежда кръв толкова достъпна за вампирите, колкото достъпни бяха за хората пликите с мляко и първокачествените ребърца. Когато фермерите увеличаваха популацията от говеда, те несъзнателно примамиха вампирите навън от горите, което доведе до бум в тяхната популация. Никой не си зададе въпроса какво ще се случи, ако основният източник на храна за прилепите се разболее, но Бил беше сигурен, че именно болестите бяха принудили вампирите да мигрират, на което бе станал свидетел в Тобаго, а сега разбираше, че и тук говеждата кръв бе станала негодна. Вече започна да предсеща какво ги очаква.

Джанет също го усети и мисълта за това я уплаши.

— Ще продължат да мигрират, нали? — промълви с надежда тя.
— Вместо да се хранят с болни крави.

— Или ще се завъртят наоколо да потърсят по-здрава храна — рече Бил. — Ще минат на друг режим.

— Хора ли?

Той погледна ухапванията по болните крави и се намръщи. Явно наоколо се навъртаха доста от малките дяволи. От всичко, което знаеше — повече, отколкото бе виждал някога преди. И сега те висяха някъде, висяха с десетки хиляди, спяха в малки килийки под стрехите или в избите, но в момента, помисли си Бил, са по-гладни от всякога и...

— Ще се мръкне след няколко часа — предупреди го Джанет.

Бил погледна към слънцето.

— По-добре да кажем на съседите довечера да сложат двойни мрежи против комари около леглата и здраво да залостят вратите и прозорците. За всеки случай.

— И да предупредят всички приятели.

— Може би — каза Бил, докато се опитваше да изблъска от съзнанието си въртящият се в главата му филм на ужасите.

— Възможно е да преувеличаваме — каза Джанет, като се опитваше отново да зазвучи обнадеждено. — Вероятно преиграваме. Мисля си, какво ли ще стане, ако всичките тези хора, като се събудят на сутринта, ни помислят за пълни глупаци? — Но Бил гледаше през рамо към умрелия от глад насекомояден прилеп, чийто труп не бе приютил никаква ларва. И започна да се чуди каква ли екологична катастрофа е довела до нашествието на гладни прилепи и акари. Докато филмът на ужасите в главата му започна да набира скорост, повече от всякога му се прииска да получи някакви новини от Ричард.

— Не можеш да заблудиш себе си — каза Бил. — Всичко това много скоро може да стане твърде нелицеприятно. Знаеш го добре. И аз го знам. След месец, а може и след седмица тази част от Карибите ще стане място, в което никой нормален човек не би пожелал да прекара нощта.

— Всички тези острови? Половината Карибско море? — Джанет поклати глава. — Не, просто не може да е *чак толкова* зле. Не може.

— Може да е и по-зле — отвърна Бил. — Може утре да се качим на самолет за Ню Йорк, но се съмнявам, че ще оставим проблема зад

гърба си. Струва ми се, че събитията в Лонг Бийч красноречиво го доказват.

— Каква е причината? — попита най-накрая тя.

— Нещо толкова дребно — отвърна той и по лицето му премина някаква гримаса, напомняща на ухилване. — Почти най-дребното нещо на света — насекомите. Обикновено на човек не би му хрумнало дори да ги погледне. Но те са мъртви, Джанет. Мъртви или умиращи, или спят някъде. И това не се случва само тук, на Карибите. Случва се и в Ню Йорк, струва ми се. Може да е така и по целия свят.

— Не — каза Джанет. — Няма никакъв смисъл.

— Боя се, че ако изобщи има нещо, то това е именно смисъл.

* * *

Четири часа по-късно и четири хиляди километра по на север от Тобаго, над Ню Берн в Северна Каролина, се спускаше здрач. Пчеларят напусна черния път и тъкмо навлизаше в гората, когато чу някъде отляво тихо шумолене. Дали бе човек или животно? Трябваше да внимава. Ако отново го свареха да браконьерства из кариерата, най-вероятно щяха да му конфискуват цялата колекция. Старият мистър Еймс, отговарящ за сигурността на мината, го спипа миналия път на местопрестъплението и го завлече в съда. Пчеларят така и не разбра защо Еймс или който и да било друг ще се пали толкова за няколко вкаменелости от миди и зъби на акула. Навсякъде тръбяха, че тази мина била само за фосфати! С помощта на камионите, крановете и маркучите с вода под налягане миньорите изваждаха океанските отлагания от дълбокия цяла миля кладенец, след това извличаха фосфатите, за да правят торове или да придадат на списанията и книжните обложки гладкия гланцов блясък. Мидите, зъбите и случайните гръбнаци на китове се бракуваха и изхвърляха с водите. Собствениците на мината не ги ценяха, не ги искаха и затова ги погребваха под чакъл и остатъчни води, след като крановете и маркучите продължаваха нататък.

Пчеларят беше чул, че Еймс се хвали в местните кръчми как бил „спипал и съсипал“ браконiera. Еймс се майтапел, че когато в съда го запитали какво е търсил във фосфатните кладенци, „смахнатият дърт

пчелар“ извадил някакво плато с вкаменели зъби от акула и започнал да изнася откачена лекция как преди милиони години цялата тази област била залята от океана. Самораслият палеонтолог пчеларят сега си даваше сметка, че е било чиста лудост да им показва зъбите или да говори с такава любов за своето хоби. Много късно бе осъзнал, че ентусиазмът му може да бъде заразен. В съда се намираше един от собствениците на мината, който се бе ококорил, като видя зъб от акула, голям цяла педя и повече. Когато съдът се оттегли на почивка, собственикът обядва със съдията и му предложи да се откаже от всички обвинения, ако пчеларят позволи на фосфатната фирма и на нейните собственици да си изберат каквото искат от неговата колекция.

И се започна: „Взимам това... това... онова... и това, също...“ След толкова години на прилежни проучвания само за един следобед му бяха отнети най-хубавите образци.

— Не бях там да гледам — често се хвалеше Еймс, — но ми казаха, че когато му взели вкаменелостите, дъртият пчелар се разревал като момиченце.

— Хубаво, Еймс, обаче няма да ме спипаш втори път — си повтаряше пчеларят. — Впрочем с какво право? Господ е поставил леглото на океана на това място петнадесет милиона години преди себеподобните ти да дойдат насам с кранове, тръби и огради. Изрових прекрасен зъб от акула, по-хубав от ония, които ми откраднаха твоите приятелчета, така че сега сме наравно. Но ще открия още повече далеч преди да съм приключил с вас, копелета такива. Какво друго ми остава в такива времена? Разорен съм. Няма вече пчели. Всичките ми рояци измряха.

Внезапно се закова на място. Отново се чу същото шумолене. Еймс? И пчеларят направи един, както сам съзнаваше, глупашки опит да се престори на висок храст. Шумоленето се усили, после се отдалечи, но звукът, който го накара да застине като статуя, приличаше... *Можеше да се закълне, че приличаше на тих стон.* Еймс?

Стисна по-силно зъба в шепата си, приветствайки тежестта на времето в теглото на вкаменелостта, приветствайки най-вече способността си да не се разсейва. Дълъг е осем сантиметра най-малко, каза си той. Дори и в „Челюсти“ зъбите на голямата бяла акула

бяха колкото ресторантска чинийка за сметки. Онова, на което е принадлежал този зъб, трябва да е било *истинско* чудовище.

Гората бе тиха, но нещо продължаваше да кара косъмчетата по врата му да настръхват, затова той остана неподвижен, продължи да се вглежда и да чака. Опитваше се да чуе пукота от вейка, попаднала под нечий ботуш, или шумът от тръни, задиращи крачола на нечий дънки, или някой друг знак, че Еймс, да не дава Господ, Еймс и един-двама от неговите приятелчета пияндета обикалят наоколо. Но шумоленето и всички останали шумове, изглежда, бяха престанали. Пчеларят отново пропълзя напред, като почти си пожела да може да хвърли Еймс на големите акули. Реши да се държи колкото се може по-надалеч от черния път и да не изпуска от поглед насрещните гори. Бяха тъмни и дълбоки, по-тъмни, отколкото би следвало да бъдат и...

Той замръзна.

Да, наистина тук нещо шумолеше, но не беше човек. И, да, Еймс също е бил тук преди известно време, но вече бе загубил човешката си форма. Изглежда, че в кратката, но ужасяваща борба Еймс бе изритал обувките си. Дясното му око беше покрито с акари. Лявото вече го нямаше. Лявата му буза беше изядена и от мястото си пчеларят можеше да види вътре в устата му килим от акари, приел формата на човешка челюст и зъби.

Нещо под ризата на Еймс поддаде с мокро шляпване и пчеларят в мълчаливо неверие видя как диафрагмата на пазача внезапно хлътва навътре и по-голямата част от неговите вътрешности се изливат през гърба му.

Пчеларят реши, че е крайно време да си ходи. „Стискай зъба“ — помисли си той, но после внезапно го захвърли надалеч, защото му се стори, че носи някаква тежка отговорност, завъртя се и побягна откъдето бе дошъл, а подметките му почти не докосваха горската почва.

Най-накрая се разкрещя, когато видя, че пътят е преграден от приливна вълна акари, и си представи как милиони от тях обръщат глави и се взират в неговата посока.

* * *

На половин свят оттам обикалящият от запад на изток поостарял спътник КН-11 се спусна през сенчестата линия, разделила на две Китай, а след това предаде какво бе засякъл на един американски самолетоносач, плаващ на двадесет и седем хиляди километра от него, върху водите на Индийския океан. Някои от спътниковите системи започваха да проявяват признаци на остаряване, но инфрачервените му сензори, подсилени от бордовите фотоувеличители, все още можеха да хванат звездната светлина, отдалечена на хиляди светлинни години, и да засекат блещукането на цигара по някоя хималайска пътечка. Дори и когато изгореше последната електрическа клетка или пък го пробиеше ударил се в нея със свръхзвукова скорост метеорит или парченце боя от друг космически кораб, КН-11 щеше да продължи през следващите пет милиона години да обикаля отново и отново около света. Щеше да е все още там и дълго след като от творбите на Шекспир, Дарвин и Платон не останеше нито спомен.

КН-11 щеше да надживее пирамидите и сфинкса.

Може би дори и връх Мегидо^[13].

И със сигурност щеше да надживее „Нимиц“.

На двадесет и седем хиляди километра оттам линията на сянката отстъпваше към Индия, а с нея идваше зората. Във все още обгърнатия от мрак малък контролен модул на американския самолетоносач „Нимиц“ кипеше трескава дейност, изключително самоорганизирана, толкова *изненадващо* организирана в тези претрупани помещения. В слотовете бяха пъхнати микродискове, беше сипано кафе и по стените, изцяло покрити с лазерни телевизионни екрани, започнаха да се появяват инфрачервени карти.

По лицето на Том Детуейлър се изписа изумление, примесено с тревога. Под покрива на нощта и между различните прелитания на КН-11 многобройни тежкотоварни автомобили се бяха опитали да преминат през павираните пътища, но бяха оставили след себе си по земята безпогрешно различни, макар и бързо избледняващи инфрачервени отпечатьци. Отпечатьците сочеха като призрени белезникави пръсти към подредените по източното крайбрежие на Индия транспортни кораби.

„Лудост“, помисли си Том. Наистина ли възнамеряват да се промъкнат?

— Явно на всички „гълъбчета“ са им паднали батериите — му викна Скорп от командния център на самолетоносача. — Бях планирал още няколко разширени летателни операции, но те вече трябва да са събрали повече от необходимата информация.

Том кимна утвърдително, докато гледаше към трите червени точки върху главната карта. Точките отбелязваха вероятното местонахождение на гълъбчетата и сега се движеха неусетно на северозапад, подобно на минутните стрелки на три големи часовника. Движеха се съвсем тихо, защото все още не смееха да разкрият присъствието си, като излъчат твърде биещи на очи, но рано или късно неизбежни вълни със събрана информация.

Сателитното разузнаване вършеше само толкова. Най-много да посочи кои части от земната повърхност си заслужават да бъдат огледани по-отблизо. Противно на разпространените схващания, никой не можеше да разчете номера на нечия кола от орбитата. Същата земна атмосфера, която в продължение на векове бе крила вулканите на Марс от погледа на астрономите, опитващи се да прозрат в космоса, създаваше трудности и на шпионските сателити, които се опитваха да гледат надолу към планетата. Марс се виждаше ясно само при положение че се намира точно над нас, а в атмосферата между наблюдател и обект присъстваха най-ниски количества въздушни замърсители. Същото важеше и за наблюдателите в орбита: ако човек погледне право надолу, може да забележи куп подробности, но колкото по-голям е ъгълът между спътника и наблюдавания от него обект, през толкова повече атмосферни слоеве трябва да проникне. Оптималното време за наблюдения беше пет секунди, след това самият въздух започваше да играе ролята на лошо направена леща, през която картината се влошаваше пропорционално на времето и силата, с която се вира човек.

Това бе известно на повечето световни правителства и те отдавна се бяха научили да синхронизират най-прикритите си дейности с девет-десетминутните обиколки на „небесните шпиони“. Следователно последните бяха принудени да прибегнат до инфрачервено сканиране. Някой се е бил разбързал повече от обичайното и буквално бе прогорил гумите си при приближаването на спътника.

С помощта на гълъбчетата Том очакваше, че ще е в състояние да открие горещото, но вече скрито превозно средство, оставило следите.

— О'кей, — каза Том. — Да го хванем.

— Ето, почва се — отвърна Скорп и издърпа всички щифтове.

Точно в този момент малките крилати роботи на хиляда километра от тях започнаха рязко да се издигат. Повече от осем часа бяха летели ниско над Индия и бяха събирали информация. Като че ли всички радари в страната бяха активирани, което бе нещо ново, но радарите не плашеха гълъбчетата. Изградени от пластмаса и балсамово дърво, които поглъщаха радарните излъчвания, те бяха изрязани под такъв ъгъл, че малкото радиосигнали, отразили се от тяхната повърхност, рикошираха право нагоре или надолу, или настрани: във всички посоки, само не и към излъчилиия ги радар. Том бе проектирал всяко от своите гълъбчета така, че на радарните установки да изглеждат като комари, а захранващите ги батерии да оставят инфрачервени следи, сякаш от молци.

Обикновено гълъбчетата се държаха като опитомени гълъби, но тази вечер ятото им бе изпратено на мисия, от която нямаше да се завърне. Скъпо ни струва това решение, помисли си Том, но беше единственият начин действително да се увеличи двойно техният обхват. Когато първото гълъбче изгря на хоризонта на „Нимиц“, то заблестя на радиочестотата по-силно от пулсара в Мъглявината Рак. Няма начин индийските военни да са го пропуснали, но това вече беше без значение. За по-малко от четвърт секунда роботът прехвърли цялата информация. Една тристотна част от секундата по-късно компютърът в центъра за полет провери, че цялата информация е била получена невредима с изключение на няколко празноти в данните от сканиране на почвата, и една двестотна част от секундата по-късно роботът изпрати повторно файла със селскостопански данни. Когато дойде потвърждение за неговото получаване, все още в тази най-първа част от секундата, компютърът предизвика електрическа експлозия, която превърна вътрешностите на гълъбчето в езичета от разширяващ се пламък. Всичко, до което се докоснеше огънят, проблясваше в бледобяло и изпращаше наоколо нови потоци от пламък. Перката експлодира и се разпадна на две хиляди парчета, всяко от които сипеше искри, докато падаше. Няколко дълги секунди присъствието на гълъбчето се забелязваше ясно от петдесет километра във всяко

направление, но и това беше без значение. Том беше проектирал дори и компютъра на работа така, че когато избухне като огнена топка, от нея да се разлетят хиляди запалени частици. Ченгетата и евентуалните крадци на нови технологии щяха да открият на земята само прах.

След като в небето се появи огнената топка, индийските радарни и ракетни батареи започнаха по-щателно да изследват небето, но напразно. Двадесет и три секунди след първото прехвърляне на данни, второто гълъбче обяви своето присъствие и по-бързо, отколкото би могъл да реагира който и да било човек приключи с трансфера на информация — по-бързо, отколкото би могла да долети която и да било ракета. След минута и третото гълъбче заблестя пред тях.

През последните години роботите на Том му бяха позволили да изследва вътрешността на японска подводница, натоварена с два тона от златото на Оста и непокътнати документи от Втората световна война, намираща се на шест километра под водите на Атлантическия океан. Бе виждал „Титаник“, болестта трипаносомиазис и каквото бе останало от съветски плавателен съд от времето на Студената война, поразен от торпедо с ядрена глава, изстреляно от кораб на собствените му военноморски сили, по причини, които и до днес никой не бе разяснил. Но нито една от тези гледки не беше толкова абсолютно странна, колкото онази, която проблясваше по опасалите стената екрани в контролния център. Том се притесняваше не толкова от необичайно големия брой индийски „Хариъри“ във въздуха, натоварени с ракети „въздух-въздух“ и допълнителни резервоари с гориво, за да могат по-дълго да останат във въздуха... Нито пък от наземните сили, които се придвижваха и съсредоточаваха на определени места, или флотата от въоръжени с ракети разрушители, нито пък новите предни постове на подвижните радарни установки. Притесняваше го по-скоро самата земя.

Сега можеше да види колко безнадеждна беше тя: войната между хиндуисти и мюсюлмани се беше изострила окончателно, подклаждана от глада и нарастващата безработица, от излязлата изпод контрол инфлация, подхранвана... от какво? Навсякъде, накъдето електронните гълъбчета бяха отправяли своя поглед, земята изглеждаше мъртва. Оризовите поля, чаените плантации, зърнените култури — всичко като че ли бе покосено от чумата на черните гъбички, появила се едва преди три месеца сякаш от нищото. Засега заразата като че ли не бе

напуснала границите на Индия. В сравнение с нея Пакистан и остров Шри Ланка приличаха на селскостопански рай, което обясняваше анексирането им от разпадащия се индийски парламент. Войната или слуховете за война винаги бяха добре дошли за политическите лидери, под които почвата започва да се разклаща.

Поне от това, което виждаше Том, от река Ганг и до Мадрас нищо не бе в състояние да спре разпространението на разяждащите корени и листа гъбички. Бяха сграбчили във всеобхватната си прегръдка целия Индийски полуостров и сякаш се опитваха да наложат собствената си ДНК върху ДНК-то на местните растения. За известно време фунгицидните препарати изглеждаха като очевидното разрешение на проблема, но гъбичките се адаптираха по-бързо, отколкото се създаваха новите препарати. Някъде през май стана очевидно, че самите химикали също представляват проблем: как да се изтрови процъфтяващата популация гъбички, без при това да се отровят почвата и водите, поели техните спори, както и растенията, върху които живееха, и хората, хранещи се с тези растения.

В началото на юни бяха унищожени повече от две трети от реколтата в Индия. Сега гълъбчетата бяха разкрили, че всички обществени стопанства просто бяха съсипани. Нямаше нужда да се търсят бледи инфрачервени отпечатыци от гуми по планинските пътища, защото по тях военните машини бяха издълбали коловози в дебелия слой довлечена кал. Когато дърветата изсъхнаха и корените им престанаха да задържат почвата, цели части от Индия бяха подложени на ерозията, дошла с дъждовете, и от тях се свличаха пръст и глина. Анексирането, заключи Том, не беше нищо повече от изпитване на волята на противника, нещо като последна мускулна контракция.

Намиращият се в контролната станция млад току-що завършил Рочестърския политехнически институт експерт по конфликтите стигна до същото заключение, докато наблюдаваше опустошенията по обработваемата земя там долу.

— Нали вече не мислиш, че може просто да са блъфирали? — попита той.

— Това е проява на отчаяние, не на ербаплък — каза Том. — Историята ни учи, че е малко вероятно да избухне война, докато и двете страни имат добър жизнен стандарт, докато и двете притежават достатъчно блага, които не искат да видят унищожени. Не ме

притеснява или плаши сам по себе си фактът, че няколко неопределени силуета се размотават наоколо с тежко въоръжение. Интересува ме по-скоро в какви условия живеят семействата на тези неопределени силуети. Добре ли се хранят? Разполагат ли с чиста питейна вода? Започвам да се притеснявам, когато противникът ми няма какво да губи. Това е единственото, от което трябва да се страхува всеки човек.

Скорп кимна утвърдително.

— То си е един здравословен страх, ако питаш мене.

* * *

— Какво според вас ще стане с тях? — попита президентът. — Какъв е вероятният ход на събитията?

Адмиралът въздъхна. Все опираха до вероятностите. Никога „да“ или „не“, или „може би“. Този президент искаше всичко да бъде представено като вероятност, сякаш политиката на войната беше някаква си наука. Но понеже знаеше какво ще му поиска президентът, се беше подготвил.

— Според моя екип в контролния модул вероятността, че ще нападнат, надхвърля деветдесет процента — бързо отвърна адмиралът, а гласът му се понесе от борда на „Нимиц“ като тънички импулси инфрачервена светлина, достигна до орбиталния спътник, откъдето бе препратен обратно към земята, и когато радиосигналят достигна до Кейп Дейвид, той вече бе с големината на църковна порта, след това се насочи на север по оптичен кабел. Пътуваше със скоростта на светлината и затова думите му достигнаха до Овалния кабинет една двадесет и пета част от секундата след като бяха произнесени от командния мостик на „Нимиц“. Времевата разлика на получаване на въпросите и отговорите се усещаше само ако се гледат компютърните фреймове със записа на казаното, но в човешкото време тези промеждутъци си оставаха свършено незабележими.

— Значи опасенията са реални — каза президентът. — Някакви предположения какво ще се случи, ако застанем на пътя им.

— Мога със статистическа положителност да ви заявя, че ще ни нападнат — отговори неохотно адмиралът. — И съществува пет процента вероятност да използват ядрено оръжие.

— Но това е лудост! Сигурно са полудели!

— Трябва да разберете *доколко* ненормално е положението в момента — каза адмиралът и започна да му обяснява видяното от Том Детуейлър и неговите гълъбчета. Президентът го прекъсна само след няколко изречения, когато започна да разказва, че почвата се намира в далеч по-лошо състояние, отколкото са признали индийските власти и че и американските разузнавателни служби и Си Ен Ен накрая са разкрили, че икономиката на страната е дотолкова засегната, че вече не е в състояние да внася ново зърно за посев от съседите си. Адмиралът бе прекъснат, колкото да повикат началника на канцеларията и ентомолога от ЦКЗ, които в момента имаха работен обяд, полека прераснал в работна вечеря. Когато пристигнаха, адмиралът разказа всичко отначало. Отне му едва седем минути. Накрая им показва видеоматериал с един мъж, спасен от нещо, което операторите на гълъбчетата първо бяха възприели като зле маскирани кораби за поставяне на морски мини, но се бе оказало мъничка флотилия с бегълци: „Бяхме промишлен град — разказваше един старец с кокалести колене. — Но ако днес отидете в него, ще се окажете в място, където няма храна, няма работа, чуват се само изстрели и детски плач. Ще чуете виковете на майките и бащите. Те проклинат и ругаят. Проклинат даже Бог. За нас това е краят. За пръв път чувам мюсюлмани, хиндуисти и християни да кълнат своите богове“.

След приключването на доклада Едуин Уилсън и Амбър Мърдок не казаха нито дума. Просто гледаха с широко отворени очи ту към екрана на лаптопа, ту към президента и отново към лаптопа.

Адмиралът забеляза, че и тримата са крайно угрижени, към което може би се прибавяше и частица мрачни предчувствия, но в очите на Уилсън видя неясния отблясък на нещо друго. Понякога наблюдаваше същото проблясване в очите на своите инженери долу в контролния център. Това бе възбудата на дете, поставено пред нова загадка за разрешаване.

— Професоре? — попита адмиралът с неподправено любопитство. — Какво е вашето мнение?

— Аз... ами... просто си мислех за оси, за мъртви пчели и динозаври.

Президентът и началникът на канцеларията погледнаха Уилсън, сякаш бе почнал да пуска шеги по време на траурна реч, но адмиралът

като че ли го разбра.

— Продължавайте — подкани го той.

— Явно индийците са убедени, че Шри Ланка по някакъв свръхестествен начин е убягнала на чумата, че земите между Канди и Коломбо някак си ще си останат безкрайно дълго имунизирани или незаразени и че анексирането на острова не е нищо повече от това да си присвоиш бакалията на ъгъла във времена на криза. А някъде в мен се таи тревожното чувство, че онова, което се случи в Индия, е просто последна репетиция на онова, което ще се случи в по-голямата част от света през следващите няколко месеца, онази драма, чиято завеса вече се вдига в Америка.

— Какво? — каза президентът. — Това не може да е вярно. Положението не може да е *толкова* лошо. Защото, ако е толкова лошо, Рим ще рухне.

— Да се надяваме, че не е — отвърна ентомологът. — Но тревогата ми е, че единствената разлика между Индия и останалата част от света е, че Индия първа бе повикана на сцената, а може би и за разлика от нас, беше нападната от различна напаст.

— Каква е вероятността?

— Според мен съществува повече от петпроцентова вероятност явлението да е глобално.

— Пет процента? — каза президентът. — Не е толкова ужасно.

— Не е толкова ужасно колкото какво? — попита с неохота Уилсън. — Вероятността някой по-голям метеорит да се сблъска със Земята през следващите петдесет години е по-малка от един процент, но ние харчим милиарди долари по проекта „Космически патрул“ и почти никой сред нас не твърди, че тези безценни средства се хвърлят на вятъра. Трябва ли да ви напомням, че спечелихте мандата си с по-малко от пет процента разлика, и то само защото опонентът ви се обяви за изплащане на националния дълг посредством петпроцентно повишаване на ипотечния заем на всяко домакинство?

Президентът сви рамене.

— Добре. След като така разбирате петте процента, какво предлагате да направим по въпроса?

— Няма какво толкова да направим, освен да се надяваме Индия и Лонг Бийч да са само биологически случайности и да се вкопчим в деветдесет и петте процента, че преценката ми е погрешна.

— Какво е общото между динозаврите и всичко това? — попита Мърдок.

— Да — добави адмиралът, — и аз се чудех.

— Споменах проекта „Космически патрул“. Една от причините за неговото развитие беше откритието на Алварес и неговия екип, че земята се е сблъскала с две големи комети преди шейсет и пет милиона години, горе-долу по времето, когато са изчезнали динозаврите. На пръв поглед причинно-следствената връзка между двете им е очевидна, но когато погледнете малко по-отблизо, ще си дадете сметка, че ужасно много динозаври са изчезнали *преди* сблъсъка. А също и ужасно много насекоми.

Това се повторило и тридесет и три милиона години по-късно, само че този път най-пострадалите са били бозайниците. Наричаме го „Събитие от края на еоцена“ и заедно с бозайниците през него изчезнали и цял куп насекоми.

Ето и друга загадка: петнадесет милиона години пр.Хр. друг метеорит се сблъскал със земята, издълбал басейна на река Рейн в Германия, превърнал графита в множество миниатюрни диамантчета, покрил света с облаци прах. Но по това време няма регистрирано масово измиране на видове. Осем хиляди години пр.Хр. същото се повторило на несъществуващия вече западен бряг на Австралия. Само че експлозията била още по-силна. Парчета от Австралия били изхвърлени от парата чак в космоса. Над Индонезия и чак до Русия се посипали като куршуми дъждове от разтопено черно стъкло. Но отново загадка: няма регистрирано масово измиране на видове.

Уилсън обходи с поглед залата. Беше привлякъл цялото им внимание и адмиралът усети, че той прекрасно си дава сметка за това.

— Винаги съм намирал науката за страшно забавна — продължи той. — Понякога се чувствам, сякаш съм в детективски роман, в който най-интересната история е загадката на динозаврите. Но сега игрите и забавленията много бързо започнаха да губят своята прелест. Не искам да звуча мелодраматично, но се чувствам, все едно че разплитайки някое убийство, съм разбрал, че то е дело на сериен убиец, в чийто списък следваща жертва може да съм и аз. В такъв случай загадките, с чието разрешаване се занимават палеонтолозите, може да се окажат от жизненоважно значение за нашето оцеляване като вид. Сега, замислете се върху следното: преди малко повече от шейсет и пет милиона

години — случай на масово измиране... преди тридесет и три милиона години — случай на масово измиране. Сравнете двете цифри и може да се окаже, че сме точно в следващата криза. Всичко, което знаем, ни навежда на мисълта, че земята може да се отърси от нас като станали твърде досадни бълхи.

— Но говорим за различни неща — възрази началникът на канцеларията. — Ние сме далеч по-умни от ония бозайници, които са измрели преди трийсет и три милиона години. И със сигурност сме по-умни от динозаврите.

— Може и да е без значение — отвърна ентомологът. — Цивилизацията ни е едва на няколко хиляди години и досега е живяла само в плитчините на времето. Палеонтолозите едва започнаха да драскат по повърхността на неговите дълбини, а динозаврите са живели в тях. А ние дори не знаем още какво ги е изхвърлило на плитчините.

Стаята отново потъна в мълчание и сигурно щеше да остане още дълго така, ако на насрещната стена не бе започнала да мига жълта лампичка, знак, че търсят президента. На екрана на един от лаптопите се появи, премигвайки в яркожълто, името на научния съветник на Белия дом. Президентът се свърза с нея по микрофона.

— Да, Мери? — попита президентът.

— Случи се... — Тя дишаше тежко и недоизказа края на изречението, сякаш току-що беше изкачила тичешком няколко стълби.

— Ново нашествие? — опита се да отгатне президентът.

Тя успя да си поеме дъх и му каза да включи друг лаптоп. Пусна им репортаж на Си Ен Ен за едно заразено с акари парче гора. Надпис в долната част на екрана показваше, че картината е от Ню Берн, Северна Каролина.

— Тези неща не може да са се разпространили от Лонг Бийч и само за един ден да са се размножили до такава степен — заключи тя. — Имам предвид, че просто *не биха* могли. Какъвто и да е причинителят, то той се е развивал и на двете места. Не става дума за някаква инфекция, от която тръгват разрушителни вълни. Лонг Бийч сега може да се окаже навсякъде. Господин президент, изправени сме пред голям проблем. Дори и да успеем да ограничим смъртните случаи, никой не може да каже дали сред хората няма да избухне паника.

— Какво ще стане, когато сериозно се разтревожат, че обикновените, банални акари, които живеят в тревата на предната морава, и в леглото, и по кожата, в даден момент ще започнат неконтролируемо да се размножават и да се нахвърлят като пирани върху им... Ами банките! Ако акарите се размножат прекомерно, а паниката излезе извън контрол... „Уолстрийт“ никога досега не се е сблъсквала с нещо, което донякъде да се доближава до това.

— Единствено, може би паниката покрай ЗНСПИН — отбеляза Уилсън.

— Точно така — каза научният съветник. — Дори и беглото споменаване за заразяване по небрежност със синдрома на придобита имунна недостатъчност доведе до спад на индекса Дау Джоунс с повече от шестстотин точки само за един ден. И то слуховете бяха безпочвени. А това тук е реалност.

— Но те са само акари, нали така? — попита Амбър Мърдок. — Вашите хора току-що ги заляха със сапун и сега се очаква да измрат и с това да се свърши, нали?

— Не, не е така — каза адмиралът. — Не и ако „акарите“ са просто осемкрак вариант на индийската тема.

— Какво кара гъбичките и акарите да се спуснат да изяждат всичко изправено се пред погледа им? — попита Мърдок. — Не разбирам.

— Все още никой не разбира — отвърна Уилсън. — Точно това трябва да открием: какво причинява тези симптоми.

— А ако откриете причината, смятате ли, че ще можем да се справим с нея? — попита президентът.

— Не зная.

— „Не зная“ не е нещото, което очаквам да чуя точно в този момент — каза президентът.

— Да не би да предпочитате да ви дрънкам врели-некипели? — отвърна ентомологът.

Президентът помирително поклати глава.

— Доктор Уилсън... — Всички глави се обърнаха към екрана на научния съветник. — Трябва някой да отиде в Ню Берн още призори. Да сте обличали някога космически скафандър?

— Не.

— Добре тогава, ако желаете да облечете, ще трябва да тренирате цяла нощ. А призори ще ви натикаме в нещо като тръбен кладенец, без изобщо да сте мигнали.

— О, не бих се безпокоял, че ще взема да задрема там долу. Мисля, че адреналинът в кръвта ще ме държи съвсем буден.

— Значи искате да отидете там? — попита президентът.

— Дали искам? — извика ентомологът. — Опитайте се да ме спрете!

* * *

По-късно, останал сам до бюрото си, президентът склочи ръце зад тила си и се завъртя в подсиленото с тефлон кресло — реликва, останала още от времето на Рейгъновата администрация — да погледне през широкия прозорец на Овалния кабинет. Светлините на нощен Вашингтон бяха наистина приятни за окото и с нищо не напомняха за последното нашествие, случило се само на неколкостотин километра по на юг, нито за новия гладен ден, който вече изгряваше над река Ганг.

Светът навън изглеждаше наистина мирен, почти идиличен, особено ако човек се абстрахира от смътните изкривявания и деформации в гледката — реликва от злополучната Клинтънова администрация. Алуминизираният пермаглас не само можеше да спре кой да е куршум, но и всеки набеден Осуалд, скрит навън в нощта, нямаше да знае, че взимайки президента на мушка, той всъщност се цели петдесетина сантиметра встрани от него. „Всичко това е много хубаво и прекрасно — помисли си президентът, — стига само евентуалният убиец да не се окаже достатъчно умен и да си вземе портативен лазер.“ Светлинният сноп, за разлика от куршума просто ще коригира изкривяването и ще върне отражението на президента по стъклото там, където му е мястото. А убиецът може да си гърми и от десет километра.

Дори и най-незасегнатият от параноята негов съветник го предупреди, че ще е най-безопасно да остави Овалния кабинет на историците и да прекара президентството си в Кемп Дейвид, околността около който беше далеч по-лесна за пазене. Но президентът

предпочиташе да работи очи в очи, отколкото през екрана на компютъра и когато бе възможно настояваше да има мигновен, личен достъп до Сената или до Камарата на представителите. Знаеше, че онези, които дойдат след него на този пост, все повече ще се отдръпват от избирателните колегии, докато накрая хората ще започнат да ги виждат само по компютърните и телевизионни екрани. И се чудеше дали някой ден ще стане възможно да се създадат виртуални народни водачи, несъществуващи по друг начин в действителността, освен като харизматични, компютърно анимирани ръководни фигури, изпълняващи планове на управляващата партия.

От тази мисъл го втрисаше.

Копнееше за деня, в който няма да се налага на покрива на Белия дом да застава човек с ракетна установка. Беше слушал легенди за това как Труман си правил дълги разходки през тълпите по авеню „Пенсилвания“ без абсолютно никакво притеснение. Било е време, когато децата са търсели великденски яйца по моравата на Белия дом, а според историците рано всяка сутрин Калвин Кулидж плувал в река Потомак. Бяха му казали, че някъде към 1628 г. пр.Хр. на остров Тера по вратите на къщите нямало ключалки, въпреки че в жилищата били намерени множество помещения с централно отопление и изпълнени с прекрасни предмети на изкуството. Но той самият седеше зад пречупващ отраженията, брониран прозорец, а тайните служби планираха да заменят поставения на покрива стрелец с нова система за лазерна защита и — тук той се засмя — наричаха *това* „напреднала цивилизация“.

За добро или за лошо, той бе натикан в нея, натикан в тази цивилизация, натикан в работата си. Беше онова, което авторът на „Краят на детството“ бе нарекъл някога „типът президент, от който Америка така болезнено се нуждае, ако отделите време да размислите, че има длъжности, които никога не бива да бъдат давани на хора, които доброволно ги пожелават, особено ако при това проявяват повечко ентузиазъм“. Писателят е имал предвид човек, издигнат като единствена кандидатура от своята партия в началото на изборите и който е трябвало да бъде тикан, ритан и навикван, за да влезе в Овалния кабинет.

Още две години, помисли си президентът. Само още две години до следващите президентски избори и тогава може би партията и

гласоподавателите ще го пуснат предсрочно за добро поведение. Може би тогава ще е в състояние да помисли да се установи някъде и да създаде семейство. А междувременно, както бе заявил веднъж пред един репортер: „Просто не ми остава време да се намеся в собствения си личен живот“. Не се шегуваше. Едва намираше време за котката. Съществуваше само президентството.

Нещо изписука на бюрото пред него и той се обърна, за да види мигащия надпис „търсенето завършено“ в горната част на екрана на един лаптоп. Започна да превърта дългите списъци с доклади за реколтата в Северна Америка, но никъде не намери предупреждение за зараза от гъбички или някаква друга катастрофа с изключение на цитрусовите култури и... А, хубава новина, край на субсидията за пчеларството, помисли си той. Но всички зърнени култури се развиваха прекрасно. Наистина, такава необичайно голяма реколта се предшествах от сгромолясването на цената на царевицата и пшеницата на стоковите борси. Индексът „Доу Кемикъл“ също бе спаднал... забеляза той, в раздела за борба с вредителите... защото фермерите бяха престанали да пръскат нивите... като че ли нямаше повече нужда от инсектициди... никаква нужда.

Какво беше казал възрастният ентомолог за умрелите пчели и динозаврите? Но не — положението не можеше да е чак толкова лошо. Обаче в съзнанието му изплува споменът за онзи следобед, когато бе едва на осемнадесет години и се разхождаше самичък в Хилтън Хед в стигащия до коляното му прибой, който просто не изглеждаше чак толкова опасен. Но все пак една вълна го свари неподготвен и го хвърли в дълга, изтощителна битка с подводното течение. Направи всичко, което специалистите препоръчват да се прави в подобни случаи: не се паникьосвай, не плувай безразсъдно срещу течението, не се втурвай безсмислено към брега, по-скоро плувай успоредно на брега, докато се измъкнеш от ноктите на течението.

И точно когато си бе помислил, че е в безопасност, разбра, че не е сам във водата. Една тъмнокафява форма, не много по-голяма от него самия, но изглеждаща доста по-голяма, се стрелна само на метър и осемдесет от дясната му страна и започна да кръжи от дясно на ляво около него. Перката ѝ така и не се показва над водата, а единственото, което направи, бе да го подбутва с носа си, но въпреки това, нищо друго на този свят, било то човек или животно, не го беше карало

някога да се почувства толкова уязвим. Спомняше си, че ако се паникьоса, рибата ще усети ускорения му пулс и ще се нахвърли върху него, че ако започне бясно да пляска към брега, дивият мозък може да приеме действията му за мятането на ранена лесна за хващане плячка. Някакъв вътрешен инстинктивен глас му заповяда да плува бавно и елегантно към плитчините, а в това време мозъкът му се бореше с мрачната увереност, че точно преди да стигне до бялата пяна, където вълните се разбиваха в брега и където би могъл вече да се изправи и да побегне, ще усети как нещо стиска крака му като в менгеме и започва яростно да го размята насам-натам.

Тази вечер изпитваше почти същото зловещо усещане, усещането, че нещо го завлича към дълбокото, че тъмни форми се стрелкат в подводното течение, по-тъмни отколкото му се искаше да си ги представя в момента, по-тъмни, отколкото би могъл въобще да си ги представи.

„Все някак си ще се справим с това — му се искаше да може да каже на своя народ. — Все някак си ще излезем отново на брега. Все някак си всичко отново ще бъде наред.“

* * *

Ричард си мислеше, че ако преди петнайсет години някой бе казал на неговите колеги, че днес той ще крои планове как да върне към живот ДНК на изчезналите видове: да възкреси мъртвите, така да се каже, и че Бил ще бъде един от водещите в света експерти по прилепите-вампири, те биха отвърнали: „Да бе, звучи правдоподобно“.

Лаптопът на Ричард показва, че има нов имейл от Бил, но до този момент той още не го беше прочел и не чувстваше никакъв подтик да го прави въпреки прикачения към него премигващ етикет „спешно“. Умът му се занимаваше с по-важни проблеми. Там! Явно, че сънят не бе донесъл успокоение. Малкото му момиченце се беше събудило само след два часа и веднага след като си бе спомнило къде се намира и как бе пристигнало тук, изтича до мивката и повърна в нея — отново.

Но сега едва ли беше останало нещо в стомаха ѝ. Любимата ѝ вечеря, млечни палачинки, полети с ягодов сироп и сметана, си остана непокътната. Не я винеше. Състоянието на вцепенение, както го

наричаше той сега, бе убило апетита им заедно с техните чувства... заедно с *почти* всичките им чувства. Сега Там бе разгневена.

— Ти ме *излъга* — изкрещя тя, като си припомни онази вечер, когато бе сънувала как невидими демонски ръце се протягат към чаршафите и се опитват да я завлекат под леглото. — Ти и мама ми казахте, че няма чудовища, *че няма истински чудовища*, обаче истинските чудовища нараниха мама, нали така.

Ричард сведе глава и не отговори. Опита се да сложи ръка на рамото ѝ, но тя я отблъсна.

— Кажи ми! — беснееше Там — П-прашинки! Чудовища! Истински са, нали? Кажи ми!

— Да — прошепна той. — Боя се, че са истински.

— Тогава защо каза, че няма чудовища?

Ричард тръсна глава.

— Защото някога беше вярно — каза той. Лицето му беше безизразно като маска. Гласът му — абсолютно безжизнен. — Беше вярно — повтори той.

[12] Прионът е вид много малък протеин, за който се смята, че причинява дегенеративна болест при животни и хора, вследствие на която в мозъка се появяват множество дупчици и той бива разяден като гъба, което води до лудост, загуба на контрол над мускулите и смърт. При овцете и козите гъбичната енцефалопатия се нарича скрапия, при едрия добитък тя носи името говежда гъбична енцефалопатия или болест луда крава. — Б.пр. ↑

[13] Древният Мегидо се намирал на връх Тел ел-Мутезелим в равнината Езраелон в днешен Израел. Някога е бил най-големият град, северно от Палестина. През X век пр.Хр., по времето на Соломон, Мегидо е стратегическа крепост, опасана от стена, с площад, обществени сгради и огромни хамбари. — Б.пр. ↑

СВЕТЪТ, ПЛЪТТА И ДЯВОЛЪТ

Ден втори

Бил и Джанет никога не бяха чували прилепите-вампири да се сбират на рояци и да нападат хора. И със сигурност изобщо не им бе хрумвало, че ще станат свидетели и ще документират подобен случай. Сборищата от летящи кръвосмучещи пирани се срещаха само във филмите на ужасите, не и в реалния живот. Но със зората по Тобаго се понесоха писъци и вой, а заедно с тях и новината, че цели семейства са били избити, докато са спели. Една от тези кървави бани се бе разиграла съвсем близо до къщата на Шут, в най-близката до тях плантация.

Този път прилепите бяха останали достатъчно дълго, за да успеят бърбеците им да пуснат в действие програмата за бързото изхвърляне на вода. Урината им беше навсякъде. Джанет забеляза, че подът и мебелите бяха омазани с някаква тъмна катранена субстанция. Тя веднага я разпозна като прилепови изпражнения, които, подобно на урината, миришеха на кръв.

Това беше, както щеше да пише Бил по-късно същата сутрин в имейла си до Ричард: „Ужасно преживяване. В мига, щом прекрачихме в къщата, нашият мирен, райски остров се стопи, а на негово място дойде някакъв нов, странен, изпълнен с психози свят, все едно че бяхме влезли в някоя картина на Дали. Всичко изведнъж ни се стори и познато, и чуждо. Големият телевизор, кутиите с мюсли бяха сложени на масата за сутрешната закуска, чиниите бяха измити и подредени да съхнат до мивката... Детското креватче в стаята на по-малкото момче, модел на космическа совалка в стаята на по-голямото... И всичко това бе покрито с отвратителни кафяви петна от кръв и урина. Миришеше ужасно, воня, която би трябвало да привлече цели армии от мухи. И това беше най-непонятното нещо. Не видяхме нито една. Точно това трябва да запомниш, Ричард, ако изобщо съобщенията ни стигат до тебе. Нямаше мухи!“

Единствено най-големият син беше успял да стигне до кухнята. Останалите четирима членове на семейство Колбърт лежаха или във или съвсем близко до леглата си. Колкото до нападателите, те бяха изчезнали и фактът, че покрай тялото на най-възрастния син не откриха телата на убити или ранени прилепи, само потвърждаваше тяхната самоличност.

Desmodus rotundus винаги са били най-силните прилепи в света. Да се блъснат в някой стол или да се сгромолясат на земята съвсем не бе достатъчно, за да ги умъртви. Дори и човек да стъпеше върху им, макар че желаещите да опитат не бяха много, прилепът най-вероятно би се надигнал и би се заклатушкарал нанякъде.

Бил предположи, че стотици, може би хиляди от тях се бяха промъкнали под вратите и през прозорците в къщата на Колбъртови. Ако решат да влязат, а прозорците не са залостени и цепнатините под вратите не са уплътни със скоч, то те най-вероятно ще се промъкнат. Големият въпрос, който занимаваше Бил, беше, къде ли са отишли? За разлика от техните насекомоядни братовчеди те не се ограничаваха да спят само в пещерите. В тропиците често бяха подлагани на чистки, продиктувани от борбата срещу разнообразните форми на бяса, пренасян и от прилепите-вампири. В миналото, когато подведените правителствени власти разрушаваха или хвърляха отрова в пещерите, измираха милиони полезни прилепи, докато вампирите се приютяваха по дърветата, под мостовете или дори в мазетата на къщите на самите управляващи. Подобно на митичните си съименници, и те спяха през деня и според Бил нападателите в момента си почиваха във всевъзможни удобни за тях местенца. Нали в края на краищата прилепите се промъкнаха навсякъде.

Бил си спомни, че бе чувал за един удивителен план как с помощта на прилепите да се заразят и унищожат японските градове по времето на Втората световна война. Към телцата им били прикрепени миниатюрни запалителни бомби с часовников механизъм. Всъщност прилепите бяха първият опит да се направят „умни“ бомби с точно насочени поражения. Главната бомба представлявала огромна клетка за прилепи с разпадащи се стени и под. Трябвало да я хвърлят с парашут точно преди разсъмване и била така проектирана, че да се разтвори на височина четиристотин и петдесет метра над земята. Търсещите къде да се скрият прилепи трябвало да проникнат в къщи и

заводи, да се примъкнат под дървените стрехи и тъмните ъгълчета, където се съхранявали експлозивни и ураниеви окиси или пък в леглата на самите Хирохито и Ямамото, където накрая да избухнат подобно на шест хиляди искрици добре насочен пламък.

Бомбата проработила добре. Прекалено добре. Когато я изпитали край Ню Мексико, някои от мъничките крилати бомби се върнали назад, слезли в току-що построената въздушна база и разрушили всяка сграда и всеки самолет, а също и голяма част от шубраците край базата. Набързо съставили втора бомба, но малко преди да я пуснат над Япония, тя остаряла морално, защото изпитанията на първата атомна бомба се оказали успешни, което било щастлив завършек за прилепите и не толкова щастлив за заловилите ги човечеци. Въздушните сили повече не строили бомби от прилепи и с изключение на Бил Шут вече никой не си спомняше за тази история.

Къде ли, чудеше се той, се крият *Desmodus*?

— Бил — повика го Джанет, — май ще е по-добре да погледнеш през прозореца.

Погледна накъдето му сочеше Джанет. Петима души бяха убити в къщата, а навън, под открито небе, където да се напиеш с кръв бе почти толкова лесно колкото да отидеш до бакалията, стояха кравите на Колбъртови. Две от тях лежаха на тревата. По нито една — дори и по двете умрели — не се забелязваха признаци предишната нощ да са служели за храна на *Desmodus*. Три крави яростно мятаха глави наляво-надясно, сякаш се опитваха да се замаят. Други две звучаха все едно се задушават. Останалите изглеждаха апатични както винаги и само от време на време измучаваха болнаво.

— Ще умрат до неделя — заключи Джанет. — Цялото стадо. Болестта луда крава. Загниване на мозъка.

— Но не се ли предаваше от мухите?

— Мисля, че се хваща най-вече от заразена храна и може би от конските мухи.

— А тук мухи няма.

— Тогава приятелят ни от Тринидад е бил прав: болестта е сменила подхода — каза Джанет. — Може да се е пренасочила към някой нов вид. — Не можеше да откъсне очи от кравите. — Премахни насекомите, премахни най-разпространените болестonosители и с това ще заплашиш съществуването на доста болестотворни организми.

— Които са страхотен филтър на естествен отбор.

— Тъй си е — каза Джанет. — Теорията на Дарвин среща закона на Мърфи. Всеки болестотворен организъм, който е в състояние да оживее в слюнката на мигриращата популация прилепи, ще оцелее. Всичко, което може да донесе проблеми, ще донесе.

„Божичко — помисли си Бил, — не оставяй онова, което тя си мисли, да се е случило наистина.“ Но когато си спомни за пъзела, започнал да се оформя в главата му предишния ден, докато стоеше над тялото на мъртвия червен прилеп, разбра, че най-вероятно тя е права. Щом като насекомите измираха, то много от пренасящите се от тях болести щяха да изчезнат... С изключение на няколко щастливци, разполагащи с необходимата биологическа екипировка да се прехвърлят на някой друг вид. Сигурно така прионовата болест, някога пренасяна от насекоми, вече се пренасяше от прилепите и Шут започна да осъзнава, че докато се хранят от кравите, прилепите неволно заразяват собствената си хранителна база. Прилепите-вампири нямаше да пият кръвта на болни говеда, Бил беше сигурен — подобно на прионовата болест, сега и те се бяха пренасочили към нова хранителна база.

Той огледа покритата с кръв и урина стая и поклати глава.

— Сега спят, но ще се върнат по здрач.

— Боя се, че основахме една разрастваща се индустрия — каза Джанет.

Бил се опита да потисне смеха.

— И какво имаме тук? Прилепи? Смъртни случаи сред говедата? Акари, които разяждат плътта? Какво идва след това? Жабите?

Беше шега, разбира се. Бил винаги е умеел да се шегува, независимо колко сериозно е положението. Дори и сега, когато гърлото му се свиваше от страх, се сети и все пак успя да прибави в компютъра към сутрешния имейл до Ричард едно послание от четвъртокурсник, който обичаше да пише стихотворения за прилепите:

*Имало някога прилеп, който се хранел с мухи.
Не бил посегнал към дрогата и един път дори.
Очите му мънички, дребни били,
обичал баници, пълни с комари.*

В свободното време той цапал парцали.

Само два дни по-рано Ричард сигурно би избухнал в смях, но не и днес. Шегите на Бил за жабите, умрелите крави и най-вече за книгите от апокалипсиса не биха предизвикали никакъв смях. Засега само едно привилегировано малцинство на борда на „Нимиц“, в Белия дом и в лабораториите в Брукхайвън знаеше, че разрастващата се черна чума заплашва да превърне Индия, Пакистан и Шри Ланка в масов гроб. Това бе едва четвъртото бедствие — щяха да последват още шест.

Състоянието на пълно вцепенение както дойде, така и си отиде, но при Там се задържа по-дълго, като някое вярно куче. Изтласкваше надалеч нейната мъка и гняв. Накара я да се чувства, сякаш всички ужаси не са ѝ се случили наистина, сякаш тя просто беше играла главна роля в нечий чужд кошмар.

Онази първа нощ в Брукхайвън тя така и не заспа отново. Нито пък баща ѝ. И странното е, че нито тя, нито той се почувстваха уморени, нито пък гладни.

Вцепенение. Сладко вцепенение.

То дори ѝ позволи да не се разбунтува, когато Джаксън и други възрастни започнаха да крещят на баща ѝ нещо от сорта: „вземи се в ръце... сериозна работа... внимавай вече“. Позволи ѝ безчувствено да приеме три-четири други неща, които възрастните никак не биха искали тя да чуе, но които все пак бяха казани близо до нея... Нямало опасност да плъзне зараза от разлагащите се тела в Лонг Бийч, който сега наричаха „епицентър“, защото там сега имаше само мъртви кости, изчистени от полетите със сапун акари...

Вцепенение. Сладко вцепенение.

То ѝ позволи дори малко да си поиграе с Джорджиана — другото дете в Брукхайвън, също бежанец от Лонг Бийч. Но историята на нейното спасение беше доста по-различна. Семейството на Джорджиана бе още в пълен състав, защото когато Лонг Бийч падна, то се намирало някъде надалеч, на място наречено Тринидад. Джорджиана каза, че нещо накарало баща ѝ спешно да напусне Тринидад. Нещо ужасно. Нещо свързано с прилепите.

Това не звучеше смислено. Там харесваше прилепите и не можеше да разбере защо някой възрастен ще се страхува от тях.

Джорджиана каза, че имало защо да се страхува човек. Съобщи още на Там, че баща ѝ бил забелязал как в Тринидад не са останали никакви мравки.

— Това е много лошо — ѝ обясни Джорджиана. — Нямаш представа колко много зависи светът от мравките. Дори и в пустините има купища мравки. Дори и в Ирак има мравки.

— Че как мравките са влезли в тоя рак?

Джорджиана, която беше с няколко години по-голяма от Там, се засмя. Там — не, дори и след като нейната приятелка ѝ обясни смешката. Там не мислеше, че някога ще се засмее отново. Джорджиана го почувства и като се опита да пренебрегне чувството за вина („*Как така моето семейство оцеля, а нейното — не?*“), се опита да ѝ осигури някакво забавление, затова прехвърли на лаптопа на Там цялата литература за мравките, с която разполагаше. Показа на екрана кафяво-зелената снимка на колония мравки в Южна Америка, известни под името Брахимирмекс. След това с психопатна скорост превъртя близо десет хиляди снимки на все по-големи мравки, докато накрая цялата колония Брахимирмекс се показва в истинската си големина — поставена на главата на борнейската мравка-дърводелец.

Там промълви едно неуверено: „Уау“.

На екрана се появи мъничък прозорец с цитат от Библията: „Иди при мравките, мързеливецо, и виж техния път“. Така казал цар Соломон на някакъв свой мързелив поданик. След това с цел да ѝ разкрие какви славни жътвари са и какво производство са създали, тя показва подземните им постройки и хамбари. Търсейки храна и подслон, мравките се качвали по някои дървета, където изяждали или пропъждали насекомите и акарите. Пренасяли семената, проветрявали и дори наторявали корените. Джорджиана показва и по-близки кадри, от които ставаше ясно защо техните топли, влажни тунели не са превзети от гъбички и бактерии, въпреки че на пръв поглед предлагат идеални условия. Мравките притежават жлези, които непрестанно разпръскват вещества, смъртоносни за гъбичките и бактериите, заплашващи тях или техните растения. Мравките се отблагодарявали на дърветата за подслона, нектара и мъничко семена, като вършели работа, подобна на

тази на белите кръвни телца. Те буквално се превърнали в имунната система на своя приемник.

— Един суперорганизъм — така нарече Едуин Уилсън типичната колония мравки, а образът му се появи на екрана. — Суперорганизмите никога не отстъпват пред нищо — каза неговият образ. — Не признават нито милостта, нито различието в поведението и до деня, в който умре и последната от тях, ще си остават все такива елегантни и безмилостни, каквито са и днес.

Там сбърчи носле с неодобрение. Не разбираше повечето думи и импулсивно изтръгна лаптопа от ръцете на Джорджиана. Започна да преглежда сутрешните имейли и се спря на посланието на чичо Бил, но в него откри само нови непонятни думи и едно стихотворение. В него се говореше нещо за ба... ни... за баници пълни с комари! Уааа! Трябваше да попита татко дали наистина има такива, но някой вече го бе отвел в залата, откъдето щяха да гледат как любимият на Джорджиана експерт по мравките ще облече космонавтски скафандър и ще се разходи сред „прашинките“ в Северна Каролина.

Джорджиана изтръгна лаптопа от ръцете на Там и отново включи лекцията на Уилсън за мравките. Ентомологът показваше снимки от 1950 година на бавно умиращата гора около Брукхайвън. Учените били облъчили гората с гама-лъчи. Уилсън показваше за сравнение и подобни парчета гора, от която са били отстранени всички мравки. Съдбата на двата вида гори беше една и съща с изключение само на това, че облъчената гора беше започнала да се възстановява веднага след премахването на стресиращия фактор, докато гората, лишена от мравки, не се бе възстановила.

Там отново се опита да сграбчи лаптопа, но Джорджиана го дръпна настрани.

— В случай че хората изчезнат от лицето на земята — обясняваше Уилсън, — животът ще се завърне и ще процъфти върху планетата. Видовото изчезване и обезлесяване, които наблюдаваме днес, ще престанат, повредените екосистеми ще се възстановят и разпространят. Ако обаче всички мравки, само мравките и нищо друго, по някакъв начин изчезнат, то резултатът ще бъде точно обратният — ще настане истинска катастрофа. Изчезването на видовете ще стане още по-бързо, отколкото е сега и земните екосистеми ще рухнат със

зашеметяваща скорост, след като тези насекоми престанат да изпълняват многобройните си задължения в тях.

Този път Там здраво хвана лаптопа.

— Мой си е — каза тя и безцеремонно прекъсна лекцията на Уилсън, за да извика директорията с игрите.

* * *

Едуин Уилсън изоставаше от графика. Последната проверка на космическия му скафандър отне повече време от предвиденото. Беше по-стар модел от костюма, който предишния ден носеше Ричард в Лонг Бийч. Шумът от помпите и циркулиращите течности го караше да се чувства, все едно че е застанал посред завод за опаковки. Дори когато откачи предпазните въжета и те потеглиха нагоре в стерилизираща гореща пара, а хеликоптерът се дръпна зад линията на дърветата, нивото на шума спадна едва забележимо.

Не можеше да извърне глава, без да обръща цялото си тяло, и накъдето и да погледнеше, гората бе обгърната от черна плащаница. Акарите покриваха всеки лист, разкривайки пред погледа му онази странна смесица от чудеса и въпиющи безобразия, която се среща само в природата. Стоеше в самото сърце на ничията Зона на здрача, застинала между красотата и ужаса. Ако скафандърът му се пробиеше, малките черни чудовища щяха да връхлетят вътре в него и да превърнат неговия свят в свой.

Почти цяла минута по мониторите в Брукхайвън и Атланта ясно можеше да се види, че сърцето му бие все по-бясно. В този момент представата му за времето се бе стопила и той не съобщи нищичко по радиото. Просто си стоеше на малката полянка и гледаше акарите, плътно покрили вейки и стволоче, а също и трите тела, които през нощта бяха видели на екраните като инфрачервени петна. Когато сравниха снимките, направени последователно от прелитащите спътници и хеликоптери, източниците на инфрачервената топлина започнаха да се движат, сякаш се бяха преродили в някаква нова призрачна форма. Докато ставаха все по-студени, те се разляха на десетина метра встрани по земята подобно на гигантската амеба псевдоподия. Уилсън бе изгледал филмите и веднага отгатна какво се

беше случило. Просто акарите отнасяли настрани частици човешка плът, а с тях — и човешката топлина.

Бяха останали само коса, кости и изпаднали дрехи.

— Един елен и двама души — каза най-накрая Уилсън. — Взимам проба номер едно.

Клекна, за да задейства първата от трите камери на кутията за образци, и забеляза, че акарите се плискат нагоре по краката му. Вече бяха достигнали сребърната лента скоч, която беше залепил около дясното си коляно, за да му е подръка да запусти някоя случайно пробита дупка в скафандъра. Съществуваха безброй възможности да си пробие скафандърът, от храстите към него стърчаха хиляди покрити с акари клони.

Вдигна кутията с образци към шлема си. Сутрешното слънце все още не се бе вдигнало високо, дърветата спираха по-голямата част от лъчите му, а няколкото снопа дневна светлина, която успяваше да пробие през листака, попадаха на земята и изчезваха в гмежта от акари. Но дори в това студено, тъмно място по съприкосновението на скафандъра си личеше, че температурата на въздуха навън като че ли е над тридесет и един-два градуса и бе достатъчно светло, за да види, че акарите почти не крият изненади за него.

— Тук не разполагам с микроскоп — обади се по радиостанцията той, — но мога да ви кажа, че ако ги сравним с пробите, взети в Лонг Бийч, ще видим, че те не ни казват нищо ново. Те са от познатия вид акари, с който вече се сблъскахме. До един. Готов съм да заложа репутацията си на това.

— Значи сте съгласен, че не са дошли тук от Лонг Бийч? — попита научният съветник на президента.

— Със сигурност — отговори Уилсън. Но въпросът оставаше отворен, въпросът, който не му се искаше да зададе на висок глас по вълните на радиото: какво е накарало обикновените акари от праха, които водят безобиден живот в горските листа, в нашите килими, легла и кожа, да се размножат в такива гигантски размери и да започнат да ни нападат като малки пирани? — Ще взема проба номер две — обяви Уилсън и започна да изследва гората. Тъй като се опитваше да избягва къпините и другите храсталаци, си даде сметка, че се придвижва по-бавно и от най-внимателния изследовател на дълбините.

Дълбокият океан... И внезапно той си спомни за гъбите — измежду всички други неща си спомни именно за тях!

Да, гъбите. Припомни си какво общо имаха с акарите — това, че веднъж му бе хрумнало, че е трудно човек да си представи по-благотворна форма на живот от тях. Гъбите бяха в основата на голяма част от екосистемите на рифовете, те даваха подслон на риби и дребни раковидни създания и чистеха водата от отпадъци. При все това през 1990 г. в една малка пещера в Средиземно море, залята някога от надигащите се води на ледниковия период, се случи нещо също толкова странно, колкото това, в което се бяха превърнали акарите. В пещерата не открили почти никаква следа от обичайната храна, от която гъбите се нуждаят, за да се развиват, но стените и таванът ѝ въпреки това били плътно покрити с тях. Водолазите открили, че подът бил покрит с черупките и остатъците от дръзналите да влязат в пещерата дребни ракообразни и риби. След като се намирали в стерилна среда, в която не прониквали слънчеви лъчи и затова нямало водорасли, които стоят в основата на хранителната верига на Средиземно море, гъбите сменили своя източник на прехрана. Изпъкналите им бодлички се превърнали в дълги куки с лепкави краища, от които случайният пришествел, дошъл от външния свят, не би могъл да се измъкне.

Шлемът му започна да се замъглява и в скафандъра стана още по-тъмно, достатъчно тъмно, за да започнат първите плахи пръсти на клаустрофобията да гаят гръбнака му и неочаквано нежно да милват неговите ребра, които го засърбяха. Следващите две вдишвания го накараха да се закашля. Прилепи лице към стъклото и затърка влагата, докато пак бе в състояние да вижда ясно, и насочи нагоре електрическия вентилатор, така че тънка струйка хладен въздух задуха в косата около челото му.

„Така вече е по-добре“ — каза си той. Това означаваше, че изтощава батериите, но при нормална работа батериите във вързопа на гърба му трябваше да издържат седем часа и половина. С надута до дупка охлаждателна система издържаха по три часа. Но не се притесняваше, защото смяташе да изчезва от това място до двадесет минути.

— Добре ли сте, доктор Уилсън?

— Да. Много добре — отговори той.

Мониторът с данните от неговия пулс и дишане явно бе обезпокоил някого в Атланта. Уилсън предположи, че показанията са излезли извън скалата. Не се знаеше предварително кой може „да превърти“, затворен в скафандъра. Уилсън си спомни необичайната настойчивост, с която се взря в очите му началникът на инструкторите първия път, когато шлемът се затвори над главата му. Човекът се опитваше да забележи и най-лекия белег на страх в тях, разширяване на зениците, необичайно потене, задъхване при всяка глътка въздух. При него тези предупредителни симптоми ги нямаше. Но онова бе само упражнение в лабораторни условия. Ако тогава беше започнал да изпада в паника, ако бе започнал да пици и да дращи с нокти по херметическите закопчалки, опитвайки се да смъкне шлема и да вдиша чист въздух, то край него щеше да има шестима човека, а не акари.

Тук трябваше сам да се грижи за себе си.

Тук откри, че адреналинът сам по себе си далеч не е онзи пенкилер, какъвто се бе надявал да открие в негово лице. Даде си сметка, че повече го изтощава, отколкото подкрепя и съжали, че не го бяха оставили да пие едно кафе. Но това било против правилата. Хората от подготвителния екип му бяха казали, че скафандърът му е оборудван с плик, където по един гумен маркуч се стича урината, този маркуч сега обгръщаше неговия член. „Гумичките“ по една традиция, водеща началото си от екипажите на „Аполо“, се предлагаха само в три размера: „супер голям, огромен и не е за вярване“. Проверяващият екип му бе казал, че когато Бъз Олдрин излязъл навън от лунния модул, веднага изгубил контрол над мехура си и станал първият човек, който си е подмокрал гащите на Луната. Бяха го гледали милиарди хора, но само Олдрин знаел какво именно виждат. Предупредиха Уилсън, че скафандърът може лесно да се справи с изпразването на пикочния мехур, но че няма предвиден апарат за фекалиите. Кафето в комбинация с възбудата може да доведе до неволно изхождане. Това предупреждение припомни на Уилсън стария виц за „пръдната в скафандъра“, само дето вонята и усещането от стичащи се по краката изпразнения на свой ред можеха лесно да предизвикат повръщане, а повръщането в шлема на космически скафандър е далеч не толкова смешно, колкото смъртоносно.

— Взимам проба номер две — съобщи той по радиото и клекна до „жертвата на праха“.

И тогава видя зъба от акула. Наведе се напред и го вдигна. Беше най-големият зъб, който бе виждал някога. Може даже да си струва да го задържа, помисли си той, ако успеем да го стерилизираме с пара заедно със скафандъра, но тогава измисли нещо още по-добро. Докато се опитваше да отстрани акарите от вкаменелостта, те плъзнаха по ръкавиците му. Той погледна надолу и видя, че пластмасата по краката и гърдите му е изцяло покрита с тях — тогава джуджето на клаустрофобията за пореден път се опита да обгърне с нежните си пръстчета неговите ребра.

Отметна глава назад и бързо се изправи на крака. Пусна зъба на земята, помири се с джуджето, закрачи към стволите на дърветата и отново повдигна кутията с образци.

— Проба номер три и изчезвам оттук — каза той.

Светлината като че ли отново помръкваше. Отново бяха достигнали до шлема му и Уилсън още веднъж си спомни за пещерата и гъбите... за тъмнината... и хищниците. Увеличи климатика с още едно деление и от пакета на гърба му лъхна струя хладен, сух въздух, който зашумя покрай лицето му.

Ето... така е по-добре. Отново започна да мисли ясно — успя да задържи настрана мислите как акарите го затрупват, можеше да се позабавлява, като разкрие тайните на онова, което бе причинило такъв неконтролируем бум на популацията.

— Приключи ли? — Запитването дойде от хеликоптера.

— Така мисля — отговори Уилсън. Допря кутията до покритата с акари кора на едно дърво и засмука стотици от тях в третото отделение. — Крайно време беше.

— Това не е в твоя стил — долетя глас от Вашингтон.

— Ами опитайте се да извървите два километра с моите мокасини и ще разберете за какво говоря.

— Някакви впечатления? — попита Лесли Уелс.

— Проблемът не е в акарите — отвърна той. — А в тяхната среда.

— Доста странно заключение, не мислите ли?

— Това, което виждам наоколо, е доста странно. Тези акари, подобно на онези, които задушиха пчелите, винаги са присъствали наоколо. Можете да се обзаложите за това. Има нещо друго, свързано

със самите пчели, свързано със самата гора, което е отишло по дяволите. Нещо сме пропуснали.

— Като например?

— Като например самите пчели, които запиляваха и умираха или изоставяха яйцата си. Като например купищата измиращи пеперуди и светулки, за които сте чули, и може би за много други насекоми, за които все още не сме чули просто защото са по-незабележими. Да, би могло да е нещо подобно. Нещо странно.

— Възможно ли е да е причинено от дадена болест или отрова? — попита Лесли.

— Теоретично, може би. Но в действителност? — Сега вече крещеше, за да надвика шума от охладителната система и приближаващия се хеликоптер. — В действителност, доколкото ни е известно, в цял свят не съществува даден вирус или дадена отрова, които да причинят това.

— Да — каза Лесли. — Изглежда невъзможно.

— Невъзможно, може би...

Спря.

— ... но ето го — навсякъде край мене. Някой контролен елемент, някой хищник вероятно е изчезнал от естествената среда на акарите. Сега не ме питайте кой точно вид дребно животинче, насекомо или друго ограничава популацията на акарите в определени рамки. Трябва да е нещо, което не сме виждали преди. Мисля, че само двама или трима души в целия свят някога са се занимавали с екология на акарите. Вижте мравките за сравнение. Знаем доста повече за мравките — дишането му се накъса, — различаваме десет хиляди вида мравки и ни е известно, че съществуват още десетки хиляди неизследвани досега мравки. В света на акарите единственото, което може би сме пропуснали, са няколко дълги цял километър слона.

Погледна нагоре и видя двама човека въоръжени с маркучи с гореща пара да спускат въжета към мястото, където се намираше, но вместо да го изпълни с облекчение, запълващият небето хеликоптер просто усили клаустрофобията му. Той отхвърли това чувство и продължи да говори, докато стъклото на шлема му се покри с плътна нова вълна от спускащи се върху му акари. Даде си сметка, че му става трудно да вижда слизащите към средата на полянката въжета.

Обърса с длан стъклото на шлема и се пребори с инстинктивния си порив да се втурне сляпо към въжетата. Двадесет хиляди дребни телца, смачкани и размазани по зрителното му поле, образуваха прозрачен дъгообразен прозорец, през който можеше да види, съвсем смътно да види, как животоспасяващата му връзка със света се върти във въздуха. Успя да запази самообладание и да тръгне бавно през усиливащия се мрак от още една връхлитаща вълна от акари.

— Не зная какво се храни с акари — каза с разтреперан глас той. — Но разполагам с добра идея как да обуздаем гъбичките в Индия. С мравки. С гъбични мушици. И...

Светът му потъна в мрак. Забърса ги настрани, създаде нов прозорец за гледане и когато погледна през него надолу, видя, че покриват гърдите му като дебела вълна. Нова вълна адреналин се блъсна в него, сякаш го бе разтресъл ток, и мозъкът му започна да напасва фактите по-бързо от когато и да било друг път през целия му живот, търсеше някакъв път навън от гората и изпращаше предупреждения, които биха могли да спасят живота на неговите приятели, ако се окажеше, че такъв път не съществува. Някъде в основата на неговия череп, операциите, които обикновено отнемаха около час, сега се извършваха за секунда, без той дори да го осъзнава, но в това състояние на адреналинов шок секундите наистина приличаха на часове.

— Господи! Гъбичните мушици! — извика той.

— Какво? — викна в отговор Лесли. — Не съм сигурна, че ви разбирам.

— Мъртви са, ви казвам! Всички гъбични мушици са мъртви!

Тъмнината отново го погълна. Изтри нов измацан с акари отвор в стъклото на шлема, но тъмнината пак го погълна, и отново, и отново, и отново. Пилотът на хеликоптера видя, че той изпитва затруднения, и се опита да приближи въжетата по-близо до него, но въжетата се завъртяха около него и шумно се блъснаха в пакета на гърба му. Подсъзнанието на Уилсън създаде образа на нещо голямо, застанало в тъмнината зад гърба му... което го дебне. Образът набъбна в него като някакъв ужасен набат и първичният, убийствен инстинкт взе превес. Втурна се напред с широко разтворени ръце, блъсна се в ствола на едно дърво и изкрещя. Падна тежко на левия си хълбок върху костите на господин Еймс. Усети как ребрата на стария пазач и част от таза му

се впиват надълбоко в скафандъра, изправи се в тъмнината, спусна се стремглаво напред през някакъв къпинак, блъсна се в друго дърво, още веднъж падна на левия си хълбок, чу още веднъж пукота на счупени ребра — този път това бяха неговите собствени, претърколи се, надигна се отново на крака, опита се доколкото може да побегне пак, кракът му се препъна в една скала, получи фрактура на коляното и се сгромоляса на земята съпровождан от гадния звук на счупено, който го накара да разбере, че сега вече шлемът му е широко отворен.

Лещите на разположения на четири хиляди километра над него спътник, устремени към още хладната утринна пръст, засякоха една инфрачервена амебоидно разпръскваща се форма, на мястото, където се бе намирало стъклото на шлема на Уилсън. В разположения на другия край на континента, на седемстотин и четиридесет километра оттам контролен център в Атланта, следяха появяващите се по екраните биомедицински данни на Едуин Уилсън. Отначало се наблюдаваше увеличаване на неговия пулс, което продължи четиридесет и две секунди, а после пулсът внезапно спря. За щастие някой милостиво се бе сетил да изключи микрофона на Уилсън.

СТАЯТА НА ЛУДОСТТА И ПЪТЯТ НА ФЕНИКСА

Килията беше малка и абсолютно гола. Леглото бе просто един нар, тоалетната — просто една кутия с дупка отгоре. Нямаше прозорци, нито дори някаква цепнатина с решетки, през която да проникват лъчите на слънцето. Единствено някаква луминесцентна крушка на тавана, скрита зад пермагласов лист, осветяваше килията, но мъждукането ѝ бе по-слабо от лунния светлик.

От другата страна на стаята точно срещу леглото се намираше стена от твърд пермаглас, която го разделяше от пазачите и от света навън. Подносителите с храна минаваха и заминаваха през отвора в стената, който Джери Сигмънд започна да нарича „шлюза“. Помисли си, че през целия си живот не бе виждал толкова стерилно и неприветливо място. Подобен вид места ще да са предизвикали онова диво, маниакално сияние в очите на покойния О. Джей Симпсън (според една от градските легенди, няколко години след като го освободили, „покойният“ О. Джей Симпсън влязъл в пустинята Мохаве и оттогава никой повече не го видял; но истински осведомените хора ще ви кажат, че и до днес той броди по пустинните пътища и продължава да си се кикоти на нещо свое).

Джери осъзна, че има и по-лоша съдба от тази да изгуби разсъдъка си, като сам полудее.

Тази — някой друг *да го принуди* да си изгуби разсъдъка.

Беше използвал всяка трошица топлина и домашна приветливост, откраднати от Джак и Адел, за да очарова дотолкова Кардильо и Гузман, че те да му уредят самостоятелна килия. Въобразяваше си, че може би е успял да измами по-младото ченге. Все още не можеше да го твърди със сигурност за едрия доминиканец. Но те бяха далеч по-маловажни за Джери от неговите тъмничари, а той бе сигурен, че е успял да привлече на своя страна Ейми — пазачката с нездравия тен на кожата. Вече му беше известно, че тя здраво заляга над уроците във вечерното училище, защото се надява да получи дипломата, от която се била отказала някога, когато се омъжила и

напуснала университета... Знаеше, че съпругът ѝ я изоставил след дванадесет години съвместен живот... че често беше слушала „Шоуто на Джери Сигмънд“. Вече успяваше да повдигне завесата на мислите ѝ, да я повдигне съвсем мъничко, колкото Джери Сигмънд да може да се вмъкне под кожата ѝ. В действителност не даваше и едно мише лайно дали Ейми и ченгетата го харесват или не, но от друга страна, ако го харесваха или дори ако започнеха да го съжаляват, той би могъл да ги убеди да му правят по някоя услуга.

Изглежда, че манипулациите му действаха. Той успя още на първия ден да получи статут на тяхно „протеже“. Личните му покои бяха възтеснички, твърде горещи и твърде тъмни. Не беше много, призна той, но ще се възползва от онова, което му дават.

Ще се възползва също и от Ейми и преди всичко това да е приключило, ще я впримчи напълно и безвъзвратно в своята мрежа. Тя беше от типа жени, които никой мъж не би погледнал повторно, ако ги срещне на някоя претъпкана улица, което я правеше лесна плячка за вниманието на някой известен красавец. Джери Сигмънд разчиташе на това.

Докато кръвта на Едуин Уилсън изтичаше под лъчите на утринното слънце и едно друго гълъбче напусна борда на „Нимиц“, а топлият натежал от гъбични спори вятър задуха към Пакистан, Джери застана пред издигащата се от пода до тавана стена от пермаглас така, че да може да вижда отражението си в нея. Следващите двадесет минути тренираше своите жестове, маниери и усмивка. Онази топла, предразполагаща усмивка.

* * *

Веднага щом Ейми стигна до „шлюза“, Джери започна своето изпълнение. Застана от другата страна на килията, обърнат в гръб, и се загледа в бялата стена над леглото, сякаш стоеше пред прозорец, зад който се вижда целият свят. Дълго след като тя бе оставила подноса със закуската в шлюза, той продължи да изучава стената, сякаш присъствието ѝ му беше напълно безразлично. Това я изпълни с разочарование. Тя изведнъж изненадващо ясно осъзна, че мислите на

пророка бяха заети с далеч по-важни неща, отколкото някаква си тъмничарка.

„Глупаво момиче — каза си тя. — Какво си въобразяваше?“

Тогава той се обърна и я погледна с безизразна физиономия, която веднага се разтопи в топла усмивка на разпознаване и поздрав. Самата наситеност на контраста между това и предишната ѝ обезсърченост внезапно повдигна нейния дух и я порази. И следващото, което си помисли объркано Ейми, беше: „Явно, че не ме е пренебрегвал напълно. Просто се е бил замислил за нещо свое. Радва се, че ме вижда. Не съм разтълкувала правилно поведението му, не съм го разбрала...“

— Ейми! — каза той. — Добро утро!

Тя сведе поглед и се взря в пъхнатите в шлюза бисквити, сок и листове за писане. Той също ги погледна и когато тя преодоля моментната си срамежливост и погледна нагоре, видя, че усмивката му е станала още по-топла, почти бащинска. Той пристъпи напред и разтвори ръце, сякаш най-мило ѝ се извинява, че я е накарал да се почувства неловко.

— Съжалявам — рече той, наслаждавайки се на нейното объркване. — Както можеш сама да предположиш, безпокоят ме сериозни мисли.

— Разбирам — отвърна Ейми. — Ако има нещо в рамките на разумното, което да мога да сторя за вас, което би могло да ги облекчи по някакъв начин, само кажете.

— Дадено. Но се боя, че не разбираш напълно какво се случва с мен в момента. Много хора искаха да ме свалят от ефир. Сега получиха своя шанс.

— Искате да кажете учените? — попита Ейми.

— Да. Не им харесва, че ги критикувам.

— Един от тях е мъртъв. Бяхте го споменали в предаването. Май се казваше Уилсън.

— Какво? — Усмивката му се стопи. — Как?

— Имало е второ нашествие на прашинките. Този път в Северна Каролина. Уилсън отишъл. Станало някакво произшествие с хеликоптера...

— Северна Каролина? Че как, по дяволите, прашинките са се озовали чак там?

— Никой не може да каже. Само за това говорят по Си Ен Ен, Ю Пи Ен, Си Би Ес...

— Това е лоша новина за стоковия пазар — каза Джери и сведе поглед. — И за Уилсън. Не е за вярване — добави с тих откровен глас.

— Ужасна загуба.

— Ужасна загуба? — попита Ейми. — Впечатлена съм. Когато слушах вашето предаване по радиото, въобще не бих си и помислила, че ви интересува дали ще живее, или ще умре.

Джери бавно кимна.

— О, аз бях живо заинтересуван дали ще живее, или ще умре. — И той вътрешно се изсмя, след като си спомни думите на Томас Грей: „Там, където невежеството е благословено, мъдростта е лудост“.

Не е кой знае каква епитафия, помисли си Джери. Но му свърши работа.

— Прекалено сте добър — каза рязко Ейми. — Той здравата си бе поставил за цел да ви препъне, нали?

Погледна я с топло, изразително примирение.

— Мнозина са се опитвали да ми затъкнат устата. Но никога не съм пожелавал смъртта на когото и да е от тях. На този свят разликата между мен с Едуин Уилсън е, че аз бих се пожертвал за тяхното право на свобода на изразяването. Но те не биха направили същото за мен. През цялото време, докато виждах, че почти всичко излязло от устите на тези еволюционисти са обиди, насочени към мен, аз си казвах, че живеем в Америка. Казвам ти, Ейми, че в Америка всички ние трябва да се застъпваме за правата дори на онези, чиито възгледи са ни ненавистни. Тестът за свобода е безсмислен, ако се провежда само спрямо онези, които мислят като нас.

— Значи се опитвате да ми кажете, че всичко това е предизвикано от цензурата? Че сте тук само защото някой е нагласил нещата? Че сте жертва на интриги?

Той отново кимна.

— Единственото, за което биха могли да се заядат, е скандалът от онази история с остров Луна. Но чуй какво ще ти кажа: нямаше измама в тази работа. Може би един-двама от моята организация да са се полакомили малко, но ако си вложила пари в него, ще те посъветвам да не продаваш акциите. Някой ден ще струват пари. Доста пари. И това е светата истина.

Взе от подноса чаша доматен сок и отпи. Преди отново да погледне нагоре, докара на лицето си най-мила усмивка. Чудеше се дали Ейми би могла да прозре какво се крие под усмивката му. Трябваше да внимава много с нея. Тя беше непретенциозна и зажадняла за любов жена, но не и глупава; никой от двамата им не беше глупак.

— Според слуховете има от какво да се срамуваш в този скандал — каза тя. — Казват, че си разрушил живота на много хора.

— Винаги ли вярваш на последното, което чуеш по Си Ен Ен? Та ти си образован човек в края на краищата. Моля те, намери време да вникнеш в детайлите, да различиш дали онова, което си чула, е факт или измислица, преди да се присъединиш към хората, които се опитват да потопят лодката. Нима само преди седмица по Си Ен Ен не критикуваха канадския премиер, че е провел ядрени опити в южната част на Тихия океан? — Усмихна се още по-широко, търсейки ответна усмивка, която Ейми му изпрати.

— Канада не притежава ядрени оръжия — каза тя.

— Точно така. И колко души според тебе знаят това? Колко души днес намират време да проверят дали казаното е вярно?

— Но не можем да ги виним.

— Напротив, можем!

— Не съм съвсем сигурна. Не мисля, че обществото може да функционира по този начин. Нуждае се от известна доза взаимно доверие, иначе ще се разпадне. Вероятно ще бъде добре да проверяваме десет-двадесет процента от фактите, но ако не вярваме на *нищо*, което чуваме, всеки от нас ще изразходва цялото си време само да прави проверки и всички банкови преводи и цялото производство, целият бизнес в света ще изскърца и ще спре. За да може обществото да функционира гладко, трябва да сме в състояние да приемаме на вяра около осемдесет процента от всичко, което ни се казва.

Толкова по-добре за ловките лъжци, помисли си Джери, а след това си реши, че ще е по-добре да не задълбава в тази насока.

— Проценти — рече той. — Все едно че слушам президента — и одобрително повдигна вежда.

Ейми се разсмя.

— А какво ти казаха твоите началници за мен? Че съм някакво чудовище?

— Нещо подобно. Луд. Роден социопат.

— А, отново теорията на Уилсън за „лошото семе“ — рече той и внезапно изпружи напред дясната си ръка, преструвайки се, че тя е чепата и суха като на скелет, насочи я към нея и занарежда в една доста сполучлива имитация на Бела Лугоши^[14]. — Нямам дом. Преследван съм! Презрян! Живея като животно. Джунглата е моят дом. Но ще покажа на света, че мога да бъда негов господар!

Тя отново се разсмя и той се зачуди как ли ще му отговори, ако я попита каква религия изповядва и доколко пламенно. Още в университетските си години, преди хора като Ричард и Уилсън да започнат да съсипват мечтите му, той си бе създал едно чудесно, изпълващо го с наслада тайно хоби. То бе започнало просто като средство за присвояване на известна част от валящите се наоколо пари; на него се поддаваха най-вече хората, считащи се за атеисти. Тази религиозна нагласа най-лесно излизаше наяве по време на някой разговор в бара и щом Джери веднъж откриеше обект, който желае да потвърди на висок глас, че не съществуват нито Аллах, нито Рама, нито Исус и че няма нищо друго, освен геометрията на времето и пространството, смъртта и утрешния ден, Джери продължаваше разговора, така че неговият обект да заяви пак на висок глас, че няма и такова нещо като „човешка душа“.

Тогава той му предлагаше лист с договор за продажба, съставен съгласно законите на щата Ню Йорк. Най-обикновен договор за прехвърляне на собственост, който, откъдето и да го погледне човек, си бе напълно стандартен с изключение на природата на въпросната собственост. Собствеността, преотстъпвана за сумата от хиляда долара, бе „безсмъртна човешка душа за вечно ползване“, с условието, че лицето, на което се преотстъпва, „от деня на преотстъпването става пълноправен собственик на душата и има правото да я прехвърля или продава на трети лица по негов избор“.

Джери с лекота откриваше леко арогантни обекти, които най-накрая склоняваха да признаят, че сумата от хиляда долара е добра цена за нещо, което изобщо не съществува. Той винаги внимаваше обектът да е трезв, когато подписва договора над пунктира и го подпечатва с капчица кръв (която законно представляваше неговия ДНК подпис, но също така внасяше и зрънце суеверие). Тръпката от любимия му спорт изчезваше, ако обектът не беше трезв. А също и

законността. Джери добре знаеше, че ще издържи в съда, ако обектът реши да го съди, още повече че в договора никъде не бе посочено какво точно представлява „безсмъртната душа“ на собственика.

И последната, жизненоважна подробност: той оставяше на всеки свой обект пачката банкноти, копие от договора и визитка, на която бе посочен номерът на телефонния му секретар.

Какво ли, запита се отново той, е нейното религиозно възпитание? Протестантско? Католическо? В Ейми се усещаше нещо ирландско. Размениха още един поглед и вглеждайки се в изражението на лицето ѝ, Джери получи прозрение. За секунда само в очите ѝ бе проблеснала надежда и още нещо и в тази секунда той осъзна, че тя започва да му се доверява. Оттук нататък тя нямаше да вярва просто на осемдесет процента от думите му. Сега процентите бяха се повишили на деветдесет. Може би дори на деветдесет и пет.

— Кой е казал „Свободата на словото е самият живот“? — попита я той.

— Не зная — отвърна Ейми.

— „Невежеството е почвата, на която пораства вярата в чудеса.“

— Ингърсол^[15].

— Значи притежаваш обширна обща култура. Браво. Същият този човек казал още: „Онова, което не знаем, ще унищожи всички ни“. Ако си спомням правилно, говорел за нещо, което ти спомена преди две минути. Спомена нещо за конспирациите. Какво казвах по моите радиопредавания за рака, СПИН-а и всички останали болести, които напоследък донесоха толкова страдания на света?

Усмивката на Ейми изчезна внезапно, сякаш от лицето ѝ падна маска, свидетелство за онова, което Джери разпозна като болезнен спомен за лична загуба. Отбеляза си настъпилата в нея промяна за бъдещо ползване. Утре, помисли си той, ще ги докарам до деветдесет и осем процента.

— Ейми? — обърна се към нея той.

Усмивката ѝ се върна, после отново изчезна.

— Казвахте... че всички ония така наречени хуманисти на века, всички ония айнщайновци, които говорят за построяване на ракети и достигане до границите на генетиката...

— Правилно! Ако ония вампири, дето изсмукват правителствените пари, са били достатъчно умни, да съставят план как

да клонират динозавър и да изградят ракета с антиматерия...

— То тогава за тях да се справят с рака би било фасулска работа.

— Сега сигурно разбираш. Докато те пилееха доларите на данъкоплатците да правят зелените маймуни хомосексуалисти, мога да се обзаложа, че с десетилетия не са си помръдвали пръста да открият лек против рака. Границата на генетиката наистина! Едва след като установиха пазара за генно инженерство, чак тогава се проявиха границите на генетиката. Преди това беше по-изгодно да се прилагат съсипващи тялото лекарства, наместо да се излекува рака.

Усмивката на Ейми изчезна напълно, оставяйки след себе си само гняв, объркване и мъка, които изпълниха Джери с ужасяваща веселост, но той я прикри зад маската на бащинско самообладание.

— Наистина ли вярваш, че са направили това? — попита тя, вместо да се запита колцина от хората, които Джери обвинява, са загубили родители и роднини, съпруги и деца, докато уж са криели вече изнамереното лекарство против рак. — Възможно ли е наистина нашите учени с години да задържат лекарствата, докато се гласуват и утвърдят интересуващите ги закони? Докато разберат как да патентоват ДНК?

— Какво значение има в какво вярвам аз? В какво вярваш *ти*? Само това е от значение. За теб остава да отидеш и да проучиш подробностите, да проследиш напредъка в имунологията през последните две-три десетилетия. Задай си въпроса: преди колко години докторите за пръв път са извършили генетична операция на ембрион инвитро? Има го в книгите. Виж сама. Тогава се запитай как така учените са могли да направят такова нещо и същевременно да не знаят как да се справят с рака? Онова, което те моля да направиш, е да излезеш и да разгледаш старите броеве на най-големите научни издания.

— Искате твърде много — отговори Ейми. — За да разбере човек и половината от нещата в тях, трябва да е магистър по биохимия.

— Не е задължително да стигаш чак дотам, аз те моля само да положиш повече усилия. Моля те да си дадеш малко зор. Толкова много ли искам?

— Не... но...

— И прав ли ще съм да предположа, че докато дървените философи са префасонирали маймуните и съставяли планове как да

направят един истински Джурасик парк, някой, когото си обичала, е умрял от рак?

Тя кимна.

„Сто процента още следващия вторник“, помисли си Джери и си спомни как всеки един от онези, на които бе закупил душите, накрая се обаждаше на телефонния му секретар само след седмица или две, или след месец или два. До последния.

Обикновено му оставяха съобщение, в което обясняваха с неминуемо притеснен тон, че след като са обмислили нещата за прехвърлянето на собствеността, биха желали да върнат парите срещу привилегията да анулират договора. Питаше ги каква ще е неговата полза, ако просто си прибере хилядата долара, и добавяше, че може и да си *помисли* срещу сумата от пет хиляди. А Ейми не беше далеч от това да започне да го нарича „приятел“ и „учител“. Нали в края на краищата виждаше само по-добрата страна на Джери Сигмънд, чието лице сияеше като лятното слънце, което изплува над утринната мараня, но...

Винаги му бе доставяло удоволствие да гледа преобразяването на хората: от пълните материалисти, които не дават и пукната пара за онова, което са му продали, до хленчещи нищожни обекти, действително разтревожени за съдбата на безсмъртните си души. Неколцина от тях станаха религиозни, дори фанатично вярващи, което доста бе покачило цената на сделката. От душите на тези хора той беше съумял да извлече не само пари, но и други облаги. Играеше си с тях, превръщаше ги в свои виртуални роби. Двама от неговите обекти бяха банкери от „Уолстрийт“. Те уредиха за Джери една вътрешна сделка, която му донесе малко богатство от предварително закупуване на коприна. Двама-трима други той подозираше, че могат да бъдат подтикнати да убият заради него, и си каза: „Когато умра и отида в ада, ще стана принц в двора на Сатаната“. И това също беше Джери Сигмънд, но само едно избрано малцинство го бе опознало като такъв, и то обикновено, когато вече беше твърде късно, за да се възползват от наученото.

— Направи си домашното — продължи Джери. — Извърви този километър в повече. — Предположи, че ако наистина се заеме с нея, тя ще измине за него още десетина километра в повече, може би — още петдесетина и дори ще ги извърви на колене.

Тя кимна отново и се опита да се усмихне.

— Стана трудно човек да се гордее с родината си. Превърнахме се в народ от овце, които по някакъв начин, било то от страх или от липса на желание, да не би да се претоварят с мъничко повече работа, една по една ще предадат общата ни свобода. Коства твърде много усилия да направиш собственото си домашно, да изградиш собствените си възгледи и да ги отстояваш. Така че когато овцата види, че някой като мен бива съборен на земята, си казва: „Ще погледна настрани... ще погледна настани... ще погледна настрани“.

— И тогава поглеждаш настрани и пропадаш.

Вгледа се в очите ѝ. „Със сигурност деветдесет и осем процента.“

— А ако това, което казваш, е истина — каза Ейми. — Ако наистина има хора, които искат да те премахнат, след като могат така лесно да те смъкнат...

— Тогава нека Бог да ни е на помощ — довърши вместо нея.

— Да. Бог да ни е на помощ — каза тя и погледна надолу към часовника си. — Аз... трябва да вървя.

— Разбирам. Трябва да обиколиш и другите килии.

— И вече изоставам от графика. — Тя се обърна и избута извън полезрението му високата количка със закуски, а нещо в изражението ѝ подсказа на Джери, че току-що авторитетът му бе спаднал с няколко пункта.

„По дяволите! Отново на деветдесет процента! Да не казах нещо погрешно?“

Тя почти се беше скрила от погледа му, когато той рече:

— Чудех се за едно нещо. Един последен въпрос.

Ейми се обърна и го погледна.

— Какъв е той?

Той пак ѝ се усмихна. Онази харизматична усмивка.

— Вярваш ли в Бог? — попита Джери и усмивката му стана още по-широка.

[14] Артистичен псевдоним на Бела Бласко (1882–1956), унгарски театрален актьор, един от най-известните изпълнители от ранните холивудски филми на ужасите. — Б.пр. ↑

[15] Робърт Грийн Ингърсол (1833–1899), американски политически деец и самоук оратор, известен като Великият агностик.
— Б.пр. ↑

ПТИЦИТЕ И ПЧЕЛИТЕ

Ден втори, 11:10 сутринта, вашингтонско време

Във Франция карантината претърпя поражение.

Разбира се, че ще претърпи поражение. Семейство Шут биха могли да им кажат, че няма как да проработи. Дори и дете можеше да види, че се задава буря; и много от децата я видяха, докато стояха с родителите си в просторния, подобен на арена терминал, през който минаваха тръбите с ескалаторите на летище „Де Гол“. Те развълнувано задърпаха родителите си за ризите и полите, сочеха към опънатата куполообразно мрежа над „арената“ и питаха защо дузина мъртви птици са обсипали върха на купола. Техните родители, вече сломен от анулирането на плановете им за почивка и все по-засилващата се верижна реакция от отклонени полети, свиваха рамене пред падналите птици и се затичваха по по-важни задачи.

* * *

Когато Ричард излезе от сградата, лицето му бе пепеляво, сякаш току-що са го ударили в корема. Прекоси ливадата, спря се на ръба на боровата горичка и се опита да преглътне сълзите. Като че ли всичко, което можеше да тръгне на зло, го бе сторило. Дори и Джанет Шут не би могла да го изрази по-добре: „Така се случва, когато теорията на Дарвин се сблъска със закона на Мърфи“. Денят започна с отказа на Там да се храни, последва вестта за нашествието в Северна Каролина, после телефонните обаждания на сестрата на Даун от Тъксън, която обясняваше, че е прекарала по-голямата част от нощта в опити да уреди пътуване до Ню Йорк, но че вследствие на внезапен отлив на пътници, които отменяли резервациите си за полети към онова, което мнозина вече възприемаха като „чумава област по Източното крайбрежие“, били отменени и самите полети. Това, помисли си Ричард, ще струва на някого солидна сума пари, преди кризата да

отмине, което според него си беше съвсем подходящо: самият той се чувстваше толкова покрусен, че мисълта как шефовете на самолетни компании ще споделят поне частица от собствената му мъка, предизвика някъде дълбоко в него кисела усмивка.

А сега учителят му, милият стар „мравкар“ Едуин Уилсън, бе мъртъв. Подобно на почти всички останали, които го бяха опознали добре, му бе трудно да си помисли за доктор Уилсън по друг начин, освен като за учител... наставник... втори баща... Но обещанието си беше обещание и... сега Едуин вече го нямаше. А денят едва сега започваше.

— Какво ли още може да се случи? — попита той безизразното небе и се стресна от това колко отчетливо се понесе гласът му сред боровите. В тази отчетливост имаше нещо нередно, както бе нередна и онази треперлива нотка в гласа на Джаксън, когато той му бе разказал как с Там предишния ден чули катерицата в гората.

Ричард се вгледа в дърветата, наостри уши и разбра, че птиците са изчезнали.

— Какво ли още...

Прииска му се никога да не беше задавал този въпрос, обърна се и докато пресичаше ливадата на връщане, се зарече никога повече да не го задава. Никога вече. И тогава достигна до стоманената огнеупорна врата. Ритна настрана тухлата, с която я бе подпрял, и тя плътно се затвори зад него, а после той извърши една изключително странна постъпка, над която се чудеше по-късно в по-спокойни мигове: два, дори три пъти провери дали автоматичният заключващ механизъм здраво е залостил вратата отвътре. Неговият най-примитивен инстинкт му подсказваше, подсказа му неколkokратно, че нещо дебне отвън, нещо дебне детето му. Той инстинктивно започна да укрепва гнездото.

На сто и четиридесет километра оттам нещо странно се случваше с Нюйоркската борса.

Нашествието в Ню Берн бе по-малко от онова в Лонг Бийч и се случи в един от селскостопанските райони на страната. На пръв поглед данните оттам не изглеждаха чак толкова зле. Беше потвърдена смъртта само на трима души и един елен и този път карантината се налагаше само в една посока. Хората свободно можеха да напускат бедствената зона през специални „сапунени“ пунктове, а когато Осемдесет и първа въздушна дивизия бомбардира със сапун

миньорския район около Ню Берн и успешно овладя нашествието на акари в него, стана ясно, че на самолетите по-лесно им се удава да контролират разпространението на акарите, отколкото да разсеят впечатлението, че Източното крайбрежие се е превърнало в развъдник на опасна напаст. Международното летище в Лос Анджелис бе първото в Америка, което подложи пътниците, техния багаж и самите самолети на обливане с още неидентифицирани антиакарови разтвори. След като със сигурност щеше да се наложи да чакат поне няколко часа и да бъдат подложени на въздействието на случайно избрани химикали, онези десетки хиляди пътници, на които не им се налагаше на всяка цена да летят, отмениха резервациите си. Същевременно все повече европейски и азиатски страни отказваха да приемат презокеанските полети, потеглящи от източната част на Съединените щати. Стигна се до онази икономическа точка на избухване, чиито унищожителни пламъци станаха самодостатъчни и започнаха да се разпространяват. Близко час след като Международното летище в Лос Анджелис обяви, че започва допълнителни антиакарови операции, същото стори и „Амтрак“ за своите влакове на запад. Сутринта беше в разгара си, когато във влаковите и самолетни товарителници стоките започнаха бързо да се спускат, проверявани отгоре-отгоре от не многочислени търговци, които все още не бяха минали през офисите си или телефоните им бяха изключени. Именно тази немногочислена прослойка беше най-изненадана и притеснена от новината, че съществуват милиарди акари, които по принцип живеят в техните килими и легла. Пришпорвани от някаква нова параноя, те започнаха да усещат как неудобните малки телца се притискат към кожата им, докато натоварваха целите си семейства в колите си и поемаха към въображаемата безопасност на Запада.

В стоковите борси, които оставяха зад себе си, настъпи срыв. През целия предишен месец онези, които бяха купили фючърси за производството на мед и не се бяха избавили своевременно от тях, претърпяха финансов крах. През предишните две седмици доставяните от Флорида цитрусови плодове се бяха превърнали първо в стоки с ограничено количество, после в твърде скъпи, а най-накрая в липсващи стоки. Някои подобно на Джери Сигмънд бяха предусетили бума и изчезването на цитрусови плодове, които следваха по петите унищожаването на пчеларството и натрупаха огромна печалба, когато

цените скочиха до небето, през краткотрайния период на завишено търсене. Други купувачи, противно на Сигмънд, се проклинаха, че са успели да се включат едва накрая на пазарната треска, вместо да се възползват от нея от самото начало, и продължаваха да се проклинат сега, когато тя шеметно спадаше надолу. Онези, които не бяха успели да продадат своите флоридски фючърси преди цитрусовата реколта да бъде безвъзвратно унищожена, както и онези, които преди месец бяха вложили крупни суми в меда, или другите, които бяха инвестирали в китайската коприна миналата пролет, или пък — в индийските дрехи и компютърни части миналата зима, в момента преживяваха унищожителни финансови удари.

* * *

Ричард винаги се удивяваше на способността на човешкия разум в изключително кратки срокове да приобщи и най-шокиращите събития в рамките на обикновеното си съществуване. Беше чувал как репортер попитал едно дете някъде месец след първото приземяване на Луната дали ще гледа прякото предаване на прилуняването на „Аполо“-12. Детето отговорило: „Не, разбира се. Това предаване вече съм го гледал“. Само няколко години по-късно предаването на живо на първите снимки на повърхността на Марс от сондата „Викинг“-1 било прекъснато от повторението на анимационното филмче „Магила Горила“, защото то било планирано по програма. А само няколко часа след експлозията на „Чалънджър“ из целия свят се разпространиха десетки вицове на темата. Ричард реши, че всички тези поведенчески модели са само вариации на състоянието на вцепененост. Въпреки че проявата на скука пред лицето на фантастичното или присмиването пред лицето на трагедията може да изглежда ненормално, погледнато от дистанцията на времето, изглежда, че за онези хора, които са преживели въпросните събития, това е представлявало една древна и инстинктивна техника за предпазване на организма посредством предпазването на неговия разум.

Ричард честичко си мислеше за това, след като влезе в кафенето и завари Там и Джорджиана да се смеят на някаква компютърна игра. Явно Там си бе възвърнала апетита. Бяха си скалпили някакво

подобие на мюсли от натрошени солени бисквити, парченца десерт „Хърши“ и начупени на ръка бели сладки.

„Добре, защо пък не?“ — помисли си Ричард. Вцепенението се пропукваше по-бързо у децата, нали така? Дори и в зоните на бойни действия човек често можеше да види, че докато възрастните се скупчват и безнадеждно кършат ръце, децата вече играят сред руините. Просто Там се адаптираше по-леко от него.

Веднага щом той влезе, тя заряза играта, изтича при Ричард и го прегърна. В дните преди Черния понеделник в очите ѝ бе искряло едно пламъче, което липсваше днес, и Ричард се зачуди дали някой ден ще го види отново...

(„Може би все пак тя не е толкова адаптивна, колкото би ти се искало да бъде“)

... но поне отново се усмихваше и отново можеше да се смее и въпреки че пламъчето го нямаше, то усмивката и смехът ѝ бяха като малка благословия. През тези дни Ричард се вкопчваше във всяко мъничко късче щастие, което успяваше да открие.

Сложи ръка на главата на Там и разроши косата ѝ. И си рече: „Нещата все някак ще се оправят“.

(„Нали?“)

Не и ако съдим по смълчаната гора около ливадата. Тя го плашеше, подготвяше разума му на някакво безсъзнателно ниво да приеме идеята, че ще трябва да вникне в една по-обширна картина от онази, разкривана само от нашествията на плътоядните акари. Джаксън и Лесли вече двадесет часа се опитваха да набият този факт в главата му. Уилсън беше достигнал до същото прозрение и го бе изрекъл, преди да загине: няма нищо нередно с „прашинките“, а с обграждащите ги гори и полета. Ричард не винаги се съгласяваше с Уилсън, въпреки че винаги го бе възприемал като „учителят“, от когото толкова се нуждаеше. Ако и този път е бил прав, значи стояха пред прага на нещо наистина голямо, на най-голямото нещо, пред което се бе изправяло човечеството досега.

Вдигна Там на ръце и я залюля в прегръдките си. Може би и Джаксън е прав, допусна Ричард. Не му беше времето да потъва в своята мъка и самообвинения. Беше време да внимава. Нима Бил не му бе пратил имейл за това, че насекомоядните прилепи в горите на

Тобаго измират? Нима нямаше нещо спешно в съобщението? А Ричард го бе оставил непрочетено.

— Джорджиана — каза той и остави Там на земята, — виж дали в компютъра няма нови съобщения от Бил Шут.

Тя натисна няколко клавиша и на монитора се отвориха два нови прозореца.

— Две са дошли тази сутрин — отговори тя, докато ги четеше. — Едното е доста дълго и... о, не.

— Дай да видя — каза той и си придърпа стол до нея.

— И аз — рече Там и се притисна към баща си.

Ричард се присегна към клавиатурата и започна да преглежда имейла. По-голямата част приличаше на статия в научно списание: твърде много от думите бяха непонятни за децата. Но частта, в която се описваше покритата с кръв и изпражнения къща, бе достатъчно ясна.

— Какво е *Desmodus*? — попита Джорджиана.

— Прилеп-вампир — отвърна Там.

Джорджиана продължи да гледа как Ричард прелиства доклада на Бил. Успяваше да хване по някое друго изречение тук-там. Най-накрая се обърна към него и го попита:

— Какво иска да каже тук за насекомите и гората?

— Ще ми се да знаех.

— А доктор Уилсън? — попита бързо Джорджиана. — Той сега е в гората? Нали?

— Мисля, че скоро ще разберем. — Млъкна, затвори прозореца и плъзна лаптопа към Там. — Трябва да тръгвам.

— Таткооо! — Там увисна на ризата му. — Остани.

Ричард се надигна.

— Трябва да отида при Джаксън и останалите. Освен това да се обадя на Бил и на Джанет.

— Какво е толкова важно? — протестира тя.

— По-късно — отговори Ричард.

Когато той вече бе достигнал до вратата на залата, Там му извика:

— Тия твои приятели трябва да са най-щастливите хора на света. По цял ден си с тях, а аз изкарвам голям късмет, ако ми отделиш поне един час!

Той чу, чу всяка думичка. И го заболя дълбоко. А с болката дойде и осъзнаването, че във вцепенението му се бе появила първата пукнатина. Това беше втората благословия, която получаваше днес, нищо че дойде под формата на болезнено нараняване. Ако нищо лошо не успееше да проникне пред защитната му бариера, през нея нямаше да премине и нищо хубаво.

Там бе започнала да разбива черупката му.

Там беше именно онова, от което Ричард се нуждаеше: дъщеря, по-умна от него самия.

* * *

В 11:30 местно време сред хората, отговарящи за компютрите на стоковата борса, се разнесе слух, че няма да е зле да превключат на новините на Си Би Ес, където някакъв репортер направил ужасяваща връзка между нашествията от акари, унищожаването на цитрусовата реколта и слуховете, че положението с лошата зърнена реколта в Индия е далеч по-кошмарно, отколкото показаното по Си Ен Ен. Си Би Ес предлагаша файл със снимки и карта, на която се виждаше самолетоносачът „Нимиц“, намиращ се някъде между Индия и Шри Ланка, и запис на глас, идващ от радиостанция във вътрешността на Индия, който крещеше: „Няма за какво повече да живеем. Нямаме какво да ядем“.

Търговският посредник на „Пруденшъл Секюритиз“ Тарвин Тобис тръсна глава.

— Безотговорно копеле — каза той, — мога да се обзаложа, че изобщо не е проверил дали записът не е фалшификация. Всичко в името на голямата новина, така се казва играта. Всичко в името ти да си първият, дето ще обяви следващата така наречена катастрофа.

— Мислиш, че всичко е нагласено? — попита стоящият до него.

— Пълни глупости — рече Тобис. — Ще съжалява за това.

В действителност така и стана още преди края на деня. Независимо че бе в самия разгар на туристическия сезон, само десетина минути след предаването акциите на Си Би Ес/Дисни започнаха безпрецедентно да падат. Компанията-майка беше инвестирала огромни суми в Източното крайбрежие и в Карибския

басейн и слуховете за световна катастрофа, било то и неоснователни, но в комбинация със засилващото се блокиране на националната транспортна система, се превърна в истинска примка около врата на Си Би Ес (без да споменаваме проблемите на предприемчивия репортер, пуснал слуха за катастрофата).

По време на излъчването на предаването пазарите в Лондон и Париж вече бяха затворени. Тези в Хонконг, Сингапур и Токио щяха да отворят след часове, но щом отвореха и компютрите им покажеха, че акциите на американския транспорт и развлекателен бизнес бяха последвали пътя на съответните представяни от тях услуги към пълния спад, доверието в долара също щеше да се срина. Някои щяха да изкупуват на, както смятаха, атрактивно ниски цени, но повечето щяха да продават. Образувахе се верижна реакция от нова безработица и нов преразход на данъчните средства, която се виждаше ясно като на рекламно пано. Тобис предположи, че когато на другия ден отвореха пазарите в Лондон и Париж, американските държавни ценни книжа щяха да бъдат само с една идея по-привлекателни от гнездата на акарите.

* * *

Някъде две минути след като Ричард си тръгна, пристигна бащата на Джорджиана и им разказа какво се е случило в Северна Каролина. Там трепна и очите ѝ се изпълниха с гняв. Любимият „мравкар“ на Джорджиана бил „лошо ранен“ и нямало да се връща при тях. Същото се бяха опитали да обяснят на Там и за мама, но тя знаеше, че когато става дума за акари, „ранен“ означава „мъртъв“.

Бащата на Джорджиана я заведе ридаеща в залата и се опита да я настани някъде удобно, като остави Там в компанията на лошото настроение и татковия ѝ лаптоп.

Джорджиана я бе научила на един номер — шега, която тя пък научила от по-голямо дете, което на свой ред я било научило от някой по-голям. Децата в училище предъвкваха последните хакерски програми и техните електронни разговори се разпространяваха по-бързо от дърдоренето в закусвалнята. Оставената сама и самотна Там се впусна да обикаля по електронните магистрали на лабораторията.

Ако наистина ме бива, каза си тя, ще успея дори да намеря стаята за събрания, накъдето хукна татко, и ще мога да го шпионирам. Докато се мотаеше из компютрите на лабораторията, се натъкваше на случайни пароли, но номерът, научен от Джорджиана в училище, изглежда, вършеше работа. Машините пропуснаха Там, защото тя умееше да говори на техния език. Скоро Там и лабораторните компютри си споделиха една и съща шега.

* * *

Ричард се чувстваше, сякаш се събужда от кошмар или от кошмар, сънуван в друг кошмар. Пукнатината в бариерата между вцепенението и реалността го бе върнала към света на човешките емоции, но той вече нямаше желание да бъде човек. Щеше му се някой да махне с магическа пръчица и да го превърне в нещо подобно на митичния безчувствен Клату^[16]. Да бъдеш човек означаваше да плащаш твърде висока цена...

(„Даун...“)

... Той нахълта в залата, влезе в най-близката тоалетна и там далече от всички се преви надве...

(„Мога да контролирам чувствата си.“)

Oops!

... не е намерено.

ОК

... Гърдите му се разтресоха от силно, дълбоко ридание.

(„Даун!“)

„Няма смисъл другите да ме виждат такъв“, реши той. Няма смисъл само да ги притеснява, затвори вратата зад себе си и повърна в най-близкото биде. В стомаха му не бе останало почти нищо. След Лонг Бийч в него се задържаха единствено кока-колата, и то не за дълго. Но поне не се обезводняваше. А освен това в нея се съдържаха двете основни за Ричард хранителни съставки: захар и кофеин. А и в сравнение с несполучливите му опити да задържи в стомаха си мъничко палачинка със сметана и ягодов сироп, трябваше да признае, че кока-колата имаше далеч по-добър вкус на излизане от него.

(„Даун?“)

От колко време вече я нямаше? От цял месец? Струваше му се, че поне от толкова. Сякаш я бе видял за последно преди цял един живот, но беше минал едва ден, поне така му натякваха собствената му памет и часовникът. Само един кратък ден. Разтегляне на времето... Ако го нямаше всепоглъщащото чувство за загуба, той би могъл да се порадва на тази илюзия.

Изведнъж без особена причина го обзе ярост към него самия, после — отново покрусата и тогава той разбра, че пукнатината се стремеше да зейне широко. Отиде до мивката в ъгъла, промълви: „Липсва ми!“ — и се предаде.

Ричард дълго остана там. Когато отново влезе в залата, лицето му бе току-що измито. Беше силно разтърсен, очите му бяха подпухнали, но се чувстваше по-нормално. Мина покрай един автомат за продажба на безалкохолни напитки и си купи две кутии кока-кола, които понесе към кабинета на Джаксън. Там бяха Лесли Уелс и Джаксън, надвесени над екраните на три лаптопа и купчина списания. Ричард остави едната кутия върху някакви книги, отвори втората и каза:

— Дълга ви извинение. Сега вече съм готов за работа.

— Няма нищо — отвърна Джаксън. — Знаем какво ти беше. Но наистина ни трябва помощта ти — и посочи към екраните, — имаме проблеми.

— Нищо ново.

— *Големи* проблеми — натърти Лесли. — Току-що получихме доклада на Джим Пауъл. В момента е напълно обезумял.

Джим? Обезумял? През всичките онези години, през които го познаваше, той никога не го бе виждал такъв. Ричард поклати глава.

— Джим е във Ванкувър. Какво не му е наред на Ванкувър?

— Всичко — отвърна Лесли. Подаде на Ричард разпечатка от доклада на Джим. — Може да прочетеш това като за начало.

Беше само шест страници и се четеше за бързо, но когато свърши, ръцете му трепереха.

* * *

Сега Джорджиана разбра донякъде как ли се бе чувствала Там. „Мравкарят“, когото бе гледала със същото обожание, с което някои нейни съученици гледаха рокзвездите, си беше отишъл. От него бяха останали само книгите, лазерните дискове и един дървен молив, който бе използвал при едно от посещенията си в лабораторията. Баща ѝ я бе завел в Брукхайвън да го помолят да се разпише върху последната си книга за мравките и докато никой не я гледаше, Джорджиана отмъкна молива. („Истинският молив на Едуин Уилсън“) Не можа да се въздържа да не го направи. Когато се върна вкъщи, откри по него мънички следи от зъби, които бяха досущ като белезите от гризане по собствените ѝ моливи №2S в дните, в които е била притеснена (*Едуин Уилсън беше... човек*).

Когато Джорджиана се върна в кафето, видя, че Там се е привела над включения лаптоп. Беше проникнала в конферентната връзка на лабораторията с умелостта на пилот на „Стелт“. Джорджиана седна до нея и одобрително се загледа. Там учеше бързо. При цялата ѝ вгълбеност изглеждаше, сякаш се бе концентрирала в една-едничка цел, но само така изглеждаше. Без да отвърща поглед от екрана, тя попита:

— Как мислиш, какво чувства човек? Когато е мъртъв?

Джорджиана се намръщи.

— Питаш ме дали вярвам, че има рай?

— Тхъ.

— Не знам. Баща ми казва, че няма да харесаме рая, ако знаем всичко за него, поне докато сме тук и сме живи, но после, като умрем, няма да имаме нищо против, че сме отишли там.

— Искаш да кажеш, все едно че е съвсем тъмно и няма нищо?

— Тхъ, но такава пълно нищо, че да не ти пука.

— Татко мисли, че може би хората се връщат след време — каза Там, чувствайки се по-успокоена от тази мисъл, отколкото от тъмното нищо, за което говореше Джорджиана. — Вярва в пре... ра...

— Прераждането.

— Точно така.

Там бързо размърда мишката насам-натам и победи още едно предизвикателство на компютъра. На екрана за секунди се появи някакво призрачно лице, което изчезна в точките на статичното електричество.

— Чакай — каза Джорджиана, — дай да опитам. — Въведе някакви команди в лаптопа и резолюцията стана далеч по-добра, появи се едно брадато лице. Джорджиана го намали и видяха по-голяма картина с Ричард, Джаксън и новата жена-учен от Калифорния.

— Ха! — извика Там. — Вътре сме.

— Кой е този с брадата?

Там се усмихна.

— Това е чичо Бил, дето обича прилепите-вампири. И — чакай! Има нещо ново.

Към връзката се превключи нов неясен образ. Джорджиана отвори нов прозорец, премести го близо до мястото, където се намираше Бил, увеличи го, после оправи контраста и яркостта. Веднага позна новопоявилият се, и двете го познаха.

— О, този път проникнахме в кофти работа — рече Джорджиана. Там затаи дъх от удивление.

— Мислиш ли, че ще си имаме проблеми заради това?

— Ще му мислим утре — отвърна Джорджиана. — Това е най-голямото постижение, най-голямото постижение, правено някога.

С помощта на няколко електронни команди и компютър „BNL Nomad“ бяха успели да се включат към онзи бял телефон. Новопоявеният се човек на екрана беше не друг, а самият президент на Съединените щати.

* * *

— Джаксън, притеснен съм от онзи репортер на Си Би Ес.

— Съзнавам това, господин президент, но какво можем да направим? Предполагам, че скоро ще се появят още много хора, които да сглобят същата картина.

— Гледах какво става с въздушния трафик — каза президентът с леко безразличен тон. — Хората на запад от Скалистите планини сякаш си въобразяват, че проблемът засяга само Източното крайбрежие. Сякаш са повярвали, че ако не пътуват до заразените райони, ще избегнат онова, което причинява нахлуването на акари.

— Не са добре информирани — рече Лесли. — Заразата е навсякъде около тях, от най-отдалечения къмпинг до най-богаташкия

директорски апартамент на върха на Трансамерика Билдинг. Достатъчно е да погледнем какво се случи в Тобаго и Ванкувър, за да ни стане ясно.

От другата страна на бялата линия президентът бавно кимна. Предишния ден Уилсън беше казал, че вероятността проблемът да е от световна величина е близо пет процента.

После тя бе станала шестдесет.

А след това...

Джим Пауъл им изпрати кадри, заснети от хеликоптер на Ванкувър Айланд, откъдето с ужасяваща яснота се виждаше цъфтежът на водорасли, протозоя и разграждащи бактерии. Носеше се откъм реките и, изглежда, бе излязъл извън контрол — едно дълго хиляди километра петно в Тихия океан с цвета на съсирена кръв. Малобройните ракообразни, достатъчно силни, за да преживеят червения прилив, бяха станали съвършено неядливи. Никой не знаеше със сигурност какво се е случило с костура, пъстървата и рибата тон. Изглежда, че те просто бяха напуснали този район.

„Боя се, че не става дума за случайно изолирано събитие, което ще отmine с времето“ — бе написал в доклада си Джим. След това беше добавил, че един негов приятел, съдебен лекар ентомолог в Бангор, изведнъж вече не бил в състояние да си върши работата. Ларвите на насекомите и стадия от развитието на яйцата са ценно средство, с което се определя часът на смъртта на жертвата, защото по принцип мухите, бръмбарите и мравките първи пристигат на местопрестъплението. Само няколко минути по-късно те вече се хранят и отлагат яйца. Но сега приятелят на Джим не откривал никаква следа от насекоми на местопрестъплението.

Озадачен, Джим се разходил в горите, воден от едно подозрение откъде може да идва червеният прилив. Горската почва била буквално осеяна с труповете на умрели от глад животни — най-вече на птици. Телцата им би трябвало да гъмжат от личинки, но освен бактериите и гъбичките нямало кой друг да разгражда всичките тези трупове. С всеки дъжд потоците и реките се изпълвали с увеличилите се популации от бактерии и с изгнила плът. Водите се превърнали в плодородна изпълнена с хранителни съставки среда. В резултат от това настъпил бум на микробите (и техните остатъци), те изконсумирали целия кислород, а езерата и водните басейни били задушени.

„Рибовъдното производство вече е минало — се казваше в доклада на Джим. — А водните станции работят допълнително да изпомпват тонове химикали от цистерните само и само да запазят питейната вода. Сега човек може да си умре от жажда само като помирише хлора в чашата с вода. Пия само бутилирана газирана вода.“

— Това е най-прокобното нещо, което съм чувал — обяви президентът. — Също както в библейския „Изход“: реките потичат кървави, вонящи на гнила плът.

При тези думи Бил Шут, който го наблюдаваше от Тобаго, сведе глава. Само няколко часа по-рано си беше измислил малка шега на тема описаните в „Изход“ бедствия. Сега вече тя не му се струваше толкова смешна.

— Значи с какво разполагаме? — попита президентът. — С прилив от унищожавачи посевите гъбички в Индия. С бактериални морета на запад. Прилепи на Карибите. А на Изток — обикновените домашни акари — някога самия архетип на безобидността, а сега след масивен бум на популацията — първи хищници.

— Правилно — каза Бил. — Можете да разглеждате всички тези нараствания на популациите като инфекции.

— Причинени от изчезването на някакъв елемент от тяхната естествена среда — добави Джаксън.

Бил кимна.

— И след като сравнихте всички данни — каза президентът, — сте убедени, че липсващият елемент са гъбичните мушици, пчелите, мравките и други подобни?

— Абсолютно сигурно — рече Бил. — Ето защо тази сутрин в къщата нямаше мухи. Ето защо бяха измрели всички тамошни насекомоядни прилепи, а телата им не бяха станали храна на личинките. Същото важи и за птиците във Ванкувър. И точно това се опита да ни каже Едуин Уилсън, преди да му се нахвърлят акарите. Почти няма никакво място за съмнение: сблъскваме се с масово измиране на насекоми.

Това беше класическата ситуация „имам една добра и една лоша новина“. „Няма вече бълхи, мухи и хлебарки — зачуди се президентът. — Какво му е толкова лошото?“

Няма вече насекоми... една на пръв поглед добра новина, но само докато човек не се замисли върху нея. Следващото нещо, над

което се замисли президентът, беше кой научен център да натовари с излизането от кризата. За него бе очевидно, че разрешението трябва да се търси в биотехнологиите. На това поле Градът на мечтите беше номер едно; с цялото си оборудване, с най-усъвършенстваните в света микроскенери и компютърни редактори на ДНК. Още повече че екипът от града вече издържа първия изпит. Само за двадесет и четири часа Джаксън Ройкирк, Лесли Уелс и техните познати в чужбина бяха успели да идентифицират причината за катастрофата. Кой би могъл по-успешно да оглави търсенето на нейното лекарство?

Но как би могъл някой в света да изнамери противоотрова за нещо подобно: лек против измирането на насекомите?

Президентът нервно се засмя:

— Сигурни ли сте, че не бихме могли да опростим всичко това? Може би ако вмъкнем някой нов елемент?

— О, новите елементи ще възникнат сами — предупреди ги Лесли. — Ще се появят купища нови елементи, преди всичко да е свършило.

Ричард се намръщи.

— Боя се, че трябва да се съглася с нея. — Това я свари неподготвена. — Нещата ще станат доста по-лоши, преди да започнат да се подобряват.

— Да се подобряват ли, Ричард? — Лесли никога не бе очаквала да чуе как Ричард Синклер се съгласява дори с половината от нещо, което тя казва. — Може да не започнат да се подобряват, преди да минат четири милиона години.

Ричард погледна надолу към обувките си, сякаш търсеше някакъв контрааргумент. Но не каза нищо.

— Добре — попита президентът. — Как мислите, докъде по хранителната верига ще стигне това?

— Ще ми се нещата да опираха само до хранителната верига — каза Лесли. — Хората са свикнали да слагат стръв за мравки и отрова за хлебарки по къщите си. Изливаме милиарди тонове инсектициди по полетата, за да не влизат в тях скакалци и бръмбари. Тровим почвата около къщите си, за да не идват термити. Още от библейски времена сме обявили война на насекомите. Но никога не сме се спирали и за миг да се замислим, че именно те разграждат мъртвите растения и животни и ги превръщат в тор, от който израства следващото

поколение растения. Не смятам, че до този момент някой сериозно се е замислял по какъв начин насекомите упражняват контрол върху популацията на акарите и разграждащите бактерии, като не им позволяват да се превърнат в истинско бедствие за нас. Всички ние си мислехме, че бедствието са самите насекоми, че те означават глад и икономически загуби. Но сега трябва да се върнем назад. Май започваме да разбираме, че насекомите са първата защитна линия на цивилизацията срещу чумата и глада.

— Ако умират — вмъкна Ричард — или по някакъв начин са изпаднали в каталепсия, ще е все едно че Земята е изгубила своята имунна система.

Президентът подсвирна.

— Мили Боже. Никога не съм се замислял до каква степен може да са ни потребни онези същества, които така упорито се опитваме да изтребим. Дали най-накрая сме спечелили войната? Това ли се случи? Всичките ли ги унищожихме?

— Не бих ни надценявал толкова, господин президент. Не мисля, че е плод на нашите усилия. Истината в случая е, че вероятно нас въобще не ни броят. Съмнявам се, че всички използвани от нас инсектициди биха били достатъчни за унищожаването дори на един-единствен вид насекоми.

— Тогава какво е станало?

Лесли взе една от папките на Ричард и я отвори.

— Вероятно трябва да се върнем много назад — каза тя — към две големи загадки в историята на планетата: възникването на живота и масовото изчезване на видовете. Смятам, че мъртвите пчели на Уилсън и липсващите личинки на Джим ни дават единствената възможност да изучим най-новото.

— Не може да казвате, че онова, което се е случило с динозаврите... Но това е лудост! Динозаврите са били избити от астероид. Това е всеизвестно...

Джаксън се намеси в разговора.

— Алварес публикува своята теория за астероида през 1980 година и сега всеки вярва в нея. Но това не означава, че този всеки е прав.

— Добре — каза президентът. — Какво ви кара да мислите, че това, което се случва с нас днес, е станало с динозаврите преди шейсет

и пет милиона години? Нали всичко това са само теории? Искам да кажа, ако изляза пред Конгреса и им заговоря за личинки и динозаври, има три варианта на това, което ще ми се случи, и трите не са за предпочитане. Нуждая се от нещо малко по-конкретно. Нуждая се...

— Можем да ви дадем повече от двадесет процента вероятност, че е било така — каза Лесли.

Президентът се дръпна назад.

— Толкова голяма? Сценарият с насекомите?

— Бихме заложили репутацията си на това.

— Добре... значи казвате, че нещо подобно се е случвало и преди. Какво сме научили от вкаменелостите? Къде е доказателството?

— Това е моята теория — каза Ричард. — И на Бил.

Зададе някакви команди и на екрана на единия компютър се появи графика. Представляваше геологическа времева скала, най-отдолу на която бе написано 500 милиона години. Президентът преброи двадесет върха, всеки от които означаваше масово изчезване на видове. Два от най-големите и най-скорошни върха бележеха измирането от времето на третия период на кредата (приключил близо 65 милиона години пр.Хр.) и „Събитието от края на еоцена“ (близо 33 милиона пр.Хр.). Но те разказваха само част от историята. Най-големият връх се намираше на границата на триаса към 250 милиона години пр.Хр. Тогава станало възможно динозаврите да излязат като царе на сцената на историята, защото тя била пометена от почти всички други животински видове, съществували до онова време. Около 33 милиона години по-късно дошло измирането на границата между триаса и юрския период.

— Сега проследяваме кратката история на живота след камбрийския период — обяви Ричард. — Точно в момента слънцето и Земята се придвижват през галактиката със скорост девет километра в секунда. Откакто са измрели динозаврите, сме изминали почти три хиляди и деветстотин светлинни години. Тази графика ни показва, че сме новопоявил се вид, който се е качил на борда едва преди една светлинна година. Нашите конгресмени се разхождат от години из Вашингтон и обсъждат как да спасим планетата: „Да спасим космическия кораб Земя“. Но не са схванали правилно проблема. Този кораб е плувал четири и четвърт милиарда години, преди още да се появят динозаврите, четири и половина милиарда години, преди да се

появим ние, и без значение какво ще се случи с нас, той ще продължава напред още милиарди години. Проблемът не е в кораба. А в пътниците.

— Накарайте ме да си спомня думите на Кусто — отвърна президентът. — Нещо за това как като срещнал първия човек в райската градина, Господ ни заповядал да покорим земята и да я накараме да разцъфне. Но за да го сторим, трябва първо да не забравяме, че земята има свой собствен живот. Тези върхове и спадове, които ни показахте, като че ли ясно го изразяват. Приличат на пиковите по електрокардиограма и са самият пулс на Земята.

— И вие сигурно сте забелязали — добави Джаксън, — че пулсът ѝ бие на всеки двадесет и пет, тридесет и пет милиона години.

— По-близо е до тридесет и три милиона години — поправи го Ричард.

— Което означава — продължи Джаксън, — че както предположи Уилсън, може би точно в момента усещаме следващата пулсация плюс-минус един милион години.

— Или само хиляда години — каза Бил.

— Или просто сега — каза Лесли.

Президентът с мъка преглътна.

— Което ни отвежда до днешния въпрос: какво причинява пулсирането?

— О, много различни форми на лош късмет — предположи на висок глас Ричард. — Пресушаване на континенталните морета, колебания в слънчевата орбита, точно попадение на комета и после изведнъж две-три катастрофални събития съвпадат така, че един хубав ден морето се оттегля от Северна Дакота и динозаврите се оказват затънали до колене в сняг върху солената пръст и се чудят как така животът им е станал труден, а когато поглеждат нагоре към небето, виждат в него единствено комета, засилила се право към земята.

Сега, по въпроса за кометата: Преди няколко години един човек, Мишел Рампино, предположи, че преминаването на нашата слънчева система през ивици галактически прах може да се окаже главният фактор, положил началото на всичко. Аз по-скоро съм съгласен с него. Подобно преминаване би привлякло множество извънсистемни комети, звезден прах и ако пожелаете... — потъна за малко в мислите си.

(„От прахта на звездите към прахта на земята...“)

Може да отбележите — продължи той, — че поне девет от върховете на графиката почти съвпадат по време с образуването на обширни кратери в земната повърхност като например онзи на полуостров Юкатан, който според всеобщото мнение е причина за измирането на динозаврите, или с наличието на огромни потоци лава, които също биха мигли да са резултат от сблъсък с метеорит. — Ричард показва на екрана една нова графика. — И така, слънчевата система прави пълна обиколка около центъра на галактиката за четири милиона години. Нека наречем това „една галактическа година“. А преминаването през тези прашни слоеве става точно през тридесет и три милиона години. Можем да го наречем „един галактически сезон“. Така че периодът на падане на комети е възможно да представлява галактическата зима. Всичко се подрежда в спретната стройна картина с изключение на едно нещо, което така и не мога да разбера.

— Само едно ли? — попита Лесли.

— Периодичните попадения далеч не ни дават пълната картина. Имам чувството, че природата ненавижда простичките двуполюсни решения. Така че, естествено, попадения има и през пролетта или лятото, но те не съвпадат с цикъла от тридесет и три милиона години, включително и събитието в Рейнския басейн петнадесет милиона години пр.Хр., нито пък ударът в Австралия отпреди осемстотин хиляди години — нито единият, нито другият са последвани от зимата на масовото унищожение. Това сякаш подсказва, че ако някоя комета или астероид ни ударят през обикновеното биологическо време, може би сблъсъкът си остава почти без последствия. Но когато се опитам да разбера какво се е случило през последните дни на динозаврите или в края на еоцена, виждам, че много от видовете са изчезнали *преди* сблъсъка с астероид. Все едно че преди зимата е дошла някоя особено сурова есен, все едно нещо вече е било разредило биосферата преди идването на кометите.

— Добре де...

— Тъй че масовото изчезване на видове съвсем не се определя стриктно от мигновеното измиране, както си мислят повечето хора, последвало сблъсъка с астероид или образуването на вулканични езера. Сблъсъците от края на кредата и на еоцена са били

предшествани от нещо друго. От нещо, което наричам теория „Фантазия“.

— „Фантазия“ ли? — попита президентът. — Искате да кажете като анимационното филмче на Дисни?

— Именно като в анимационното филмче на Дисни. Малко преди края на частта с „Пролетно тайнство“ на Стравински ни е представено рухването на цялата екосистема и бавният край на динозаврите, което пък предшества тежка геологическа катастрофа. Не ми е известно откъде е взел тази идея Дисни, но като че ли той е схванал какво се е случило дълго преди учените да изровят съответните находки.

Ричард им показва на екрана още една серия графики и снимки.

— Ето изследванията, които направихме, на насекомите, запечатани в смола.

По лявата страна на екрана започна да тече списък със заглавия в курсив.

— На последния ред: преди седемдесет милиона години по времето малко преди изчезването на динозаврите едва половината от тогавашните насекоми принадлежат към семействата насекоми, които срещаме и днес, но никое измежду тях не съществува сега като вид. Сега, като сравним тези данни с късчетата кехлибар отпреди шейсет до четиридесет милиона години — сега по дясната страна на екрана потече нов списък, — ще открием, че почти всички насекоми принадлежат към съвременните семейства насекоми. Настъпила е пълна промяна веднага след масовото измиране в края на еоцена. До днес вярвах, че просто насекомите, както и всички останали, са били засегнати от унищожението. Но сега, като се оглеждам наоколо, започвам да се чудя дали фактически не са причинили това унищожение.

— Причината, заради която пострадали и останалите — вмъкна Бил.

— Казвате, че вероятността е двадесет процента? — попита президентът. — Вероятността, че динозаврите са измрели просто защото вече е нямало насекоми, е двадесет процента... Засега... А насекомите отново изчезват?

— Двадесет процента, може би дори и повече — отговори Лесли.

— Има и още нещо — каза Ричард. — През последните години преди края на кредата се срещат все по-малко и по-малко отлагания от няколко главни вида включително морските корали, стридите и подобни на сепия вкаменелости, които наричаме „амонити“. Това отново ни навежда на мисълта, че нещата не вървели нормално още преди сблъсъка с кометата.

Ричард ги остави да обмислят чутото, после върна на екрана първата графика.

— Господин президент, нали си спомняте за масовото изчезване на границата на перм и триас? — каза той, като посочи към най-високия връх. — То също се вписва в цикъла от тридесет и три милиона години и също е свързано с масирана вулканична активност, вероятно предизвикана от друг удар, стоварил се от космоса върху ни. Било е преди около двеста и петдесет милиона години. Когато Ханк Вишър от Утрехтския университет започнал да изучава пластовете, намиращи се точно под онези, свидетелстващи за вулканична катастрофа и съвсем леко по-стари от тях, знаете ли какво открил?

— Че нещо не било наред още преди края на перма? — предположи президентът.

— Да — отговори Ричард. — Нещо изобщо не било наред.

— Като че ли навлизаме в зона на биологическа война — забеляза Джаксън. — Ще се наложи да пренапишем учебниците.

Лесли си помисли: „Ако някой оцелее, за да ги прочете“ — и по челото ѝ изби пот.

— Сега — продължи Ричард, — ако мога да направя едно предположение, просто предположение и нищо повече: Ами ако насекомите и някои други древни животински видове като акулите и някои земноводни са се адаптирали към този цикъл от тридесет и три милиона години и масово се крият или заспиват, а само малка част от тях остава навън по време на астероидните сблъсъци?

— Но това е в противоречие с еволюционните стратегии за оцеляване — забеляза Бил. — Обикновено целта е да се размножиш колкото се може повече, да поддържаш по-голяма популация, да проникнеш във всяко кътче и пещера по света и с това да осигуриш оцеляването на поне няколко представители на своя вид.

— Ами ако тези няколко техни представители вече спят нещо като зимен сън в безопасните кътчета и пещери дълбоко под земята?

Бил поклати глава.

— Не мога да повярвам на тази теория — рече той. — Просто нещо не се вписва. Сигурно е, че насекомите изчезват и че вероятно не е за първи път в историята. Но че изпадат в каталепсия някъде под земята? За стотици хиляди години, че и за повече? Не разполагаме с никакво доказателство да притежават подобни способности. Трябва да е нещо друго. Може би умират само за известно време, като бамбука.

— Да — отвърна Ричард и след малко добави: — Може да е така!

— Много добре — каза Лесли и кимна. — И аз си мислех за нещо подобно.

— Хубаво, може и така да е — каза Бил. — Изсъхването на бамбука се случва през по-малки промеждутъци от време и работи в по-малки мащаби, но може да ни помогне да разберем какво става, най-малкото да ни послужи за аналогия.

— Обяснете — рече президентът.

— На всеки сто и двадесет години изсъхват бамбуковите горички в Китай. В екологичен план това представлява буре с барут, което тласка повечето видове, зависещи от бамбука, и видовете, зависещи от предишните видове, към границата на унищожението, а понякога и отвъд тази граница. Изсъхването от 1960 година за малко да стане причина за пълното изчезване на пандите. То съвпаднаше с някакво тайнствено унищожаване на реколтата и огромен икономически колапс, който принуди множество хора от южните провинции да се устремят към Хонконг. Никой не знае защо бамбукът се държи по този начин. Най-доброто предположение, което съм чувал, е на палеонтолога Стивън Джей Гулд. Той си го обяснява като нечестен номер от страна на природата да контролира зависещите от бамбука видове: най-вече насекоми и птици. Периодичното изсъхване размества цялата екология на гората, в резултат на което еволюцията възстановява своето темпо. Колкото до самите бамбукови дървета, те някак си успяват да оцелеят с помощта на... семената, дремещи в почвата.

Ричард хвърли кос поглед към Бил.

— Да! Виждал съм подобно нещо и преди. В гробницата на Тутанкамон, оставените житни зърна като дарове за задгробния живот в свещените съдове, поникнаха след повече от три хиляди години, прекарани в тъмнина. А между ленените превръзки по мумията на

фараона бяха открити яйца на бръмбари — вероятно също на няколко хиляди години, — които се излюпиха, след като бяха извадени от гробницата и поставени в по-влажна среда. Следователно ние действително разполагаме с доказателства, че каталепсията може успешно да продължи големи периоди от време.

— Значи този цикъл на изсъхване и възраждане е бил заложен дълбоко в самия бамбук преди милиони години.

— Изглежда, че е станало така — отвърна Бил.

— Значи — продължи Ричард, — докато ние си приказваме, някъде в ДНК-то на всеки стрък бамбук тиктака неговият биологически часовник.

— Вероятно.

— Би ли могло тогава измирането на насекомите или техният зимен сън, или каквото и там да се случва в момента, да е просто по-мощен вариант на поведението на бамбука?

— Какво искате да кажете? — попита президентът. — Че в момента всичко отива по дяволите? Че независимо от постиженията на нашата цивилизация, независимо дали сме били добродетелни или зли, всички сме обречени само защото още преди да сме се появили на този свят, е била заложена някаква си генетична бомба. Боже мой... Къде е смисълът на всичко това?

— Толкова за човешкия поглед върху вселената — каза Бил. — Еволюцията не е Бог. Тя допуска... „грешки“.

— Какво — попита Лесли.

— Еволюцията допуска грешки — рече той. — За всеки вид, който се среща днес, в миналото са живели хиляди видове и са измрели; просто са изпаднали към групата на вкаменелостите в боклукчийското кошче на историята. Дайте ѝ достатъчно време и все ще допусне по някоя грешка. Грешки трябва да има, защото именно те са двигателят на еволюцията. Такава е съдбата на всички видове, дори и на нашия — винаги съществува опасността да изчезнат. Ако не последва изчезване — каза в заключение Бил, — то винаги във всички слоеве бихме откривали едни и същи вкаменелости. Всички успешни видове биха властвали безкрайно, което ще рече, че по земята все още би се разхождал тиранозавър рекс, а нас изобщо нямаше да ни има.

— Съмнявам се — каза Ричард. — Тиранозавър рекс вероятно е бил успешния вариант на някой по-древен провалил се модел. Но ако я

е нямало предходната вълна на унищожение, едва ли би възникнал тиранозавърът.

— Защо не — попита Джаксън. — Как изобщо е възможно насекомите да ръководят ритъма на измиране?

Ричард нервно загриза горната си устна.

— Това е въпросът — каза той. — Съжалявам, Бил, но все още не съм готов да приема твоята теория за генетичния часовник. Бомба с часовников механизъм, заложен в гените, предполага някакъв своего рода вътрешен дизайн или програма, което ни води до проблема кой ги е направил и с каква цел; и това вече понамирам на божия намеса.

— Животът е по-сложен дори отколкото си го е представял Дарвин — добави Джаксън. — Стотици милиони години растения и животни са покрили планетата като гигантска жива мембрана. Може би по някакъв начин, който ние едва сме започнали да осъзнаваме и повече или по-малко да разбираме, световната екология си е съставила свои собствени порядки.

— Значи вие предполагате — каза Ричард, — че естественият подбор оперира не само с отделните индивиди, но и с цялата взаимносвързана екологична система накуп.

— Точно така...

— В такъв случай — каза Бил — най-големият организъм на Земята си е самата Земя.

Ричард поклати глава.

— Това ме притеснява. Граничи с чистата метафизика.

— А, не, съвсем не — каза Бил. — Помисли си за сложните взаимовръзки, които животът е създал в екосистемата, помисли си и за ДНК не само като най-развития организъм на планетата, но и като нейния най-развит паразит. За милиарди години химическият състав е останал почти без промени. ДНК не знае откъде сме дошли, нито дали описва тялото на човек, или на муле, или на пчела, преди да бъде предадена на следващото поколение.

— С други думи — каза Джаксън, — ние сме просто една от многобройните одежди на ДНК.

— Именно. Насекомо, динозавър, човек — за ДНК е едно и също. Всичко, което правим през живота си, обслужва интересите на нуклеиновата киселина, а не нашите. От момента на зачатие нашите гени започват да изграждат чисто ново тяло с едничката цел няколко

десетилетия да поживеят в неговите клетки и да създадат нова репродуктивна система, за да могат с нейна помощ евентуално да напуснат кораба и да се преместят в първата диплоидна клетка на някое чисто ново тяло, когато предишното започне да остарява и вече не е така свършено.

— Значи цялото развитие на живота на Земята се свежда до една безкрайна симфония — каза Ричард и лицето му просветля от осъзнаването. — Симфония, написана върху нуклеинова киселина и изпълнявана от протеините. — И слабо се засмя, защото никога досега не се бе замислял за собствената си сперма като за спасителна лодка.

Джаксън продължи вместо него.

— И така, след като ДНК се занимава със собствените си интереси, значи, че съдбата на индивидите, дори и съдбата на цели видове или групи е далеч по-незначителна, отколкото сме си мислели досега.

— Възможно е — каза Бил. — И може би в тази симфония нашият глас изобщо не е бил предопределен да се чуе.

* * *

Мълчание.

Те наистина се опитваха да накарат Джери Сигмънд да млъкне, да го затворят и веднъж завинаги да му поставят намордник; и в по-голяма или в по-малка степен бяха успели.

Джери не хареса онова, което чу и видя по Си Ен Ен; ама изобщо. Ейми беше успяла да убеди пазачите да поставят един телевизор от другата страна на стената от пермаглас, а сега той си пожела да не го бяха правила. Не издържаше да гледа повече. В Карибите и Южна Америка цели стада говеда бяха заличени от някаква непозната и все още неопределена, но предавана от прилепите болест. Реколтата от кафе в Бразилия бе претърпяла зрелищен погром, а туризмът беше унищожен навсякъде. Всичко свидетелстваше, че много хора съвсем скоро щяха да фалират и Джери знаеше по-добре от повечето инвеститори, че е възможно да се възползва човек от чуждото нещастие, за да натрупа пари на стоковата борса. В момента би могъл

да подобри собственото си състояние благодарение на настъпващите катастрофи.

„Не се безпокой — каза си Джери. — Какво казваше мама Адела с нейната болнава философия ала Ан Ландърс^[17]? «Повечето хора са като пакетчетата чай: не знаят колко са силни, преди да ги попари врялата вода.»“

Джери многократно се беше потапял и излизал от врялата вода. Сега просто се беше оказал в поредния кипящ чайник, който изобщо не бе толкова непоносимо горещ, колкото онзи, в който Джери беше попаднал, когато един човек, доведен до ръба на покрусата и параноята, го преследваше като куче и се опита да го застреля като отмъщение за това, че според него той бил причината да загуби напълно и окончателно безсмъртната си душа.

И ако оръжието му не бе засякло по един куриозен начин, Джери Сигмънд щеше да се появи в заглавията на вестниците като проспериращ радиоводещ, чиято кариера е била прекъсната от куршума на някой убиец.

И нещата би трябвало да завършат по този начин, ако се замислим доколко лесно Джери бе успявал да трогне тълпата или гмежта с думите си. Бъдещето би могло да бъде по-светло за всеки един от нас, ако нещата бяха приключили по този начин, но те не свършиха така.

* * *

Лесли се чувстваше все повече като натрапник, докато гледаше конференцията на своя монитор, едновременно възхитена и слисана. Гласът на Ричард не преставаше да набира скорост, сякаш изгаряше от някаква странна температура. Гласът на Бил — също. Този на Джаксън — също. „Разпалват се един друг“ — помисли си тя, а по някакъв начин именно Ричард се явяваше катализаторът на тази разгаряща се треска. Лесли вече не виждаше в него само човек, повече ерудиран отколкото способен. Беше си спечелил няколко точки с помощта на онази твърдост, която демонстрира, извършвайки лонгбийческата „прашинкова разходка“. Дори и след като му бе заповядала да се връща на кораба, той продължи да събира жизненоважни данни. Дори и да

беше само това, нямаше как да не се съгласи, че Ричард Синклер не е страхливец. Беше склонна също така и да приеме, че притежава повече от силни умствени способности.

И сила на волята.

Знаеше, че колкото и упорито да се преструваше, че с него всичко е наред, със сигурност бе дяволски далеч от нормалното си състояние, но все пак се хвърляше с неестествена енергия в разрешаването на загадките на сполетелите ги трагедии. Подходът му към загадките беше толкова бърз, че действаше вдъхновяващо и объркващо. Ричард бе прочут със способността си мигновено да съчетава привидно странните и несвързани факти, а след това да преобръща с главите надолу старите теории, даже и собствените си стари теории. С изключение на групичката негови съмишленици Лесли Уелс и почти всички останали учени намираха поведението му за изнервящо и съответно го намразваха, а арогантното копеле явно изразяваше задоволството си, че им отвърща със същото.

Сега, като го бе видяла в действие, разбра какво свързваше Ричард с Джаксън Ройкирк или пък с Джим Пауъл — просто Ричард плюс Джаксън за разлика от едно плюс едно никога не бяха равни на две. По-скоро сякаш Ричард и Джаксън се повдигаха на квадрат и се получаваха трета величина, която вече не съответстваше нито на единия, нито на другия, нито на двамата, взети заедно. А сега, когато към уравнението се прибави и Бил, величината се повдигна на трета степен и с това се доближи към хаоса. Сякаш всеки един от тях изкривяваше мислите си около разсъжденията на другите и черпеше от тях аргументи и отговори на съответните контрааргументи още преди Бил или Джаксън, или Ричард да са съумели да формулират цялата си мисъл в изречение. Имаше нещо заразно в този им начин на мислене и независимо от чувството ѝ за отчуждение, независимо от нарастващата боязън за бъдещето Лесли усети как неустойчиво бива привлечена към този електрически извор, подобно на нощна пеперуда към пламъка на свещ. И се зачуди как изобщо се бе озовала тук, сред тези стари съзаклятници, чиито думи я плашеха.

— Ето на това място — обяви Ричард — съм склонен да приема, че ако вглеждайки се в края на геологическия период, вземем кометата за негова причина, най-вероятно ще се окаже, че грешим. Така че с какво разполагаме? Дали действително сме пропилили цялото това

време да подготвяме проекта „Космически патрул“ и чрез него да изследваме небесата, когато е трябвало да изследваме почвата под краката ни? Дали наистина щурецът и мравката са причинили изчезването на тиранозавър рекс?

В момента Ричард даваше заден ход, защото въпросите, които поставяше, като че ли бяха в подкрепа на теорията на Бил за генетическия часовник и неговата бомба с часовников механизъм.

— Дали естественият отбор оперира само с индивидуалните гени, или действително определя наведнъж цялостния облик на нещата и оформя цялата биосфера? И ако е така, дали индивидите изобщо с нещо могат да променят цялостната картина? Може би не, ако се спрем на статистиката на вкаменелостите, според която повечето видове насекоми измират рамо до рамо с жертвите на тяхната хитрина или на техния акт на изчезване, или както там ще го назовем.

— Но изчезването им има благотворно влияние — каза Джаксън. — Много видове, включително и самите насекоми, са изчезнали просто защото са еволюирали в нови видове. Определянето на нов вид става много по-бързо на границата на измирането, когато броят индивиди е много малък и нововъзникналите характеристики няма да се размият във всепоглъщащото, масово успешно генетично езеро. Голямата популация се самозатваря в собственото си статукво, нали така?

Ричард поклати глава.

— Не. Не мога да повярвам, че има саморазрушаващи се гени. Това просто не може да го има! — Смяташе се, че еволюцията е като игра на зарове, игра на късмета. Предположенията на Джаксън и Бил водеха до идеята, че Бог не само че не бе престанал да играе на зарове с вселената, но беше метнал заровете там, където човек вече не можеше да ги види — в биологичната черна дупка.

— ДНК се грижи за собствените си интереси? — продължи Ричард. — Бомба с часовников механизъм в гените? Не. Предположението е погрешно. Другаде е скрита причината за измирането на насекомите.

Президентът се обърна към Ричард:

— Възможно е живите системи да са по-сложни, отколкото сте си представяли. Може би дори по-сложни, отколкото *можете* да си представите.

— Разбира се, че са сложни. Разбира се, че са пълни с разнообразни и заплетени детайли, но когато погледна гените, когато погледна крилата и ноктите, и защитната окраска, аз виждам също така красотата и простотата на цялата схема. Основните правила на различията, селекцията и адаптацията са прости, подобно на основните правила при игра на шах — ходовете, които може да прави дадена фигура и т.н., но самата игра предполага безкрайни вариации и безброй възможности.

— Тогава какво може да накара насекомите изведнъж да започнат да измират, и то през еднакви периоди от време?

— Не са самоунищожавашите се гени — отвърна Ричард. — Не мисля, че ДНК си помагат една на друга по този начин — във всичките видове и по целия свят. Ако не друго, то поне ДНК е винаги в надпревара във въоръжаването със самата себе си. Някъде на всеки хиляда години се появява нов вирус — природният еквивалент на скритото оръжие: той е способен да изтреби цял род *насекоми*. Ако случайно някой вид изчезне, обикновено той не е от най-важните и светът дори и не забелязва неговото отпадане. Може би от време на време вирусът се сблъсква с някой вид, от който зависят много растения и животни и някои от тях изчезват заедно с него. А ако някой от изчезналите заедно с него се окаже, че е по-важен дори и от първата жертва... хмммм... може да започне верижна реакция...

— Глупости — каза Лесли.

— Моля?

— Казвам, че това са глупости. Отклонявате вниманието ни на сума ти километри от предмета, върху който то действително трябва да се концентрира. Изобщо не ме е грижа защо насекомите са решили да ни напуснат. Онова, което ме интересува, е сега, след като са си отишли, какво ще се случи с нас и какво ще направим по въпроса.

Президентът се дръпна назад.

— Ако ми простите греха, че оставам оптимист, моля, кажете ми, че акарите бяха най-лошото.

— Ще ми се да можехме — мрачно каза Ричард. — Но докато проектирахме въглеродните въжета на „Син мир“, двамата с Джаксън научихме повече, отколкото ни се искаше за паяците, копринените буби и техните роднини, а заедно с това си изградихме необичайно уважение към света на насекомите за всичките оказвани ни услуги.

Лесли го прекъсна:

— А прекратяването на всички тези услуги, както посочи Ричард, може силно да наподобява излизането от строя на имунната система на Земята.

— Как по-точно? — попита президентът.

— Да започнем с измирането на насекомоядните и плодоядните животни — каза Бил. — Ако премахнем насекомите, екологията на растенията и всички онези животни, които разчитат на тях: бум! — също умират. А изчезването на толкова голям брой птици и бозайници ще причини още по-големи пробойни в екосистемата...

— Целият свят ще бъде затрупан от боклуци — каза Джаксън. — Ще възникнат условия за заразни заболявания.

— И само гъбичките и бактериите ще могат да им излязат настреща — продължи Ричард.

— И няма да успеят. Просто няма да стане — каза Джаксън.

— Хммм... — намръщи се Ричард. — Освен... ако накрая не се окажем до коленете в гъбички... което е доста вероятно, щом като загубихме гъбичните мушици.

— О... — каза с отсъстващ вид Бил, а след кратко мълчание простена. — О — последвано от кратък смях и възклицанието: — О, Боже мой!

Президентът сбърчи нос:

— Какво, боя се да попитам, но какво ще стане, след като са изчезнали гъбичните мушици? Какво губим, като ги няма?

— Доста много — рече Бил. — Гъбичните мушици винаги са били верен индикатор на здравословното състояние на горите и на цената на реколтата. А когато гъбичните мушици изчезнат, то от гледна точка на гъбичките това означава, че: „В момента не ни гледат, давай да правим каквото си искаме“. Живите дървета в гората и царевичата, и пшеницата, и оризът...

— Ще останат беззащитни — каза президентът.

— Абсолютно. И дори само загубата на пчелите означава, че производството на плодове драстично ще намалее. Загубата на другите опрашващи насекоми вероятно ще го сведе до минимум, което обяснява защо плодоядните прилепи измират от глад. А голяма част от тях опрашват растенията и пренасят техните семена. Всяко растение, което зависи от насекомите или от прилепите да го опрашат, ще трябва

скоростно да промени начина си на оплождане или не след дълго ще отиде в небитието.

— Кои растения не изискват опрашване от насекоми? — попита президентът.

— Онези, които опрашва вятърът — отвърна Ричард. — Най-вече тревите. Пшеницата. Царевицата. Оризът. Ечемикът. Бамбукът...

— Всички онези, които са еволюирали през последното изчезване — отбеляза Лесли.

— Да — каза Ричард. — С изключение на това, че през последното столетие са били дотолкова култивирани, че сега вече зърната им не падат естествено от класа на земята. Ако ги няма хората, които да ги събират и садят, царевицата и пшеницата ще изчезнат само след година.

Президентът във Вашингтон вдигна ръка да прекъсне намиращият се в Ню Йорк Ричард и завъртя креслото си извън полето на камерата. След около минута отново се появи и им пусна видеокадри с някаква врата от ковано желязо, увенчана с прилепоподобни гаргойли. Нито портата, нито гаргойлите са представлявали някаква пречка за нашествениците — за няколкото милиарда нашественици.

— Бангор, Мейн — каза президентът и яростно захвапа долната си устна. — Вие... вие казахте, че тези... „прашинки“ далеч не са най-лошото?

Учените кимнаха.

— Вижте... имам да свърша малко работа тук, разбирате ли?

— Разбираме — отвърна Лесли.

Бялата линия прекъсна.

* * *

„Гот!“ — казаха си Там и Джорджиана и тяхната малка операция по шпионаж наистина беше готина... чак до мига, в който президентът не показва видеоматериала с чудовищата в Бангор. Картината твърде много напомняше за Лонг Бийч и върна Там към сърцераздирателната действителност как бе загинала мама. Изключиха лаптопа и се възряха в черния му екран, без да продумат.

Вратата на кафенето се отвори и в него влезе дребничка червенокоса жена. Тя беше приятелка на Джорджиана, казваше се Шарън и бе един от пилот-инженерите на „Син мир“. Носеше голяма кутия с листа и прах със закрепен микроскоп отгоре.

— Здравсти! — каза Джорджиана. — Какво е това?

— Работа — отвърна Шарън и постави кутията на масата. — Искате ли да помогнете?

— Разбира се! — каза Джорджиана.

— Зависи — отвърна Там.

— От какво?

— От това какво искаш да правим.

— Добре тогава... — Шарън се намръщи, но на Там ѝ се стори, че е мярнала мъничка усмивка. — Докато родителите на Джорджи се разхождат навън и пълнят кутии с прах, мнозина от нас ще прекарат най-хубавата част от следобеда да се ровят в този прах и да търсят яйца от насекоми. Знаете ли защо?

— Защото изведнъж стана много трудно да се намират насекоми — отговори Джорджиана.

— Вече знаете?

Джорджиана кимна.

— Да — промълви тя. — Чухме хората да приказват за това. — Вместо да каже: „Чухме цялата история, като проникнахме в конферентната телефонна линия на президента“.

Шарън се обърна към Там и присви очи, сякаш питайки: „Какви си ги вършила?“ Там се втренчи в нея, сякаш ѝ отвръщаше: „Кой, аз ли?“ — и пилотката моментално разбра, че момичетата наистина са свършили нещо, което не е за приказване. „Голяма работа“, помисли си тя. Като че ли след година или дори само след седмица някой щеше да се коси заради шашмите на двете ученички.

— Онова, което искам от вас — рече Шарън, — е да наберете листа, да обърнете камъните и плочките пред сградата. Ще ви дам лупи и ако намерите някаква буболечка, каквато и да било буболечка, ми я донесете.

Там се намръщи.

— Татко не ми дава да излизам навън. Не и когато не е с мен.

Шарън кимна и посочи към кутията.

— Тогава да се надяваме, че ще открием някакви живи яйца в тази купчина боклук.

Там се повдигна на пръсти и погледна в кутията.

— Защо буболечките са толкова важни?

— Заради много неща — отвърна Шарън. — Много хора не го знаят, но ние наистина се *нуждаем* от насекомите. Но те не се нуждаят от нас. Насекомите са живели дълго време без нас.

— Значи ние не сме толкова важни — каза Джорджиана.

Шарън се усмихна.

— Изобщо не сме толкова важни, колкото ни се иска да си мислим. Искаш ли да разбереш колко важни сме в действителност?

Джорджиана кимна, но в действителност не беше съвсем уверена, че ѝ се ще да разбере.

— Добре. Да направим следния мисловен експеримент: Днес на земята има над шест милиарда човека. Сега, представи си, че съберем всичките тези хора и ги поставим в голяма кутия, като на всеки човек ще отделим по метър и осемдесет на височина и оставим по няколко сантиметра между хората, за да не се издушат. Нека кутията да бъде идеален куб с равни страни. Колко километра според вас ще е висока тази кутия?

Джорджиана се замисли за миг, след това се обърна към компютъра, готова да начертае основите на куба и да накара машината да извърши всички необходими изчисления и чертежи. Но Шарън я спря.

— Не — каза тя. — Искам сама да намериш отговора. Направи някакво предположение. Това също е урок — и пакостливо добави: — и изненада.

— Две хиляди километра! — опита Там.

— Тц.

— Четири хиляди?

— Опитай пак — и усмивката на Шарън стана по-широка. Джорджиана разбра, че опитите на Там са в погрешна посока, с която са свързани урокът и изненадата. Джорджиана си помисли, че е жалко, дето Шарън не е станала учителка или дето няма собствени деца. Наистина си я биваше с децата. „Но ще имам *колкото си искам* време за деца — бе казала тя някога, — само веднъж да тръгне проектът «Биотайм»“.

Джорджиана не знаеше много за бактериите на дъното на океана или за устойчивите на радиация сегменти от генотипа на хлебарките. Дори не би могла да произнесе заглавията на статиите на Шарън. Знаеше само, че в този Град на мечтите някои учени говореха за удължаване на човешкия живот със стотици години и че тези изследвания бяха напредвали доста успешно, докато хлебарките на Шарън — чиято ДНК притежаваше естествена устойчивост към злокачествените изменения, в което се криеше според тях ключът към вечната младост — не започнаха внезапно да измират.

Шарън бе постъпила преди много време в Брукхайвън благодарение на най-обикновените хлебарки. Въоръжена със стипендия за проучване на миграцията на хлебарките в големите сгради, тя се бе заловила да пише по гърбовете им различни имена, преди да ги пусне в обществените сгради на градския музей. След време, когато имената бяха на привършване, тя прибягна до номера. Но тогава се разнесе историята как един гостуващ сенатор пожелал да узнае защо по крилцата на хлебарката, която видял в асансьора, било написано името „Алис“, а също се прочу и навикът на Шарън весело да изпразва кутии с хлебарки пред очите на гостите на музея. Не е удивително, че скоро след това я прехвърлиха в Брукхайвън и прикрепили към „Син мир“.

— Четиристотин километра? — предположи Джорджиана.

— По-топло.

Там се намръщи.

— Но не може да е по-малка от това!

Шарън се усмихна.

— И още как.

— Двеста километра — каза Джорджиана.

— Продължавай — отвърна Шарън.

— Четиридесет километра?

Шарън показа с длан надолу, сякаш сплескваше някоя голяма кутия.

— По-малко? — Джорджиана се вгледа във въздуха, сякаш се опитваше да си представи смаляващия се куб с човешка плът. — Не мога да повярвам.

— Повярвай — каза Шарън. — Сама направих изчисленията. Компютърът ще ги потвърди: всяка страна е дълга четири километра.

А ако натикаш хората плътно един в друг, ще стане още по-малка. Тогава кубът ще е точно четири пъти по-висок от кулите близнаци на Световния търговски център.

— Всички хора по света? — попита с въздишка Там.

— Всички хора по света. Сега, да предположим, че закараме куба на ръба на остров Манхатън и го блъснем в Атлантическия океан. Известно ли ви е с колко ще се повиши нивото на световния океан?

Там кимна.

— Предполагам не много.

— Правилно предполагаш. Изобщо няма да е много. Човешкото око не би могло да види разликата. Така че следващия път, като видите някой, който се мисли за голяма работа, кажете му това, което ви казах току-що, и тогава го попитайте за какъв се мисли.

— Уау — каза Там.

— Да. Първото нещо, което всеки трябва да научи, е, че ние не сме центърът на вселената.

— Нито пък на света — добави Джорджиана.

— Ама никак — изсмя се Шарън и забеляза с каква лекота децата приемаха концепциите, които изпълваха повечето възрастни — включително и президента — с недоволство и объркване.

— До съвсем скоро — продължи тя — на земята съществуваха толкова живи мравки, колкото вероятно секунди са изминали от самия Голям взрив, а той се е случил преди около осем милиарда години. По всяко време преди е имало повече от петдесет милиона насекоми за всяко живо човешко същество и ако ги съберем на едно място, те ще образуват куб поне двадесет пъти по-голям от нашия.

Джорджиана погледна Там. Тя попиваше всяка дума на Шарън.

— Когато мравките-бойци люпят малки — каза Шарън и разпери пръсти като паяжина, а после ги събра, така че да образуват нещо като кошница, — те се катерят една върху друга и с краката и телата си образуват тунели и камери за яйцата. Стените на тези камери са направени от жива плът и когато плътта огладнее, конструкцията се разпада и те тръгват по джунглата като огромна черна армия. Поведението на всяка мравка силно напомня на поведението на клетките в тялото, така че лесно можем да си представим цялата армия като едно цяло животно, което тежи колкото нас трите, взети заедно, но притежава половин милион усти и се разпростира на няколко акра.

Но тя не им каза, че нишата, появила се след изчезването на мравките-бойци, сега бе заета от „прашинките“.

[16] Извънземен пацифист от романа на Робърт Уайз „Денят, в който Земята спря“. — Б.пр. ↑

[17] Ан Ландърс е псевдоним на Естер Полин Фридман. През 1955 г. тя спечелва конкурс, с който замества действителната Ан Ландърс на длъжността да отговаря на читателските запитвания в специалната колонка на „Чикаго Сън Таймс“. Съветите ѝ се ползват с изключителна популярност. — Б.пр. ↑

РЕДЕФИНИРАНЕ НА КРИЗАТА

Ден трети, 08:40 сутринта

Джейк си даде сметка, докато чакаше в застиналия поток от коли, че е бил твърде погълнат от непрестанното осуетяване на плановите си за пътуване, за да обърне достатъчно внимание на актуалните събития, но дори и той разбра какво означава новото нашествие на акари.

Бангор.

Наистина ли бе чул правилно?

Имаше нещо нереално в тази дума. Бангор. У дома. Новините по медиите и по Интернет бяха неясни и противоречиви, но всички бяха единодушни за едно: броя на жертвите. Имаше много жертви. Бангор беше по-голям от Ню Берн и от Лонг Бийч.

Шийла не би могла вече да се спусне по следите на Джейк и техните две момиченца. Нямаше съмнение. Плановите му отново претърпяха промяна, но действителността още не бе успяла да се просмуче в тях и Джей продължаваше да се държи, все едно че Шийла и полицията можеха всеки момент да го спипат. Беше престанал да разсъждава трезво. Откри, че му е по-лесно да продължава да се крие от властите, да се остави на течението, отколкото да се предаде и да приеме възможността... вероятността... почти пълната увереност, че Шийла вече я няма. Така че той *все още* се проклинаше, задето бе отлагал толкова дълго своето заминаване на запад заедно с децата. Защо не се сети веднага, че може да се стигне до Париж и от другата страна: през Лос Анджелис и Азия? Защо не резервира места за този полет още на минутата? Сега международното летище в Лос Анджелис бе затворено за полетите от източната част на страната. И влаковете спряха.

Накрая реши да потегли от Лонг Айланд, защото парите нямаше да му стигнат за дълго на това място, където дрането на кожата на клиентите продължаваше да е сред най-популярните занимания. Поискаха му прекалено много за стаята, за закуската и за наема на колата, която му предадоха само с мъничко бензинови пари в

резервоара. Съдраха му кожата дори и за петте литра бензин — най-много толкова позволяваха да се закупи в бензиностанцията и за които бе принуден да чака цял час на опашка.

Опашка за бензин. Кой би повярвал?

Сега чакаше в задръстването и се надяваше, че когато най-после стигне до Трайбороу Бридж, ще му остане достатъчно бензин за пътя до земеделския щат Кънектикът, където няма да му се наложи да чака половината сутрин само за да зареди.

Половината сутрин... Джейк погледна часовника си и се намръщи. Не беше станало дори 9:00 часа, а слънцето вече напичаше. Днешният ден в Лонг Айланд щеше да е истинска пещ, но той не смееше да пусне климатика. За него отиваше твърде много бензин. Затова спусна всичките прозорци и благодари на щастливата си звезда, че Уини и Мишел продължаваха кротко да спят на задната седалка. Щеше му се да не трябва отново да се реди за бензин. Щеше му се да кара по празен път, а ветрецът да вее в косите му, преди обедното слънце да превърне булевард „Куинс“ в разгорещен ад. За съжаление късметът на Джейк така се обърна, че онова, което желаше, и онова, което се случи в действителност, бяха толкова различни, колкото Луната и Земята. Явно такъв бе един от природните закони, един от неотменните природни закони.

Онова, което медиите скоро щяха да нарекат „ньюйоркските бензинови размирици“, всъщност започна не точно в самия Ню Йорк, а там, където се намираше Джейк, оттатък Ийст Ривър, в Куинс. В началото нямаше действителен недостиг, а само всеобщо усещане, че мъжете и жените, които превозваха гориво в района, или ще престанат да идват насам, или ще вдигнат цените до небесата. Психологията на размириците беше проста, каквато е винаги причината за някоя верижна реакция. Понеже се опасяваха от недостиг, хилядите, които обикновено не се замисляха да потеглят с четвърт резервоар, изведнъж решиха да пълнят догоре, нещо като опит да се справят със задаващия се недостиг. По този начин сами създадоха недостига, който се надяваха да избегнат. Понеже ръстът на търсенето заплаши да надвиши предлаганото количество, се отвори място за нови цени. Само за една нощ цените на бензина скочиха двойно. Наложиха се да поставят лимит от пет галона на човек и пред бензиностанциите се проточиха опашки, които покриха и пътните платна.

Две от тези опашки, опнали се далече назад, принудиха Джейк да напредва пълзешком. И другите шофьори бяха свалили прозорците и във въздуха се разнасяха откъслечи от техните разговори, някои от които — с истерични нотки.

— Точно така — каза един мъж на монтираната в лаптопа му камера. — Започвайте събранието без мен, защото не се очертава да се измъкна в близко време. — Човекът избърса потта от челото си и затвори капака на компютъра.

— Тишина! Тишина! — изкомандва една майка необузданото си дете. — Господи! Ще ми се изобщо да не бях те раждала! — Думите ѝ шокираха Джейк. Не можеше да си представи, че някой ден ще каже същото на Уини или на Мишел.

— Феликс, трябва да ме изчакаш — молеше една зеленоока китайка с австралийски акцент.

— Не — отвърна глас през лаптопа ѝ. — До гуша ми дойде от всичко това!

Внезапно Джек дочу някакъв еднообразен глух звук. Облак от черен дим се вдигна някъде десетина коли по-напред и докато го наблюдаваше, той стана все по-плътен и се заиздига право нагоре в неподвижния въздух. Така започна верижната реакция. Един разстроен шофьор бе чакал близо час и половина на две опашки същата тази сутрин само за да чуе как собственикът на бензиностанцията заявява, че оттук нататък ще налива бензин единствено на хората от квартала. Човекът загуби и последната капчица самообладание. Изтръгна шланга от ръцете на собственика, обля собствения си „Корвет“ и го подпали.

Джейк не можа да види какво се случи по-нататък. Чу звън от счупено стъкло, удари върху метал и викове, сякаш внезапно се извиси и избухна някаква специална партитура за човешки хор. Звукът бе стряскащ и хората по колите от двете страни на Джейк престанаха да говорят на своите лаптопи или на своите деца и се заслушаха. Само след секунди виковете преминаха в рев. Той видя как към него се спуска ударна вълна от движещи се тела. Редиците отпред оживяха от хора, които блъскаха вратите на колите и се покачваха по тях само и само да се измъкнат по-далече от размириците. В първия момент Джейк се вцепени от удивление и това му попречи да грабне двете момиченца и да напусне колата, озовавайки се на пътя на тълпата.

Колата се раздруса от стъпките на хората, които скачаха по покрива ѝ, това разбуди Уини и Мишел. По това време повечето панически бягащи хора вече ги бяха отминали и продължаваха безредно да се втурват напред, а Джейк все още стоеше неподвижен и вцепенен на предната седалка. Ако някой от размирниците бе измъкнал отнякъде някое „Узи“ и го беше насочил в тяхна посока (а Джейк беше почти уверен, макар и да не можеше да го твърди със сигурност, че е чул как изстрели разбиват стъклата на автомобилите), то изстрелите щяха да ги покосят така, както си седят в колата.

Понеже хората продължаваха да напират да се измъкнат по-надалеч от пушека, Джейк реши да не чака нито миг, сграбчи двете момиченца от задните седалки, хвана всяко под мишница и се присъедини към края на панически бягащата тълпа, поглеждайки назад с разширени от ужас очи, и нахълта във фоайето на сградата на Взаимоспомагателната застрахователна каса.

Фоайето гъмжеше от народ чак до стълбите. Дванадесет дълги секунди по-късно гърмежите и ударите, носещи се от бензиностанцията, стихнаха и улицата стана безшумна като полет на пеперуда, но хората във фоайето продължаваха да стоят по местата си странно спокойни и тихи. Те просто се отдръпнаха към стълбите, опитвайки се да застанат възможно по-далече от предните прозорци.

В единия край на фоайето се намираше голям екран, по който течаха новините на Си Ен Ен. Джейк се втренчи в екрана и зачака да му съобщят кога хаосът навън ще приключи и ще стане безопасно да излезе и да напусне Ню Йорк. Очакваше да види въздушни снимки на улицата, от която току-що бе избягал, и действително на екрана показваха някакъв заснет от въздуха репортаж, но пейзажът нямаше нищо общо с Куинс. Друго място държеше челна позиция в националните новини и това бе Бангор.

* * *

Ден трети, 09:15 сутринта

Още дълго време заради високото слънце нямаше да е възможно инфрачервено топлинно проучване на града, но двамата пилоти от хеликоптера на ЦКЗ си даваха сметка, че независимо от нагорещените

асфалт и почва, оборудването им е в състояние да събере достатъчно информация, за да получат представа какво се бе случило. Вторият пилот наблюдаваше двата водещи самолета-цистерни, застанали пред тях в посока към слънцето. От коремите им се носеше бяла мъгла и внезапното включване на хидравличните системи подсказа на наблюдателя, че и тяхната машина е започнала да „бомби буболечките“. Внимателно следеше лаптопа за входящата информация, редиците от правоъгълни „дупки“ (които бяха студените прозорци) му позволяваха да идентифицира мъртвите сгради, в които все още работеше климатичната инсталация. Ето, помисли си той, чак сега разбирам мотото на ЦКЗ: „Даже в ада имат нашия телефонен номер“.

Вторият пилот го потупа по рамото.

— Наближаваме концентрацията на пращинки — каза той. — Видя ли ги?

Наведе се напред от занитеното си кресло, така че носът му почти опря в екрана на лаптопа. Бейзболните карета на Бангор минаваха под тях като червени, жълти и увеличени от компютъра сини полета. Когато под тях се плъзнаха викторианските постройки на „Бродуей“, хеликоптерът се спусна шейсет метра по-надолу и пейзажът още по-бързо се заизнизва покрай тях, но наблюдателят намали скоростта, с която гледаше заснетия материал, и видимостта значително се подобри.

Челюстта му увисна. Видя как човешката топлина от близо дузина амебоидни петна по „Бродуей“ се разпръсква през шосето, по страничните улички, плъзга се под коли и прагове.

— Божичко — каза вторият пилот. Той гледаше през илюминатора и погледът му не бе филтриран от скенери и екрани. Видя как самите тела се разлетяват по страничните улички и изчезват под праговете.

— Преброих двадесет и едно инфрачервени петна по Бродуей — обяви наблюдателят от ЦКЗ. — Скенерите не могат да проникнат през стъкло и пластмаса — той забеляза следи от топлина близо до местата, откъдето акарите бяха минали близо до отворените врати и прозорци, — но и тук ще бъде същото както в Лонг Бийч, момчета. Повечето тела ще са вътре в къщите.

Вторият пилот се изкашля.

— Божичко, искаш да кажеш, че е по-зле, отколкото изглежда?

— Да. По-зле, отколкото можеш да си представиш.
— Имам добре развито въображение — настоя вторият пилот.
— Как би могло положението изобщо да стане по-лошо?
Наблюдателят се намръщи и почука по екрана.
— Имам ли право на повече от един отговор?

* * *

Ден трети, 03:40 следобед

— Положението не е за вярване — съобщи Лесли по конферентната връзка. — Преровихме повече от тон боклуци и листа, без да открием и едно живо яйце или ларва.

— Нито едно? — попита президентът.

— Един от пилотите на „Син мир“ открил хлебарка в кафенето. Това е крайният резултат: една-едничка оцеляла. При тези обстоятелства може да си помислите, че и тази хлебарка е повод за празнуване и за момент всички ние много ѝ се зарадвахме, но после се сетихме, че там, където излезе една, обикновено се появяват още стотици.

Президентът си спомни за един стенопис, който бе видял в Американския природонаучен музей. Стенописът представляваше висока скала със застанали върху нея птерозаври, загледани в горското море. Сега си спомни, че когато се бе вгледал по-отблизо, забеляза, че художникът е изобразил няколко хлебарки, щъкащи край птерозаврите. Тази подробност пасваше добре — дотолкова, че той я запомни. Тя потвърждаваше, че хлебарките са преживели множество цикли на измиране на видове, че са надживели дори и могъщите сориани. Съществуваха безброй теории как и защо е станало това. Ричард, Джаксън и Бил измисляха по някоя нова на всеки десет минути; но винаги в обясненията им присъстваха думите „хаос“, „кристализация“ и „статистическо потвърждение“.

„И нима всичко се свежда до това? — чудеше се президентът. — Да се върнем към наученото в училище? Нима сме жертви на простата математика?“ Не. Не можеше да го приеме, дори и на теория.

— Не е твърде вероятно в целия свят да е останала само една жива хлебарка — каза президентът.

— Тя ни дава някакви надежди, че насекомите ще се върнат, но се съмнявам, че ще бъдат достатъчно на брой или достатъчно разнообразни, или че ще се върнат достатъчно скоро, за да ни бъдат наистина от полза.

— Не открихте ли някакви следи от други насекоми? Изобщо нищо ли не намерихте?

— След като открихме хлебарката, всички изпаднахме в оптимистично настроение, господин президент. Тогава забелязах хибискусите. Те цъфтяха. И защо да не цъфтят? Те се самоопрашват. Буквално започнах да ги изкоренявам и да търся афиди^[18]. Знаем, че мравките изчезнаха. Мравките се хранят с афиди, а афидите обичат пъпките на хибискуса, от което заключих, че все ще открия един-два живи афида. Макар да не са сред най-успешните опрашители, дори и една жива женска щеше да е повод за празнуване, защото афидите се възпроизвеждат наистина бързо. Те буквално се раждат бременни; в някои случаи дори внуците започват да се развиват в корема на майката още преди тя да е била родена. А ако всичките внуци оцелеят, то бабата може да роди само за една година шест милиарда афиди.

— Но нямахме късмет. Не намерих нито един. Само паякови акари. Доста паякови акари.

— Нещо друго?

— Само толкова засега. В момента вие сте един от дузината хора в света, които разполагат с всички късчета от мозайката, но скоро проблемът, пред който сме изправени, ще стане очевиден за всички, все едно че е бил написан върху голямо цял километър пано. Боя се, че сме свидетели на това как световната екология е била разтърсена буквално из корен. Известно ли ви е, че именно мравките, а не червеите, в най-голяма степен спомагат за запазването на почвата на планетата?

Президентът поклати глава.

— Ами така е. След като ги няма, очакваме земята навсякъде с бързи темпове да започне да се превръща в пустиня, дори и в местата, където падат валежи. И това да продължи чак докато червеите, паяците или някой друг не поеме задълженията на мравките. Може да отнеме петдесет хиляди години. Или милион години. Кой би могъл да каже?

— Добре — каза президентът. — И така, първо трябва да се справим с акарите. Те ни заплашват, но можем да ги бомбардираме със

сапунена вода едва след като се появят. Освен това трябва да ви съобща, че земеделието ще претърпи сериозен удар. Така че накрая ще се въведе купонна система. А горите ще започнат да измират. Което повдига въпроса за зелените дробове на планетата, но нали повечето от кислорода, който дишаме, се отделя от океана?

— Така е, но...

— Но според вас възможно ли е Америка и светът да оцелеят след тази катастрофа, говоря да оцелеят в икономически план?

— Икономически?

— Да.

Патологът по насекомите го изглежда невярващо и притеснено. Въпросът ѝ се стори по-скоро лековат, но независимо че беше логично да търсиш информация от възможно най-различни източници, все пак ѝ изглеждаше като някакво безумие да питаш един ентомолог за въпросите на икономиката.

— Няма защо да сте толкова шокирана — каза президентът. — Това е много сериозен проблем и съвсем не толкова неуместен, колкото може да ви се стори на пръв поглед. Известно ви е какво представляват насекомите за нас. Аз пък познавам икономиката. Ако измирането на насекомите наистина води до срыв на световната екология, а ако екологията на свой ред повлече след себе си икономиката, то нашата цивилизация виси на косъм.

— Нашата цивилизация ли? Мен повече ме притеснява съдбата на нашия вид.

Президентът я погледна така, сякаш казваше: „Сигурно се шегувате“, а тя му отвърна с поглед: „Не, не се шегувам“.

— От икономическа гледна точка, господин президент, изглежда, че догодина недвижимото имущество няма да представлява солидна инвестиция.

— И защо така?

— Ами на пазара ще се появят доста свободни къщи. И твърде малко хора.

— Значи това си мислите? Верижната реакция ще стигне до върха на хранителната верига?

Лесли кимна.

— Всички ли смятате така?

— Това е изводът, до който стигнахме.

— Можем ли да направим нещо по въпроса? — попита с надежда президентът. — Ако клонираме насекоми от пробите, с които разполагаме? И ги пуснем в природата? Ако започнем някак си да ги произвеждаме?

Патологът по насекомите поклати глава.

— Ричард и Джаксън обсъдиха тези възможности. Според мен проблемът се състои в това, че независимо дали нещо в природата избива тези насекоми, или пък изчезването им е било генетично програмирано, то тази причина ще засегне и клонингите. А другият проблем е, че не разполагаме с достатъчно време. Предполагам, че около шест седмици след изчезването на насекомите хората ще започнат да измират на свой ред. Това време горе-долу е минало. Всичко може да започне бързо да се разпада.

— В такъв случай... — президентът се опита да не допусне вълната отчаяние да свие гърлото му. — Кой ще остане жив? Ще оцелее ли някой въобще?

— Първо ще оцелеят лешоядите. Морските чайки ще изядат почти всичко. Мисля си, че в момента изживяват временен бум... който ще продължи, докато не свърши запасът от непогребани трупове.

— Значи такова е главното заглавие — промърмори президентът.

— Моля?

— Нищо — отвърна президентът. — Не мога да ви благодаря за откровеността. — Брадичката му се разтрепери и той се опита да преглътне сълзите, за да не го видят учените в такова състояние. — Просто ме дръжте в течение — завърши бързо той и прекъсна връзката.

В следващия момент вълната от скръб отстъпи мястото на надигащия се гняв, сякаш отричането беше погълнало мъката. Гневът му го изненада, защото бе насочен — представете си — към чайките!

„Благословени са лешоядите“, прошепна той в празната зала. Значи чайките, чакалите и лешоядите ще наследят царството земно. Тази мисъл го слиса и той си помисли, че ако зад това стои ръката на Господ, то това е един човеконенавистен бог. Спомни си странната история, която бе чул някога, че чайките не можели да се оригват, така че ако човек ги натъпче с алка-селцер, то те ще се надуят и ще гръмнат. За момент се замисли дали да не провери доколко това отговаря на истината, но гневът му скоро утихна и на негово място дойде нещо

още по-неочаквано, нещо подобно на примирение, смесено с невярващо вцепенение. Странната смесица проясни мислите му, но това прояснение беше породено от кошмари.

Съществуваха множество предсказания кога и как ще бъде унищожена цивилизацията и откъде ще дойде унищожението. Както доказаха през вековете преподобният Джим Джоунс, Дейвид Кореш и още хиляди фалшиви проповедници, човек не можеше нормално да приеме, че светът му някога ще свърши. Неведнъж се бе случвало в по-суеверните времена самопровъзгласилите се пророци да разтръбят, че появата на Халеевата комета или края на века, или някоя истина, скрита в книгата на пророка Данаил или в Откровението на Йоана, предсказват края на света. Хората бяха набеждавали вещици, бяха ги смазвали със скали, изгаряли на клади или подлагали на водно изпитание само и само да умиловат Бог, та това бедствие да ги отмине. Бяха изстрелвали от големи прашки непокръстени бебета към носовите на новопостроените кораби само за да избегнат катастрофата и този обичай все още съществуваше под по-приемливата форма, но в днешни дни кръщаваха корабите, като разбиват бутилка шампанско в техните носове. Котките, които тълпата свързваше с вещиците и затова бе заклеила като зли твари, бяха преследвани и избивани в цяла Европа — цели клади от котки само и само за да избегнат катастрофата. Напразни усилия. След изстреблението на котките популацията от плъхове бе нараснала и предизвикала бедствието на голямата чумна епидемия.

Президентът познаваше достатъчно добре човешката природа и затова очакваше и съвременните тълпи (а тълпи щеше да има) да тръгнат по същия път. Само че този път го нямаше пророкът или свещеникът или дори новото хилядолетие, които да предскажат края на цивилизацията. Този път прокобата беше дошла от групичката хора, които той бе свикнал да възприема като хладни и рационални умове, неподдаващи се на истерията и движими по-скоро от цивилизацията, отколкото от собствените си инстинкти. Този път идваше от учените и това бе достатъчно за президента да се убеди, че бедствието наистина ще настъпи. Изглеждаше, че няма смисъл да го държат в тайна. Както бе казала Лесли, действителността започваше да прозира като огромно пано. По Си Ен Ен вече течаха достатъчно новини, а в двора на всеки един гражданин можеха да се намерят достатъчно доказателства, за да

успеят хората да съберат парчетата и да си изяснят цялостната картина. „Мили боже — помисли си президентът, — и за шестнадесетгодишните ще стане ясно!“

Разбира се, той разполагаше с повече информация, по-голямата част от която му предоставяха неговите икономически и научни съветници. От седмици жителите на Бруклин и Куинс ставаха жертви на една не дотам позната епидемия от астма и кожни заболявания, която често ги отвеждаше в спешните отделения на болниците. Казваха, че дори вагоните в метрото надават рев като линейки. Сега вече виновниците за това бяха идентифицирани: акарите, същите видове акари, които вземаха участие в така наречените „нашествия на пращинки“. Изглежда, че те се хранеха с телата на мъртви насекоми, осеяли стените на жилищата, въздушните шахти на офис сградите и метрото. След това, когато популацията на акарите бе изживяла бум, но доставките от мъртви насекоми внезапно бяха престанали, в почти всички квартали акарите започнаха да измират от глад. Прахът във въздуха изведнъж се бе изпълнил от разлагащи се телца на акари, с тонове мъртви буболечки. Вентилаторите и влаковете в метрото ги вдигаха и разнасяха из въздуха, а хората вдишваха покритите с гъбички и бактерии частици от акари, докато накрая имунната им система се претовари, което доведе до задъхване дори при хората, които никога преди не бяха давали признаци, че страдат от астма, и до появата на странни обриви дори у тези, чиято кожа досега винаги е била съвършено здрава, или до летаргия у онези, които винаги са били изпълнени с енергия.

Разпространилата се из града епидемия от „синдром на болестотворни сгради“ не притесняваше президента. Америка спокойно щеше да преглътне *това*. Но не във всички квартали в страната акарите бяха измрели от глад и президентът започваше да се възхищава на способността на живота винаги да намери начин... да излезе от положението, доказателство за което бяха трагедиите в Лонг Бийч, Ню Берн и Бангор. Но Америка спокойно можеше да преглътне дори и тях. Какво се бе променило в действителност? Все още се строяха коли. Все още се събираше реколтата. Заводите в Пуерто Рико все още извличаха въглеродния двуокис от въздуха и го превръщаха в пластмаса. Билетите за мюзикъла на Ендрю Лойд Уебър и Стивън Кинг „Оцеляващият“ все още бяха продадени за месеци напред. В

царевичните поля на Канзас и Небраска все още се добиваше „толианска“ коприна. Националното производство все още беше непокътното и икономиката трябваше да е непокътната. Логично погледнато, всичко трябваше да е наред, но човешките страхове и поведение бяха склонни да подриват логиката и да разграничават онова, „което би трябвало да бъде“, от онова „което ще стане“.

Стоковият пазар бе отбелязал петпроцентов спад, което означаваше, че милиарди долари просто се бяха изпарили от националната икономика. С нашествието на акари в Бангор парализирането на транспортната система продължаваше да се влошава. Сега, освен пилотите и машинистите, и шофьорите на камиони започнаха все по-решително да отказват да превозват пътници или стоки до Източното крайбрежие, което им се струваше смъртоносна зона. Паниката сред шофьорите на камиони щеше да предизвика паника на „Уолстрийт“. Лихвите вече се бяха покачили, което означаваше, че хората могат да престанат да теглят заеми и да правят големи покупки (при положение че след година останеха някакви подлежащи на закупуване имоти по Източното крайбрежие). Скоро Кливланд и Детройт ще започнат да изнасят все по-малко въглеродни съставки, а Канзас ще получава все по-малко заявки за силно разтеглива коприна и националното производство нямаше да е все така непокътното.

Но в краен случай можеха да преглътнат дори и повсеместната рецесия. Най-страшният резултат от рецесията бе подкопаването на доверието на нацията, което би довело до това той да не получи втори мандат, но последното не беше чак толкова лошо, не чак толкова лошо *в сравнение с какво?* Ако учените бяха прави, покосилият Индия глад бе само репетиция на онова, което щеше да се случи с целия свят през идните дванадесет месеца, в сравнение с което Голямата депресия от тридесетте години на двадесети век, довела до Втората световна война и създаването на атомната бомба, щеше да изглежда като мил носталгичен спомен.

Вледеняваща мисъл.

Като прибавим към това докладите на разузнаването, че Индия със сигурност ще придвижи военните си сили към Пакистан и Шри Ланка и че Пакистан може в отговор на това да използва ядрено

оръжие и че поне две, по всяка вероятност индийски подводници в момента заглушаваха „Нимиц“.

Като се прибави и внезапната ескалация на студената война между Токио и Бейджин.

Като се прибавят и докладите, че *Desmodus* са причинили смъртта на повече хора, отколкото се е смятало досега и че настъплението им може да се придвижи на север, и че то бавно, но сигурно се придвижва именно натам. Според последните доклади от Брукхейвън семейство Шут бяха преровили половината остров Тобаго, за да помогнат на екипа от Ню Йорк в търсене на белези, че насекомите са заспали продължителен сън, но без особен успех. И все още нямаше нищо, което да подсказва как именно хлебарките и другите древни групи насекоми са оцелели през предходните еволюционни преходи (ако в момента наистина преживяваха подобен преход!).

Президентът си погледна часовника.

Беше 16:00 часа.

Тобаго се намираше две хиляди километра по на изток от Вашингтон, което означаваше, че там вече бе 17:00 часа. На президента му беше известно, че на Антилските острови мракът настъпва внезапно, сякаш някой изключва осветлението, здрач там почти не съществуваше. Направи няколко бързи пресмятания наум. Линията на сянката, която в момента разполовяваше Атлантическия океан, бе на почти две хиляди и сто километра източно от Тобаго и приближаваше към острова със скорост от 1877 километра в час.

Скоро щеше да започне нова дълга нощ за прилепите-вампири.

[18] Най-разпространените афиди са листните въшки. — Б.пр. ↑

13

В ТЪРБУХА НА ЗВЯРА

Не се чуваше нито птича песен, нито шум от животни, докато Бил и Джанет изоставиха купчините прозрачни мрежи и колата си на пътя и започнаха да си проправят път към една изоставена църква. Единствените звуци бяха техните стъпки по прашния път и мъркането на радиатора на колата, останала зад тях, а също и плясъкът на Карибско море в подножието на мъничкия фар на тридесет-четиридесет метра от църквата.

Почти целият им ден премина в преобръщане на дънери и копаене на дупки в горската почва, в напразно търсене на яйца и ларви от насекоми. В момента те разширяваха своите издирвания, като се опитваха да намерят под мостове и под стрехите на сградите къде ли се криеха прилепите. Това разширено търсене също бе претърпяло неуспех. Все пак, докато кръстосваха острова, започваха все по-ясно да осъзнават размерите на нощното кръвопролитие: сякаш над Тобаго бе преминал някакъв призрачен прокобен облак, който беше поразил само някои къщи, без да засегне техните съседи. Изглежда, че повечето от жертвите бяха издъхнали в леглата си, без изобщо да се събудят. Това напълно се вписваше в характера на *Desmodus*. Всички ги знаеха като потайни промъквачи се създания, защото, ако налетяха на някой заспал на открито човек, то той го разбираше чак на сутринта, когато се събудеше потънал в собствената си кръв, шуртяща от незатворените рани. Но Бил никога досега не бе чул прилепите-вампири да нападат на толкова големи групи, че да предизвикат смъртта на човек, или пък да нападат будни и оказващи съпротива хора, а според все още непотвърдените доклади двама местни жители — възрастен кръчмар и неговата съпруга — били водили истинска борба, преди да загинат. Твърдеше се, че в спалнята били открити следи, че кръчмарят неколkokратно е стрелял и зареждал револвера си, а след това е блъскал с оръжието по своите мъчители. Открили строшения на две револвер до неговото мъртво тяло. Край трупа на жена му открили счупен чадър.

Според Бил в това нямаше никакъв смисъл. Гигантски ята прилепи-вампири да нахлуват в къщите и да изстребват цели семейства? Ако не го беше видял с очите си, щеше да реши, че става дума за поредното новинарско безумие. Как тези животни, които досега се бяха опитвали незабелязано да открадват по малко кръв, изведнъж са станали толкова агресивни? Все едно че прилепите внезапно бяха претърпели някое от онези явления на кристализация, за които говореше Ричард Синклер — всички *Desmodus* накуп — и си бяха създали нов модел на поведение. В природата се срещаха едва няколко примера за подобна драстична промяна и един от тях вероятно се намираше някъде току под носа на Бил. А в природата именно изключението потвърждаваше правилото.

Всяко поставяне на изпитание на правилата на природата винаги носеше в себе си усещането за боязън и удивлението от чудото.

В това се състоеше неговата привлекателност.

Така стояха нещата: Бил разбра, че ако някой ден престане да понася тъмнината, ако полусляпото преминаване през новите граници се превърне по-скоро в неприязън към обитаващите тъмните ъгълчета сенки, отколкото в копнеж по тайнственото, за него ще бъде по-добре да излезе навън, при слънчевата светлина, и да престане да си вади хляба с изследователска работа. Границите на нощта никога не са били отворени за страхливците.

Насочване към нова плячка. Бил се замисли. Наистина не бяха отворени и за плахите. Почти вън от съмнение бе, че онова, което видя в кадрите от Лонг Бийч отпреди два дни и тук, на Тобаго, доказваше, че *Desmodus* са пренасочили своето внимание от кравите към хората. Като се вземе предвид и най-новото развитие на ситуацията: че прионовите микроби са се прикрепили към прилепите, вероятно напускат някой вече изчезнал вид... общата картина ставаше все по-налудничава... и по-налудничава... Бил се надяваше да вкара мъничко здрав смисъл в това безумие, като открие поне един сборен пункт на *Desmodus* преди падането на нощта. В такъв случай с мъничко късмет би могъл да докопа четири-пет заспали прилепа и да ги изпрати с експресна поща до Атланта, за да се изследват за вируса на прионовата болест. Реши, че старата църква сигурно би изглеждала като подходящо място за рояка: цялата беше прогнила, дъските ѝ зееха, а боята се бе олющила. Била е построена по времето, когато на Тобаго

съществували обширни плантации и многобройните им работници съставлявали местното паство. Но когато тази част на острова се раздробила на мънички семейни ферми, паството се пръснало навсякъде и изоставило тази патриархална структура, чийто дух и покрив започнали да рухvat под собственото си тегло.

— Точно така — каза Бил. — Трябва да вземем свежа проба от жив прилеп. Остани в колата близо до мрежите и ще си в безопасност, ще се скриеш в колата и ще вдигнеш прозорците догоре. — Това беше неговият план, но планът бе...

— Смахнат — рече Джанет. — Това е смахнато. В момента вече трябваше да сме си у дома и да залостваме къщата.

— Не се притеснявай — отвърна Бил, а очите му се спираха на всяка дървена шина, сянка и люспи от боя под стрехите. — Мисля, че и двамата сме достатъчно умни да не оставаме навън по мръкнало.

— Да де, но това може да почака.

Погледът на Бил се спря на някаква кръгла и тъмнокафява форма в сенките. Сърцето му заби по-бързо и дишането му стана накъсано, докато не осъзна, че това е просто гнездо на оси — по всяка вероятност празно.

— Не, *някой* трябва да разбере дали тези прилепи са пълни с приони — каза той. — Някой трябва да разбере къде се крият. — И добави, размишлявайки на глас: — Искam да кажа, че сигурно са се събрали в някое място, достатъчно голямо да побере всички скапани прилепи. Макар че ако се замислим... те са толкова приспособими животинки, че може да се крият на хиляди различни места — почти навсякъде.

— Но ако се спират да спят под път и над път, досега все щяхме да срещнем няколко броя — отвърна Джанет.

— И аз това си мисля... така че нека последно проверим и това място.

В този момент пулсът и кръвното налягане на Джанет скочиха нагоре, предизвикани от изпомпването на адреналин и от онзи странен вътрешен глас, който се разkreщя в главата ѝ: „Опасност! Опасност!“

— Виж сега — каза тя. — Можем да го направим и утре. Можем да го направим по пладне, а още по-добре някъде към средата на утрото. Не бива да сме точно тук в момента. Ще се окажем в доста

неблагоприятно положение. Силата няма да ни помогне, ако след залез-слънце ни налети огромно ято от непредсказуеми животни.

Бил поклати глава. Нямаше разумен отговор. Разпрострелите се по цели два континента събития бяха толкова чудовищно ненормални, че той пръв би признал колко му е трудно да ги обмисли трезво, което го караше да се подлага на рискове, които обикновено би избягнал.

— Гледай — каза той. — *В момента сме тук.* За нула време ще влезем, ще погледнем и ще излезем. Всичко това ще ни отнеме само десет минути и утре няма да сме принудени отново да си довличаме задниците чак дотук.

„Супер — помисли си Джанет. — Сами ще се натикаме в капана.“ Ако Крейвън или Лимардо се опитаха да пробутат подобна сцена в някой свой сценарий, публиката никога не би им повярвала. А Лимардо със сигурност не би тръгнал да пише нещо подобно. Просто това бе твърде глупава, твърде неубедителна постъпка: двама души, които би трябвало да са наясно с положението, пристъпват с широко отворени очи в бърлогата на вампира. Ако настоящото се случваше в Холивуд, то несъмнено зад затворените църковни порти биха ги дебнали десет хиляди гладни усти. В действителност Джанет не вярваше, че случаят е точно такъв, но си даваше сметка, че това, което правят, е много тъпо дори и по холивудските стандарти. Но ето че те наистина бяха на път да сторят голяма глупост. Когато стигнаха до стъпалата пред църквата, Джанет погледна към фара, стърчащ в края на пътя. Издигаше се едва на четири метра и половина над земята и човек трудно можеше да му даде гръмкото име „фар“, защото сградата представляваше просто един кух пиедестал, на чийто връх бе поставена мъничка лампа, заградена от тънки стъкла. Пазачът, който в момента варосваше пиедестала, за миг изостави заниманието си и помахна приятелски на семейство Шут. Бил отвърна на поздрава, но Джанет някак неясно усети, че махването е било просто жест. Нещо в начина, по който се движеше мъжът, я притесни, но не можеше да разбере какво, нито пък защо.

— Така, да приемем, че насекомите престават да се възпроизвеждат и изпадат в каталепсия — рече Бил ни в клин, ни в ръкав. — Онова, което ме плаши, е, че... Нека приемем, че кометите *едно време* са падали върху земята на всеки тридесет и три милиона години. И да речем, насекомите и някои други древни организми са се

адаптирали към тези периодични сблъсъци, но до такава степен, че самото им потъване в продължителен сън довело до измиране на видовете и зануляване на биологичния часовник на Земята. А ако един ден кометите просто са престанали да се сблъскват с нас? Дали адаптивната им реакция ще просъществува и след това? Дали измирането на видове е неизбежно? Дали цикълът ще продължи и след като е изчезнала причината за неговата поява?

— Понякога ми се струва, че мозъкът ти аха-аха и ще се пръсне — отвърна Джанет. — А понякога си мисля, че вече се е пръснал.

Той се опита да отвори църковните порти, те заяждаха, но все пак подадоха, когато ги блъсна с рамо. Ръждясалите панти изскърцаха зверски и семейство Шут влезе в горещото, сенчесто помещение.

* * *

В Молитвения дом на свети Пий X, в Плейнвю, Лонг Айланд, някой неизвестен художник бе издялал от дърво едно от най-оригиналните и най-незабравими олтарни разпятия. Исус беше представен в цял ръст, с поглед, взрян в паството, застанал така, сякаш всеки миг ще слезе от кръста и ще закрачи по въздуха. Художникът беше направил и две копия на своето произведение. Едното просто бе изчезнало нанякъде. Второто накрая се бе озовало на остров Тобаго в тази сега изоставена плантаторска църква. Широко отворените му очи гледаха със странно пронизващ поглед, ето защо, когато членовете на местната епархия напуснаха тези места, те не взеха статуята със себе си.

(Изоставена, но не самотна.)

Едно ново паство се бе сбрало около дървения Исус.

(„Ние сме в него, не над него...”)

Тълпяха се по тялото му, захващаха ципестите си лапички за други ципести лапички, вплитаха нокти и сухожилия в огромна прегръдка и по този начин създаваха една жива мембрана от мускули, кости и козина. Представляваха кошмарна конструкция от плът и кръв: форма на човешко тяло, съставена изцяло от *Desmodus*. Лицето му кипеше от животинската гмеж. Бузите му тракаха с гладния кух ритъм на самозаточващите се резци, а от всяка очна ябълка надничаха поне

по три главички. Навсякъде в помещението стотици чифта уши трепнаха в унисон и се наостриха. Животинките внезапно се разбудиха и застанаха нащрек, а вниманието им се насочи към гласовете, долитащи откъм църковната врата.

— Понякога ми се струва, че мозъкът ти аха-аха и ще се пръсне...

А в пещерите на очите на Исус проблеснаха и премигнаха шест чифта очи на прилепи, след това се насочиха към семейство Шут, сякаш бяха две нормални очи. От двете страни на разпятието десет хиляди малки прилепови сърчица забиха по-бързо. Десет хиляди телца потръпнаха, протегнаха се и впръснаха антикоагулантни вещества по своите зъби.

Веднага щом прекрачиха прага, и двамата Шут познаха миризмата, беше същата плътна воня, от която дъхът секваше. За един миг, за един кратичък миг рефлексът да застине неподвижно пред невероятната гледка надделя над Джанет. Вонята тук бе по-силна, отколкото в дома на Колбъртови, много по-силна. Тук трябваше да са се събрали повече от хи...

Тя сграбчи ръката на Бил и започна да го влачи към изхода, но той се издърпа и изненадващо пристъпи навътре в бърлогата на *Desmodus*.

— Да не си полудял? — прошепна тя.

— Шшт! — бе неговият отговор.

Слънцето все още светеше над хоризонта и въпреки че в църквата бе сумрачно и закрито, през разбитите прозорци проникваха почти хоризонтални снопове светлина. В лъчите танцуваха частици прах. Когато очите му привикнаха с полумрака, Бил започна да различава подробностите. Ужасяващите подробности. Нещо потръпваше и се гърчеше над олтара, сякаш нечие наистина живо тяло бе покачено на разпятието, но той разбра, че...

(„Това е невъзможно...“)

— Исусе... Христе... всемогъщи — прошепна той. Високите кулички от двете страни на олтара бяха оживели. Цялата стена бе оживяла.

Бил направи двадесетина крачки по централния кораб.

— Какво правиш? — каза Джанет. — Давай да се разкараме оттук!

— Уау! Уау! Чакай малко. Трябва да видя това. Няма да ни нападнат, след като сме изправени и се движим.

Тези думи едва бяха излетели от неговите устни, когато един прилеп се откъсна от бедрото на Исус, плесна с криле и това отприщи порой от хаос, който с удивителна скорост се разпространи от кръста към разположените от двете му страни кулички. От олтара заприиждаха прилепи на талази, сякаш от нечие прерязано гърло на тласъци започна да изблика кръвта. Облаци от прилепи се завъртяха по пода в предната част на църквата, подскачаха, пълзяха и се катереха по скамейките, докато Бил тръгна назад, а някакъв тъничък гласец в главата му започна да крещи: „Прилепи-вампири, не правете това!“

— Какво каза? — попита Джанет.

— Няма значение. БЯГАЙ!

И те побягнаха, Бил чу как живата маса *Desmodus* задраска по скамейките, по пода и в скритите къшета, като образува две линии на настъпление от двете му страни, пресрещаци се при разпятието и напредващи подобно на стени, подобно на вълните на Червено море, разтворило се някога пред Мойсей. „Толкова са много! — крещеше гласът в главата му. — Прилепите-вампири не се събират на толкова големи ята!“

Обаче се събираха в момента само на шест метра пред него... и вече се катереха по краката на Джанет! Тя почти бе стигнала до вратата, почти бе успяла да излезе на открито, в слънчевата светлина, но не...

Някакво движение от лявата му страна, което той по-скоро усети, отколкото съзря, му подсказа, че преследвачите вече го застигат, че щяха да се изсипят заедно с него през отворената врата и да я подгонят. Хиляди пискливи гласчета му подсказаха, че са се надигнали до нивото на очите му, че се надигат подобно на призовани духове, за да се затворят като светотатствена аура над главата му. Пред него имаше само един изход...

— Бягай — изкрещя отново той, после с цялото си тяло натисна крилата на вратата и затвори прохода зад нея.

— Бил?

Настана тайнствена тишина — връзката с него бе загубена за вечни времена.

— БИЛ!

Тя стоеше на стъпалата пред църквата, мачкаше прилепите по краката си, обливана от редките лъчи на следобедното слънце, което ставаше все по-мътно и обгръщаше пътя във все по-плътни сенки, подобни на ония, които лежаха от другата страна на вратата.

— БИЛ!

Проклетия и викове: „БЯГАЙ... БЯГАЙ...“ Задушавани. Отслабващи.

А слънцето залязваше зад ръба на земята. А краката ѝ бяха покрити с кръв. А пръстите ѝ бяха нарязани от остриите нокти и резци. Когато ослепителните слънчеви лъчи се отдръпнаха от повърхността на Карибско море, първата разузнавателна вълна на *Desmodus* прошумоля и се изсипа от цепнатините в стените и прозорците.

— Насам! — извика нечий глас. — Побързайте! Тук е безопасно!

Докато тичаше през калния път към пазача на фара, изпадна в някакво полуреално вцепенение, но не престана да откъсва прилепите от тялото си и да вдигна окървавени ръце да защити очите си.

Само след няколко секунди, които ѝ се сториха безкрайни, стигна до фара и пазачът откряна вратата; тя се облегна на металната стълба в средата на кулата, а пазачът откъсна последните прилепи от нея и ги стъпка и тя внезапно почувства как една длан сграбчва ръката ѝ и видя на три метра над себе си как отвъд полираното стъкло на покрива безшумно трепкат множество крила...

„Проклетата генетична бомба на Бил“ — се развика странният ѝ вътрешен глас.

„Бил!“, понечи да изкрещи тя.

„Трябва да приберем Бил!...“

Но устните ѝ останаха неподвижни, а очите ѝ не издържаха повече отворени и тя усети как изпада в безсъзнание дори и когато хватката на пазача панически се затегна около ръката ѝ. Вцепенение. Сладко вцепенение. И мрак. Вцепенение. Мрак. Слънцето се търкулна зад хоризонта. Ятото се вдигна в небето.

ТОПЛОТО МАЛКО ЕЗЕРЦЕ НА ДАРВИН

В Деветнадесетия псалм бе написано: „За теб хиляда години са като един кратък ден. Преди още да ги е имало планините, преди да са съществували земята и светът, ти бе Бог. Можеш да превърнеш човека отново на пръст, като му речеш: «Върни се в онова, от което си произлязъл!»“^[19]

Според писарите, създали Библията, и техния възглед за възникването на живота, човек е произлязъл от пръстта и някой ден отново щеше да се върне в нея. Прах при прахта. Този образ бе впечатляващ и поетичен и за онези, които посвещаваха живота си на ровичкането из килерите на времето и понякога изваждаха по някой друг скелет от земята, за хората от типа на Ричард Синклер, неминуемото разграждане на тялото бе както очевидно, така и подплатено с митологичен смисъл явление. Но в последните дни от стария свят много хора така и не успяха да повярват, че хлебарките и динозаврите, че и кръвта в собствените им вени са възникнали от прахта на земята. Освен ако случайно не вярваха в чудеса. Или пък случайно не бяха учени.

Според Чарлз Дарвин люлката на живота трябва да се търси в някое малко топло езерце. „Често казват — бе написал той през 1871 година на един свой приятел, — че всички условия за първата поява на жив организъм съществуват и днес, и винаги ще съществуват. Но ако (говоря за едно голямо «ако») приемем, че в някое топло малко езерце се наблюдават всички видове амониеви и фосфорни соли, светлина, топлина, електричество и т.н., позволяващи възникването по химичен път на дадено съединение на протеини и по-късните му още по-сложни промени, то в днешни дни възникналата първична форма би била моментално погълната или абсорбирана от някоя друга. Но преди да се появят първите живи същества, нещата са стояли съвсем другояче.“

Близо век след като Дарвин бе написал това писмо, учените започнаха да откриват остатъци от топли подземни извори, които течаха и даже понякога изригваха под формата на топли гейзери от

кората на ронливите, като че направени от пръст метеорити. Съставът на самите метеорити бе изключително от междוזвезден прах, въглеродни сажди и лед. Те бяха остатъците от някогашни по-големи небесни тела, а откриването в тях на алуминий-26 и на други продукти на радиоактивния разпад подсказваха, че топлото, влажно ядро на астероидите бе възникнало някъде 4,6 милиарда години пр.Хр. Изглежда, че определен брой от мъничките топли езерца, за които говорел Дарвин, са се появили доста преди Земята и преди повече от четири милиарда години, а после са замръзнали. Но в предшестващите замръзването половин милиард години топлина се случили много неща: покрай метеоритните солни жили и пълни с пиротитни кристали микрогеоди били открити също така етанол, пурини, протеинови мехурчета и *порферинови молекули* — истинските предшественици на хемоглобина и хлорофила. Намериха също така въглерод, водород, азот и кислород, които бяха научили човечеството — както идвайки отгоре, така и наслаждайки се отдолу — не само как са се появили на Земята градивните елементи на живота, но и доказваха след задълбочени спорове, че биологията, науката за възникването на ред от хаоса вероятно е продукт на химичните реакции, протекли между едни от най-разпространените в тази част от вселената химически елементи.

Някъде по същото това време океанографите се сблъскаха с явления, подобни на онези, протекли някога в ядрата на астероидите: гейзери, скрити дълбоко под водите на океана, бълват богати на сулфиди води, минерални частици и соли, включително и пиротитни кристали, към които се прикрепят примитивните бактерии и протеини. Биохимикът Сирил Понамперума веднага отбеляза, че вулканичните извори са още един вариант на малкото топло езерце на Дарвин.

„Животът сигурно е еволюирал точно на такива места — бе писал той до Ричард Синклер. — Сигурно е възникнал вследствие на процеса на естествен подбор, когато Земята издиша и изхвърля собствената си прах във вулканичните топли води.“ Искаше да каже, че всъщност, ако човечеството пожелае да проследи произхода си чак до самото начало, ще трябва първо да погледне поне мъничко по-благоклонно на прахта и пръстта. От своя страна Ричард започна да осъзнава, че понякога процесът на научното откритие е придружен от неспокойното усещане, че се катериш по планина, но когато накрая я изкачиш, ще откриеш там няколко равина и свещеника, няколко

будистки и мюсюлмански теолози, които си седят на върха и ти казват: „Видя ли! А ние това си го знаехме през цялото време!“

Ерата на прото клетката, през която простите органични съставки се превърнали в сложна генетична машина, започнала още когато Земята била съвсем нова, едва на триста милиона години, плюс-минус няколко десетки милиона. Първите „полезни“ протеини възникнали по чиста случайност върху или в предшестващите ги мехури от органична каша, те били способни да влизат в реакции, които да доведат до тяхното нарастване и неминуемо поддържали и удължавали съществуването на индивидуалната прото клетка. И така, животът възникнал в прото клетката, бил пряко свързан със сложността и ефективността на нейния метаболизъм, а времето-унищожител се погрижило повечето прото клетки и техните наследници да остаряват и евентуално да отпаднат, като при това разпръскват съдържанието си, за да може по-късно то да бъде погълнато от другите прото клетки. Тези мехурчета, надарени със способността да абсорбират молекули от околната среда, да извличат тяхната енергия и да я използват, за да се регрупират и да преработят молекулите във вещества, които биха могли да подпомогнат оцеляването не само на самите мехурчета, но и на техните дъщерни мехурчета, станали прародителите на първите истински форми на живот, които населили моретата. За да могат да произведат вещества като хемоглобин или мозъчни протеини, било нужно на всяка дъщерна прото клетка да се предаде набор от средства и характеристики, които да гарантират, че ще е способна да изгради ензимите, необходими за осъществяването на важните за оцеляването на вида реакции. Било нужно да се появи онова, което Бил Шут възприемаше като най-висшия паразит. Била е нужна появата на ДНК.

Съществуваха няколко възможни начина за създаването на генетична машинария, способна да предава протеини и нуклеинови киселини, така че в един или друг момент природата сигурно е експериментирала с всички тях. В някои случаи генетичните характеристики са еволюирали отзад напред, като най-силните, най-гъвкави протеини се превърнали в основата, към която се прикрепили първите генетични кодове на нуклеинова киселина. Живот от неживото: повече от четири милиарда години по-късно все още се откриваха доказателства, че този процес действително е протекъл, те се разпростираха със зашеметяващата бързина на горски пожар из цяла

Южна Америка и остров Тобаго. Ако бъдеше погледнат под достатъчно мощен микроскоп, прионът, предизвикващ болестта луда крава, приличаше по-скоро на сбор от внимателно изработени машинни части, отколкото на творение на въглеродната химия. Протеините се виеха в спирали, а пластинките се прикрепяха една към друга с помощта на тръбички. При този инфекциозен протеин липсваше и следа от генетичен код и затова бе способен да прониква в тялото на своята жертва, без да привлича вниманието на вечно бдителните бели кръвни телца, затова и не причиняваше треска, нито пък предизвикваше каквато и да било друга ответна защитна реакция на организма. Не притежаваше нито ДНК, нито РНК и проникваше през пластовете тъкан подобно на невидима материя, която имунната система на тялото възприемаше като лишена от живот и незаразна. И все пак тя оживяваше, щом влезеше в контакт с изненадващо широко разпространените протеини, изградени от почти идентичен набор от аминокиселини и притежаващи почти идентична форма. Реконфигурираният протеин, галено наречен след своето откриване стенли, се прикрепяше най-вече към мозъчните неврони, въпреки че собствената ДНК на невроните не го приемаше и нямаше друга функция, освен да създаде условия за възпроизводството на нахълталия прион.

След като една-единствена молекула прион влезеше в контакт с обикновен протеин стенли и се установеше в мозъка, от своя команден център тя можеше да принуди протеина да промени конфигурацията си или да рекристализира, за да приеме формата на нашественика. После ставаше едно от чудесата на молекулярната еволюция: нашественикът и неговият рекристализирал близък се нахвърляха и променяха други протеини стенли, които на свой ред променяха трети и т.н. — ефектът напомняше на падащи една след друга плочки за домино, докато накрая мозъчните, гръбначни и дори кръвни течности се изпълнеха с приони.

Откакто човекът бе станал господар на Земята, върху прионовите болести не беше хвърлена почти никаква светлина. Те присъстваха едва ли не само като бележки под линия в медицинските списания, като мрачни куриози, които се разказваха единствено по официалните обеда. Такава беше например смеховата болест от Нова Гвинея, за която се смяташе, че се разпространява най-вече заради навика на

племената на ловци на глави да похапват суров човешки мозък. Обикновено заразеният умираше в неистови изблици смях и единственият лек, препоръчван от местните шамани, бе да се отреже врата му с изключително остра брадва, но дори и това средство не винаги помагаше. В повечето случаи, когато се появяваха първите симптоми на болестта, мозъкът вече бе твърде пострадал и главата на пациента (особено ако паднеше с гръб към небето, така че кръвта да продължи да се плиска около церебралния кортекс) продължаваше по половин минута и повече да върти очи и да движи устни в безмълвен, ням смях.

Малко преди описваните събития, една разновидност на смеховата болест от Нова Гвинея беше нападнала кравите във Великобритания, където погрешно я нарекоха болест луда крава. В усилието си да не допуснат разпространяването на заразените протеини хората изгаряха кравите на клади. Напразни усилия. Дори и когато кравите бяха избити и нарязани като дърва за горене, конските мухи се напиха със заразената им кръв и още преди насекомите по света да спрат да се възпроизвеждат и доста преди да е преминал техният тримесечен живот, една друга човешка дейност — глобалния транспорт — откара една от тези мухи в Гвиана, където тя (съвсем естествено) ужили крава.

Сега, когато се сблъскаха с нов натиск от страна на околната среда: нямаше вече насекоми, които да ги пренесат до нов извор на протеини стенли, прионите подобно на всеки вирус, подобно на всяко дърво, гущер или бозайник, който желаше все някак да оцелее през приближаващото изстребление, не можеха да оцелеят, без да се променят. По същото това време първият гвиански *Desmodus* пи кръв от заражена крава, а прионите вече се променяха, сякаш бяха от восък, сякаш бяха от кал — и образуваха множество нови разновидности. Просто колкото повече от тях успеяха да се разпространят по земята, толкова по-голямо щеше да е разнообразието им. Ако се променяха в една насока — заспиваха продължителен сън, ако се променяха в друга — ставаха свръхактивни, ако се променяха в трета — преставаха да бъдат ефикасни вируси. И понеже се промениха в една определена насока, те успяха да преобразуват много бавно обикновените протеини стенли на *Desmodus* в нови приони, което гарантираше дълъг инкубационен процес на болестта.

Още преди някой да разбере, че е възникнала нова разновидност на прионите, един-единствен заразен прилеп прелетя няколко пъти от стадо крави на стадо крави. Понеже бе стадна твар, той всяка вечер се прибираше при ятото си и в него споделяше кървавата си храна със своите другари и по този начин предаде невидимата смърт на нови двадесет прилепа. А на колко други я предадоха тези двадесет индивида, можеше само да се предполага. Ако се тръгнеше от стандартната маркетингова стратегия, при условие че всеки дистрибутор (теоретично) успее да привлече поне петима нови дистрибутори, в такъв случай първият заразен с приони прилеп би предизвикал появата на поне стотина прионов дистрибутори от второ ниво. Ако продължим да следваме същата логика, на трето ниво тези стотина биха създали петстотин нови дистрибутори, а след още две нива тези петстотин биха генерирали вече тринадесет хиляди. Междувременно тези тринадесет хиляди биха предали заразата на поне десет пъти повече крави, преди заразените животни да започнат да стават твърде безвкусни и те да се принудят да вземат за своя нова плячка хората. Всичко това заплашваше разпространението на болестта и набирането на нови нейни преносители да се разрасне до такава степен, че да събуди възхищението и завистта на всеки изпълнителен директор на „Амуей“^[20]. В покрайнините на тропическата джунгла природата бе създавала един многостепенен маркетингов план, който не би могъл да се провали.

Главоболието започна близо месец, след като един мигриращ прилеп, за когото болните крави бяха станали твърде неприятни на вкус, премина на нова храна и ухапа крака на спящия пазач на фара. Човекът започна да чувства пулсации зад очните си ябълки и през целия ден тези пулсации бавно се въртяха от лявото му слепоочие към тила. Аспиринът не помогна, не го измъчваше треска, която да смъкне, и съвсем не облекчи препускащите в главата му туптения. Скоро към главоболието се присъедини и подлудяващият сърбеж, заради който насмалко не съдра изцяло кожата по гениталиите си.

Не беше богат човек и живееше според служебната етика, която му диктуваше да отиде на работа и да изпълни задълженията си, независимо колко му е зле. Никога не бе пропускал и един работен ден, не и от десетгодишна възраст, и нямаше сега да вземе да се излежава на стари години.

Болката, която човекът изпитваше, бе причинена най-вече от подутите тъкани около мозъка, защото самият мозък милостиво беше лишен от рецептори за болка. Направи му впечатление, че освен дивите пулсации зад лявото слепоочие, движенията му станаха некоординирани, а левият му клепач зловещо отказваше да се повдигне. Но изобщо не си даваше сметка, че личността му също претърпява промени. Изпадаше последователно в състояние на еуфория или на депресия, а в промеждутъците на депресията, еуфорията го ободряваше със самозаблудата за божествена сила. Докато капилярите му се разяждаха и пукаха, пръскайки съсиреци във всички посоки и с това предизвикаха половин милион микроинфаркта, забеляза, че загубата на контрол върху емоциите при него се задълбочава и избива в психотични настроения, които възпираше единствено летаргичното състояние на увредения му мозък. Пазачът на фара се опита да се пребори с все по-силната умора с помощта на големи дози кафе, които от своя страна вдигнаха кръвното му налягане и кръвта още по-силно запряска от пробитите капиляри. Но кофеинът все пак имаше желаното въздействие: повиши скоростта, с която работеха умиращите му неврони. Оперативната му памет се възвърна, после се загуби, отново се възвърна и в промеждутъците между внезапните животински фантазии, каквито той никога досега не бе и сънувал, понякога му бе трудно да си спомни къде се намира и кой е.

Чувстваше се, все едно че се пробужда след милиони години сънуване на странни сънища, на нечии чужди сънища. Клатушкайки се слепешката във връхлитащата го нощ, той се опита да научи нещо за себе си, но така и не разбра защо в краката му лежах смазани прилепи и защо избухна в смях при вида на изпадналата в безсъзнание жена. Докато ѝ изплакваше своята радост и агония, изведнъж думата „пазач“ се надигна някъде от дълбините на мозъка му, а в този момент се включи таймерът и въртящата се лампа освети животинската гмеж над главите им и заля стъклата на фара с бляскавата си светлина.

А когато погледна нагоре...

Лудост.

Абсолютна лудост.

Светлината озари хиляди личица, а с това той също получи просветление. Както обичайно постъпваха армиите на мравките,

всички прилепи от ятото се вдигнаха като един. И изцяло покриха фара.

Те пъплеха един върху друг и притискаха крайници и тела да покрийт сградата с кафява кадифена покривка, напомняха на гънките на гигантски изкуствен стомах, а в очите на този стомах диво проблясваха червени пламъчета, когато върху тях попаднеше светлината на фара. Пазачът не виждаше нищо друго зад тези очи. Нито луна. Нито звезди. Нищо друго, освен тази полюляваща се завеса от криле, и от зъби, и от козина.

Стомахът притежаваше собствено съзнание, разбра той. Собствено съзнание и глад, той се свиваше и разгръщаше. Искаше да размаже стъклото, дървенията и бетона. Искаше да докопа него и жената.

„Махай се“ — изръмжа пазачът и се разсмя, като осъзна, че гигантът няма да се махне, няма да изхвърли от червата си фара, не и преди да е опитал скритото в него месо, не и преди в него да останат само разбитите стъкла и бетонната обвивка.

Изведнъж мисълта, че ще бъде изяден жив и ще се превърне в част от чудовището, престана да го отвращава. В този миг му се стори, че гигантът е едно чудо и той коленичи до металната стълба и започна да си мърмори един дочут в детството химн, който някога пеели в изоставената църква:

*Да се сберем около божията трапеза,
да ядем тялото Господне, да пием неговата кръв,
и да запеем химн на любовта...*

Не можеше да си спомни следващите думи, но нямаше значение, нямаше болка, нямаше угризения, нищо друго, освен копнеж по прегръдката на ятото.

* * *

Ейми хрипливо си пое въздух в тъмното и почти се събуди, почти, но не съвсем. Едната ѝ ръка инстинктивно се спусна надолу към дясното бедро, по стомаха и се насочи към влагата, което в момента изпращаше властни електрически сигнали нагоре към гърдите ѝ; сигналите накараха кожата по врата ѝ да настръхне, после кожата около ушите, а след това — и цялото ѝ тяло.

Джери...

Не знаеше какво означава всичко това, но какво пък, не я интересуваше нито логиката, нито причинно-следствената връзка, интересуваше я единствено копнежът по прегръдките на Джери Сигмънд.

Осъзна, че навън е още тъмно и че будилникът скоро ще зазвъни и ще трябва да става за работа, но изтласка от съзнанието си всички други мисли, освен тази, че само след два часа ще го види отново, и си представи как в някой близък ден устните му обхождат ушите и врата ѝ, че я целуват и хапят много, много внимателно. Ръката ѝ се плъзна нагоре към гърдите и хвана едната с влажните си пръсти. Представи си как Джери милва розовото зърно с копринените си устни, навлажнявайки го с език, и нададе приглушен стон.

* * *

Джери бавно се пробуди от дрямката си и както обикновено, усети привичната твърдост между своите бедра. Не че бе копнял точно за прегръдките на Ейми, но това бе *атавистичен белег*, а както бяха казали старите майстори на клишета: „Всяко пристанище е добро, щом извие буря“.

Сега вече Ейми му принадлежеше, принадлежеше му повече от 90 процента. Знаеше го. Можеше да го усети. Скоро, много скоро щеше да я има изцяло: животът ѝ, кръвта ѝ и душата ѝ. Мисълта за това го възбуди, макар че в тази добре осветена килия, снабдена с камери и записващи устройства, щеше да е най-добре да забрави всякаква мисъл за самозадоволяване. Ако се оставеше на повика на своите фантазии, то без съмнение само след час някой от тъмничарите щеше да продаде касета със записа на вестниците или на телевизията.

Да се превърнеш в порнозвезда със солово изпълнение не беше най-добрият начин да планираш своето завръщане.

Но все пак мечтите наяве не го оставиха на мира, той се обърна надясно под завивките с лице към бетонната стена, като не позволи на пръстите си да се устремят към онази част от него, която бе толкова готова, толкова отчаяно жадна за тяхната ласка.

Представи си как диво хапе и смуче гърдите ѝ в забързан ритъм: ту едната, ту другата, но все още не е започнал да я хапе достатъчно силно, за да разкъса кожата... все още не... все още не достатъчно силно...

Как тя повдига колене, сграбчва го за косата, гърдите ѝ задъхано се повдигат...

— Искаш ли да стана част от теб? — представи си, че казва той.

Захапа я по-силно, усещайки как мускулите ѝ се свиват и разтреперват.

— Ще се подчиниш ли на мъжа си? На твоя *мъж*! Ще му дадеш ли цялата си власт?

Чу я как простенва: „Да“. Усети как момичето се предава, предава волята и душата си и тази мисъл направи възбудата му почти непоносима и дори без да се е докоснал и с пръст, тялото му се напругна, след това отпусна и всички негови нерви потрепериха от обхваналия го гъдел и той осъзна, че това усещане силно напомня за усещането след гръмко кихване, но все пак бе доста по-различно. Тогава той вече си я представи като досадна слугиня, представи си как тя му осигурява достъпа до ефира, представи си и себе си в своята най-естествена среда — как манипулира цели хорски тълпи и цели църкви, цели градове и най-накрая си представи как ѝ прошепва: „Добре дошла в най-гледаното телевизионно време, курво!“

* * *

Джанет хрипливо си пое въздух в тъмното и почти се събуди, почти, но не съвсем. Едната ѝ ръка инстинктивно се спусна надолу към дясното бедро, като се опитваше да достигне до измамната безопасност на лаптопа, но откри, че ремъкът му се е скъсал.

Бил...

Спускайки се надолу, ръката ѝ откри дузина кървящи дупчици по повърхността на дънките. Антикоагулантите се бяха погрижили раничките — повече от стотина — да не се затворят. От пода на стаичката под фара се носеше слабата миризма на желязо и мед, същата миризма като в кланица, от която по тялото ѝ пробяга вълна от ужас и отвращение.

Джанет размърда пръсти.

„Колко? — попита вътрешният ѝ глас. — Десет процента? Петнадесет?“

Дясната ѝ длан падна на пода с глух плясък. Поне двадесет процента от кръвта ѝ се бе разплискала около нея.

„Другият Исус те гледа“ — отбеляза гласът, който Джанет долови, без всъщност да е чула.

„Полудяваш — каза си тя. — Така става, като загубиш толкова много кръв...“

„Бил...“

„Другият Исус те гледа — повтори гласът. — Търси кафявото джудже. Искат да знаеш, че този път няма да се остави да го поведат на заколение като агне. Този път е дошъл с меч в ръка и стиснал кинжал в своите зъби.“

„Да бе, да — помисли си Джанет опитвайки се да се разсъни. — Исус и кафявото джудже търсят червен гигант, за да направят тройка. Много добре. Значи така се чувстват хората, когато кръвта им изтича...“

— Това е атавистичен белег! — каза гласът и този път наистина достигна до слуха ѝ, което покачи адреналина и напълно събуди Джанет. Очите ѝ се разтвориха и тя неочаквано си пожела да не го бяха правили.

* * *

Нещо скрито дълбоко в нея и напълно инстинктивно накара Ейми неочаквано да си пожелае да не се бе поддавала на мечтите за топлото, нежно докосване на Джери Сигмънд. В очите ѝ проблесна нещо, което твърде приличаше на сълзи, но въпреки това тя напъха своите пръсти между голите си бедра и ги задвижи все по-бързо и

наистина, докато най-накрая не беше в състояние повече да се удържа и изплака на Бог и на своя отсъстващ любовник всичките си радости и тревоги. Стисна зъби и изпъна гръбнак, а през цялото ѝ тяло премина черната змия на отчаянието, когато прекрасният, но твърде краткотраен трепет замря под нейните длани. Любов. Болка. Взаимен паразитизъм. Болка.

„Той те използва“ — се опита да си каже тя.

„И аз го използвам — отговори си сама. — Нима всичко не се свежда само до това? Хората се използват едни други?“

Отново се опита да пропъди всяка мисъл в какво именно се забърква. Нямаше значение. Джери Сигмънд (*самият* Джери Сигмънд) се интересуваше от нея. Нищо друго не беше важно.

„Обаче идват черни дни“, се опитваше да ѝ напомни някаква мъничка част от нейното подсъзнание. Ейми беше принудена да признае, че върху света аха-аха да връхлетят събития доста по-значими от собствените ѝ тревоги. На Запад, в Калифорния, хората изпаднаха в параноя по отношение на хората от Изток. Реколтата в Южна Америка бе унищожена. Според слуховете всичко живо в Бразилия измираще. У дома върлуваше ужасът от „прашинките“, а борсата бе изпаднала в нервна криза и разприте за бензина бяха приели грозен обрат.

Опитваше се да отхвърли мисълта, че вестителите на катастрофата този път са били прави. Бяха грешили толкова често преди. Но дори и светът да го заплашваше купонна система за храни и горива или пък депресия, или нещо още по-ужасно, нима оцеляващ мъж от типа на Джери Сигмънд не беше именно човекът, до когото ще е най-добре да застане?

„Разбира се, че е така — рече си тя. — Хората ще го последват дори и да настане всемирен потоп. Ще се изправи точно по средата: Джери Сигмънд — окото на урагана.

А дали край него наистина ще бъде в безопасност? — попита някаква част от нея. — Наистина ли ще бъде в безопасност в самото око на урагана?“

— Исусе — каза тя и се разсмя. — Че да не би някой някъде да е?

* * *

Лудият мъж на върха на стълбата яростно дращеше с ръка своите гениталии, дращеше ги, докато между краката му не потече кръв. Джанет бе виждала как болните от прионова болест крави одираха козината и кожата си, подлудени от неистов сърбеж, и това бе дало популярното име на болестта луда крава — скрапия. Вероятно болестта пулсираше и в нейните вени, осъзна тя. Видя, че бъбреците на накачалите по дъските прилепи вече извършват отделителните си функции. С урината изхвърляха и мътилка от храносмляна кръв. Нейната кръв. Кръвта на Бил.

— И да запеем химн на любовта — чуруликаше лудият. — Але-луу, але-лу, але-луу-уу...

Въртящата се лампа хвърли сноп светлина, който проникна сред прилепите, те се раздвижиха, а пламъците в очите им ослепително заискриха като червени диаманти — диаманти, дошли от ада, а на върха на ръждясалата стълба висеше пазачът с една ръка в незакопчания му дюкян. Беше прилепил плътно лицето и носа си към преградата. Той видимо се радваше на своето откритие, че ако потърка лице в стъклото, имитирайки високочестотните писъци на прилепите, успява с лекота да подлуди целия рояк. Те пъплеха и дращеха, опитваха се да докопат очите му, боричкаха се и накрая се събраха в плътно тежко гъмжило, което се слегна и разпиля под собствената си тежест, след това се разпръсна със сърдит плясък на крилата.

Джанет си помисли да му каже да престане, но после размисли. След като бе хваната тук в капан, а нищо, освен тримилиметровото стъкло не я разделяше от търбуха на звяра, нямаше защо да дразни лудия. Гледаше как близо до лицето на пазача се образува ново гъмжило от прилепи. Те пъплеха и гризяха дървените рамки между стъклата.

„Дали ако са достатъчно на брой, ще успеят да счупят дървото?“, чудеше се Джанет и почувства, че ѝ се приспива, но нов приток на адреналин я разбуди само след миг... или след час... или след три часа... когато внезапно осъзна, че чува някакъв нов звук.

Пазачът все още стоеше на върха на стълбата, но ръката му вече не бе в панталоните, а стискаше голям железен гаечен ключ. Звукът, предизвикал притока на адреналин, беше от блъскането на ключа по стъклото, което с всяка изминала секунда ставаше все по-силно, но все

още не достатъчно, за да строши стъклото... Все още не... Все още не достатъчно силно...

Джанет сграбчи стълбата и се опита да се изправи, но коленете ѝ се прегънаха под нея...

— Нееее!

— Началото и краят — обяви той и удари по-звънко. — Аз съм алфата и омегата. Небесата и Земята ще се подчинят на този месия.

Тя отново се опита да стане, но коленете не я слушаха. Краката ѝ само цопнаха и безсилно се плъзнаха в локвата от собствената ѝ кръв.

— Искаш да стана част от теб? — попита пазачът.

БУМ...

— Искаш ли да дойдеш да си пийнем по едно?

БУМ...

— Дадена ми е цялата власт на небето и Земята.

БУМ...

— Властта на живота и смъртта.

БУМ...

От другата страна на преградата *Desmodus* наблюдаваха.

Desmodus чакаха.

Вампирите бяха търпеливо племе, много по-древно от човешкото, можеха да си позволят да почакат.

„Имунно-генетична терапия... антибиотици — но при всички случаи те няма да се справят с прионите“, отбеляза гласът в главата на Джанет, докато самата тя се вслушваше в бумтежите и писуканията, а обезкървеният ѝ мозък внезапно беше обхванат от състояние на пълно спокойствие, макар и да оставаше активен и се бореше в някаква противоречива горчивина и сладост подобно на ягодов сироп и бита сметана, с които заливат палачинките: горчивина и сладост, удоволствие и болка. Замисли се как преди милиони години в телцата на насекомите и в мозъците на прилепите е била поставена еволюционна бомба, как им е бил предоставен начин да премахнат още непоявилото се човечество.

— Още малко по-силно!

БУМ...

Джанет видя очите на *Desmodus* кръвожадно да проблясват. Хиляди очи. Гледаше ги как се събират в плътна топка от другата страна на блестящата разклонена пукнатина в едното стъкло. Гледаше

как пукнатината се разширява след шест последователни удара, гледаше как стъклото се разлюля в дървената си рамка, гледаше го как се счупва.

[19] Цитираният от автора текст не е част от деветнадесетия псалм от „Псалтира“, нито от която и да било друга книга на Библията. — Б.пр. ↑

[20] Известна американска фирма, чиято стратегия на продажби е сходна със стратегиите на „Рейнбоу“, „Орифлейм“, „Цептер“, „Хербалайф“ и др. — т.е. разчита на частни дистрибутори, които са стимулирани да привличат възможно повече нови дистрибутори в една строго йерархична система, базираща се на броя извършени продажби и привлечени нови дистрибутори. — Б.пр. ↑

ПЪТЯТ НА ВАЛХАЛА

Един ден по-късно Адам Ханделсман, когото приятелите наричаха Скенер и Клаус, а неговите подчинени — капитан Ханделсман, караше белия си „Мустанг“ на запад по щатска магистрала № 70 през самото сърце на канзаските полета с пшеница. Караше с близо петдесет километра над позволеното, с издути до дупка климатик и радио. Слънцето злобно препичаше през гюрука „и нека си препича“, помисли си капитанът, предното стъкло на автомобила автоматически потъмняваше, за да облекчи гледането през него, а температурата в колата бе едва осемнадесет градуса над нулата. Навън можеше да настане пек като в ада, но това не засягаше Скенера, дори и тогава той *нак* би бил щастлив. Беше прекарал заедно с жена си три прекрасни романтични седмици в любимата им вила край рифовете на остров Мартиника. Сутрешни екскурзии в горите на Пеле. Обеди в крайморското селце Сен Пиер. Нощни гмуркания край отломките на „Рораима“. Среднощни пиршества на плажа с омари и вино.

Два пъти в годината отсядаха в тази вила и това беше едва една от дузината компенсации за това, че бе принуден заради работата си годишно да прекарва по шест месеца далеч от къщи и в почти отшелническо усамотение. Повечето бракове не биха издържали подобно напрежение, но Скенера откри, че в неговия случай отсъствието само изпълваше сърцето му с нежност. Времето, което прекарваха заедно, винаги напомняше на романтична вихрушка, понесла ги от щастието на отминалия меден месец към удоволствието и болката от заминаването, към горчивината от дългата раздяла и към горчиво-сладкото усещане, когато най-накрая започваха да си лазят по нервите, примесено със сладкото очакване на следващия меден месец.

Засега най-сполучлив се бе оказал именно последният им меден месец. Дори и комарите ги бяха оставили на мира.

„*Paradise sans pests*^[21]“, си каза той и се усмихна. Не знаеше как се справя с френския, но рай без комари беше рай „*sanspareil*^[22]“.

„Какво ли ще кажем за следващата почивка?“, чудеше се той, докато старичкото парче на „Грийн Дей“ замря и на негово място зазвуча накъсаният преглед на новините от изминалия час. В пълно съответствие със старата традиция да се разгласяват единствено задаващи се катастрофи, нито една от новините не беше добра. Капитанът на някакъв ирански петролен танкер отказал да отиде на док в нюйоркския Стейтън Айланд. Взаимоспомагателната застрахователна компания се опитваше да избегне изплащането на застраховките за случилото се в Лонг Бийч и Бангор, като настояваше, че нашествието на „прашинките“ е „божия намеса“, а студената война между Япония и Китай като че ли бе раздухана отново. Скенера започна да търси друга радиостанция и накрая спря на тази, по която пускаха едно наистина старо парче...

„Тумп! Тумп! Тумп! *Another one bites the dust!*“^[23] — на някаква група, чието име все не успяваше да запомни. Радиоводещият бе посветил песента на *Dermatophagoides pteronyssinus* и на *Sarcoptes scarabei*. Скенера не можеше да си представи защо. Сигурно е някаква тяхна си шега, реши той... прекалено тяхна си и натисна по-силно газта.

Нещо притесняваше Скенера, но той не можеше да определи точно какво. Нещо липсваше. Както караше с подобна скорост през тази част на страната и в това годишно време, сега цялото му предно стъкло трябваше вече да е нацвъкано с телцата на летящи насекоми. Нали в края на краищата се намираше в щата, в който през 1877 година бяха издали Закон за скакалците. И до ден днешен законът даваше право на губернатора да заповяда на всеки физически годен мъж на възраст между дванадесет и четиридесет години по време на нашествие на насекоми да излезе на полето да търси и да убива скакалци.

Не можеше да разбере защо чистото предно стъкло го притеснява чак толкова. Щатът изплащаше награда от пет долара за две кофи откъснати глави от скакалци — е, от това вече можеха да го полазят тръпки. Предно стъкло, от което човек не трябва да остъргва засъхнали части от смачкани насекоми, си беше истинска благословия, а не проклятие. Та нали в края на краищата Скенера беше водил и губил войни за не една къща срещу хлебарки, термити и мухи, за да се разклати вярата му в способността за оцеляване на човешкия разум —

и наистина, той бе започнал да подозира, че самото съчетание „човешки разум“ е най-съвършен оксиморон. Веднъж така бе отровил въздуха вкъщи с някакъв закупен от супермаркета спрей против насекоми, че на него самия му стана лошо, а хлебарките продължиха да се множат и процъфтяват и той някак неловко се беше зачудил дали хлебарките могат да се смеят. Понеже не искаше да приеме поражението, извика професионалист от службите за обезпаразитяване, който му обясни, че може да използва или евтините, но позволени препарати, които обаче не могат да разрешат неговия проблем, или скъпите непозволени препарати... Наистина много интелигентен животински вид е човекът — единственият на този свят, който ще даде месечната си заплата да превърне дома си в непристъпен за буболечките пашкул с въздушни филтри и климатик, а после ще запали скарата на двора и ще излезе да яде навън.

Мечтаеше си някой да изобрети бомба срещу насекомите, която да изтребят до крак хлебарките по целия свят и моментално да изпрати в небитието всички мухи. Толкова много ги мразеше. Но поне там, където работеше, нямаше гадинки. Правителството даже не трябваше да се бръква за това. Дори и най-малката вероятност някоя пеперуда фараон или радващата се на всеобщата омраза хлебарка да прекъсне някой кабел или да съедини с телцето си проводниците и по този начин да предизвика случайно късо съединение, бе съвършено неприемлив риск.

И така, докато започваше да достига смисловите дълбини на предупреждението, което майка му често бе повтаряла: „Внимавай какво си пожелаващ, защото можеш да го получиш“, Скенера се носеше на запад по двулентовото шосе, от двете страни на което се бяха ширнали до хоризонта пшеничните и царевични ниви, в които вече не се щураха гъбичните мушици и мушичките изобщо и в което започваха да изплуват първите тъмни ивици от прииждащите гъбички — унищожители на реколтата.

Слънцето вече залязваше, когато постовите пропуснаха колата на Скенера през портата и тя премина през сензорите за движение, обграждащи безлична едноетажна сервисна сграда, двата ниски, почти невидими сензори на електромагнитни импулси и близо двеста антени, които според държавните изисквания ще продължат да работят дори и

ако на по-малко от километър от тях избухне ядрен взрив със сила от петдесет килотона.

Половин час по-късно се спусна през входната шахта в сервисната постройка и седна край Марк Луфтиг, когото приятелите наричаха Уиндоумейкъра. Двамата мъже се намираха в капсула, чийто железобетонен корпус бе широк близо два метра. Над и около капсулата се простираха гигантски пружини, а всичко това бе поместено в защитено от удари помещение, разположено в друга удароустойчива структура. Удароустойчивата зала бе изградена от титан и пермаглас и висеше подобно на огромна висулка от четири хидравлични контролирани от компютър ударни гасители.

Капсулата беше ярко осветена, така че да се стимулира производството на серотонин и следователно — доброто настроение на екипажа през дългите му престои под земята. При наличието на добро осветление и добър запас от филми и книги в библиотеката капсулата беше идеалното място за едно от любимите занимания на Скенера: четенето. За щастие някой бюрократ във Вашингтон се беше досетил, че защитените капсули за изстрелване на ракети могат да се окажат единственото място на земята, в което събраната мъдрост на вековете би могла да оцелее в случай на сблъсък с астероид или при глобализирането на някоя местна ядрена война. За съжаление, тъй като мястото бе ограничено, други бюрократи решили, че библиотеката ще бъде само на магнитен носител, като по този начин обемът ѝ се сведе до размера на килийка в медна пита. Скенера се питаше дали след хиляда години, ако хората се опитат отново да възродят цивилизацията, някой изобщо ще се досети как да извлече данните от софтуера, при условие че електромагнитният импулс от близък ядрен взрив не е изтрил цялата информация.

Единствената истинска книга в капсулата, което означаваше единствената книга, която ще могат да прочетат бъдещите археолози, историци и създатели на империи, беше дебел черен наръчник, на чиято корица бе отпечатано:

ИЗДАНИЕ №45

ИНСТРУКЦИИ ЗА ОПЕРАТОРИ НА СИСТЕМИ ОТ ВЪОРЪЖЕНИЕТО — КРИЛО III

Скенера четеше сноп сини листа, които трябваше да се приложат към наръчника. На първата страница пишеше: „ДОСИЕ ЗА ПРИЛАГАНЕ КЪМ Т. О. 00-5-2“. Следваше съобщение в типичен военен стил:

„НАСТОЯЩОТО Е ТОСФН ИНДЕКС СТР. 1 ОТ ОБЩО 26

ПРОЕКТ: ТРУДЕН СПОРТ
НА ВНИМАНИЕТО НА: ВОЕННОВЪЗДУШНИ
СИЛИ НА САЩ/“НОРТРОП ГРУМАН”

КЛАСИФИКАЦИЯ: СТАТУС ЗА ИНФОРМАЦИЯ

ОПИСАНИЕ: ДОСТАВКА НА ПЕТ (5)
ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАКЕТИ В КОМАНДНИЯ ПОСТ НА
КАПСУЛАТА И ПРОИЗТИЧАЩИТЕ ОТ ТОВА
ПРОМЕНИ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА ПО ПОДДРЪЖКАТА И
ИНСТРУКЦИИ ЗА РАЗГРЪЩАНЕ НА ТЕХНИКАТА

ДА СЕ ПРИЛОЖИ КЪМ: НАСОЧВАНЕ НА
ПРИЦЕЛА, БЕЗОПАСНОСТ НА ЕКИПАЖА

СЪДЪРЖАЩАТА СЕ В НАРЪЧНИКА
ИНФОРМАЦИЯ СЕ ПРИЛАГА КЪМ ОРЪЖЕЙНАТА
СИСТЕМА „ТОР“ В КРИЛО III СЛЕД ВКЛЮЧВАНЕТО
НА ПЕТТЕ ДОПЪЛНИТЕЛНИ РЪКОВОДНИ ПРОГРАМИ
И ПРОГРАМИТЕ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КОНТРОЛА, ЗА
КОЕТО СА ПРЕДВИДЕНИ НОВИ КОМПЮТЪРНИ
ПРОГРАМИ В КОНТРОЛНИЯ ЦЕНТЪР НА
ИЗСТРЕЛВАНЕ (КЦИ) И УСТРОЙСТВА ЗА
ИЗСТРЕЛВАНЕ (УИ).

НА ВСЕКИ ЧЛЕН ОТ ЕКИПАЖА, ОТГОВАРЯЩ ЗА
ВОЕННИТЕ РАКЕТИ, ЩЕ БЪДЕ ПРЕДОСТАВЕНО
ЛИЧНО КОПИЕ ОТ ПРЕРАБОТЕНИТЕ СТРАНИЦИ НА
ОПЕРАЦИОННОТО РЪКОВОДСТВО. ВСЕКИ ЕДИН ОТ

ЧЛЕНОВЕТЕ ИМА ЛИЧНАТА ОТГОВОРНОСТ ДА ПОДНОВЯВА И ДА СЪХРАНЯВА СВОЕТО РЪКОВОДСТВО, КАКТО Е ПОСОЧЕНО В Т. О. 00-5-1. ДА ПОЛАГА НЕОБХОДИМИТЕ УСИЛИЯ НАСТОЯЩОТО РЪКОВОДСТВО ДА БЪДЕ СВОЕВРЕМЕННО ОБНОВЯВАНО. В СЛУЧАЙ ЧЕ СЕ КОНСТАТИРА ГРЕШКА ИЛИ ЛИПСА В НАРЪЧНИКА, МОЛЯ, НЕЗАБАВНО ПОПЪЛНЕТЕ ФОРМУЛЯР 22 (РАПОРТ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ ТЕХНИЧЕСКАТА ПОДДРЪЖКА НА СИСТЕМАТА) СЪГЛАСНО Т. О. 00-5-1 И СЪОТВЕТНИТЕ ЗАПОВЕДИ, ВСЕКИ ЧЛЕН ОТ ЕКИПАЖА Е ДЛЪЖЕН ДА ПРОЧЕТЕ И ДА ОСМИСЛИ ТОЗИ ДОКУМЕНТ.

ПРЕБРОЙТЕ СТРАНИЦИТЕ.
АКО ЛИПСВА НЯКОЯ, НЕЗАБАВНО
ДОКЛАДВАЙТЕ В ТОСФН.
ПРИБАВЕТЕ СТРАНИЦИТЕ С ПОСЛЕДНИТЕ
ИЗМЕНЕНИЯ.
УНИЩОЖЕТЕ ИЗЛИШНИТЕ СТРАНИЦИ.
ПРЕБРОЙТЕ СТРАНИЦИТЕ."

Скенера унищожи първата излишна страница.

— Е, поне със сигурност можем да кажем — каза той, усмихвайки се иронично, — че работата ни предлага много повече отговорности, отколкото в частния сектор.

— Да се обзаложим на по долар — отвърна Марк и след малко добави: — Аз ли се опитвам твърде много да чета между редовете на тия нови страници, или нещо наистина ги е притеснило?

— Не зная. Какви са последните новини по информационния канал?

— Нещата навън стават малко напрегнати, капитане. Когато слязох да сменя предишния екип, ми дадоха диск с информация, целия подчертан с червено. Казаха, че индийците и китайците подали оплаквания заради „Нимиц“. Изглежда, сме оставили Шри Ланка и Пакистан на самотек. Турция и Япония са готови за военни действия

заради това ни действие, или по-точно заради това наше бездействие. На всичкото отгоре Турция и Гърция отново са почнали да точат ножове един за друг. Спорят за нещо около правото за риболов. А междувременно изгубихме Тринидад.

— Тринидад? — попита Скенерът. — Какво искаш да кажеш с това, че сме загубили Тринидад?

— Всъщност Тринидад и Тобаго — обясни Марк. — Замлъкнаха преди осемстотин часа. Няма никакви новини от този край на света.

— Прекрасно.

*„НАСТОЯЩОТО Е ТОСФН ИНДЕКС, СТР. 2 ОТ
ОБЩО 26*

ВЪПРЕКИ ЧЕ В НАРЪЧНИКА СА ПОСОЧЕНИ И НЯКОИ МИРНОВРЕМЕННИ ОПЕРАЦИИ, ТОЙ Е ТАКТИЧЕСКИ ОРИЕНТИРАН КЪМ ОПЕРАЦИИ В СЪСТОЯНИЕ НА ТРЕВОГА И ТАКТИЧЕСКИТЕ ПРОЦЕДУРИ ПО ИЗСТРЕЛВАНЕ НА РАКЕТИ. ОТТУК НАТАТЪК ПРОМЕНите В ПРОЦЕДУРИТЕ ПО БОРАВЕНЕ С ОРЪЖЕЙНИТЕ СИСТЕМИ ЩЕ СЛЕДВАТ ВЪВЕЖДАНЕТО НА МОЛБА ЗА ПРОМЯНА НА ОБОРУДВАНЕТО (ВМПО), КОИТО ЩЕ БЪДАТ ЗАПИСВАНИ В ГЛАВНИЯ ДНЕВНИК НА ИЗМЕНЕНИЯТА (ГДИ) ПОД НОМЕР, ОПРЕДЕЛЯЩ ТЯХНОТО КООРДИНИРАНЕ. ВРЕМЕННОТО ПРИЕМАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКИТЕ ЗАПОВЕДИ (ВПТЗ) ДАВА ПРАВОТО И ИНСТРУКЦИИ ЗА ИНСПЕКЦИИ И ПРОМЕНИ. ГДИ НЕ ПРЕДИЗВИКВА ПРЯКО ВПТЗ, НО ВСЕ ПАК ВСЯКО ПОЗОВАВАНЕ НА ГДИ В НАРЪЧНИКА ЩЕ БЪДЕ ОТБЕЛЯЗВАНО КАТО «ПРЕДИ РЕГИСТРИРАНЕ В ГДИ» ИЛИ «СЛЕД РЕГИСТРИРАНЕ В ГДИ».

— Някой казал ли е защо Тринидад мълчи? — попита Скенера.

— Казаха само, че няма ядрени удари. Не било заради военни действия. А на всичко отгоре, го слагат в графата „за информация“ и

вече започвам да се чудя дали някой отгоре не е решил, че изобщо не ни трябва да знаем.

— На твое място нямаше да се притеснявам — рече Скенера, прелиствайки сините листа. — Медиите скоро ще го разтръбят на висок глас.

— Така си е — отговори Уиндоумейкъра. — Ако опрем до Командването, ще разберем какво е станало някъде следващата седмица. Обаче Си Ен Ен ще пусне видеорепортаж утре по обяд. А по „Новини“ — сигурно още тази вечер.

— Съвършено вярно. Дори и това, че президентът си има проблеми с червата, веднага ще излезе във вечерните новини.

— Струва ми се, че Джордж Оруел е схванал всичко погрешно. Не Големият брат наблюдава нас. Ние го наблюдаваме.

Скенера се ухили и продължи да чете.

„ТЪЙ КАТО ЕФЕКТИВНОСТТА НА ОРЪЖЕЙНАТА СИСТЕМА «ТОР» ЗАВИСИ ОТ СПОСОБНОСТТА Й ДА НАНЕСЕ ВТОРИ УДАР, СИСТЕМАТА ТРЯБВА ДА Е В СЪСТОЯНИЕ ДА ИЗПЪЛНИ СВОИТЕ КРИТИЧНИ ФУНКЦИИ (ВИЖ: МАНЕВРА «ТРУДЕН СПОРТ») ДОРИ И В УСЛОВИЯТА НА ПОПАДЕНИЕ НА ВРАЖЕСКИ ЯДРЕН ЗАРЯД.

УСТОЙЧИВОСТТА НА ОРЪЖЕЙНАТА СИСТЕМА Е МЯРКА ЗА СПОСОБНОСТТА НА СИСТЕМАТА «ТОР» ДА ПРЕОДОЛЕЕ РАЗНООБРАЗНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ НА ЯДРЕНАТА АТАКА: ВЗРИВ, ВИБРАЦИИ, УДАРНА ВЪЛНА, ЗВУКОВА ВЪЛНА, ЕЛЕКТРОМАГНИТНИ ИМПУЛСИ, РАДИАЦИЯ, ТОПЛИННА ВЪЛНА И ОТЛОМКИ. СПОСОБНОСТТА ТЯ ДА ОЦЕЛЕЕ СЛЕД ВСИЧКИТЕ ТЕЗИ ЕФЕКТИ МОЖЕ ДА БЪДЕ ПОСТИГНАТА ЕДИНСТВЕНО АКО СИСТЕМАТА ПОДДЪРЖА ЗАЛОЖЕНАТА В НЕЯ ПО ПЛАН УСТОЙЧИВОСТ. ТОВА ОЗНАЧАВА, ЧЕ БОЙНИЯТ ЕКИПАЖ ТРЯБВА ДОБРЕ ДА ПОЗНАВА ПРИЧИННО-ПОСЛЕДСТВЕНИТЕ ВРЪЗКИ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА ПО ПОДДРЪЖКА.

ВНИМАНИЕ: КОНТРОЛНИЯТ ЦЕНТЪР НА ИЗСТРЕЛВАНЕ МОЖЕ ДА СЕ ОКАЖЕ УЯЗВИМ ЗА ЕФЕКТИТЕ ОТ ЕНЕРГИЙНОТО РАЗПАДАНЕ И ПОВИШЕНО НАЛЯГАНЕ, АКО ХЕРМЕТИЧЕСКАТА ВРАТА Е ОСТАВЕНА ОТВОРЕНА. ЗАТВАРЯЙТЕ Я ВЕДНАГА СЛЕД ВЛИЗАНЕ ИЛИ ИЗЛИЗАНЕ. ПРОВЕРЯВАЙТЕ ДАЛИ ХЕРМЕТИЧЕСКАТА ВРАТА Е ОТВОРЕНА ИЛИ ЗАТВОРЕНА.

В ОПЕРАТИВНИЯ НАРЪЧНИК СА ПОСОЧЕНИ ПРАВИЛНИТЕ ПОДХОДИ ПРИ НОРМАЛНИ УСЛОВИЯ. ЗАБРАНЕНО Е ИЗВЪРШВАНЕТО НА НЕОБИЧАЙНИ ОПЕРАЦИИ ИЛИ ЗАДАВАНЕТО НА НЕОБИЧАЙНИ КОНФИГУРАЦИИ, ОСВЕН АКО ТЕ НЕ СА ИЗРИЧНО ОПИСАНИ ПО-ДОЛУ. ЗАБРАНЯВА СЕ НА ЕКИПАЖА НА БОЙНИТЕ РАКЕТИ ДА ПРЕДПРИЕМА НЕРАЗРЕШЕНИ ДЕЙСТВИЯ, КОИТО БИХА МОГЛИ ДА ДЕАКТИВИРАТ, КОЕТО И ДА БИЛО ОБОРУДВАНЕ НА ЦЕНТЪРА ПО ИЗСТРЕЛВАНЕ!

ПРИ НЕОБХОДИМОСТ ДА СЕ ОПРЕДЕЛЯТ ОТДЕЛНИТЕ ЧЛЕНОВЕ ОТ ЕКИПАЖА, И ДА СЕ ИЗПОЛЗВАТ СЛЕДНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ:

КЕИБР — КОМАНДИР НА ЕКИПАЖА ЗА ИЗСТРЕЛВАНЕ НА БОЙНИ РАКЕТИ

ЗКЕИБР — ЗАМЕСТНИК-КОМАНДИР НА ЕКИПАЖА ЗА ИЗСТРЕЛВАНЕ НА БОЙНИ РАКЕТИ

ПРЕБРОЙТЕ СТРАНИЦИТЕ.“

„НАСТОЯЩОТО Е ТОСФН ИНДЕКС, СТР. 12 ОТ ОБЩО 26

ВНИМАНИЕ: ИЗИСКВА СЕ ПОТВЪРЖДЕНИЕТО НА ДВАМА ДУШИ ОТ ЕКИПАЖА НА ВСЯКА ТРЕВОГА В LСЕВ И СВЪРЗВАНЕТО НА ТУНЕЛИТЕ. СЛЕДЕТЕ ТЕЖЕСТТА НА ХОРА И ОБОРУДВАНЕ ПРЕЗ ЦЯЛОТО

ВРЕМЕ ДА Е РАВНОМЕРНО РАЗПРЕДЕЛЕНА И НИКОГА НЕ ДОПУСКАЙТЕ ЕКВИВАЛЕНТЪТ НА ТЕГЛОТО НА ЧЕТИРИМА ДУШИ ДА СЕ ОКАЖЕ В НЕПОСРЕДСТВЕНА БЛИЗОСТ, ДО КОИТО И ДА Е ОТ УДАРНИТЕ ГАСИТЕЛИ.

ВНИМАНИЕ: ВСЕ ОЩЕ НЕ Е ПОДМЕНЕНО ПОДПОРНОТО ОБОРУДВАНЕ ОТ ПОЛИХЛОРИНОВ БИФЕНАЛ (ПХБ). ВНИМАВАЙТЕ ПРИ РАБОТА В БЛИЗОСТ ДО КУХИНИ, В КОИТО МОЖЕ ДА ИМА НАЛИЧИЕ НА ПХБ. ИЗБЯГВАЙТЕ КОНТАКТ МЕЖДУ КОЖАТА И ВЕЩЕСТВОТО, КОГАТО ЗАБЕЛЕЖИТЕ ВЕЩЕСТВОТО НАВРЕМЕ, ОСОБЕНО В УСЛОВИЯ НА УТЕЧКА СЛЕД ЕНЕРГИЕН РАЗПАД. НЕ ВДИШВАЙТЕ ПАРИТЕ. НЕ НОСЕТЕ ВЪЗДУХОПРОПУСКВАЧ И КОНТАКТНИ ЛЕЩИ В ЗАРАЗЕНИТЕ УЧАСТЪЦИ. ВЕДНЪЖ ИЗПУСНАТ, ПХБ НЕ ОБРАЗУВА НОВИ ХИМИЧНИ СЪЕДИНЕНИЯ. МОЖЕ ДА СЕ НАТРУПА В ХРАНАТА И В САМИЯ ЕКИПАЖ. ЕТО НЯКОИ ОТ ВЪЗМОЖНИТЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ОТ ТОВА: ХЕПАТИТ, ПРОБЛЕМИ С ХРАНОСМИЛАНЕТО, ПРОБЛЕМИ С ГЪРЛОТО И ДИШАНЕТО, ХРОМОЗОМНА ДИСЛОКАЦИЯ, ОПЛЕШИВЯВАНЕ, СИЛНО ГЛАВОБОЛИЕ И ИМПОТЕНТНОСТ.

ВНИМАНИЕ: ПРЕНЕБРЕГВАНЕТО НА ИНДИКАТОРА НА ИЗВЪНРЕДНИ СИТУАЦИИ МОЖЕ ЕВЕНТУАЛНО ДА Е ПРЕДИЗВИКАНО ОТ ПРЕКЪСВАНЕ НА ВРЪЗКАТА С ДРУГИТЕ УСТРОЙСТВА НА ЦЕНТЪРА ЗА ИЗСТРЕЛВАНЕ. В СЛУЧАЙ ЧЕ Е НЕОБХОДИМО ВКЛЮЧВАНЕТО НА АВТОМАТИЧНИТЕ СИСТЕМИ НА КОНТРОЛНИЯ ЦЕНТЪР ПО ИЗСТРЕЛВАНЕ (АСКЦИ), С ЦЕЛ НЕГОВОТО ОЦЕЛЯВАНЕ, ЗА ДАДЕНО ИЛИ ДАДЕНИ ЕЛЕКТРИЧЕСКО(И) ИЗОЛИРАНО(И) УСТРОЙСТВО(А) НА ИЗСТРЕЛВАНЕ ИЛИ УИ С НЕИЗВЕСТЕН СТАТУТ, ИЗПЪЛНЕТЕ СЪПКАТЕ ОТ 37 ДО 41, ПОСОЧЕНИ В

ПРИЛОЖЕНИЕТО, В ПРОТИВЕН СЛУЧАЙ ПРЕМИНЕТЕ НА СЪПКА 42. АКО ДАДЕНО УИ НЕ ОТГОВОРИ ПРИ УСЛОВИЯ НА САМОСЪХРАНЯВАНЕ, ИЗТРИЙТЕ ВСИЧКИ ТАЙМ СЛОТОВЕ НА ЕСКАДРИЛАТА. РАКЕТИТЕ ЩЕ ЗАПОЧНАТ ДА ПРИЕМАТ КОМАНДИ ОТ АСКЦИ ШЕСТ МИНУТИ СЛЕД КАТО БЪДЕ ИЗТРИТ И ПОСЛЕДНИЯТ ТАЙМ СЛОТ. КОГАТО ПОЛУЧИТЕ СЪОБЩЕНИЕТО «ИЗТРИТО», ПРОВЕРЕТЕ ДАЛИ ПРЕВКЛЮЧВАТЕЛЯТ «ИЗБОР НА ПРОГРАМА» Е НА ПОЛОЖЕНИЕ «ИЗКЛ», СЛЕД ТОВА КЕИБР И ЗКЕИБР ТРЯБВА ЕДНОВРЕМЕННО ДА ЗАВЪРТЯТ ДВАТА КЛЮЧА ЗА ИЗСТРЕЛВАНЕ ПО ПОСОКА НА ЧАСОВНИКОВАТА СТРЕЛКА. СЪГЛАСНО С НОВИТЕ УКАЗАНИЯ НА SSC ВЪВЕДЕТЕ СЛЕДНИЯ КОД:

H7 A7 T7 E7 D7“

„НАСТОЯЩОТО Е ТОСФН ИНДЕКС, СТР. 18 ОТ ОБЩО 26

РЕВИЗИРАНИ ПРОЦЕДУРИ ЗА НАПУСКАНЕ НА ШИ: НАПУСКАНЕТО НА ШИ СЛЕД БИТКА ПРЕЗ НЕПРОВЕТРЕНИЯ ТУНЕЛ ИЗИСКВА ЗНАЧИТЕЛНИ УСИЛИЯ. ВЪЗДУХЪТ В ТУНЕЛА ЩЕ БЪДЕ С ГОЛЯМА КОНЦЕНТРАЦИЯ НА ВЪГЛЕРОДЕН ДВУОКИС. ЗА ДА УСПЕЕ ДА ГО ПРЕОДОЛЕЕ, БОЙНИЯТ ЕКИПАЖ ЩЕ ТРЯБВА ДА РАБОТИ НА СМЕНИ В ТУНЕЛА. ОСВЕН ТОВА ЧЛЕНОВЕТЕ НА ЕКИПАЖА ТРЯБВА ДА НОСЯТ ИНДИВИДУАЛНИ АПАРАТИ ЗА ДИШАНЕ ИЛИ ДА ПРОЧИСТЯТ ВЪЗДУХА В ТУНЕЛА С ПОМОЩТА НА ВЪЗДУХА ОТ СИСТЕМАТА ЗА УДАРНА ИЗОЛАЦИЯ. ИЗРОВАТЕ ПЯСЪКА, ДОКАТО ПОЛУЧИТЕ ДОСТЪП КЪМ ГОРНИЯ КРАЙ НА ТУНЕЛА. ЗАПОЧНЕТЕ ДА КОПАЕТЕ КЪМ ПОВЪРХНОСТТА, КАТО СЕ СМЕНЯТЕ НА ВСЕКИ ПЕТ МИНУТИ, ДОКАТО ПРОБИЕТЕ НАВЪН.“

Скенера се намръщи на тази страница. „Да пробием навън към какво?“, зачуди се той. Към тежачката осем тона херметична врата, към разположените под повърхността „гръмотевични шунтове“ и двадесет и четири херметични вентили, направени да се затварят толкова бързо при регистриране на повишаване на налягането, че ако в света над главите им „Мустангът“ на Скенера бъдеше размазан до размерите на високо половин сантиметър петно от натрошени стъкла, то долу до ушите на Скенера едва би достигнал първият тътен. Тези вентили гарантираха, че той ще има достатъчно време на разположение да върви и диша, за да може да завърти верния ключ и да натисне верните бутони. Беше достатъчно умен, за да си даде сметка, че горчиво се самозаблуждава, ако вярва, че някой от властимащите си е поставял за цел неговото оцеляване след осъществяване на мисията. Фактът, че останалите от Студената война трансформатори все още се обгръщаха от останалия от Студената война ПХБ, който дори в мирно време в условията на подземното заключение заплашваше да разнищи ДНК на екипажа, ясно даваше да се разбере какво място заемаше той в мислите на властимащите. Кристално ясно.

Прелисти останалите обновени страници, като търсеше нови процедури по поддръжката, които да са му неясни в химически или физически аспект, докато не стигна до страницата, най-точно изразяваща собствените му впечатления.

„НАСТОЯЩОТО Е ТОСФН ИНДЕКС, СТР. 26 ОТ ОБЩО 26

НАРЪЧНИКЪТ ПРЕДЛАГА НАЙ-ДОБРИТЕ
ВЪЗМОЖНИ РЕШЕНИЯ В РАЗНОРОДНИ УСЛОВИЯ, НО
ВСЕ ПАК НЕ МОЖЕ ДА БЪДЕ ИЗПОЛЗВАН, АКО КЪМ
НЕГО НЕ СЕ ПОДХОДИ ТРЕЗВО И НЕ СЕ НАПРАВЯТ
ЛИЧНИ ПРЕЦЕНКИ. ПО ВСЯКО ВРЕМЕ ТРЯБВА ДА СЕ
ПРАВИ ТРЕЗВА ПРЕЦЕНКА НА СИТУАЦИЯТА.“

„Да“, напомни си Скенера и се засмя. Никога по време на ядрения апокалипсис не забравяйте да правите трезви преценки. Нали в края на краищата това беше единствената страна в света толкова

оптимистично настроена по отношение на изхода от подобна война, че Конгресът бе инвестирал стотици милиони долари на данъкоплатците в опити да измисли по какъв начин да се събират данъци и да се разнася пощата след настъпването на апокалипсиса.

Някой сигурно е натрупал цяло състояние от консултантски хонорари, помисли си Скенера. Доста хора са натрупали. Доста от близките на политиците. Но когато обмисли нещата по-дълбоко, Скенера разбра, че не го притесняват нито оптимизмът на конгресмените, нито последиците от техния оптимизъм. *Притесняваха* го най-абсурдните от всички оптимисти, онези, които вярваха, че съкращаването на въоръжението логично ще доведе до тотално разоръжаване, и които спореха, че вече няма нужда от места като това, че няма нужда Америка да поддържа в равновесие страха от ядрена война.

Скенера знаеше, че докато го има урана, някой някъде ще скъта поне една ядрена бомба; знаеше също така, че някога бяха съществували само три ядрени бомби в целия свят. Бяха тествали едната, за да видят дали ще проработи. А после бяха пуснали другите две.

Така че той си седеше тук като червей в пръстта, готов със забавяне само от една наносекунда да изпрати в небесата термоядрената противоположност на Златното правило.

Но като се вземе всичко предвид, това не беше чак толкова лош живот. Скенера оптимистично вярваше, че съобщението никога няма да дойде. А нали в края на краищата той бе читател. Животът в капсулата му предоставяше страшно много време за четене, всичкото време на света. А и се радваше, че за малко се откъсва от жена си. Радваше се и когато отново се събираха. И на медените им месеци два пъти годишно на остров Мартиника. А последният меден месец беше наистина съвършен.

Усмихна се и смени и последната страница...

„ПО ВСЯКО ВРЕМЕ ТРЯБВА ДА СЕ ПРАВИ
ТРЕЗВА ПРЕЦЕНКА НА СИТУАЦИЯТА.
ПРЕБРОЙТЕ СТРАНИЦИТЕ.

АКО ЛИПСВА НЯКОЯ, НЕЗАБАВНО
ДОКЛАДВАЙТЕ В ТОСФН.
ПРИБАВЕТЕ СТРАНИЦИТЕ С ПОСЛЕДНИТЕ
ИЗМЕНЕНИЯ.
ПРЕБРОЙТЕ СТРАНИЦИТЕ.“

... а след това развърза връзките на дясната си обувка. Пъхна ръка в чорапа и пулсът му заби по-бързо, когато пръстите му се плъзнаха по двете кръгли подутини и те му се сториха по-големи в сравнение с предишния ден. Боляха го и той се помоли наум да не са се инфектирали. Те бяха лъжицата катран в кацата с мед на иначе съвършено безукорната почивка.

На Мартиника нещо се бе промъкнало под завивките през нощта и го бе ухапало, оставяйки две дупчици, от които, когато се събуди, чаршафите вече бяха подгизнали в кръв. За един миг на нетипично за него паникьосване Скенера се зачуди дали изведнъж не бе станал хемофилик, но по-късно сутринта раничките започнаха да заздравяват и ако не се броят отоците, болката и неприятният спомен, скоро всичко щеше да бъде забравено. Междувременно един древен протеин, който едновременно бе жив и нежив, откри източник на протеини стенли и започна — отначало много бавно — да се възпроизвежда в главата на Скенера.

[21] „Рай без напасти /досадници“ (фр. — англ.). — Б.пр. ↑

[22] „Който няма равен на себе си“ (фр.). — Б.пр. ↑

[23] Още някой гризна дръвцето (англ.). — Б.пр. ↑

II ПРОНИКВАНЕТО

„Невежеството само по себе си е карта.“
Джордж Зебровски

*„Да приемеш знанието за невежество е
благородно;
но да виждаш в невежеството знание е
зло.“*
Буда

ПОЕМИ МАЙМУНАТА, САТУРН

*Късен холоцен**Втора фаза*

Рано или късно всяко дете разбира, че не е център на вселената. На седемгодишна възраст разстоянието през Атлантическия океан от Ню Йорк до Лондон му се струва извънредно огромно. Светлината може да пропътува тези някакви си седем хиляди и петстотин километра само за една четиридесет и пета частица от секундата. Дори цялата ужасяваща мощ на океана се свива, като разберем, че той просто обгръща повърхността на планетата, и то не изцяло, а Атлантическият океан покрива едва една шеста от нея, имайки предвид, че пълната обиколка на планетата е 40 225 километра. След това детето научава, че разстоянието от Атлантическия океан до Морето на спокойствието на Луната е почти десет пъти по-голямо от обиколката на Земята и възлиза на близо половин милион километра или на почти секунда и половина път със скоростта на светлината.

По-късно детето пораства и научава още повече неща, но разстоянията продължават все така да будят неговото удивление. Марс заедно със своите въглеродни луни Фобос и Деймос се приближава до Земята най-много на деветдесет милиона километра — почти на пет светлинни минути или две хиляди пъти разстоянието до Луната. Пътят до най-близката звезда Слънцето е цели осем светлинни минути, а зад него се намират другите звезди от галактиката, те са над шестстотин милиарда и на всеки жив мъж, жена или дете на земята се падат по дузина звезди. Най-близката е тройната звездна система на Алфа Кентавър — само на четиридесет и пет трилиона километра и на около четири и половина светлинни години или петстотин хиляди пъти разстоянието до Марс. И това до *най-близката* звезда.

Малко преди да настъпи последният ден от стария свят, децата на Земята вече знаеха, че техният свят далеч не е единствен, защото почти всяка звезда си имаше своя собствена планетарна система. Вероятно по-голямата част от тези планети бяха лишени от живот

подобно на пясъците на Луната или на Меркурий, но цялата галактика се разпростираше в пространство двадесет и пет хиляди пъти по-голямо от разстоянието между Земята и Алфа Кентавър, а само на двадесет пъти дължината на Млечния път се намираще галактиката Андромеда — друго островче, изградено от шестстотин милиарда звезди — а някъде зад Андромеда, на около осем милиарда светлинни години, три хиляди милиарда други галактики образуваха видимата вселена.

Неизменно оцеляващата прионова болест, както и наличието на древни самоизграждащи се порфери и протеини във въглеродните метеорити внушаваха, че животът може да възникне и съвсем спонтанно, подобно на кристал с помощта на нищо повече (или помалко) удивително от гъбавите и самоорганизиращите свойства на въглеродния атом. Този самоорганизиращ се комплекс неминуемо се разпростира по повърхността на планетите подобно на водните кръгове в малко езеро, като при това ефектът, създаден от кръговете (включително и произволните вариации) води до нови пречупвания или ефект на обратна връзка (включително и филтрите на естествен подбор). И тъй, бихме могли да сведем биологията до извличане на ред от хаоса, а самата еволюция — до хаос с обратна връзка. Въпреки че вероятността да възникне живот е драстично ограничена, все пак не е невероятно да се приеме, че най-малкото в галактиката Андромеда някаква сложна въглеродна структура (т.е. някое друго същество) си задава същите въпроси, които вече от хиляди години си задават и човешките същества: Откъде сме дошли? Какво движи нашата вселена? Откъде е дошла тя? Дали е вечна, или ще загине някой ден? И къде е мястото ни в нея?

Върху синьо-бялата планета, въртяща се около една по-скоро посредствена и с нищо незабележителна жълта звезда, великият организатор въглеродът бе открил огъня и урана, титана и силикона и което е най-важно — беше открил себе си. Познавайки себе си и своята самота, той бе успял да откъсне части от собствената си планета и да ги издигне в орбита на криле от летящ пламък. Един ден бяха събрани частите от най-голямото такова парче и то заплува в орбита под флаговете на множество нации, които бяха кръстили този къс от Земята „Космическа станция Алфа“.

В деня, когато Скенера се завря в издълбаната от човешки ръце дупка под канзаските поля, близо дузина човеци кръжаха на орбита около Земята. Бяха съставени от въглерод и фосфор, от желязо и сяра и се опитваха да познаят себе си. Планетата под тях бе обгърната от мрежата на телефонните кабели, сателитни връзки, компютри и факсове, които образуваха цялостната жива мембрана на човешката мисъл. „Алфатаун“, както бяха започнали да наричат космическата станция, беше просто едно от сензорните удължения на същата мембрана. Няколко месеца по-рано „Алфатаун“ си бе отгледала изкуствени очи и топлинни сензори — своеобразни подвижни ганглии, които беше насочила към границите на нощта.

Погледнато от борда на космическия кораб „Дарвин II“, намиращ се на малко повече от седемдесет светлинни минути от Земята, системата на Сатурн приличаше на умалено копие на слънчевата система. В центъра се намираше самият Сатурн — кафявото джудже, чиято маса може и да беше сто пъти по-голяма от земната, но диаметърът му възлизаше едва на половин секунда от скоростта на светлината и той не бе съумял да натрупа достатъчно маса, за да изгрее като второ слънце. Системата от пръстени около него с диаметър две светлинни секунди представляваше миниатюрен вариант на астероиден пояс и в нея бяха хванати множество мънички планетки, сред които и светът, наречен Енцеладус^[24].

Някъде по времето, когато Скенера смени Уиндоумейкъра и застъпи на първата си „нощна“ смяна, сондата „Дарвин II“, която бе построена в Япония, тествана и изстреляна от Алфатаун, започна да се спуска към Енцеладус сред трилиони бляскави кристалчета лед, които кръжаха около орбитата на планетката и образуваха външния пръстен на Сатурн.

Ядрото на Енцеладус се състоеше от натрошена стъклена маса и желязо. Външната му кора бе като на въглероден астероид, покрит с вода и лед. Но за разлика от другите въглеродни астероиди не беше замръзнал напълно преди около четири милиарда години. Процесите на извличане на ред от хаоса и хаосът с обратна връзка не бяха загинали на него, защото светът Енцеладус бе хванат там, където силите на гравитацията си играеха на дърпане на въже. От едната му страна се намираше Сатурн, като разстоянието помежду им не бе по-голямо отколкото разстоянието от Земята до Луната, но масата на

Сатурн беше сто пъти по-голяма. От другата му страна бяха Диона (спътник с размери от хиляда и триста километра, но намиращ се на половината от разстоянието между Земята и Луната) и Тетида (с размери едва хиляда и двеста километра, но профучаваше около Енцеладус на радиус, при който едва се разминаваха на косъм със сблъсъка и който възлизаше само на два пъти обиколката на Земята). Последователните гравитационни тласъци натрупваха във вътрешността на Енцеладус огромно количество топлина, получена от триенето; и независимо че този свят бе толкова мъничък, та би могъл да се помести между северната и южната граница на Канзас, той беше едно от небесните тела в слънчевата система с най-силна геологична активност, а освен това — и най-странното.

Тъй като не притежаваше атмосфера, а температурата на повърхността дори и по пладне не надхвърляше -150°C , бликащата от цепнатините и отверстията вода се изливаше направо в студения вакуум и за секунди се превръщаше първо в пара, а после в замръзнали снежинки и игли. Докато „Дарвин II“ се приближаваше все повече към него, камерите му се пренасочиха към нещото, наподобяващо снежна буря в космоса, развилняла се на няколко хиляди километра над нарастващата луна.

Роботът взе да лавира между снежните гейзери и избра орбита само на четиридесет километра над повърхността на Енцеладус, после разгъна осемнадесетметровите си мустачки — радарни антени, с които започна да проучва какво лежи отдолу, на триста метра под горната кора на Енцеладус. Междувременно неговите телескопични камери картографираха цялата повърхност, отчитайки всеки детайл, по-голям от 18 сантиметра.

Две седмици по-късно, докато Пакистан бе погълнат от войната, а Китай анексира шест японски острова, „Дарвин II“ напусна орбита и се приземи на едно покрито от нов сняг поле. След като издигна предавателна станция и изпрати до Земята панорамни снимки на хоризонта, отвъд който вертикално разположените пръстени на Сатурн като че ли докосваха небесата, роботът включи на пълна мощност своя ядрен реактор, притисна главата на реактора към повърхността на Енцеладус, използвайки снега и леда за охлаждане.

Полетяха талази бледожълта мъгла и след десетина минути роботът потъна и се изгуби от поглед, оставяйки след себе си

единствено комуникационните антени и знаме с емблемата на Планетарното общество. След час вече се намираше на дъното на седемдесетметрова шахта, от която се издигаше колона от кристализирала пара. Ако продължеше да се спуска по същия начин, то изкуственият воден вулкан би затрупал антените за свързка на „Дарвин II“ под покривка от сняг и лед. А дори и роботът да успееше да достигне до океана, скрит в кората на Енцеладус, то бедната машина неминуемо би била изхвърлена от вече истинския, но отново създаден от нея вулкан, вулкан, бълващ вода вместо лава и лед вместо пепел. Така че след като се спусна на седемдесет и пет метра, роботът се спря и разпъна над себе си един Миларов чадър. По-голямата част от издигащата се нагоре пара замръзна по повърхността на чадъра и само през първите десет минути дебелината на слоя нарасна на седем сантиметра и половина, след още десет вече бе двадесет и седем сантиметра, докато накрая от шахтата престана да излиза пара и вместо да се изпарява и блика през тунела, затопленият и току-що разтопен от реактора лед, образува езерце. След като разпъна още два чадъра и се спусна на нови осемнадесет метра, „Дарвин II“ изключи реакторите си за достатъчно дълго време, така че по-горните слоеве на езерото да замръзнат, образувайки запушалка в запушалката.

След това, като не преставаше да оставя зад себе си сигнални датчици, както в приказката Хензел и Гретел оставяха след себе си пътечка от трохи, сондата отново включи своите двигатели и продължи пътешествието към центъра на Енцеладус. На гърба ѝ бяха прикрепени две роботизирани подводници „Немо“ и „Линденбрук“, всяка от които дълга една десета от дължината на „Дарвин II“ и не по-голяма от мишка.

И тъй, последният ден от стария свят бе началото и краят на усилията на едно мъничко кътче от вселената да опознае себе си. Триумф. И поражение. Триумф. Преди десетилетия една по-голяма и по-скъпа сонда бе насочила два сеизмични сензора към снежните полета на Енцеладус, след това беше изстреляла две капсули с размерите на гроздови зърна към заоблачените небеса на Титан. В капсулите се намираха роботизирани хеликоптери. Самата сонда беше снабдена с магнитно оръдие и след като пренесе товара си до Сатурн, изпълни своята мисия и запрати сондите-хеликоптери на Титан, се насочи с последен тласък към Енцеладус. Когато роботът се приземи

на Равнината на Саган, целият свят звънна като камбана, а извиращият изпод земята звън бе музика, разкриваща, че долу цял нов океан очаква да бъде изследван. Водата изпълваше от кора до кора дебелия едва сто и седемдесет километра скалист сателит. Кората, настоящата повърхност на Енцеладус, бе буквално свят, затворил в себе си друг свят, една толкова малка планетка, че „Немо“ и „Линденбрук“ биха могли да пребродят нейната повърхност от пет хиляди и четиристотин километра само за един ден. Но те не бяха създадени просто да обхождат кората отвътре. Техните създатели са си били наумили по-важни задачи: да докажат съществуването на мъничките топли езерца на Дарвин.

Мъжете и жените, изготвили плана на мисията, бяха научили от облитанията на астероидите на робота „Галилей“ и от собствените си спектрални анализи на вулканичните изригвания на луната на Юпитер — Йо, че сярата е широко разпространена из цялата слънчева система. Известно им беше, че следователно седиментите във вътрешните морета на Енцеладус би трябвало да изобилстват на сулфиди. А от изследванията на подводните земни дълбини бяха научили, че е възможно цели екосистеми да съществуват на места, в които не проникват слънчевите лъчи, стига само в тях да има достатъчно сулфиди, които да послужат за хранителна база, и въглерод, който да даде основата на самия живот.

На седемдесет светлинни минути оттам, в люлката на човечеството, вероятността на Енцеладус да съществува и най-обикновената, хранеща се със сулфиди бактерия, бе предизвикала разкол в Римокатолическата църква. От едната страна бяха застанали радикално настроените йезуити, склонни да виждат в подобно откритие окончателния триумф на човешкия разум и стремящи се сред безкрайната пустиня да прозрат в божествения промисъл. От другата страна се намираха също радикално настроените традиционалисти, за които самата идея, че животът би могъл да възникне от само себе си в космоса, бе нарушаване на привилегированите отношения между Човека и неговия Създател. Според тях приемането на тази вероятност би отприщило и няколко твърде тревожни, ако не и еретични въпроса: Дали Бог е създал извънземната плът и кръв също по свой образ и подобие? Дали Исус от химните, спасителят на човечеството е един,

или е посетил под една или под друга форма всички разумни създания във вселената?

След месец „Дарвин II“ се бе спуснал на близо две хиляди и осемстотин метра, но му оставаха още километри. Седмица по-късно и още шестстотин метра по-надълбоко, сондата премина покрай някаква древна ледена цепнатина, в която някога бе замръзнала изригващата нагоре вода. Това вероятно се било случило по времето, когато изливадите на Монтана още бродели динозаври. Най-горният слой на ледената кора бе кафяво-синкав и именно там за пръв път хемосензорите на „Дарвин II“ откриха бледи следи от порферинови молекули.

Точно в този ден, след шестседмично затишие, пращинките нахълтаха в пространството около четири жилищни блока в Куинс, в този ден бе разпространено ново, изненадващо неблагоприятно предвиждане за реколтата от пшеница в Средния запад; в същия този ден рухна стоковият пазар.

* * *

Ден шестдесет и седми

Новините за откритието на хемосензорите на „Дарвин II“ прекосиха пространството до „Алфатаун“, оттам бяха изстреляни през нервните окончания на сателитните предаватели, за да попаднат в новинарските програми и компютри по цялата земна повърхност, но не породиха почти никакъв отклик.

В някой обичаен ден откриването на следи от извънземен живот на (или по-точно вътре в) Енцеладус би било за някои хора изключително вдъхновяваща новина, за други би била скверно известие, но в този ден тя беше просто някакъв незначителен куриозен факт, затъмнен от назряващото усещане, че този път предвестниците на катастрофите може и да са били прави в края на краищата и че всички успешни начинания, всички открития, плодовете на цели векове труд не значат абсолютно нищо, след като самите им създатели са вече обречени.

Някакво подобие на шок или вцепенение обхвана нервните окончания на човечеството на Енцеладус и човешката общност на

Земята. Внезапно светът загуби всякакъв интерес към онова чувство за задоволство, което пораждаят откритията, така както тежко болният загубва какъвто и да било интерес към галавечерите. Енцеладус се превърна просто в бележка под линия в Интернет. Нищо повече. Изглеждаше твърде нищожен на фона на видеоматериалите с натоварените петролни танкери, закотвени във водите край Манхатън и Лонг Айланд. Техните капитани твърдяха, че не отиват на док, защото ги било страх да не се заразят с акари, но след като оредяващите доставки на бензин бяха довели до това по магистралата на Лонг Айланд да минават дневно една трета от обичайното количество коли и край всяка бензиностанция се виеха опашки дълги по два и повече блока, по мрежата и по радиото започнаха да се чуват гласове, че ако капитаните са действително уплашени, то те просто биха обърнали своите кораби и биха отплавали. Според повечето наблюдатели вместо това те изчакваха намаленото предлагане и повишеното търсене да предизвикат голямо покачване на цените на техния товар — независимо в каква точно сума ще се изрази магическата дума „голямо“.

Въпреки че официално границите на Лонг Айланд бяха отворени, трафикът на кораби и камиони, а следователно доставката на храни и горива ставаха все по-накъсани. Потокът от коли по прострелия се над Лонг Айланд мост „Робърт Моузес“ беше съвсем рехав и необичайно строен, виждаха се най-вече коли и микробуси. Повечето превозни средства напускаха острова, а някои от тях бяха натоварени с къмпингови пособия. След като 81-ва въздушна дивизия обля Куинс със сапунена вода, а цените на млякото, когато изобщо го имаше, станаха неприлично високи, все по-голяма част от жителите на Лонг Айланд започнаха да подозират истинските размери на бедствието. Стотици и хиляди от тях си стегнаха багажа и потеглиха към измамната неприкосновеност на горите на Нова Англия, в които биха могли да ловят риба и да лагеруват, докато кризата отmine и животът възобнови нормалния си ритъм. От радиото в колите и от лаптопите научиха за въстания и прекъснати комуникации в Индия, Тайланд и някои части на Африка. В Япония, където ежедневно изтичаха милиарди долари през борсата и банките, недостигът от стоки бе стопил 26 процента от националния продукт, сякаш те никога не бяха съществували. За да се притъпи ефектът от изчезването на тези

пари, към Токио бяха подадени огромни суми, с които да се възпрат японските инвеститори от това да насочат интересите си някъде другаде в глобалния пазар. Навсякъде по света лихвите скочиха до небето, а бизнесът от Австралия до Лонг Бийч стана нестабилен. Мнозина от отпавилите се към Кънектикът лонгайландчани наскоро бяха загубили своята работа. Но те се придържаха към старата философска нагласа на Ан Ландърс/ Адел Сигмънд: „Щом животът ти сервира само лимони, вземи ги и направи с тях лимонада“ — и се опитваха да видят в тези злощастия възможност да излязат сред природата и да си позволят така необходимата им почивка на село. Но онези от тях, които вече бяха достигнали до претъпканите земи в провинцията, започнаха малко късно да осъзнават, че потоците са задръстени от животинска мърша, че рибите в тях са мъртви и че самата почва е отровена.

Докато пресичаха моста, срещу колите на лонгайландчани се зададе друга, също толкова подредена и измамно мирна колона от коли. Шофьорите не биха карали в по-прави редици дори и ако ставаше дума за погребална процесия. Някои от тях бяха търсачи на сензации, надяващи се да видят отблизо пръскането със сапунена вода срещу акари, но повечето бяха обикновени провинциалисти, надяващи се да намерят по-добри условия за живот в големия град. Когато минаваха едни край други, хората си разменяха недоумяващи погледи, сякаш казваха: „Глупаци! Вървите в погрешната посока!“

Но така стояха нещата в тези времена: тревата в съседния двор винаги изглежда по-зелена... Също както и лъжата, която повтаряха на своите деца хиляди родители в хиляди коли: „Ш-ш-шшш! Всичко ще бъде наред“.

* * *

Си Ен Ен посети Града на мечтите, за да интервюира тамошните айнщайновци, но остави Джери Сигмънд незабелязан и нечут от никого в неговата килия и в необичайното за него положение на страничен наблюдател.

„Трябваше да ме интервюират — кипеше от ярост той. — Можех да им кажа какво става в действителност и какво ще се случи след

това.“

На телевизионния екран, поставен пред килията на Джери, се появи репортаж за недостига на стоки в резултат от нашествията на прашинките в Бангор и Лонг Бийч.

— Ако изключим инцидента в Куинс — говореше Джаксън Ройкирк, — изглежда, че с настъпването на есента нашествията са престанали. Но не му е времето да се радваме.

— Искате да кажете, че те ще се върнат отново през лятото? — попита журналистът.

— Вероятно.

Джери се зачуди как интервюиращият, този застаряващ пигмей с увиснала челюст, и неговите нищожни всезнайковци успяха да обрисуват толкова мрачна картина.

— Значи казвате — продължи интервюиращият и Джери го заподозря, че се опитва да задава лесни въпроси и да се подмазва на гостите си, — че нашествията на прашинките, пораженията от гъбичките върху реколтата, червените петна в морето и проблемите с прилепите на юг — че целият този бунт на природата срещу нас е просто резултат от измирането на насекомите?

— Точно това искам да кажа — потвърди Джаксън и Ричард кимна в съгласие.

— И как е могло да се случи *това*?

— Засега се опитвам да разглеждам непредубедено въпроса за възможните причини — отговори Ричард. — Съществува една теория, наречена „Фантазия“, теорията за генетичната бомба с часовников механизъм, теорията за кристализацията...

— Да разглеждам непредубедено? — презрително повтори Джери. — Непредубеденият разум е едно нещо, Ричард. А дупката в главата — съвсем друго. Струва ми се, че ти винаги си давал доказателства за това друго нещо.

— Кристализация? — интервюиращият се наведе напред и като че ли едната му тиранта се откачи.

— Да, кристализация — отвърна Ричард. — Тя обяснява как шаблонът на промяната може първоначално да се прояви в много малки размери, например само на едно място, в една част на гората, а после да се разрасне като верижна реакция от масово унищожение и евентуално да се разпростре по цялата планета.

Ето един добър пример: най-обикновения глицерин. Близко двеста години след като химиците за пръв път извлекли тази субстанция от животинска мас, те все не успявали да я накарат да кристализира. В действителност някъде до към 1910 година във всички учебници по химия се посочвало, че глицеринът не притежава твърдо състояние. Но един ден при шанс едно на трилион, възникнала специфична комбинация на блъскане и разклащане в един варел с глицерин, който натоварили във Виена, и една-едничка молекула кристализирала. Когато варелът пристигнал в Лондон, целият глицерин в него бил кристализирал. Химиците и физиците твърдели, че това е невъзможно, но след като взели проби от глицерина от този варел и приложили кристали от него, не по-големи от снежинка, в собствените си стъкленици, то глицеринът във всички лаборатории по целия свят започнал да кристализира и оттогава никой не е успял да го възпре. Така че е вероятно причината за тази катастрофа да съществува като някаква химическа или математическа вероятност. Възможно е дори целият привиден ред и хаос в нашия свят да е причина не на друго, а на простичка кристализация.

Като фон на изказването на Ричард започнаха да показват кадри с почерняла реколта и почернелият от акари хеликоптер, замрял неподвижно на плажа. Джаксън подпря глава с ръка и се опита за няколко минути да обори кристализационната теория. После за още няколко. Представи си сярата и пиротита образувани край вулканичните отвърстия... аметистите в пещера... солта в триаско езеро... Разбира се, кристалите никога не бяха с еднаква форма или размер, ако разтворът, от който произлизаха, е достатъчно наситен, като резултат възниква случаен процес, по време на който кристали, съперничаещи си за оредяващия резерв от соли или сяра, понякога поглъщат или паразитират върху своите съседи, така се получава онова, което колекционерите на камъни наричаха „призраци“, накрая побеждават най-приспособимите и образуват най-големите кристали. Но Джаксън разбра, че приликата между кристализацията и живота спираше дотук. Макар да можеше да се каже, че солният кристал, образуван на брега на Мъртво море в Израел, прилича на жива система, тъй като е способен да извлича нужните му материали от околната среда и дори да се репродуцира, като създава дъщерни кристали, той все пак „живее“, без да може да се докосне до

безкрайното многообразие на генетичния код, и затова бе не по-различен от обикновената сол, която някога се трошала под крачките на динозаврите.

— Не е възможно да сведем всичко единствено до кристализацията — каза Джаксън. — Ако беше така, то бихме могли да приключим този разговор, като заявим, че най-голямата стъпка в човешката еволюция е била направена от жена: от съпругата на Лот в онзи ден, в който се превърнала в солен стълб^[25].

— Неправилна аналогия — отвърна Ричард и се засмя. — Сами по себе си кристалите не са нищо повече от молекули — вируси, но могат да послужат за чудесна илюстрация на това как шаблонът възниква и се предава на цяла една популация. Кристализирането на първата молекула глицерин било невероятно събитие, но ако човек разполага с трилиони молекули глицерин и достатъчно дълъг период от време, невероятното събитие става просто неизбежно. Глицеринът кристализирал, защото така трябвало. Насекомите умират, защото така трябва.

Джаксън не бе толкова сигурен, а когато на екрана се появиха снимки от разкопките в Заливчето на динозаврите в Ню Джърси, заговори в полза на теорията на Бил Шут за генетичната бомба с часовников механизъм.

Джери Сигмънд се разсмя. Светът с пълна пара отива по дяволите, а те му предлагат теория за генетическата бомба с часовников механизъм! Не е за вярване, реши Джери. В най-добрия случай Ричард и Джаксън не смееха да признаят на чист английски пред света, че не знаят какво става, по дяволите. В най-лошия случай знаеха и тогава прикриваха нещо. Бомби с часовников механизъм, как ли пък не! Кристализация, да бе, да! Ричард и Джаксън се движеха на ръба на науката заедно с онези откачалки, които говореха за реактори с паладий, извънземни и изгубените кралства на Атлантида.

Джери си помисли, че с лекота би успял в дебат лице в лице да изкара Ричард и Джаксън като двойка клоуни. Но сега това беше без значение. Задаваше се велика промяна и той, а не някакви си айнщайновци, щеше да стане нейният компас. В това нямаше никакво съмнение.

„Ще стане като в клетка с плъхове — я бе предупредил Джери. — Ако затвориш на едно място много плъхове и престанеш да ги храниш, започват да се държат също както хора. Накрая винаги идва бесът. Необузданият бяс.“

Ейми се опитваше да отпъди от мислите си възгледите на Джери за човечеството. Бяха твърде мрачни, но не можеше повече да си затваря очите, не и след като видя как един спор за пица и чаша вода се изроди в истински бунт, в който за малко да загине.

Беше открила на Двадесет и осма улица една пицария, която още работеше, все още я посещаваха, все още бе заредена с изстудена газирана вода и бира и прясно изпечено кафе. Малкото семейно заведение бе част от разрастващата се и преуспяваща подземна икономика. Не приемаха пари в брой, само златни „монети“ и бартери.

След като размени шепа мултивитамини за един крайшник „Сицилианска“ пица и кутия „Корс“, Ейми видя как едно китайско семейство заплати за цял пай със златна пръчица с гравирана на нея панда. След това жената помоли собственика за чаша вода и тогава започнаха неприятностите.

Собственикът, петдесетгодишен мъж, поиска друга златна пръчица. Когато жената се възмути и каза, че водата се полага безплатно, той подробно ѝ обясни, че напоследък било станало твърде скъпо да мие чашите с вода и сапун. Тя го изгледа, все едно че казваше: „Ето, вземи, алчен кучи син такъв“ — и подбутна към него едно бляскаво петдоларово парче злато.

По принцип нещата биха могли да спрат дотук, но жената на собственика беше видяла всичко зад тезгяха, наблюдавала бе, докато накрая не ѝ беше прекипяло.

— Вие! — изкреця тя в претъпкания салон. — Вашите хора идват тук, все едно че това е ваша страна, и си мислите, че я притежавате! Взимате ни хляба. Взимате ни работата. И си въобразявате, че сме ви задължени!

Собственикът стоеше до нея, без да каже нищо. Синът на собственика излезе от задната стаичка, без да каже нищо. Мъжът на китайката рече:

— Моля, престанете.

А детето им добави:

— Защо просто не ни оставите да ядем?

Но жената на собственика възприе това като покана да се разкрещи още по-гръмко и започна да вика на китайката „животно“, заяви, че съпругът ѝ също е животно, което принуди последния да стане и да извика: „Млъкнете!“ — и докато постоянните клиенти започнаха да изоставят своите пици и бири и да се отправят към изхода, синът на собствениците изкрещя:

— Да не си казвал на майка ми да мълчи! — И изведнъж сякаш самата земя се раздвижи под кресчендото на техните викове.

Разлетяха се чаши, подноси и парчета пица. Един стол се разби някъде близо до рамото на Ейми и се разнесе безпогрешно различимият звън от счупено стъкло. Ейми хукна по посока на звука и изскочи след десетина други клиенти през отвора, който само допреди малко беше стъклена витрина. Забеляза как двама клиенти от лявата ѝ страна тичешком отмъкваха бири, витамини и злато, възползвайки се от разсейването на собствениците.

Когато престана да тича и свърна вече ходом в най-близката пресечка, Ейми осъзна, че главата ѝ боли. По скалпа ѝ минаваше дълъг тесен прорез — или някоя хвърлена чиния бе обръснала черепа ѝ, или беше минала твърде близко до стърчащите от рамката на счупения прозорец парчета стъкло. Леко проследи с пръсти очертанията на прореза, като се страхуваше да не натисне твърде силно и да потече още кръв. Кръвта бе изпръскала дънките ѝ и когато погледна надолу, видя, че са разкъсани, а блузата ѝ е съсипана.

Понеже беше пазач в силно охраняван затвор, Ейми си мислеше, че вече е виждала хора във възможно най-отчаяно състояние. Беше си мислила, че ще свикне с гледката, че дори ще ѝ стане досадно. Но все пак историята с пицата бе съвършено ужасяваща и съвършено дезориентираща.

Плъхове в клетка...

Може би в края на краищата Джери притежаваше верен усет за човешката природа. Захарта, бензинът и почти всичко ценно се раздаваше с купони и по всичко личеше, че преди да се подобри, положението има още да се влошава. Един оцелял от Бангладеш бе произнесъл следните ужасни думи пред Сената: „Бедствия... и голям

глад... Започна първо така, после иначе... докато накрая цялата страна почерня.“

Хората бяха наплашени, а Ейми знаеше, че когато наплашените се вдигат на бунт, че когато хората се страхуват, те убиват. Джери я бе предупредил, че ако наистина се зададе глад, най-безопасният момент (от гледна точка на клетката с плъхове) беше, когато отслабените от глада маси изоставят бунтовния си плам и се примирят да последват когото и да било, стига той да им предлага изход. А най-опасният момент, смяташе той, тепърва предстои. Хората все още се хранеха достатъчно добре, храната им позволяваше да бъдат раздразнителни, а раздразнената, уплашена тълпа имаше достатъчно сили, за да се бори.

— Първо ще станеш свидетел на случайни изблици на гняв — бе казал Джери. — Но ако храната продължи да намалява, накрая ще надделее политиката на клетката. После можеш да се огледаш и да си избереш който и да било хулиган от уличните схватки. Повечето от тях са аматьори в сравнение с това, на което е способен някой обикновено глава на семейство, когато изгуби контрол сред разярената тълпа.

Клетката... Ейми се замисли дълбоко и продължително над това, докато откъсна някакъв парцал от блузата си и го омота около главата. Засега бе пазач на Джери. Той зависеше от нея повече, отколкото „обикновеният глава на семейство“ зависеше от все по-обширните списъци на правителството със стоки, за които се въвежда купонна система. А днес зависеше от нея много повече, отколкото тя от него, но знаеше, че това ще се промени, ако наистина се е задало бедствие. Кървавите петна по дрехите ѝ и грозните звуци, които продължаваха да долитат зад гърба ѝ откъм Двадесет и осма улица, потвърждаваха, че наистина се задава бедствие и че наистина ще има промени.

* * *

— Това е твоят дом — каза Ричард и Там разбра, че той говори за лабораторията и че няма да се върнат у дома в Лонг Бийч. Никога вече.

Погали лявата ѝ буза с опакото на дланта си и тогава Там се дръпна от него и започна да плаче.

Ричард я прегърна през раменете и се опита да я притисне към себе си, но тя рязко се отскубна.

— Там, Там, недей. Моля те, не плачи — промълви той. — Всичко ще бъде наред.

— Така ли? — рече тя с леден поглед. Винаги в гласа на Татко се долавяше някаква паника, доколкото изобщо бе чувала гласа на татко през тези дни. Излизаше рано всяка сутрин и се връщаше късно през нощта. Шпионските ѝ операции, които провеждаше заедно с Джорджиана, осветлиха донякъде какво толкова е обсебило него и останалите възрастни. Думите, които двете чува, бяха твърде сложни, но не и думата „хлебарки“. Как така, чудеше се Там, да се клонира някаква си вонлива хлебарка е станало по-важно от нея? И защо очите на татко ставаха все по-червени от недоспиване? И защо изглеждаше така уплашен?

— Обичам те — каза той.

— Не това те попитах!

— Все ще измисля някакъв начин — отвърна той и се прокле, че живее в такова време и че е създал дете в него. Прекарваше все по-голяма част от часовете, когато бе буден, далеч от нея, в лабораторията, по дискусии около кръгли маси и пред компютрите, с надеждата, че ако той и другите учени работят много упорито и постигнат успехи, може и да открият някаква чудодейна ваксина или поне да успеят да запазят някаква частица от цивилизацията. Или дори и в това да не успееш, да съумее да откупи още малко време за Там.

„Да ѝ откупиш време за какво? — питаше се Ричард. — За да прекараш повече време далече от нея? Каква ли нова рана ще ѝ нанесеш с това?“ — чудеше се той. А раните вече бяха проникнали твърде надълбоко. През целия си живот Ричард не бе виждал помъчителен поглед от онова объркано търсещо изражение, което съзря в очите на Там една сутрин, когато чува как към вратата на кафенето се приближава някой с походка, леко напомняща стъпките на Даун. Този поглед винаги присъстваше в по-голяма или в по-малка степен в очите ѝ: Там търсеше мама, а това изпълнено с надежда и отчаяние изражение можеше да разбие сърцето на човек.

Забеляза също така стремежа ѝ да изяде всяка трошица храна, която види, и си помисли, че в най-близко бъдеще тя ще има проблеми с теглото, но същевременно местните запаси от храна бяха подновявани нередовно и купонната система бе станала част от ежедневието им. Не беше нужно Ричард да е непременно конструктор

на ракети, за да разбере, че мъничкото му момиченце е безмерно самотно. А освен това е и изплашено. Той също беше уплашен, уплашен да не би тя да разбере, че съществуват неща, от които се страхуват даже и татковците.

— Всичко ще бъде наред — повтори той.

— Обещава ли?

Той дълго и внимателно обмисля отговора си и накрая каза убедено:

— Ще направя всичко възможно. Ще направя всичко, което е по силите ми. Това достатъчно ли е?

— Наистина ли всичко ще бъде наред? Можеш ли да ми обещаеш това?

Смутеното му мълчание беше достатъчно красноречиво.

* * *

Дните се скъсяваха и захладяваха, но обедното слънце все още успяваше да размекне асфалта по старите паркинги на Националната лаборатория. Усилията да се икономисва енергия бяха довели до това, че в кабинетите и къщите за гости се възцари задушлива жегата и Ричард от първа ръка узна какво е представлявало лятото по времето на неговите баба и дядо, преди климатиците да станат толкова разпространени, че да започнат да минават за вещи от първа необходимост. Беше му трудно да си представи как хората някога са работели и спали на горещо и влажно, но естествено, че все някак са се справяли, следователно и това можеше да се преживее. Единствено главните лаборатории и някои части от музея се охлаждаха от наредените по покрива ниски бръмчащи климатици — това не беше жест към работещите в тях учени, а към апаратурата. В действителност някои помещения бяха толкова студени, че хората обличаха пуловери, но на фона на този контраст жегата в жилищните сгради изглеждаше още по-непоносима. Ричард прекарваше дните си с Лесли в една от най-малките лаборатории, където преглеждаше стотици сканирани с ядрен магнитнорезонансен скенер изображения на своя компютър. На стената под термостата беше надраскано: „НЕ

ОСТАВЯЙТЕ ТЕМПЕРАТУРАТА ДА СЕ ПОКАЧИ НАД 13°C! НА МАШИНИТЕ ИМ ХАРЕСВА ТАКА“.

Градът на мечтите можеше да си позволи, ако е необходимо, да държи машините си „доволни“ още една година и малко отгоре без помощта на външния свят. Беше снабден със собствени агрегати и за разлика от останалата част от Лонг Айланд там не се наблюдаваха спадове в напрежението. Машините няма да имат проблеми със храненето дълго след като привършим с храната, помисли си Лесли.

Лабораторията, снабдена с ядрени магнитнорезонансни микроскенири и с компютърна връзка с много други изследователски екипи по целия свят, бе основният залог в научното изследване на измирането на насекомите и последната крехка надежда да се намери ако не окончателен лек, то поне някакво лекарство.

Лесли и Ричард седяха един до друг зад претрупаната маса. Сред целия безпорядък се открояваха три големи стъкленици със стоновки — храна за паяците. В средата на масата самотно стоеше бонсай — смърч, около му, на неговата височина се издигаха нестройни купчини книги, списания и разпечатки. Най-старите бележки лежаха отдолу, почти напълно забравени и очакващи да бъдат подредени по-късно, най-скорошните (и най-показателни) лежаха отгоре. Някъде там се намираше и жълт лист с написани на ръка колонки с бележки:

Сряда

„Извлечени 47 живи клетки с ядра (от хлебарка) от мускул на крака.

5 в активен процес на деление (замразени във вторник).

6 проверени и отделени за сканиране.

Импантирани 36 ядра (хлебарка) в яйца (паяк).

10:30 Четвъртък: 28 жизнеспособни ембриона.

13:30 Четвъртък: 26 жизнеспособни ембриона.

16:30 Четвъртък: 26 жизнеспособни ембриона.

19:30 Четвъртък: 26 жизнеспособни ембриона.

22:30 Четвъртък: 26 жизнеспособни ембриона.

01:30 Петък: 25 жизнеспособни ембриона.

04:30 Петък: 23 жизнеспособни ембриона.

07:30 Петък: 23 жизнеспособни ембриона.
10:30 Петък: 23 жизнеспособни ембриона.
13:30 Петък: 21 жизнеспособни ембриона.
16:30 Петък: 4 жизнеспособни ембриона.
19:30 Петък: Загуба на всички ембриони. Липса на делене.“

Идеята да се клонира хлебарка още от самото начало изглеждаше безнадеждна, но Ричард настояваше, че е най-доброто, на което могат да се надяват. Ако единствената оцеляла в лабораториите хлебарка по някакъв начин бе имунизирана против каквото и там да ги затриваше и ако те успееха успешно да имплантират нейната ДНК в клетъчните ядра на яйцата от паяк и ако им се удадеше успешно да променят самите яйца на паяк, така че да осигурят необходимите за развитието на ембриона на хлебарка хранителни вещества... тогава какво? В плана на Ричард за клонирането на хлебарки присъстваха твърде много „ако“-та, за да бъде той точно по вкуса на Лесли. Като начало, дори и да проработеше, то всички получени клонинги щяха да са мъжки, както и генетичният им донор. Ами ако така и не открият оцеляла женска? А после как, питаше се Лесли, ще заселим света с тия боклучави хлебарки? Като завинаги продължим да модифицираме яйца от паяци? Не, нямаше да се получи. За да успее цялото начинание, им бяха нужни милиарди снасящи яйца хлебарки. Без майки нямаше да има и яйца. Без яйца не можеше да има майки. А най-малкото, най-микроскопично малкото — без куп други насекоми, от които да се открие по някой оцелял индивид, от който да извлекат клонове, методът нямаше да свърши работа, не можеше да свърши работа, защото хлебарките съставяха само една мъничка частица от световната екологична система на насекомите. Образът на бедния Ной, когото Господ натоварил със задачата да намери две хлебарки за Ковчега — мъжка и женска — бързо се мярна през съзнанието ѝ и я накара вътрешно да се усмихне. А също, каза си тя, два торни бръмбара: мъжки и женски. И две мушици: мъжка и женска. И два стършела: мъжки и женски. И две бълхи: мъжка и женска...

Ричард беше напрегнат, уморен и нямаше настроение за шеги. Все още го преследваше споменът за Лонг Бийч. Изучаваше серии

сканирани ДНК, вече записани в неговия компютър, докато Лесли работеше на своя върху магнитните полета и записваше нови сканирани изображения.

Изглежда, че всички клетки на ембрионите просто бяха престанали да се делят. Те бяха преки потомци на клетките, взети от мускулите на крака на хлебарката, известна в целия комплекс като „Единствения оцелял“.

— Я погледни това — каза Ричард и посочи към екрана на компютъра на Лесли. — Изглежда сякаш структурните протеини на Единствения оцелял са доста по-зле от тези на насекомото, което са изсушили в кутията за образци още през 1973 година. Човек не би очаквал да е точно така.

— Значи мислиш, че ембрионите от Единствения оцелял са си отишли... — попита Лесли.

— От старост? — предположи Ричард.

— От напреднала старост — отвърна Лесли.

— Нека проверим някои други участъци — каза Ричард. Лесли въведе няколко команди в компютъра и се облегна назад. Осем секунди по-късно по екрана потече първият от петте успоредно представени набора от регулиращи гени, с подчертани дислокации и прекъсвания в структурните репарирани системи на ДНК. В двете най-нови проби (от крачните мускули на Единствения оцелял и неговите ембриони) имаше много повече маркирани части, отколкото в по-старата (музейният образец). Вторият набор даде същите резултати. И третият. И четвъртият.

— Добре — рече Лесли. — Какво имаме тук? Остаряване? Ако е така, тогава Единственият оцелял трябва да е някой забравил да умре екземпляр на еквивалента от 120 човешки години.

— Интересно.

— Кое, по-точно?

— Че може би сме се провалили просто защото сме се опитали да клонираме хлебарка, която тъй или иначе си умира от старост. Това ни дава две нишки, с които не разполагахме преди, но и двете са доста съмнителни. Първо: клетките на някое много старо насекомо ще се различават, говоря в абсолютния смисъл на думата, от клетките на помладото, запазено в сбирката на музея, тъй че всеки опит да победим измирането на насекомите с помощта на няколкото оцелели от тях е

по-скоро обречено на провал. Второ: Единственото, което можем да направим, според мен е да клонираме жизнени насекоми, което ще рече насекомите, съхранени в музейните сбирки, което на свой ред означава да клонираме мъртвите.

Лесли се ухили. Същият този Ричард Синклер някога бе сложил край на опитите ѝ да клонира сорианов вирус. Други учени и мнозина теолози бяха станали нейни закleti врагове заради твърденията им, че е опасно да се смущава сънят на изчезналите видове. Но сега...

— Мисля, че съм се била родила преди своето време — рече тя.

— Никой не се ражда преди времето си — отвърна Ричард. — Има както мечти, така и определени обстоятелства. Всичко останало е просто поглед назад.

— И обстоятелствата са се променили.

— Да.

Тя прие това като най-близкото нещо до комплимент, което Ричард някога щеше да ѝ каже.

— Както и да е, неотложният въпрос сега е: откъде да започнем? От музейните сбирки? Или...

— Кехлибарът?

— Може би — каза Лесли. — Ако теорията на Бил за генетичната бомба се окаже вярна, колкото по-древни, толкова по-добре.

— Нека сканираме други хлебарки от 1973 година — каза Ричард и Лесли одобрително кимна. Най-добре би било още сега да елиминират дори и най-малката възможност, данните от пробата от 1973 да представляват просто изключение от правилото, а самото правило да се проявява в Единствения оцелял.

Два часа по-късно първият образец беше готов за сканиране, а след още два „чакаше на старт“ според жаргона на ядрения магнитнорезонансен микроскенер. Ричард въведе няколко команди в лаптопа, прехвърли ги на компютъра на скенера и си сипа малко кафе. Погледна към димящата чашка — тя бе от последния топящ се запас.

Втрениха се в екраните, където броячът показваше времето за прочитане на сегментите ДНК: Т минус 3,21 минути.

— Какво ще правим, ако изглеждат както Единствения оцелял? — каза Ричард.

— Хич и не питай.

Т минус 2,15 минути.
Лесли се намръщи и стисна палци.

* * *

Джаксън разговаряше чрез компютъра с един свой съмишленик на име Док Коер. Беше започнал кариерата си като ентомолог, работейки за Обединените нации и доколкото знаеше Джаксън, бе единственият човек, достатъчно възрастен, за да е срещал жив леопард в Индийската джунгла. Изхождайки от непрестанно постъпващите в компютъра му съобщения от Ксиан, Ванкувър, Рио и Сеул, Джаксън започна да разбира страха на Лесли Уелс, че собственият им вид може един ден да отиде в небитието заедно с леопардите. Имаше доволно много неща, от които да се ужасява. Всеки път, колчем погледнеше на юг, си припомняше, че там някъде има един остров, наречен Тобаго, чието население според последните доклади е изчезнало, или поне както най-вероятно щеше да се окаже — чието *човешко* население бе изчезнало.

— Разбира се, хората вече трябва да са престанали да умират от болести, пренасяни от насекоми — каза Коер. — Докато някога в бедните страни всяка година от малария са умирали по един милион души, сега те пак ще умират, но от глад. Въпрос на избор. Но лично аз, бих предпочел да ме пипне маларията.

— Значи, след като ни чака бедна реколта — рече Джаксън, — защо да не заложим на риболовната флота? На събирането на планктон? Това би трябвало да попълни недостига от храна.

Коер поклати глава.

— Няма да стане. Голям процент от микроскопичния планктон дори и в нормални биологически времена е отровен. Просто няма начин да се отделят отровните му разновидности от ядливите, особено ако става дума да се преработват милиони тонове планктон, а толкова ѝ е нужно само на тази държава да си допълни що-годе хранителния режим.

Колкото до рибата, ако се вгледаме по-надълбоко, ще си дадем сметка, че от хиляди години ловуваме и събираме морски дарове. Нищо не се е променило, само дето напоследък започнахме да го

правим твърде успешно. Сега по моретата кръстосват гигантски подвижни консервни фабрики и хвърлят мрежи, в които може да се улови и великата пирамида край Гиза. Истината е, че вече уловът от морето е достигнал до критичната си точка. Моруната просто изчезна от Северния Атлантически океан, скаридите — от Южно Китайско море. Дори да я нямаше тази криза, пак бяхме стигнали твърде близо до това да убием кокошката, която снася златни яйца. Не можем да се надяваме да изхраним населението на тази държава дори и с половината от океанския добив отпреди десет години, а на повечето места той е сведен до по-малко от половината.

Джаксън като че ли щеше да се разплаче.

— А развитието на бактериите е изтребило всичките сладководни риби?

— Не бих се притеснявал за това — отвърна Коер. — Мисля, че сладководните риби са измрели, преди да ги доближат бактериите.

— Как така?

— От глад — свършено ясно е.

— Не разбирам.

— Погледни тази компания. — Коер посочи към дясната част от екрана, по която течаха дълги колони с латински наименования, придружени от илюстрации. — Някое име да ти е познато?

— Разбира се. Мухи едnodневки и техните ларви. Водни кончета. Ручейници. Сладководни дървеници... за останалите не съм сигурен.

— Най-вече мухи. И всички от гореизброените, дори и ларвите на комарите, са основният и единствен източник на храна за нашите сладководни риби и техните малки. Същото важи за дъждовниците и за жабите. Всички риби, които мигрират от океана, за да хвърлят хайвера си — съомгата и пъстървата също са загинали. Просто загинали.

— А с тях си отива и основният източник на храна в гората — добави Джаксън. — След като изчезнат всички сладководни риби, след тях ще загинат и животните, които се хранят с тях...

— Норките, видрите, мечките...

— О, и всички птици покрай реките и блатата — дори само това би нанесло огромно сътресение по целия свят. — Джаксън поклати глава. — Не бях се замислял — каза той. — Смятах, че най-големите

ни проблеми са опрашването и пречистването, и смяна на жертвите, но ако продължа да мисля за това...

— Става все по-зле, нали така?

— Да. Значи съомгата, дори и онези съомги, които все още са живи в морето, когато се върнат в реките и езерата, няма да намерят какво да ядат. Няма да има къде да се размножават.

Коер каза:

— Трябва да вземеш предвид, че популацията, която все още имаме от рибата тон, моруната и кралската съомга, бързо ще намалее, защото те пряко зависят от младите съомги и пъстърви, които обикновено напускат реките и навлизат в морето в огромни количества. Ако внезапно те престанат да идват, моруната и тонът няма вече да има какво да ядат. Така че твоят алтернативен източник на храна светкавично ще се стопи по две причини: не само заради неизбежната паническа риболовна треска, но и защото рибите просто страдат от недохранване.

— Забележително — каза Джаксън. — Не си открил и следа от насекоми в морето, нали така?

— Не съвсем. Само два-три от по-низшите видове.

— Какви видове?

— О, от време на време по някое водно паяче, което се плъзга по повърхността и изяжда всичко, което е мъртво и плаващо.

— Забележително — повтори Джаксън.

— Кое?

— Насекомите никога не са се установявали твърдо в океаните, още по-малко може да се говори, че са ги завладели, но смъртта им ще засегне огромните морета и дълбините, скрити в тях.

По устните му пробяга лека усмивка. Ако човек не го познаваше от дълго време, нямаше да забележи, че притежава необичайна, ако не и перверзна склонност към черната ирония. Джаксън подозираше, че тя е свързана по някакъв начин с неговата семейна история: той бе потомък на Чарлз Дю, който през 1940 година усъвършенствал техниката на съхранение на кръвта и организира първата американска кръвна банка, а след това умрял след автомобилна катастрофа от загуба на кръв, защото никой не пожелал да го допусне в болницата, която била „само за бели“.

Джаксън въздъхна.

— Дошли са първи на земята — продължи той. — И са допринесли за появата на хората.

Коер кимна.

— А сега — продължи Джаксън — ще допринесат за тяхното изчезване.

* * *

Сканирано изображение след сканирано изображение даваха един и същи отговор. Никоя от останалите проби от 1973 година не беше толкова деградирала, колкото Единствения оцелял. Лесли погледна компютъра с облекчение. Аномалиите се криеха в останалата жива хлебарка, не в нейните прадеди. Последната сканирана снимка бе въведена в 16:00 часа. Двамата с Ричард работеха от осем сутринта, като си бяха дали само десет минути за обяд.

В 16:30 следващата партида от 1973 беше готова за сканиране. В този момент Шарън предаде през компютъра на Ричард доклада си, в който се съдържаха две нови парчета от мозайката на измирането. Първо: в последния и най-пресен товар с мръсотия, който най-накрая бяха успели да пресеят, не се откриваше и следа от яйца на насекоми. Второ: Единственият оцелял бе умрял, което означаваше, че теорията на Лесли за напредналата му възраст, а може би и теорията на Бил Шут за генетичната бомба с часовников механизъм бяха живи и в добро здраве.

— Е, значи това било — каза Лесли. — Еволюционна бомба с часовников механизъм.

— Надявам се да не е точно това.

— Не можем да губим време само за да разберем дали теорията на Бил е вярна или не — отвърна Лесли. — Можем единствено да претеглим последствията от това дали е вярна или не върху възможните изходи от ситуацията. Сега да речем, че клонираме насекоми, живели през 1973 година и генетическа бомба не съществува, тогава последствия няма да има. Но, от друга страна, ако съществува...

— Същото ще се случи няколко десетилетия по-късно с техните потомци и ако дотогава не сме идентифицирали проблема и не сме го

оправили, пак ще ни се наложи да преживеем всичко това.

— Но ако клонираме насекомите, запазени в кехлибар — каза Лесли, — в кехлибара от Доминиканската република, то дори и да съществува генетична бомба с часовников механизъм, ще ѝ са нужни поне двадесет-тридесет милиона години, преди да избухне.

— А тогава това ще е проблем на някой друг.

Лесли повдигна парче кехлибар с размерите на детски юмрук. В центъра му бе разперила крила в перфектна симетрия една от нимфалидните пеперуди, предшественик на вече изчезналия вид пеперуда „Червен адмирал“. Ричард някога я бе нарекъл „Мона Лиза на вкаменелостите“. Единственият ѝ недостатък беше пукнатината, разделила полускъпоценния камък на две и изложила на показ вътрешността на главичката и торакса на насекомото. След като просъществувал незасегнат в течение на хиляди години, един ден някакъв музеен работник отнесъл камъка у дома си за проучване, където тригодишният му син го използвал вместо шайба за хокей. По това време Ричард току-що бе завършил университета и караше своя стаж в музея. Когато музейният работник го помоли да поправи вкаменелостта — да залепи счупените парчета със смола и да полира повърхността ѝ, така че да заблести отново като скъпоценен камък, — младият стажант с изумление разбра, че в отворените главичка и торакс на пеперудата съвсем ясно могат да се видят почти всичките ѝ перфектно запазени, грижливо мумифицирани вътрешни органи. Органите, които избегнали мумифицирането, били така обилно напоени с дървесна смола, че човек не би могъл да ги различи от разглеждани през окуляра на микроскопа свежи проби, омазани с канадски балсам. Последният напомня на кехлибара и представлява само различна форма на дървесната смола. Ричард си припомни как му се бе сторило, че пеперудата е попаднала едва предишния ден в плен на смолата и почти беше готов да повярва, че наистина е било така, че някой е подхвърлил в музея този фалшификат, но в същия този кехлибар се съдържало и остатъците от вид пчела, събирала някога цветен прашец, който учените познаваха само като изкопаемо. Вътрешните ѝ органи и ядрата на клетките бяха непокътнати и може би ДНК-то ѝ също бе непокътната... В главата на Ричард се завъртя вихър от мисли... през всичките тези години... и той разбра, че понякога семената на някое необичайно откритие може да се открият в

онова, което първоначално ни е изглеждало като катастрофа (както в случая когато безценното парче кехлибар е било превърнато в хокейна шайба).

Нито Ричард, нито Лесли бяха изгубили онази особена детска способност да усещат — наистина да усетят — тежестта на времето, отпечатано в парче скала. За тези хора периодът креда и епохата на еоцена не бяха просто гробища на отпадналите видове, а процъфтяващи светове, по чиито брегове бродят щраусови динозаври и яйценосни бозайници, в потоците играят прадедите на видрите и във въздуха политат първите пчели. Миналото оживяваше за тях, докато се ровеха по рафтовете с вкаменелости и витрините с камъни. По някакъв особен начин те бяха нискобюджетни пътешественици във времето. Често първата подарена вкаменяла морска мида или стрък криноида, ако попадне у точно определено дете, можеше да предизвика у него също толкова настървено впускане в миналото, както стръвно алкохоликът надига шишето след първата глътка уиски. Ако не друго, то поне това научиха Лесли и Ричард един от друг. Някога тя се беше опитала да прекрати един от проектите на Ричард, той, от своя страна, бе сторил същото, но нищо на този свят не можеше наистина да ги спре, освен добре насоченият куршум. Сега и двамата работеха с много древно минало, бе изтекло толкова дълго време от момента, в който слънчевите лъчи са се плъзнали по крилата на пеперудата, че би трябвало отдавна вече да са задминали по своя път галактиката Андромеда.

Мислите на Лесли бяха заети с ДНК на пеперудата. Дори и да успееше да извлече пълен генетичен профил от кехлибара и да го възпроизведе в паяковите яйца, за да проработи тяхното начинание и за да успеят наследниците на „Мона“ да плъзнат по света и да опрашват все още останалите живи растения, се налагаше да открият мъжки. Единственият мъжки екземпляр от вида на Мона се свеждаше до няколко откъснати крачета и фрагмент от крило, съхранени в голямо колкото нокътя на палеца парченце кехлибар, но и те щяха да свършат работа.

И така, последната велика надежда на цивилизацията падна върху плещите на една пеперуда и шепа нейни себеподобни, попаднали преди хиляди години в ручейчетата от дървесна смола и застинали в смъртта си там като че ли завинаги. След време изчезнала

цялата гора. Атлантическият океан удвоил ширината си, Луната се отдалечила от Земята на повече от пет хиляди километра и основната температура във вселената спаднала с още половин градус, но колкото и да било невероятно, пеперудата просъществувала през хилядолетията съвършено запазена и непроменена — мигновено замразена в кехлибар — с непокътнати очни фасети, косъмчета по крачката и цветни петънца по крилете.

Тя бе истинско чудо на природата, но за да успеят учените да съхранят и съвсем мъничка частица от своята цивилизация, трябваше да се направят още по-големи чудеса, още по-невиждани чудеса.

Лесли се разсмя.

— Спомних си, че когато бях на около девет години — каза тя, — счупих любимата ваза на мама и се опитах да скрия парчетата. Бях напълно съкрушена, страхувах се от болката, която щях да видя изписана по лицето ѝ. Тя, естествено, разбра какво е станало, а аз се разплаках и плаках ли, плаках. Но тя каза само: „Шшш! Всичко ще бъде наред. Можем да я залепим и да стане пак цяла. Шшш! Няма страшно, не е като да съживяваш мъртъвци“. А сега — тя отново се разсмя, — сега от нас очакват да сторим точно това.

— И ще трябва да го направим сто пъти — отвърна Ричард. — Пчелите. Пеперудите. Цял куп други опрашители. Термити. Колембола. Торните бръмбари. Мравките. Сто ли казах? Ще бъдат стотици. Ще трябва да го направим още стотици пъти.

— Зная. А ако започнем с по един мъжки и по един женски екземпляр от всеки вид, който имаме в кехлибар — да кажем криноидните Адам и Ева, — то генетичното разнообразие при техните потомци ще бъде по-малко, отколкото дори генетичното разнообразие при сибирските тигри или при планинските горили.

— Хубаво, но при насекомите изглежда, че това е без особено значение. Цяла Нова Зеландия бе нападната от десетки милиона оси, произлизащи от една двойка, пристигнала с пратка резервни части за самолети от Европа. Осите си се развивали прекрасно чак докато не ги изстребили до крак, не се притеснявай за тях.

— Добре — отвърна Лесли. — Може да ни отнеме доста време да клонираме първата двойка пеперуди или да получим първата бременна мравка кралица-майка, но ако успеем, то първото поколение ще се разпространи навсякъде по света.

— Ако ни провърви, може да се получи като верижна реакция. Биологическият еквивалент на разпад.

Лесли бе съгласна с него. До този ден се чудеше дали изобщо са в състояние да сторят каквото и да било, освен да се появяват като звезди по местната телевизия и радиопредавания и да съветват лонгайландчани как да опрашват на ръка своите градини с домати или как да си построят домашна оранжерия, преди да е настъпила зимата. На територията на самата лаборатория строежът на оранжерии се бе превърнал в основно занимание и все по-големи тълпи посетители прииждаха да научат как по-добре да се грижат за градините си и да използват художническите четки от камилски косъм за изкуствено опрашване. Хората, с които се бе срещнала Лесли, я впечатлиха с жаждата си за знания не защото производството на фермите бе намаляло застрашително, а защото беше станало непосилно скъпо да се купува тяхната продукция. Лесли разбра, че трябва да побързат с мерките за клониране на насекоми, защото само след няколко месеца разширяващата се мрежа от оранжерии на лабораторията щеше да стане желана мишена за гангстерските банди.

Вече се бе започнало. Трети ден подред лонгайландският вестник „Нюздей“ съобщаваше, че някой собственик — този път човекът беше от Фрийпорт — е застрелял тийнейджър, намъкнал се да краде в зеленчуковата му градина. Според Лесли стрелбите бяха първите конвулсивни напъни, предшестващи раждането на нещо наистина ужасно. Шоковата вълна от измирането на насекомите се устреми към тяхната цивилизация подобно на връхлитащ товарен влак.

„Няма да можем да направим нищо — каза си Лесли, — ако целият свят стане тълпа. Почти нищо, освен... да се дръпнем от пътя му?“

Да. Може би. Но накъде? В момента из цяла Азия гърмяха оръжията на истинска война, от реката Ганг до делтата на Меконг и Японско море. Дори в мирното Егейско море гръцката и турската флота стреляха една по друга, и то не за друго, а за риболовното право. Ако световните лаборатории не предложеха скоро лек и не го приложеха на действие, светът щеше да продължи да се гърчи във все по-разширяващ се спазъм, настройващ всяка страна против другите, в битка, в която за победителите нямаше да има награда. На местно равнище евентуално този процес щеше да се прояви в настройване на

съседите един срещу друг, докато не започнат взаимно да си потрошават къщите и оранжериите в търсене на храна. Лесли предполагаше, че повечето лонгайландчани ще останат тук, скрити зад заредените оръжия, в домовете си, със своите царевица и картофи, и замразено дехидрирано кафе, и десертите „Хърши“, и бира, и домашни любимци, а мъничките въоръжени групи ще прерастват в по-големите банди... Представяше си, че могат да стигнат дотам да изядат домашните си любимци, а после...

(„Къде? Накъде да побегнем? Как да се дръпнем от пътя им?“)

Новият набор от пробата от 1973 година започна да тече по монитора, беше същият като предишния. „Генетичната бомба“ — прошепна си тя и поклати глава, опитвайки се да прогони мислите за диктата на тълпата.

— Проверката ще отнеме известно време — каза Лесли. — Мога да поема работата през следващия час. Иди да си починеш.

— Нямам нищо против да остана — отвърна Ричард. — Щом като опитваш да излюпиш Мона от яйце на паяк, е дяволски сигурно, че ще се натъкнеш на големи проблеми, които бих могъл да разреша. Мога направо да се захвана с тях още сега.

Лесли отметна кичурите коса от челото си и погледна нагоре. Очите ѝ бяха уморени, но съсредоточени, забеляза с изненада Ричард.

— Кога за последен път, Ричард? Кога за последен път си обядвал или вечерял с дъщеря си? Или си я извел на разходка? Или си поиграл с нея на „Монополи“?

— „Монополи“? Че кой, по дяволите, има време за „Монополи“?

— От такова голямо значение ли са тези два, или три, или четири часа? — мрачно го изглежда тя. — Ако бях на твое място, щях да започна да отделям повече време на детето си.

— Какъв ти е проблемът?

— Времето — отвърна Лесли. — Сега остават няколко месеца. Скоро ще бъдат само седмици. После дни. А след това, като се обърнеш назад към този следобед, ще ти се прииска да можеше да си върнеш един от тези безценни часове, които се изплъзват между пръстите ни, когато не внимаваме. — Отново съсредоточи вниманието си върху компютъра и отметна косата с лявата си ръка. — Отиди да си поиграеш с детето, Ричард.

Но той не помръдна.

— Сам ще изгориш, приятелю. Нали си го знаеш?
— Няма лошо — каза Ричард. — Служи ми за загривка.

* * *

Сега, когато светът действително стана жертва на катастрофа, заела главните страници на всички издания, седмичният хитпарад на бедствията по медиите изведнъж започна да дава назад, да се опитва да ги отрича. Съдейки само по сутрешните новини, помисли си Шарън, би било възможно човек да повярва напук на достоверните факти, че жълтеещите и почерняващи полета по целия свят ще дадат още по-висок добив следващата година. Шарън обаче знаеше как стоят нещата и докато качваше в глобалната Интернет мрежа последния вариант на Ричардовия план за клониране и най-новите резултати от сканирането, получени от Лесли, се надяваше все някоя изследователска група някъде по света да ги намери за полезни.

Едва шест минути след като информацията бе вкарана в мрежата, дойде първият отговор: доктор Евелин Мерик и доктор Доналд Крейк се обадиха от Нова Зеландия да съобщят, че при тях реколтата е, общо взето, незасегната от гъбички и рибната и стридена популация оцеляват успешно (засега). Все пак Евелин спешно свиквала научния си екип и искала да им изпрати няколко предложения за малки изменения в методите на клониране на Ричард.

Шарън изтегли предложенията ѝ, прочете ги и написа в отговор: „Добре дошли на борда, доктор Мерик. Всеки приятел на Ричард Синклер и на Джейсън Брадли е и мой приятел“.

Тогава се включи самият Джейсън Брадли от Института „Пастьор“, за да отбележи, че френският екип е постигнал консенсус по отношение на теорията на Бил Шут за генетическата бомба с часовников механизъм. Те напълно я поддържаха, което щеше да рече, че според тях запазените в кехлибар насекоми са най-сигурният път за получаване на жизнеспособни клонинги.

Шарън записа съобщението и препрати на Брадли предложенията от Нова Зеландия.

Следващото съобщение дойде от по-близо, изпращаше го доктор Сандра Шъмуей от Флотския научен център в Саутхемптън. В него се

съдържаха списък с всички видове бактерии, които в момента извличаха кислорода от водите край Лонг Айланд, и бума от отровен планктон, който в момента превръщаше лонгайландския пролив и залива Чесапийк в биологична пустиня.

Шарън изключи компютъра, разтри очи и погледна към стенния часовник, висящ от другата страна на стаята. Беше работила пълни дванадесет часа. Под часовника бяха поставили разпечатката на един имейл, изпратен от група палеонтолози от Чикагския музей. Графиката показваше в ужасяващи детайли историческата схема на видовото унищожение, вече описана от Ричард и Бил. Линията хвъркваше нагоре в края на кредата, спускаше надолу през палеоцена и еоцена, отново се издигаше в края на еоцена, после пак падаше и накрая, точно по график, отново хвъркваше нагоре тук и сега.

Втренчи се в линията, разцепила нейния век, а по лицето ѝ се изписа смесица от тъга и омраза. Ако само се бе случило след сто години, или дори след петдесет години, по това време вероятно хората вече щяха да се заселят по другите светове, на тях те биха могли да оцелеят и да запазят жив спомена за цивилизацията. Но сега...

— Защо тук? — запита тя безстрастните пинии. — В цялата непостижима безкрайност на времето, защо трябваше да ударите именно тук?

И съжали, че вероятно никога няма да узнае.

* * *

Докато възрастните ставаха все по-заети и по-заети, възможностите да бъдат шпионирани все повече се увеличаваха, всъщност накрая станаха толкова много, че с изчезването на необходимостта да се промъкват незабелязани играта загуби и част от своята привлекателност за Там и Джорджиана.

В тези дни повечето неща загубваха част от привлекателността си. Дори и училището би представлявало някаква благотворна промяна, но тази есен нямаше да ходят на училище, или поне нямаше да ходят в нормално училище. Родителите им обясниха, че в къщичките за гости на лабораторията, вече превърнати в нещо като армейски бараки, скоро щяха да се нанесат нови семейства с децата си.

А учените и техните сътрудници щяха да играят ролята на преподаватели, когато им останеше някакво време.

— Че какво му е забавното на това? — попита Джорджиана. Какво по-лошо от това да имаш за учители собствените си родители и техните приятели? Само да предадеш някоя бележка в час или да си направиш майтап и — спукана ти е работата. Абсолютно спукана.

Колкото до Там, тя бе възприела новината като част от все поразвалящия се и нестабилен свят, в който вече не беше безопасно да се сближиш с когото и да било, защото на другата сутрин той може да се окаже „ранен“ или „изчезнал“. Първо мама. После приятелят на Джорджиана, докторът по моралите. След това „изчезнаха“ чичо Бил и леля Джанет. Сега, съдейки по видяното в компютъра, цели места с имена като Сен Пиер и Порт дьо Франс бяха „заличени от лицето на земята“ или без „радиоизлъчвания“. Беше трудно да намерят дори и президента. Вече повече от седмица Там и Джорджиана не бяха успели да се включат към бялата линия на лабораторията, защото никой не я ползваше. Явно, че президентът бе престанал да се обаждат, сигурно зает с по-важни работи.

Компютърът им даваше много оскъдни сведения, с какво толкова важно са заети възрастните, а по-голямата част от сведенията, събрани от чатовете на възрастните по мрежата, бе свършено неразбираема.

— Здравсти, хлапета — каза Ричард. Сложи две коли на масата — първите газирани напитки, които Там и Джорджиана виждаха от дни — и ги попита: — Кой е „за“ следобедна закуска и игра на „Монополи“?

Последва хор от „Аз!“ и „Аз също!“, но двете момичета избраха вместо това да играят на китайски шах и победиха Ричард шест пъти подред. След това и тримата се нахвърлиха настървено върху храната и излязоха да се разходят навън. Отвсякъде се носеше сладкият аромат на свежо окосена трева, а откъм оранжерииите замириса на тор; надяваха се, че те ще им осигуряват пресни зеленчуци през цялата зима. Отвсякъде се носеше машинен шум. „Подновяваме оградата на лабораторията, останала още от ерата на Студената война — обясни татко, — просто за всеки случай.“

Минаха покрай дирижабъла „Син мир“ и продължиха по пътеката към едно ниско здание от стъкло и тухли, от едната страна на което бе долепен гараж от вълнообразни листове стомана. Гаражът

приличаше на малък хангар за самолети и бе добавен някак набързо, сякаш някой се бе сетил за него по-късно, след като строежът вече е бил завършен.

Двете врати на хамбара зееха отворени.

— Какво има вътре? — попита Джорджиана.

— Повяхнала елегантност — отвърна Ричард.

— Ъ?

— Ще видите — каза Ричард и се намръщи. — Това е дълга история.

Изкашля се и ги поведе към вратите. Вътре местният електронен вълшебник, когото Ричард и Там познаваха като Дон Питърсън, тъкмо се спускаше от пилотската кабина на...

— Космически кораб! — възкликна Там.

— А, не е и половината от кораба, който би могъл да стане — поправи я Донът. — Това е само един прототип.

— Про... какво?

Донът се разсмя и размаха ръце.

— Модел само на една трета от големината на истинския.

— Къде е големият? — попита Джорджиана.

Ричард поклати глава.

— Няма голям. Орязаха бюджета. Малко след като сте се родили, на едни хора във Вашингтон им излезе пяна на устата да викат срещу реактора тип „ускорител на частици“.

Децата го погледнаха с неразбиране.

— Това дава мощност на ракетата — отвърна Донът. — Ускорителят на частици. Първо силно го загрявате, а после, като плиснете изстуден водород отгоре — вууп! — се вдига голям облак пара и в опашката се получава налягане хиляда и сто килограма на сантиметър.

Донът бе висок само метър и петдесет. Обличаше се като колоездач и говореше за огромните двигатели, сякаш ставаше дума за последен модел „Харли-Дейвидсън“. Беше наследник на пирати и конекрадци и много други неизвестни мошеници (но винаги с гордост ги споменавахе и затова го бяха кръстили Донът). Корабът му бе висок едва пет метра, издигаше се на четирите си подпори за приземяване над главата му подобно на някакъв захарен конус. В долната част на топлинния щит имаше няколко врати, които в момента бяха широко

отворени и през тях се виждаха главният спускателен апарат и двигателният отсек. На пода край ракетата лежеше един по-малък тумбест конус. Джорджиана се доближи до него и клекна, за да го разгледа по-отблизо, стриктно придържайки се към позата „ръцете на гърба“, както я бе учил баща ѝ да застава, колчем се озовеше в музей или в лаборатория.

— Това служи да се слезе обратно на земята — обясни Донът. — Всеки път, като се качваш нагоре, трябва да взимаш по едно такова нещо със себе си. Прикачва се ето там — каза той и посочи към носа на ракетата. — Вътре има мъничък парашут и затова се спуска горедолу като старата капсула на „Аполо“. Когато бъде изхвърлен от кораба и развие скорост към триста километра в час, се отварят люковете около двигателя, пакетът с парашута се изсипва навън и цялото това чудо се приземява на краката си. Като приключиш, просто си завинтваш нов парашутен пакет, пълниш резервоара догоре с течен водород и си готов за следващия полет.

— Може ли да стигне до Луната? — попита Там.

— Може. Но щом излезеш на орбита около Земята, първо трябва да спреш в космическата база, за да я презаредиш. Оттам да се стигне до Луната е фасулска работа. Вероятно можеш да развиеш такава скорост, че да стигнеш за два дни. После цял следобед ще събираш камъни. Два дни по-късно си отново тук.

— Дни? — Там погледна към кабината по-скоро с неприязън. — Там горе изглежда възтесничко — каза тя. — Къде е тоалетната?

— Няма такава — отвърна Донът.

— Уа!

— Ъ-ъ, гадост — рече Джорджиана и се разсмя. — И какво — да се напикаем в гащите ли?

— Не съвсем — обясни Донът. — Но положението не е далеч по-добро. Трябва да си сложиш найлонова ръкавица — той пропусна да отбележи, че галено я наричаха „лайнарката“ — и трябва да събереш всички мънички капчици. Но в състояние на безтегловност те не падат свободно, както си падат във всяка земна тоалетна, ами си висят и трябва да ги стигнете с ръкавицата и да ги съберете. — Забеляза, че момичетата жадно попиват всяка негова дума. Донът вътрешно се усмихна. Повечето хора бързо забравяха за ядрения двигател на

ракетата. Но въпросите за комфорта в космоса или дори случайната липса на комфорт, *това* вече моментално се възприемаше от хората.

— И трябва да се уверите, че наистина сте хванали всички капчици — продължи той. — До една. Защото, ако оставите една-две да хвърчат насам-натам, рискувате да ги вдишате, докато спите.

Момиченцата се разкикотиха.

— После, като ги съберете, обръщате ръкавицата наопаки, пускате вътре хапче белина и следващите двадесет минути мачкате с ръце торбичката с пикня, докато белината не убие всички микроби.

— Ааа, не можеш да ме накараш да го направя.

— Аха — рече Донът. — Така си и мислех. Едно време при първите полети на „Аполо“ астронавтите се опитваха да се устискат цели три дни и повече, а един успя да се устиска през целия път до Луната и обратно.

Там опита да си го представи и по лицето ѝ се изписа страдание.

— Може ли да погледнем вътре? — попита Джорджиана, защото желаше да види отблизо тясната кабина и да усети в какви условия са живели първите астронавти.

След като качиха момиченцата по стълбата, Ричард се обърна към Дона и тихо попита:

— Мислиш ли, че можем да стигнем до „Алфатаун“ с това нещо?

— Разбира се, що не? — бе отговорът.

— И — добави след известно време Ричард — ако махнем седалките и вместо тях се обездвижим с леките каиши и ако махнеш останалото не толкова важно оборудване и храната, и водата, и евентуално ако минеш на дажби от индивидуалните пакети, мислиш ли, че ще можеш да вдигнеш полезния товар дотолкова, че да качиш и, да речем — той отново млъкна, — две деца?

Донът го изгледа странно.

— Какво си мислиш, по дяволите — каза той. — Че планетата Криптон всеки миг ще избухне и на теб ще ти се наложи да изиграеш ролята на Джор-Ел?^[26]

Ричард го изгледа с още по-странен поглед и отвърна:

— Как позна?

* * *

Лесли състави нова програма за ДНК от главния сървър на „Номад“ и компютърът ѝ събщи, че ще са му необходими двадесет и две минути, за да се препрограмира и тества наново. Остави компютъра да работи, сипа си чаша силно разрежено кафе и отиде навън да глътне малко чист въздух.

Видя, че пилотът на „Син мир“ Вини тъкмо вкарва нова порция хелий в корабния балон. Вини ѝ обясни, че останалите трима пилоти са били разпределени да работят в оранжериите.

— Въздушните кораби вече не са приоритет номер едно — оплака се той. — Ако оставя всичко на администрацията, кълна ти се, че ще смъкнат кораба, ще го разбият на части и накрая ще свърши като части от оранжерии.

— Добре, не ми се сърди — отвърна Лесли, — обаче и аз мисля да откъсна няколко части от него.

— И ти ли, Бруте? — намръщи се Вини.

— Не. Не е онова, което си мислиш. Говоря за масите и за столовете от столовата, а и със сигурност на кораба не са му изтрябвали картините и килимите. Колкото повече го олекотим, толкова повече хора можем да качим на борда, а може би дори ще остане място за няколко пилета и кози.

Вини я изгледа стъписано.

— Какво си намислила — модерна версия на Ноевия ковчег ли?

От устните му се откъсна кратък нервен смях и този път се намръщи Лесли, недоволна, че пилотът се е досетил толкова лесно.

* * *

Ден шестдесет и осми

Внезапното изчезване на Джери Сигмънд от ефира остави след себе си празна ниша, а радиошоутата подобно на повечето кутии на Пандора в цивилизованото общество и подобно на самата природа просто не търпяха празните пространства. В момента един застаряващ бунтар на име Пък^[27] беше напуснал Каролина, за да се премести на изток, привидно, „за да бъде тук с всички вас в зоната на прашинките“, но всъщност, за да заеме нишата на Джери.

Сутринта на другия ден, когато Лесли бе убедила Ричард, че трябва да отдели няколко мирни следобеди за дъщеря си — поне докато все още оставаха мирни следобеди — Джери слушаше рекламната врява на своя заместник от задната седалка на полицейската кола, докато неговите пазачи и двамата арестували го полицаи го караха към градския съд.

Джери се усмихна. Пък се представяше като бивш продавач на хотдози по улиците на Сан Франциско. Представяше се като средностатистическия бачкатор Джо, направо така си бе заявил човекът, в един особено интересен откъс от своя монолог, в който си отреждаше място сред онези, които отиват да работят, за да спечелят насъщния, или онези, които получават по-малко от лекарите и от адвокатите. Прякото внушение беше, че лекарите, адвокатите, политиците и хората от тяхната черга са червиви с долари и получават свръхголеми дажби, но стоят по-долу от обикновения почтен човек и си заслужават неговото презрение. Но още по-долни от тях бяха учените.

— Ние представляваме вътрешния кръг — говореше Пък. — А онези богати безделници, онези айнщайновци, онези *паразити* обикалят наоколо и крадат... крадат... крадат...

Джери забеляза, че неговият така наречен заместник звучи, сякаш започва да вярва в собствения си налудничав щурм, и че след време ще бъде изцяло погълнат от него.

— Тези хуманисти на столетието! — изкрещя Пък. — Тези доктори, тези всевъзможни антрополози ни казват, че вместо морални мъже и жени тук има просто купчини молекули. Казват ни, че няма Бог, само атоми и празно пространство. Казват ни, че Десетте заповеди са по-скоро предложения и че етиката е въпрос на виждане.

А пък аз ви казвам, че тъкмо учението за безбожната еволюция доведе до духовния упадък на Америка и сега дори генетичните експерименти ни се виждат съвсем нормални и в реда на нещата. Казвам ви още, този нов слой упадък и разложение — пращинките, тези унищожавачи реколтите напасти, които виждаме навсякъде около нас, — са породени от нещо изпуснато от някоя лаборатория. Как изобщо човек може да гледа цялото опустошение, без да заподозре, че е изкуствено създадено?

Ейми погледна Джери с притеснени невярващи очи.

— И ти самият каза неотдавна нещо подобно.

— Що се отнася до учените — да — отвърна Джери и отбеляза за себе си, че по лицата на Гузман и Кардильо беше застинало същото изражение, както по лицето на Ейми, сякаш някой вече танцуваше върху техните гробове. Не беше само защото чува как някой друг подкрепя идеите на Джери, а защото сами бяха започнали да мислят по същия начин или в най-скоро време щяха да започнат.

По радиото пуснаха едно старо парче на Ленън и Макартни.

В песента се говореше за революция и еволюция и за желанието да се промени светът...

На неговия фон отново прозвуча гласът на Пък:

— Еволюционистите. Дето разплитате гените. Дето разбиват атома. Безбожниците. Мисля, че трябва да ги впишем сред враговете на Америка наравно с онези, които блудстват с деца и с търговците на наркотици.

„Ама това си го бива — каза си Джери. — Този Пък притежава цялата същност и потенциал на пепелянка, пъхната в пазвата на Америка. Харесвам го. Мисля, че мога да го използвам.“

* * *

За всеки, който не живееше в отрицание или в своеобразна минна шахта, или в затвор, упадъкът бе очевиден. Джери Сигмънд изведнъж откри, че тримата ескортиращи го държавни служители живеят в страх. Когато пристигнаха в заседателната зала, разбраха, че адвокатът на Джери така и не се беше появил. Стенографът също не бе дошъл. Нито пък прокурорът. Нито съдията.

Там бяха само пазачите, зрителските места бяха заети от няколко репортери, клюкари и търсачи на сензации, а от фоайето се донасяше глъчката на адвокати, техните клиенти и служители на съда, които се караха заради необявените предварително отложени и отменени дела. Джери си погледна часовника. Стори му се, че поне двадесет процента от работещите пристигат със закъснение на работа или изобщо не се появяват, и Джери научи всичко, което му бе нужно от разговора на двама пазачи зад неговия гръб.

Единият говореше на леко развален английски с ясно доловими китайски окончания, другият притежаваше по-музикален акцент, характерен за Барбадос или Ямайка.

— Притеснен съм — каза островитянинът на своя китайски приятел. — Всичките пари за колежа на детето бяха в американски държавни ценни книжа, а изведнъж вече не струват и една плунка.

— И аз съм притеснен — отговори другият. — Добре сторих, че си продадох цитрусовите фючърси, когато бяха високи...

„Добър ход“ — помисли си Джери.

— Но ги вложих в електроника и сега, понеже от Индия и от Тайланд не идват вече части за компютрите, аз съм съсипан. Брокерът ми каза, че цялата сутрин телефоните ѝ звънят и хората само продават, не купуват. Казва още, че няма почти нищо за купуване, защото хората се страхуват, че всичко, което идва отвън, може да е заразено с гъбички, или с приони, или с нещо подобно.

— Вчера брокерът ми каза, че трябва да зарежа загубите и да вложа пари в нещо друго като в златото, но му звъня цяла сутрин и никой не вдига телефона.

Гузман си погледна часовника, поклати нервно и объркано глава.

— Шибан карнавал — каза той, изправи се, заяви, че ще отиде да види какво е задържало тези задници, та изостават от графика, и изфуча през разлюлените врати в дъното на залата.

Джери се опита да потисне своята усмивка. Делото му въобще нямаше и да помирише съд. Светът около него се разпадаше. И това го устройваше.

Облегна се назад на стола, отпусна се и мълчаливо си затананика. Тайният му вътрешен гласец си напяваше: „Отново са тук щастливите дни...“

[24] В римската и гръцка митология Енцеладус е един от титаните, син на Титан и Гея, върху когото вбесеният Зевс срутва планината Етна. Всеки път, когато титанът се опита да каже нещо със сприхавия си език, Етна избухва. — Б.пр. ↑

[25] Според библейския разказ, когато Бог решава да накаже Содом и Гомор за беззаконието им, два ангела предупреждават Лот да вземе семейството си и незабавно да напусне града, без да се обръща

назад. Съпругата на Лот не издържала, обърнала се и на часа се превърнала в стълб от сол. — Б.пр. ↑

[26] Джор-Ел е бащата на Супермен, който малко преди да експлодира родната им планета Криптон, изпраща детето с космически кораб на Земята. Във филма „Супермен“ от 1978 г. ролята на Джор-Ел се изпълнява от Марлон Брандо. — Б.пр. ↑

[27] Пък — пакостлив дух от английския фолклор, едно от главните действащи лица в „Сън в лятна нощ“ от У. Шекспир. — Б.пр.

↑

III ПРИЗИВЪТ

„Всяко нещо във вселената е свързано с всяко друго нещо във вселената.“

Неизвестен

„Накрая всяка философия се слива с религията, която накрая се свежда до история. Накрая всяка история се свежда до биология. Накрая биологията се свежда до химия. Накрая химията се свежда до физика. Накрая физиката се свежда до математика. И най-накрая математиката се свежда до философия.“

Първи закон на Ед
Бишъп и Ричард Синклер

„Бог е в детайлите.“

Фрийман Дизън^[28]

ПРАХ ПРИ ПРАХТА: КРИЛЕТЕ НА ИКАР***Късен холоцен******Трета фаза***

„Дарвин“ набираще скорост. След като откри порфериите, космическият кораб се спусна на повече от осемнадесет километра под ледените поля на Енцеладус. Оставаха му още много километри, докато пробие към подземния океан, но всеки път, когато „Дарвин II“ престанеше да бръмчи и спре за малко да се огледа наоколо, той безпроблемно разпознаваше по едва доловимите пыскания и проскърцвания, идващи изпод леда и по далечния рев на хидротермалните клапани наличието на вътрешния свят, скрит в поголемия външен свят.

С всеки изминал ден реакторът трябваше да повишава температурата си заради парчетата метеоритен прах, освободени при разтапянето на леда, които се събираха на дъното на шахтата и образуваха все по-дебел изолационен слой между реактора и самия лед. Но машината натискаше отгоре, разчистваше колкото си може по-добре боклуците и оставяше след себе си сложни конструкции от метан, амоняк, черен лед и вчерашни дни. Седмици и седмици от вчерашни дни.

На близо два милиона километра оттам по посока на слънцето екипажът на космическа станция „Алфа“, обикаляща на орбита около Земята, бе престанал да се занимава с постъпващата от „Дарвин II“ информация. Хаосът долу на повърхността на планетата беше достигнал неимоверни размери. Ивицата зелена растителност, която в продължение на хилядолетия се бе извивала край течението на Нил сред белите пясъци на пустинята, сега беше обагрена в жълто-кафяви краски от настъпващите бактерии, а самата река течеше с цвета на съсирена кръв. Из Кайро и Тива бушуваха анархията и разрастващи се пожари, така бе и в по-голямата част от долината на река Йордан, в предградията на Атина и Рим, както и по границата между Индия и Пакистан.

На всеки час и половина станцията минаваше през ивицата, разделяща деня от нощта: тъмнина, светлина, тъмнина, светлина. Полетата на Шри Ланка най-накрая паднаха под яростната атака на гъбичките и нощно време искряха под валмата гъст дим, свидетелстващи за последното отчаяно усилие да се изтреби, изгори и стерилизира земята — една безнадеждна, излязла изпод контрола на държавните органи акция. Дневният светлик разкриваше, че полята на Австралия, Китай и Америка покафеняват, както преди това нивите на Индия и на заграбения от нея остров.

„Сигурен съм, че промяната в оцветяването би могла да се види и от повърхността на Луната, и то с просто око“ — написа в бележника си командирът Харлън. Дори и водите, плискащи се край континентите, променяха цвета си и той се боеше да сподели с останалата част от екипажа, но вероятно и те вече си го мислеха и се бояха да споделят, че може би да се качат в совалката и да се върнат у дома не е чак толкова добра идея.

Повечето правителства, включително и американското, бяха орязали така наречените „несъществени услуги“. Към тях спадаше и цялата космическа програма. Не че парите вече значеха нещо. Реколтата в Америка загниваше и като че ли дори и с всичките налични пари във Филаделфия вече не можеше да се закупи храна от чужбина. При нощното си прелитане над Атина и Калкута не забелязаха никаква светлина, независимо дали градовете бяха затъмнени от дима, вдигнат от нощните бунтове, или окончателно изличени от лицето на земята. Това бе поредното доказателство, че цивилизацията бързо изчезва от планетата под тях. Харлън се опита да убеди сам себе си, че хората скоро ще достигнат до дъното и после бързо ще се издърпат оттам със съвместни усилия, но започна да подозира, че човек като него, разглезен от последните постижения на висшите технологии, не е успял съвсем добре да си представи колко дълбоко може да е дъното. За съвсем кратко бяха рухнали последователно фермите, рибният добив и пазарът на ценни книжа. Влоговете се просрочваха. Парите нямаха покритие. Туризмът вече не съществуваше. Нямаше износ. Нямаше почти нищо друго, освен тълпи от бежанци, военни стълкновения и страх от военни стълкновения. Войната обезсилваше всяко организирано усилие да се намери лек за болестта на света и нахъсваше още по-силно местните военни

вождове. Процесът беше влязъл в цикъл и вече си бе самодостатъчен, подобно на змия, подгонила собствената си опашка. Но гонитбата не можеше да продължава вечно, а най-малко този ужасяващ спазъм. Щеше да престане, когато змията загине от глад.

Погледът на Харлън се замъгли, когато пред тях отново изплува Калифорния. В условията на ниска гравитация сълзите не се стичат по долния клепач, нито просто могат да бъдат изтрити. Събират се на мокри купчинки над зениците и през тях се вижда като през зле направени лещи. Човек е принуден да ги изтрие. Харлън здраво стисна очи и ги затърка, а когато накрая вдигна клепачи...

Окъпаната от слънчева светлина Америка заемаше половината от небето. От някои предградия на Лос Анджелис се издигаха талази дим, оцветен в жълто, бяло и сиво.

„Защо пожари? Защо правят така?“ — чудеше се Харлън.

Увеличи изображението на собствения си квартал.

„Проклятие, не ми оставаше много! Още една седмица и щях да съм си у дома при нея.“

... но домът сега бе покрит от димно езеро. Дом. Дали е успяла да замине навреме, да се измъкне от тълпата? Но и в Оукланд и даже край Едуардс бушуваха пламъци. Целият щат Калифорния беше отишъл по дяволите. Не, от това, което видя, той заключи, че тя или е била пометена от паническата вълна, или вече е мъртва.

* * *

Ден сто и тридесети, 10:40 часа, канзаско време

На две хиляди и петстотин километра източно от Лос Анджелис затвореният в устойчивия подземен пашкул Скенер си даде сметка, че не може да заспи. Главоболието го хвана преди близо две седмици, точно след първата смяна с екипа от горния етаж. Смяната трябваше да им даде време за почивка и нормализиране в спортните зали на контролния център с неговите просторни спални помещения, прозорци и стая за отмора, снабдена с маси за табла и сауна. Дори предоставиха два пропуска на Скенера и на Уиндоумейкъра да отидат до града и да видят последните филми или да напазаруват.

Скенера си помисли, че това са последните два пропуска, които Военновъздушните сили ще издадат някога. Но те с нищо не можеха да спомогнат нито за почивката, нито за нормализирането им, а по-скоро за повишаване на кръвното налягане, главоболия и кошмари. Двата слязоха до града с надеждата да си купят чипс и швейцарски шоколади, но скоро откриха, че минималните дажби от отпускните от правителството „Хърши“ бяха последните налични количества шоколад в света. Докато излизаха от третия подред магазин, без пътешествието да им е донесло нещо, освен пакетче смачкани и безбожно скъпи „Чийз Дудълс“, някой беше успял да източи повечето от бензина от колата на Скенера и те едва успяха да се приберат с останалото количество. Когато се опита да купи няколко литра, за да е сигурен, че горивото ще му стигне, Скенера разбра, че няма гориво за продан на каквато и да било цена. Нямаше нищо друго, освен всепроникващата воня от загниващата реколта, а очите на местните хора изразяваха нещо, което Скенера бе виждал само по снимките от времето на Голямата депресия. Стори му се, че тези хора го гледат със смесица от страх и подозрение, готови да отмъкнат всичко ценно от него или от който и да било друг чужденец.

През двуседмичната си почивка той бе наблюдавал как пшеницата зад електрическата ограда от златиста с тук-там кафеникави петна се превръща първо в кафява с тук-там черни петна, а накрая почернява изцяло. Наблюдавал бе как зърнопроизводителите обединяваха сили да окосят и изгорят болните участъци, за да възпрат заразата. Но Скенера забеляза, че усилията им са безрезултатни.

Пожела си изобщо да не беше виждал горния свят и ако не бе мисълта, че там някъде в него живеят неговите жена и родители, то през тези дни на нашествие на злото той би бил изключително благодарен за електрическата ограда и за запаса от храна, гориво и медикаменти, които ако се разпределяха на дажби, щяха да стигнат поне за една година напред.

Имаше цял куп причини за главоболията на Скенера, но болките така и не преставаха, а с всеки изминал ден ставаха все по-жестоки, докато най-накрая предизвикаха сладникаво, но непрестанно гадене. Любимото му занимание — четенето, ставаше все по-болезнено за очите му, а и вече не можеше да се концентрира. Чудеше се дали не страда от тумор в мозъка и самата мисъл за това предизвика прилив на

адреналин в тялото му, така както електрическият заряд преминава през солената вода, защото от кратичката си продоволствена експедиция към повърхност, беше разбрал, че вече е невероятно трудно да се осигури първокласни медицинско лечение.

Ами сънят? Как ли изобщо би могъл Скенера да заспи в тези дни, дори и ако не го болеше главата? Твърде много неща се случваха твърде бързо. Китайците анексираха Австралия и Нова Зеландия. Президентът беше окачествил поведението на китайското правителство като „безразсъдно“ и заповяда бойна група на Американските морски сили, предвождана от самолетоносачите „Индипендънс“ и „Джордж Вашингтон“, да се разположи в Коралово море. Втора военна група начело с „Нимиц“ най-после откликна на призивите за помощ на Шри Ланка и зае позиция на стотина километра западно от Коломбо. И Китай и Индия започнаха да обвиняват Щатите, че заговорничат с „враговете сепаратисти“, които щели да станат по-дръзки с приближаването на американските военни сили.

— Този неоправдан акт е един от елементите, внасящи несигурност в китайско-американските отношения — заяви чуждият министър пред Си Ен Ен.

— Ние по никакъв начин няма да предизвикваме военни действия — допълни говорителят на индийския външен министър, — но ако бъдем провокирани и нападнати, веднага ще отвърнем на агресията и ще унищожим врага.

— Флотата на САЩ е там, за да наблюдава и помага — бе обявил генерал Андрюс. След това подчерта, че в региона няма непосредствена опасност от избухване на война, но въпреки това не друг, а самият Андрюс заповяда капсулата им да е в състояние на „жълта тревога“.

— Исусе върху муле! — бе казал Уиндоумейкъра. — Капитане... наистина ли ще направят това?

— Няма начин — отвърна Скенера и започна да му обяснява, че никога няма да почнат да мятат ядрени глави един по друг, но според Уиндоумейкъра това съвсем не бе успокоително разяснение. Ако си спомняше правилно уроците на историята, през седемдесетте години дори и най-тачените военни стратегии твърдяха, че ако две държави производителки на петрол, започнат военни действия една срещу

друга, то да си бомбардират взаимно нефтените кладенци „е последното нещо на този свят, което биха направили“. И все пак, когато започна войната между Иран и Ирак, какво бе първото, което те направиха.

В момента болката пронизваше слепоочията на Скенера и обграждаше мястото, където вратът му се съединяваше с черепа.

— Хей, Капитане... — обади се Уиндоумейкър зад своя компютър.

— Да?

— Почини си малко и опитай да поспиш. После ще трябва да си нащрек.

— Аз съм си нащрек. Всичко ще бъде наред. Ти само стой и гледай.

Скенера не вярваше и думичка от онова, което каза. Тялото му бавно се разпадаше. Можеше буквално да го почувства. Целият свят се разпадаше. Един от екипа на другата смяна на горния етаж просто си събра нещата и замина, без изрично да напуска службата, вероятно за да е близо до своето семейство.

— Не ми се ще да съм на негово място — изкоментира Уиндоумейкър, — когато накрая го спипа военния съд.

Скенера се бе разсмял. Ако Америка и целият свят продължаваха да се разпадат, то напускането без предупреждение щеше да стане хитът през следващия сезон.

За Скенера сънят засега бе най-голямата грижа. Как иначе да изпълнява задачите, за които е бил обучаван? Със сигурност не и като престане да е в състояние да се съсредоточава и не намира сили дори да се обръсне сутрин. Кожата му стана грапава и студена на пипане и той започна да се чувства като охлюв с брада, а някакво далечно ъгълче от мозъка му започна да *харесва това* усещане. Сънят продължаваше да го отбягва заради главоболията... и болките във врата... а манията на Уиндоумейкър нескончаемо да върти на компютъра избраните песни на Синатра правеше главоболието още по-непоносимо.

Синатра... Синатра... О, колко намрази той този глас, който дереше ушите и врата му и се забиваше в задната част на черепа. Как му се искаше да може да го изтрие от компютърната памет, как му се искаше да притежава мощта на хиляди слънца, така че да удари с нея

целия свят и да заличи и най-малката следа от съществуването на Синатра.

Но той *притежаваше* подобна мощ, осъзна накрая неговото подсъзнание. И ако някак се унищожеше компютърната мрежа, както ѝ се полагаше в края на краищата, то ракетите на Тор щяха да са негови. Само негови, ако изиграеше добре картите си. Само ако... успееше да хване изкуствените птички.

Само ако...

* * *

Ден сто и тридесети, 13:40 часа, вашингтонско време

На две хиляди и четиристотин километра източно от пшеничните ниви на Канзас по компютъра на президента се виждаха кадри на една претъпкана с хора лосанджелиска пресечка, заснети от хеликоптер. Ако се съди по дрехите, те бяха все обикновени собственици на магазини и бизнесмени, а неколцина от тях изглеждаха доста състоятелни. Но в поведението им нямаше нищо обичайно, нито в яростта, изписана по техните лица, докато измъкнаха някакъв мъж от камиона му, строшиха някакво стъкло в главата му, извиха ръцете му и го ритяха в бъбреците, докато не започна да повръща кръв. От центъра на тълпата в посока към хеликоптера тук-там се появиха облачета дим. Камерата се насочи рязко наляво и по екрана минаха някакви размазани петна, преди да се появи образ на стрелналата се нагоре земя, и предаването прекъсна, а по монитора заиграха сиви прашинки.

Във всеки град беше различно. Докато в Лос Анджелис и в Чикаго хората се вдигаха на бунт, в Детройт, Кливланд и Маями те се сближиха. Вашингтон изненада президента. Повечето от хората, избрани на ръководни позиции, просто напуснаха града и в тяхно отсъствие шофьорите на таксите, асоциациите на медицинските сестри и огнеборците организираха строежа на оранжерии върху голямата ливада пред Мемориала, където сега с помощта на екип служители на Музея на въздушните и космически изследвания се строяха изкуствено наторявани, опрашвани на ръка хидропонни градини, разпрострели се през булевардите и стигащите до небесата търговски центрове. Същите тези хора бяха измислили да направят от всяко мазе гъбарник.

„Може и да ни се удаде да се измъкнем от това безумие — помисли си президентът, — само ако успеем да удържим достатъчно дълго време, та някой да намери някакъв лек.“

Погледна през бронираните стъкла на Овалния кабинет и видя един град, чиито жители щяха да преживеят идващата зима, стига да не се разбунтуват срещу оскъдните дажби домати, картофи и гъби, защото това бяха единствените познати реколти, притежаващи естествен имунитет към черните гъбички. Съществуваше и по-лош вариант на тази диета: в ЦКЗ се опитваха да култивират дори вид бързо растящи черни гъбички, които да използват като храна, след като вкарат в тях гени за производство на витамини, заимствани от растенията, които те нападаха. Първите картофи, донесени в Белия дом, приличаха и имаха формата на хамбургер, но на вкус бяха като гума и след тях в устата оставаше вкус на бензин.

„По-скоро бих умрял от глад, отколкото да ям това“, помисли си президентът, но след това реши, че трябва да внимава, когато заявява такива неща.

Ливадата пред Белия дом го потискаше, защото строените войници и хеликоптерите придаваха на мястото вид по-скоро на строго охраняван затвор, отколкото на президентска резиденция. Гледката отзад беше малко по-добра: найлоновите редици на оранжериите се простираха по цялото авеню „Пенсилвания“, а зад оранжериите се виждаше хоризонтът, по-ярък и по-отчетлив от когато и да било преди — резултат от постепенното изчезване на бълващите дим транспортни средства.

Но идващите отвъд линията на хоризонта новини далеч не бяха добри. Според последните изчисления повече от десет хиляди граждани бяха умрели след натравяне с риба, миди или раци, уловени сред прииждащия червен прилив. Още десет хиляди оцелели след фаталното натравяне щяха да страдат от необратимо увреждане на нервната система.

По екрана на компютъра пред него Си Ен Ен съобщаваше, че колкото и да е невероятно, но една малка част от Нюйоркската стокова борса все още функционира. Там се разменяха на бартер аскорбинова киселина и други местни стоки, а и по всичко личеше, че хората смятаха, че златото все още има някаква стойност. Президентът се усмихна. Културните навици се оказваха могъщо нещо. Представи си,

че за онези банкери от „Уолстрийт“, които бяха отишли на работа, то е по-замайващо от местната упойка или дори от морфина.

Друг апарат съобщи, че Индия ще отвърне, ако американските кораби останат в разделящия Шри Ланка от останалата част на Индия Полкския пролив^[29]. Цитираше се също изказването на Андрюс, че Съединените щати си запазват правото да придвижват свои кораби извън териториалните си води.

Слънцето се беше спуснало доста ниско и обагреше вашингтонския Мемориал в крехко есенно злато, което означаваше, че „Нимиц“ на изток вече е в тъмната зона. Амбър Мърдок почука на вратата зад него.

— Отворено е — рече той, без да се обръща.

— Добри новини от групата в Брукхайвън — каза Амбър.

При тези думи той почувства познатия прилив на обнадеждаване, вярата, че страната отново би могла да се изправи на крака, ако по някакъв начин успеят да възкресят насекомите. Когато се обърна към нея, на лицето му се бе появила усмивка.

— Ембрионите? Още са живи?

— Новините са далеч по-добри. Съобщиха ми, че два вече се били излюпили. Разполагаме с гъсеници, господин президент. С гъсеници на двадесет и четири милиона години.

— Значи наистина ще успеем да се справим. Значи моите побъркани лонгайландчани успяха, прескочиха препятствията.

— Като изключим онзи проблем с Пък, сър.

Президентът се дръпна назад.

— Искате да кажете, че той продължава да е в ефир?

— От около час го издирваме с пет хеликоптера на морските сили — отвърна началникът на канцеларията. — Но не успяхме да открием нито него, нито мястото, откъдето излъчва своите програми. Но Джери Сигмънд някак си е успял да го открие.

Амбър въведе някаква команда в своя лаптоп и по колонките се разнесе мелодия от филма „Взвод“.

— Уловихме това в седем часа тази сутрин — обясни му тя.

На фона на заглъхващата музика прозвуча гласът на Джери Сигмънд.

— Здравей, Ню Йорк. Слушате Сигмънд и Пък от Радио „Свободна Америка“ и тази сутрин ще говорим само по един въпрос,

нали така?

— Тъй — отвърна Пък. — Например какво направи в последно време правителството за тебе, освен че потроши тонове гориво да праща по дирите ти ония черни хеликоптери?

— Можеш да го наречеш „Големия глад“ или „Голямото изчезване на буболечките“ или просто „Бедствие“, но всички знаем, че то се свежда до едно-единствено нещо: изкуствено, създадено от хората явление. Природата просто не прави така, не се самоунищожава и не унищожава толкова голямо количество видове.

— Онова, което иска да каже — вметна Пък, — е, че всички тези нещастия ви сполетяха с прякото съдействие на същите онези хора, които направиха атомната бомба, а сега задържат създадените вече лекарства против рака. Може да ги наричате „дървени философи“, всезнайковци или „пишман айнщайновци“, но всичко се свежда до следното: нещо е било изтървано от някоя лаборатория.

— Напоследък чух някои ужасни неща, че американските учени били направили вирус, който да отслаби местните икономики в Африка и Азия, като убие всичките тамошни пчели, но тия гении забравили Правило номер едно на биологичната война: вирусите мутират. И докато ние тук изплащаме цената за тяхната лудост, знаеш ли къде са самите учени?

— Исусе — рече Пък. — Мили кървящи Исусе, ти знаеш по-добре от мен къде са те сега.

— Да. Човек би си помислил, че ще са излезли при народа да му помогнат да се справи с онуй, което са надробили. Но не. Затвориха се в едно място на изток от Лонг Айланд, наречено Градът на мечтите, и си живеят там като царе, докато ние тук вегетираме като животни.

— И ни преследват като животни — добави Пък.

— Така си е. Черни хеликоптери! Че от какво толкова се страхуват? Да не би задето казваме истината?

— Имате правото да мълчите, тъй че си затваряйте плювалника!

Джери Сигмънд се засмя с топлия си мил смях. А после отново стана сериозен.

— Някъде тук имам парче хартия, в което е казано нещо за свободата на словото. Нарича се Конституция на Съединените щати. Може би не би било зле да я четат от време на време. Това все още

беше една свободна страна, поне докато в нея не се намесиха хора като Ричард Синклер и Джаксън Ройкирк.

— Търкулнало се гърнето... — каза президентът и изключи записа. — Как да прекратим това, преди да са предизвикали погром над лабораторията? Можем ли да отделим още хеликоптери в Брукхайвън? Да изпратим повече патрули?

— Не мисля, че ще е от значение — отвърна началникът на канцеларията. — Доста са умни. Последният преподавател, който открихме, беше скрит в стара телефонна будка, а сигналът се предаваше по телефонната линия, но първо поне четири пъти бе обиколил света. А и още по-лошото е, че май става дума за предварително направени записи.

— Мразя тези хакерски гадости! — каза президентът, обърна се с гръб към Мърдок и отиде до прозореца. Мислено се надяваше, че чудото от клонираните насекоми ще бъде достатъчно, за да се обедини и измъкне нацията от гибелта. Чудеше се какво да направи, за да защити учените и техните гъсеници от Сигмънд, Пък и насъскваната от тях тълпа.

* * *

Ден сто и тридесети, 13:45 часа, вашингтонско време

Най-податливите за работа тъкани от пеперудата бяха онези, в които ядрата на клетките са били наситени от течната затоплена от слънцето дървесна смола. В този случай съдържащите се в тях генетични характеристики бяха в такова безупречно състояние, че дори и времето да бе накъсало или надупчило дадена хромозома, прилежащите към нея парчета не бяха помръднали, сякаш смолата ги бе скрепила като с лепило.

Цялата работа се състоеше в микрохирургията и в способността да се извличат под формата на десет конусовидни парченца нуклеидите от някоя запазена в кехлибар клетка. По-късно конусчетата бяха сканирани с ядрения магнитнорезонансен микроскениер тъй лесно, все едно че ставаше въпрос да се сканира лазерно избоден компактдиск. Останалото вече не беше така просто. Дори и когато си

имаха работа с прекрасно запазени вкаменелости, не бе възможно да извлекат целия геном на индивида само от една негова клетка.

В случая с Мона бяха принудени да проучат цели шест клетки. Що се отнася до мъжкия ѝ партньор, чиято ДНК се намираше в далеч по-лошо състояние, им бяха необходими осемнадесет клетки.

След като веднъж си изясниха как изглежда генетичният код на пеперудата, следващата им стъпка бе да възпроизведат жив екземпляр. Това изискваше малко повече хитрост. Трябваше да сравнят генетичния код на пеперудата с този на паяка и да направят „номера с кукувичето яйце“ с генома на паяка. Фактът, че бе възможно да се направи, утвърждаваше правотата на идеята на Бил и Джаксън, че ДНК всъщност изобщо не се интересува къде именно живее и притежава склонността да се придвижва от тяло в тяло и от поколение в поколение подобно на древен паразит, оставяйки след себе си безсмъртна следа. Когато човек проумееше тази следа, когато наистина проникнеше в отпечатъците от генетичната промяна, той вече можеше да получи ембрион от астралопитекова човекоподобна маймуна, като измени само един процент от ДНК на човешкия генотип. Беше възможно да се превърне мишката в човек просто като се рекомбинират 50 процента от генотипа ѝ. Изглежда, че споделяме дори с хлебарките и паяците около 15 процента първични регулиращи гени.

Изминавайки пътя от ембрион към пеперуда, Мона, чието пътешествие бе започнало през XXIV век пр.Хр., беше първата в света генетически изкуствено получена разновидност на дадена форма на живот.

Ричард я наричаше биоморф.

Беше време, когато получаването на разновидности от анимирани от компютър образи върху киноекран бе изглеждало фантастично постижение. Сега настъпваше ерата на биоморфите, чието налагане бе подтикнато от крайната нужда, от катастрофата. Джаксън Ройкирк можеше да оцени подобна ирония. Докато Мона е спяла столетия в пръстта, запазвайки своята ДНК, грубите последствия от последното масово измиране бяха стимулирали появата на разумен живот. Сега, притискани от друга повсеместна вълна на измиране, създания, които Мона никога не би могла да срещне, се бореха, за да я върнат към живот.

Но все още им оставаше дълъг път, знаеше си Джаксън. Възкресението не беше подплатено. Току-що се бяха излюпили първите екземпляри и трябваше да открият верните растения, с които да ги нахранят, надявайки се, че не е имало грешка в декодирането на генетичните поредици, която би могла да доведе до фатален недостатък. Трябваше да минат месеци, преди да са сигурни дали това потомство ще е в състояние да се разсели из целия свят. Но Мона беше безкрайно търпелива, забеляза той. Мона умееше да чака. За разлика от човечеството. Мнозина учени като Джаксън обичаха да мислят за своя вид като за господаря на света, но бяха принудени да приемат онова, което хрониките на вкаменелостите се опитваха да им съобщят: именно насекомите посредством своето присъствие или отсъствие са владеели цялата земя.

„Прекланям се и пред тях“ — помисли си Джаксън.

И тогава реши, че въпреки всичко Волтер е бил прав: Бог е комедиен актьор, играещ пред публика, която се страхува да се засмее.

* * *

— Татко? Сега, като направихте гъсеници, вече може ли да си ходим у дома?

— След няколко години, ако въобще си идем.

— Но това е... това е...

Това е много дълго време, помисли си Ричард, значителна част от нейния живот. Но важните думи бяха „ако въобще“. Даваше си сметка, че истината е „вероятно никога“. Струваше му се, че светът се променя с темпове като от геометрична прогресия. Морските пехотинци бяха кацнали в Брукхайвън със своите черни хеликоптери, а скоро щяха да пратят още. Сега мястото бе като укрепление. Ричард си мислеше, че войниците са се пукнали от смях, като са получили заповедите си: „Защитете с цената на всичко малките пеперуди“.

Преди военните да затворят достъпа, дузина работници и техните семейства се бяха настанили тук за постоянно и това бе само още една от причините, поради които Там искаше да си отиде у дома: бараките сега бяха претъпкани като луксозните каюти в подводница.

Но в сравнение с онова, което се виждаше по екраните на компютрите за света навън, си беше истински разкош.

Имаше съобщения за моторизираните банди крадци, наречени „улични бойци“, които се нареждаха сред причините, довели до задушаването на националния транспорт веднага след липсата на гориво и страха от прашинките. В окръг Съфолк цялото производство на риба бе унищожено от отровните приливи. Посред окръг Нисау се водеха яростни схватки, започнали като политическа борба за справедливото разпределение на храните и витамините, после прераснали в „полицейска акция“, а сега бяха на път да изригнат в истинска война.

Ричард усещаше, че получаването на биоморфи се превръща все повече в надпревара с времето, а той се боеше, че времето е няколко крачки пред тях. Все още не беше намерил отговор на главния въпрос: от колко точно биоморфа имат нужда? Като начало — от гъбичните мушици, поне три-четири вида мушици. После — торните бръмбари. „Колко вида мравки? — чудеше се Ричард. — И кои мравки да изберем? А ако не успеем да създадем царица-майка, ще бъде ли възможно да изменим няколко регулаторни гена и да направим нов биоморф? Ами пчелите — същите проблеми, същите въпроси. Това важи и за термитите. После идват водните насекоми, те са абсолютно необходими, при условие че рибата се завърне обратно в реките.

Ако имахме на разположение една година — каза си Ричард, — може би щяхме да успеем да възкресим достатъчно, за да мине номерът.“

Но не разполагаше с тази година. Другите лаборатории започнаха една след друга да изпадат от мрежата, все едно че изпадаха отвъд края на Земята. През по-голямата част от седмицата никой не успя да се свърже с Джим Пауъл във Ванкувърския изследователски институт, а сега целият Ванкувър без никакво предизвестие, без дори нито един тревожен сигнал просто бе изгаснал като свещ. На всичко отгоре Пък и Джери в своето шоу обрисоваха него и Джаксън, и останалите като някакви унищожители и паразити на човечеството. Обвиняваха ги, че сега са се скрили зад електрическите огради и черните хеликоптери, за да си живеят така, че всеки император би им завидял.

Ричард не знаеше почти нищо за новото приятелче на Джери Сигмънд, но до болка познаваше самия Джери. По време на отчаяни времена винаги се бе появявала по някоя харизматична личност, способна да хипнотизира тълпата, някой нов Хитлер или Линкълн. Господин Сигмънд далеч не бе Абрахам Линкълн. В света, загубил своята естествена имунна защита, той приличаше на самозабравила се ракова клетка. Ричард беше виждал тази клетка в действие, чудовището полагаше всички усилия да промени хората по свой образ и подобие и през целия си живот следваше една и съща схема: десет минути след като някоя бедна душа започнеше да му се доверява и да го допуска твърде близо до себе си, Сигмънд ѝ се вмъкваше под кожата и преобръщаше целия ѝ мозък. И обикновено използваше своята жертва за лични цели.

В някое по-цивилизовано време Ричард с лекота би се справил с атаките на Сигмънд и неговите почитатели, но си даваше сметка, че в този политнал към хаоса свят Джери Сигмънд ще поведе своите слушатели към някаква своя цел. Повечето от тях бяха гладни и изплашени и ставаха все по-гладни. Вероятно повечето от тях вярваха, че в една справедлива вселена на добрите хора не се случват лоши неща, освен ако някой не стори нещо наистина лошо. Имаха нужда да обвинят някого за това, че бяха гладни и се страхуваха, а Сигмънд даваше вид, че ще им предложи жертвен козел. Щеше да засили гладните и уплашени люде през портите, да ги убеди, че тук се намира нещо зло, което трябва да бъде унищожено и изгорено и, разбира се — ограбено. Щяха да потрошат оранжериите. Щяха да потрошат и лабораториите. Главният сървър... биоморфите... и така щеше да умре последната им надежда. Ричард си мислеше, че най-накрая неколцина сред най-гладните и уплашените ще осъзнаят, прекалено късно, че не са действали по своя воля. Когато хората се поддадат на закона на тълпата, дори и един козел би могъл да ги поведе след себе си, а Ричард знаеше по-добре от мнозина други, че сега щеше да ги поведе самият дявол.

* * *

Ден сто и тридесети, 13:50 часа, вашингтонско време

— Какво, по дяволите, правим тук? — се чудеше Рони. Според последните рапорти ѝ се бе сторило, че ако изобщо „Нимиц“ би трябвало тази вечер да бъде някъде, то това би могло да е само у дома, край брега на Вашингтон, щата Ню Йорк, а не в Полкския пролив, разделящ Индия от Шри Ланка. И двете страни сега бяха преминали в повишена бойна тревога.

— Не ни е работата да се чудим защо — отвърна другият пилот. — Работата ни е да спазваме йерархията на заповедите.

И тъй, ето ги тук, Рони и Ал, кръстосваха потока под пълната луна в един вехт Ф-14. В действителност техният „Томкет“ беше последният построен груманов самолет, излязъл от завода в Калвъртън по пистата „Джордж Скурла“ през пролетта на 1995 година. На борда на „Нимиц“ бяха останали едва дузина от тези самолети и макар да бе ясно, че под крилете им имаше по-малко пространство, отколкото при стелтовете, то те се хващаха по-лесно на инфрачервения спектър и се появяваха на индийските радары като кръгчета, огромни колкото зейналите порти на някой хамбар. Но точно такава бе и целта: адмиралът искаше патрулите му да бъдат забелязани. Мисията им не беше да атакуват индийските кораби и самолети, а по-скоро така да ги притеснят, че те да се оттеглят от Пакистан и от остров Шри Ланка. От своя страна индийците нямаха намерение да предизвикват флотата на Съединените щати...

(„Нали така?“)

Не, това би противоречало на логиката, но Рони си спомни как Детуейлър ги бе предупредил, че раненият или отчаян противник често нанася удари, които противоречат на логиката.

Логическото заключение би било, че и двете страни блъфираха. Ню Делхи заяви, че Шри Ланка и Пакистан са неразделна част от Индия, а не протекторат на Съединените щати. Щатският секретар пък бе казал, че Индия ще изпита на свой гръб тежките последици, ако продължава да упорства да разрешава различията си с Шри Ланка и Пакистан с помощта на силата. Командирът на ескадрилата на Рони бе обявил, че всичко ще приключи без нещастни инциденти, но вече се бяха случили твърде много обърквания, за да може някой да твърди със сигурност каквото и да било. Роботите на Детуейлър бяха доловили инфрачервени топли точки по цялата граница между Индия и Пакистан. Те свидетелстваха за яростни сражения и по всичко си

личеше, че Пакистан губи войната, но в новите доклади от къщи се твърдеше, че Пакистан успява да отблъсне окупаторите. В тези доклади, освен това се казваше, че индийският министър на външните работи обявил действията на „Нимиц“ за враждебни, и подал протестна нота до Вашингтон. Но пък Амбър Мърдок твърдеше, че индийците не били протестирали.

От всичкото, което знаеше, Рони реши, че не е време човек да е сред страхливците.

На тридесет и пет километра пред нея лежеше в нощта подвижната островна писта, огромна за наземния екип, който живееше под нея, и миниатюрна като пощенска марка от гледна точка на пилота. Ал се обади да съобщи теглото на оставащото им гориво, за да може наземният екип да ги приземи съвършено точно. Минаха през слой поплътен въздух и носът на томкета леко се гмурна надолу. Рони компенсира, без да се замисли, цялото ѝ внимание беше концентрирано върху червената светлинна точка по дисплея на шлема ѝ. Държеше насрещния сигнал точно в центъра на визьора, когато я стресна някаква светкавица, дошла откъм пристанището.

— Какво, по дяволите, беше това? — обади се Ал по радиото. Ударът бе попаднал далеч наляво от маршрута им, поне на петстотин и петдесет километра, ако не и на повече, но след него остана някакво сияние, обагрило облаците в онази посока в яркожълто. Докато гледаха, облаците посърнаха до цвета на шампанското, след това до оранжево и сапфирено розово, а после слънчевият диск изгря над западния хоризонт. Изгрев от запад... и тогава Ал разбра: „Ооо!“

— Тук е Скорп — се обади един глас от контролния център. — Какво видяхте? Край.

— Мисля, че току-що загинаха три милиона души — отвърна Рони.

[28] Роден на 15.XII.1923 г., известен физик-теоретик, който работи също така и върху ракетните технологии и структурното инженерство, ядрената физика и астрофизиката. — Б.пр. ↑

[29] Полкския пролив разделя Индия от Шри Ланка. — Б.пр. ↑

КЕХЛИБАРЕНИТЕ ХРОНИКИ

Ден сто и тридесети, 14:20 часа, вашингтонско време

Разочароващо бе да не знаеш какво се е случило — най-лошото беше да не знаеш какво тепърва предстои. Компютърните връзки с Лос Анджелис, Ванкувър и редица други градове една след друга излизаха от строя в някакъв непреклонен ритъм, което даваше достатъчно поводи за безпокойство дори и преди на другия край на света да избухне градът Мадураи.

Комуникационните системи на „Крило III“ бяха построени така, че да работят дори и след като наблизко избухне ядрена бомба.

Капитан Адам Ханделсман-Скенера слушаше все по-стресиращите гласове, носещи се от високоговорителите в капсулата, а главоболието му се усилваше. По-голямата част от съобщенията не бяха предназначени точно за тях, но все едно ги приемаха. Според черната книга, ако по време на национално или световно бедствие генерал Андрюс и останалите командири престанат да предават нареждания, той и Уиндоумейкъра ще станат пълноправни господари на капсулата и след като изчакат определеното в книгата време, могат да решат дали да оставят птичките затворени долу „в гнездото“, или да ги пуснат да летят съгласно протокола „Единствен оцелял“ от проекта „Труден спорт“. Проектантите на капсулата бяха постановили, че дори и достигащата до нея информация да бъде неясна или непълна, в подобни времена е за предпочитане екипажът на бойните ракети да получава повече от необходимото, отколкото по-малко количество информация.

— Обажда се Харлън от „Алфатаун“. Многобройни взривове на територията на Индия и Пакистан. Повтарям: наблюдаваме масирана размяна на ядрени удари от двете страни на индийско-пакистанската граница.

Сеизмичните сензорни антени на капсулата, способни да доловят дори изкопните работи за построяването на нов небостъргач в

Манхатън, потвърдиха космическото наблюдение. Някои части от Северна Индия звучаха все едно че изпълняваха хор на наковални.

— Мили Боже — възкликна Уиндоумейкъра. — Какво да правим сега?

— Онова, за което ни плащат — отвърна Скенера. — Ще си седим по местата и ще гледаме дали войната ще се разпростре.

— „Труден спорт“, тук е „Огледалото“. „Труден спорт“, „Труден спорт“, говори „Огледалото“. Потвърждаваме ударите. Ситуацията със защитно положение две. Повтарям: „Защита две“... Контролният център не докладва...

— Исусе Христе — промълви Скенера и се зачуди какво ли прави в момента жена му там някъде на повърхността. Ако гърчовете, които разтърсваха Индия, прекосяха цяла Азия, а после прескочеха отвъд Тихия океан...

— Поправка, „Огледало“. Тук е „Черна звезда“. Получихме съобщение от контролния център. „Алфатаун“ ще ви даде визуално потвърждение, че контролният център и корабът са незасегнати. Няма индийски нападения срещу флота на Съединените щати... Следи от ядрено излъчване източно от тропика на Рака, източна дължина осем... двадесет възла — индикация за наличие на злато и уран 238...

— Положението продължава да бъде Стратегическа тревога, повтарям, „Черна звезда“, ситуация „Защита две“. „Такамо“ в Тихия Океан — извън строя.

Скенера и Уиндоумейкъра се спогледаха. Едновременно се пресегнаха и усетиха как ключовете се клатушкат на верижките около вратите им. След това погледнаха своите пултове с червени панели съответно с места за вкарване на ключа.

— „Огледало“, тук „Черна звезда“. Повтарям: „Огледало“, току-що съгласувахме с контролния център на самолетоносача. „Алфатаун“ потвърждава, че ударите са ограничени само на територията на Индия и Пакистан... Няма потвърждение за...

— До всички командири от „Крило III“, говори „Огледалото“. Индия не е нападнала части от флота на Съединените щати. Повтарям, нападенията са само между Индия и Пакистан, няма изстреляни ракети към силите на Съединените щати.

Скенера си сипа голяма чаша кафе и изпи четири аспирина. Чудеше се дали самоотлъчилите се момчета действително са били

прави. През ума му проблесна за миг мисълта да се качи на повърхността, да напълни резервоара на мустанга и да отиде да намери жена си, но той бързо я прогони. Дългът го зовеше и докато младшият му офицер продължаваше да слуша Синатра, той си припя текстове от Т. С. Елиът и „Откровението на Йоана“:

*Тъй свършва светът.
Тъй свършва светът...
Видях блед ездач на блед кон.
И Зловоние бе името на коня.
И името на конника бе Смърт.*

Скенера чувстваше, че би могъл да се справи дори и с апокалипсиса. Ще трябва да се справи. *Трябваше да се справи.* Надеждата да излезе на повърхността и резервният екип да поеме смяната бе напразна, не и когато бяха в състояние на стратегическа тревога (ССТ). Нито пък съществуваше възможността скоро да види отново жена си, защото по всичко изглеждаше, че той и Уиндоумейкъра щяха да прекарат продължително време под земята.

Погледна към средата на капсулата, към всекидневните и спални помещения, чийто таван бе от множество слоеве вакуумно затворени провизии. Там бяха основните хранителни дажби с консервните кутии осолено и практически неразвалящо се месо, дехидриран хляб, малцова, ечемична, пшенична и овесена есенция, имаше и кутии кисело зеле, фъстъчено масло, консерви „Кембъл“ с големи парчета манхатънски миди (скоро щяха да започнат да се бият за тях) и концентриран сок от портокали. Щяха да разграждат тавана пласт по пласт, бавно увеличавайки жизненото си пространство, гризейки от собствените си хранителни запаси подобно на житоядците.

* * *

Исторически погледнато, немците имаха навика да дават на предметите имена, наподобяващи звука, който те издават. След като

някогашните майстори на камбани се превърнаха в майстори на оръдия, те разбраха, че ако се пъкне някакъв предмет в дулото на оръдието малко преди изстрела, то цялото оръдие се взривява и измисленото за тази цел съоръжение стана известно като „*bum*“ (от „бум!“). Следвайки тази традиция, първата петстотинкилограмова бомба бе наречена „*ein laussen bum*“ („силен бум“). След като над Хирошима беше хвърлена първата атомна бомба, те нарекоха устройството за ядрен разпад: „*ein grossen laussen bum*“ („голям силен бум“). Следващата стъпка беше създаването на устройство за ядрен синтез или на водородната бомба, която съответно бе наречена: „*ein grossen laussen bum, alles ist kaput!*“

През този ден и индийци, и пакистанци хвърляха водородни бомби. Това не бяха тактически оръжия, те бяха създадени с цел да унищожат цели градове. Тези оръжия всяваха ужас. Не повече и не по-малко.

Докато по света се разнесе новината за бомбардировките, заедно с нея се понесе и ужасът. В Сингапур, където съществуваше последната донякъде действаща стокова борса, поддържана от продажбата на изчезващите стоки, и интелигентните инвеститори бяха натрупали цели състояния, се държаха чак докато последната паника пред лицето на бомбите не превърна парите им в купчина непотребни хартийки. Цената на акциите, парите в брой и дори на диамантите и златото спадна до нищо. Те вече не бяха важни.

Инфрачервените спътникови снимки показваха, че в Лонг Айланд огромни тълпи се бяха отправили към моста „Робърт Моузес“. Те знаеха, че светът окончателно е полудял. Знаеха, че войната между Индия и Пакистан би могла всеки миг да ескалира, особено щом наоколо се навъртаха самолетоносачът на САЩ „Нимиц“, придружаващите го кораби и двете глупаво притиснати под кръстосания огън ядрени подводници. Знаеха, че ако войната се разпростре, големите центрове ще бъдат последното място на Земята, където би искал да се намира човек, стига да притежаваше поне някакво разумно мислене. Тъй започна голямото преселение: пеша, с каруци или велосипеди, поне петстотин хиляди души се устремиха към дивите простори на Горен Ню Йорк, Кънектикът и Масачусетс.

Когато един репортер на „Скайкам“ се приземи близо до отбивката за Кънектикът на лонгайландския мост, видя, че по негова

преценка близо една четвърт от жителите на окръг Насау са потеглили с пепеляви лица в някаква странно права процесия. Когато ги запитат откъде идват, те посочиха назад към градовете и отвърнаха: „Оттам“. А когато ги запитат накъде са тръгнали, те посочиха в противоположна посока от градовете и отвърнаха: „Натам“.

От този момент нататък обезлюдяването на световните градове забърза своя ход, както се случва в последния стадий на фатална болест. Подобно на термитниците преди тях, огромните свръхтегла на социалната организация рухнаха, а с тях — пътищата и уебстраниците. Само малцина съумяха да запазят здрав разум, след като първата бомба падна над Мадураи.

* * *

Джейк реши, че сигурно е бил луд да се размотава толкова седмици в Лонг Айланд, напредвайки изключително бавно на изток, и най-накрая замени сигурността от бягството извън континента с комфорта на наскоро изоставена къща. Целият втори етаж представляваше слънчева всекидневна, обградена от огромни полегати прозорци, подплатени с тънички филтри от слънчевите батерии. Това означаваше, че дори и когато токът силно отслабнеше или съвсем спреше, той нямаше проблеми да включи компютъра или телевизорите и да получи новини от света навън. Така и не можа да реши какво ще бъде по-лошо за двете му момиченца: да се окажат сред вълните от човешки хаос, който според новините се плискаше от другата страна на лонгайландския проток, или да ги обрече на гладна смърт, ако не и на бомбардировки, ако останеха на острова.

Собствениците на къщата бяха изоставили много скъпа видеосистема и ценни предмети на изкуството, но бяха отнесли и последната трошица храна. Джейк си мислеше, че ще може да лови катерици и птици, но останалите жители на Лонг Айланд се бяха досетили за това преди него и поне тук ги бяха избили до крак, не се виждаха даже следи от кучета и котки. Беше питал дали няма да го наемат да работи срещу храна, но никой не наемаше работници. Сега той и момиченцата бяха готови да ядат паста за зъби, див лук и грудки на лалета и явно не му оставаше друго, освен да се присъедини към

миграционния поток навън от протока или да избира между Джери Сигмънд и морските пехотинци.

Беше се опитал да избегне възможността да влезе в бандата на Сигмънд. Хитрите речи не можеха да го заблудят. Джейк Хофман можеше да познае една гнусна лъжа, когато я срещне. Освен това знаеше (надяваше се), че някаква мъничка част от речите може би отразяват истината. Според Сигмънд и Пък, морските пехотинци и пазените от тях учени си живеели царски в Брукхайвън на изток. Според местните слухове те дори раздавали семена и мънички количества храна на хората отвън. Ако това бе истина, Джейк си помисли, че сега около вратата на Брукхайвън трябва да се тълпят множество хора и за него не би било възможно да се добере до тях, но си струваше да го обмисли. Напрегнато се заслушваше за всяка възможност да нахрани Уини и Мишел, дори и за онези, при които щеше да му се наложи да заложи своята душа или душите на децата и да се присъедини към армията на Сигмънд.

Страхуваше се, че може да се стигне и дотам. Като че ли не оставаше нищо друго. Правителственият център за разпределяне на храни във Фрийпорт се бе оказал изключително лошо хрумване и бе породил само още по-голям хаос, заплахи и безумия, което го накара да се зачуди дали човечеството изобщо си струва да бъде спасявано. Съобщенията, че ще бъдат организирани повече центрове за раздаване на храна, се оказаха само приказки. Назначените служители наместо в герои се превръщаха в добре охранени типове и като че ли раздаваха пакети с храна най-вече на своите също така охранени приятели. За хората не оставаше нищо друго, освен разочарованието.

Джейк бе успял да получи къшей хляб и като се престори, че не е гладен, го разчупи на две и го даде на момиченцата. Тогава забеляза как някакъв млад мъж, седнал на една скамейка, с удоволствие поглъща своя половин къшей хляб и очевидно търси още. Неговият около тригодишен русокос син погледна към някакви безредици, настъпили в едната от опашките за хляб, и остави своето парче хляб без наблюдение в скута си. Бащата го сграбчи, докато детенцето гледаше настрана, и го погълна наведнъж. Джейк си помисли, че през целия си живот не бе виждал нищо по-сърцераздиращо от погледа, с който момченцето погледна към скута си, чудейки се къде ли се е дянало парчето хляб, а после объркано погледна към татко, който го

изглежда с престорена невинност, сякаш го питаше: „Да не би нещо да не е наред?“

Тогава разбра нещо. Наистина разбра. Никоя власт — местна или национална — не би могла никога да слепи частиците на разпадащата се Земя. Никакъв принц нямаше да пристигне на бял кон и да спаси двете му момиченца. Спящата красавица умря, умряха Снежанка и Червенорозка.

За известно време се бе надявал да остане в къщата за неопределено дълго, поне докато положението се подобри, но гладът го притискаше да направи избор, защото той не можеше повече да гледа как момиченцата му бавно, но сигурно стават жертва на гладната смърт. Така че напълни една калъфка с няколко полезни вещи, които успя да намери — зареден лаптоп, фенерче, ножове, дъвка — и реши да потегли с дъщеричките си на изток към Града на мечтите, където, освен семена от растения и храна се намираще също така и дирижабълът „Син мир“. Джейк се досети, че ако сегашното шибано положение се скапеше неудържимо, учените, които сигурно вече си стягаха багажа да потеглят към някое от по-спокойните местенца на Земята, биха могли да вземат със себе си и двете му деца.

— Трябва да ви кажа нещо — каза той на петгодишната Мишел, докато пъхаше в калъфката и една малка панда. — Ще ти кажа нещо, което винаги трябва да помниш.

— Какво, татко?

— За майка ви — каза той, сякаш се задушаваше. — Аз много, много я обичам.

На пръв поглед, когато преди повече от сто дни пътищата на Джейк Хофман и Джери Сигмънд се кръстосаха на летище „Кенеди“, Джейк изглеждаше примерен баща, дал си малка почивка между два полета за няколко компютърни игри и един хотдог. Но при по-внимателно вглеждане, беше лесно да се усети, че той далеч не е това, което изглеждаше на пръв поглед. Превръщаше се в едно объркано и объркващо съзнание, което бягаше под чуждо име и отвлечаше двете дечица от майка им.

По-внимателното вглеждане даваше ключа към загадката какво именно му се бе случило и защо. В Бангор Джейк бе работил като електроинженер. Разбираше си от занаята, преуспяваше и му се струваше, че би живял напълно щастливо с Шийла, ако тя бе проявила

поне мъничко твърдост на характера. Баща ѝ беше жесток, безмилостен тип, който през цялото време ѝ натякваше, че се е оженила за човек от по-долна черга. Опитите му да разтрогне брака им не престанаха дори и когато Джейк размаха маслиново клонче, като изплати част от дълговете на тъста си. Джейк забелязваше, че Шийла се отдалечава все повече от него, докато окончателното скъсване започна да му се струва неизбежно.

Някъде по времето, когато реколтата в Индия даде първите признаци на загниване, Джейк реши да предприеме драстични мерки. Проникна в базата данни на осигурителните служби и полицейските архиви, успя да промени самоличността си и самоличността на двете си дъщерички. Никой не би могъл вече да го открие, освен ако самият Джейк не пожелаеше да бъде открит, и наистина, от значение бе само това: той искаше Шийла да може да го открие. Планираше, когато настъпи подходящото време, да се свърже с нея през компютъра, за да ѝ каже къде се намира. Беше източил от банковите сметки всички спестявания, оставяйки ѝ пари само за самолетен билет, за едноразов самолетен билет.

В основата си бягството на Джейк към Франция беше неговото последно усилие да спаси своя брак. Но, разбира се, тогава се бяха намесили насекомите.

* * *

Изпратено от: Sarzeb@sri.lanka.net

До: wildhog.NOM OHM, 7734-40

За съжаление не е възможно да се свържем с доктор Едуард Бишъп или с когото и да било друго в „Лусънт Технолоджис“, Ню Джърси.

Лесли кимна, натисна бутона „Save“, избра такава големина на шрифта, която не би могла да се разчете без помощта на лупа, и принтира текста. Когато изряза излишната хартия, видя, че цялото съобщение бе не по-голямо от половинката на нокътя на нейния

показалец. Хвана го с пинцета и го потопи в самоделна смола. Кехлибарът щеше да го запази за векове.

Лесли предполагаше, че хората от централните области на Насау, които още не бяха пресекли протока, се бяха присъединили или се присъединяваха все повече и повече към новия си Мойсей — Джери Сигмънд, и че сигурно те... е, какво пък, скоро щяха да са наясно. Но първо трябваше да подготвят някои неща.

Понастоящем сървърът „Кибърдийн“ работеше върху мравка-дърводелец от епохата на олигоцен, докато Джаксън и „Номад“ доизглаждаха ръбовете на някаква нова, по-бърза програма за сканиране, препоръчана им от групата на доктор Мерик от Нова Зеландия. Така че Лесли имаше малко време да поработи върху проекта, който бе замислила, когато започна да осъзнава, че дори и гъсениците вече да бяха почнали да се излюпват, дори и скоро да се превърнеха в какавиди и независимо че вече бяха получили ембриони от торен бръмбар, а скоро щяха да добият и първите мравки, никой от учените нямаше да успее да завърши това, което бе запланувал. Но това не биваше да ги обезсърчава и те щяха да продължават, докато имат сили.

Лесли използваше интерлюдията между различните биоморфни проекти да работи по проекта си, предназначен за бъдещите истории, и по онова, което без съмнение щеше да се превърне в хрониката на последните дни на Града на мечтите:

„Не остава много време. Докладите сочат, че в Кънектикът се е оформило съпротивително движение срещу бежанците от Лонг Айланд. Съобщават също така, че из Северно Ню Джърси върлуват пожари и въоръжени банди, които нападат петролните рафинерии. Според мен по-голямата част от Америка ще се превърне в един много специален ад, запазен за оцелелите, които хиляди пъти ще си пожелават да бяха загинали (единствената утеха за нас е, че навсякъде другаде по света нещата изглеждат още по-зле).“

Нямаше представа какви ли ще бъдат историците от бъдещето, нямаше гаранция, че изобщо ще са в състояние да четат английски език. За всеки случай тя добави към архивите си няколко написани с микроскопичен шрифт страници от речник с превод на няколко езика. Така бе създаден модерният, компютърно генериран „Розетски камък“^[30] на Лесли.

Хрумна ѝ, че записките ѝ може би няма да бъдат намерени поне през следващите тридесет и три милиона години и че историците (ако тогава изобщо има такива) е възможно да не са от човешки произход, а по-скоро от животински. Известно време обмисля дали да не добави и подробен речник с пиктограми, където думата „куче“ да бъде съпроводена от картинка, но след това се зачуди дали кучетата (ако след толкова много време щяха да са останали кучета) ще говорят нещо на няколко, да речем, високоеволюиращи прилепа. В този ред на мисли изглеждаше твърде самонадеяно да се мисли, че проблемите на няколко човека, изживяващи последните си дни в някакво кътче от потъващия свят, щяха да бъдат от някакво значение за другите видове след милиони години.

Така че, тя реши да включи само няколко съвсем определени пиктограми. Тях, за разлика от многоезиковия речник, не можеше да изтегли автоматично от компютъра. Трябваше да положи допълнителен, досаден труд и да подготви поне хиляда страници. Нямаше нито време, нито място да затворят повече от тази информация в кехлибара.

„И тъй, ето ни и нас: уплашени сме не на шега, сякаш навсякъде наоколо биологичният часовник на света е бил внезапно занулен. Странно усещане е това да пиеш може би последната чиста питейна вода, която някога ще имаме, и да си мислиш за бума от гнилоствни бактерии във водните басейни, и за акарите, и за черните гъбички, и за всички останали бедствия, които сякаш са ни дебнели на границите на екологията и които досега са били възпирани единствено от насекомите. Колко е странно също така да повярваш, че нищожните нищо и никакви гнилоствни гъбички ще наследят земята, като първо изядат загиващите

ферми и гори, а после плъзнат подобно на огромно дървоядно покривало и погребат завинаги нашите градове. Природата се занулява. Би трябвало да сме потресени от това чудо. Възможността да работим с големи отрязъци от време започва да внушава, че съществува някаква зла воля, поражда илюзията, че някакъв злотворен разум диктува измененията в еволюцията — всичко това е едновременно развеселяващо и плашещо.“

Беше обмисляла дали да не запази някои от великите литературни произведения: „Божественият Клавдий“, „Ад“ на Данте, „Бурята“, „Фонтаните на рая“, но се сети, че в последните десетилетия те бяха публикувани в милиони екземпляри навсякъде по света и се надяваше, че все някъде и все някак щяха да оцелеят по няколко от тях. Но историята? Доколкото знаеше, по целия свят ни един човек не се бе захванал да съставя историята на тези дни. Единствено в кехлибара можеше да се намери място, а в лабораторията — време да се занимаваш с картинки...

„Следва серия от три кадъра, изпратени от космическата станция «Алфа», или «Алфатаун», чиито размери намалихме с оглед съхраняването им в кехлибар. Ясно се виждат ярките експлозии в Северна Индия, по всичко изглежда — в околностите на Калкута.“

Реши почти между другото, че може би си струва да се привлекат децата да помагат по този проект. Повечето от тях рисуваха родителите си как се усмихват и махат от предните врати на бараките. Останалите рисуваха цветовете на тиквичките и тиквите, които растяха в оранжерии. Едва шепичка деца пишеха съвременните си послания до археолозите:

„Мили хора от бъдещето, надявам се, че при вас няма глад и бомби... или прашинки...“

На масата пред нея се намираха три купчинки с капсули от кехлибар, изпълнени с късчета хартия. Събра купчините в едно, метна ги във ведро с течна смола и разбърка. Когато се втвърдяха, щеше да ги зарови на бунището на лабораторията. Ричард ѝ беше казал, че през 1938 и през 1964 година са били заровени капсули в Световния парк във Флъшинг, в които се съдържали артефакти и послания към бъдните поколения. Но когато през 1992 година историците се опитали да открият точното им местонахождение, не успели, а и едва ли някой някога би успял, защото нищичко в градския парк не подсказвало на археолозите къде именно да копаят. Ричард ѝ заяви, че ако наистина желае капсулата ѝ да бъде открита, да я зарови на бунището. Лесли се засмя, когато го чу за пръв път, но Ричард я прекъсна.

— Боклуците, които някогашните хора са оставили след себе си — обясни той, — се състоят от счупени керамични парченца и други изхвърлени оръдия на ежедневиия живот. Понеже не били нищо повече от боклук, останали непокътнати от дошлите по-късно цивилизации и са се натрупвали слой след слой, местата за изхвърляне на боклука са били винаги високо ценени от археолозите. Ако нещата опираха до мен, Лесли, щях да издигна бунищата по-високо и от пирамидите.

Пирамиди... гробници. Тя продължи да работи, приготвяйки нови хартиени лентички за новите слитъци кехлибар. От една лаборатория на Азорските острови се получи съобщение за техния прогрес, което бе изплюто от принтера заедно с хартиена лента, съдържаща още въпроси и на свой ред те бяха запечатани в смола.

Сръбна си от чая, който не бе успял да изстине, но беше твърде слаб, защото пакетчето бе използвано четири пъти преди това. Нямаха захар, разбира се — и последното зрънце захар се пазеше за биоморфите. Нямаше и лимон. Чудеше се колко ли дълго още ще са в състояние генераторите на лабораториите да поддържат осветлението и двата сървъра. „Няма да е за дълго“ — си каза тя и започна да записва последните исторически откровения:

„Мисля, че Джаксън и Шарън, и почти всички наоколо се радват твърде много на постигнатия успех. Получихме биоморфи едва на шест вида насекоми, а няма

гаранция, че някой от тях ще преживее зимата. Ричард посочи, че трябва да повторим операцията стотици пъти, и се боя, че ще трябва да се съглася с него. Ако епохата на динозаврите е приключила по същия начин — със затихване, а не с гръм... Не! Защо някой астероид или комета не поразиха цивилизацията? Бихме могли да се справим с тях. Но с това? Смъртта на насекомите? А после и заразата — самата повърхност на Земята, която загнива? Човек не може да се предпази от нещо такова. Не може да го унищожи. Не може да го умилостиви. А сега всичките тези усилия да получим шепа насекоми? Безумие! И Ричард го знае. Обаче Джаксън! Продължава да ми разправя, че случилото се с динозаврите ще ни подмине, защото сме били по-умни от динозаврите и доста по-адаптивни. Отрича очевидното. Но рано или късно очите му ще се отворят и ще разбере, че единственият начин да се откъснем от тази лудница е да се натоварим на «Син мир» с вика: «Всички на борда за Арарат!»^[31] Засега отричането на очевидното успява да сплоти малкия ни клан и спомага за осъществяването на проекта за биоморфите, но си мисля, че когато накрая стигнем до дъното, поне ще можем с чиста съвест да кажем, че не сме се предали без бой. Така че днес за разнообразие съдържах коментарите си. Не напомних на Джаксън Ройкирк, че преди седемдесет милиона години динозаврите са били доста умни, повече от прекрасно адаптиращи се и дяволски по-бързи от охлювите. Но нищожният гол охлюв и до днес се чувства прекрасно, хиляди благодарности. Същото се отнася за гъбичките и за акарите. Може би природата се опитва да ни съобщи, че размерите, умът, грацията и скоростта не са от особено значение.“

„Ето, сега си го получи“ — каза си тя, чувствайки се историчка повече от всякога. Това бе най-добрият урок, който получи през този ден, и реши, че той си заслужава да се полее, стига само да имаше с какво.

[30] Каменна плоча с надписи на старогръцки и древноегипетски, с чиято помощ Шамполион разчита египетските йероглифи. — Б.пр. ↑

[31] Правени са опити да се докаже, че след потопа първата показала се пръст, край която спрял Ноевият ковчег, бил връхът Арарат. Най-сензационното доказателство за това — останките от огромна дървена конструкция, открити на върха, възлизат едва на 1200 години. — Б.пр. ↑

ЗАВРЪЩАНЕ ВЪВ ВАВИЛОН

Ден сто и тридесет и първи

Исторически погледнато, американците си бяха създали навика да претрупват собствения си език с политически коректни изрази и фрази, а също така и с двусмислици. Някъде между 1960 и 1990 година „самолетна катастрофа“ се превърна в „паднал самолет“, след това в „аномалии на полета“ и съдейки по последното словосъчетание човек би могъл да си помисли, че не се е случило нищо лошо. Отрицанието бе твърде силно лекарство. Хората, изхвърлени или временно освободени от служба, ставаха „съкратени“, после „обект на внезапно разгръщане на възможности за нова кариера“.

По времето, когато прашинките направиха първия си пробив, самолетната катастрофа вече се наричаше „непредвидено разграждане на самолет“, затова и Том Детуейлър изобщо не се учуди, когато кошмарът, разrazil се на запад от „Нимиц“, официално беше наречен „многобройни непредвидени енергийни разграждания на термоядрени единици“.

По екраните се виждаше ясната, обсипана със звезди нощ, но в посока към градовете облачни кули закриваха звездите и се придвижваха все по на изток. Не отразяваха лунната светлина, както правят дъждовните облаци, а по-скоро поглъщаха светлината, все едно някой бе разлял черно мастило по небето. Том предположи, че на другата сутрин черни дъждове и радиоактивни киселини ще завалят над оризовите поля на Бирма, или поне над онова, което беше останало от тях. Искаше му се да можеше да изпрати летящите си работи да поогледат отблизо, но каквото и да съзряха сред пламъците, то би представлявало интерес единствено за историците, а и сега вече беше забранено да се изпращат работи в зоната на военни действия. Пък и разказаната от тях история едва ли ще си струва, реши Том.

(„Гроздето е кисело, а?“)

Според последните получени заповеди, не му се разрешаваше дори да се качи на палубата, камо ли да изстреля робот. На никого не

разрешаваха да си подаде носа навън с изключение на основния персонал, обслужващ самолетите. Засега флотът беше успял да остане настрана от линията на радиоактивно облъчване и кръстосания огън, но положението можеше да се промени всеки миг. Всички междинни прегради и херметически помещения бяха запечатани. В сегашното си състояние на подготовка за стратегическа тревога „Нимиц“ би могъл да се разпадне на дузина части, но според момчетата, планирали отсеците, повечето от тях щяха да се задържат над водата.

Том се надяваше на самолетоносача да не му се наложи да изпита на практика теоретичните постановки. Никакво успокоение не носеше и фактът, че никой от тези хитроумни инженери така и не бе дошъл на борда поне за едно кръгче.

— Пред нас и над нас е чисто — обяви Скорп.

Всички радарни и сонарни системи на кораба работеха. Във въздуха кръжаха томкети, цялата ескадрила от дванадесет самолета ясно си личеше на радара и дори винтовете на двете ескортиращи ги подводници работеха с пълна мощност и можеха да се забележат отдалеч. Новите сензори на „Нимиц“ си вършеха работата чудесно независимо от тътена от витовете. От Вашингтон заповядаха флотът да се завърне у дома. Изведнъж правилата се бяха изменили, първото правило беше заповедта: „Махнете се от опасната зона“. Ключовата фраза във военните среди за тази заповед бе: „стратегическо отстъпление“, учтив израз за онова, което офицерите понякога наричаха „Маневра ала «Монти Пайтън»“^[32], което означаваше: „Аре, дим да ни няма!“

Целта бе едновременно да се обяви оттеглянето и с помощта на радарните и сонарни установки да се изгради около военните части сфера с радиус около четиридесет километра, през която да не могат да преминат незабелязани дори чайка или ято бодливки. Американските сили се отправиха на двеста километра от континента, където морското дъно беше достатъчно дълбоко и предлагаше чудесни места за засада от страна на дълбоководните индийски подводници.

По екраните на мониторите продължаваше да се чете: „Всичко е чисто“.

— Изглежда, че дори не ни търсят — рече Скорп.

— Освен ако индийците не са скътали няколко стелта — добави офицерът от разузнаването. — Или освен ако не летят под прикритие

малко извън обсега на радарите.

— Мисля, че в момента са твърде заети, за да мислят и за нас.

— А аз бих внимавал какво мисля в тези времена — каза Том. — Засега като че ли всички се притесняват от Индия. Именно Индия се скъса да протестира срещу така наречените „враждебни действия“ от наша страна в протока, така че дори и вината да е на някого другого, пак ще набедят нея. Но освен всичко друго, тя е и по-голямата, по-добре въоръжена от двете воюващи държави и е почти сигурно, че ще спечели. Ако някой изобщо се опита да въвлече Съединените щати в тази война, аз бих се притеснявал повече от губещите.

— Пакистан? — попита офицерът от разузнаването.

— А ще изглежда, сякаш е дело на индийците — добави Скорп.

— Още веднъж повтарям, че в такива времена човек не може да е сигурен — каза Том и се помоли той, Скорп и офицерът от разузнаването да са единствените, осъзнали тази истина.

— Божичко! — изръмжа Скорп. — Колко заплетена мрежа сме си изплели.

Понастоящем цялата формация се придвижваше на юг със скорост от двадесет и два възла, намираще се на близо четири хиляди километра югозападно от Коломбо и на повече от две хиляди километра югоизточно от индийския периметър и надземните противовъздушни установки. Последният доклад за действия на индийския военен флот бе направен от един пилот на Ф-14, летящ на север, точно на границата, докъдето стигаха въздушните радары на „Нимиц“. Най-близкият изход към отворените простори на Индийския океан все още оставаше на юг.

Минута след минута, километър след километър, генерираните от компютъра карти показваха, че във водите няма нищо, освен няколко трупа на китове дълбоко долу и кръжащото около тях ято от сонарни сенки, които изглеждаха съвсем малко по-плътни от водата и с размерите на нюйоркски автобус. „Сепии“ — обяви Скорп. Най-хубавото на цялата система бе, че уловената от сензорите картина излизаше на дисплея с всички подробности. Проблемът беше, че тя така и не долавяше някои неща като например подводницата, преминала през същите тези води, следвайки точния път на „Нимиц“, само два дни преди тях. Не остави друг признак за своето преминаване, освен три реда сензори за подводен шум и шепа

обточени с гума абсорбиращи сонарните вълни мини, всяка с диаметър от 60 сантиметра. Сензорите и мините се спуснаха на четири километра под повърхността, където безпогрешно се замаскираха сред пясъчните дюни и гигантските морски краставици.

На шестстотин метра от лявата страна на „Нимиц“ съпровождащата го подводница „Аргус“ премина на петстотин метра от мястото, където лежаха мините. Далеч отвъд хоризонта един мъж и две жени се вслушваха в подводния шум и осъзнаха, че току-що бяха улучили десетката, защото в света на тактическото ядрено оръжие един-два километра встрани от целта бяха без значение.

При подадена команда тежестите на мината се отделиха и тя започна да изплува от дълбините, отначало бавно, но след петнадесет секунди разви най-високата си скорост от двадесет и два възла. Ако продължеше нагоре, щеше да достигне повърхността след шест минути. Само след две минути би била уязвима за ответния удар на подводницата и базата-самолетоносач.

Оперативният край на атомната бомба представляваше тежък метален излъчвател на неутрони, срязан по много особен начин, затова и можеше да се повреди най-лесно, като се наруши геометрията на неговата изработка. Човек нямаше нужда да е следвал физика, за да знае, че ядрено оръжие се обезврежда най-лесно просто като се прасне здраво.

Но точно тази бомба не възнамеряваше да се излага на опасността да я ударят. Малкият сензор на капака отчиташе скоростта на издигане. Двадесет и пет секундното издигане означаваше, че е изплувала на близо сто метра над морското дъно и ѝ оставаше още минута и половина, докато я засекат враговете. Но и тези сто метра ѝ бяха напълно достатъчни. Сега, вместо да погълне по-голямата част от силата на взрива, океанското дъно щеше да го отрази към повърхността. „Аргус“ и „Нимиц“ можеха със същия успех да бъдат две бълхи, набутали се слепешком във варел с бомбички.

* * *

Точно в този момент на четвърт световна обиколка президентът отхвърли молбата на генерал Андрюс и Амбър Мърдок да напусне

Вашингтон, като се премести в Кемп Дейвид.

— Трябва да даваме пример — възмути се той. — Няма да напусна града, не и докато жителите му остават сплотени. Ако го напусна сега, действието ми ще бъде възприето такова, каквото е: елитаризъм и изоставяне.

Президентът изключи компютърната връзка с Андрюс и Мърдок и прегледа последните репортажи на Си Ен Ен от Лос Анджелис и кадрите на „Алфатаун“ от престрелките в Индия, докато очакваше по бялата връзка с него да се свържат учените от Брукхайвън. Отвън долитаха удари на чук. Беше пренебрегнал съвета на Андрюс и заповяда на морските пехотинци да изкоренят розовата градина, да свият охраняемия периметър до стълбите на Белия дом и предостави по-голямата част от ливадата отпред за строеж на оранжерии.

„Някога наричаха това място Вавилон на Потомак — припомни си президентът. — А градът все още се справя.“ Искаше му се да можеше да каже същото и за Калифорния, Кънектикът и Северно Ню Джърси. По екрана на компютъра се виждаха разкривените трупове пред лосанджелиския „Хилтън“, останали неприбрани след толкова много време. Имаше и кадри от смъртоносната съпротива на кънектикътчани срещу нахлулите откъм Лонг Айланд бежанци. Местните хора бяха изпратили един хеликоптер да залее със сярна киселина жените и децата. А след това самозваната милиция се нахвърли върху бягащите и върху ранените. Един оператор на Си Ен Ен беше заснел как някой застреля едно дете, докато майка му го стискаше в прегръдките си, и изстрелът бе толкова силен, че обувчиците му отхвърчаха. Президентът трудно прие последвалия епизод: жената, чието лице изразяваше нещо, което той никога не бе виждал преди, събираше парченцата от черепа и розово-бялата субстанция и се опитваше да ги съедини отново. Мъжът, изстрелял куршума, се промъкна зад нея и тъкмо надигаше оръжието за нов изстрел, когато внезапно се хвана за гърлото и се сгромоляса на земята. Явно операторът беше преминал журналистическата граница между наблюдател и наблюдаван обект и бе станал участник в отразяваната от него история.

Същите тези кадри се предадоха директно и до Брукхайвън, разположен на неколкостотин километра по на север. Представите на Ричард за света също бяха сериозно разклатени. В цялото това безумие

долавяше някакво нездраво, разкрито усещане за *déjà-vu*. Беше прекарал доста голяма част от професионалния си живот в ровене из руините и често ставаше свидетел, че цивилизациите се напластяват една върху друга подобно слоевете на огромен сладкиш, а най-древните, най-романтични и най-тайнствените съвсем нормално лежаха най-отдолу. Но сега за пръв път виждаше как най-новият, най-горен пласт руини искрят под слънчевите лъчи и по всяка вероятност полагат началото на следващата легенда за Атлантида. Винаги бе намирал за вълнуващо изучаването на последните дни и унищожението на великите древни поселения — например изчезването на минойската и вавилонската култура, а преди тях — и на динозаврите. Но сега ставаше дума за нещо твърде близко засягащо го. Този път собствения му дом в Лонг Бийч и домовете на неговите приятели чак в Тъксън и Париж се бяха превърнали в археологически обекти. Това беше твърде мъчително и болезнено, за да бъде прието спокойно. Бе лишено от романтизъм. Лишено от достойнство.

Видя кадрите с майката и детето в Кънектикът.

— Чудя се дали Лесли няма да запечата и *това* в кехлибар — рече той на празното пространство и изключи репортажа. После въведе номера да отговори на президентското повикване.

— Лесли Уелс ми каза, че се опитвате да погледнете ситуацията от гледна точка на археологията.

— Може и да е от полза.

— Не мисля така — каза Ричард. — Аз... чух, че хората са започнали да се завръщат в Лонг Бийч. Че изсичат уличните дървета за огрев.

— Няма да им помогне кой знае колко. Дърветата по улиците обикновено са пропити с всякакви консерванти, нали така? Бихте ли искали да горите у дома всякакви химически съставки?

— Накрая и това ще е без значение — въздъхна Ричард. — Вижте... Не искам да наливам масло в огъня на песимизма, но дори и ако вече бяхме получили всички планирани видове биоморфи, на тях би им отнело години да заселят наново Земята. Затова продължавам да се връщам към последните дни на древния Вавилон: суша, лоша реколта, градските хора стават чергари. Известно ли ви е, че в библейския разказ за скитанията на Авраам всъщност се разказва за падането на Ур?

— Да... чувал съм нещо.

— Как според вас ще изглежда населението на Лонг Айланд и Кънектикът само след година в сравнение с времето, преди да изчезнат насекомите? Мисля, че първото, което ще забележите, е, че ще са с няколко милиона по-малко.

Президентът бавно поклати глава.

— Дори да ги нямаше акарите, скоро ще се изправим срещу скорбута, холерата...

Вече цялата страна страдаше от спиране на тока, което означаваше, че хората не разполагаха с пречистена вода за пиене. А речните води бяха замърсени от разлагащите се животни и по повечето места хората не разполагаха с гориво, за да могат да преварят водата. В някои градове всички налични горивни материали се свеждаха до онова, което гражданите успяваха да отрежат от дърветата и от мебелите. Президентът очакваше, че до пролетта ще са изчерпали докрай този източник на енергия и тогава — какво щяха да правят *следващата* зима?

— Господин президент, ще станем свидетели на внезапен спад на популацията. Това се е случвало неведнъж в древен Вавилон и тъй като вавилонците записвали на своите восъчни таблички подробностите от всекидневния живот, сега разполагаме с точно описание на всеки етап от колапса.

— Обикновено е ставало въпрос за колапс на икономиката, нали?

— Точно така. След рухването на икономиката хората се втурвали да атакуват градските порти, да събарят паметниците и да убиват своите водачи. И всеки път рухването на икономиката било причинено от нещо съвсем тривиално като постепенното натрупване на сол в напоителните канали например. Най-страшното нещо, което съм виждал, е колко лесно е да се отприщи лавината от икономически провали още при първите етапи от увреждането на околната среда.

— Лесли Уелс май ме сметна за малко глупав, когато преди малко споделих с нея същите притеснения.

— Е, а аз бих казал, че притесненията ви са били съвсем на място — отбеляза доверително ученият. — Във Вавилон всеки път се започвало със записките на писарите от складовете за намалял добив и неимоверно повишаване на цените на хранителните продукти. Хората намалявали. После търговията изпадала в колапс, следват записки за

враждуващи градове и въстания, а накрая записът неминуемо се прекъсва... Доколкото ми е известно само в един случай някакъв самотен писар е добавил: „Ур е в развалини. Горчиво го оплакваме. Зло слезе над земите ни. Телата се разлагат като мас под лъчите на слънцето. Боговете ни изоставиха като прелетни птици. Димът като плащаница обгръща града“.

— Значи първо имаме увреждане на околната среда — обобщава президентът, — следва икономически колапс. Добре, тези два етапа вече ги минахме. Остава колапс на властта.

— Бих казал, че в момента преживяваме точно това.

— Какво става по-нататък? Какво се случва между първия бунт и писаря, наблюдаващ как димът обгръща със своята плащаница Ур?

— Изглежда, че нещата бързо достигат до своя край, поне доколкото мога да преценя. От гледна точка на археологията, по-скоро прилича на тотално изчезване. Най-трудният въпрос при падането на дадена цивилизация е дали населението е измряло, или голяма част от него е избрала бит, който остава практически невидим за археолозите, каквото е племенното чергарство... както вече казах, става дума за библиейските скитания на Авраам и Лот.

— Който в модерните времена е известен като синдрома „Лудия Макс“ — тихо рече президентът.

— Ааа... възможно е — отвърна Ричард. — Трудно е да се дадат подробности за последните дни на някоя цивилизация, защото тогава половината население умира от глад, а онези от оцелелите, на които са останали някакви сили, са твърде заети със своя гняв и със събарянето на статуите. Затова в такива времена хората изоставят историческите архиви и е почти невъзможно да се разбере какво именно се е случило. Така че не знаем как наистина свършва всичко.

— Може би е без значение — каза президентът. — Много скоро ще разберем, освен ако не успеете да разселите насекомите. Предполагам, че не... — Не довърши започнатото изречение. Червеният терминал — лошият телефон — отново премигваше.

* * *

Вселената беше изпълнена с такива интересни и на пръв поглед абсурдни съотношения от време и пространство. Онази част от секундата, през която атомната бомба се свиваше навътре, беше толкова безкрайно нищожно мъничка, че от гледна точка на бомбата светът на хората бе напълно застинал. През тази пращинка време настоящото реактивно сърце на бомбата едва достигаше размерите на топка за голф, но излъчваше толкова ярка светлина, че можеше да се види как струи през обвивката на бомбата (при условие че разполагаме с достатъчно бързоскоростни камери и достатъчно здрави кутии за тях), сякаш обвивката бе направена от нещо не по-плътнo от найлонова торбичка. Би проникнала и през шейсетсантиметров слой стомана, все едно че преминава през шейсетмилиметрово стъкло, преди стоманата още в същия миг да се разпадне на отделни, лишени от електронни ядра.

— Последно, кръжим наоколо и ни остават четиристотин и петдесет литра гориво — съобщи Рони на контролния център. Изви леко на изток и точно тогава някъде на два километра в нощта под нея изгря светлина — толкова ярка, та на Рони ѝ се стори, че успява да различи подробности от типографията на дъното на Индийския океан, макар напълно да си даваше сметка, че над него има поне четири километра вода. И знаеше, *знаеше*, че бе съзряла осветената в контражур подобна на пура сянка на „Аргус“, а светлинните стрели, подводните светлинни стрели се разпръскаха във всички посоки.

В първата частица от секундата, далеч преди да е успяла да промълви едно слисано „Какво?“ по радиовръзката, подводните светлини избледняха от болезнено искрящо бяло до голям жълт диск, който се заобли в зеленикавожълта сфера. В същия този миг усети как ушите ѝ бръмват от електрически шум. Беше стигнал до нея преди звука, пътувал бе със скоростта на светлината, сякаш тя самата летеше през огромна електронна пушка, както всъщност и беше.

По времето, когато вече издърпа назад лоста и томкетът се разтресе, но пое нагоре с безумно малката надежда да избяга от ядрената буря, самите води се бяха оттеглили от мястото, където се бе намирала мината. Бяха се отдръпнали на петстотин метра във всяка посока, оформяйки по този начин мехур с по-ниско налягане, чиито стени светеха по-ярко от стотици слънца и бяха от сгъстена плазма, в която се пресътворяваше всеки химически елемент, съществувал

някога във вселената. Когато долното полукълбо на мехура опря в океанското дъно, ефектът от отразената експлозия предопредели нестабилността на мехура.

Ал наблюдаваше територията зад и под самолетоносача и забеляза нещо подобно на кубически километри вряща адска течност, бликнала към пурообразния силует на „Аргус“. Видя със собствените си очи как подводницата се разпада, разпадна се на хиляди парчета, разпадна се на прах. Тогава ударният мехур се сблъска с океанското дъно, разпука се и от гърлото му като от катапулт избликна към звездите неговото съдържание.

Рони наду до дупка двигателите и възползвайки се от възможностите на томкета, побягна в хоризонталната плоскост, докато бурята се изви нагоре и настрани. Би отметнала триумфиращо глава назад, ако силите на гравитацията вече не го бяха направили вместо нея. Щеше да оживее, поне за още мъничко, благодарение на пилотските си способности и невероятния късмет, че се бе намирала извън обсега на атомния гейзер, чиито пръски се издигаха на километри над морето. Само крилата да издържаха задаващата се ударна вълна, какви истории щеше да има да разказва. Никой досега не беше прелитал през ядрен взрив, но когато мината избухна, тя бе намалила скорост, защото се приближаваше към кораба, а самолетът ѝ не беше свръхзвук. Двигателите просто нямаха техническата възможност да я измъкнат достатъчно бързо не защото томкетът не би издържал ускорението, а защото човешкото тяло не би издържало, а сега компресиращата вълна се носеше хоризонтално, и то с по-голяма скорост от самолета на Рони.

* * *

Екранът в контролния център на „Нимиц“ показва някакъв проблясък от изток, проблясък близък и все пак далечен, дошъл нейде изпод водата.

— Какво по... — изкрещя нечий изтънял гласец в слушалките на Скорп. Тя по-скоро почувства, отколкото чу гласеца, прозвучал съвсем мъничко преди самия проблясък. Да, Скорп беше сигурна, че е чула първо вика, *абсолютно сигурна*, а високите нотки в него означаваха, че

някой говори по сонарните устройства. Радиовълните не се разпространяваха добре под вода. Сонарният призив означаваше, че някой на борда на „Аргус“ търси помощта на тези, които биха могли да му я оказат.

— Контрамерки! — крещеше гласът. — Сблъсък по посока на... — и връзката заглъхна.

Цяла секунда или може би две Скорп обмисляше възможността прекъсването на излъчването да е било причинено от повреда в оборудването. И това се бе случвало, но съвсем не звучеше като познатите повреди, за които можеше да си спомни. Тъкмо бе започнала да се обнадеждава, когато ударната вълна изпука в сонорните говорители и премина по небето като могъщ вятър. След преминаването ѝ екраните за наблюдения показаха как колона от пара и блестящи сини светкавици се издигат все по-високо и по-високо, и по-високо, докато надолу се понесе сноп инфрачервени искрици: падаше един Ф-14.

* * *

— Проклятие, ако не успеем! — Рони въздъхна облекчено, когато вълната премина и въздухът се изчисти. После видя как долу нейният самолетоносач се клатушка близо до самия ръб на гейзера. Видя как огромната и поръбена от хиляди бели ресни приливна вълна се спуска към палубата за излитане на самолети. Беше изминала вече около сто и петдесет метра и съдейки по онова, което успя да мерне, бързо губеше височина...

— Електромагнитни импулси — извика Ал. — Повечето от електронните системи са в изправност.

— Хубаво.

Рони изключи ускорителите и изправи самолета, като си мислеше, че е извадила невероятен късмет, че още е във въздуха и лети на все още работещ самолет, с намаляла тяга, но работещ... Това продължи до момента, в който направи грешката да наклони томкета надясно, за да погледне по-добре облака. Тогава... *нещата* взеха надмощие над нея — просто неща, издигани от взривната вълна и изпълващи небето: вода, смесена с тинята от морското дъно, на големи

колкото топче за пинг-понг топки. Цял потоп от тях плисна по стъклото, примесени с праха на „Аргус“. Парченца от утайката на нечие кафе попаднаха в левия въздухозаборник. Парче метален лист удари лявото крило, сякаш бе куршум. На носа на томкета се плесна нечия обувка. Нещо черно и с вид на плът се сблъска с капака на турбината. Рони веднага наклони самолета да избяга и той като по чудо продължи да лети почти невредим, докато само три секунди по-късно тя направи втората си грешка, като се опита да набере височина.

Именно тогава в птицата ѝ попадна калаената дръжка на кана, която се бе прикрила във въздушния прах подобно на съсирек в белия дроб. Тя бе засмукана в турбината — в самото сърце на томкета — където можеше да нанесе най-много щети. Изведнъж турбината зави като стара прахосмукачка, опитваща се да засмуче камъни, после самолетът в ръцете на Рони умря и вече не остана почти нищо друго, освен внимателно да се наклони носа в дадена посока и да се подготви за катапултирането.

Но накъде след катапултирането?

Последното, което съзря от осветения от поне шест бляскави светкавици „Нимиц“, беше пречупената, рухваща вълна, но тя знаеше, че когато същата тази вълна бе достигнала до палубата за излитане, е била висока шейсет метра.

* * *

Докато гледаха по екраните остатъчните реакции, бяха минали едва няколко секунди. Когато чуха високото пискливо бучене да се понася към командния център, им остана време колкото да се отдръпнат към фалшивата закрила на отсрещната стена. Някой беше казал на стария Том Детуейлър, че приближаването на приливната вълна звучи като спиращ влак. Но тук не се долавяше никакъв спиращ влак. Нямаше нищо общо с рева, а по-скоро с квиченето — сякаш към тях се бяха устремили стотина милиона прасета.

„Лошо, така сме с лице към борда“ — си помисли офицерът от разузнаването и в главата му се понесе вихрушка образи на онова, което би станало, ако самолетоносачът бе посрещнал вълната откъм кърмата. Прецени, че „Нимиц“ би имал шанс да се плъзне по

чудовищната стихия, стига носът му да остава винаги над водата. Но да я посрещне откъм борда? Инерция. Всичко се свежда до инерцията.

През първата секунда и половина след сблъсъка палубата почти не се премести. Всички плочи на корпуса по левия борд — и двата слоя плочи — се нагънаха и хлътнаха навътре, като вдлъбнатините достигнаха на места до три метра и половина, а напред се понесе вълна сгъстен въздух, която помете солидната конструкция на самолетоносача от левия до десния борд само за една хилядна от секундата. Откъдето и да минеше, блъскаше по херметичните врати и запечатани помещения, продънваше ги, изтръгваше тръбите, стълбите и складовите помещения и проправяше път за идващата след нея водна вълна.

Когато най-накрая водата достигна до десния борд и инерцията най-после отстъпи пред ускорението, левия борд се вдигна два метра и половина във въздуха. На палубата със самолетните хангари ключалките на клетките бяха или строшени, или направо избити и оборудването се валяше навсякъде, а отзад на палубата, наклонена на повече от тридесет и пет градуса, самолетите бяха счупили блокиращите ги механизми и полетяха към носещата стена на десния борд. Хората от екипажите, които бяха преживяли първите две секунди, сега затиснати между въргалящите се отломки, едва повярваха на очите си. Колесарите, кутиите на двигателите, пермагласовите плоскости и опашните секции се блъскаха смлени на каша в десния борд, сякаш всички те заедно оформяха огромен могъщ чук, а носещата стена се бе превърнала в наковалня.

На палубата за излитане по-голямата част от димоотводната тръба на „Нимиц“ бе изтръгната и захвърлена зад борда. Скорп се намираше близо до основата му и видя как носещата стена на командния център откъм левия борд експлодира навътре. Ударната вълна се блъсна с такава сила в екраните зад гърба ѝ, че най-голямото останало от тях парченце бе с размерите на песъчинка.

Според показанията на последното действащо оборудване, което продължаваше да излъчва телеметрични сигнали за състоянието на „Нимиц“, левият му борд се надигна, после стремглаво се спусна надолу, което означаваше, че самолетоносачът е политнал в падината зад първата вълна и му предстои да бъде отново вдигнат нагоре от следващата.

— Бих пропуснал катапултирането — каза бързо Ал.

— Прието — отвърна Рони и нямаше какво друго да си кажат. Видяха основната вълна: стена от натежал от капчици и отломки въздух, разпростиращ се от рухващия ствол на колоната, още и гъбата, облака на смъртта. Добре им бе известно какви цифри стоят зад това заоблачаване. По външния му вид Рони прецени, че става дума за ядрен взрив от около 335 килотона. Що се отнася до произведените радиоактивни частици, подводната ядрена експлозия бе толкова гадна, колкото би могла да бъде. Активирането ѝ в морската вода и кал предполагаше натрий и още много краткотрайни изотопи, което означаваше, че ако по някакво чудо успееше да се задържи във въздуха поне още два часа (и ако задръстеният ѝ с кал самолет не бе твърде прегрял), то на всеки час щеше да бъде облъчена с напълно допустимите пет рема. Във водата, където сега радиационното облъчване бе четиридесет хиляди рема на час, още през първите десет минути щеше да получи фатална доза, от която да загине точно след четиридесет и пет секунди, а две минути след това цялото ѝ ДНК щеше да заприлича на бъркани яйца.

Да продължаваш да се движиш и да мислиш, когато всъщност си вече мъртва, бе доста интересно преживяване, но изобщо не държеше челно място в класацията на Рони за най-добрия начин да свършиш със себе си. И тя, подобно на всеки друг добър летец-изстребител, беше обмисляла тази възможност — за деня, в който може да пропадне надолу в неподходящо място и без надежда за измъкване. И подобно на повечето добри пилоти беше решила, че няма да катапултира. Щеше да постъпи като „Гордата Мери“ в песента: да подкара птичката си в бурята с развети знамена и гордо вдигнат нос... И така, тя позволи на облака на смъртта да я застигне и да замъгли зрителното ѝ поле: така бързо — така близо — би могла поч...

[32] „Монти Пайтън“ — прочута английска група комици (Тери Джоунс, Тери Гилиъм, Джон Клийз, Ерик Айдъл, Майкъл Пейлин и Грeъм Чапман), създали няколко филма и поредица от телевизионни комедийни програми през седемдесетте и осемдесетте години.

Известни най-вече с абсурдното си, анархистично и често черно чувство за хумор. — Б.пр. [↑](#)

ПРЕДЕЛЪТ, СЛЕД КОЙТО НЯМА ВРЪЩАНЕ НАЗАД

Ден сто тридесет и втори, 9:15 часа, вашингтонско време

— „Огледало“, „Огледало“, тук „Черна звезда“. Командният център разрушен. Повтарям, командният център е разрушен. „Алфатаун“ съобщава също така и за нападение срещу турския флот близо до Кипър...

— Да не би целият шибан свят да е откачил? — извика Уиндоумейкър.

— Лудостта се разраства — отвърна Скенера. — Знаеш ли какво означава това?

— Да. Означава, пиши ни бегали! — крещеше Уиндоумейкър. — Означава, че ни натикаха в десетата преизподня и че рано или късно адът ще ни погълне целите.

— Тъпанари такива, всички ни прецакахте! — рече подигравателно Скенера.

Уиндоумейкър го изглежда странно.

Скенера му отвърна с още по-странен поглед.

— Сега това тук е „Планетата на маймуните“, приятелче. Само че този път е наистина. Слава на бомбата и на светата радиация.

— Кротко, шкипере. — Уиндоумейкър погледна първо черната книга, после отново последните доклади на екрана. Капсулите на ракетите си оставаха все още запечатани. Вашингтон и „Огледалото“ все още държаха нещата под контрол. И все още никой досега не им бе заповядал да пускат „птичките“... Досега. — Гледай, капитане, обучавани сме за това. Но вече няма никакъв смисъл. Какво ще ни заповядат да направим? Да бомбардираме Индия? Да бомбардираме вече и без това мъртва страна?

— Какво каза?

— Казвам, че трябва да си ходим. Просто да изключим всичко и да вървим у дома. Да намерим семействата си, преди да е станало още по-зле.

— Значи така разбираш ти дълга: да заминеш и да изоставиш „птичките“ на разположението на всеки, дори на неприятеля?

— Можем да ги обезвредим, разбира се — не се съгласи Уиндоумейкър. — Лесно е. Има много начини да се направи. Например да се счупят обвивките. Екипът по поддръжката вече и бездруго се е разбягал и само след няколко седмици дъждовете и снегът ще проникнат в силоза и буквално ще разядат птичките. Никой няма да успее да ги изстреля, дори и да иска.

Очите на Скенера яростно проблеснаха и някъде дълбоко в него се отприщиха бентовете на истинския, първичния гняв.

— Ти, страхлив, откачен шибалник! — изрева капитанът и вдигна ръка към главата му.

— Ъ?

— Ти, бунтуващо се псе! Ти, обичаща Синатра торба с лайна такава! — Помете черната книга от конзолата. Спираловидното ѝ закопчаване зейна и в пречистения от въглероден двуокис и прах въздух като мъртви листа полетя хартия и се събра на купчина в краката на Уиндоумейкър. Той бе уплашен, така дълбоко уплашен, че дори не си го призна. Обхвана го онзи вид ужас, който вкочанява и парализира крайниците и подтикна предишния агностичен младши офицер от безверие към един таен, зареден с надежда пазарлък с Господа: „О, моля те, не позволявай нещата сега да тръгнат по-зле. О, моля те, само ако накараш шкипера да се успокои за достатъчно дълго време, та да мога да го овладее... Скъпи Боже, само ако — само ако той може да бъде овладян за достатъчно дълго, та да осакатим птичките — о, Боже, о Боже, ще бъда добър, ще се подчинявам на всичките ти заповеди, само ако...“

Последното нещо, което Уиндоумейкър видя приживе, беше натрупаната в краката му купчина хартия. Най-долният параграф предупреждаваше:

„ВЪЗМОЖНО Е ЕДНОВРЕМЕННО С ПОСОЧЕНИТЕ ТУК ТЕХНИЧЕСКИ ПРОЦЕДУРИ ДА СЕ НАЛОЖИ ДА СЕ ИЗВЪРШВАТ ПРОЦЕДУРИТЕ ПО КОНТРОЛ НА ЩЕТИТЕ. ПО ВСЯКО ВРЕМЕ ТРЯБВА ДА СЕ ПРАВИ ТРЕЗВА ПРЕЦЕНКА НА СИТУАЦИЯТА.

ПРЕБРОЙТЕ СТРАНИЦИТЕ.“

* * *

— Господин президент, умолявам ви. Трябва да обявим тревога. Трябва да ме упълномощите да заповядам на бойните екипажи да задействат ключовете си. От целия си опит съдя, че всеки миг може да започнем да губим капсули и силози.

— Съжалявам, Андрюс. Досега две страни си разменяха ядрени удари и ние не знаем в *действителност* коя от двете е стреляла по нас. А още никой не е тръгнал да се хвали с геройството си, нали така?

— Тогава предлагам да ударим по всяка военна инсталация в Индия и в Пакистан. Да ги ударим здраво. Да им дадем урок, който светът никога да не забрави.

Президентът се намръщи. Премигващата в жълто кутийка в горния ляв ъгъл на монитора означаваше, че Сеул току-що е изпаднал от мрежата.

— Светът ли, генерале? Струва ми се, че не е останало кой знае какво от него, което да си вземе поука от вашия урок.

— Може и така да е. Но не можем да си позволим, особено сега, да допуснем опасни внушения — че сме съгласни да си траем и да оставим ненаказан всеки откачен, поел на кръстоносен поход с ядрени бомби срещу нашите сили.

— Но кой откачен, генерале? Искате от мен да ви упълномоща да избиете хиляди, може би милиони хора. За кой откачен става дума. За Индия ли? *Може би*. Но според правилата можем да стреляме само по държавата, стреляла по нас, а за да определим коя именно е тя, са ни нужни необорими доказателства, следи, които да ни отведат до производителя, следи от специфични химикали или...

— Искате невъзможното. Две милионни части от секундата след избухването на бомбата всичките ѝ съставки просто престават да съществуват.

— Значи това е средоточието на нашия проблем, нали така? — каза президентът. — Атомните бомби не оставят веществени

доказателства.

— И какъв е вашият отговор? Просто ще останем със скръстени ръце? В бездействие?

— Боя се, че е така, поне докато не получим доказателство.

— Това няма да остане току-тъй — отвърна генералът. — Това няма да остане току-тъй.

* * *

Независимо че колегите ѝ бяха посветили повече време от всеки друг по земното кълбо да проследят причинно-следствената връзка, довела до измирането на насекомите, Лесли Уелс все още не можеше да проумее по какъв начин светът бе паднал толкова ниско. Стигаше все до един и същ извод: Днешният свят прилича на „Нимиц“ — парченце корк, понесено от могъща приливна вълна. Само една друга група — екипът учени в института „Пастър“ — бе успяла да стори толкова, колкото екипът в Лонг Айланд. Бяха докладвали за първия жив биоморф три дни преди да започнат гладните бунтове в Париж. Това беше преди около три седмици. Последната информация, която Лесли запечата в кехлибар, бе следната: „Пастър — пълно мълчание“.

В екипа по биоморфите в Брукхайвън се бе установила традицията да се събират и да провеждат кратко съвещание всеки следобед в четири часа в кафенето „На кафе“. Според всеобщото мнение това беше добър начин за пестене на време; участниците можеха да закусят и да приемат дневната си „доза кафе“ и в същото време да обобщят резултатите и да чуят последните новини за онова, което ставаше по света. Независимо че последното кафе и получените на разменни начала десерти „Марс“ бяха свършили отдавна, а последните пакетчета чай бяха дотолкова изцедени от многобройни употреби, че едва ли си струваше усилието да се запарват, съвещанията продължаваха по график.

С изключение на новините от Индийския океан днешното съвещание с нищо не се различаваше от предишно. Когато Лесли погледна останалите, както обикновено, си даде сметка, че никой от тях, включително и тя самата, не изглежда отспал. А и лицата им бяха

поизтънели — никой не изглеждаше да се е хранил добре напоследък. Много скоро и децата щяха да минат на строго определени дажби.

— Някакви нови видове? — попита Шарън.

— Получихме действащ геном на пчели — отвърна Ричард. — Нежилещи медоносни пчели от Доминиканската република. Ако успеят до пролетта да се излюпят достатъчно индивиди, могат да са ни от огромна полза... дори биха могли да ни спасят.

Беше ред на Лесли:

— Имаме и личинки на бръмбари. Изпитваме огромна нужда от тях. Малкото оцелели птици няма да намерят нищо за ядене идната пролет, освен малко червеи. Земните червеи са единствената ни възможност да поддържаме почвата що-годе жива и по тази причина се нуждаем от бръмбарите не само защото ще прочистват почвата, но и защото означават по-разнообразна храна за птиците.

— Трябва ни време, Шарън.

— Тогава да действаме по-бързо, защото *не разполагаме* с време.

— Приятелчетата от радиочестотите? — попита Ричард.

— Сигмънд и Пък! — отвърна Шарън. — От един-два дни нещо замлъкнаха, вероятно сменят местонахождението си. Мислех, че морските пехотинци може да ги заловят, но сега те вдигат повече шум от когато и да било преди. Размотават се наоколо и искат главите ни. Обвиняват ни за бомбата. Обвиняват ни за бедствията. Обвиняват ни за всичко. Въпрос на време е. Скоро ще получим лекарство, но е само въпрос на време те да ни спрат.

Лесли кимна.

— Така е. Аз лично съм за свободата на словото, но тая са от хората, които крещят „пожар“ в препълнен театър. Нашето начинание е прекалено важно, за да рискуваме то да се провали. Ще трябва да се преместим, ако искаме да спасим каквото и да било.

— „Син мир“?

— Горещо го препоръчвам — каза Лесли. — Доста мислих и той *все още* ми изглежда най-доброто решение.

Ричард погледна нагоре.

— Чудесно хрумване — рече той леко саркастично. — Америка се е превърнала в кораб, който няма закъде да отплава. И накъде предлагаш да отлетим? Към високите части на Скалистите планини?

— Добро предположение, Ричард, и то поради простия факт, че там популацията от местни насекоми винаги е била твърде незначителна.

— Но и всяка друга популация там е твърде незначителна.

— Не схващаш какво искам да кажа. Помисли, Ричард. Помисли: живот без насекоми.

— Искаш да кажеш — на някое място, където наистина ги няма?

— Да, да — отвърна Лесли. — Места, където изпадането им от екологичната структура няма да доведе до кой знае какви промени, първо, защото там те никога не са имали голямо влияние.

— Такова място е арктическата тундра — каза Ричард.

— Антарктика — предложи Шарън.

— Смъкнете малко географската ширина — посъветва ги Лесли.

— Някои от най-отдалечените острови в Тихия океан — намеси се Джаксън, — включително и Нова Зеландия.

Ричард затръшна капака на своя лаптоп.

— Проклятие! Как сме пропуснали това? Как съм могъл да бъда толкова тъп?

Лесли се ухили и Ричард ѝ отвърна с ледена усмивка, която означаваше: „Да не си посмяла да го кажеш!“

* * *

Нова Зеландия се бе оказала по-богата на кехлибарени залежи дори и от Доминиканската република, като се започне от карбона и чак до наши дни. Там горските масиви бяха образували слой след слой и съвременните кауриев борове растяха току над кехлибарените отлагания, които техните предшественици бяха образували. Но залежите на кехлибар в Нова Зеландия се различаваха от доминиканските по това, че в тях почти напълно липсваха останки от насекоми; факт, който до този момент Ричард беше възприемал погрешно като „липсват данни“.

Наистина липсват данни!

Ричард беше разглеждал цялостната картина обърната с главата надолу. Бяха го учили да гледа на горската екология като на внимателно балансирано и установено положение — така наречения

„природен баланс“. Но сега бе принуден, всички те бяха принудени да осъзнаят деликатните взаимовръзки между бръмбари, дървета, гъбички и птици като продължителна надпревара във въоръжаването, която може да се разбере единствено в застиналата перспектива на човешкия живот. Първите листоядни мравки били способни с лекота да оголят цяла гора и вероятно много от тях са го правили, докато накрая сами не загинели. Първите контакти между видовете почти винаги били антагонистични, докато след поколения от мащабни нещастни случаи и с двете страни те евентуално еволюирали до степен да се превърнат във внимателно саморегулираща се взаимна имунна система... Някои от листоядните мравки използват растящите по земята гъби, които някога морели същите тези мравки, за по-лесно смилање на листата, а самите мравки събират точно толкова листа, колкото могат да вземат, без при това да унищожат гората, защото рояците, унищожили своите гори, просто загивали. В същото това време някои дървета започнали да отделят защитни отрови срещу мравките (от които хората правят лекарства), въпреки че растели върху облагородената и аерирана от мравките почва. Ако проследим назад през геологичните епохи тези уравновесяващи решения, то те са настъпили след милиони, а може би и милиарди години на измрели мравки, гъби и дървета, а ако проследим времето напред, ще видим, че процесът ще продължи да взима още милиарди жертви. Балансът е илюзия, но упорита илюзия.

А сега Китай бе анексирал и окупира кой държава?

— Нова Зеландия! — отвърна Ричард. — Китай! Мислите ли, че учените им са се сетили, че в Нова Зеландия насекомите играят второстепенна роля?

— Трудно е да се каже — каза Лесли. — Не е тайна, че кивитата се справят далеч по-добре от останалите. А и нямат достатъчно голям флот, че да повлияе на плановете им за нашествие. Нямат и авиация. Населението е малобройно — следователно няма опасност от създаване на съпротивително движение. Умен ход. Може и да им донесе успех в краткосрочен план.

— А може би и в дългосрочен — рече Ричард. — Мисля, че напипа нещо. Съществуват острови далеч от континентите, на които насекомите така и не са се установили напълно. О, тези местенца също

ще пострадат от ефекта на измирането им, но самата структура на техните екологии не е повлияна от дейността на насекомите.

— Може ли „Син мир“ да стигне до Нова Зеландия? — зачуди се гласно Джаксън.

— Така мисля — отвърна Шарън. — Но в такъв случай ще се изложим на риска да ни посрещнат китайските окупационни сили и докато съществува подобна възможност, изглежда по-разумно да си останем тук.

— Разбира се, съществуват и други острови, на които насекомите са липсвали дълго преди да вземат да измират повсеместно — каза Лесли.

— Оптимистка — каза Ричард и отново отвори лаптопа си. — Ако записките ми са верни, Джаксън, неотдавна ти каза, че насекомите са подготвили нашето пристигане, а сега подготвят изчезването на човечеството. Лесли запечата тази ти мисъл в кехлибар.

Лесли се изкашля.

— Добре, Ричард, напоследък се замислих над твоята история за изсъхването на бамбуковите дървета, които заплашват с изчезване китайските панди на всеки сто и двадесет години.

Ричард се усмихна.

— Теорията на Бил Шут за ДНК с часовников механизъм.

— Да. Има над какво да се замисли човек. Онези панди, които преживели биологическия катаклизъм, евентуално се оказвали в свят, в който отново никне бамбук. Но онези неколцина души, които ще преживеят измирането на насекомите, ще са принудени да живеят в свят, който още дълго време ще остава враждебен за тях.

— Което ни връща към онова, което продължавам да повтарям: че хората са безкрайно по-приспособими от динозаврите — каза Джаксън. — Можеш да подлагаш човечеството и света на каквото си щещ, но те ще оцелеят, може би защото човекът прилича на бързо мутираща верига от ракови клетки и притежава в излишък способността да пребъде. Мисля си, че дори и войната между Индия и Пакистан да обхване целия свят, което е планетарната версия на терапия с облъчване, известен брой мъже и жени просто ще изчакат да отшумят радиоактивните вълни и ще излязат от ядрените подводници, закотвени някъде под пристанището на Сидни. Разбирате ли, какво искам да кажа? Винаги сме твърдели, че хлебарките ще са последните

живи същества, останали след сблъсък с астероид или ядрено унищожение, но подводницата е с по-здрава черупка и е по-устойчива на радиация от всичко, което хлебарката е успяла да постигне през милионите години на еволюция. Подводницата е по-приспособима, а сме достигнали до нея в някаква си микросекунда от геологичното време, и то без да пренареждаме своите гени. Казвам, че техническата еволюция вече е надраснала няколко пъти по мощ органичната еволюция. Казвам още, макар да е вярно, че може би отново ще изпаднем за известно време в тъмните времена на ранното средновековие, то след като на тази планета се е появил разумен живот, той няма вече да я напусне.

Шарън поклати глава.

— Човечеството като рака на Земята. Не го бях чувала.

— И аз така си мисля, но представи си, че гледаш Земята от високо и виждаш как през следващите няколко месеца един по един помръкват градовете и цели народи престават да излъчват радиосигнали. Знаем, че все пак ще останат няколко изолирани места, където цивилизацията и уличното осветление ще просъществува. Места като Нова Зеландия.

— Мънички оцелели тумори — каза Ричард и челюстта му увисна, когато премисли наново какво именно бе казал.

— И ако имаш възможността да направиш пълни снимки на планетата през следващите двеста години, Ричард, какво мислиш, че ще излезе на тях?

— Гледайки надолу към Земята, ще очаквам да видя как хората от Нова Зеландия стигат до източните брегове на Австралия и заселват цялото крайбрежие, обгръщайки пейзажа с осветените си улици, напомнящи на искрящи паяжини. Светлините евентуално ще се разпръснат през Индонезия по половин Азия.

— И от това ще заключиш — каза Джаксън, — че човечеството образува новите си метастази.

— И тъй, поуката е — обобщи Лесли, — че сме в състояние да определим местоположението на потенциалните островчета с улично осветление — да идентифицираме тумора на бъдещата цивилизация — и самите ние да се промъкнем в един такъв тумор.

— На Азорите никога не е имало много насекоми — каза Ричард. — И Исландия може да свърши работа, но на Азорите селското

стопанство и риболовът са далеч по-лесни. Бих заложил на Азорските острови. Мисля, че там трябва да търсим едно от струпванията на тумори.

— Ричард? — попита Шарън, докато се опитваше да намери географски атлас в своя компютър. — Чии са Азорите? На Португалия ли?

— Да. И смятам, че веднага щом португалците стигнат до същите изводи като нас, ще започнат да се чудят кой ли друг се е досетил. И е много вероятно да вдигнат флота си на блокада срещу бежанците.

Лесли обмисли и това.

— Повярвай ми: ще пуснат „Син мир“ през блокадата ако не за друго, то поне защото когато всичко това приключи, той може да се окаже единственият действащ въздушен кораб. Може да се движи и само на слънчева енергия, а не мисля, че очакват доставки на петрол от Иран, поне не и през следващия век. Прибави към това и факта, че в ръцете ни се намира лечението — и кехлибарът, и оборудването. Прибави и факта, че ако останем тук, то до пролетта всички ще сме мъртви, най-вероятно убити, а с нас ще си отиде и лечението. Ще ни приемат на Азорите, защото имаме какво да им предложим, а те ще го получат много евтино. Абсолютно евтино.

— Нашият живот — каза Джаксън.

— Да. Дирижабъл и няколко насекоми срещу нашия живот. Изглежда изразът „животът е евтин“ придобива нов смисъл, нали така?

— Не съвсем. — Джаксън разтърси глава и се ухили на нещо свое. — Просто стандартите са се изменили, това е всичко. Вероятно би могла да си купиш цялата Колумбия само срещу двойка гъбични мушици или един мравуняк. А под Колумбия имам предвид не филмовото студио, а самата държава.

* * *

Ден сто четиридесет и девети

Историята не ще съхрани спомена от първата среща на езичника и равина.

След като получи горчив урок за силата на законите на тълпата, доктор Ед Бишъп от „Лусънт Текнолоджис“ пришпори коня и за известно време се отдръпна колкото се може по-надалеч от хората. А сега самата природа му даде своя горчив урок: *Dracunculus*. Бишъп подозираше, че е хванал паразита още преди първия гърч на умиращия свят на насекомите да порази борсовия пазар, по време на едно пътуване до Фрост Вали, през което безгрижно бе пил вода от поток, в който измрелите от глад насекоми бяха направили възможна появата на популационна вълна от бактерии и микроскопичните, еднооки ракообразни, известни под името водни бълхи.

Беше сигурен, че заразата е престояла в него цяло лято, нямаше никакво съмнение в това. Освен това бе сигурен, че този организъм никога не би могъл да се наложи в неговото тяло и да го използва като гостоприемник за собствения си възпроизводителен цикъл, ако преди това не го бе отслабило недостатъчното хранене.

Кръгчета в кръговете, каза си Бишъп. Когато бе погълнал мъничката водна бълха, тя вече е била заразена с още по-мъничките ларви на гвианския червей. Някакъв тъничък гласец в лявото полукълбо на мозъка му започна да реди простите формули какво се случва при недостиг на витамини, а дясната страна на мозъка му започна да прожектира кратък филм как, възползвайки се от слабостта му, червеите пробиват стените на неговите черва и се сношават вътре в тях. Вече съвсем не бяха мънички. След като мъжките измряха, женските преминаха през тялото му и най-накрая се заселиха току под кожата на ръцете и краката му. Някои женски бяха достигнали шейсет сантиметра в дължина и надуваха кожата му на мехури, пълни със стотици живи ларви. Мехурите горяха и той изпитваше неистовото желание да се потопи в някоя река или поток, за да облекчи болката. Желанието му би било неустойимо, стига през това време на годината водата да не бе леденостудена. Освен това изпитваше и неистовото желание да разчеше мехурите, да ги разчопли и изстиска, така че когато и ако най-накрая се изкъпеше, да пусне на свобода ново поколение милиарди живи ларви, тръгнали да търсят водни бълхи. Бишъп си даваше сметка, че по този начин жизненият им цикъл щеше да започне отново, подхранван от милиардите други ларви, излезли от хилядите други зле нахранени, проядени от червеи гостоприемници, един от които бе той.

Припомни си един епизод от „Книга на Йов“, в който главният герой бил превърнат по божествена прищявка в човек, чиято плът се подула и покрила с червеи, висяла от костите му и горяла като от пожар. Опитва се да прогони тази мисъл, да я потисне, но когато прокара ръка под палтото и докосна мехура на дясната си ръка, усети как една от големите женски се извива под пръстите му, сякаш се опитва да избяга от неговия допир. Щеше да повърне цялата си закуска, ако изобщо бе закусвал. Последното му сносно ядене беше една катерица, но преди два дни. Катериците бяха готови да ядат каквото им падне — каквото и да е — така че процъфтяваха и се размножаваха подобно на чайките до момента, в който месото им започна да се търси и всички се втурнаха да ги ловят. Тази сутрин опита да се подкрепи с коренчета по примера на двата си коня, които вече бяха твърде изтощени, за да ги ползва за превоз, но ставаха все по-ценни като източник на белтъчна храна. Съжаляваше, че е така. Бяха му служили добре, препускали бяха вярно по трудните горски пътечки, след като тълпите разбиха вратите на „Лусънт“, униформените бранители на реда се присъединиха към мародерите и оставиха след себе си почернели и пушещи канцеларии и лаборатории.

Сега му се струваше, че е пътувал седмици наред, а може и наистина да бе така. Когато направи първия и последен опит да се върне в лабораторията, с надеждата, че би могъл да спаси някого или нещо, беше принуден да отстъпи пред снайперисткия огън. Това беше преди... колко ли време? Преди напрежението между Индия и Пакистан да ескалира окончателно и със сигурност — преди лаптопът му да започне да отказва. Батериите бяха дотолкова изтощени, че само от време на време успяваше да влезе за мъничко в мрежата. Но и това му бе достатъчно. От компютъра научи, че Брукхайвън все още се държи и разработва проект биоморфи. „Може и да стане“ — каза си Бишъп и реши да се насочи към анклав с надеждата, че ще им бъде от някаква полза.

От компютъра научи също така, че на всяка цена трябва да избягва да минава през Джърси, Ййст Ориндж и всички по-големи северни градове. Имаше доклади за гангстерски банди на крадени коли, въоръжени с нападателни карабини и гранатомети. Боевете само влошаваха и без това повсеместния недостиг на храна. Работниците, ангажирани с извънредното раздаване на храна на близо два милиона

души в Северно Ню Джърси, заплашваха, че ще напуснат работа, ако военните не се намесят и не спрат бандитите. Обединените нации най-накрая в типичния си флегматичен стил заявиха, че това представлява „сериозна хуманитарна криза“, и при последното си включване Бишъп прочете посланието на дякона от църквата на авеню „Кенеди“: „Господи, моля те, помогни ни да излезем от тази лудост, виж — децата ти измират“.

Така нареченият „Щат Градина“, чието прозвище си оставаше загадка и за самите му жители, не се справяше толкова добре, колкото останалите части от страната. Единствено Калифорния и Северен Кънектикът, изглежда, бяха по-зле и ако Бишъп можеше да чуе думите на Джаксън за Колумбия, би се разсмял и зачудил поради каква причина ученият е толкова сигурен, че страната и студиото все още съществуват.

Над хоризонта, някъде отвъд Манхатън, продължаваха да се издигат двукилометрови стълбове дим. Над света се разпростираше сянката на злото и един от нейните епицентрове беше петролната рафинерия в окръг Ню Джърси и градовете около нея. В по-добрите времена оттам би бил най-прекият път за Лонг Айланд, но Бишъп знаеше, че е най-добре да го забрави. Не от север. Не и от изток. В тези посоки дебнеше лудостта. Така че много внимателно и упорито той продължи на запад, стараейки се да избягва доколкото е възможно пътищата, поглеждайки назад и ослушвайки се за пукота от далечни изстрели.

Мислеше си, че е трябвало да се облече по-топло, въпреки изгарящия плам на раните. Задалият се от северозапад слой тъмни, ниски облаци обещаваха сняг или лапавица, или и двете. Единственото по-обезсърчаващо усещане от студа бе празнотата в стомаха му, която стана още по-безнадеждна, когато внезапно във въздуха се разнесе аромат от печен заек.

Бишъп слезе от коня и скри двете животни под едно дърво. С лекота откри източника на уханието, защото човекът глупашки бе запалил огън, доста по-голям от необходимото, което със сигурност щеше да привлече вниманието на всеки, минал близо до полянката. Готвачът беше около шейсетгодишен мъж с ловджийски ботуши и сини дънки... и дебел овчарски кожух. „Постъпил е глупаво с огъня — помисли си Бишъп. — Но далеч по-умно от мен, що се отнася до

облеклото.“ Беше седнал върху навито мексиканско вълнено одеяло и готвеше заек на шиш. Без да се надигне и дори без да се обърне, мъжът рече:

— Надявам се, че няма да вършите глупости с този нож, господине.

— Никакви — отвърна Бишъп и разпери ръце настрани.

Мъжът премести заека и бавно се изправи с отворени длани, сякаш за да внуши: „Не нося оръжие“.

— Да — каза той. — Не изглежда като да сте от побърканите.

Няколко дълги секунди Бишъп остана на края на поляната, мълчаливо разглеждайки мъжа, в очакване онзи да направи рязко движение към някое оръжие, което би могъл да крие под кожуха. Накрая каза:

— И вие не изглеждате да сте от тях.

— Но външният вид може да лъже.

— Зная — отвърна Бишъп с усмивка и готвачът се приближи към него с разтворени ръце.

— Равин Зуша Фридман на вашите услуги.

Бишъп протегна собствената си длан и се ръкува с него.

— Едуард Бишъп. Не се бойте, не съм гангстер.

— Добре. Яли ли сте днес?

— Малко.

— Обичате ли заешко?

— Обожавам го.

— Хубаво, има достатъчно и за двама ни, така че можете да си придърпате камък за сядане и да останете за обяд. Вие сте първият човек, с когото говоря от седмица насам, като се изключат компютърните връзки.

— Лаптопът ми е абсолютно изтощен — каза Бишъп.

— Моят още държи — отвърна равинът. — Успях да се снабдя с нов акумулатор в „Рийтън Хилтън“ малко преди там да се разрази пълна анархия. Известно ли ви е, че изгориха зданието до основи?

— Небостъргача „Хилтън“? Вече го няма?

Равинът кимна.

— Този акцент... да не сте от Лонг Айланд?

— Родом съм от Вали Стрийм.

— А къде живеете?

— В „Лусънт Технолоджис“, Ню Джърси.

— Вие сте учен! — усмихна се равинът. — Тръгнали сте в погрешна посока. На практика сега се намирате посред окръга на Джери Сигмънд. Напоследък е започнал да проповядва линч за всички всезнайковци.

— Аха! Успях да хвана няколко от предаванията му по лаптопа.

— И какво мислите? — Равинът Фридман се надвеси над огъня и разкъса заека. Когато протегна една от мръвките на Бишъп, в облаците затресяха гръмотевици. Бишъп се нахвърли върху храната.

— Мислех си за Брукхайвън — отвърна ученият между две хапки. — От малкото, което успях да хвана с лаптопа, изглежда, че са постигнали напредък по въпроса как да се справят с положението.

— Не го вярвам — каза Фридман. — В подобни времена правителствената пропаганда разказва какво ли не. Сигурно просто се опитват да успокоят хората. Започвам да се чудя дали цялото това безумие не е твърде голямо, за да може човек да се справи с него.

Бишъп оглозга един кокал със зъби и глътна крехкото вкусно месо. Не си спомняше някога да е ял нещо по-вкусно. Помисли си да пита равина дали заекът е бил умъртвен според еврейските закони, но после премисли. Забеляза, че венците на човека кървяха, и ученият разбра, че макар и да бе подходил по-мъдро в избора на облекло, Зуша Фридман все още не се бе замислил за скорбута.

Бишъп облиза заешката мазнина от пръстите си, обърса ръка в крачолите и извади дузина коренчета от своя джоб.

— Заповядайте — каза той. — Ще направите добре да ги подъвчете малко.

— Какво е това?

— Корени от глухарчета. Малко са горчиви на вкус, но на вас явно малко витамин С ще ви е от полза. — Поне ще дойде съвсем навреме, помисли си Бишъп. Някакъв стар белег на ръката на равина се бе отворил след двадесет и повече години и кървеше. Бишъп бе виждал това и преди, когато след завършване на университета помагаше в програмирането на ядрения магнитнорезонансен скенер в градската болница на Ню Йорк. Някакъв млад доктор го бе поканил да погледне „един интересен случай“. Изглежда, че либийският моряк е бил забравил колко важен е витамин С, и по цялото му тяло бяха зейнали старите рани, също както и раната на равин Фридман.

— Скоро ще станем свидетели как скорбутът ще се разпространи навсякъде — каза Бишъп. — Предполагам, също и много други болести, които не сме виждали от времето на ранното средновековие — добави той, след като преглътна. — Когато силите на човешкия организъм са отслабнали от лошото хранене, тялото му става лесна плячка за болестите. В момента по целия свят стотици милиони души страдат от недохранване. Когато хората са гладни и болни, кръвта им предлага идеалните условия за развитието на различни вируси. С увеличаване броя на вирусите се увеличава и броят на мутациите, а някои от мутиралите им щамове могат да се окажат по-опасни от своите предшественици. Така че в популярната игра „Колелото на Съдбата“ на оцеляването, каквото и да се е породило във вашата кръв, един ден то ще се промъкне и в *моята*. И обратното. Затова всеки един от нас наистина е пазач на брат си^[33].

— Пазач на брата си — каза Фридман. — Звучи твърде духовно за един учен. Може би светът все още има нужда от един-двама атеисти като вас.

— Твърде много сте слушали Сигмънд, това ви е подтикнало към погрешни изводи. Познавам двама палеонтолози-еволюционисти, които бяха отци от йезуитския орден. Ами аз? Аз съм стар езичник — викан^[34].

Равинът се разсмя от сърце и не знаеше какво да отговори. През ума му минаха изведнъж думите, които Глинда изрича, когато за пръв път вижда Дороти в страната Оз: „Ти каква вещица си — добра или зла?“ — но те не биха били на място. Вместо това той каза:

— Магьосник значи? Това наистина е любопитно. — Като че в отговор на тези думи изтрещя гръмотевица, този път — по-близо. — Не съм много запознат с вашата вяра — призна Фридман. — Зная единствено, че вие дълбоко почитате природата и би могло да се каже, че се прекланяте пред нея.

— Наистина се прекланяме.

— А сега природата се е обърнала срещу вас, обърнала се е срещу всички нас. Просто се питам: как се вмести този факт в представите ви за света? Не си ли противоречат?

— Не. Природата може да струпва беди над главите ни, но не вярвам, че съществува безсмислено зло.

Равинът изглеждаше стъписан:

— Не вярвате?

— Не.

— Нито пък аз.

Бишъп прегриза по средата бедрената кост на заека и лакомо засмука костния мозък.

— И така — каза той с пълна уста, — нека ви разкажа от гледната точка на Бог какво става в момента. Когато през дванайсетото хилядолетие пр.Хр. предците ни в околностите на Йерихон измислили гърнчарството, лампите и въжетата, в света живеели по-малко от осем милиона души. Но днес хората са се разселили от Юкон до Антарктика и ако се опитате да си представите биосферата като жива, дълбоко взаимосвързана система, нима милиардите човешки същества не се превръщат в нещо подобно на неимоверно разраснала се вирусна инфекция?

— Свеждате Ню Йорк и трите щата около него до огромно гъмжило от хомо сапиенс, така ли?

— Разбира се. В този случай — може би измирането на насекомите и всички тези бедствия — Бишъп замлъкна, като се сети за собствените си инфектирани крайници и причиняващите му болка дълги колкото змии червеи в тях, — може би те са само отговорът на имунната система на Земята спрямо дадена инфекция.

— А инфекцията сме ние?

— Аха. Най-важното е, че ще трябва да направим ново споразумение или съглашение със Земята. Срокът на старото споразумение е изтекъл и нека го наречем така: време е да изчистим сметките. Ако бяхме продължили все по стария начин, можеше накрая да унищожим целия живот на планетата. Така че може би животът просто отговаря на удара.

— По мрежата се говореше нещо за генетични бомби. Не вярвате ли в това?

Бишъп поклати глава.

— Мисля, че приятелите ми в Града на мечтите нещо не са доразбрали както трябва. Не е задължително да има генетична бомба с часовников механизъм. Може би целият този хаос е предизвикан просто от даден дразнител. Може би динозаврите са се развивали твърде успешно и са се превърнали в дразнител и Земята е реагирала по същия начин, по който нашето тяло реагира на грипа. Онова

споразумение, за което говорих — мисля, че чакахме твърде дълго, преди да го подновим. Не сключихме нова сделка. И сега сме отхвърлени.

— Сега вие — каза Фридман — започвате да говорите като Сигмънд. Той твърди, че науката и технологията са отговорни за хаоса.

— Не, цялото човечество е отговорно. Направихме труден живота на Земята и сега самият живот се защитава от човечеството. Може би не цялото човечество ще бъде унищожено; но ако иска да оцелее, ще му се наложи да сключи ново нелеко споразумение с природата, защото където и да се опитат да избягат хората, те не могат да се скрият от нея.

— Споразумение казвате вие? Споразумение, според което човечеството изцяло да промени своето поведение? — Равинът се усмихна.

— А в това споразумение може да влезе пресътворяването или възкръсването на насекомите — възможност, за която говорите като за мит, пуснат от правителството по Интернет, с цел да се успокои населението. Независимо дали е чиста пропаганда или не, мисля, че трябва да се захванем именно с това. Трябва отново да заселим света с насекоми. Нямаме друг избор.

— Искате да кажете, че ще бъдем призовани да излезем в пустошта и да пресъздадем...

— Точно така — отвърна Бишъп.

Отново изтреща гръмотевица, но този път далечна.

— Разбирам... А смятате ли, че това налага промени от духовен характер?

— Така си мисля — отвърна сухо Бишъп.

— Да, и аз си мисля, че това е една от възможностите, една от двете вероятни възможности в този момент. Трябва да променим и поведението, и духовността си.

— А ако не го направим, никъде на Земята няма да остане място, където да сме в безопасност. Природата ще ни преследва навсякъде, ще стоварва все по-тежки и тежки удари върху ни, докато накрая не променим поведението си.

Фридман каза:

— Съществува и другата възможност.

— Коя?

— Че в момента завършваме собственото си самоунищожение. Армагедон. — Нали така го бяха нарекли пророците, спомни си Фридман. Но конфликтът между Индия и Пакистан да повлече целия свят към унищожението — *това* би било безсмислено зло, а равинът вярваше в него не повече отколкото виканът вярваше в бездушието на вселената. Нали Бог бе казал на Йов, че причината за злото може и да е скрита в Йов и в самото човечество. Спомни си и за Илия, който отишъл в пустошта на връх Кармел, за да стане отшелник и да открие Бог. От върха видял земетресение и вятър, който повдигал големите камъни и ги разбивал на прах, видял огън да се спуска от небето и повярвал, че всяка проява на разбеснялата се природа е проява на самия Бог. Но Бог му рекъл: „Не. Това не съм аз“ — и казал на Илия, че Неговото присъствие трябва да се търси в гласа на човешката съвест. — Та — продължи равинът — мисля, че и двамата вярваме горе-долу в едно и също нещо: във времена на жестокост хората трябва да направят всичко възможно, за да я спрат и доколкото е по силите им, да разберат причините, довели до жестокостта.

— Да. Изглежда, че и двамата стигнахме до един и същ извод, само дето използваме различни думи. Аз казвам „природа“ там, където вие казвате „Бог“.

— А може би просто имаме различни представи за това какво е Бог...

— Но вероятно имаме едни и същи представи за неговото поведение.

Фридман се разсмя.

— Мисля, че сте прав — каза той. — Може би на Земята са останали няколко местенца — като Града на мечтите, да речем, — където би могло да се състави новото споразумение и да се спре яростта на природата. От малкото, което успях да хвана с компютъра, разбрах, че явно Вашингтон — представете си: именно Вашингтон — е едно от останалите цивилизовани места. Натам се бях запътил.

— Защо не към Лонг Айланд?

— Там вече бях — рече Фридман и издърпа от огъня консервна кутия с гореща вода и потопени в нея торбички чай. — Бях извън града, когато всичко започнало. Семейството ми беше в Лонг Айланд.

„Беше“? Бишъл за малко да не го попита защо използва минало време, но си спомни как започна всичко.

— Съжалявам.

Фридман отсипа малко чай в друга консервна кутия и я подаде на Бишъп.

— Не мисля, че в торбичките е останало кой знае какво и не мога да ви предложа към чая нищо друго, освен малко захарин...

— Чудесно, благодаря, по-хубав е и от най-пресен „Ърл Грей“ — отвърна Бишъп и отпи. — Благодаря.

— Знаете ли, че и Потопът сигурно е протекъл горе-долу така: цивилизацията била разрушена, а светът почти прочистен. Ной не е искал да се спаси. Искал да умре заедно със съседите си. Но Бог не му позволил. Бог му казал: „Не, ще прочистя света и ти ще си сред оцелелите и от теб ще произлезе новата човешка раса. Ще бъде по-добра. По-малко зла“. Може би това се опитва да постигне Бог с тази катастрофа — да създаде нова човешка раса.

Бишъп го слушаше. На стари години бе започнал да става много добър слушател — като онези, които равинът може би би нарекъл „богоизбрани“.

— Според нашата традиция — обясни Фридман — има тридесет и шест светци или „праведници“, които предпазват света от унищожение. По всяко време в света трябва да ги има тези тридесет и шест човека, защото именно заради тях светът никога няма да бъде унищожен напълно. Все ще остане нещо от него.

— Учените и езичниците — каза Бишъп и изпразни кутията — вярват в същото, но по различни причини: винаги някой оцелява. Аз самият съм твърдо убеден в това. Хората са много корави и не е лесно светът да се отърве от тях. Ние сме много устойчива зараза.

— Добре, според мен нещата ще се развият по този начин, защото иначе спокойно бихме могли да хвърлим атомни бомби из целия свят. Да го затрием напълно. Точка. Но усещането ми за традицията ми подсказва, че все нещо ще оцелее и от него Бог ще създаде нов свят ако не на тази планета, то със сигурност на някоя друга.

Бишъп го изглежда замислено. Равинът му сипа още чай и той задържа кутията в ръце да си стопли пръстите.

Фридман каза:

— Намирате за учудващо, че един правоверен изрича подобни мисли?

— Да.

— Трябва да приемем, че живеем в огромна вселена. Не мисля, че Бог се е ограничил само със Земята.

Бишъп кимна и отново отпи.

— Имам два коня — каза той и си помисли, че равин Фридман спокойно би могъл да отбележи, че в така създадите се обстоятелства това също е частица от Божията промисъл, въпреки че причината да поведе със себе си два коня нямаше нищо общо нито с логиката, нито с предопределението. Просто искаше да може да сменя конете и така да им дава възможност да си отпочинат, за да стигне по-бързо до желаното място. — Ако наистина вярвате, че са останали места, където се събират хора, решени да помогнат на света да оцелее, аз съм готов да заложа каквото и да е ценно нещо, останало в наши дни, на биоморфите. Така че, защо не дойдете с мен в Лонг Айланд? Мисля, че ако изиграем добре нашите карти, там ще сме относително в безопасност.

— О... добре де, защо пък не? — каза Фридман. — Предполагам, че бих могъл да отида във Вашингтон по-късно.

— Значи приемате?

Фридман вдигна консервната кутия и се чукна с Бишъп.

— За безопасното пътуване.

Бишъп също се чукна.

— И за по-добрите дни. За хубавите дни.

— Всеки ден на земята е хубав ден — отвърна Фридман.

— Амин. — Отново чукнаха кутии и отпиха.

* * *

Яздеха на югоизток към бариерата на Кънектикът, понякога слизаха от конете, за да им позволят, доколкото е възможно, да си отпочинат. Движеха се през горите, а в късния следобед облачните талази завиха на изток и някъде назад заваля смесица от сняг и лапавица и през нощта звездите се показаха. Вечерята се оказа не толкова апетитна колкото обядът — само няколко събрани от Бишъп коренчета и парченца заешки дроб и чревца, които Фридман бе запазил нарочно за този случай. Бишъп запали огън — точно толкова голям,

колкото бе необходимо и с помощта на малко подправки, които равинът носеше със себе си, успя да приготви относително вкусна супа от заешки дреболии и корени. Не се заситиха, но все пак бе нещо. И двамата знаеха, че на другия ден може да не намерят и толкова, така че изядоха само половината и запазиха останалата част за обяд.

Когато седнаха край огъня и Бишъп мислено благодари за допълнителното одеяло, видяха как мъничък метеорит пролетя от запад на изток, но без да остави огнена следа.

— „Алфатаун“ — обяви Бишъп и дълго разговаряха в нощта за онова, което бе казал равин Фридман, че Бог едва ли би се ограничил единствено със Земята и за странното съвпадение, че цивилизацията им загиваше точно в момента, когато беше започнала да се докосва до космоса, точно в момента, когато започваше да мечтае как да колонизира пясъците на Луната и на Марс, точно в момента, когато се превърна в потенциално опасна за другите светове зараза.

Бишъп дълго мисли над това и спа на пресекулки: ту размишляваше, ту се унасяше в краткотраен сън. Преди да напуснат лагера си малко след зазоряване, той включи своя лаптоп, батериите направиха последно отчаяно усилие, уловиха сателитната връзка, която ги отведе в самото сърце на заразата.

— А сега — и атомни бомби — каза Джери Сигмънд.

— Какви ги вършат тия учени? — попита неговият гост. — Огледайте се наоколо? Какви ги вършат тия? Правителството или временните правителства, или онова, което в момента управлява страната, не иска да ни чуе. Затова праща хеликоптери да ни търсят. Но това е Америка! И е нужно нещо повече от хеликоптери и пушки, за да се накарат свободните хора да замлъкнат.

— Историята, още от библейския „Изход“ — каза Сигмънд — и чак до наши дни, ни учи, че не съществува по-висша сила в света от волята за свобода. Изправени срещу нея, всички тези въоръжени машини не струват нищо. Айнщайновците и разпадащото се правителство, които ги насъскват, са ни обявили война. Война на всички нас.

— Хора! Призовавам ви... — Захранването на лаптопа спадна, разми се в неясно трептене и отнесе гласа на Сигмънд. Когато захранването се възстанови, той вече призоваваше своите слушатели да се присъединят към него в някаква своеобразна молитва. —

Помогни ни да надвием апостолите на арогантността, алчността и културния елитаризъм. Позволи ни да ги извлечем от лъжите им и да ги изблъскаме в морето, да ги подгоним, както гоним гадините, защото те са такива, докато най-накрая ги отпратим в най-мрачното кътче на ада.

При тези думи лаптопът на Бишъп окончателно угасна. Фридман реши, че не си струва да похабява останалата в неговия лаптоп енергия, за да чуят същото, и се загледа на юг. За малко да реши, че все пак по-добрата посока е към Вашингтон.

— Лонг Айланд! — извика равинът. — Както и да е, но, докторе, ако бях на ваше място, щях да се насоча неколкостотин мили по на юг от клана на Сигмънд.

— Не. Може да съм им от полза в лабораторията. Джери Сигмънд не е нищо друго, освен думи. Нищо друго, освен харизма. Единственото, което ме плаши, е, че понякога казва истината, но това е стар трик — да замаскираш лъжите с някоя друга истина, за да могат хората да ги приемат далеч по-лесно. Но не се притеснявам. Хората рано или късно ще осъзнаят, че той е чудовище.

— Така казваха и за Хитлер. А малко след това целият свят се разклати из основи. И чак тогава проумяха истината, ама късно.

— Спомняте ли си? — попита Бишъп. — Спомняте ли си, като ви казах, че трябва внимателно да си изиграем картите?

— Да. Смятахте, че тогава ще бъдем в безопасност.

— Това е част от *моите* културни традиции, от моята вяра: ако изиграя картите си наистина добре, ще оцелея. Сега, гарантирам ви, че на масата са останали малко силни карти. Но ако някой е измислил начин как да се оправим... повярвайте ми: Брукхайвън държи всички козове.

Но Бишъп премълча за урока, на който го бе научил животът: че човек може да изиграе и най-силните си карти — и пак да загуби. Спомни си за аналогията, която бе направил Ричард Синклер: как най-приспособимият динозавър в света си живее на полуостров Юкатан, точно под смъртоносния удар на приближаващата комета. Във всяка игра, в която участва случайността, е възможно да направиш най-верните ходове — и пак да загубиш. Но равинът реши да заложи на картата на Бишъп наместо на Вашингтон и на обед те събраха още корени и изядоха остатъците от супата. Някъде към полунощ

пристигнаха на върха на хълма, от който се откриваше изглед към бариерата на Кънектикът и моста „Робърт Моузес“.

Мостът бе абсолютно пуст. Не се виждаше никаква кола по него, не се виждаха даже спрени или изоставени. Някой бе угасил всички светлини, но от другата страна на протока електрическата мрежа още функционираше и повечето селца по северния бряг светеха.

Никой от тях не бе виждал бариерата и моста толкова тихи, нито пък си беше представял, че могат да бъдат такива. Ню Йорк и районът на трите щата бе известен като най-шумното устие на света. Тишината не му подходеше. През цялото време, докато яздеха, Бишъп държеше ръката си близо до пистолета. Продължиха да яздят покрай празната будка за плащане на магистрална такса и завиха наляво, към страничното платно, където на широк монолитен блок все още можеше да се прочете:

„ПЛАТНОТО Е САМО ЗА ИЗВЪНГАБАРИТНИ
ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА.

РАБОТИ НОНСТОП ОТ ПОНЕДЕЛНИК ДО ПЕТЪК
ГЛОБА ОТ 200\$ И ДВЕ ДУПКИ В ТАЛОНА“

Бишъп продължи по скоростното платно, усмихвайки се вътрешно, докато не стигнаха до средата на моста, когато от северния и от южния изход към тях се насочиха светлините на фенери, между които проблеснаха червените огънчета на полицейската сигнализация. Дватама конници бяха обкръжени, бяха в капан.

Бишъп очакваше Фридман да му каже: „Нали ви казах да отидем във Вашингтон!“, но вместо това равинът прояви черно чувство за хумор:

— Тото, мисля, че това вече не е Канзас^[35].

Бишъп сбърчи вежди, той не схвана шегата.

* * *

Бяха направени три копия от кехлибарените хроники на Лесли Уелс, което ѝ даваше допълнителна увереност, че когато бъдещите археолози преровят целия район, дори и някои от смолистите ѝ книги да не са оцелели, учените ще успеят да съберат по останалите цялостен запис на последните дни на града. Въвежданите данни бяха по необходимост поорязани, но въпреки че животът на хората в заградената общност протичаше най-вече в рутинни задължения, от време на време прекъсвани от краткотрайни драматични изблици, в хрониките се вписваха единствено важните моменти. Ако бъдещите историци пренебрегнаха този факт, биха били подведени да решат, че тези дни са били изпълнени с постоянен драматизъм.

Вторник: Според някои сведения Ню Йорк си остава „световната столица на престъпността“. Но поне все още има кмет, комисар на полицията и електрическо хранване. В сравнение с него в окръг Съфолк цари истински хаос. Тук, в лабораторията, генераторите работят безотказно, но според докладите отвъд оградата токът често отслабва, което било резултат от някакви действия на тълпата. Съобщават също и за продължаващи престрелки, най-вече в Хамптън, където добре въоръжените и снабдени със запаси хора от кварталите едновременно се опитват да бранят собствените си оранжерии и консервирани храни и да ограбят чуждото имущество. Доколкото можем да съдим от докладите на прелитащите хеликоптери и съобщенията по канала за бедствия, засега окръг Насау е доста тих, обединен от нестабилната коалиция между Сигмънд и Пак, които започват да събират все по-голяма тълпа от местни, но отчаяни и невидими военни вождове. Ако това наистина е така, боя се, че спокойствието в окръга е затишие преди буря.

Сряда: „Алфатаун“ ни изпрати снимки, направени от техния телескоп, които потвърждават, че „Лусънт“ е разрушен. Изпепелен е до основи. Пълна загуба на

главните компютри и на експертите, които иначе биха ни помогнали работата да върви два пъти по-бързо и за двойно по-кратко време да успеем да получим два пъти повече биоморфи.

Четвъртък: „Син мир“ е оголен до кокал и сега би трябвало да може да побере цялата ни общност и да я закара на Азорите, включително и всички пособия, необходими за продължаването на проекта за биоморфите. Отиването ни там бе уговорено с португалското правителство. Сега „Син мир“ официално е притежание на Португалия. Не стана съвсем легално, но ако някой от вашингтонските адвокати се опита да ни спре, ще трябва да обсъди възраженията си първо с морските пехотинци... след като мине през ненормалниците на Сигмънд.

Събота: Днес хванахме първите следи от смъртоносното радиационно замърсяване, плъзнало над земното кълбо след ядрения конфликт между Индия и Пакистан. Шарън беше предсказала с точност до минутата кога ще получим първите данни за замърсяването и затова ѝ връчихме за награда пропуски за мачовете на „Рейндасърс“ за следващия сезон, които не струват и пукната пара, а също и петдесет хиляди — в стодоларови банкноти.

Събота: Един от пехотинците вчера преведе през портата две деца — бяха заедно, но изоставени. Едното на три, другото — на пет години и се казват Уини и Мишел. Откакто дойдоха, непрекъснато питат за татко. Да му се скъса сърцето на човек. Довелият ги офицер разказа, че татко им просто ги оставил на портата и казал на часовите, че е направил всичко, което могъл да направи. Целунал ги и тогава, без никакво предупреждение или суетене, без даже да се опита да уреди и себе си, се обърнал и изчезнал

в нощта. Имам усещането, че представата ни за „Син Мир“ като за съвременния Ноев ковчег не му е убягнала... което означава, че отвън хората могат да се досетят... Което може и да е опасно. По-малкото от двете момиченца, Уини, ме попита дали аз съм „мама“. Мишел ѝ каза, че мама си е отишла, за да „остане с баба“. Колкото до баба, изглежда, че е отишла на небето преди доста време. Когато полетим за Азорите, ще вземем двете момиченца с нас. Решихме, че ще вземем и баща им, ако се появи на портата, но ми се струва, че това няма да стане, и си мисля, че няма да го видим повече. Ще сме готови за полета след по-малко от две седмици, ако бандата на Сигмънд ни остави дотогава на мира и при положение че войната си остане отвъд океана.

Оказа се, че Ричард е бил прав, когато каза на президента, че истинските подробности за последните дни на всяка цивилизация остават незаписани. Това важеше колкото за древната земя на Авраам, толкова и за съвременната земя на Линкълн. В същата тази нощ, когато Лесли взе Мишел и Уини на ръце, тя запечата, както се оказа по-късно, последните си записки в кехлибарения архив. Ставаше дума за посланието на Там към бъдещето — последния писмен документ, съставен в Града на мечтите, преди неговата структура да стане невидима за очите на археологията.

„Много любов и целувки за всички от Там...“

[33] Виж „Битие“, 4.9. — Б.пр. ↑

[34] От „Вика“ — езическа религия, почитана в Европа преди налагането на християнството, възродила се отново през XX век. — Б.пр. ↑

[35] Така се обръща Дороти към своето кученце в „Магьосникът от Оз“ на Франк Баум, когато торнадото ги отнася от фермерския Канзас във вълшебната, но и страшна страна Оз. — Б.пр. ↑

ЕДИНСТВЕНИЯТ ОЦЕЛЯЛ

Ден сто петдесет и втори

Вонята беше ужасна. Дори и когато изду климатика до дупка, дори и когато завлече тялото в дъното на тунела до херметически затварящата се врата, тялото на Уиндоумейкъра едновременно се свиваше и подуваше подобно на торба с гнили сливи и вонята на мъртвец, подхранвана от бактериалната ферментация, оставена на самотек при пълното отсъствие на личинки, беше топла и влажна и проникваше във всеки кубичен сантиметър въздух.

Скенера се опитваше да отмие вонята от себе си, по дванадесет пъти на ден изтъркваше ръцете си, но вонята не се махаше и не се махаше. Не успяваше да ѝ свикне. Не успяваше да се абстрахира от нея като от страничен шум, не и когато тя с всеки изминал час ставаше все по-силна. А най-лошото беше, осъзна той, че не можеше да си спомни как умря приятелят му. Паметта му кристално ясно пазеше всичко до момента, в който насочи своя 38-калибров пистолет към Уиндоумейкъра, но не помнеше нищичко след това, всичко бе някак неясно — като промъкващите се отгоре новини.

Връзката с „Огледалото“ и „Черна звезда“ беше прекъснала или защото самолетите се намираха извън неговия обseg, или защото бяха унищожени. Връзката с екипажа за смяна, както и с останалите четири капсули от ракетната група също бе прекъсната или защото хората бяха напуснали своите постове, или защото постове им вече не съществуваха. През миговете на яснота, а той понякога имаше такива, най-вече след чашка кафе, се опитваше да се свърже с останалите ракети от четирите капсули, но разбра, че никоя от тях „не отговаря“ на компютъра.

Доколкото успя да прецени с едва кретащия си мозък, противоречивите данни свидетелстваха, че останалите бойни постове все още съществуват. Следователно или екипажите им ги бяха напуснали, или... или... бяха загинали! Нещо ги беше сварило неподготвени, бе ги спипало всичките, беше проникнало в мозъците

им, убило бе неговия приятел. Някаква коварна атака, мислеше си Скенера, като онази, която унищожи „Нимиц“, но този път вместо атомна бомба бяха използвали някакъв вид дълбоко проникващ нервнопаралитичен газ.

Внезапно Скенера разбра, че и той ще умре и може би е последният американски командир на ракетна част, все още способен да се движи и разсъждава, което вероятно се дължеше на ненормално силната му устойчивост към отровата. Тази мисъл успя да отрезви и да проясни разума му достатъчно дълго, че да е в състояние да си направи шест чаши кафе. Изпи двадесет аспирина с кафето с надеждата веднъж завинаги да се избави от главоболието, но кафето само го влоши. Но главоболието и разклатеното здраве съвсем не бяха достатъчни, за да отклонят Скенера от неговия дълг (или поне от онова, в което започна да се превръща във все по-индивидуалната му интерпретация на понятието за „дълг“). Включи компютъра и се опита отново да установи контакт с все още съществуващите, но нежелаещите да сътрудничат ракети. Рано или късно щеше да спипа „птичките“. Знаеше, че е способен да го направи. Винаги се бе гордял, че е момче, което може да се справи с всичко.

— Да — обърна се той към никого определено и същевременно към гражданите на цяла Америка, — имайте ми доверие. Всичко ще бъде наред.

Системата „Тор“ бе създадена за ситуация на тактическа и стратегическа размяна на ядрени удари и се основаваше на предположението, че екипажите на ракетните центрове ще бъдат в пълна бойна готовност и добро здравословно състояние, а също, че и цялата страна ще функционира нормално в началото на военните действия. В капсулата се намираше даже каса, съдържаща неколкостотин хиляди долара в брой и в злато, за да може поддържащият екип, наричан от някои „екип за поправки“, да може да отиде на повърхността и да набави допълнително храна и горива, в случай че конфликтът се проточи. Когато бяха пресметнали уравнението „Труден спорт“, на никого не му бе хрумвало да вземе предвид факта, че по това време самата цивилизация може да се разпадне, а екипажите да дезертират от своите постове. В проекта влизаше пръстен от пет капсули, всяка от които имаше на свое разположение по десет ракети с по три бойни глави на ракета, а всяка

бойна глава се равняваше на 335 килотона или на двадесет и пет Хирошими.

Сега четири от капсулите бяха изоставени, което в плановите за тактическа и стратегическа размяна на ядрени удари носеше кодовото име „Уравнение Единствен оцелял...“ И така: имаме пет контролни центъра за изстрелване, ако четири от тях престанат да поддържат връзка със своите ракети, то компютрите в самите ракети автоматично щяха да се свържат с последната действаща капсула и да останат под неин контрол. А в случай че се прекъснеше връзката и с последната капсула („Единствения оцелял“), то ракетите, останали без надзора на контролен център (което преди нашествието на акарите се смяташе, че може да се случи само при ядрена атака), щяха да започнат автоматично предстартово броене и изстрелване — по този начин режимът „Единствен оцелял“ преминаваше в „Труден спорт“. Бойните екипажи избягваха да говорят за тази възможност. Във военните среди бе известна като „Машина от Деня на Страшния съд“.

Отгоре, на повърхността, ужасен студен въздушен фронт довлече снежни облаци над равнините на Канзас. Никой и нищо не помръдваше в неожънатите полета или около близо четиридесетте ракетни силоза с махнати защитни капаци, чиито ракети ръждясваха под въздействието на снега и леда. Преди да дезертират, четирите бойни екипажа бяха разбъркали картите в уравнението „Единствен оцелял“, като отказаха да предадат контрола над своите „птички“. Всеки един екипаж сам за себе си, без знанието или съучастието на останалите три, взе мерки, за да прекърши крилете на „птичките“. Най-напред отстраниха капациите и пуснаха зимните вихрушки да безчинстват из силовите. След това източиха охлаждащите течности от генераторите на капсулите и ги замениха с палачинков сироп, кондензирано мляко или разтворени във вода захарни пръчки (а един от екипажите използва и трите съставки накуп). След като генераторите угаснаха, екипажите наредиха на капсулите да продължат да изсмукват течността от батериите, докато последните изсъхнаха. Последният им вандалски акт беше насочен към нервния център на ракетите: теста за самопроверка на системите. На бордовите компютри бе зададено да направят проверка на всички системи, след което отново да извършат същия тест, и после отново, и отново, докато не се окажат в капана на нескончаемата мъобиусова лента (което бе

компютърният еквивалент на нервната криза). За всеки случай, да не би някоя птичка да се изхитри и да се измъкне от омагьосания кръг, въведоха и втора команда: след приключване на теста за самопроверка на системите да се изчисли числото „пи“ до последния десетичен знак...

Скенера не разбираше какво не е наред и защо четиридесетте ракети отказват да действат по процедурата „Единствен оцелял“ — да засияят като малки зелени светлинки по неговия екран и да отговорят на повика на неговия компютър. След още шест чаши кафе, които само усилиха пулсациите в главата му и, изглежда, извадиха от строя някои нервни окончания по лявата му ръка, най-накрая вдигна ръце от умиращите птички. Кое то означаваше, че му остават само десетте ракети от собствената му капсула: тридесет бойни глави с мощ равна на 750 Хирошими.

— Все още мога да направя истински ад — реши той, но си припомни, че човек трябва да внимава къде стъпва в горящата къща. Щеше да изчака под земята със своите десет птички и да се ослушва за новини. Ако Америка бе срината със земята или той самият умреше затворен тук долу и престанеше да поддържа връзка с птичките, те щяха сами да полетят над света, понесли в утробите си мощта на изкуствени слънца — десет мегатона изкуствени слънца.

По време на обучението някой му бе казал, че уран 235, съставлящ ядрото на атомната бомба, е възникнал преди повече от милиард години в сърцето на свръхновите звезди. Атомната бомба бе пепел от звезди, които са живели и умрели далеч преди слънчевата система да се оформи от космическия прах. Ако изконната пепел на сътворението се пречистеше до над 90 процента, ако се подредеше в строго определена форма и се погъделичкаше по определен начин, то можеше милиард години по-късно да повтори последния писък на избухналата звезда.

„Това ли се случи с «Нимиц»“? — чудеше се Скенера. — Това ли беше действителността — мигновеното възкресение на някое далечно слънце? Старият израз „светлина от миналото“ получаваше съвършено ново звучене, нали така?

След това ефектът от кафето отшумя и мислите му станаха помъгляви. Някак усети, че е дошло време да престане да се безпокои и да се научи да обича бомбата. Възкресението на мъртви слънца, с

което възнамеряваше да се захване, го смая със... своеобразната си красота. Някой, той вече не можеше да си спомни точно кой, бе казал, че всяка достатъчно напреднала технология по нищо не се различава от магията... или от вещерството.

Скенера се разсмя. Смееше ли се, смееше, докато съзерцаваше отражението си в един от мониторите.

— А така — попита се той, — ти каква вещица си — добра или зла?

* * *

Бишъп предполагаше, че би намерил техния пазач — Ейми, така се казваше тя — Ейми... или по-скоро би намерил жената в нея за интересна, ако не беше онзи неин отсъстващ от време на време поглед, все едно че животът наскоро я е напуснал. С подобен поглед обикновено гледаха измамените съпруги, но неизвестно защо оставаха верни на мъжете си.

Изглеждаше, че Джери Сигмънд беше превърнал целия Лонг Айланд в свое лично кралство. Целия, с изключение на оазиса на Града на мечтите. За да подсигури хватката си, той бе блокирал лонгайландския край на моста „Робърт Моузес“ и там залавяше всеки, който се опитваше да премине, и най-вече онези, които биха се опитали да стигнат до оазиса.

След кратко разследване и затварянето им още на моста, Ейми и трима от нейните приятелчета полицаи бяха конфискували конете им и откарали двамата „затворници“ във временния щаб, разположен в Музея на въздушните и космически изследвания в Насау. Както си бяха с белезниците, ги поведоха по дълъг коридор, по чиито стени висяха снимки на реактивни изстребители и лунни модули; минаха през една врата, на която пишеше „САМО ЗА СЛУЖИТЕЛИ НА МУЗЕЯ“, и влязоха в затворен, но добре осветен кабинет, препълнен с всякакви вещи, като се почне от ракетните резервоари за гориво и се стигне до древния мраморен торс на по-второстепенния бог Прометей.

Джери Сигмънд зад голямо бюро преглеждаше някакви данни с помощта на своя компютър. От дясната му страна седеше един подпухнал, някак си пънкареещ човек на средна възраст: Пък.

Пред бюрото бяха поставени два стола. Ейми и тримата полицаи откараха Бишъп и Фридман в средата на стаята, без да им предложат да седнат. Портфейлите, които им бяха отнели и претърсили още на моста, лежаха един върху друг отдясно на компютъра на Джери Сигмънд. „Културните навици“ — помисли си Бишъп и се усмихна. Би трябвало да изхвърли портфейла си преди доста време. Парите му не струваха нищо. Шофьорската му книжка не струваше нищо. Но поставени така върху масата шофьорската му книжка, осигурителният му номер, номерата на кредитните му карти и номера на сметката му в „Чейз“ се превърнаха в ключове, даващи на неговите похитители поверителните кодове, за да могат да проникнат в докладите за космическите лаборатории... в университетските записи... в ипотечните архиви... в досието от ФБР... и дори в пълния списък с взетите под наем видеокасети. Бишъп нервно преглътна. Искаше му се да е в състояние да се приготви и да понесе онова, което щеше да му стори Сигмънд. Но това бе невъзможно. Джери Сигмънд обичаше да изважда хората от релси. Иначе защо на ръба на бюрото на военния вожд бяха поставени двете чинии със сандвичи, на една ръка разстояние от столовете?

— Белезниците? — попита Бишъп и размърда пръстите си.

Пък кимна на Ейми. Ръцете на Бишъп и Фридман бяха закопчани зад гърбовете им, тя свали белезниците и отново им ги сложи — но този път отпред и ги блъсна да седнат.

— Така по-добре ли е? — попита тя.

— Значително — отвърна равинът.

Сигмънд вдигна очи от компютъра и им се усмихна.

— Преглеждах трудовия ви стаж — каза той. — Не мисля, че в скоро време ще имаме нужда от правоверен свещеник наоколо, но *вие*, Бишъп — тук пише, че сте работили за военните.

— Да. Най-вече в областта на спътниковия шпионаж.

— О, оставете това. Вие сте виден учен. Работили сте в лабораторията „Бел“! Бих се обзаложил, че са ви допуснали дори и до технологиите на „Розуел“. Не упорствайте, приятелю!

Пак ли този „Розуел“! Бишъп се усмихна вътрешно. Всеки, който е готов да повярва, че учените ще запазят подобна тайна повече от половин век, не знаеше нищичко за тях.

— Нямам представа за какво говорите — отвърна Бишъп.

— Нямате ли? — попита Сигмънд, извика на екрана няколко параграфа от един текст и обърна екрана към Бишъп. — Не обиждайте моята интелигентност — рече той и махна на Ейми и на пазачите да излязат. — Разполагам с досието ви.

— Ще бъда навън — прекъсна го Ейми. — Ако имаш нужда от мен, извикай.

Усмивката на Сигмънд стана по-твърда, но не ѝ отговори. Бишъп забеляза, че Ейми не отвърна на усмивката му. Познаваше Сигмънд вече от достатъчно дълго време, за да започне да съзира истинската му същност, която прозираше през пукнатините. Усмивката му бе започнала да я плаши, защото превръщаше предчувствията ѝ в действителни чувства, прекалено мрачни, за да бъдат изречени.

Когато вратата се затвори зад тях, той каза:

— Сега нека ви нарисувам една картинка. Имаме известен проблем на изток: морски пехотинци, гнездо физици, биолози и един Бог знае какво още. Те искат да ме заличат от картината. А аз също тъй страстно желая да залича тях. Прибавете към всичко това и хардуера, съставен от военизираните пазители на мира, които се присъединиха към моята кауза. Кое то означава няколко гранатохвъргачки и управляеми миномети. Дали ще са достатъчни? Може би. Но защо не ви го кажа направо? Сега имаме и музея, чиито складове са претъпкани с всякакви ракети от типа земя-въздух и земя-земя, но повечето от тях за съжаление са обезвредени. Сега схванахте ли картинката?

Да, той я схвана: човекът, ненавиждащ технологиите, имаше нужда от ракети! Като се огледа наоколо, той съвършено ясно видя, че седи сред неща, които в най-скоро време ще се превърнат в руините на цивилизацията. Всичко наоколо бе ефимерно и той с мрачна увереност разбра, че на Прометей му предстои повторно да бъде зарит в земята и със същата увереност усети, че след хиляда години все още ще има хора и те ще си блъскат главите над това как един предмет от бронзовата епоха е бил заровен в същия слой, в който е открит резервоар от „Аполо“.

„Човечеството ще оцелее“ — си каза Бишъп и осъзна с още по-мрачна увереност, че най-вероятно именно хора като Джери Сигмънд ще изтеглят печелившите билетчета в лотарията на оцеляването.

Кротките действително щяха да наследят земята, но точно силният щеше да ги положи в нея, щеше да ги положи в гробовете им.

Да, „много устойчивата зараза“ на човечеството щеше да просъществува, но Бишъп си помисли, че ако той бе на мястото на Бога на Фридман, би пожалил света.

— Значи — каза накрая Бишъп — внезапно сте решили, че все пак имате *нужда* от нас, всезнайковците, независимо от всичко, което казвате в предаванията. Какъв ви е проблемът? Не може да вдигнете ракетите?

— О, скоро ще ги накарам да проработят. Просто колкото повече квалифицирани люде работят за мен, толкова по-бързо ще е готова моята отбрана. И когато приключа с този град на бляновете, ще се погрижа да хванем няколко от обитателите му живи и да ги използваме наистина.

— Искате да кажете — като роби? — каза Фридман.

— О, далеч не е толкова лошо, колкото звучи — отвърна Сигмънд. — Ето — бутна сандвичите към тях, усмихвайки се отново с топлата си, прекалено приятелска усмивка. — Изяжте ги. Тук разполагаме с прясно изпечен хляб за нашите най-големи помощници. Независимо дали го осъзнавате или не, но вие и приятелят ви Бишъп сте вече наши роби.

Равинът се наведе напред и хвана сандвича с окованите си ръце. Помириса го, чудейки се дали не е отровен, и тогава осъзна, че днес никой не би ги убил с отровна храна. Куршумите и побоят бяха по евтини от хляба. Храната беше твърде ценна, за да се трови. Така че той заръфа сандвича и за пръв път през живота си откри колко прекрасен е пресният хляб. След първите три бързи хапки стомахът му започна да къркори — бе получил твърде много храна за твърде кратко време и равинът спря, колкото да вметне:

— Наистина не искам да звуча неблагодарно, но някой не ви ли е казал, че може би не е добра идея да държите роби, които са умни колкото вас или дори — по-умни? Фараоните в Египет са си имали проблеми по този въпрос.

Сигмънд не обърна внимание на въпроса.

— Имате опит с ракетите, Бишъп. Записано е в досието ви. По всичко личи, че сте участвали в предварителното проектиране на „Валкюрия Марк I“ заедно с моя стар приятел Ричард Синклер.

— Но ставаше дума за сонда-робот, ядрена при това. По свой собствен начин е доста по-подвижна от ракетите със странични двигатели и химическо гориво, както и от ракетите „Круз“. Няма хидравлика. Почти няма механични части, които да се развалят. Това, което искате от мен, е все едно да помолите някой оръжеен майстор да издяла от кремък метателно оръжие от древномексиканската култура „Кловис“.

Сигмънд отново се усмихна, този път язвително.

— Правете се на глупак, щом така трябва — каза той, — но не ме правете мен на глупак.

— Казвам ви го съвсем честно — отвърна Бишъп. — Абсолютно извън моите възможности е. Това, с което разполагате тук, са буквално музейни експонати. — Последната сричка заседна в гърлото му. Разбра, че лошо е изиграл своите карти. Съвсем скоро щяха да го обесят или застрелят. Заля го вълна от примирение и съжаление, най-вече съжаление: „О, само ако бях послушал равина... само ако бях тръгнал към Вашингтон“.

(„Само ако...“)

— Значи, съвсем честно, не мислите, че можете да вдигнете във въздуха ракетата? — попита Сигмънд. — Ами ако ви кажа, че искам да е готова до следващия четвъртък?

— Честно — бе отговорът. — Ще ми трябва седмици само за да проумея как работят старите системи. Може би месеци.

— Нямаме месеци — прекъсна го Пък. — Трябва да приключим още тази седмица.

— Тогава се боя, че няма да мога да ви помогна. Какво ще стане с нас сега? Ще ни убиете ли?

— За такъв ли ме смятате? — попита Сигмънд. — За убиец?

Бишъп и Фридман не отговориха.

— Добре, повярвайте ми, не съм — каза го с откровеност, която хвърли в ужас учения. — Приятелите ви ми обявиха война, аз просто се отбранявам. Разбира се, вие трябва да ми помогнете. Точно това искам от вас.

Сигмънд се изправи и отиде до малкия хладилник, поставен върху маса, отрупана със схемите на стари ракети.

— Мога ли да ви предложа нещо за пиене? — попита той.

— Разбира се — отвърна Бишъп. Искаше му се да може да повярва на Джери Сигмънд, но почти беше уверен, че когато той се обърне, вместо питиета ще държи в ръце пистолет. — „Текила Сънрайз“ с повечко гренадин.

— Нямаме пресен портокалов сок — отвърна Джери. Тонът му бе толкова светски, че изуми Фридман и Бишоп. — Ще трябва да сложа от този на прах. Нали не възразявате?

Бишъп поклати глава.

— А за вас, равин Фридман?

— Същото — отвърна Фридман.

— Същото и за мен — добави Пък.

Докато се навеждаше, за да остави празната чиния от сандвича на бюрото на Сигмънд, Бишъп дочу звън на кубчета лед (*истински кубчета лед*). Сигмънд се обърна и на устните му отново засия познатата усмивка. Пъкна студената чаша в пръстите на Бишъп и когато той отпи от нея — о, на вкус бе по-добро и от хляба.

— И така — рече Сигмънд и пъкна втората чаша в ръцете на Фридман. — В замяна на подслона и трите хранения дневно очаквам да положите всички усилия и да работите за мен. Работният ден е дълъг — четиринадесет часа, седем дни в седмицата, но е нищо в сравнение с онова, което вече сте преживели в горите. Доколкото разбрах от доклада на пазачите, сте преминали по самия край на периметъра, в който действат тълпите, и сте се хранили най-вече с корени и кори. Както сам казахте, Бишъп, нуждая се от умни мъже. Толкова по-добре за вас.

— Толкова по-зле за айнщайновците на изток — рече Пък. — Насочили са вниманието си към Съфолк, но ние сме във вътрешния кръг.

Сигмънд го изгледа търпеливо и му подаде питие.

— Тук, в музея, има работа за вас, Бишъп.

— Ракети? — попита той, впери поглед в чашата.

— Да. Около пет от тях могат да се задействат. Искам *всичките* да проработят. Веднага щом излезете от стаята, ще започнете да помагате на момчетата долу. — Той се върна до мъничкия хладилник. Все така обърнат с гръб към тях, каза на Фридман: — Вие ще отидете в Лонг Бийч.

— Лонг Бийч? — бавно повтори равинът.

— Защо не? Нали нямате нищо против да бъркате бетон и да пренасяте тежко оборудване?

— Не...

— Добре. Защото започна да ми омръзва постоянно да бъда на път и всяка нощ да спя на различно място от страх да не ме спипат враговете. Затова ще си направя постоянна щабквартира в Лонг Бийч, веднага щом ударим Брукхайвън. Първо смятам да ги оставя без въздушни сили и щом веднъж това стане, същите тези мостове, които така улесниха карантината, ще улеснят и защитата на града. Изглежда, че се завръщаме към доброто старо време на замъци и ровове около тях.

„По-скоро на анклав“ — помисли си равинът. Цялата страна, а вероятно и другите страни, се разпадаха на мънички, затворени в собствените си пашкули общества, затворени в собствените си бункери общества, ръководени от местните военни вождове от типа на Сигмънд и Пък... И още обществото на биоморфизаторите. Националните или световните събития вече не означаваха нищо. Важни бяха само местните условия за оцеляване. Фридман бе свидетел на последния етап от рухването на Вавилон: човечеството се оттегляше в себе си, затваряше се като цвят на китайска роза в полунощ.

Докато Бишъп пресушаваше чашата си, забеляза на ръкава на ризата си някакво петно. Под петното лежеше болката. Един от мехурите с личинки се бе спукал и червеите в него изведнъж бяха започнали да се извиват, сякаш нещо ги бе възбудило. Зачуди се дали мехурите в него ще продължат да нарастват и си помисли: „Това да те застрелят или обесят, или да те пребият до смърт, може да се окаже последната ти грижа в момента...“

Бишоп попита:

— И кого по-точно желаете да задържите извън града?

— Всеки, когото не мога да използвам — отвърна Сигмънд.

— Да, ние сме във вътрешния кръг — повтори Пък. — Аз съм вътрешният кръг.

По лицето на Сигмънд се изписа умора, умора, която сякаш казваше: „Само ако...“

— И ще оставя навън всеки, който не ми се закълне във вярност — добави Сигмънд. — Винаги ме е бивало да разбирам хората. Това е дарба. Мога да надуша кога някой ще ме предаде още преди той да си

го е помислил дори. По време на война това е много полезен инструмент. Особено в този вид война. Тук са се събрали много разгневени хора. Объркани хора. Всички те искат да си го излеят на някого. Аз само им осигурих търсения от тях символ на злото, посочих им накъде да насочат своя гняв. Ще се удивите, като разберете доколко са способни да се концентрират хората, когато имат ясна цел.

Долната устна на Фридман се разтрепери.

Пък се наведе напред притеснен:

— Джери? Говориш твърде много. Знанието е сила, а ти го раздаваш, както ти падне. Защо си мислиш, че тия двамата няма да избягат към Съфолк?

— Много го говорене няма нищо общо с това — отвърна Джери. — Повярвай ми, знам какво правя — добави той и си помисли: „Зная, че мога да се доверя на тия двамата точно толкова, колкото се доверявам и на теб, Пък“. И именно по тази причина Джери бе сипал отрова в питиетата им. Бишъп си беше подписал смъртната присъда в момента, в който военният вожд го погледна в очите и разбра, че дори той наистина да знаеше как да подготви ракетите, не изпитваше никакво желание да му помогне. Дори и да задържеше неговия приятел равина като заложник, за да го принуди да сътрудничи, Сигмънд си даде сметка, че онзи ще се опита да саботира програмата отвътре. След като Бишъп бе извън играта, равинът също ставаше безполезен. Ами Пък? Пък си беше Пък. Това беше напълно достатъчно.

Сигмънд знаеше, че отровата вече безвъзвратно е проникнала надълбоко в техните клетки. Около полунощ допаминовите^[36] им рецептори щяха да откажат един след друг. Утре по обяд, когато Фридман вече щеше да е пристигнал в Лонг Бийч, а Бишъп или щеше да им губи времето, или да се опитва да подведе екипа по ракетите, а Пък щеше да обхожда съфолкския фронт, мускулите им щяха да започнат да се размекват. Внезапен пристъп на Паркинсон. Абсолютно естествено явление в този свят, където появата на нови болести бе станала съвсем в реда на нещата. Никой не би заподозрял Сигмънд, че е убил собствените си хора. Една щастлива случайност, за която Сигмънд и не подозираше — инфекцията на Бишъп — щеше да маскира отравянето му като болест, когато четиридесет и осем часа по-късно червеите направиха опит да напуснат неговото тяло. По това

време той вече щеше да е изпаднал в кома. Два дни по-късно той, Фридман и Пък вече щяха да са мъртви.

„Така и трябва да бъде — утеши се Сигмънд. — Четирима могат да запазят тайната, ако трима от тях не са между живите.“

* * *

По времето, когато Джери Сигмънд разрешаваше проблемите на вътрешната безопасност, Ричард Синклер отведе Там, Джорджиана и още шест деца от Брукхейвън в оранжерията на Лесли, където от двадесет и четири какавиди се излюпиха първите биоморфоризирани пеперуди и разпериха своите криле. Около Лесли вече се бяха събрали над двадесет деца, сред които Уини и Мишел, които тук с любов наричаха „изтърсчетата от портите“.

— Не ги пипай. — Лесли инструктира Уини, като я повдигна да погледне по-отблизо. — Можеш лесно да ги нараниш, така че просто гледай.

— И това ли ще спаси света? — попита Там.

— Ще помогнат да се спаси — отвърна Ричард.

Докато гледаха, се показва първото златисто крилце.

— О — каза Лесли, — повече приличат на Цветната красавица, отколкото на Червения адмирал.

— Това добре ли е или зле? — попита Ричард.

— Може и да е за добро. Цветните красавици мигрират в големи ята, подобно на Монарха, но са много по-устойчиви. Срещат се дори и високо в планините. Мисля, че ще се разпръснат из цялата оранжерия — да опрашват. А понеже не се боят от студеното време...

Не продължи, защото не искаше да плаши децата, но Ричард си помисли, че причината за притеснението ѝ бе ясна: бандата на Сигмънд ще проникне през портите, ще потроши оранжериите, но поне пеперудите ще преживеят зимните снегове и дори може да стигнат далеч на юг, където да основат нови колонии.

— Освен това вече имаме няколко ларви на сливовия червей и ларви на пчели — продължи Лесли. — Сега сме принудени да храним бебетата-пчели със събран на ръка и саморъчно направен нектар и с онова, което е останало от запасите ни от захар, но ако достатъчно от

тях успеят да оцелеят, то следващото поколение, като започне да опрашва и поддържа реколтата, ще послужи също и като добър източник на протеини.

— Бррр! — каза Там и дори Ричард леко се смръщи.

— Може и да ти се наложи да привикнеш с подобна храна — каза Лесли. — Само на Запад хората се мръщят на мисълта да ядат насекоми. Но на Изток ги използват като основен източник на белтъчини. Виждала съм как в Тайланд нарочно оставят ларвите да се развиват в бамбуковите насаждения. Когато накрая срежат стъблата, те са пълни с големи колкото скариди мръвчици, които са на вкус точно като скаридите.

— Откъде знаеш? — попита Джорджиана.

— Защото съм ги яла.

— Брррр! — каза Джорджиана и останалите деца също се присъединиха към нея, надавайки преиграни възгласи на отвращение. Лесли бе приковала цялото им внимание и Ричард видя, че им харесва да слушат подобни работи. Дали някой отряден, разказвал страшни случки около лагерния огън, някога се е радвал на по-голяма популярност? Ричард се съмняваше.

Лесли каза:

— След година, когато вече започнат да се раждат достатъчно и преди да сме събрали новата реколта, може да сме щастливци и да опитаме ястие с пчели в медена пита.

— Бррр! — каза Там и се разсмя.

— Или представете си: сготвен сливов червей...

Джорджиана бързо поклати глава.

— Моля ви! Какво имате толкова против крилати скариди, потопени в сладък нектар. Скариди. Раци. Насекоми. Каква е разликата. Всички те са произлезли от червеите, както сами знаете.

Последваха още „Уааа“, смехове и звуци уж от повръщане.

— Някой тук да е опитвал омар?

Петнадесет ръце се вдигнаха във въздуха.

— Хареса ли ви?

Дванадесет кимвания.

— Ами кажете тогава: нима омарът е нещо по-различно от гигантска морска хлебарка?

Това предизвика още по-силен хор от „Уааа!“ и кикот. „Брукхайвънския флейтист“^[37], помисли си Ричард, кой ли някога би се сетил и кой ли би повярвал, че патологът по насекомите ще има слабост към децата.

* * *

Ден сто петдесет и пети, 8:15 часа, вашингтонско време

„Грешката, Бруте, не е в звездите, а в самите нас.“ Така поне според Шекспир бил казал един древен римлянин.

— Понякога грешката не е и в нас, а в земята под краката ни. — Така си говореше президентът в часа на своята смърт.

„Толкова мъничко нещо“, помисли си той. Кой ли би повярвал? И все пак, по целия свят рухнаха икономики, хората измираха от глад, цели сгради бяха разрушени от разбунтувалата се тълпа, енергийните и комуникационни мрежи престанаха да работят. Според последните доклади „Огледалото“ и „Черна звезда“ бяха изчезнали от лицето на земята, някаква американска подводница кръстосвала водите на Тихия океан и обсипвала с ракети „Круз“ Ню Делхи и Мултан, отприщвайки огнена стихия, която танцувала върху гробовете на вече разрушените от ядрените удари градове. Президентът не можеше да прецени дали това отговаря на истината, нито да определи кога и къде се е скъсала командната верига. Но вярваше, че се задава военен преврат, ако вече не е започнал.

— Загубихме още една подводница, господин президент. — Новият адмирал бе застанал до вратата на Овалния кабинет.

— Вярно ли е? Вярно ли е, че са стреляли по Индия и Пакистан, след като аз изрично заповядах на флота да се връща у дома?

— Не е потвърдено, сър. Все още поддържахме връзка с Космическа станция „Алфа“. Съобщиха ни, че са засекли две експлозии: една в Индия и една в Пакистан. Със сила по един килотон всяка.

— Кажете ми какво според вас означава това.

— Може би Индия и Пакистан продължават да стрелят един срещу друг или може да е някой от нашите. Мисля, че е някой от ескорта на „Нимиц“. Възможно е да е оцелял след експлозията,

комуникационните му системи да са излезли от строя, хората да са полудели от ярост и да са изстреляли две ракети.

Президентът наля две чаши кафе и протегна едната на адмирала. Нямахме мляко или захар, а самото кафе в най-добрия случай бе слабо оцветена вода. Въпреки че Белият дом винаги е бил известен със запасите си от скъпи храни и подправки, президентът бе раздал почти всичко на морските пехотинци и на строителите на оранжерии, които бяха предпазили града от гладната смърт и от анархията.

Президентът отпи, намръщи се и остави чашата.

— Казвате, че според вас може и да е някоя подводница от ескорта на „Нимиц“? Може ли да го твърдите със сигурност?

Адмиралът остави чашката си, без да отпие.

— Загубили сме връзка с близо четири процента от флота или защото те са били нападнати или... или... трудно е да се каже.

— Или защото за своя сметка са се захванали с бандитизъм — завърши президентът вместо него.

— Казах, че е трудно да се каже.

Бандити? Бандити с ядрено въоръжение? Преди време президентът би бил готов да определи „прашинките“ като най-тежкото бедствие. А само преди една седмица напливът от бежанци към Вашингтон го притесняваше да не би градът да се пренасели отново и пак да има недостиг на храна. Но и пренаселването, и рояците акари накуп сега изглеждаха като незначителни проблеми. Акари? Когато погледна назад във времето, двата първи дни от нашествието на „прашинките“ го изпълниха с носталгия. Оттогава нееднократно бе обновявал понятието си за „глобално бедствие“.

— Има и друг проблем — внимателно продължи адмиралът.

— Защо ли това никак не ме изненадва?

— Господин президент — попита се да вметне внимателно адмиралът, — става дума за „Нимиц“. Някои от моите офицери искат възмездие.

— Възмездие срещу кого? — попита президентът. — Ще е истинско чудо, ако след месец изобщо има жива душа край индийско-пакистанската граница, независимо дали ние ударим или не. Нямам намерението да се впускам в подобна лудост. Нека Бог ме порази, ако...

Небето зад прозорците над вашингтонския Мемориал се разтвори. А Мемориала вече го нямаше. Нямаше го и президента. И една трета от града бе насметена в Потомак. И водите завряха, и потекоха кървави. И Вашингтон изчезна от лицето на Земята.

[36] Допамин — моноаминов невротрансмитер, който е от първостепенно значение за нормалната работа на централната нервна система. — Б.пр. ↑

[37] По средновековната легенда за Хемлинския флейтист, който със звуците на своята флейта омагьосал всички деца в града и те го последвали. — Б.пр. ↑

Ден сто петдесет и пети, 9:45 часа, вашингтонско време

— „Огледало“, чувате ли ме? „Огледало“, „Огледало“, тук „Алфатаун“. Обадете се, „Огледало“. Имаме визуално потвърждение за многокилотонен взрив на северна ширина тридесет... Повтарям Съединените щати бяха нападнати в...

Скенера прегледа своя „Смит & Уесън“. Оставаха още четири патрона. Което означаваше десет изстрела, като се прибавят и патроните от пистолета на Уиндоумейкъра. Правилникът предвиждаше по шест изстрела на човек. Нямаше други боеприпаси. Според правилника единственият случай, в който трябваше да носят оръжие, беше, когато в капсулата се намираше друг човек, освен бойния командир и членовете на бойния екипаж. Не мислеше, че сега някой би успял да слезе при него, било то и вътрешната полиция. На повърхността дезертиралите екипажи вероятно бяха взели със себе си своите М-1 и гранатометите, но той нямаше нужда дори и от тези минимални средства за защита, защото многото метри стоманобетон даваха възможност на командните центрове и техните ракети да устоят дори и на близка ядрена експлозия.

В този океан от бедствия всеки човек от кръга от петте капсули бе решил сам за себе си как да постъпи. Скенера избра да остане на своя пост. Тъпчеше се със зверски количества кафе и аспирин. За всеки външен наблюдател това би предизвикало нервни хихикания, но нямаше причина за смях: той просто се опитваше да прави каквото може.

По компютъра му се появиха сведения, взети от хеликоптерите за първите данни от радиационното замърсяване над Вашингтон, което само потвърди наученото от сеизмичните сензори. От града бяха останали само дим и прах, само тук-там сред дима се появяваше по някоя сграда с хлътнали стени и веднъж бе показано увеличение на почерняла и изгорена жена, която газеше из Потомак, притиснала към

гърдите си някакъв вързоп с размера на голяма котка, от който се подаваха ленти разкъсана плът. Зад лявото око на Скенера потече кръв. Облегна се на стола си, вдигна ръка към главата и внезапно припадна.

* * *

Отец Елтън откри, че да си обграден отвсякъде със смърт е може би толкова лошо, колкото и ти да си сред мъртвите. Всичко беше започнало с красиво избухване на цветовете: оранжево, червено и жълто, след това над него се спуснаха кълбета дим и полумрак. Не се чу взрив от експлозия. Само цветове. Той смаяно се насочи към речния бряг, а хиляди други слисани хора в нестройни редици се клатушкаха в същата посока. Кожата от гърба на човека преди него се вееше като парчета стари дрипи. Той безцелно тръгна след ходещия труп, докато пред тях не изникнаха димящите останки от автобус, пълен с човешки тела. Едната страна на автобуса бе издънена и всичките стъкла бяха изчезнали и когато свещеникът влезе вътре, видя, че кожата и дрехите на пътниците липсваха. Единственото, което мърдаше, беше неродено бебе, което продължаваше да се бори в корема на мъртвата си майка.

Той се препъна и излезе навън, изоставяйки мъжа, който го бе завел до автобуса, да рухне на земята.

Спря се на около триста метра от автобуса, без да знае, че се намира близо до останките от пейката, на която някога Акиро Такаши бе разказал на Пол Тибетс как една слънчева августовска утрин забелязал приближаващия се самолет. В книгите бе записано, че тогава пилотът казал: „Да, виждах цялата Хирошима като на длан под мене. След това сграбчил с две ръце дланта на Акиро и казал: — Това не бива никога да се повтори“.

На ъгъла зад пейката, над главата на отец Елтън се издигаше всичко, което бе останало от някаква триетажна тухлена кооперация. Три пиццаци деца се бяха вкопчили за нейния връх. Бяха голи и някъде дълбоко в мозъка на свещеника се отпечата фактът, че тялото на едното от децата бе цялото покрито с кръв.

Отначало бе благодарен, че е оцелял, но когато вцепенението отстъпи място на ясното осъзнаване на ужасната действителност, той бавно, но сигурно започна да се вини, че е жив. Когато стигна реката и

над главата му закръжиха първите хеликоптери, а той нагази из студената вода сред стотиците изгорени тела и видя как една жена е понесла детето си към него, подканяйки го най-сетне да отвори очи и без да забелязва, че с всяка нейна стъпка кожата и мускулите падаха от костите ѝ, милостивото вцепенение започна да се пропуква. И го налегнаха безмилостни угризения.

Тогава се замисли за трите деца, които бе видял да висят от тухлената кула и за останките на неизвестните хора от автобуса. Някаква прищявка на съдбата го беше обрекла да преживее бомбардировката, за да изпита мъчението от това, че никога няма да разбере какво се е случило с онези, които е изоставил. Историята няма да запомни свещеника, който се самоуби в една хубава пролетна сутрин в изоставен навес някъде из горите на северна Каролина. За него това бе единственият начин да потуши спомените за бягството си от ръба на Дантевия ад. Всичко това: почернелите вещи, овъглените хора, мъртвите и все още помръдващите мъртъвци, всичко това бе причинено само от три килотона взрив.

И все пак в сравнение с цялата заключена в нея мощ бомбата се беше провалила. Въпреки че бе хиляди пъти по-мощна от бомбата, разрушила Оклахома Сити през пролетта на 1995 година, тази бомба не избухна като хората.

*„НАСТОЯЩОТО Е ТОСФН ИНДЕКС, СТР. 24 ОТ
ОБЩО 26*

2–11. ВРЕМЕ ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА ЦЕЛТА (ВИЦ).
ВРЕМЕТО ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА ЦЕЛТА ДАВА
ОТГОВОР НА ВЪПРОСА ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЯТА НА
ТЕКУЩОТО МЕСТОРАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ЦЕЛТА,
ПЛАН НА ДЕЙСТВИЕ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА
ДЕЙСТВИЕ И ОСТАНАЛИЯ ПРОМЕЖДУТЪК ОТ
ВРЕМЕ ДО ЦЕЛТА ЗА ВСЯКА РАКЕТА. ИЗМЕРВАНЕТО
НА ВИЦ НА ДЕЙСТВАЩИТЕ РАКЕТИ МОЖЕ ДА БЪДЕ
РАЗПОРЕДЕНО ПО ВСЯКО ВРЕМЕ ПО УКАЗАНИЕ НА
БОЙНИЯ ЕКИПАЖ ИЛИ КОГАТО РАКЕТИТЕ СЕ
УПРАВЛЯВАТ ОТ ОПРЕДЕЛЕН БОЕН ПЛАН.

ПРЕБРОЙТЕ СТРАНИЦИТЕ.
АКО ЛИПСВА НЯКОЯ, НЕЗАБАВНО
ДОКЛАДВАЙТЕ В ТОСФН.
ПРЕБРОЙТЕ СТРАНИЦИТЕ.“

Премигващите в червено буквички на страничния прозорец показваха географската ширина и дължина на удара, а сеизмичните сензори бяха регистрирали мощ от три килотона.

Скенера не можеше да каже колко дълго е бил в безсъзнание. Когато се погледна в огледалото, видя, че мускулите по двете страни на лицето му са се отпуснали и че зеницата на едното му око е напълно разширена. „От газа е — предположи той. — Прекъсва нервните окончания в мозъка“ — което не бе толкова далеч от истината. Прионите бавно превръщаха мозъка му в желе.

Един от мониторите премигваше, вбесявайки малката кора на мезозавърския мозък, разположен близо до основата на черепа му. Не искаше да отвърне на бибишкането. Не искаше да се обажда. Искеше просто да си го изкара на някого. Удари монитора, и тогава... и тогава...

„Географска ширина четиридесет градуса... четиридесет градуса северно...“ Не знаеше кога е припаднал, нито кой ден от седмицата е било, но си спомняше географската ширина и дължина... а също и чувството за отдаденост на... на задачата...

Десетте ракети премигваха като червени правоъгълници на друг един екран, сигнализирайки, че след като и последната действаща капсула не се е обадила, са готови да превключат от програма „Единствен оцелял“ на „Труден спорт“.

Това бе... *лошо*, осъзна Скенера, въпреки че съвсем смътно си спомняше защо. И разбра, че е длъжен да отговори на ракетите. Това беше част от неговите задължения.

Отвори лаптопа и се подписа с електронната писалка. Правоъгълниците станаха жълти, но в тях продължиха да премигват червени светлинки. Трябваше да напише още нещо, разбра той, нещо важно, но не бе в състояние да си припомни какво.

Отчаяно започна да преравя купчините документи от ТОCFN, докато накрая не попадна на нещо познато: Време за изследване на целта. Да, това беше важно.

Системата „Тор“ бе проектирана специално, за да не се допусне произволното изстрелване на ракети от някой недисциплиниран член на екипажа. Първо, и двамата бойни командири трябваше да дадат съгласието си за изстрелване, като едновременно завъртят ключовете, което бе заповед да се приготвят бомбите и загреят двигателите. Всеки член на екипажа знаеше как да се справи с това препятствие (бяха нужни две вилици, дръжка от метла и тиксо), но при всички положения бе необходимо преди това да се въведат нужните кодове, които се получаваха от Кемп Дейвид, Белия дом или от „Огледалото“. Съществуваха шестнадесет възможни комбинации за този код. Ако някой се опиташе безуспешно да проникне в кода на дадена ракета, то компютърът ѝ щеше да изпрати съобщение до останалите ракети: „Хей! Някой току-що използва погрешен код, опитвайки се да ме задейства. Не му обръщайте внимание“. Тогава всичките десет ракети prestaваха да приемат командите на капсулата през следващите пет минути. При това положение разбунтувалият се командир можеше да прекара остатъка от своя живот, като пробва различни комбинации на всеки пет минути и времето пак нямаше да му стигне.

Но проектантите не се бяха сетили, пък и не биха могли да се досетят, че нещата се променят при последователното преминаване в режим „Единствен оцелял/Труден спорт“. Това хвърляше сянка върху сложната система, чиято най-главна задача бе да се предотврати случайното изстрелване. Би следвало още от самото начало да си дадат сметка, че режимът „Труден спорт“ дава възможност да се подкопае самата система, но подобно на всички големи исторически грешки, и тази се виждаше най-ясно от дистанцията на бъдещето.

Понеже стратегическите цели бяха склонни да сменят своите места и най-вече защото по време на война ракетите понякога биват пренасочвани в последния момент, не се изискваше въвеждането на код при програмиране на географската ширина и дължина на удара. Често се случваше компютрите на ракетите да поискат уточняване на целта от командната капсула. Това бе една от първите задачи, които птичките поставиха на Скенера, когато той най-после отговори на запитванията им дали е останал някой жив в капсулата. Отговаряйки

им, той отмени с поне няколко часа преминаването в режим „Труден спорт“.

„Боеен план?“ — попитаха ракетите.

Скенера не усещаше необходимата енергия да назове поименно целите за тридесетте бойни глави, така че записа: „Първоначална команда за изстрелване алфа“, което значеше, че и десетте птички ще се насочат към цел №1. Останалото бе лесно.

„Първоначална команда за изстрелване алфа — въведена. Изберете височина №1“

Скенера избра 6 километра височина и ракетите автоматично зададоха времето до изстрелването и необходимата височина съгласно с първоначалната програма, което гарантираше, че няма да слязат под това ниво, където биха се запалили и изгорели като фойерверки. Вторите удари щяха да станат на височина Дванадесет километра и петнадесет километра.

„Изберете географска ширина и дължина.“

Това вече беше трудно. Извика на екрана картата на света и по някакъв каприз на съдбата първото, което видя, бе протокът на Кук. С показалеца си насочи курсора през Оукланд, Пърт и...

— Какво ще кажете за Банкок? — и след кратка пауза каза: — Не.

— Калкута? Тц, бил съм там, видял съм я, опознал съм я.

— Атина? Може би следващия път.

— Торонто?

— Делмар? — обмисли това предложение, но премести показалеца си малко по на юг... и тогава го видя...

— Синатра!^[39]

За пръв път откакто можеше да си спомни (а преди колко време бе това?), усети, че иска да се засмее. На шега и все пак не на шега той зареди в паметта на ракетите координатите на рожденото място на своя своеобразен мъчител, с надеждата, че поне символично ще изтрие от лицето на земята и последната следа от неговото съществуване. След четиридесет секунди и десетте птички засветиха със зелена светлина по дисплея на компютъра му, сигнализирайки, че са разбрали шегата му: 74 градуса, 1 минута и 3 секунди западна дължина; 40 градуса, 45 минути и 2 секунди северна ширина.

После силите отново го напуснаха и той си изтананика някакъв фалшив вариант на песента на Синатра „Ела и полети с мен“ в посока към Уиндоумейкъра и херметичната врата. Пет минути по-късно гърбът му се изпъна и както си седеше с изправен гръбнак на своя пост, той изпадна в кома.

Ракетите напразно се опитаха да се свържат с него и след известно време тихичко и неминуемо преминаха от режим „Единствен оцелял“ в режим „Труден спорт“. По това време непотребният вече ковчег беше почти пълен; бе започнал пътешествието си под формата на първия прион, когато измирането на насекомите бе принудило да се установи в нов гостоприемник — прилепите, които на свой ред вследствие на същото това измиране на насекомите и на плъзналите по целия свят зарази се бяха принудили да потърсят нова плячка. Прионите се бяха преместили в кръвта на прилепите и чрез нея се бяха разпространили из цяло Тобаго и Мартиника, бяха се прехвърлили в тялото на Адам Ханделсман-Скенера, в чийто мозък смъртта вече бе проникнала, когато пристигна в Канзас. Там заболяването беше свързало в едно биологията и киберпространството с помощта на препрограмираните ракети „Тор“, на които предстоеше след отброяването на последните цифри да предприемат кратко пътешествие на юг към западните подстъпи на моста „Джордж Вашингтон“. Възлизаха на тридесет пъти по триста тридесет и пет килотона... Надигналите се топлинни вълни и вълни от свръхналягане при преминаването си през Манхатън, щяха да възкресят гледката на вулканичния пейзаж, съществувал по тези места преди шестдесет и пет милиона години, щяха да разбият стените на Лонг Бийч и Фрийпорт, преди да се спуснат към „Син Мир“ и към Града на мечтите.

[38] Заглавие на популярна песен на Франк Синатра. — Б.пр. ↑

[39] Франк Синатра е роден на 12.XII.1915 г. в градчето Хобокън на река Хъдзън, Ню Джърси. — Б.пр. ↑

ВСИЧКИ НА БОРДА ЗА АРАРАТ

Същият студен фронт, който бе покрил със сняг и лед ракетните силози в Канзас, достигна до Лонг Айланд, когато там се получи новините за катастрофата във Вашингтон. Там и Джорджиана никога преди не бяха виждали подобна виелица.

При наличието на ядрен разпад следствие от експлозията на американска земя и при липсата на данни кой е президент в момента или кой от Обединените щабове е поел властта, ако изобщо подобни длъжности все още съществуваха, Лесли бе помолила да се предприеме окончателно непрограмирано изчистване на „Син мир“, така че да са в състояние да се натоварят на кораба по всяко време, докато все още съществува държава, от която да отлетят. Идеята ѝ беше приета единодушно, но двусантиметровата снежна покривка само след един час стана трисантиметрова, продължи да се трупа и независимо от силния вятър, снегът образува по наклонената задна площ на дирижабъла слой, дълбок половин сантиметър, което силно намали подемната му сила и оттам — и броя на хората, които можеха да бъдат евакуирани.

— Няма начин да определим хората с теглене на жребий — каза Джаксън. — Или тръгваме всички, или всички оставаме, докато се разтопи снегът. — Никой не залагаше на слабата надежда, че преди първия слънчев ден няма да се случи нещо още по-ужасно от събитията във Вашингтон. Всеки един от тях инстинктивно разбираше, че за тях Вашингтон наистина бе краят.

Вини, Шарън и техните двама помощник-пилоти и инженери познаваха „Син мир“ като петте си пръста, познаваха неговата сила и красота. Знаеха, че когато го вдигнат във въздуха, ще могат да полетят над облаците и да се възползват от височинните двигатели на кораба, за да го разклатят и отърсат донякъде от снега. Проблемът бе как да го вдигнат и да го задържат във въздуха при тази буря.

Трябваше да се направят някои жертви. Тежки жертви. Налагаше се бързо да определят жертвите.

Поставиха автоклава с биоморфните яйца в единствения салон, чиито стени не бяха избити и завлечени навън, а с тях оставиха и малък електрически нагревател. Останалата част от отоплителната система на кораба бе измъкната и свалена. Вини, Лени и Робин бяха решили преди седмици, че щом трябва да изведат всички жители на града, не биха могли да олекотят кораба по друг начин, освен като изхвърлят цялата система климатици и всички уплътнения по корпуса, гарантиращи херметичността на кабините. Широките двойни слоеве, подсилените срещу повишено налягане стъкла на големия салон бяха отстранени и на тяхно място бяха монтирани леки единични листове и всичко това би било добре дошло за евакуираните, само ако можеха да изчакат някой топъл слънчев ден и да полетят над Атлантическия океан на височината на дърветата. Никой не бе предвидил полет над зимна буря, в разрежения въздух, който бе по-студен от самата виелица.

„Колко време може да издържи човешкото тяло на студения въздух?“ — чудеше се Вини. Нямаше как да е сигурен дали някой от хората няма да замръзне, но вече бяха решили: единствено на децата се разрешаваше да носят тежки палта. Възрастните трябваше да свалят палтата си още на стълбичката, преди да се качат на борда. По време на двудневния полет щяха да се греят, притискайки се един в друг. Изведнъж намаляването на товара и бързата евакуация се бяха превърнали в най-важните цели. На борда можеше да се вземе само най-важното: самия човешки живот.

Вини видя, че вече бяха качили и оставили в салона с насекомите близо до съда с биоморфи копия от софтуера за биоморфоризирането. Още преди тревогата покрай Вашингтон бе решено, че на Азорите трябва да се построят компютърни сървъри, които да поемат работата на „Кибърдийн“ и „Номад“. Това, че ги оставиха, не бе само въпрос на печелене на полезен товар. Учените се надяваха, че ако лабораториите и оранжерииите все някак оцелееха, който и да дойдеше на власт в Лонг Айланд, би успял с помощта на пространните обяснения, подготвени от Ричард и от Джаксън, да разбере методите и да продължи процеса на биоморфоризиране.

Щяха да оставят в оранжерииите повече от двеста пеперуди и няколко шепи други новоизлюпени насекоми. Оставяха и повечето растения в парниците, като взеха на борда само толкова от реколтата, колкото да не умрат от глад по време на пътуването до Азорите.

— Съжалявам — каза Ричард на децата от бараките, — но ще трябва да си оставите чантите и всичко останало.

— Но защо? — попитаха поне шест гласчета. Там също бе сред тях.

— Защото планове те ни се промениха — отвърна Донът. Приблѳжи палеца на дясната си ръка до показалеца. — Всеки килограм, може да се каже всеки грам, който оставим, ще ни помогне да се измъкнем. *Толкова* е сериозно положението. Няма да можем да тръгнем, освен ако не изоставим почти всичко.

Там стискаше малкия дракон Измишльотко, който стоеше в джипа на мама, откакто семейството бе ходило в Дисни Уърлд. Понеже беше последната веществена частица останала от мама, Там искаше да го запази завинаги. Притисна с двете си ръце куклата до гърди и умолително погледна татко. А да знаеш какви мисли минават зад тези умолителни очи и все пак да изискаш от детето да изостави куклата, бе за Ричард почти грях, но само да не бяха всички останали изчезнали родители и всички останали деца, понесли всички тези кукли и играчки: килограми и килограми кукли и играчки.

— Съжалявам, захар... — Опита се гласът му да звучи твърдо, безизразно. — Без изключения.

— Но, татееее!

— Слушай сега! Оставяме всички кози и пилета. Оставяме дори и...

Прекъсна го воят на сирена. Ясният ѳ писък преряза нощта. Всички, дори Джорджиана и Там, и изтърсачетата от портата знаеха, без някой да им е казал, какво точно означава това: че нещо не е наред. Ричард и Донът знаеха малко повече: тревогата даваше да се разбере, че детекторите за движение са засекли масово придвижване — вероятно военни формирования, близо до или на самия периметър на града.

— Добре — каза Донът и вдигна по едно изтърсаче във всяка ръка. — Ще разрешим този въпрос така, както разрешихме проблема с плазмените сонди: спокойно, тихо и всички заедно. След мен към дирижабъла — изкомандва той и кимна към Ричард, Джаксън и останалите възрастни. — Момчета, вие поемате тила.

Внезапно високо над покрива се разнесе шумно, дълбоко и кухо съскане, сякаш нещо пореше въздуха с висока скорост. Почти веднага

след това откъм хеликоптерите се разнесе някакъв гърлен бумтеж. Последва го второ съскане и трясък, после трето и четвърто, после още три и докато светлините премигваха, а Донът понесе Уини и Мишел през вратата и всички го последваха в редица, Там задърпа едното космат оранжево ухо на Измишльотко, първо с пръсти, а после и със зъби, докато най-накрая се отскубна, и възползвайки се от настъпилото объркване, скри това мъничко парченце от Измишльотко, това последно мъничко парченце от мама, в джобчето на панталоните.

Точно в този миг на три хиляди километра от тях броячът на „Труден спорт“ стигна до нулата. Автоматичният газов таран изби капака на силоза за изстрелване. Дългата четири метра и половина и дебела метър и осемдесет бетонна плоча полетя над покритите със сняг поля като огромно стотонно фризби, прелетя над един спрял пикап и банда бездомни кучета, сбили се за някаква мръвка, и накрая се плъосна един километър по-нататък върху плевнята на господин Робинсън. При запалването си двигателите на ракетата се намираха на около шест метра под земята, но когато достигнаха до повърхността, вече бяха преминали от фаза „Тор“ към фаза „Мах 1“. Свръхзвуковата бомба изби всички прозорци на фермерската къща на господин Робинсън. Малко след нея и останалите ракети изстреляха своите капаци и се показаха над земята и докато „птичките“ се извисяваха към небесата, в мъничките им мозъци имаше място само за една мисъл: 74 градуса, 1 минута, 3 секунди западна дължина; 40 градуса, 45 минути, 3 секунди северна ширина... Хобокън, Ню Джърси.

* * *

За Лесли Уелс първият знак за пристигането на Джери Сигмънд беше онова странно бутване отзад, сякаш ръката на някой великан стремително я събори на земята в центъра на оранжерията с такава сила, че тъпанчетата ѝ запищяха. Когато се повдигна и седна, видя, че по някакво чудо светлините още горят, но с мътен оранжев пламък. След това разбра, че това въобще не са лампите, а отблясъци от огъня, бушуващ само на двадесет и пет метра от нея, и че половината от оранжерията е изчезнала в него. Пластмасовата кожа на парниците над главата ѝ висеше на хиляди дрипи, прилепнали към изкривените

алуминиеви ребра. Вееха се на вятъра като обезумели, а снегът нахлуваше навътре. Цветните красавици пърхаха сред снежните парцали и Лесли забеляза, че един от преносимите автоклави, в който бе събрала образци от мъжки и женски новоизлюпени насекоми, се търкаляше счупен на две по пода.

Последва втора експлозия, после трета, и те достигнаха до нея като безшумни проблясъци и дъжд от горящ метал. Парче от опръсканата с гориво перка на хеликоптер — истинска гилотина, дълга четири метра — полетя като гигантска стрела в небето и разцепи масата за разсаждане на цветя само метър настрани от главата на Лесли. Парче от оста, достатъчно голямо, за да превърне мозъка ѝ в каша, се блъсна в земята близо до десния ѝ крак, образувайки кратер. Само след миг тя вече бе на крака, цялото ѝ съзнание беше обсебено единствено от мисълта: бараките с децата! Чуха се нови експлозии, те повлякоха след себе си нови сияния и топлина, а най-странното бе, дето ѝ се струваше, че разполага с време да спре за мъничко и да се наслади на топлината, да забележи различните предмети, сияещи в отблясъците от пожарите, и дори да си помисли колко е странно, че успява да види и почувства толкова много неща, докато тича. Живееше в необичайния свят, в който времето беше забавило своя ход. От лявата ѝ страна сякаш от нищото изникна нов процеп в пространството, но подсъзнателните ѝ усещания и рефлексии реагираха достатъчно бързо и изкомандваха тялото ѝ да се приведе, да приклепне. Във въздуха профуча парче с размерите на голяма чиния от някакъв титанов компонент, поряза врата ѝ отзад, после срязва ръкава на вдигнатата ѝ ръка и отнесе със себе си парченце кост. Не осъзна, че е ранена. Усети единствено, че дясната ѝ ръка отхвъркна, все едно че някой я бе блъснал встрани от опасността, но поне, доколкото бе видяла, наоколо нямаше никой. В следващия миг изхвърча през вратата и стъпи на покритата със сняг пътека към бараките.

Объркването ѝ бе голямо. Твърде много неща се случваха наведнъж. Пред нея просветнаха трасиращи куршуми. Избухна жълто-оранжева светлина и нечий откъснат крак тупна в краката ѝ. Лесли го прескочи и забърза нататък.

Намиращата се на стотина метра от нея Шарън изостави своя пост край „Син мир“ и затича в същата посока — към бараките. С нея тръгнаха и трима морски пехотинци. Пилот-инженерът носеше два

пистолета: единият в дясната ѝ ръка изваден и зареден, а другият затыкнат в колана. Чу как някакви гласове пред нея крещят в оранжево-бялото сияние:

— Хванете ги! Хванете копелетата! Не ги оставяйте да избягат!

Нищо не се виждаше в радиус над двайсет метра. Пехотинецът отдясно на Шарън падна, десният му крак бе прострелян. Когато Шарън се обърна към него, видя го да се надига с куцукане и да насочва оръжието си...

— Зад теб! — изкрещя той и изстреля два куршума.

Шарън се обърна, стреля на сляпо в същата посока в мига, в който се увери, че другите двама пехотинци няма да попаднат под огъня ѝ. Някакви сенки скочиха към нея и се проснаха по очи на земята или защото бяха простреляни, или за да не бъдат простреляни. Шарън реши да не рискува. Изпразни револвера си по двете най-близки фигури, извади второто оръжие и го изпразни по третата, намери някакъв полуавтоматичен пистолет край едно от телата и тъкмо се канеше да започне да стреля с него пред себе си, когато войникът с куршум в бедрото силно стисна рамото ѝ и изкрещя:

— Хайде!

Последва го и забеляза, че единия от трупове носеше предпазни очила с инфрачервен филтър.

„Защо не се сетих за това — помисли си тя и се забави край него колкото да се наведе, да измъкне оптичното пособие от главата на мъртвеца и да го намъкне над очите си. Сега вече успя да различи ярки петна на шейсет метра разстояние, които отделяната топлина издаваше. Някои блестяха с ярка светлина — това бяха подпалените сгради и оборудване. По-наблизо покрай южната стена на бараките се суетяха по-неясните и по-студени фигури на нападателите и на защитниците.

Вътре в бараките Ричард не можеше да си обясни как така бяха проникнали в града толкова бързо, нито пък какво става извън двадесетте метра, до които достигаше погледа му. Въпреки че битката около бараките, изглежда, бе загубена, нямаше откъде да разбере кой е истинският победител или кой е победеният на просторното бойно поле отвън, нито пък колко врагове са проникнали в градчето.

Явно, че цялото захранване беше излязло от строя и сега залата се осветяваше само от червените лампички на аварийното осветление,

завинтени на равни интервали в близост до тавана, които работеха със силни алкални батерии. На тяхната светлина, кръвта, изтичаща от огнестрелната рана близо до дясната китка на Ричард, която бе оставила големи петна по гърба на ризката на Там, изглеждаше тъмнокафява, почти като шоколадов сироп. Лежаха на пода, а Ричард и Джаксън се опитваха да защитят колкото е възможно повече деца с телата си. Шоколадовите петна по Джаксън бяха по-големи от тези по Ричард. Нещо беше избухнало в близост до него, докато разузнаваше положението при задния вход, бе разкървало левия му крак, отнесло бе лявата му ръка и го бе принудило да изпохапе до кръв долната си устна.

Само няколко деца бяха успели да избягат, преди останалите да бъдат изтласкани назад от плътна канонада. Доколкото Ричард можеше да прецени, възрастните, тръгнали с първите деца, бяха побягнали в правилна посока — към дирижабъла. Всички с изключение на Донът, който бе излязъл от погрешната врата — към парниците, мъкнейки под мишница изтърсачетата от портите. Ричард си мислеше, че едва ли ще го види отново и наистина така и стана.

Два силуета излязоха от червената мъглявина и застанаха да пазят Джаксън, Ричард и заловените деца, докато други обгърнати в сенки, скрити зад защитните очила силиуети, минаваха от стая в стая, като стреляха и размазваха всичко, което видят. Викове и смехове ознаменуваха всяко разбиване и всеки изстрел и Ричард разбра, че в момента подобно веселие се вихреше и в компютърната зала, където подготвени образци от биоморфи и инструкции за тяхното репродуциране очакваха нечие внимание.

Децата потръпваха при всеки трясък, но не пищяха, нито се опитваха да избягат и Джаксън започна да се притеснява, че дори и да се появи възможност за бягство, няма да е в състояние да ги подтикне към действия. Мълчанието на децата го стряскаше и притесняваше. Хора, отраснали с холивудската версия за бедствията, обикновено са изненадани колко тихо се държат човешките същества, когато изпаднат в подобна ситуация. Малцина всъщност знаеха, че в кабината на самолет, полетял към бездната, е тихо като в църква... че в окопите по време на война може да кипи трескава дейност, без да се чува при това нито звук... Хората рядко говореха или крещяха, когато мозъците им работеха с пълна мощност и времето забавеше своя ход.

— Хванете ги! Хванете копелетата!

Джаксън разпозна гласа. Също и Ричард. Беше му прекалено познат. Да, Сигмънд добре бе пресметнал последното действие: «Изчакай да видиш накъде ще поеме парадът и застани начело». Играеше същата игра както винаги, но този път с пистолети и минохвъргачки.

Надарена отрепка!

Джери Сигмънд беше направил от публиката си армия, бе прикрил глада и страха под пелената на омразата и сега армията му доброволно, настървено разбиваше и изгаряше онова, което би могло да я спаси. Ричард предположи, че само след месец-два, когато ще са изiali или убили всичко живо в оранжериите, хората му щяха да се нахвърлят един върху друг.

Внезапно чу как дъжд от куршуми се посипва по отсрещната стена на бараките и си каза: «Това са пехотинците. Подкрепления. Може би всичко ще бъде наред. Може би».

* * *

Петдесет и шест изхода по-нататък по лонгайландската магистрала, високо над Ван Дам стрийт, една сребърна звезда падна от небето. Оттатък Хъдзън хиляди гладни, бездомни хора кръстосваха улиците на Хобокън с надеждата да открият подслон или храна, а бомбените експлозии и гърмежите от малокалибрени оръжия заплашваха да сложат край на крехкото тридневно примирие между местните военни главатари. Изчезнаха за по-малко от една двехилядна част от секундата, след като звездата достигна своето местоназначение: три хиляди метра над върха на буреносните облаци. Мигновено небитие. Краят на епицентъра стигаше едва на шейсет метра от изхода към Ван Дам стрийт. По средата на пътя между Хобокън и Ван Дам, в манхатънската книжарница «Загадки на научната фантастика и още нещо», специалното азбестово издание на «451° по Фаренхайт» на Рей Бредбъри избухна в пламъци. Последва въздушна вълна, която изкорми километър след километър лонгайландската магистрала, опнала се като стрела в посока към Града на мечтите.

— Не мърдайте и няма да пострадате — извика шефът на персонал на Сигмънд — Ейми, но в същото това време Сигмънд опорочи верността на думите ѝ, като изстреля два куршума в тила на Джаксън. Трите деца, защитени от тялото му, безгласно изхленчиха, но не се чу дори изскимтяване, защото им бе ясно, че сега не е времето да привличат нечие внимание.

— Защо? — изкрещя Ейми. Извика силно, защото в противен случай нямаше да я чуят. Независимо че изстрелите отвън стихнаха, от пода се разнасяше някакъв висок писък, все едно че самата Земя крещеше.

— Защо не? — изкрещя в отговор Сигмънд. — Защо да не видим сметката на жалкия им живот? — Насочи оръжието си към Ричард, чието лице му се стори познато, въпреки че беше полускрито сред детските главички. — А кой е следващият? Кого сме хванали тук? Нима стария ми приятел? С неговия остър език?

Ричард не отвърна.

— Ставай от земята! Покажи се!

Ричард се изправи бавно, щадейки ранената си ръка, като се опиваше да не погледне надолу към Там, защото се страхуваше, че ако Сигмънд разбере коя е тя... Ричард прогони мисълта. Прогони я изцяло от главата си.

— Сега езикът ти няма да те спаси. Няма вече дисциплинарни комисии! Няма вече адвоката! Има само...

Не завърши изречението. Ударната вълна разби прозорците, потроши стените и събори Джери Сигмънд на земята и Ричард бе спасен само няколко секунди преди екзекуцията.

— Бягайте, деца! — изкрещя Ричард. — *Бягайте! Веднага!*

Подскочиха и побягнаха, а Ричард затича най-отзад, когато изтрещяха нови изстрели. Пехотинците, предположи Ричард. Приятелски огън.

— Главите долу! Продължаваме да тичаме! — изкомандва Ричард. — Вън оттук! Всички вън оттук!

Нещо го ужили по прасеца и при следващата стъпка като че ли кракът му не проработи както трябва, сякаш бе засегнат някой мускул,

както си и беше. В следващия миг нещо топло и хлъзгаво се плисна по лицето му и с крайчеца на окото си видя, как черепът на тичащото до него момченце зейна.

«О, БОЖЕ МОЙ, ТОЙ СТРЕЛЯ ПО ДЕЦАТА...»

— Какво правиш? — изкрещя Ейми.

— Малките гниди после стават въшки — изръмжа Сигмънд и изстреля два куршума в гърба на едно дете. Беше момиченце на около седем годинки, то падна и не помръдна повече. Веднага след това проехтяха нови изстрели, но този път от пистолета на Ейми. Сигмънд беше прикован към земята, без да осъзнае напълно какво му се бе случило. Опипа наоколо, търсейки своето оръжие. Изпусна го и задраска по плочите, отчаян, че преди да успее да го сграбчи отново, Ричард и децата ще избягат.

Ейми стреля по него още веднъж и пак, застреля го два пъти в стомаха... *Не*, осъзна Сигмънд, не в стомаха, куршумите излизат оттам. Сега вече пистолетът беше без значение. Дори и гнидите вече бяха без значение. Единственото от значение, бе да се измъкне. Поради някаква неясна за него причина краката не го държаха, така че той запълзя далече от нея, запълзя с всички сили, без да чувства онази пареща болка, която очакваше да изпита, което почти го накара да се зачуди дали въобще е бил ранен. Усещането беше странно — като от затварящи се клещи, безболезнено и дори мъничко любопитно, но не дотам приятно. Когато Ейми стреля отново, той се опита да запълзи по-бързо, но нещо го придърпа назад, след което се разнесе звук, сякаш някой бе разкъсал дълго парче басма.

Последва втора въздушна вълна. След миг в помещението нахлуха морските пехотинци. След още един Джери Сигмънд беше вече мъртъв, а Ейми го надживя точно шест секунди. Когато тя рухна на земята, Ричард и децата се спуснаха към изхода, където се сблъскаха с Лесли, Шарън и тримата войници от «Син Мир». Ричард премигна. Цялото небе на запад беше осветено от ярки оранжеви пламъци, които успяваха да пробият дори през снежната вихрушка.

— Колко мегатона? — помисли той на глас.

— Има ли значение? — попита Шарън. — Хайде! Движение! Всички на кораба!

Но имаше значение. На това разстояние, на което се намираха от епицентъра, 335 килотона бяха все още достатъчно мощни, за да

разбият стените и да разсеят врага, но не можеха да им навредят. На техния жаргон това би прозвучало като: «Тази бомба си дойде точно на място». Джейсън Ройкирк би харесал иронията: лудостта на Скенера беше спасила Ричард, сложила бе край на ужасните дела на Джери Сигмънд, тя позволи на Ричард да отлети с малкото си момиченце към най-зловещия кошмар.

* * *

Сигмънд беше мъртъв, но армията, поведена от него на щурм срещу портите, бе още жива, все още носена от порива си да стреля и чупи, което за пореден път доказа, че Сигмънд бе командвал парада точно толкова, колкото и сърфистът командва поделата го вълна.

Парцалите носен от вятъра сняг бяха все още достатъчно плътни, за да може да се види през тях, дори и при засилващото се сияние на бомбите, но Донът можеше да чуе как ордите на Сигмънд крещат и стрелят по първия изпречил се на пътя им обект. Вратата на хангара зееше широко отворена и през нея спокойно минаваха снежните вихрушки, както биха могли да минат и войниците. Нямаше съмнение, че ордата щеше да се опита да разглоби, да смъкне и да раздроби на парчета милия на сърцето на Дона «Делта Клипър».

Донът и двете изтърсачето от портата се набутаха в клипъра високо над ракетния ускорител на частици. Войниците не знаеха за това и нямаше откъде да знаят, когато спряха пред отворената врата и за момент се зачудиха каква ли е тази странна машина, изправена пред тях. В този момент нова ударна вълна се блъсна в сградата и вратата излетя от своите панти. Хората вече привикваха с ударните вълни и сега те само леко ги разсейваха.

Донът видя как някакво момче на около седемнадесет години започна да обикаля около клипера и да стреля по него. Един от куршумите отскочи от пермагласовото покритие на прозореца, оставяйки белезникав белег и Донът благодари на всички божества на космоса, че разхлабените болтове, парченца боя от корабите и дори изгубената ръкавица на Ед Уайт — всички заедно бяха замърсили до такава степен земната орбита, че «Алфатаун» всеки ден се блъскаше в някой «куршум», летящ със скорост десет километра в секунда; Донът

благодари на всички богове, които може би бяха съпричастни към космическото замърсяване, сложило край на епохата на тънките като хартия стъкла на «Аполо» и «Колумбия».

Момчето продължи да ги приближава и към него се присъединиха още двадесетина души, те бързо обкръжиха кораба и съсредоточиха огъня върху неговата опашка. Куршумите им отскачаха от кутията на двигателя, без да причинят никаква вреда, и Донът видя как двама от хората на Сигмънд внезапно паднаха — жертви или на рикошетите, или на кръстосания огън, беше му трудно да определи, «а и няма никакво значение», каза си той.

Момчето, което бе спряло да презареди, започна отново да стреля, а на прага се показаха още дузина негови приятели, когато Донът рече: «Сега!» и като провери за последен път дали коланите на Уини и Мишел са здраво затегнати, включи реактора. Лицето на момчето проблясна в бледо бяло сияние и по изражението му, което Донът съзря при проблясъка, можеше да се заключи, че то вярва как най-накрая някой от куршумите е попаднал на място и е унищожил машината. Момчето не оживя достатъчно дълго, за да разбере, че греша. Самодоволната триумфираща усмивка не слезе от устните му, когато реакторът избълва към него струя чист свръхнагрят водород, който го превърна в газ и въглеродна каша.

Клиперът се издигна над земята, двигателите му изпускаха ужасен лъч, който се мятеше насам-натам и носеше смърт и при най-лекия досег с нещо живо. Повече от тридесетима от армията на Сигмънд паднаха през първите четири секунди, след което Донът изведе кораба от хангара. Зад тях, по пода, който димеше като чашка горещо кафе през зимна нощ, останаха жилки от горящ въглерод и фосфор, които само допреди миг са били хора.

Донът издигна ракетата на сто и осемдесет метра и вече се подготвяше да даде «пълен напред», когато на екрана над главата му изникна инфрачервеният силует на все още привързания към земята на изток от него «Син мир». Някакви дребни и по-ярки инфрачервени фигури тичаха към кораба — човешки силуети, повечето от които като че пресъздадени в умален вид — деца... А на няколко десетки метра зад тях тичаха по-големи силуети, *възрастни*, от чиято група изхвърчаваха следи от трасиращи куршуми, които не можеха да се сбъркат с нищо друго — друга част от войската на Сигмънд.

«Стига толкова — каза Донът и се обърна към момиченцата: — Дръжте се здраво!», след което изключи реактивната тяга и насочи опашката в желаната от него посока, после отново щеше да включи на мощност. Насочи двигателя така, че да удари в самия център на бандата, а мишената му сякаш внезапно осъзна, че нещо смъртоносно се е насочило към нея, защото когато струята от реактивния ускорител на частици с рев се понесе навън, две фигурки с очила за нощно виждане се опитаха да изпратят няколко куршума право в двигателя.

— Ако ни ударят — обърна се той към момиченцата, — няма защо да се притеснявате дали ще намеря равно място за кацане. — И изсумтя заради повишаващото се земно ускорение. — Това му е най-хубавото нещо на туй птиче — той погледна как струята се блъска по земята и насмита оттам вражеската армия, — може да си кацате където си щете. Всяко място ще стане плоско, като почнете да слизате към него!

Земното притегляне ги държеше здраво в прегръдките си, а заради начина, по който Донът пилотираше, Мишел не би могла да определи, докато лежеше пристегната с коланите, дали клиперът в момента се спуска надолу през снежната буря, или се издига над земята. Донът гледаше как снежната буря зад илюминаторите отстъпва място на звездната светлина и фалшивите изгреви, огрели западния хоризонт. След малко слънцата останаха под тях и зрителното му поле се разшири с удивителна скорост, докато хоризонтът започна да се отдръпва във всички посоки. Помисли си, че може да различи светлините от градовете на близката Флорида, а още по-близо до него — на юг от края на снежната буря столицата Вашингтон блестеше като жарава на лагерен огън.

Половин час по-късно изгря слънцето. Донът първо забеляза «Алфатаун» с помощта на секстанта, когато станцията се появи на петстотин километра от тях. По това време Харлът вече ги бе уловил на радара, а щом разстоянието между тях стана деветдесет километра, Донът повдигна Уини и Мишел до илюминатора и им показва проблясващата на слънчевата светлина станция.

«Новият ви дом», каза той, докато клиперът премина от светлата в тъмната зона над планетата. Видяха станцията отново чак когато се приближиха още седемдесет километра към нея. Самотна светлинна премигваше в нощта, а когато разстоянието помежду им се стопи до

девет метра, а относителната скорост на двете тела в орбита стана равна на нула, Донът погледна към Земята и забеляза блещукането на нови въгленчета около китайската граница и някои части от Япония, както и далеч на юг — в Австралия.

«Робърт Хайнлайн е бил прав — каза си той: — кошницата на Земята е твърде малка и крехка, за да сложи в нея човечеството всичките си яйца».

* * *

Там не разбираше напълно какво е значението на трасиращите куршуми. Повечето от тях май бяха престанали, след като по небето премина бляскавата топка светлина, която възникна от нищото, понесе се към земята и кръстоса определен район, малко зад полезрението ѝ, но мина все пак достатъчно наблизко, за да усетят топлината ѝ и да превърне снежната виелица в дъжд.

Спомняше си как от тъмнината изскочиха пет-шест мъже. Дрехите им димяха, те бяха вдигнали оръжията си във въздуха и успяха да стрелят няколко пъти, преди морските пехотинци «да ги свалят». Те или се опитваха да пленят «Син мир», или да го взривят. Там реши, че са се опитвали да го взривят, защото изстрелите им бяха образували малки дупчици в долната част на дирижабъла.

Нова «ударна вълна» отвърза едно от «котвените въжета», Татко, пехотинците и няколко от родителите на останалите деца напъхаха децата в дирижабъла и ги мятаха толкова силно, че Там си натърти коляното, а и някой болезнено я издърпа за рамото.

После възрастните се покатериха и започнаха да си свалят палтата и да ги хвърлят зад борда, когато Шарън им каза да престанат.

— Няма смисъл да пестим товар — каза тя, — защото вече не сме толкова, колкото преди.

До този миг хората бяха викали: «Победихме ги!», «Успяхме!» или «Ще успеем!» Но приповдигнатото им настроение не трая дълго. Изпари се още когато отвързаха последното въже и отлетяха при радиосигнала, излъчван от малка група родители и деца, заблудили се в бурята. И последните трошички приповдигнато настроение изчезнаха, когато на «Син мир» се качи и последният от изостаналите

учени и Там и останалите започнаха да осъзнават колко много от тях липсват: приятелят на татко Джаксън... момченцето с бейзболна шапка на «Ню Йорк Метс», което с такова нетърпение бе очаквало първото си пътешествие с дирижабъл... Джорджиана и нейното семейство... Там предположи, че някои може би се лутат там долу и се опитват да избягат от армията, която, според дочутия разговор между Лесли и морските пехотинци, вече не съществуваше; а може би лаптопите им бяха счупени по време на гонитбата и сега нямаше как да съобщят приблизителното си местонахождение; или — най-вероятно — вече бяха мъртви.

Нямаше никаква надежда Там някой ден да разбере какво се бе случило с приятелката ѝ, а нямаше и време: почти всяка минута върху им врхлиташе нова ударна вълна. «Атомни бомби», бе казал татко. Там нищо не разбираше от мегатони, килотони и радиационно излъчване. Знаеше само, че възрастните изричат тези думи с приглушени гласове и че когато премина първоначалната възбуда и престанаха да се чуват възгласи като «победа!», татко и всички, които бяха достатъчно големи, за да знаят значението на израза «епицентър», изглеждаха по-съкрушени от всякога.

* * *

Той сам прегледа и бинтова ръката си, беше се подула и го наболяваше, но поне можеше да си служи с нея. Странно, помисли си Ричард, човек не си дава сметка, че са го простреляли, докато не свърши битката или усещането за битка и нивото на адреналин започне да спада. Седеше на оголения под в големия тържествен салон, пред него Там с кръстосани крака, бърчейки нос с израз на съчувствено отвращение, го гледаше как почиства раната си. Подът се бе наклонил на повече от десет градуса. Шарън и Вини явно бързаха да вдигнат «Син мир» нагоре с надеждата да избегнат рефлекторното оттласкване на ударната вълна от земята, в случай че някоя бомба паднеше наблизо. Ричард можеше да усети как с повишаване на височината въздухът става все по-рядък и все по-студен, но си даваше сметка, че макар оранжевият блясък и жълтите светкавици постоянно да усилява своята яркост, пилотите не биха вдигнали кораба твърде нависоко,

защото милиардите и милиарди снежинки образуваха естествен щит срещу ефекта от светкавиците. Поне планът, *изглежда*, се състоеше именно в това, докато Ричард не погледна през прозорците на десния борд и не видя, че снежната буря внезапно е останала десетки метра под тях, а над света се стелеха звездната светлина и ту тъмните, ту осветените върхове на облаците.

— Ооооо! — каза Там.

Никога преди не бе виждала нещо подобно. Никой не беше виждал нещо подобно през цялото господство на човека над света. Корабът не бе пробил нагоре през бурята, както си бе помислил в първия момент Ричард, по-скоро таванът на бурята се беше изместил встрани от кораба. Фронтът на бурята все още съществуваше под формата на огромно оранжево-бяло езеро от мъгла, а от запад по посока към «Син мир» се поклащаха концентрични кръгове от облаци, големи колкото планински вериги.

— Вижте! Вижте! — извика Лесли. И за миг всички те забравиха къде се намират и какво точно гледат и колко глупаво постъпват, като се взират в тази посока с незащитени очи. На хоризонта, близо до зоната, откъдето започваха вълничките, беше възникнал някакъв връх, по-висок и от Еверест. Той сякаш се раздуваше и разрастваше пред очите им, издигаше абсолютно черната си грамада над облачните кръгове и единствено в подножието му се забелязваха огнени стени, предизвикани от някоя експлозия — истински урагани от жив пламък.

— Какво е това? — попита Там. — Нова планина? Вулкан?

— Не — отвърна Лесли, притискайки врата си с компрес, и Ричард забеляза, че гърбът на палтото ѝ бе покрит с кръв. — Не, Там. Това е само пушек.

Лесли сведе глава и усети, че се поклаща, за да запази равновесие, сякаш подът внезапно се бе гмурнал надолу. Прецени, че пилотите сигурно се опитват да достигнат тъмната облачна покривка под краката им, да се върнат под топлинния щит и... «О, не...» — помисли си тя и силно извика:

— Обърнете се! Не гледайте!“

Но предупреждението ѝ беше дошло твърде късно. Фалшивата планина се превърна в бляскав диамант, чиито краища засияха като искряща синьо-бяла корона, увенчана с огнени шипове. Там замижа и когато пак отвори очи, въздухът отново трептеше, корпусът отново се

клатушкеше, а зад прозорците се виждаше единствено снегът, но короната на планината бе все още там — блестящ зелен образ, отпечатан в ретините ѝ.

— Очите ми!

— Знам — каза Лесли. — Ще ти мине. Но няма да ми повярваш колко глупаво постъпихме и какъв късмет извадихме: бомбата избухна зад дима. Ако се бе взривила няколко километра по на изток, щеше да е от тази страна на облака и да засияе с пълна сила в очите ни. Щяхме да ослепеем завинаги.

— Това беше Манхатън, нали? — попита Ричард.

Лесли кимна.

— И аз така мисля. Манхатън или някъде още по-близо.

— Не разбирам — рече Ричард и потри очи. — Защо ги хвърлят на едно и също място? И защо толкова много?

— Сигурно е грешка — корабът се наклони още два градуса към носа — или е плод на черен хумор.

Ричард изсумтя в отговор — нездрав смях, с който се смеят хората, когато са близко до отчаянието.

— Човечество — каза той, докато снегът се освети от нова експлозия. — И като си помислиш само, че мечтаехме да закараме този животински вид до звездите.

От хиляди години човечеството се бе самоорганизирано в градове и правителства, подобно на по-развита колония мравки. А сега, помисли си Ричард, някакви остатъци от правителството, някакви дребни чаркове от разпадащия се суперорганизъм в последния си гърч бяха решили, че на света му е нужен още един ад.

— Не ви ли беше достатъчно? — попита Ричард почти с въздишка. — Не ви ли стигаха акарите? Не ви ли стигаше изгнилата реколта? А бактериите в океаните? Ами бедствията? Отровената риба? Не ви ли стигаше всичко това, та някой шибан задник започна да мята атомни бомби?

— Явно не — отвърна Вина, довършвайки мисълта му. Ричард премигна срещу него, а в очите му все още стоеше отпечатаният образ на блестящата корона. Видя, че Шарън е застанала зад Вина. Те трябваше да са на мостика с Лени и Робин. След като и двамата бяха дошли отзад, това означаваше само едно нещо.

— Какво не е наред? — попита Ричард.

— Нещо с управлението на кораба — отвърна Вини.

— Необичайни въздушни сили — добави Шарън, — сякаш целият корпус е напукан и вятърът минава през цепнатините.

— Може би е въпрос на необичайни атмосферни условия — каза с надежда Ричард. — Всичките тези ударни вълни може да са разбъркали въздуха.

— Точно това трябва да разберем — каза Вини.

Ричард кимна, клекна до Там, целуна я по челото и без да каже нито „довиждане“, нито „скоро се връщам“, махна на Вини и на Шарън, че идва с тях. Излязоха бързо, без да обелят нито дума.

— Исусе — рече Лесли и обгърна раменете на Там. — Какво ли още ще става? — а после си пожела да не беше задавала този въпрос.

* * *

Палубата се наклони с още два градуса към носа и не поддаде пред опитите на Лени да я изправи отново. Една част от уредите по таблото също се инатяха.

Робин забеляза, че налягането в третата камера с хелий леко спада. Компенсира загубата на налягане, като преточи малко газ от допълнителните резервоари и мислено благодари, че бе спорила (и се беше наложила) над Лени да запазят допълнителните резервоари.

Внезапно прехапа горната си устна, електронната писалка в ръката ѝ трепна и като докосна тактилният монитор, единият му ъгъл пожълтя: беше видяла, че налягането в трета камера спада бавно, но доловимо, както бавно, но доловимо минутната стрелка се премества по циферблата на голям часовник.

— Добре, Лени — каза тя. — Имаме проблем.

— Повтори?

— Лени, имаме проблем — повтори Робин и прехвърли копие от данните на неговия екран. — Губим хелий от камера три.

— Добре, видях. Сега налягането ми изглежда добро.

— Така е, защото добавям от резервите.

— Ще остане ли достатъчно, за да долетим до Азорите?

— Би трябвало — отвърна Рони, — само че... — и устните ѝ се разтрепериха.

Лени също го забеляза: в далечния край на екрана бе посочено, че в камера номер едно, която се намираше точно над главите им, също е забелязан лек теч.

— Добре — каза той. — Да запазим спокойствие. Кажи на Вини и Шарън да погледнат какво става.

Зад прозорците мощните ветрове продължаваха да разнасят снега. Контролните инструменти под пръстите на Лени все още отказваха да му се подчинят, а по екраните затекоха предупреждения за състоянието на съединението между камера три и камера четири. Четири от въжетата на съединението, които поддържаха обвивката и минаваха през средата на кораба, се бяха скъсали от експлозиите, „а това не би трябвало да се случи“ — помисли си Лени. Въжетата бяха издръжливи като нишки паяжина и вършеха същата работа като бронирани жилетки. Би трябвало да издържат. Но въжетата се бяха скъсали и корабът губеше целостта си.

* * *

Горе в камера номер три, Ричард и двамата пилоти-инженери започнаха да търсят утечката. Изпълязяха през един тесен прозрачен проход, който пресичаше кораба по дължина от носа до кърмата, и минаваше през въпросната камера. Шарън придвижваше от разстояние контролните лампи, така че да осветят последователно повърхността в търсене на пробойна, докато Ричард и Вини огледаха с лупи всеки квадратен метър от вдлъбнатия навътре корпус за цепнатини, разкъсвания или дупки. Не откриха нищо. Само на пода на камерата се виждаха следи от някакво увреждане: три дупки от куршуми, но те бяха твърде малки, за да предизвикат силната утечка, за която им бе съобщил Лени от командирския мостик, а и разположени така на пода, те не оказваха влияние за изтичането на хелия, защото от гледна точка на газа подът на камерата бе всъщност нейният таван. Хелият винаги се насочваше нагоре, не надолу.

А подемната му сила продължаваше да намалява, което означаваше наличие на доста голяма дупка или дупки по покрива, но колкото и да ги търсеха, Ричард и Вини нищичко не успяха да открият.

Шарън взе увеличителното стъкло на Ричард, но и така пак нищо не намери.

— Каква е твоята диагноза? — попита Ричард.

— Няма голяма дупка, нито дори няколко средни дупки, следователно имаме огромно количество дребни дупчици.

— Твърде малки, за да можем да ги видим?

— Да — отвърна Шарън. — Може би дори микроскопични.

— Аха. И аз стигнах до това заключение — рече Ричард. — Което означава, че са страшно много. Хиляди и хиляди. От данните, с които разполагаме, може да се съди, че цялата камера е проядена като гъба.

— Мили Боже — каза Вини. — Как ще оправим това нещо?

— Не можем да го оправим — бързо отвърна Шарън. — Така че да се надяваме, че сме сгрешили.

„О, отново тази грозна дума — помисли си Ричард. — Надежда.“ А как според древните гърци се казвал последният демон, изхвъркнал от кутията на Пандора, преди тя да успее да затръшне капака? Твърдели, че е най-ужасният от всички демони, защото идвал в облика на ангел.

— Да — каза Ричард. — Сега си спомних.

— Какво си спомни? — попита го Шарън.

— Как се казва последният демон, излетял от кутията на Пандора. И адът крачеше след него. И името на демона бе Надежда.

— Точно каквото ни трябва — отвърна Вини. — Ако не искаме да се издавим.

— Може би ще успеем да се върнем — предложи Шарън. — Сигурна съм, че ще можем да стигнем до брега на Мейн или Масачусетс.

— А *после* какво? — Вини енергично поклати глава. — Не, не става. Ако трябва да избираме между морето, глада и тълпите, мисля, че морето ще е по-милостиво от тях.

— Нека не забравяме и за акарите — добави Ричард. — Пак ще чуем да се приказва за тях. Вече имаше доклади, че са нахлули в Аржентина. Също и в Чили. Там сега е лято. „Прашинките“ предпочитат да се развиват при по-висока температура, така че дори и по някакво чудо да успеем да оцелеем през зимата в Нова Англия, то

през лятото отново ще се сблъскаме с тях. Все едно че от трън сме скочили не на глог, ами направо в ада.

— Ричард е прав — каза Вини. — Ако сега обърнем назад, това ще означава да извършим самоубийство от страх да не се удавим.

— Каква примамлива мисъл — отвърна Шарън и започна да си проправя път назад през коридора към свръзката между камерите. Когато изрита люка между двете камери, за да го отвори, със срам осъзна, че мислейки за собственото си спасение, съвсем беше забравила за биоморфите. Най-близката лаборатория, за която знаеха, че все още работи, че е способна да поддържа и размножи новите видове насекоми, беше на Азорите. В сравнение с тази цел, собственият ѝ живот нямаше значение. В името на тази задача можеха спокойно да пожертват дори „Син мир“ с целия екипаж и пътниците.

— О'кей — каза тя, докато се изкачваше по стълбата. — Значи решено: всички заедно продължаваме напред, докъдето успеем. Ще гледаме да отидем колкото си може по на изток. — Последните ѝ думи бяха изречени с твърде тъничък и писклив гласец, който изтъняваше все повече колкото по-нависоко се качваше тя.

— Утечка на хелий — обяви тя, а гласът ѝ вече напомняше на избягало от цирка джудже. Би трябвало да се притесни, че се е изложила в бедна на кислород среда, ако зловещото разкъсване по отсрещната стена на съединителния канал не бе отворило достатъчно голяма дупка, през която в помещението проникваше заснежен въздух. Нямаше други отвори, не и такива, които можеха да се видят с просто око — а това само потвърждаваше теорията за милионите мънички дупчици.

Погледна замислено назад към външната стена на камерата и приближи лупата си към нея, за да провери на практика теорията, която ги хвърляше в ужас.

— Какво виждаш — извика някъде отдолу Ричард.

— Нещо като кариес — изпищя в отговор Шарън. — Мисля, че виждам хиляди дупчици. Прилича на... — Точно тогава корабът отново се наклони напред. Нещо, подобно на звъна на скъсана струна от китара прозвуча край ухото ѝ и Шарън усети гъдел по бузата си, сякаш там бе кацнала муха. Инстинктивно махна да я прогони, но ръката ѝ срещна само тъничко влакно от въже.

(„Какво?“)

Въжето ѝ се стори твърде крехко на пипане и когато огледа помещението, забеляза пет други нишки от опасващата кораба мрежа да се полюшват във въздуха. Отрязва парченце за проба от нишката, докоснала бузата ѝ, едновременно удивена и ужасена колко лесно успя да я среже. След това се спусна по стълбата и подаде нишката на Ричард.

— Боя се, че ще паднем — каза Шарън. — Можеш да провериш и сам.

* * *

Следващите дванадесет часа профучаха незабелязано. При тези обстоятелства Ричард по-скоро очакваше времето да се разтегли, както при атаката на Сигмънд, когато в тялото му се бе понесла вълна адреналин. Стори му се, че някакъв космически шегаджия е настроил човешките възприятия за времето. Сред ужасите на битката всяка минута му се беше сторила дълга цял час. Сега, когато всеки час бе безценен, когато знаеше, че всяка спечелена минута ще отложи смъртната присъда, часовете се бяха свили до минути, а утрото със светкавична скорост премина в следобед.

Микроскопът от залата, в която се намираше автоклавът с яйцата, бе разкрил, че е поразена самата структура на „Син мир“, а когато Ричард откри каква е причината за това, Вини и Шарън докладваха, че и в камера номер две налягането започва да спада.

Новината означаваше смърт. Свързаните заедно, от носа до кърмата на кораба, шест изпълнени с хелий камери, трябваше да превърнат „Син мир“ в най-безопасния кораб, строен някога. Дори и да загубеха целия наличен хелий и камери номер две и номер три да спаднеха, корабът пак щеше да се задържи във въздуха, въпреки че би се поклащал като безпомощен балон и щеше да загуби аеродинамичната си форма и способността си да се придвижва с грация, красота или висока скорост. Но дори и тази пречка би могла да се преодолее, мислеше си Ричард, ако използваха непрестанните ветрове от Северния Атлантически океан да изтласкат „Син мир“ на изток към Азорите. Дори започна да съставя наум план как да вземат страничния двигател и да го закрепят на кърмата, за да коригират

курса на североизток... докато не се получиха последните резултати. Ричард никога не си бе представял, че опасността ще дойде оттук: от трите спаднали под собствената си тежест въздушни камери. Когато се изпразнеха, щяха да повлекат след себе си задните камери.

— Разполагаме ли с достатъчно хелий да ги държим пълни? — обърна се Ричард към мостика.

— За известно време — отвърна Шарън. — Но това е без значение.

— Колко време имаме?

— При сегашната скорост на отичане — осем часа. Може би десет. Един час след това ще загубим аеродинамика.

Следващия въпрос Ричард зададе съвършено спокойно.

— Колко часа остават до Азорите?

— Двадесет.

— Нееее. — Евакуирането им на борда на „Син мир“ започваше да се превръща в най-подходящия пример за нещо, което първоначално е било чудесна идея, претърпяла провал само защото целият план не е бил обмислен както трябва. С цел да могат да осигурят кораба с просторни каюти, салони за наблюдения и салони за вечеря, Ричард и Джаксън се бяха отказали от тежките метални рамки на старите дирижабли и ги бяха заменили с материал, извлечен от паяжина, който бе лек като коприна и по-твърд от стомана. Целият номер беше откъде да намерят толкова много паяжина. Те разрешиха проблема, като вкараха гени на паяци в ДНК на семената на растения. Само за една нощ организмите, които от двадесет и осем милиона години бяха произвеждали единствено царевица, започнаха производство на нов тип материали. Наречекоха тази материя толианова коприна, но тя си оставаше биоморфоризирана царевица и като такава се превърна в идеалната мишена за нападение от страна на изменниците гъбички, тръгнали да завладяват целия свят.

Аз съм виновен — каза си Ричард и осъзна, че дори еластичното лепило, служещо за подсилване на всяка копринена клетка, дори и стените на големия тържествен салон, са направени на базата на царевица.

„Син Мир“ загиваше, биваше погълнат, както си летеше, от същата напаст, която бе почернила световните ниви с царевица. Шарън беше сравнила милионите дупчици със зъбен кариес. Сигурно заразата

бе засегнала кораба още преди седмици, без никой нищичко да забележи.

Ричард погледна с копнеж към автоклава. Двамата с Лесли бяха биоморфоризирали два вида от хранещи се с гъбички мушици и доста от техните яйца вече се бяха излюпили, но не бяха достатъчно... не бяха достатъчно. Ричард си помисли: „Само ако имахме на разположение дни, а не часове, само ако имахме достатъчно мушици, то бих могъл да ги пусна по кораба и те щяха да изядат заразата и полетът щеше да продължи“.

(„Само ако...“)

Няма какво повече да загубят, реши той, нищо друго, освен последното оцеляло късче надежда. Извади чекмеджето с гъбичните мушици от автоклава, отвори преградата към кутийката с яйцата и пусна насекомите на свобода. Болка прониза ранената му дясна ръка, докато се занимаваше с чекмеджето, но болката не го интересуваше. Този миг представляваше триумф на надеждата над разума и Ричард добре го съзнаваше. Каква полза от няколко мушици пред лицето на цялата зараза? Какво биха могли да спасят те? Биха ли могли да отложат падането на „Син мир“ във водата дори с петнадесет минути, или поне с пет?

„Аз съм виновен“, повтори той. И си спомни как поради недоглеждане беше изоставил Даун на акарите в последния ден от стария свят. Първо бе лишил Там от майка. Сега заради друго свое недоглеждане щеше да я лиши и от живот...

„Прости ми, Господи...“

Затвори вратата зад себе си, изкачи се по спираловидната стълба, водеща към салона за наблюдения на втората палуба на „Син мир“, където откри Там и други пет деца да спят на една стоплена от слънчевите лъчи част от пода. Целият се разтрепери.

Лесли го бе предупредила преди много време — струваше му се, че е било през някой друг живот, в който все още съществуваха съдилища, стокови борси и Си Ен Ен, че ще дойде време, когато до края ще останат само дни, а после — часове. Скъпоценни часове.

Когато се намести до Там в ивицата слънчева светлина и положи главата ѝ на своето рамо, Ричард забеляза, че между пръстите си стискаше подплатено парченце плат: ухото на Измишльотко. И го връхлетя мисълта, че е трябвало да послуша Лесли Уелс, че е трябвало

да извежда по-често дъщеричката си на разходки, че е трябвало по-често да се храни с нея, да играе с нея, докато все още е разполагал със седмици... с месеци...

„Прости ми, Господи... прости ми, Господи...“

Сега мостикът се изпълваше с нови шумове, или по-точно с липсата на шумове, липсата на воя на вятъра. Въпреки всички трудности те бяха задминали бурята и бяха излезли под открито небе. Под тях, далеч от бурята, Лени видя съвсем леко развълнувания океан, по който не се забелязваше нито една бяла шапчица, и си помисли: „Може и да се измъкнем въпреки всичко“.

Шарън си мислеше същото, докато, гледайки напред, видя как залязващото слънце бе отразило на около двадесет километра пред тях сянката на „Син мир“ върху океанската повърхност. Смъртната умора се бе съюзила с обнадеждаването. Изтощението на Шарън се дължеше на съвместните усилия на Вини и Робин да я накарат да поспи малко, но тя можеше единствено да легне и да продължи да си мисли за кораба.

Абсолютно изтощена и леко обнадеждена, тя се изправи от стола си и тръгна към втората палуба, взе със себе си кутия с чисти превръзки и мехлеми. Сега, когато имаше възможност да повярва, че нещата могат и да се оправят, реши, че няма да е зле да прегледа Лесли, Ричард и останалите ранени пътници.

Три минути след като тръгна, зелените индикаторни лампички по екрана на Робин премигнаха в жълто и светнаха в червено. Някъде съвсем близо се чу трясъкът от скъсано съединение, чиито въжета просто не бяха издържали. Надявайки се да намали аеродинамичното напрежение върху корпуса, Робин изключи захранването на страничния двигател. Лени и Вини френетично манипулираха височинните реактивни двигатели, опитвайки се да задържат кораба в хоризонтално положение, но носът му започна да се мята нагоре-надолу като подскачащ делфин. Робин въведе в компютъра команда „пълен назад“, опитвайки се по-бързо да убие скоростта, но от задната част се разнесе грохот от разкъсване, „Син мир“ се наклони два градуса напред, после на още два, в отговор на което Робин се дръпна четири градуса назад, към преградната стена и започна да се моли.

— Боя се, че това е краят, Лени — каза Вини със странно спокоен глас. Лени го погледна, сякаш за да попита: „Страх ли те е?“

Той не се страхуваше, беше само разочарован, че целият им труд и всички планове отидоха напразно, а стомахът му се сви от предчувствието за поражение. Чувстваше гняв и някакво странно усещане за своевременност.

Лени изпитваше само гняв, който се разгаряше, докато слушаше как Робин се моли на Бог.

— Да бе. Той сигурно те чува — каза Лени, но не добави онова, което си мислеше: „Там някъде наистина има Бог. И Той наистина гледа. И Той наистина чува. И знае всичко, което става по Земята — всички ужаси, цялата болка и смърт. И нека ти кажа нещо: на него хич не му пука“.

Събудиха го виковете и усещането, че подът се люшка около хоризонталната си ос. Ричард не си спомняше как или кога е заспал на пода на салона за наблюдения. Спомняше си как си казва, че не бива да се унася; спомни си, че нещо не бе съвсем наред с кораба, обаче през първите секунди след събуждането му, подробностите все още си оставаха смътни и неясни. Но внезапно виковете станаха по-силни, усили се пукотът и прещракванията, които в първия миг, като отвори очи, му се бяха сторили далечни и едва забележими...

Целият нос се наклони надолу с ужасен рев, сякаш гигантски морски дракон го бе сграбчил в лапите си. Изтощението и дезориентацията от съня на Ричард не му попречиха да запази равновесие, когато повечето в стаята се плъзнаха към подпорната стена. Успя да хване Там за китката и да остане изправен. Захвана се за парапета на десния борд, който обграждаше редица панорамни прозорци, а носът на кораба продължи да се накланя надолу и накрая той и Там се оказаха изправени на една от вертикалните подпори на парапета — отсрещната стена, към която бяха притиснати останалите пътници, сега вече играеше ролята на под. Ричард си представи как „Син мир“ увисва перпендикулярно в небето, подобно на левитиращ небостъргач, но когато погледна през прозореца, свързващ сега пода с тавана, наместо стена със стена, видя, че сградата не виси, а пада от небето и под нея се е ширнало само чистото открито море.

— Там! Ричард!

Погледна и съзря Шарън на около шест метра от тях, как се катери към предната част на същия парапет.

— Стойте там — каза тя. — Идвам — и докато се промъкваше през редиците някога вертикални, но превърнати в хоризонтални стълбове, парапетът се прекъсна по средата и цялото помещение също се разкъса. Там закрещя името на Шарън, а пред очите им като в нереално видение цялата предна част на „Син мир“ се отдели и отнесе приятелката им така леко, както кораб, спускащ се от скелето на вода.

Светът се замъгли пред зора на Там. За миг си помисли, че помещението се връща на мястото си. Неочаквано като по чудо стълбът, на който стоеше, отново се превърна в релса, и подът пак стана под, после също толкова неочаквано помещението се наведе назад към кърмата и задната стена стана новият под. Релсата и панорамните прозорци се разпаднаха. Части от повредените резервоари за хелий и от спираловидната стълба, а също и парчета настилка и водопроводна инсталация образуваха облак отломки, който буташе, дърпаше, въртеше се и смазваше всичко по пътя си.

* * *

Лесли Уелс стоеше сама в стаята с автоклава, точно зад салона за наблюдения, когато разпадането започна. Един забележително силен тласък повдигна ъгъла на стаята и рафтовете с късове кехлибар, софтуера за биоморфоризиране и няколко скалпела изпаднаха от шкафа зад гърба ѝ. Някакъв генератор изхвърча от своето гнездо и само след секунди щеше да се размаже в стената над нея, стига „Син мир“ да не бе разтърсван от такива конвулсии, ударни вълни от експлозии и надигащи се маси, че накрая кърмата се откъсна от носа. Това отклони генератора от поетия вече курс. Без да нанесе никакви щети, той полетя към водите на Атлантическия океан, като преди това с леко свистене пробви дупка в балона.

Лесли легеше във внезапно потопената в тъмнина зала. На онова, което в момента минаваше за под, тя откри автоклава с яйцата. Пръстите ѝ опипаха повърхността и точно в мига, когато успокоена, че го намира непокътнат, прошепна най-искреното „Слава Богу“ в живота си, цяла една от страните на залата рухна, тя мина през две нива, падна лошо върху копринената стена, пропадна през нея, изкрещя, блъсна се в голямо парче подова настилка, плъзна се покрай широкия отвор,

оставен от падналия генератор, и бе запратена към задния свързващ елемент.

Биоморфите не се справиха толкова добре.

Все още здравето, но пищящо ухо на Лесли регистрира как автоклавът продължи да трополи някъде надолу. Тази кутия, скрила в себе си не повече и не по-малко от цялата надежда за човечеството, щеше да стане жертва на гравитацията.

— Не и ако мога да го предотвратя — изръмжа Лесли и се смъкна през една цепка в съединението, видя автоклава, полегнал върху купчина отломки, смъкна се още едно ниво, промъкна се през лабиринт от разкъсан такелаж и стигна до купчинката точно когато автоклавът политна и отново се оказа извън обсега ѝ.

* * *

Ричард се опита да се обърне, да се наведе към Там, но гърдите и гърбът му бяха здраво заклещени между отломките, като че ли гигантски челюсти болезнено бяха стиснали лявото му бедро и премазали мускулите му към костите, сякаш отломките действително се опитваха да го захаят.

Там висеше от някаква стенна подпора метър и осемдесет по-надолу, подпората се люлееше над бездната и над студените води на Атлантика, ширнали се два километра под тях, които сега поради олекването на кораба, с всяка изминала секунда ставаха все по-далечни.

— Не гледай надолу! — изкрещя Ричард, протягайки ръка колкото се може по-близо до нея. — Дръж се здраво и пълзи нагоре.

Тя висеше на скърцащата подпора и хлипаше.

— Представи си, че долу няма нищо страшно! Всичко ще бъде наред! Имай ми доверие!

Тя се набра няколко сантиметра по-нагоре, ръцете и краката ѝ здраво се бяха вкопчили в подпората и бе втренчила поглед в очите му.

— Точно така. Продължавай да ме гледаш. Хайде. Можеш... — Собствената му кръв на струйки затече покрай врата му, по ръката му и закапа по лицето на Там. Ако в подобни времена това изобщо бе възможно, по лицето ѝ се изписа още по-силен ужас.

— Това е просто кръв, миличка. Не се притеснявай. Изглежда позле, отколкото всъщност е... — Тогава „Син мир“, или онова, което бе останало от него, неспокойно се разтърси. Някъде над главата му рухна нещо голямо и с трясък започна да се приближава.

— Побързай! — извика Ричард. — Можеш да се справиш! Имай ми доверие!

Трясъкът от блъскането и хлъзгането спря и Ричард благодари на Бога: „Благодаря ти, Господи! Благодаря ти, Господи!“, че онова, което се бе насочило към тях, е спряло. Там изкатери още тридесет сантиметра, после шейсет и още шейсет. После, като след божия намеса, „Син Мир“ отново се разклати и натискът върху неговите крака и гърди поотслабна. Запромъква се надолу да преодолее последните сантиметри и сграбчи Там за китката. Пръстите му я стиснаха като менгеме точно когато разбитият кораб се надигна надясно и голям куп отломки се посипаха надолу, минаха на няколко сантиметра от главата на Там, но повлякоха след себе си счупената подпора, която до този момент ѝ бе служила за спасително въже.

Заклатушка се напред-назад в хватката на Ричард, рамото ѝ бе изкълчено, долната ѝ устна се разтрепери, нищо, освен два километра въздух не я разделяха от повърхността на океана, а китката ѝ започна да се изплъзва от окървавените му пръсти. Той подпря ръката си, опита се да я надигне, където вече ще може да я достигне и с другата ръка, и осъзна, че е на края на силите си. Можеше да усети последствията от загубата на кръв, можеше да ги види през замъглените си очи.

Двете ръце. Трябваша му и двете ръце...

— Татко! — Там погледна нагоре и го видя: изведнъж голямото „нещо“, което бе трополило към тях, се беше приближило, дошло бе съвсем близко. Блъсна се силно в рамото му и се плъзна на сигурно между парче стена и свободната ръка на Ричард, протегнатата да хване другата китка на Там. Усети как предметът се намества до него, усета, че заплашва да падне и при най-лекото движение на тялото му, единственото му желание беше да се отърси и да освободи ръката си за Там, когато чу Лесли да крещи с ужас и отчаяние някъде високо над него. Погледна настрана да види какъв е този предмети...

„Не! Мътните го взели, не!“

Биоморфите.

— Таткоо!

И двете ръце. Трябваха му и двете ръце.

— Таткоooo!

И лицето на неговото момиченце, по-ужасено от всякога...

(„Всичко ще бъде наред! Имай ми доверие!“)

Дали го бе почувствала? Дали бе разбрала какъв ще бъде неговият избор?

— Таткоooo-ooo!

Двете ръце! Сграбчи китката ѝ с двете си ръце и автоклавът с биоморфите леко се плъзна настрани, падна надолу и се изгуби от поглед. Той издърпа Там на сигурно, тялото му трепереше от усилието и погледът му се замъгли, докато ѝ търсеше удобни места, за които да се захване.

Минута по-късно друга една ръка се протегна и издърпа Там още по-нагоре, на по-сигурно. Ричард обърна глава и лицето му се оказа срещу лицето на патолога по насекомите.

— Здравсти, Лесли — предпазливо каза той.

Тя не му отвърна, но се захвана да освобождава краката и гърдите му. Той лежеше задъхан, тялото му се изпълни от болка, когато тя измъкна нещо подобно на нож от бедрото му и го превърза с късче коприна.

Когато приключи, той ѝ каза:

— Няма ги вече, Лесли — и гласът му сухо потрепери, — загубих биоморфите.

Тя нито отговори, нито помръдна.

24

ЗАВЕТЪТ

Ден сто петдесет и седми

Най-накрая „Дарвин II“ завърши спускането си от дълбокия космос и се озова в море, обгърнато от собствената си ледена кора. Корабът автоматично се препрограмира на режим „търсене“ и пусна двете роботизирани подводници. Светът заблестя в кобалтовосиньо под светлините на прожекторите и камерите записаха как светлината се пречупи от милион призми. Покривът на Енцеладус бе съставен от множество слоеве от шестоъгълни ледени висулки и шипове. Кристалите бяха нараствали и се бяха размивали и отново нараствали в продължение на милиони, може би милиарди години и именно сред висулките един от роботите фотографира някакво призрачно бяло създание, което напомняше на рак и едновременно с това съвсем не приличаше на рак.

Корабът „разбра“ с помощта на програмите, че точно това нещо създателите му най-силно се бяха надявали да намерят: живот. Многоклетъчен живот. Мегаклетъчен живот.

Една микросекунда по-късно снимката беше прехвърлена към повърхността, откъдето се излъчи към Земята и през същата тази микросекунда „Дарвин II“ реши да извика единия търсач от висулките и да го изпрати да заснеме по-отблизо нещо подобно на ято от червено-жълти голи охлюви, снабдени с криле на манта.

Това бе откритието на века. Нови океани. Извънземен живот.

А никой на Земята не гледаше.

* * *

На сутринта, в която сигналът от „Дарвин II“ достигна до Земята, Лесли Уелс се опита да изстиска още малко енергия от умиращите акумулатори на един одраскан и зле очукан лаптоп. Пръстите ѝ замръзваха, а с окончателното изтичане на хелия от дупчиците на

заразените камери горната част от „Син мир“ се бе превърнала в смаляващо се островче, кацнало върху океанската повърхност.

Успя да се свърже по радиото с Азорите, уведомявайки ги за двадесет оцелели: двама възрастни и осемнадесет деца. Но и техният брой щеше да се стопи, ако лаптопът окончателно се развалеше и португалският спасителен кораб не успееше да открие излъчвателя на Лесли, преди задната част на кораба да изчезне под водата. Набързо разглоби кабела на компютъра и го вкара в тънкия слой слънчеви акумулатори, покриващ горната част на „Син мир“. Когато над източния хоризонт изгря слънчевият диск, компютърът на Лесли възкръсна за нов живот и това им донесе мъничка утеха: Ричард и Джаксън бяха построили поне една система, която да работи, или да продължи да работи още мъничко, преди да се разяде царевичната ѝ основа. Те просто бяха боядисали в черно някои от плоскостите и когато слънчевите лъчи преминеха през тях, предизвикваха спонтанно отделяне на електрони. Електроните се абсорбираха от прилежащата към плоскостите дантела от микрокристали на титаниевия диоксид, което създаваше електрическо поле, достатъчно, за да поддържа последната връзка на Лесли с цивилизацията.

На екрана се появи съобщение:

„“Син Мир”. Получихме новите ви координати. В момента сме на четиридесет километра от вас. Ще ви стигнем след около час.“

„Благодаря“, каза Лесли и видя как над северния хоризонт се вдига жълта ракета, указваща положението на португалския крайцер. Записа в компютъра точните координати на ракетата и ги препрати до португалците, уточнявайки отново собственото си положение с помощта на спътниковата система.

Тогава се обади френският изследователски кораб „Океански пътешественик“, сега официално част от португало-исландската флота:

„Тук «Пътешественик». Интересуваме се дали можем да помогнем. Намираме се на деветнадесет минути северно от вашата позиция.“

„Да — отвърна Лесли. — «Син мир» се разпадна на две и не успяхме да осъществим връзка с предната част. Моля разширете спасителните операции.“ А след това, като размисли колко по-лесно ще им бъде да продължат проекта за биоморфоризиране на базата на ДНК на насекомите, съдържащи се в пропадналия автоклав, дори и никое от яйцата в него да не бе оцеляло, добави: „Моля, прегледайте внимателно повърхността за един автоклав“.

— Все още ли храниш надежди? — попита я Ричард. Той и децата бавно замръзваха под парчетата коприна. Не им се бяха отразили добре солените пръски и все по-развълнуваните вълни, нито пък задалата се от запад тъмна маса — студеният фронт, който бяха задминали предния ден. Бурята отново ги застигаше.

Все още беше на три часа зад тях, прецени Лесли. Дотогава всички оцелели щяха да са спасени, но си представи, че това означаваше да загърби всяка надежда да открият предната част от дирижабъла и автоклава. Все пак истинско чудо бе, че поне те бяха оцелели, поне досега. Щеше да приеме поне тази благосклонност на съдбата. Така стояха нещата в тези дни: предостатъчно беше, че са живи.

Съдейки по всичко, което ѝ бе известно, кърмата не би трябвало да оцелее. В началото ѝ се стори, че единствените хора, останали в разбития кораб, са тя, Ричард и Там, докато олекналият дирижабъл се бе издигнал на четири километра, после на шест. След това, следвайки указанията на Ричард, тя се промъкна през коридора към резервоарите с хелий и чувалите баласт, където се развива за помощ от страна на който и да е оцелял и с удивление чу как ѝ отвърщат дузина детски гласчета.

Направиха верига между помещението с баласта и Ричард — така се роди нов начин за общуване: крещяха си през целия коридор. Ричард им обясни как да смъкнат опашката един километър по-долу и цялата нощ я направляваха като балон в свободен полет, изстисквайки

от нея всеки възможен километър в посока към Азорските острови и оцеляването.

Точно в 2:20 часа през нощта балонът леко кацна във водите на Атлантическия океан и повлече след себе си опашката.

В 8:30 на хоризонта се появи първият спасителен кораб и изстреля ракета.

Тогава окончателното осъзнаване на понесената от тях загуба си проби път през замайването от треската, загубата на кръв, измръзването и завладя мислите на Ричард. Проектът за биоморфоризация трябваше да започне от нулата. От *преди* нулата: първо трябваше да построят от нищото компютри от ранга на „Номад“ и пособия като брукхайвънските микроядрени резонансни скенери, а и доколкото му бе известно, на Азорите нямаше музейни сбирки със запазени в смола насекоми. Щеше да им отнеме години да напреднат до онова ниво, на което се намираха само преди три дни, а колко ли нови милиони хора щяха да загинат междувременно?

В главата му отново и отново се разиграваше сцената с падащия автоклав...

(„Таткоooo!“)

„Какво щеше да решиш, ако можеше да избираш отново?“ — подиграваше се вътрешният му глас.

„Какво щеше да направиш, Ричард?

Какво щеше да направиш?“

И всеки път...

(„Таткоooo!“)

... присягаше се и сграбчваше ръката на дъщеря си.

— Какво направих? — извика той.

— Какво друго можеше да направиш? — рече Лесли, чудейки се дали няма да загуби разсъдъка си. — Наричаш това избор?

Беше в треска, още малко и щеше да изпадне в безсъзнание. Там го хвана за ръката и умолително се втренчи в Лесли. Тя затвори компютъра и се наклони към тях.

— Ричард...

— Нима убих последната ни надежда? — каза той.

Погледите им се пресякоха за малко и тя отвори уста, като да каже нещо. После постави ръка на рамото на Там и каза:

— Шшшш... всичко ще бъде наред.

Кипящият ад, който бе погълнал „Нимиц“, сега се бе охладил. Човек би могъл спокойно да остане на смачканата палуба на самолетоносача цяла седмица, без да се бои от радиацията. Корабът се бе разчупил на три части, на борда нямаше помещение, чиито херметически врати да бяха издържали през онази нощ, когато морето все още криеше в себе си смъртоносна жар. Но фактът, че една от тези части все още се държеше над водата, свидетелстваше за уменията на неговите строители и за бързите действия на екипажа.

Но това не можеше да продължава вечно. Нищо не продължаваше вечно, дори и великите механизми. Всичките бавно изпълващи се с вода помещения щяха да го повлекат надолу. Когато най-накрая подпорната стена поддаде с рев, щирбордът вдигна дузина гейзери и „Нимиц“, или поне онова, което бе останало от него, потъна надолу като експресен асансьор.

Тогава на мястото, където доскоро се бе намирал корабът, от дълбините изплуваха някакви червени предмети, те се издуха автоматично, образувайки малка флота от яркооранжеви спасителни лодки, всяка една от които бе снабдена с храна, вода, сенници и два лаптопа със сателитна връзка. Но нямаше моряци, които да доплуват до тях. Нищо не помръдна над вълните. Оранжевата армада бе тиха като гробище — тя всъщност това и беше.

На десетки метри под нея самолетоносачът набираше скорост за своето петкилометрово свободно спускане към дъното на Индийския океан. В целия кораб лампите започнаха да се пукат от високото налягане. На външната палуба гумите на реактивните самолети хлътнаха навътре, а когато корабът се спусна на два километра под повърхността, пластмасовите чашки в бюфета бяха добили размери по-малки от тези на стъклените парченца от лампите.

„Нимиц“ се блъсна в дъното със скорост седемдесет и два километра в час, само пет минути след като бе напуснал повърхността. Инерцията взе надмощие и движението му надолу продължи, а повлеклият се след него воден комин го удари с цялата сила на приливната вълна: стоманените врати бяха избити, стените бяха като минати с булдозер, а стърчащият сноп подпорни греди (само това бе

останало от корабния комин) бе изтръгнат и захвърлен отвъд щирборда. След този сблъсък останките на „Нимиц“ напомняха повече на смачкано насекомо, отколкото на боен кораб. Никой дълбоководолаз не би могъл да различи разрухата, причинена от сблъсъка с дъното на океана, от повредите, които би му нанесла някоя атомна бомба.

Бездната, в която падна корабът, беше по-тъмна и от най-черната минна галерия и три пъти по-студена, но за обитателите на тази пустиня, появата на „Нимиц“ бе като манна небесна. Само след няколко часа групички бактерии полепнаха по корпуса му. Някои от тях бяха живели четири хилядолетия в тъмнината и студа в замръзнало оживление, в очакване някой ден да бъдат изхвърлени на приятелски бряг. Няколко минути след като се докоснаха до плочите на корпуса, те се активираха и започнаха да окисляват стоманата. След няколко месеца щяха да образуват дебела бактериална пелена, която да залегне в основата на хранителната верига за неизброими разновидности плоски червеи, четинисти червеи, светещи охлювчета, голи охлюви, рачета и безоки скариди, повечето от които не бяха по-големи от таблетка аспирин. Пустинята на дълбините изглеждаше пустинна само на пръв поглед. Каквато и храна да паднеше от небесата, там тя се превръщаше в живот.

Както някога пустинята бе разцъфтявала по скелетите на плезиозаврите преди появата на китове, или по телата на морските скорпиони преди появата на самите плезиозаври, сега щеше да разцъфне и по корпуса на „Нимиц“. Пустинята притежаваше необичайна утроба: скаридите, рачетата и червеите от дълбините не бяха изменили с нищо нито вида, нито своите навици, а някои от тях съществуваха вече от половин милиард години. Тук, в най-дълбоките части на океана, животът като че ли изобщо не бе забелязал, че на континентите Епохата на Земноводните беше дошла и отминала, след нея бе отминала и Епохата на Динозаврите, а сега дошлата след нея Епоха на Бозайниците сякаш също клонеше към своя край. Светът отдолу нехаеше дали в просторите над него всичко започва отначало, тук неинформираният, безметежен живот просто продължаваше своя ход. Организмите, оглозгали „Нимиц“, бяха най-големите оцеляващи в природата.

Нищо повече.

И нищо по-малко.

Ричард не се чувстваше като оцелял. Хирургът на кораба беше зашил раните му и му бе дал самостоятелна койка близо до десния борд под палубата на „Океански пътешественик“, преди най-накрая да му зададе погрешния въпрос:

— Мога ли да ви предложа нещо друго, което да ви утеши?

Ричард не отвърна. Не каза нито думичка. Просто втренчи напълно празен взор в лекаря, в душата му също цареше пустота. Затвори вратата на тесната каюта и легна на койката, където пролежаша будни цели часове, докато зимната буря ги застигна и започна да клатушка кораба.

„Утеха? — помисли си жлъчно той. — Утеха? — бе казал докторът! Господи, сигурно съм в ада!“

Не откриха нито следа от носа на дирижабъла. Но историите за невероятния късмет на Шарън поддържаха жива надеждата поне сред децата. Говореха за нея с приглушени гласове, сякаш само за една нощ Шарън и изчезналата носова част се бяха превърнали в „Летящия холандец“. Френският лекар обаче му беше разказал съвсем различна легенда. Докато преглеждаше раните на Ричард, се бе опитал да обясни гладата, бедствията, войните, да им намери оправдание, и бе заговорил за това как Бог наказал поквареното човечество. Ричард осъзна, че присъства на зараждането на нова легенда, на следващия Завет.

Не можеше да прецени каква точно част от Завета ще бъде разобличена като измислица след хиляда години. Най-вероятно по-голямата, предположи той, сигурно така щеше да стане, така и трябваше да стане... Освен ако някой проклет глупак не изкопаеше кехлибарените записки на Лесли.

Тогава щяха да разберат, че той наистина е съществувал и че наистина е бил открит лек, и щяха да са прави да предположат, че в такъв случай и останалата част от историята е истина: ученият, който в тази легенда играел ролята на Авраам, наистина държал в едната си ръка съдбата на цялата земя, а в другата — съдбата на едно дете и в момента на дарвинистко откровение...

Катастрофа.

(„Само ако...“)

„Защо не ставаше дума за живот или смърт? Моят живот срещу чекмеджетата с биоморфи? Тогава щях да имам избор. Лесен избор.“

И легендата щеше да се разпространи и да разказва за саможертвата и за героизма на Ричард, за неговото мъченичество.

(„Само ако...“)

Най-накрая бе стигнал до нулата, до тъмното място, в което не беше направил нищо, още по-лошо — само бе влошил нещата. Ето я ужасната истина, но понякога започването от нулата прави човек по-задълбочен и го подтикваше да свърши повече неща, отколкото, ако съдбата му се е развила по друг начин.

„Ако умреш, идиот такъв, ако се предадеш и пукнеш като последен лигльо, кой тогава ще се грижи за нея?

Кой ще я гледа как расте?“

Внезапно Ричард Синклер се разрида, опитвайки се да открие някакъв остатък от демона Надежда, ридаеше, защото се страхуваше, че я е загубил завинаги и защото нямаше за какво друго да се заложи.

Проектът за биоморфоризиране можеше да загине с негова или без негова помощ. Дори и да успееш да го съживят, Ричард си даваше сметка, че от момента, в който положи първата копка и започне да го изграждат отново, трябваше да мине повече от десетилетие, преди да е в състояние да възстанови щетите, нанесени от решението, което бе взел на борда на „Син мир“. Възстановителните работи щяха да бъдат забавени от загубата на Джаксън и на толкова други велики умове и Ричард осъзна, че ако умреше, щеше да повлече със себе си и последната надежда — както за Там, така и за останалите. Така че в него наля решителността да се наведе и да направи първата копка, да остане жив и здраво да прегърне Надеждата.

Използва следващото залюляване на борда, за да се измъкне от леглото, откри дългия дървен бастун, който корабният хирург му беше оставил, и се заклатушка по тесния коридор, който минаваше през кухнята. Само след минута влезе в задната каюткомпания. Там се намираше комуникационният център на кораба: ред монитори и два широки прозореца бяха наклонени към „гаража“, в който се виждаха привързаните към гнездата си две подводници „Жул“ и „Жим“. Край едната сателитна връзка седеше известният канадски микробиолог Рой Кълимор.

— „Океански Пътешественик“ до Брукхайвън — повтаряше микробиологът. — „Пътешественик“ до Брукхайвън, някой да отговори!

— Рой, обажда се Дон, от „Алфатаун“. Оттук виждаме лабораториите. Нищо не е останало. Освен дим. Изглежда, че хората са изгорили всичко, което не са успели да отнесат.

— Ричард! Насам! — каза Лесли. Стаята се килна напред, а по външните стъкла заблъска лапавица и дъждовни капки. Жлъчните сокове се опитаха да се надигнат към устата на Ричард, а както изглеждаше и Лесли не се чувстваше по-добре, но това не ѝ бе попречило да превърне каюткомпанията и микробиологическата лаборатория в нов център за планиране създаването на биоморфи.

— Не разполагаме дори и с генома на паяка като начало — обяви Лесли. — Нито пък с компютър, който да го побере.

— Зная — отвърна Ричард. Докуцука до масата на Лесли, седна до нея и отвори капака на нов лаптоп. Когато на екрана се появи надписа „ГОТОВ ЗА РАБОТА“, се обърна към патолога на насекомите и тежко сложи длан върху нейната.

— Да започваме.

*И вървах из безграничните планини,
и научих, че има надежда,
защото Ти си ни създал от кал и прах,
за да се слеем с вечните неща.*

Ръкопис от Мъртво море

ЕПИЛОГ

ПЪТЕШЕСТВИЕТО НА ДЖОНИ ЕЙПЪЛСИЙД

Късен холоцен

Четвърта фаза

Ден седми, хиляди двеста петдесет и три

От гледна точка на космическа сонда „Дарвин II“, намираща се на повече от един светлинен час от земята, най-зашеметяващият аспект от нейната мисия до Енцеладус бе самата тя като доказателство, че хората някога са били способни да извлекат титан и силикон от почвата и да ги запратят на милиард километри в пространството. Беше чудо, че машината продължава да функционира както на повърхността на Енцеладус, така и под нея, въпреки че реакторът започваше бавно да губи мощ.

От близо двадесет години нищо, което поне малко да се доближава до нея, не бе напускало Земята. „Дарвин II“ си оставаше най-екзотичното творение от метал и керамика, което някога е било извличано от скалите и обработено като оръдие и което, подобно на онази кремъчна брадва от петстотното хилядолетие пр.Хр., намерена край река Нил, можеше да се разглежда като ключ към тайната на своите създатели. Погледнато през погледа на археолог — някой представител на бъдещия човешки род, достигнал вече до звездите, или на някой извънземен вид, долетял отдалеч, този артефакт щеше да е извор на ценна информация за човешката дързост и гений, дори и за човешките грешки.

В 16:20 часа вашингтонско време на ден 7253, „Дарвин II“ отчете лека промяна в слънчевия вятър, в съсъка на йонизирания газ, избликнал от слънчевата корона и сега попаднал в магнитното поле около Сатурн. Почти мигновено лекичките пукания, които се предаваха от леда на Енцеладус до микрофоните на „Дарвин II“, породени от хилядите микрометеорити, падащи върху повърхността,

видимо се усилиха. Телескопът на сондата, нейните инфрачервени сензори и фотоувеличители автоматично започнаха да претърсват небесата и установиха, че Слънчевата система за пореден път преминава през един от галактическите слоеве прах. Слънчевият вятър бе пробил дупка в облака, разпръсвайки във всички посоки пари и воали прах. По краищата на дупката инфрачервеното сияние и радиовълните на разсеяната слънчева светлина и възбудени електрони засияха по-ярко дори и от някои звезди. Погледнато от „Дарвин II“ в перспективата на тази дължина на вълните, Земята и Енцеладус сякаш се въртяха в центъра на широка четири милиарда километра светла пещера. В пещерата се промъкваха чакъл и ледени късове, твърде тежки, за да бъдат отнесени от слънчевия вятър, а заедно с тях неминуемо щяха да проникнат и няколко по-тъмни и по-големи силуети — маси от междузвездни отломки, по-големи от офис сгради и по-бързи от ракета. Тези летящи грамади се срещаха по-рядко и от червените диаманти. По-голямата част от тях бе на повече от две хиляди години, по-близките се намираха само на няколко десетилетия от Земята и Енцеладус, но сега толкова голям брой от тях бяха препречили пътя на слънцето, колкото то не бе виждало от няколко десетки милиона години... От времето на видовото изчезване от края на еоцена... и последните дни на динозаврите...

„Дарвин II“ записа новите картини и данни, които никой човешки мозък не би успял да вмести, и ги препрати надолу, по посока на Слънцето, към Земята.

Обикалящият на пет хиляди километра над Земята „Алфатаун“ разполагаше с много ограничено време и компютърна памет, за да си позволи нещо повече от набързо преглеждане на докладите на „Дарвин II“. Почти цялата компютърна памет в станцията и усилията на всичките ѝ жители бяха впрегнати в проекта за биоморфоризация и в поддръжката на самата станция. Ежедневно разменяха данни за генома на паяците и насекомите с базата данни на Азорите, а самият космически град се бе превърнал в напълно самодостатъчна структура, напомняща на политнал около света, непрестанно въртящ се чук.

От височината на петте хиляди километра вече порасналите Уини и Мишел можеха да видят как уличните светлини бавно се разпростират по планетата, съвсем както го бяха предвидили Лесли Уелс и Джаксън Ройкирк. Нощем по северното крайбрежие на

Австралия сияеха призрачни паяжини, но общо взето, светлинките се наблюдаваха само по големите географски ширини, които по принцип винаги са били бедни на насекоми. Фолкландските острови все още искряха ярко, както и части от Горен Ню Йорк и Саскачеван, Канада. Няколко добре осветени общности започнаха да излъчват музика и дори телевизионни предавания по сателитните връзки. След дългата нощ на безмълвие по радиочестотите земята под тях правеше първите си колебливи крачки в тази насока, но нито една светлинна не озари Града на мечтите и целия Лонг Айланд, нито един радиосигнал не бе излъчен оттам. Мълчанието нарушаваше единствено мъничък изследователски кораб, потеглил от Азорите и закотвен сега близо до брега на Лонг Бийч.

* * *

Там стоеше на ливадата от покрита с гнили петна, но все пак опъваща се на гъбичките трева, на същото място, на което преди двадесет години акарите бяха покрили стъклото на визъора на татко. Този път нямаше нужда от скафандри. От докладите на няколкото прелетели отгоре хеликоптери бе станало ясно, че в Лонг Айланд не е останало почти нищо живо. Нямаше рояци от акари. Нямаше и хора.

Лекият морски ветрец подухваше в дългата ѝ черна коса. Носеше я дълга, както някога майка ѝ — майка ѝ, чиито кости лежаха някъде зад проядените от гъбички черчевета и хлътналите керемиди на покрива. Все още не бе решила дали да влезе в къщата и да вземе костите ѝ, за да ги кремира, или да ги остави, където са лежали толкова дълго, да не ги поглежда и да помни мама такава, каквато я беше видяла през последния ден на стария свят. Жива, изящна и достатъчно щастлива, притесняваща се за неща, които по днешните стандарти бяха тъй незначителни, че чак предизвикваха носталгия.

О, да се притесняваш как ще си изплатиш ипотеката... или да ходиш на пазар, когато цените са най-ниски... или да те хване задръстване по лонгайландската магистрала и да си принуден, докато чакаш, да си прегледаш електронната поща и да слушаш някаква смесица от кънтри и пънк... или мравките да съсипят внимателно подготвения от теб пикник... Сигурно е било чудесно.

Няколко блока зад нея се намираше плажът, по който кипеше бурна дейност. Това бе първата спирка от околосветското пътешествие на изследователския кораб „Ейпълсид“, стига само той да успее да избегне пиратите и военните формирания. Корабът носеше безценен товар: стотици автоклави с биоморфи, посредством които исландско-азорското правителство възнамеряваше да възроди насекомите по цялата земя, или на първо време — по крайбрежните ивици.

Въпреки че Там така и не се беше срещнала с този човек, нито пък бе чула неговите думи, тя буквално се бе подписала под съглашението, за което беше говорил някога равинът Фридман и според което човечеството е призовано да се върне в пустошта, за да я възроди за нов живот.

Сега, гледайки пустошта, която някога е била нейният дом, тя тежко въздъхна. Разумът ѝ отказваше да се примири с мисълта, че малко по малко нямаше да остане жив човек, който да си спомня стария свят. Заболя я, като осъзна, че половината от учените и моряците на „Ейпълсид“ или не са били още родени, или са били твърде малки, за да си спомнят рухването на стария свят. В него те не виждаха драмата, а само откривателската тръпка.

А какво щеше да стане един ден, когато нямаше да е останал никой от поколението на Там?

Тогава може би, поглеждайки назад към свършека на старите дни, нямаше да го възприемат като ужасна загуба, а като началото на нова легенда, тайнствена и благородна драма, така както човечеството гледаше на всички изчезнали цивилизации. Още една потънала Атлантида. И толкова. Там не можеше да го отрече. Никой от миналите по Телчин Роуд не бе оплакал съдбата на изчезналите минойци и египтяни. Само се бяха удивлявали на оставените от тях здания: многоетажни къщи, снабдени с канализация с течаща топла и студена вода, ватерклозети, душеве и централно отопление — и всичко това хиляда и шестстотин години преди Антоний и Клеопатра да се срещнат в Александрия. Минойските градове бяха изчезнали под вулканичните пашкули, от естеството им бяха направени мечтите, от естеството им бе направено безкрайното удивление, а не тъгата. Така щеше да стане и тук, независимо дали на Там това ѝ се харесваше или не.

— Още една изчезнала империя — щяха да казват хората. — И прав ѝ път — може би щяха да добавят.

Каква арогантност! Какво безразсъдно безразличие! Какво...

„Какво друго да кажат?“ — запита се Там.

Дали наистина може да ги съди? Те не биха могли да знаят от собствен опит колко много е било загубено. Не биха знаели за сходните и противоречиви чувства, които я вълнуваха в момента: споменът за толкова много от добрите черти на стария свят, споменът за толкова много злини. Колкото и Там да бе обичала лазерната телевизия и киберсензорните ръкавици, все пак част от нея не искаше да забрави, че изчезналият свят имаше и своите лоши страни, а друга част от нея се бе научила да се надява заедно с останалите от екипажа на „Ейпълсид“, че краят на старите дни им дава нова дръзка възможност да създадат един нов и дързък свят.

Надяваше се също и да е по-добър свят, в който хората никога не биха отделили и пет минути от времето си на създания като Джери Сигмънд. Това ѝ се струваше малко нереалистично, но чудото си заслужаваше да се помечтае за него. Последния път, когато на Сигмънд му бе гласувана власт, той за малко да загуби цялото човечество. Може би, едно мъничко може би, възраждането им даваше шанс да се поучат от грешките на миналото и да построят наистина хубаво бъдеще.

„Вървете в пустошта и я обновете...“

Подготовката им бе отнела много време. Бяха се трудили. Бяха наблюдавали. Бяха изчакали.

Нямаха друг избор.

Атаката на Сигмънд и разрушаването на „Син мир“ бяха върнали проекта за биоморфоризация обратно в каменната ера. Построяването на нови главни компютри не им бе отнело много време, нито пък създаването на нови ДНК скенери. Трудното беше да се доставят нови запаси от древни ДНК на насекоми. Най-големите колекции кехлибар от Доминиканската република се бяха съхранявали в Американския природонаучен музей в Ню Йорк, в Смитсъновия институт във Вашингтон и в две частни колекции в Джърси.

Днес от трите града не бе останало нищо. Ню Йорк и по-голямата част от Северно Ню Джърси бяха сравнени със земята, почернели от пожарища и нашествия на гъбички и само тук-таме се

виждаха зелените петна от устойчива на гъбички трева или някоя друга висока тополя. От хеликоптера Там можеше да види със собствените си очи доказателства за така наречените „шокови мехури“, в които по необясним начин предметите остават непокътнати, например след преминаване на торнадо, след разбиване на самолет в скалите или избухване на атомна бомба, когато всичко останало е стрито на пух и прах. „Версано-Нароус“ и старите две кули на Световния търговски център все още се издигаха над руините, въпреки че стените на кулите напомняха повече на окосена трева, напръскана с черна боя.

Изглежда, че епицентърът на експлозията е бил в Хобокън, макар че никой не можеше да каже защо. Градът беше изравнен със земята, камък връз камък не бе останал.

Още преди „Син мир“ да потъне в океана, на всички бе станало ясно, че четирите колекции са се превърнали в пара, част от въздуха, който дишаха. Затова до Доминиканската република бяха изпратени пет експедиционни кораба в търсене на нови попълнения от кехлибар. Първите три така и не се върнаха. Четвъртият се завърна с готов списък от необходимо оборудване, което да разменят с местните главатарии срещу запечатани в кехлибар насекоми. Петата експедиция донесе кехлибар. А сега шести кораб, съгласно обещанието, дадено на главатарите, щеше да им отнесе дванадесет автоклава с живи насекоми, след него щеше да потегли седми кораб, после осми, ако главатарите удържаха на думата си и не ги закачаха. Така бе сложено началото на търговските пътища на онова, което Лесли Уелс, полуприемната майка на Там, бе нарекла „метастазис на цивилизацията“.

В небето се чу ясно бръмчене — тракането на хеликоптер.

Мъничката машина зави на север, без да се помайва и без да пилее и грам гориво, за да заобиколи своя кораб. Беше се насочил по посока на радиосигнала, записан предната нощ от Там по средата на почти напълно протритата лента. Говорещият беше обявил, че предава от Делмар и преди да изключи, пуснал едно старо парче на Елвис: „Хотелът на разбитите сърца“.

„Странно — помисли си Там, — по някакъв начин миналото се промъква и те заръфва за задника.“ Погледна към онова, което някога беше техният заден двор, пхна едната си ръка в джоба и стисна в

пръстите си протритото парченце от ухото на Измишльотко, опита се да сдържи сълзите си, очите ѝ засмъдяха и тогава забеляза, че по дърветата все още висяха нейните къщички за птици, а самите дървета все още имаха листа. Листата изглеждаха странно и потискащо кафяви, но все пак дърветата бяха оцелели.

А и Делмар беше още жив! Делмар, Ню Йорк. Само ако беше вярно, че там живееха цивилизовани хора. Само ако.

Притесняваше я следният въпрос: Защо обявяват своето местонахождение на всеослушание по радиото? На Азорите отдавна бяха решили, че по всичко изглежда светът е джунгла и е най-добре човек да не се обажда по радиото, а внимателно да слуша. И в никакъв случай да не се провиква: „Ей ме, тук съм!“ Защото рискуваше да разбуди тигрите.

„Делмар.“

Бяха изпратили координатите до Уини и Мишел в „Алфатаун“, които в момента насочваха телескопите си по посока на Северен Ню Йорк и при едно от прелитанията успяха да засекат голямо поселище, обградено с електрозахранвани оранжерии, обширни, но недотам добре развиващи се ферми и голяма ограда.

„Делмаранци.“

„Дали не умират и вече няма какво да загубят, като привлекат чуждото внимание?“, чудеше се Там. Или бяха загубили всичко и сега се опитваха да подмамят по-богатите в капана? Или това бе началото на града-държава, в който процъфтяваше строежът на оранжерии?

Бяха загадка, която не можеше да се изостави току-така. Но се намираха навътре в континента и щеше да е много скъпо от гледна точка на горивото да стигнат до тях. „Ейпълсид“ бе платноходка, чиито платна представляваха три големи, компютърно насочвани криле от самолет, монтирани вертикално върху палубата. Тъничък слой слънчеви батерии и два вятърни генератора осигуряваха електрозахранването. Освен малко количество, заделено за реактивния двигател, който щяха да използват само в краен случай, цялото налично гориво отиваше за хеликоптера и по време на това околосветско пътешествие бе малко вероятно да се натъкнат на петролни танкери. Поне докато някой не започнеше да събира и преработва маслото от кокосовите орехи или не се намереха хора, готови да разменят с тях керосин или бензин, всяка екскурзия във

вътрешността на матриците трябваше да бъде внимателно обсъдена и планирана.

Всеки грам гориво беше безценен. Но екипажът на „Ейпълсид“ реши, че си струва цената да открият източника на сигнала, макар и да се измерваше в много повече от гориво: един хеликоптер и двама пилоти.

Делмар. Новооткрити хора. Първият контакт. Смесца от надежда и страх.

(Само ако...)

Листата на едното дърво с къщичка за птици странно зашумяха и Там забеляза, че това съвсем не бяха листа, а огромен рояк пеперуди. Цветни красавици.

Миналото отново се промъкна и лекичко я докосна по врата. Цветните красавици на татко. Значи все пак нещо бе оживяло след ужасната нощ... После Там за пръв път наистина видя глухарчетата по ливадата. И се запита: „Дали от опрашването на пеперудите растенията бавно не започват да отвоюват своето кътче в света? И затова ли открихме, че не сме сами в Ню Йорк?“

Пеперудите на татко. Един мъдър човек някога бе казал, че всяка напреднала технология не може да бъде различена от магията. Добре тогава... Татко бе направил заклинание, което продължаваше да живее в старата къща. Но магията на науката не беше достатъчна, не и за татко.

Там пожела да можеше да направи *истинска* магия и да подобри света от негово име. Ако само бе знаел през всичките тези години, че нещо от усилията му е оцеляло след нападението на Сигмънд и че може би през всичките тези години е полагало основите за възкресяването на земята. Тогава сигурно би му било по-леко. Може би нямаше да се упреква толкова много, щеше да се товари по-малко, само ако...

За Там двете десетилетия след като „Син мир“ катастрофира, бяха изпълнени с радости и поражения, които времето поднася на всички хора. Първото и най-изпълнено с надежда радостно събитие дойде доста неочаквано: докато татко и Лесли се опитваха да възстановят проекта за биоморфоризиране, изведнъж откриха, че връзката им бе надскочила паяците, хлебарките и старото

съперничество. Там ги окуражаваше, надявайки се някой ден отново да има семейство, но първата радост донесе и първото поражение.

Със „Син мир“ татко загуби и частица от себе си. Сърцето му бе силно наранено и духът му започна да изтича през тази рана. Татко така и не повярва, не можеше да повярва, че има право на лично щастие. Не и след решението, което бе взел на борда на „Син мир“.

Оставаше му работата.

Оставаше му Там.

А сега откриха лекарството, което може би щеше да спаси целия свят. Но не и татко.

„Не“, помисли си Там. Никой под тридесетте не би разбрал обзелите я особени ужас и радост. Спомени. Възстановяване. Спомени. За нея миналото винаги бе капан и ѝ беше трудно да повярва, че е имало време, когато се е возила с мама и с татко в тяхната по-бърза от вятъра кола през онова междуцатско пътуване чак до Орландо и че хората някога са смятали това чудесно преживяване за даденост.

„Последните дни от стария свят бяха нашето най-хубаво време — каза си Там, — но сега са по-далечни и от друга галактика.“ Обаче все още имаше моменти, в които ѝ се струваше, че тези дни са на милиметри от нея, че би могла да протегне ръка и да ги докосне — колко топло и сигурно се бе чувствала, когато мама миеше косата ѝ в детското легенче или когато играеше на видеоигри с татко. Пожела си наистина да се докосне до тях, да може да размаха вълшебна пръчица, да върне времето назад и всичко да завърши щастливо. Тогава не би ѝ се наложило да отлага сватбата си, за да възражда света. Мама и татко щяха да танцуват заедно на сватбата ѝ и щяха да продължават да живеят в красивата къща. Татко щеше вече да е излязъл в пенсия и щяха да обядват всяка седмица в сладкарницата на Лу. А децата ѝ щяха да познават баба и дядо, щяха заедно да строят пясъчни замъци на плажа. А в сега очуканите и прогнили къщички щяха да живеят врабчета.

— Но, татко — прошепна си тя. — Нямам вълшебна пръчица.

Имаше само магията на науката. И магията на спомените. Добра магия. Зла магия. Добра. Земята не правеше разлика. Не издигна глас да отговори на Там.

Просто продължи нататък по планетарната си орбита.

Безразлична.

Неведуща.
Завинаги.

ПОСЛЕСЛОВ

ИСТИНИ И ИЗМИСЛИЦИ

Някъде около 1953 година един свещеник запитал прочутия британски естествоизпитател Дж. Б. С. Халдейн какво е успял да научи за Бог след всичките тези години, посветени на изучаването на земните създания. Припомняйки си, че макар две трети от Земята да са покрити с вода, три четвърти от всички известни видове са насекоми и една трета от тях — буболечки, той отговорил: „Едно нещо — Той е бил необикновено привързан към буболечките“.

Нека сега с вас спрем и се замислим за момент върху това.

Не знам дали повечето от учените гледат на Земята като на страна на безкрайните чудеса, породени от разнообразието и устойчивостта на живота. При мен поне със сигурност е така. Като се връщам назад във времето, доколкото мога да си спомня, винаги съм изпитвал страхопочитание (и съм бил обсебен) от насекомите. Дори когато мислите ми се насочат към това как някой ден може би ще успеем да впрегнем достатъчно енергия, за да прекосим бездната между звездите, дори тогава насекомите продължават да ме преследват. Нека отбележим следното: по някакъв свой начин, мозъкът на мравката, който работи далеч по-ефективно от която и да е машина, проектирана до този момент на чертожните дъски, е способен да извършва всички съществено необходими задачи, направили възможно възникването на самовъзпроизвеждащи се машини. Това е действителност, а не измислица. В мъничкия сноп нерви лежи ключът към технологичния прогрес, с помощта на който ще се осъществят гигантските инженерни проекти (включително създаването на пръстен от слънчеви батерии около екватора на Луната), които са както приложими, така и икономически изгодни. В него буквално лежи ключът към вселената.

Може би всички ние трябва да изпитаме страхопочитание и да се замислим.

Всички основни факти около насекомите в тази книга, включително това как те поддържат нашите езера, реки, гори, почва и в крайна сметка самите нас, отговарят на истината. В Канзас действително съществува закон, според който за две кофи, пълни с откъснати глави на скакалци, се полага премия от пет долара. Термитите и хлебарките наистина се нареждат сред най-ефективните преобразователи на продуктите в природата. Те ни придружават вече повече от четиристотин милиона години, и толкова добре се справят със своята задача, че всеки въглероден атом в нашето тяло е преминал през тях — и то многократно.

Също така е вярно и че две гори, едната от които облъчена с гама-лъчи (мощни „роднини“ на рентгеновите лъчи, както е описано в глава 9), а другата — прочистена от намиращите се в нея мравки, имат съвършено различни съдби. Изводът от тези опити е, че липсата на мравки в една гора може да навреди в много по-голяма степен, отколкото ефектът от радиацията след ядрена война. Халдейн трябва да е разбрал, че Бог също така е необикновено привързан и към мравките. Те съставят над десет процента от цялата животинска биомаса в повечето сухоземни области, включително в горите и в нашите градове.

Цялата апаратура, която цъка по страниците на тази книга, има своите еквиваленти в реалността. Модулът на Пауъл (описан в първа глава и предвиден да изнася строителни материали в орбита) е евтин, по-ефективен вариант на „космическата пушка“ на д-р Ричард Бул, чиято поява бе предсказал Жул Берн. Реакторът тип „ускорител на частици“, толкова умело използван от Донът Питърсън като бухалка в глава 23, е проектиран от физика Джим Пауъл от Националната лаборатория в Брукхайвън и е бил тестван за пръв път през 1990 година. Едностепенният носител, към който би трябвало да бъде закрепено устройството на Пауъл (неизхвърлящо отпадъци), е оригинално разработен (от Пауъл и Пелегрино през 1984 година) за Американско-съветската инициатива в космическото сътрудничество на сенатор Спарк Мацунага. Космическата сонда „Дарвин“ също е по проект на Пауъл и Пелегрино от 1985 година и фактически бе главната причина да се занимава с дълбоководните работи, за пръв път използвани за изследване на Галапагоския риф и на потъналия „Титаник“ (този опит ни послужи като тренировка за ледените светове

около Юпитер и Сатурн, а работата ми с дълбоководните роботи беше прекратена за известно време). Дирижабълът „Син мир“ е незавършен проект на Пелегрино и Пауъл, а микроскенераът с ядрено-магнитен резонанс засега съществува само на чертожните дъски, но това е засега.

Какво друго в тази книга отговаря на реалността? Дали такива чудеса и ужаси като гигантските паразитни червеи, клонирането на изчезнали видове, ятата Десмодус, скритите в космоса океани и периодите на масово измиране са наистина възможни? И да и не, вижте сами:

1. Всички основни исторически детайли, включително това откъде идва традицията да се кръщават корабите, като се чупи бутилка шампанско в техния борд и защо човекът, основал и организирайл кръвните банки в Америка, умрял от загуба на кръв, са истина.

2. Проектът за биоморфоризиране (представен в глави 16 и 17), позволяващ възкресението на изчезнали древни форми на живот, като се вкара тяхната ДНК (най-вече — регулаторните гени) в зародиши на най-близкия до тях животински вид, е последната версия на моя все още развиващ се „Проект Джурасик Парк“ (който Артър Кларк охарактеризира с думите: „Добави вода и давай да върви!“). Биоморфоризирането би опростило до голяма степен процеса на „клатиране“, правейки възможни такива чудеса като създаването на живи, дишащи динозаври, но също така задава съвсем навременния въпрос, повдигнат от Крайтън и Спилбърг: „Само защото можем да го направим, трябва ли да го правим наистина?“

Докато мостът, който се каним да построим (което вече изисква да се даде ново определение на думата „изчезнал“), все още съществува единствено в нашата фантазия, то сега е времето да размислим какви ли чудовища могат да се кроят под този мост — преди в действителност да се окажем в положение да си имаме вземане-даване с тях. Понеже генетичните разлики между човека и шимпанзето са по-малко от един процент, означава ли това, че взимайки пълен отпечатък от ДНК, да речем, от кости на австралопитек и ембрион на шимпанзе, ще го превърнем в един от нашите предшественици, с помощта на процеса на биоморфоризиране, просто като му „пришием“ променени вериги от човешка ДНК... промяна, по-малка от един процент. Като вземем предвид всички

предзнаменования на откровената жестокост (без да споменаваме съживяването на грозния призрак на робството), става ясно, че този експеримент не бива никога, при никакви обстоятелства да бъде провеждан — той е едно от чудовищата, към което не бива никога да се доближаваме. И което говори добре за учените, е, че те са сто процента единодушни по този въпрос.

Древните пеперуди и динозаври обаче представляват съвсем различна материя и палеонтоложката Мери Швайцер направи тази вероятност почти реална, като успя да отдели истински древни кръвни продукти (фрагменти от тях) и други органични съставки от бедрото на тиранозавър рекс. По-късно център на нашето внимание станаха „мумифицираните“, тънки като хартия кости, съдържащи се в находище на динозавърски яйца в Китай. Първоначалните резултати, получени в Лабораторията на Швайцер, навеждат на мисълта, че що се отнася до големите, двуноги месоядни динозаври, то приблизително осемдесет процента от техния геном може да се открие в момента в шураците се по света щрауси (повечето от оставащите двадесет процента вероятно могат да се проследят в други животни, включително в земноводни). Хванал съм се на един дългосрочен бас с мой колега от Американския природонаучен музей, че някъде около 12 септември 2015 година (двадесет и първия рожден ден на Ашли Джейн Амбър Пелегрино) ще имаме първите живи биоморфи на сориани. Облогът е шестдесет и пет кутии шоколадови десерта „Марс“ — по една кутия за всеки милион години, откакто те за последен път са вървели по Земята. По моя оценка шансът да спечеля е 50/50.

„И какво от това? — може да попитате вие. — На кого са му притрябвали биоморфи на сориани?“

Отговорът е, че сравняването на човешкия геном с този на динозаврите, птиците, земноводните, подобни на бозайници, самите земноводни — дори на насекомите и гъбичките — ще (а и ни) учи как да разчитаме ДНК. Засега за нас не представлява трудност да направим копие от който и да е генетичен код по избор, но на практика сме в състояние да прочетем и разберем само няколко изречения от книгата на живота. Намираме се в ситуация много близка до тази на първите египтолози, доближили се до опияняващо красивите йероглифи, но не могли да ги разчетат, докато не е бил открит Розетският камък. С малко помощ от страна на изчезналите видове ние се учим как да издълбаем

генетичния розетски камък. Вече започваме да разбираме думите. В това разбиране се съдържа на практика лечението на всяка позната ни болест, включително и на стареенето. Изглежда, че в течение на това поколение, което днес населява Земята, ще съумеем изкуствено да стимулираме човешката интелигентност и евентуално дори да „обърнем“ процеса на стареене. Теоретично няма граница за продължителността на човешкия живот — това открива големи перспективи и равни отговорности пред целия свят. Тук винаги се сещам как някой бе казал: „Звучи страхотно. Ако живеем толкова дълго, може би «наистина» ще можем да излезем навън и да колонизираме космоса — да използваме «последната граница» като предпазен клапан за увеличаващото се население“.

ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ: Земята не е никаква свободна планета, оставена на наше разположение, и не е мъдро да се разпространим като рак из Галактиката.

Мостът е пред нас.

Чудовищата са пред нас.

Внимавайте...

3. Теорията за генетичната бомба е силно спекулативна и е използвана в тази книга, за да даде едно от възможните обяснения (които варират от научни до религиозни) за това каква е истинската причина в очите на потърпевшите за неочакваното избухване на злото. Все пак явно наистина съществува цикъл от 33 милиона земни години между масовите измирания на видове (което означава, че всеки момент може да започне нов). Започнах да се занимавам с преброяването на древни изчезнали видове преди и след последните две масови изчезвания (както е обяснено в глави 1 и 11) по време на моя стаж в Нюйоркския музей по естествена история през 1977 година, а през 1980 година заминах за Нова Зеландия, където Луис и Уолтър Алварес откриха „слоя астероиден прах“, погребан няколко милиона години под една вкаменелост на рак, която аз бях открил. След някои нажежени обсъждания (които за някоя увиснала на стената муха вероятно са изглеждали като караница, но за нас това си беше доброкачествено разчовъркване на мозъците) достигнахме до консенсуса, че каквото и да е убило динозаврите, то е засегнало целия клас насекоми също толкова силно, колкото и влечугите. Осъзнаването на този факт подтикна цяла една мисловна верига (или по-скоро полет

на абстрактни фантазии: ами ако насекомите са умрели първи?) Както казах, винаги съм бил обсебен и привлечен от света на насекомите. Какво повече му трябва на човек? Секс, насилие и главните действащи лица са няколко трилиона.

Макар никой все още да не е открил тиктакаща бомба в генома на гъбичните мушици, периодичното зануляване на горската екологична система в Китай (на всеки 120 години) посредством генетичния часовник, скрит някъде из ДНК на бамбука, е толкова истинско, колкото опустошително и загадъчно. И изглежда природата ни подхвърля достатъчно намеци (както първоначално е отбелязал Чарлз Дарвин в „Произходът на Човека“), че естественият подбор действа не само при индивидите, но и при групите.

Един от любимите ми намеци или улики (второто се отнася само до групата бактерии, наречени *Rusticalus titanicus*) е *Pepsis marginata*, голяма черна оса, която цял живот е вегетарианка с изключение на времето, през което е ларва, когато е месоядна. Осата е много сложно обвързана с подобен по големина насекомояден вид тарантула, обвързване, което ни кара да се замислим дали еволюцията не създава наведнъж цели, готови екосистеми. Косъмчетата по тялото на паяка представляват едно от най-чувствителните органи за осезание в животинския свят. Щом се доближи достатъчно, за да раздвижи въздуха, всеки молец, щурец, богомолка или пчела веднага се издава, при което паякът се завърта, нахвърля се и изкривените му зъби проникват с хирургическа точност в тялото на жертвата. И все пак *Pepsis* и само *Pepsis* представляват изключение. Когато осата кацне наблизо, хищникът неочаквано се превръща в жертва, позволявайки ѝ свободно да се движи по цялото му тяло и дори застива мирно, докато застаналата на няколко сантиметра встрани оса копае неговия гроб. Щом веднъж жертвата е заровена, осата снася едно яйце, зазижда паяка вътре и си отива. След което обвързването им започва да става наистина странно... и доста нелицеприятно...

Когато яйцето се излюпи, ларвата не просто изяжда паяка, преди да си тръгне. Не, взаимодействието между осата и паяка е малко по-сложно. Когато се роди, ларвата е много, много по-малка от паяка и са ѝ нужни седмици, преди да може сама да се грижи за себе си и да напусне гробницата. През тези седмици ларвата не разполага с други източници на храна и прясна вода, освен с паяка; така че ако го убие

бързо, чрез ухапване в мозъка или в дихателните пътища, ларвата ще умре от глад, преди да се е развила напълно. Доколкото знаем, това никога не се случва, защото осата се ражда с вградена кулинарна програма — едновременно неприлична и учудващо сатанинска: в началото изсмуква телесните течности на тарантулата, мускулите на краката, сензорните и репродуктивните органи, преди да се насочи и бавно да започне да поглъща храносмилателния тракт. Растящата ларва убива паяка сантиметър по сантиметър, по малко, пазейки го влажен, топъл и жив, като оставя централната нервна система и кръвоносната система за края. С течение на времето кулинарната програма изпълнява предназначението си и осата е готова да напусне гробницата — готова да възпроизведе програмата в ново потомство — от жертвата не остава нищо, освен косъмчетата и огъната хитинова черупка във формата на паяк.

Ето, пред нас имаме тарантула, която е два пъти по-голяма от осата-майка и е въоръжена с отровни извити зъби. Може би си мислите, че според всички правила на вероятностите все някой паяк би променил своето поведение и би настръхнал заплашително („Ако ме приближиш, ще те убия!“), като по този начин наруши цикъла и успее да предаде тези си гени за оцеляване на своето потомство. Но точността, с която ларвата разкъсва и изяжда органите на паяка, и то в най-правилната последователност, ни подсказва, че тези отношения между двата вида не са се променили от милиони години.

Въпреки че съревнованието между индивидите определено е могъща движеща сила в природата, то не е меродавно за цялата история на естествения подбор. Дейвид Слоуън Уилсън (от щатския Нюйоркски университет в Бингхемптън) предполага, че отделните нива на подбора „влизат едно в друго като руски матрьошки. В рамките на даден организъм гените се съревновават с други гени, в рамките на една група животните се съревновават с други животни; групите се съревновават с други групи; а мегагрупите се съревновават с други мегагрупи“. В този смисъл, кошерът или цялата екосистема на един риф, или биосферата сама по себе си, могат буквално да бъдат разгледани като цялостен организъм.

Ако приемем, че Земята е сложен биологичен механизъм, чиято дейност е накъсана от спорадични масови измирания, то тогава би ни било много трудно да обясним как нашето малко кътче във вселената

все пак изобщо функционира. Това не бива да е повод за отчаяние. По-скоро трябва да ни изпълни радост, че живеем в епоха на велики открития (или, ако предпочитате, в ера на невежеството), в която накъдето и да се обърне човек, все ще се сблъска с някоя още неразрешена загадка. Ако започнем да мислим за цялата взаимносвързана екосистема като за една обща форма на живот, ще се видим изправени пред нови въпроси, касаещи проблема дали геномите на различните видове могат по някакъв начин да „комуникират“ един с друг, така както нашата нервна система комуникира със свободно движещите се клетки на имунната система. Прибавете към тези въпроси и факта, че от направените ехограми с висока разделителна способност става ясно, че при човека всяка трета бременност започва със сериозен дефект (често наричан „преходно явление“), който бързо се самокоригира, все едно че регулаторните гени притежават нещо като обратна връзка, все едно че ДНК е компютър, способен да извършва поне най-елементарни изчисления... както в границите на дадено тяло, така и извън него. Възможно ли е трилиони малки самопредпазващи се биокомпютри, пъплещи навън в пустошта в една или друга степен да се настройват към евентуалните промени в околната среда? Навярно и тази мисъл, подобно на повечето по-странни хрумвания, ще се окаже погрешна, но това в никакъв случай не бива да ни спира да проучим всички новопоявили се въпроси. Ако ви накара да допуснете, че взаимоотношенията между видовете са по-сложни, отколкото някога сте си представяли и ако следващия път, когато някоя скромна мравка пресече пътя ви, предизвика любопитство — а може би дори и чувство на благодарност и удивление — тогава тази книга ще е постигнала поне малка част от онова, заради което бе написана.

4. Още по времето, докато я пишех, много от описаните в нея въображаеми събития изведнъж, малко след като предадох ръкописа за печат, се появиха като водещи новини в заглавията на вестниците. Например болестта луда крава доби повсеместна известност след възникването на нов вид приони, които действително наложиха в Англия да се „горят крави на клада“. После, през април 1996 година четиридесет души от едно село в Бразилия бяха ухапани, докато спели, и то не от друго, а от *Desmodus* (но този път нямаше фатални последствия и както е посочено в глава 8, твърде големия брой от едър

рогат добитък в района направи това произшествие напълно предсказуемо, ако не и неизбежно). През август 1996 година също така бе забелязан впечатляващият и в известна степен ужасяващ бум на бактерии и планктон в Северния Атлантически океан около Големите плитчини, докато в същото време Америка изпадна в паника заради масовото измиране на пчелите. После, през зимата на 1997 година, неколцина жадни за сензации журналисти от медиите се захванаха с изтичането на „радиоактивна тежка вода“ (но те, разбира се, пропуснаха да споменат, че човек спокойно би могъл да пие вода директно от „отровния теч“ и да получи само една двехилядна от дозата, която получава ежедневно от заобикалящата го среда (или една шестхилядна, ако в къщата му има мраморен под или плот за маса), и докато призоваваха за затваряне на Националната лаборатория в Брукхайвън, на северния бряг на Лонг Айланд избухна нашествие на *Sarcoptes* — акари. (Бележка на редактора: Аз самият мога да потвърдя всичко това и понякога си мисля, че ще е най-добре следващия път, когато Чарли седне да пише книга, да се спре на нещо по-безобидно, като цветята например.)

Всичко това е най-обикновено случайно стечение на обстоятелствата, си казвам аз, и много напомня на „статистическата аномалия“ на Шарън. Между другото, така нареченият „ефект на Шарън“ (бил той статистическа аномалия или не) наистина съществува, той е наречен в чест на познанство на Артър Кларк с отец Марвин Фернандо (името на последния е променено, за да предпази невинния до доказване на обратното).

5. Щраусовите динозаври, способни да променят цвета на кожата си, от пролога бяха действително създадени преди няколко години, като част от детска книжка, която мислехме да напишем заедно с несравнимия илюстратор на научна фантастика Боб Егълтън („Другият Ноев ковчег“: този с всичките динозаври на борда... и който е все още там... някъде). Органите, с които си сигнализират динозаврите, са измислени, но са базирани върху съвсем реални въпроси относно това защо щраусовите динозаври и октоподът, независимо че имат необходимите крайници за манипулации и високо развита стратегия как да си осигуряват прехрана, не са ни изпреварили и не са развили първи по-голям и способен да използва оръдия на труда мозък. Според антрополозите човекът е извършил най-голямата крачка в своята

еволюция, когато се изправил на два крака (и освободил ръцете си, за да могат да вършат работа). Аз мисля, че яйцата на динозавъра и на октопода ни разказват различна история: най-голямата еволюционна стъпка в развитието на човека е била в *действителност* направена от жената, когато тя започнала да консумира меса и други високохранителни продукти и да използва собствените си високохранителни натрупвания за изхранване на новото поколение: първо през пъпната връв, а после — чрез млечните жлези. Големите мозъци са неиздържани от енергийна гледна точка. Въпреки че заема по-малко от два процента от целия обема на тялото, нашият мозък консумира повече от една четвърт от усвоения кислород и хранителни вещества. Окончанията на нашия неокортекс представляват по същество гигантски паразити, живеещи в нашето тяло, и се изисква изключително подходящ тип майка, която да осигури условия за тяхното оформяне през всичките години на човешко съзряване (за подробности по този въпрос виж глава 4 от „Завръщане към Содом и Гомор“, Avon Books, 1995).

6. Автор на хипотезата за двустепенното измиране на динозаврите, описана в глава 1, съм аз. Удивителните находки, като откритите в Китай фрагменти от динозавърски яйца и кости на бозайници, които ме подтикнаха да я формулирам, включително и свидетелствата за космическа катастрофа, след тяхното измиране (което ще рече съществуването на кометен/астероиден слой, възникнал около 65 милиона години пр.Хр.), са истински.

7. Последните разкрити отлагания от кехлибар в Ню Джърси датират приблизително отпреди 90 милиона години (възрастта им се определя от такива доказателства като датирани вулканични скали; колко над или под тези вулканични скали лежи кехлибарът и колко над него са открити последните кости на динозаври). Запознаването ми с отлаганията на кехлибар в Ню Джърси стана през 1977 година с посредничеството на палеонтолога Жерар Р. Кейс, което директно даде тласък на скандалния проект за „клонирание“ на динозаври. Може би си припомняте една сцена от филма „Джурасик Парк 1“, в която един адвокат се спуска със сал по поток в джунглата, минава покрай мина за кехлибар и се създава усещането, че разкопките за откриване на насекоми от ерата на динозаврите се провеждат изключително в стил „Индиана Джоунс“, след борби с враждебните обитатели на джунглата.

Съжалявам, но този път няма да разказвам истории ала „Индиана Джоунс“. Най-често разкопките, на които сме били с Кейс, се намират в близост до строежи, алеи с магазини или до покрити със смог магистрали.

8. Изборът на нова плячка и на нов гостоприемник, изчезването на живота в реките, измирането на птици, ужасяващите събития как други видове заемат освободената ниша (тук паякообразните и други все още недоминиращи групи от безгръбначни се нанасят в освободената от насекомите ниша), отравянето на океаните, масовото унищожаване на посевите и глобалния икономически колапс са само някои от резултатите, които можем да очакваме, ако някой ден изчезнат дори и една шепка от семейства насекоми (групи, обхващащи приблизително еднакви видове). Въпреки че основните факти, които съм изложил (в глава 3) относно милионите акари, живеещи в домовете и по кожата ни, са верни, съм си позволил волността да ги използвам, за да илюстрирам какво може да последва след някой бум на популациите или изменение на поведението, които несъмнено биха настъпили при отсъствието на познатите им природни врагове (но никой не е бил изяден жив от акари, докато си спял в леглото... поне засега). Почти всеки мой познат гледа на насекомите като на досадна напаст, но никой от нас все още не разбира напълно, че може би те държат на почетно разстояние още по-отвратителни напасти. Нашествията на „прашинки“ са нагледен, макар и измислен пример, който въпреки че е изключително необичаен и кошмарен, може да се окаже детска приказка в сравнение с всички онези изненади, които ще ни поднесе природата, в случай че насекомите изчезнат.

9. Бедствията в Лонг Айланд: плесента от 1973 година, осите от 1979 година и акарите от 1994 година са истина.

10. Срещата на президента с акула в глава 8 е истина. Случи ми се на мен.

11. Злият наставник, принудил студента да използва усъвършенстван лазер, за да „жили“ конете от разстояние и по този начин да нагласи печалбите от конните надбягвания — изобщо забравете.

12. Всички „кулинарни наслади“, споменати в тази книга, са истински. Аз съм ял (и донякъде съм се наслаждавал) на повечето от тях, включително и на някои деликатеси от насекоми. Между другото,

пържените скакалци страшно напомнят на пуканки, а големите личинки са определено по-вкусни от сладките скариди. От достоверен източник знам, че най-сладки са цариците-термити. Както и при блокчетата „Марс“, номерът е първо да ги замразиш и чак след това да ги изпържиш.

13. Д-р Бил Шут (който последния път, когато го видях, си изглеждаше съвсем истински) е все още жив или добър пример за немъртъв вампир. Изключително съм благодарен на Бил за голямото количество техническа информация върху прилепите като цяло и върху *Desmodus* в частност. Той действително е прекарал дълго време, преподавайки зоология в колежа Блумфийлд в Ню Джърси и е изследвал прилепите в отдела за млекопитаещи на американския Музей по естествена история. Неговите научни интереси включват биометрия на придвижването и на еволюцията при прилепите-вампири. Освен че публикува оригинални изследвания върху прилепите, в момента той пише първия си роман и планира бъдещото си сътрудничество с Ричард Синклер.

Бил е стар приятел и добър човек. Именно той предложи идеята неговите любими животни — прилепите-вампири — да станат част от тази книга и ме помоли да направя така, че те да го убият.

В началото не бях съвсем сигурен. Не можех да повярвам, че ще намеря разумна причина, за да вкарам прилепите в разказа, и затова ги изоставих. Но както си спях, в главата ми се прокрадна образът на жена, затворена в училищен автобус или в морски фар, опитваща се да затисне с ръце пукнатина в стъклото на прозореца, а от другата страна стои притаена, кипяща маса от козина и закривени зъби — *Desmodus*. После в моите фантазии възникна образът на Исус от Плейнвю, политнал ухилен към Бил, а зъбите му се изпълниха с приони, а очите му — с кръв и тогава осъзнах, че това ми прилича на изпълнение на коледна меса в Дантевия ад.

— О, Боже, изглеждаш сякаш си изкарал няколко наистина лоши нощи — каза Бил, когато му разказах за моя сън.

— Не — отвърнах аз. — Много добри си бяха нощите. Мисля, че вече знам как да те убия и как да създам една наистина ужасна картина на злото, нахлуло извън дверите на църквата.

След много дълги дискусии с Бил, относно това какво би направил и какво не би направил в подобни кофти ситуации (ние

наистина разиграхме някои от тях), сценарият с прилепите-вампири започна да се оформя с помощта на Бил, който настоя да изхвърля поне два или три прекалено мелодраматични „пелегринизма“. Също така той горещо ме умоляваше да не наранявам прилепите, но нямаше нищо против да взривя тридесет ядрени бойни глави над Хобокън.

Където беше възможно, исках прилепите в тази история да изглеждат и да се държат точно като в „Истинската Макой“ (за цялата вярна информация заслугата е най-вече на Бил, но ако някъде в обясненията ми се е прокраднала някаква научна ерес — хиляди извинения, вината е изцяло моя). Трябва да отбележа, че не са известни случаи прилепите-вампири да са нападали спящи градове и изпохапвали хората до смърт. На практика не е известен дори и един смъртен случай вследствие на ухапване от прилеп. Това се случва единствено в „Прах“ и само по силата на настъпилата извънредна биологична криза. Една от основните грижи на Бил при писането на ужасяващи сцени, в които хората умират след нападение на прилепи-вампири, бе, че това ще настрои общественото мнение срещу прилепите и всички ще ги възприемат като зловни, чудовищни същества. Д-р Шут отбеляза, че подобно на насекомите, прилепите са всичко друго, но не и чудовища, и наблегна на значението на прилепите за екосистемите по света. Интелигентни, уникални и изключително полезни, много от видовете прилепи са били унищожавани или заплашвани заради човешкото невежество и страх. Дори прилепите-вампири, които се срещат само в определени райони на Мексико, Централна и Южна Америка, са плахи и боязливи създания. „Пак бих влязъл в църква, пълна с прилепи-вампири, но предполагам, че за да коленича“ — казва Бил.

14. Идеята да се използват прилепи с прикрепени към тях бомби по време на Втората световна война, описана в глава 9, наистина е била осъществена в Америка и тестовите преминали много успешно. Цяла база на американските ВВС и голяма част от околните постройки са били разрушени до основи. Понеже проектът е бил строго секретен, на командващия никога не му било разяснено поради какви причини базата му изведнъж избухнала в пламъци. Всъщност той така си и умрял, без да разбере.

15. За мен прионите се намират в челната тройка на хитпарада на най-впечатляващите болести на света — особено след като ни разкриха

(както описах в глава 14) произхода на привидно безвредните протеини стенли (наречени на Стенли Пръзинър). Те вероятно са нашите най-древни врагове и все пак може би държат ключа към произхода на живота — процес, който никога не е спирал изцяло. Вероятно непрекъснато възникват нови разновидности на прионите поради факта че ние разпръскваме клетки и ДНК, и случайни късчета от протеини, така както пада козината на котката.

16. Историята за безвредната, прочистваща водата морска гъба, която развила пипала и се превърнала в месоядно същество, също е истина.

17. Описанието на Лос Анджелис и други градове, превърнали се в „археологично невидими“ популации номади и военни диктатури, можем да открием и днес, вглеждайки се в градовете на страните, претърпели срив в икономиката, като Хаити, Албания, редица африкански страни, ядрената Северна Корея и по-голямата част от бившия Съветски съюз. Ако продължим да постъпваме безразсъдно, това очаква по-голямата част от света през следващите петдесет години. Някои от по-ужасяващите урбанистични сцени в „Прах“, са действително автентични. Успях да ги опиша както благодарение на собствения ми сблъсък със закона на тълпите, така и на спомените на археолозите от Нюйоркския университет Елизабет Стоун и Пол Зимански за Ирак от времето преди, по време на и след Войната в Залива през 1991 година. Мъртвешкият пейзаж на Вашингтон, през който преминава отец Елтън, възникна след много (и незабравими) разговори с оцелели от Хирошима. Между тях имаше един човек, когото ударната вълна бе избавила от късогледството (той обаче не препоръчва ядрените взривове като начин за коригиране на зрението), и една жена, която след като успяла да избяга невредима от бомбардировката в Хирошима, се прибрала у дома си в Нагасаки и разказала на своето семейство за „безшумния син блясък“. Точно тогава хвърлили втората атомна бомба. Понеже вече добре знаела какво представлява този блясък, тя реагирала незабавно, накарала всички да се скрият и така вероятно е спасила цялото си семейство. Познавам един свещеник, прекарал остатъка от живота си в терзания какво именно е станало с децата, които е видял да стоят върху останките от едно разрушено здание в Хирошима. Не виждам нужда от допълнително разкрсяване на тези спомени на очевидци. Най-

странното и плашещо явление, на което отец Елтън е бил свидетел — черен огън да се издига от мъртвите тела, хора разпадащи се като мокра хартия във вода — всичко това е много близко до реалността.

18. Образът на социопата Джери Сигмънд беше отчасти вдъхновен от многобройните ми случайни срещи с подобни личности, след които непрекъснато съм се питал откъде ли се появяват подобни нему същества. Сред тези хора беше и преподобният Джим Джоунс, когото по невнимание включих в моята първа археологическа експедиция през 1975 година и който показваше жив интерес към упадъка на древните цивилизации. Поглеждайки назад във времето, не мога да си припомня дори бегло някога по лицето или в думите му да се е долавял и най-лекият намек, че това е човек, сериозно обмислящ серия от измами и масови убийства. След това никога повече не поглеждах с недоверие как съседите на поредния разкрит сериен изнасилвач и убиец, които описват въпросното чудовище пред камерите на журналистите като „дружелюбен“, „внимателен“ или „нормален“ човек. Ето това прави такива създания страховити. Те нямат козина по дланите. Не им излиза пяна от устата. Те не „приличат“ на чудовища. Ако не беше така, нямаше да бъдат способни да ни причиняват толкова много страдания.

През 1994 година, докато обикалях и четях лекции, се срещнах с ентомолога-бихейвиорист Едуърт О. Уилсън и го попитах кои са според него травмите в детството, които създават изчадия като Джим Джоунс, Саддам Хюсейн, Тед Бънди или Джоуел Рифкин. Уилсън изказа хипотезата (а аз все повече се убеждавам в неговата правота), че някои хора са просто „родени увредени“.

19. Историята за първия глицеринов кристал и за верижната реакция на кристализация, разпростряла се по земното кълбо, е истинска. През 1969 година продукт от този кристал попада в една специална охлаждателна добавка и се възпроизвежда в нея с такава бързина, че скоро охлаждаителят заприличва на портокалов сок. Въпросният охлаждател е бил използван в електрическото оборудване на лунарния модул „Аполо-11“ и заради него мисията на Нийл Армстронг можела да приключи преди изобщо да е започнала.

20. Доказателствата, представени от палеонтологията за това, че след измирането на видовете през перма континентите са били покрити с мъртви, потънали в гъбички гори, са напълно достоверни.

(Повече подробности по този въпрос ще откриете в доклада на Ричард Кер върху статията на Хенк Вишър, в брой 270 на списание „Science“ от 6 октомври 1995 г.)

21. Покълването на семената пшеница, след като били престояли повече от 3000 години в гробницата на Тутанкамон („Царят Тут“), е истина. Излюпването на яйца на бръмбари след повече от 3000 години в същата тази гробница също е наблюдавано, но остава да бъде доказано (бръмбарите за разлика от семената на пшеницата могат да проникнат в запечатана гробница и да живеят в нея в продължение на многобройни поколения, дори и яйцата им да са способни да просъществуват в латентно състояние дълги периоди от време). Доказателствата за изключително дълга жизненост на яйцата на насекомите са в най-добрия случай твърде оскъдни. Като оставим настрана няколко определено анекдотични съобщения за излюпване на яйца на бръмбари след повече от век, прекаран в очевидно добре запечатани музейни шкафове, това си е част от екзобиологията, една наука, върху състоятелността на чийто предмет на изследване все още се водят сериозни спорове. Знаем, че ако новозеландската вета (по-голяма по размери разновидност на обикновения щурец) бъде замразена жива, то тя ще оцелее в това си състояние най-малко няколко години. Също така знаем, че яйцата на определен вид дълбоководна океанска скарида могат да се носят във водата векове наред, преди да се излюпят, а също и че яйцата на жабите, рибите и водните насекоми могат да прекарат в латентно състояние повече от десетилетие по засъхналите дъна на езерата.

22. Неприветливите условия за живот в капсулата на подземния център за изстрелване на ракети, както описаното оборудване и оперативни процедури отговарят на истината. *Направих* известни промени, що се отнася до запаса от храни и животоподдържащите системи (там, където се наложи да премълча или да променя нещата, се възползвах от възможността да преправя капсулата, като леко подобря нейните параметри). Режимът „Единствен оцелял/ Тежък спорт“, известен още като „Машина от Деня на Страшния съд“, влизащ в сила, когато ракетите изгубят връзка с останалите капсули и се прехвърлят под командването на оцелялата(те) капсула(и), а в случай че загубят връзка с абсолютно всички капсули, започват автоматично да се изстрелват към последните зададени им координати,

наистина е съществувал в разгара на Студената война. Било е време на перчене и лудост, без да споменаваме и пълното доверие в машините. Протоколът „Тежък спорт“ бе изваден от употреба след чернотбилската катастрофа и разбиването на „Чалънджър“. Русия и Китай преразгледаха собствените си варианти на този протокол през 1986 г., но (поне доколкото ми е известно) по времето, когато пиша това, те все още са в сила.

23. Начинът, по който учените контактуват помежду си в книгата (както и в истинския живот), когато се опитват да разрешат даден проблем, често прилича на откъслечни спорове и кавги, но най-често само звучи така. Ако понякога приемат ролята на „адвокат на дявола“ и започват да развиват дадена идея до абсурд, то е единствено с цел да видят дали тя ще издържи проверката на времето (или дали въобще ще издържи на проверка). Всеки добър учен разбира, че ако просто кимне и каже: „Това ми харесва“ — с нищо няма да допринесе за развитието на самата идея. Харлън Елисън (мъдрият човек, чиито думи президентът си припомня в трета глава) описва най-добре този процес, докато през 1980 г. наблюдавал работата на учените от „Вояджър“. Освен че е и най-известната му творба, есето „Сатурн, 11 ноември“ е и най-изящният (да не говорим, че е и най-хуманният) разказ за работата на учените, който съм чел някога (може да го намерите в изданието „Stalking the Nightmare“, Berkley Book, 1982).

24. Изчезването на скакалците от Скалистите планини (които някога били истински бич и чиито ята затулвали слънцето и разбили на пух и прах американското земеделие) е истинска загадка, подобна на изчезналата колония на остров Роаноак^[40] или „Летящият Холандец“.

25. „Дяволските двукамшични“ на доктор Сандра Шъмуей действително съществуват.

26. Кошмарните подробности от възпроизводствения цикъл на dracunculiasis също отговарят на истината.

27. Последствията от скорбута са напълно реални, а е възможно и да са отразени в легендите: казват, че крал Артур бил умрял от една наново отворила се рана.

28. Историята за капсулите, заровени в Световния парк във Флъшинг (глава 18), и ролята, която играят буницата в археологията, са истински. Наскоро природозащитниците и политиците започнаха да се безпокоят, че старите вестници и списания в крайморското бунище

на Лонг Айланд не се разграждат и ще продължат да се четат и след 4000 години (освен всичко останало, на същото това бунище са изхвърлени части от реактивни самолети, елементи от лунарни модули и незавършеният луноход „Аполо-20“). В момента властимащите възнамеряват да впръснат химикали в земята, с цел да получат по-бързо разграждане. Всички сме се наслушали на старата песен: „Аз съм от правителството и съм тук, за да ви помогна“. От гледна точка на околната среда това би било напълно безсмислено (материали, които преди не са си взаимодействали с нея, ще бъдат принудени да започнат да си взаимодействат, което ще навреди и на въздуха, и на водата). От гледна точка на археологията, също е напълно безсмислено (все едно драговошно да подпалим Александрийската библиотека).

29. Що се отнася до съдбата на корабите в бактериална среда на дъното на океаните, то тя следва някаква ирония: повече от 90 процента от световните залежи от желязо са се утаили в океана преди 2,5 и 1,8 милиарда години с помощта на цианобактериите (синьо-зелените водорасли), които поглъщат въглеродния двуокис и отделят железни окиси. Хората извличат желязото от земята и го преобразуват в стоманените плочи по корпуса на „Йорктаун“, „1-52“ или (както е в нашата история) „Нимиц“. В наши дни, бактериите от големите дълбини полепват по корпусите на потъналите кораби и ги връщат на Земята под формата на желязо. Микробиологът Рой Кълимор (който се появява в глава 24) отбелязва, че през втори век сл.Хр. философът Марк Антоний, изглежда, пръв се е досетил за неговото откритие, като написал: „Веществото наподобява постоянно течаща река, дейностите на нещата постоянно се изменят и... работят в безкрайно многообразие; и е трудно да се твърди, че нещо остава неизменно“. Излиза, че пак бактериите преработват (или рециклират) нашите кораби по същия начин, по който термитите преработват (или рециклират) нашите домове. Така е и с почти всичко останало.

Започнахте ли вече да изпитвате чувството, че вселената е много по-обширна, отколкото хората изобщо някога са предполагали? Добре. Дори и най-далечната бактериална колония, разположена на пет километра под повърхността на Атлантическия океан, като че ли е свързана с всичко останало в биосферата и сякаш най-големият организъм в биосферата е самата Земя. Може би теолозите и поетите

са били прави: живеем на повърхността на нашата майка, а не просто на някаква си планета.

Но както бърза да добави Рой Кълимор: „Земята не е майка-орлица“. Връщайки се върху нашия проблем, той отбелязва, че светът би изпаднал в също толкова ужасна криза, ако не и в по-ужасна, ако (вместо насекомите) изчезнат бактериите. Тогава — също както, ако става дума за насекомите — хората първо ще решат, че измирането им е за добро... но само след няколко дни ще си дадат сметка, че бирата вече не ферментира... че нещо не е съвсем наред с червата им... и че цялата реколта е унищожена просто защото вече нищо не задържа азота в почвата и... „Прах“...

30. Френският изследователски кораб „Океански пътешественик“, който наистина съществува, е най-обновен прекръстен бивш ледоразбивач, чието име отначало звучало като „Пандора II“. Докато се намирах на борда на „Пътешественика“ (да, французите наистина имаха първокласен инженер с прякор Ниликс) по време на експедицията от 1996 г., открихме, че „морският сняг“ (органични остатъци най-вече от мъртви тела на щипалки и други микроскопични морски обитатели), падащ на дъното на Атлантическия океан, се е увеличил близо четири пъти. Само за десет години „снеговалежът“ бе прераснал в истинска „снежна буря“. В момента заедно с Рой Кълимор изследваме двете възможни причини за този феномен на масиран бум на планктона: 1. Риболовът във водите на Северния Атлантически океан е бил толкова засилен, че не е останала почти никаква риба в повърхностните водни слоеве (четиристотинте метра, до които прониква слънчева светлина), която да изяде планктона; 2. Нефтените сонди в Големите плитчини са причинили изпускане на метан, а той стои в основата на хранителната верига на планктона (т.е. бактерии).

За да сме в състояние да определим точната причина за бума на популацията планктон, ще ни помогнат както сравненията с останалите обезрибени райони в Тихия и Индийския океани, така и данните, получени от подводниците за разпръскването на рибните ята в дълбините (сонарни данни за рибните ята и струпванията от планктон, които през нощта се вдигат на повърхността, а през деня се спускат на четиристотин метра под нея). Ако увеличението на планктона е причинено просто от изобилието на храна — нарастващата популация

на бактериите — то място за притеснения няма. Ако обаче е заради премахването на твърде голям брой риби и китове, които се хранят най-вече с едноклетъчни растения (така наречения „фитопланктон“), растящи в близост до океанската повърхност, то напълно е възможно това потискане на важен елемент от биологичното равновесие, причинено от собствените ни действия, да предизвика биологична верижна реакция, чиито последици, независимо че няма да са толкова катастрофални, колкото описаните в „Прах“, все пак ще бъдат изключително тежки. Повечето от кислорода, който дишаме, се получава не от Амазонската джунгла (нито пък от всички гори по земята, взети накуп), а от тези микроскопични растения, живеещи в горните сантиметри на океанската повърхност. Те също така поемат по-голямата част от изпускания от нас и от нашите горива на базата на древни изкопаеми въглероден двуокис. Ако броят им е застрашен, то парниковият ефект ще ни засегне много по-бързо от очакваното (като не бива да забравяме, че хората, занимаващи се с химическия състав на атмосферата, ни предупреждават за тенденцията за натрупване на въглероден двуокис).

Добрата новина е, че ако причината се крие в намалелия брой риби, то ограничавайки риболова и при наличието на изобилие от планктон, броят на рибите ще се възстанови само за едно десетилетие. Но кой ли би повярвал, че прекаленият улов в океаните може да доведе до глобално затопляне, да пренасочи въздушните маси и измени климатичните пояси, да увеличи температурните разлики през зимата и лятото, да повлече моретата навътре в сушата и да усилва яростта на ураганите!

Правило номер едно, за това как да се научим да живеем на нашата планета, гласи: „Никога не изваждайте някой важен елемент от биологичното равновесие“ (или казано с други думи: „Когато изтеглиш пръстена, госпожа гранатата вече не ти е приятелче“). В този случай, както и в разиграния в „Прах“ сценарий, всичко ще се отрази със страшна сила върху икономиката. Кое е важало някога за древните вавилонци, важи и до днес: най-често срещаната причина за рухването на дадена цивилизация е икономическата криза, а самата икономическа криза може да настъпи изключително лесно. Ужасът от възможната гибел се засилва от факта, че нашата цивилизация има за какво да живее. Ако постъпваме мъдро и внимаваме, ще сме в

състояние да изградим едно бъдеще, с което всеки един от нас спокойно би се гордял. Можем да направим много повече от това просто да оцелеем. Можем да процъфтим. (Известно ли ви е например че през 2050 година трябва да полети първият междувъзвезден кораб, който засега съществува само под формата на чертежи?). Въпреки че ни остава още дълъг път, е достатъчно просто да прочетем някой вестник от края на XIX век, за да си дадем сметка колко много са се подобрили условията на живот. (Известно ли ви е например че някога линчуването било толкова в реда на нещата, че на места го смятали за приемливо забавление?) Човешките същества могат да се развият към по-добро и аз искрено вярвам, че сме тръгнали в тази посока.

Но ако има нещо извън всякакво съмнение, то е, че трябва да напредваме изключително внимателно. Как иначе да обясним факта, че точно след написването на тази книга бях поразен от едно предупреждение подобно на снежната буря в океанските дълбини, което дойде не от другаде, а от палубата на „Титаник“.

„Внимавайте!“, ми бе казала някога една стара францужойка. Името ѝ бе Ева Харт. Била е само на осем години, когато за последен път видяла своя баща — отнесен от палубата на кораба, за който казвали, че и сам Бог не би могъл да потопи и който потънал още при първото си плаване. Разполагам с подводни снимки на катастрофиралия кораб и на тях мога добре да видя мястото, където бащата на Ева ѝ казал: „Погрижи се за мама. Шшшш... всичко ще бъде наред“. Сега това място е покрито със „сняг“.

„Внимавайте — ми каза тя. — Именно арогантността потопи кораба, онзи вид арогантност, накарала хората да повярват, че могат да плават нощем с пълна пара през поле от айсберги, за което ги били уведомили предварително. Ако продължим да правим все така, боя се, че в бъдеще ни очаква още по-голям «Титаник», когато е възможно да потъне целият свят. Само че следващия път може и да няма спасителни лодки — за никого.

Така че внимавайте — повтаряше ли, повтаряше тя. — Да вървим напред, да... но първо да смекчим арогантността си с мъдрост и много, много да внимаваме.“

31. Свеждането на хилядите стари разновидности на световната пшеница до един повсеместно разпространен хибриден вид също е реалност. И още по-лошо: това е една страховита арогантна реалност.

Разпространеният навсякъде хибрид просто плаче за появата на някоя по-издръжлива гъбичка. Същото важи и за останалите двадесет най-важни селскостопански култури в света. Като сеем и отглеждаме само най-желаните за нас (т.е. най-доходни) семена, си играем на някаква земеделска „руска рулетка“ (или по-скоро сме забравили урока, даден ни от руските ботаници, които по време на блокадата на Ленинград през Втората световна война предпочитали да умрат от глад, отколкото да посегнат на генетичните банки със семена). Докато не започнем да обръщаме по-голямо внимание на генетичното разнообразие, най-добрата защита на нашето селско стопанство срещу гъбичките си остават гъбичните мушици. Но историята ни учи, че не винаги можем да разчитаме на тях. Ще спомена само един случай: през зимата на 1692 година (гъбичните мушици не са много активни през студените месеци) ръжта била нападната от гъбички, за които се знае, че биха могли да причинят халюцинации, ако бъдат погълнати. Явно хамбарите на колонииите в Масачусетс са били заразени с тях, което предизвикало процесите срещу вещиците от Салем.

32. Вярно е също така, че насекомите играят незначителна роля в екологичната система на Нова Зеландия (в сравнение с останалата част от света). В действителност, когато колонистите започнали да отглеждат овце, те се опитали да засеят в Нова Зеландия детелина (която е основна храна за овцете), но осъзнали с голямо закъснение, че там нямало пчели, които да я опрашват, и се наложило да внесат малко пчели от Европа.

33. Възможността да съществува живот в ледените морета около Юпитер, Сатурн и другите ледени светове (топлината и влагата под ледената кора се подсигурува от същите приливни сили, които предизвикват зрелищните серни гейзери, бликащи над повърхността на луната на Юпитер — Йо) възникна като физичен модел, предложен от мен и от Джеси А. Стоф. Първоначално смятахме вероятността за възникване на живот в покритите с лед океани за много ниска (клоняща към нулата), но тогава екипът на изследователя Робърт Балар откри във вулканичните кратери, осеяли Източната Тихоокеанска верига, процъфтяващи сероводородни органични вериги. Сега е известно, че близо седемдесет хиляди километра от дъната на земните океани са осеяни с подобни кратерни екологични системи. След като ги има под краката ни, защо да ги няма и над нашите глави?

Откриването в 1996 година на една забележителна и древна форма на живот на пет километра под повърхността на Атлантическия океан, *Consortia* (в която независимо съществуващите бактерии се подреждат в истински слоеве тъкан) ни научи, че под ледената кора на Европа, Ганимед, Енцеладус или Титан няма да открием просто някаква самотна едноклетъчна бактерия. Оставена повече от 4 милиарда години в топла и влажна среда, обикновената бактерия няма да остане за дълго просто една обикновена бактерия. Вероятно извън Земята съществува многообразен многоклетъчен живот. Човек само трябва да знае къде да го потърси.

Като се вземе предвид големият брой ледени светове в нашата слънчева система, затопляни от приливните сили (тук те са най-малкото четири), и все по-много доказателства, че системата ни не е сред необичайните в галактиката, ще се окаже, че ледените светове, криещи в утробите си цели океани, далеч превъзхождат по брой подобните на Земята светове (т.е. светове със строго определена маса, разположени на строго определено разстояние от строго определения тип звезда). Освен че това даде необходимата мотивация за едно наистина „Дарвиново“ пътешествие, теорията „Океани над главите ни“ дискредитира митовете за отвличане на хора от страна на хуманоидни извънземни. Когато един ден действително се сблъскаме с разумен живот, той с вероятност 1000 към 1 ще е произлязъл на някой воден свят с ледена обвивка. Животът такъв, какъвто го познаваме, е вероятно малцинство в галактиката, ако не и откровено необичайно явление.

34. Възходът на антинаучните движения и походът към Града на мечтите... След като болестта луда крава доби световна слава, друго измислено събитие от книгата заплашва да бъде изпреварено от самата действителност, и то още преди да е засъхнало мастилото, с което съм го описал. (Да, чичко ви Чарли наистина си купува цели кутии химикалки и с тях пише първите си чернови, по повод на което покойният Айзък Азимов веднъж бе казал: „Чувал съм, че някои писатели правят така, но винаги съм си мислил, че те сигурно идват от други планети“.)

Напоследък плъзнаха всякакви слухове за Националната лаборатория в Брукхайвън (НЛБ), Лонг Айланд. Ще спомена само между другото: никой не крие извънземни кораби в лабораторията

(нали точно там направихме проектите за звездните кораби тип „Валкюрия“, та знаем). Както в книгата, така и в действителността Брукхайвън е една от водещите в света лаборатории за биомедицински изследвания, в която се проявява голям интерес към напредналите планове за създаване на такива бъдещи магически пособия като микроскенери с ядрено-магнитен резонанс и методи за разчитането и дешифрирането на генетичния код. Това е мястото, където са били начертани плановете за влак на магнитна възглавница, неутриновия телескоп и голям брой ракети. Най-главната цел, преследвана там, е намирането на незамърсяващ източник на енергия за цялото човечество като слънчевата енергия например. Там бе датирана и плащаницата от Торино. НЛБ е наистина „най-добрият бар в града“, заплашван сега от някаква „Ера на ирационалното“.

Последната седмица видях плакати, по които бе написано: „НЛБ означава Надменни Лъжци и Бомбаджии“ и чух двама мъже по крайбрежната алея да си приказват, че „учените отровиха цялата питейна вода с радиация... трябва да ги изловим и избием до крак“. Това ми прозвуча все едно като ранното средновековие, когато хората обвинявали евреите, че са им отровили кладенците. Прозвуча ми ужасно познато — като Джери Сигмънд.

Сега, колкото до „отровената питейна вода“... в НЛБ има един апарат, наречен ускорител на бързи неутрони, който създава изключително мощен лъч неутрони, с чиято помощ може да се види структурата на молекулите или да се получат медицински изотопи, или дори да се проучи структурата на ембрионалните скелети затворени в черупката на динозавърско яйце. Тези му способности направиха възможни повечето днешни (и утрешни) медицински открития. Проблемът е, че един от водните резервоари близо до реактора изпусна малко тритий — същия елемент, с чиято помощ свети циферблатът на моя часовник „Касио“. Тритият е изотоп (или „тежка“ форма) на водорода, съставен от един протон и два неутрона. Изтеклото количество тритий бе толкова нищожно, че не би могло да се засече с обикновен гайгеров апарат и възлизаше на 3 милиардни кюри (кюри е мярка за радиоактивност). Средностатистическата светеща табела, висяща на изхода на всеки театър, излъчва радиация около двадесет кюри. Която е близо 6,7 милиарда пъти по-мощна от „ядреното замърсяване, причинено от НЛБ“. През 1996 година тритият от

циферблатите на „Полет 800“ изпусна във водите край Лонг Айланд радиация от 100 кюри, която не бе достатъчно силна, за да разболее и една скарида.

За съжаление местните политици и хората от медиите не използват термините една милиардна част от кюри. Защото хората може да разберат, че милиардната част от нещо малко, трябва да е нещо *наистина* много малко. Затова заговориха за „пикокюри“. Едно „пикокюри“ е трилионна част от кюри и следователно 3 милиардни части кюри се равняват на 3000 пикокюри. Кое то вече е цифра. Хубав номер. Човек може да накара каквото и да било да прозвучи смущаващо просто като си избере някоя по-малка измервателна единица и раздуе нулите след нея.

Облягайки се на тези раздути нули, един от по-маститите местни политици обяви, че няма да намери покой, докато Конгресът не назначи комисия да разследва случилото се, защото „всяко повишаване на радиацията е недопустимо“ и „трябва изцяло“ да бъде отстранено от околната среда. Добре. Да не спорим с него. Въпреки че сигурно би било забавно да изчистим цялото му (естествено радиоактивно) ДНК от всеки атом въглерод-14, хайде, няма да спорим. По-скоро можем да построим космически щит, който да ни предпази от радиационното облъчване, идващо от онзи голям ядрен реактор в небето — същият, дето всяка сутрин изгрива от изток. Да видим как ще се почувства Конгресът само две седмици след като е защитил нас и всички растения по Земята от вредната слънчева радиация.

„Това (бъдещето на науката в НЛБ) вече не е научен въпрос — оплака се един физик. — Живеем в политизирано време.“

Днес се присмиваме на нашите прадеди, че са живели в тъмните времена на суеверието и че по природа са били възмутително невежи, но някой ден собствените ни деца ще ни се присмиват за същото.

Чарлз Пелегрино

Ню Йорк, 15 април 1997

[40] През 1587 г. сър Уолтър Райли тръгва с втора група заселници към остров Роаноак близо до бреговете на Вирджиния. Връща се в Англия, но когато отново през 1590 г. стъпва на острова, не открива жива душа, нито следа от заселниците. Само на вратата на

една от бараките е била издълбана думата: „CROATOAN“, чийто смисъл остава и до днес загадка. — Б.пр. [↑](#)

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.